T.c.66. iecti nõ iuenitur a pbis cõmuniter: sed illud qõ mouet potentiã passiuã. vnde Az. z. de aia. ca. pmo de visibilib⁹: cuius quidẽ est visus B est visibile: sic q̃ in rõne pdicati cadit subm: cuius ẽ visus ẽ obiectũ visus. De isto fm ipm ibi pdicatur per se secũdo mõ nõ pmo visibile qõ dicit respectum ad potentiã: sed si talis respect⁹ esset ratio formalis obiecti esset per se pmo mõ. ¶ Per hũc etiã modum facile est assignare obiecta pma omnium potentiarũ nõ aliq̃ absoluta: sed respect⁹ quosdã correspõdentes. puta qd obiectum visus nõ querã qualitatẽ colorẽ vel lucẽ: sed relatiuũ vt visibile. sic gust⁹ nõ sapor: sed gustabile zc. ¶ Quomõ etiã obm est sil'nã cum potẽtia: ab^tum etiã est pus itelligibile quocunq̃ respectu. ergo inquantum intelligit: nõ ĩcludit ratõem respectus. z ita illud non est ratio pmi obiecti. ¶ De hoc quere in. 9. q. 5.

.a. **Dicendũ** est ad qõnẽ alr. z p̃ distinguẽdũ est de vo. est. n. vitas in reb⁹. z vitas in itellũ. Jn rebus dupl'r. in gñe. vz. per oparationẽ ad pducẽtẽ. z p opationẽ ad cognoscentẽ siue itelligentẽ. ¶ Primo⁰ dr veritas absolute oformitas pducti ad pducens: aut determinate cõformitas talis fm adequatiõem: aut determinate oformitas fm imitationẽ. ¶ Et licz pmus istoz triũ modorũ videat esse cõmunis scõo z 3ºtũ si nomẽ veri iponat ad signãndũ quodcũq̃ triũ pdictoz fm ppriã rationem erit equiuocuz. ¶ Scõs modus iuenitur in filio dei. q veritas est: qz est fm Aug^m. sũma similitudo pncipij. B. n. est oformitas cũ adequatõe. ¶ Tertiⁿ modus iuenit in creatura que imitat exẽplar: cui aliquo mõ assimilat defectiẽ tũ alias nõ diceretur imitari. z⁰ mõ. s. p opatiõez ad itellectũ dr res va triplr: pmo qz sui manifestatiua q̃tũ est de se cuicũq̃ itellectui potẽti manifestatõem cognoscere. z⁰ qz assimilatiua itellect⁹ assimilabilis q̃ nõ est nisi itellect⁹ creatus. 3ºqz facta manifestatiõe vel assimilatiõe res in itellectu est sicut cognitũ in cognoscẽte. ¶ Pro istis. 6. cõceptib⁹ exprimẽdis põt accipi equoce vitas in re. pz. n. q̃ tres pmi distinguũtur a trib⁹ alys: qz hĩtudo ad pducentẽ z ad itelligẽtẽ alia z alia est: licz idẽ sit itelligẽs z pducẽs. Nam si per ipole deus esset pductiuus similis z equalis z similis imitãti: z nõ esset itelligẽs esset pmus modus tripartitus sine scõo. z ecõuerso si esset alius deus itelligens creaturas nõ pducẽs. distõ etiã pmoz triũ iter se pz. aliorum triũ oñditur dria: qz si nullus esset itellectus. adhuc q̃libz res fm gradũ sue entitatis eẽt nata se manifestare: z B notitia est qua res dr nota nãe: non qz nã cognoscat illã: sed qz ppter manifestatiõem maiorẽ vel minorẽ nata esset q̃tũ est de se pfecti⁹ vel minus pfecte cognosci. Esse aũt assimilatiuũ dicit rõnẽ actiui respectu assimilabilis: z segtur naturalr eẽ manifestatiuũ vl' disperatũ est nõ hãs ordinẽ ad ipm: sed semp assimilatiuũ z assil'o respectu itellectus passiui pcedit B qõ est eẽ in itellectu: qz illud eẽ est posterius nã ipso actu itelligẽdi. nã non est nisi rel'o rõnis fundata in obiecto itellecto ad actum.

EX ¶ Si tũ hoc verũ videt eẽ q̃re querunt boies ita eẽ in memoria boium: vel eẽ famosi vel hr̃e filios post mortẽ vel statuas erigere vel opa facere: vt post mortẽ maneat rel'o

TRA rõnis fundata in obiecto itellecto ad actum:

¶ Relatio aũt est posterior ab^to ad qõ est ex. 5. assimilatio aũt formalr est ipse act⁹ itell's aut por ipso. ¶ Cõparando z^m z 3^m ad itellectũ: nõ assimilabilẽ nõ hũt ordinẽ essentiale sed accũtalẽ respectu. s. alicui⁹ itellect⁹ tũ. Segtur videre de vo in itellectu. verũ aũt in itellectu duplex est fz ei⁹ duplicẽ operatiõem fm quarũ vtrãq̃ natũ ẽ conformari obo: vt mẽsuratũ mẽsure fm Az. in. 5. ca⁰. de ad aliquid. z io. ca⁰. z. Est aũt iter istas vitates dr̃ntia vna q̃ pme falsitas nõ opponit: sed ignorãtia tũ: z sic itelligit illud de anima: q̃ itellectus circa q̃cq̃d est semp ẽ verus: sicut sensus circa ppriũ sensibile: z hoc est itelligẽdũ p̃cise circa conceptum simplr simplicẽ: nã intell's simplex circa oceptũ nõ simplr simplicẽ lz nõ possit esse formalr falsus: põt tamẽ eẽ virtualr falsus apprehẽdẽdo aliqd sub determinatiõe sibi nõ oueniẽte: z hoc mõ dr in. 5. ca⁰. de falso: q̃ est aliq̃ rõ in se falsa: nõ solũ de aliquo falsa. z tũ rõ illa in se falsa simplici apprehẽsiõe itelligibilis ẽ: lz illa nõ ĩcludit vel exprimit aliqõ qd: nisi forte quid nois. Eodẽ mõ põt exponi vltimũ caplm 9ⁱ. vbi videt Az. distinguere de itelligentia simpliciũ inq̃tũ est circa qd simpliciũ: z circa qd compositoz q̃ circa qd compositoz cadit deceptio p accñs. qz. s. cozũ qd natũ est facere oceptũ nõ simplr simplicẽ in quo põt cadere falsitas virtualr nõ sic in qd simpliciũ. si enim itelligeret per accñs. s. in attribuendo alteri illud qd non eẽt dria: qz ita in qd simpliciũ põt itellect⁹ simplex esse falsus per accñs. ¶ z^c aũt veritati opponit ignorantia puatiue z falsitas oric: qñ. s. vniũtur que in re nõ sunt vnita. z^a differẽtia est in mõ essendi veritatis in hac operatiõe z illa: licz. n. sit in vtraq̃ opatione veritas ppria formalr: nõ tũ obiectiue: sed tm̃ in scõa. Nã neutra vitas est in itellcũ obiectiue. nisi reflectẽte se super actũ suũ cõparãdo illud ad obm que reflexio. s. in cognoscẽdo q̃ act⁹ talis ẽ similis vel dissilis nõ est sine cõpositiõe z diuisione. pz aũt distinctio istoz modorũ essendi veritatis in itellectu. s. formaliter z obiectiue q̃tũ ad pmã operationẽ. ¶ Quo ad scõaz declaratur: qz itellectus multas ppositiones format z apprehẽdit actu z⁰. que tamẽ sunt sibi neutre ex. i⁰. topicoz. licz igit in illo sit formalr veritas vel falsitas: aut qz ẽ cõformitas rei extra. aut nõ: tamẽ nõ est ibi obiectiue: qz nõ apprehẽditur ista cõformitas. ¶ Cõtra illud videt q̃ pncipia statim cũ apprehẽdũtur cognoscunt eẽ va. ¶ Rño ppter euidẽtẽ habitudinẽ terminoz itellectus cõponẽs statim percipit actũ cõponẽdi esse oformẽ entitati cõpositorũ. ¶ Posset ergo dici q̃ ibi ẽ alius actus z reflex⁹: sed impceptus: qz simul tẽpore. Jn alys: vt in oclonibus differunt tẽpore. ¶ Cõtra. quo mõ actus primus circa pnci pia erit reflex⁹: ¶ Rño. nõ pmus q̃ est opõ: sed scõs q̃ est assensus z circa indicabilia posset dici iudicare. ¶ Cõtra hoc qõ supius dcñ ẽ. q̃ vitas cõplexi cognoscit p hoc q̃ itellectus apphendit oformitatẽ actus cõponẽdi entitati extremoz istius cõplexi. ar⁰: qñ qñ comparo actũ cõpositionis a. rei. b. B facio actu oponis c. quo sciam istã scõam oponẽ. c. eẽ verã: si per aliã cõpositionẽ erit pcessus in ifinitum añq̃ cognoscat vitas opõnis a. z ita nũq̃ cognoscetur. si per seipsam cognoscet pari rõne stãdũ est in pma cõpositiõe q̃ vitas eius nõ cognoscatur per aliũ actũ conferentẽ eius oformitatẽ entitati opositoz. Si aũt non scio c. eẽ verã. ergo nec a. sciã esse veram per illaz: qz ab ista dependet. ¶ Jtem si debeo cognoscere a. esse verã per collationẽ ad rem. oz igit rem cognoscere. quo ergo actu: si eodem qui ẽ a. idez cognosco per c. si alio vt ipso d. ergo duo actus simul de eadẽ re. Simil'r si ille actus. d. sit simplex nõ est pncipium iudicãdi de a. si complexus sequitur processus in ifinitum vt prius. Sequitur etiam aliud q̃ a. nõ cognoscitur esse vera nisi per v^m discursum a complexo in complexum: z ita primum pncipium non est notum sine discursu. ¶ Jtem fm viam istã videt dicendũz q̃ conceptus hominis sit ita verus: sicut cõceptus hui⁹. homo currit. est verus: nã vtrobiq̃ est cõformitas ad rẽ cõceptam: z potest vtrobiq̃ conformitas cognosci per reflexionem. ¶ Rño. q̃ superius ĩchoando falsum dicit carentiam talitatis quale apparet. ita q̃ principale in signãto eius non est non apparere quale est: quia tunc si quid esset z sine oĩ apparentia esset falsum: nec apparere quale non est: quia tunc esset falsitas formaliter. positio nõ priuatio: sed falsuz materialr dicit apparere: z formaliter carere talitate

T.c.34 T.c.zi. z.zz. c.8. z alibi. Contra Rñ. falsum q̃ dicat

T.c.66. T.c.20. T.c.3. li⁰.3. t.c. 26.

.a. verũ mittu est dupl'r

.b. verũ i re pot accipi equoce

.c. veritas i re pot accipi equoce

.d. notitia qua res dr nota nãe

Similã

UNIVERSIDAD DE MURCIA

quale videt: ⁊ B non itelligendo per talitatē similitudinē: nā nihil est simile sibi. ⁊ ita nihil esset verū: similiter si sortes appareret plato: sortes esset verus plato: quia tunc appareret talis qualis ē. B est similis: quia sortes est similis platoni: sed per tale q̄le inte' idētitas. verū est. n. q̄ sortes est talis q̄lis est: licz ⁊ sile dicat tale quale ē. igit fim q̄ caret idētitate ad id qd appz esse: ⁊ falsitas ē nō idētitas entis: vt manifestati ad ens vt declarās siue apparēs. ⁊ hoc de falso in re. ¶ Itē vex in re est illud qd appet: ⁊ veritas nō est ꝓformitas siue similitudo q̄ est iter diuersa: sz idētitas vt manifestati ad se. vt declarās siue manifestās siue apparēs. nō ergo est vitas rō declarātis siue manifestātis: sz illa est alterū extremū ad quē signat nō ꝓformitatez: siue similitudinē: sz idētitatē accipiēdo cā in cōi: sed vex in signo dicit signatū esse id qd manifestat per signū. ⁊ in hoc signū manifestare illud qd est. ⁊ ita ꝓformitatē signi ad signatū. Si itaq̄ ois ꝓceptus est signū rei. ⁊ ꝓcept' simplex ita est cōformis rei: sicut ꝓplexus rei: qz est ita diffinitiu'. q̄re nō ita dicit verus. imo cōplex' nō vr cōformis rei q̄tū ad ꝓplonē: sed tm̄ sibi: qz ꝓplexio nō est in re. Ad B imo rūsum est ꝑ signū equocū est ꝓforme nō tale in natura: vt circulus est signū vini. Sz ad ꝑmū nō valz qd ꝑdictuz est fm q̄ vex ē in cōplexo: vt in obiecto: in simplici nō: qz pōt intellectus cōuertēdo se cognoscere cōformitatē itellectus simplicis ad rē sicut ⁊ cōplexi. igit ⁊ cognoscere veritatē vtriusq̄. q̄ ⁊ ante reflexionē eq̄ fuit in vtroq̄: ⁊ p reflexionē cognoscit eē in vtroq̄. igit in ꝓceptu hois ē veritas. sicut in ista: hō est aial: ⁊ reflectēdo ita sciaz ꝓceptum hois eē vex. sicut sciā cōceptuz istū: hō est aial: eē vex: qd est ꝑ Arist. ꝑmo peryarmenias. ca.i. ¶ Propter illd notandū est q̄ obm simplex qd est signat ꝓceptus simplicis: nullū eē hz aliud q̄ in ꝓceptu: fz q̄ eē dz mēsurare illū ꝓceptū. oba ꝓcept' cōplexi q̄ sunt extrēa aliud eē hūt q̄ vt sunt in cōceptu ꝓplexo: ⁊ ꝑ nāl'r in se: vt simplicia sunt fz q̄ eē ꝑ mēsurant illū cōceptū cōplexū: cui eē pōt cōceptum ꝓplexū ꝓformari est vex eē: diffoformari est flm eē. B esse ē bitudo virtual'r inclusa in extremis ante nāl'r q̄ extrema cōparent a rōne: sz in simplici nihil ē ꝑ nāl'r in extremo cui ꝓceptus pōt ꝓformari ⁊ diffoformari. ¶ Cōtra. ꝓbat q̄ nō pōt esse falsus: sz ver'. ¶ Rño. nō est verus vt ꝓplex' est ver': qz nō necessario hz signatū fm esse ꝑ natural'r cui cōceptus pōt cōformari q̄ in ipso: qz si ē in re B accidit cōplexū necessario hz signatuz fm eē ꝑ q̄ in ipso. iō necessario hz cui cōformat vel diffoformat fm q̄ dr verū vel flm̄ complexū nō necessario hz cōformitatē: sz si conformat rei extra accidit: sicut nō ē mēsura ei'. ¶ Ad alia arguēta qūo reflectēdo cognoscit veritas nota: vr difficultas si in ꝓpōne cognosco rez nō ab^te tm̄: sed collatiue: ⁊ reflectēdo cōfe^do actū ad rē. hoc est ad rē cognitā collatiue. sic dicit 3^m ar^m: sz si ꝓuerto ad rē nude cōferēdo p B nō potero iudicare de veritate ꝓpōnis q̄ est act' collatiuus. q̄ vr q̄ ad iudicādū de aliquo: ꝓuerto ad illū ⁊ eodē mō: qz ⁊ in ꝑma ꝓpōne ⁊ in illo ad qd cōuerto habeo rē cognitā actu collatiuo. Nota sicut dcm̄ ē: q̄re complexū est vex: qz cōplexionē q̄ est a rōne ꝑcedit natural'r idētitas extremoꝝ: ⁊ alia habitudo virtual'r inclusa in ipsis cui actū rōnis conformari vt mēsure ē ipm vex eē. Ita dico q̄ illaz complexionem cognosco eē verā cognoscēdo cōformitatez ei' ad illā habitudinē virtual'r inclusaz in extremis: que q̄ñq̄ includit in extremis ex nā extremorū nō p aliud ꝑ. q̄ñq̄ p aliud ꝑ includēs: q̄ñq̄ nullo' ex nā terminoꝝ vel includentiū ipsos: sed a cā extrinseca cōiungēte ipsa vel disiungēte. ꝑmo mō est in ꝑn' demōstrationis. scdo mō in ꝓne cuius cūq̄ terminoꝝ bitudinē realē ꝑcedētē actū itell's includit virtual'r ipsa bitudo ītrinseca in terms ꝑncipioꝝ: ⁊ ex sui ipsoꝝ nā. ¶ 3° ē in ꝓpōne ꝓtingēte. Itaq̄ in ꝑmo mō extrema ab^te itellecta statim nata sunt facere ex se in itellectu i' notitiam habitudinis ipsoꝝ: sicut ⁊ alia ab^ta rel'onis nēcio cōsequētis: q̄ñ ergo itellect' cōiungit termios illos cōponēdo statim videt cōformitatē actus sui ad illā bitudinē quā ꝑ nā habuit notā ex terminis: q̄ñ aūt componit terminos ꝓnis nō videt illū actū esse cōformē habitudini reali terminoꝝ. donec videat illā habitudinē termioruz cui' notitia nō fuit impressa sibi ex termis cōclusiōis: nec imprimit nisi ex notitia bitudinis terminoꝝ ꝑncipy: que ītlcudit illaz. Quādo autem ꝓponit terminos, ꝓpōnis cōtingentis nō videt actū eē cōformē nisi videdo habitudinē terminoꝝ in re: qz cā extrinseca si facit eā facit circa terminos: vt in re nō vt in cōceptu. ⁊ tūc opz videre intellectual'r terminos in re cōiungi vel diuidi. ¶ In ꝑmis ergo duob' nō cognoscit cōpositio esse va. cōparando ipsam ad rē vt extra: sed ad rē que est extremū vt ipm in itellcū ꝑ nāliter facit notitiā bitudinis sue ex se vel ex virtute alteri' quā itellectus sic cōponat. ¶ Cōtra. q̄ q̄re nō stati apprehēsis terminis ꝑncipy itelligit ꝑncipiū si termini ex se nēcario faciūt notitiā i' bitudinis: pz aūt q̄ nō statiz: qz p quātūcūq̄ tēpus pōt aliqs nosse totū: ⁊ nosse partez: ñ q̄ sciat hoc eē verū. oē totū ⁊c. qz antecq̄ componat illud. ¶ Itē notitia bitudinis terminoꝝ cōclusionis: aut fit ab ipsa habitudine aut terminis illis: aut ab habitudine terminorū ꝑncipy aut ab illis terminis: aut a notitia habitudinis illorum terminoꝝ. qōlibz improbet. ¶ Ad ꝑmū q̄ licet ex termis: vel ex altero terminoꝝ virtual'r ītlcudēte respectū ni fiat notitia bitualis habitudinis: tm̄ nō oz esse actualē perceptā statim. sed q̄ñ itellect' cōparat extremū extremo stati pōt videre. ⁊ illā habitudinē: ⁊ bitudinē actus sui ad illā. ¶ Ad z^m. notitia amboꝝ ꝑncipioꝝ sim̄l' facit notitiā ꝓclusionis. ⁊ B sic. q̄ notitia habitudinū terminorū in ꝑncipys causat notitiā bitudinis terminoꝝ in cōclusiōe. ⁊ notitia veritatis ꝑncipioꝝ notitiaz vitatis ꝓnis. ꝑ tm̄ natural'r faciūt notitie habitudis sil'iuncte: vt vna cā itegra notitiā habitudinis: q̄ñ notitia veritatis notitiaz vitatis. ita q̄ notitia bitudinis terminorūz ma^ris ē cā notitie veritatis ei'. ⁊ sic de minore. ⁊ sic ille notitie sunt cā notitie bitudinis terminorū cōclusionis. nō ergo bitudo est cā bitudinis: nec veritas veritatis. sunt. n. respect' B ⁊ illa. sz notitia notitie nō actualis: qz non gignit nisi ex memoria: sz bitualis est cā actualis duplicis ordinate fm rōnez effectuū. ¶ Cōtra. ergo bitudo terminorū ꝓnis est ita nō cāta: ⁊ veritas ei': sicut in ꝑncipio. ¶ Rñ. ab^ta in ꝑncipio cānt notitiā bitudinis nō habitudinē ꝓprie: qz illā fūdāt vt nēcio ꝓntem nām subiecti. Habitudo terminoꝝ ꝓclonis fūdatur in ipsis: ⁊ terminat: qz ab^ta cāntur vel alterū ipsorū: vt passio. ¶ Ad ꝑmū arg^m ꝑ pōnē de notitia actus quo ꝓparo. dico q̄ ille est ver': sz nō oz cognoscere illū eē verū. est. n. actus vn' cognoscibilis nāliter rectus: sicut dr de sil'o alibi: q̄ nō est notus vt obm: sed vt act' cognoscēdi rectus nāliter. ita hic. ¶ Ad z^m cognosco rē ⁊ habitudinē ꝑ nātural'r q̄ actū ꝓpositionis quo comparo rez rei. ¶ Ad 3^m ille est act' obiecti ad quē ꝓferēdo iudico. Sil'r pōt dici q̄ iudiciū de vitate ꝓplexi nō est nisi collatio notitie cōferentis ad notitiam incomplexā extremi. si sibi est ꝓformis: ⁊ B cōformitas statiz q̄ñq̄ pz q̄ñ notitia simplex nāli necessitate statiz īcludit notitiā collatiuā sicut in ꝑmis ꝑncipys: q̄ñq̄ nō statim: vt in ꝓclonib': ⁊ tūc oz videre illā esse ꝓformē sue simplici: cui qz est cōformis vl' ꝓnis ad aliā que est ꝓformis statim simplici. ¶ Hec via ponit veritatē complexi cogniti: nō per collationem ꝓplexiōis ad rem extra: nec ad habitudinē realē extremorū pōrem nāliter ꝓpatiōe. que. n. bitudo eēt illa nisi idētitas p affirmatiua q̄ est rel'o rōnis. vel diuersitas p negatiua q̄ forte nō est rel'o rōnis: sz tm̄ ponit collatōem ꝓpl'onis ad notit^ia

quia carēta

tre q̄ sit

signo

u esse q̄ sit

esse q̄ sit

tas q̄ h' cognosca reflectendo

ꝓplexū est 3uz

r verū esse

UNIVERSIDAD DE MURCIA

extremorꝫ simplicē. vel ad extrema: vt in notitia simplici statiz ex notitia tali: pz si cōplexio sibi ꝓformetur in ꝑmis ꝑncipijs: qz rō termini oñdit ꝓdicatū ꝓuenire subo. ⁊ sic nō ē discursus in cognoscēdo ꝑmū ꝑncipiū: qz illa notitia simplex ĩcluditur in collatiua. nō. n. componūtur nisi q̄ in se cognoscūtur. ⁊ ita in ipsa ꝓl'one tali ĩcludit vt ꝑus nā liter ipsa: vñ ipsa ꝓplexio siue ꝓpō necio videat cōformis: qz tūc visa sunt ambo extrema ꝓformitatis: cum tūc itelligant simplicia: ⁊ tūc fiat ꝓpō: nec requirit ℔ collatio ꝓpōnis ad simplicia: quasi alicui⁹ actus. Sed itellectus cōponēs termios illos: ⁊ notitia bitualis terminorꝫ sunt cā necessaria ⁊ ĩmediata ⁊ ĩtegra ad causandū notitiā cōformitatis ꝓplexionis ad terminos: nō gdē circa ꝑncipia. ⁊ ideo ꝓponēs simul necessario assentit: qz qñ cōponit hz totam dictaz cām: sed iudicare in ꝓcl'one nō sic. sed illā ꝓplexionem ꝓfert ad illā in qua ĩcludit q̄ alia est ꝑncipij nō gdez tñ termini. ⁊ ℔ discurrere ē iudicare de ꝓcl'one. in fine est assensus. i. ĩpressio notitie necie ꝑncipij ĩprimētis notitiaz veritatis cōclusionū ex veritate ꝑncipij nota ex terminis ¶ Sz gd ē vtraqꝫ vitas ꝑdicta. ¶ Rñdo ꝑma ē rel'o actꝰ simplicis apprehēsionis ad oīm: et ē realis. s. mēsurati ad mēsuā. ¶ 2ª licz videat silis rel'o. vñ tñ q̄ actus scōs nō ē alicui⁹ abtc: sicut ꝑmus: sed ē actus ꝓpatiu⁹ vnius ꝓceptus simplicis ad alterū: vt eiusdē in affirmatiua vel diuersi in negatiua. hūc aūt necio sequitur vel ꝓcomitat rel'o rōnis in vtroqꝫ extremo ad alterū: quā bitudinē videt signare hoc verbū est: vt ē nota ꝓpōnis. s. put est tertiū adiacēs. ⁊ sic vexꝫ ē illud phiermenias eē signat quandā ꝓpōnē quā sine ꝓpositis nō est itelligere: sicut nec rel'onē sine relatis: ⁊ sic etiā vexꝫ est illud. 5º. hui⁹. in caº. de ente q̄ eē vno mō signat vexꝫ. hoc est bitudinez rōnis iter extrema q̄ nata ē esse vā. ¶ Ulterius ista bitudo rōnis ꝓformis est rei: non q̄ oporteat in re cē relationē aliquā iter extrema: vt in re silez isti rōnis: que est iter extrema vt itellecta. ĩmo vt ab ĩtellectu ĩuicē ꝓparata: nā tūc esset ℔ falsa. hō est hō. Nec oz fugere ad ꝓpōnē forme cū materia: tuz qz illā nō exprimit ꝓpō. Tū qz ℔ esset falsa. deus ē deº: sz tūc ℔ habitudo correspōdet rei qñ est talis qualē res virtualr ꝓtinet: siue qualē res de se nata eēt facere in ĩtellectu si faceret habitudinē illā: siue que ē signū nō simile: sed equiuocū: exprimēs tñ illud qd ē in re: sicut circulus nō est silis vino: ē tñ vexꝫ signū vini: flm aūt lactis vel hō: nō tñ est omnino sile qz illud signū ē ad plm hui⁹ signati. non sic illa bitudo rei ¶ Cōtra. 9. metaph̄y. vltº. verū est in rebꝰ cōponi. ¶ Rñdo. notificatio fit p ea: que vt in plurib⁹. vbicūqꝫ aūt idez nō affirmat de se realr aliqua ē in re ꝓpō: aut alr notificatio fit per minimū gradū. q. dicat ad minꝰ regrit veritas: q̄ in re sit ꝓpō si idētitas ē maºr ⁊ veritas. 3º mō large sumit ꝓponi: sicut in ꝑmo caº noni cuz accipit: sil'natū pro ℔ qd est idez. ¶ Nec igit correspōdentia ꝑdicta hui⁹ bitudinis ad id qd ē in re formalr ē 2ª. veritas: ⁊ ita illa bitudo: que dr ꝓpō expressa p est vā ē ĩmediate: ⁊ metc illa verus ē actus ꝓparatiuus fm illā bitudinē: ⁊ sic videret cū fundamētū illi⁹ veritatis sit bitudo rōnis: q̄ illa ꝑma multo eēt impfectior rel'o rōnis. Qz si dicat rel'onē correspōdētie vl adequatiōis vel ꝓmēsuratōis: que quasi idē dicūt in ꝓposito nō posse fūdari in rel'one. Quō igit ꝓportio est qualr ꝓportiōi vel silis: ⁊ hoc inqꝫtū ꝓportio. nō aūt rōne abtor: iter que ē ꝓportio: nā ꝓporas est vbi extrema vnius ꝓportionis abta: nec sunt silia nec equalia extremis abtus in alia ꝓportiōe. ¶ Si aūt placet q̄ ille actus cōparatiu⁹ extremorꝫ ꝓpositiōis ĩmediate correspondeat vel adequet rei cū ille actꝰ sit vera res: sicut ⁊ ꝑmus q̄ est vnius absolute: tūc veritas scōa ē rel'o realis: sicut ⁊ ꝑma ⁊ actꝰ itellectus cōparatiu⁹ ĩmediate verus: nō aūt aliqua alia habitudo ē vā. si nª est formalr nisi in actu intellectus: qz in ĩtellectis ꝑcise inqꝫtū ab ĩtellectu cōparata: que bitudo nisi q̄ est in ĩtenⁿᶜ. aut si est in ꝓpatis aliq̄ aliquoº alia ab illa que ē in actu ĩtellectꝰ nō est illa alia ĩmetᶜ vā. ¶ Doc duᵐ ingrat.

Ad ꝓpositam ergo qōnez. dico q̄ Arꝫ. ꝑcise excludit verū in ĩtellectu cōplexo sicut expresse pz in lra eius. ⁊ rōnabilr. pz. n. ex dictis q̄ vl est mētis aliqua passio realis. s. rel'o fm 2ªᵐ opionē: ⁊ tunc iª: sicut ⁊ ꝑma veritas ꝑtinet ad ꝓsideratōem libri de aia. ex nā. n. actus ĩtellectus cognoscit quo ē fundamētū talis rel'onis: vel ē rel'o rōnis fundata in actu itelligēdi: aut magis in bitudine rōnis que ē inter obiecta cōparata per actū itelligēdi fm ꝑmā opionē: ⁊ tūc est mētis aliq̄ passio originalr: sed formalr pertinet ad ꝓsideratiōem logici: sicut pol'e ⁊ ipol'e: ⁊ modi ꝓpōnuz oēs. Presupponit tñ logicus cōsiderationē de actib⁹ itelligēdi gbus scōe ĩtentiōes formātur. pz ex ꝑncipio phiermenias. Scōz veritatē aūt dico q̄ ad ꝓsiderationē metaph̄yci ꝑtinet vexꝫ reale ꝑ mō sumptū. s. p cōparatiōem ad ꝓducētē. ⁊ ℔ quo ad oīa tria mēbra: qz nō ꝓbūtens ad qꝫtum nec ad motū. ¶ Zᵐ autē. s. sumptū p ꝓpatiōem ad cognoscētē ꝑmū mēbꝫ ꝑtinet: qz ꝓuertit cū ente. Scōm ꝓbit ad actū determinatuz: nec ꝓuertit cum ente. ¶ 3ᵐ est ens diminutū ⁊ ē ens logicū p prie. vñ oēs ĩtentiōes scōe de tali ente ꝑdicātur. ⁊ iō ꝑprie excludit a metaphysico. ꝓuertit tñ cū ente aliqualr: qz logicus ꝓsiderat omnia ālitер: vt metaph̄ycᵘ: sz modus aliª cōsideratiōis. s. per gd reale ⁊ p ĩtentionē scōam: sicut cōuertibilitas entis simplr ⁊ diminuti: qz neutrū alterū excedit in cōitate. qcqd. n. ē simplr ens pōt eē ens diminutū ¶ De duob⁹ modis veri in ĩtellectu dcm est iam.

Ad argumēta ꝑncipalia pz. nullus ē ꝑ dicta nisi vltimū de cā ⁊ effectu. vbi ē dōz q̄ maior si ē vā est vā de cā totali: nō aūt est sic in ꝓposito Naz vitas triplex exclusa oīno a metaph̄yco depēdet ab ĩtellectu. ita q̄ res ex se nō ē sufficiēs cā alicui⁹ istorꝫ: licet ad illā regrat: sicut illa ꝑbat auctoritas (In eo q̄ res est) in eo nō ꝑcise: sz si oratio formet ab itellectu: vt extrema habeāt esse diminutū. ¶ Ad 3ª pro opione de vo que fuit ĩprobata: pōt respōderi ad ꝑmū.

res nō est sufficiēs cā veritatis h̄ ꝛc Petty

¶ Et qz prima de ente ĩquantuz ens: hui⁹ vticꝫ erit specularі: tūc etiā ⁊ qd ē: ⁊ que sunt ĩquantum ens. Tex. cōmē. IIII. Et sequitur.

¶ Perscrutāde vero sunt ipsi⁹ entis cāe ⁊ prīcipia ĩquātum ens. T. c. VIII. Qō. IIII.

Vtrum metaphysica sit de ente nō rōnes alibi Auic. q̄ sic. i. metaph̄yce ꝓpter duo. ꝑmo. qz deuz eē ꝑbat ℔. ⁊ qz ens est cōe ad omnia ℔ cōsiderata. ¶ Cōtra Auer. ꝓmēto vltimo. i. phy. nālis solus ꝑbat deū eē. ⁊ ibi facit cōsiderationē genꝰ subarū separatarū ē subm metaphysice. ¶ Cōtra auer. ex quolibet effectu ostendit: qz cām esse: qz ĩpossibile est effectū esse nisi a cā tali: siue nisi talis cā sit. hz sūt multe passiōes metaph̄yce ꝑus ⁊ posterius. vnū ⁊ multa. actꝰ potētia. quō. n. ℔ cātis ĩsunt nisi sit aliqd vnū ꝑmū. Quere ibi. g est misit ⁊c. ¶ Itē perfectior ꝓceptus de deo pol'is phyco est primū mouens. possibilis aūt metaph̄yco est primū ens. secūdus est pfectior. Tum qz abtus. Tū quia requirit perfectionē ĩfinitā: nam ꝑmuz perfectissimū. Sz si enti nō repugnet ĩfinitas nō est perfectissimū: quod nō est infinituz: sed enti non repugnat infinitas. ꝑmuz mouens tātuz rᵐ dicit: ⁊ nō necessario ex formali rōne sui regrit ĩfinitatē: qui aūt hz perfectior ē cōceptum de subiecto pōt pfectius de ipso oñdere: qz per illa ĩ effectibus que ducūt ad cognoscendū esse de tali cōceptu ¶ Cōfirmatur. si metaph̄ycus nō cōsideret eē de deo: ni

Auic

Auer

Idē. t. c. ꝑmi bꝰ.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

si sicut demonstrat a physico nō cognosceret nisi de ꝑmo mouēte. ⁊ ita nō haberet aliquā notitiā q̃ subm suū est: qz ꝑmū mouēs non ē suū subiectū: nec sequtur primū mouēs ergo ꝑmū ens: sicut non sequtur. ꝑma nigredo. g̃ ꝑm⁹ color. nec metaphycus pōt per ipm oñdere de ꝑmo ente amotaōne ꝑmi mouētis. Quomō aūt de mouēte oñderet physicus ꝑmū nisi in ꝶ sit magis metaphycus ꝓpter ꝑdi^{tum}: q̃ physicus ꝓpter subiectuz. ¶ Rño ꝓ cōmētatore. ꝑmisse ad ꝑmū ens sumūtur ex motu. ¶ Contra. licz physica sit ꝑor doctrina q̃ metaphyca: qz sensibilia sunt nobis notiora: nō tamē dicitur ipse oñdere oēm ꝓclusiōem metaphysicā vel ꝑmissas ad omnē: qz cū deuētū fuerit: siue abstrahēdo siue in doctrina ad ꝓpria ꝓsiderabilia a metaphysico. ex illis oñdit ꝓclones suas. ita ⁊ primū ens oñdit ex ꝓprys: licz illa ꝓpria forte nō fierent nobis nota: nisi ꝑus ordine nāe physica cognosceret. ¶ Quomō etiā sciētia iferior stabiliet subm superiozis si ipsa supior nō pōt ꝗz auerroym. ¶ Itē genus substātiarū separatarum nullā vnaz rationem magis habet q̃ non separatuz habet cum ꝑmo ꝗm ipsum: quia non nisi attributionē. igitur tñ primū est subiectum ibi nō illud genus.

Tenet igit Auicē. ꝑma ratio eius sic declarat. si est ꝑsupponit de subiecto nō de actuali existētia: sed q̃ hz esse gditatiuū. s. q̃ rō eius nō est falsa in se tale si ē onditur demōstratione: qz a metaphysico de ꝑmo ente. Oñditur. n. q̃ primū ꝑ^{t}enti alicui. ⁊ ita qz ille cōceptus ens ꝑmū q̃ est pfectissimus subti si esset ꝶ subiectū nō icludit cōtradictionē. ergo si aliqua scia suppone ret istū ꝓceptuz pro subiecto alia eēt ꝑor de ente que ꝓbaret ꝑcedentē de ꝑmo ente: qz ꝓclusio demōstratōis illius eēt ꝑor tota sciētia de ꝑmo ente. ¶ z^{a} ratio cōfirmatur de adequatiōe quā importat ꝑmitas: quere li. 9°. gnta qōne. qñ igit omnibus cōsideratis in sciētia ē aliquod cōmune per ꝑdicatiōem: ⁊ illud adequat nō querit aliquod ꝑmuz vtualr adequās: nisi qz deficit cōmune formalr adequās ens autem vnius rationis: quere alibi. ergo adeq̃t. ¶ Cōfirmatur. prima scientia scibilis primi.

¶ Alia vero dicunt entia: eo q̃ taliter entis ⁊c̄.

Tex. commenti. II. Et sequitur.

¶ Nihil. n. ipsoz est. nec ꝗm se aptum natum: nec separari possibile a substantia. Sed magis siquidem ⁊c̄. Tex. commenti. III.

¶ Libri septimi metaphysice. Questio. I.

T. c. 8. ⁊ 25.

Queritur vtrū inherētia sit de eēntia accidentis. q̃ non. qz eēntia passiōis ꝑcognoscitur demōstrationi cū sit mediū ex scōo posteriozū. Inherentia eius ꝓcludit. Itez tūc eēt nugatio ꝶ: albedo inherēs: qz addere aliqd ei ō cuius eēntia est nugatio est. ¶ Itē tunc conceptus relatiōis in cōi non eēt simplex: qz icluderet r^{m} ad obiectū ⁊ a^{m} ad subiectū. ⁊ ita relatio nō eēt generalissimū: qz gnalissimi est conceptus simplex. ¶ Itē quātitas manet in altari sine iherētia ad subiectum.

T. c. 2. T. c. 3.

Contra quo aliqd formalr est ens ē de eius eēntia: sed accñs est ens: qz entis in lra. Siltr sedere magis ens q̃ sessio ⁊c̄. ¶ Item illa iherentia dñs nō eēt suba. ergo accñs. g̃ eius est alia inherētia. ⁊ sic in infinitū.

¶ Item si dñt posterius est ꝓceptu accñtis. ergo ꝓcept^{a} accidentis in se ꝑor est: ⁊ ab^{tus}. ⁊ ita diffinibilis sine subiecto. contra Aristo. capitulo tertio. T. c. 17. ⁊ ide.

Rño distinguit ꝑmo de accñte. qz accidens si accipit pro illo quod per se significat nomē: vt pro cōceptu quem importat nomen accidentis per se que est ipsa accidentalitas. Synonimū videt cuz hoc qd̄ est inherentia: ⁊ tūc nulla est questio. Si accipiatur pro illo qd̄ denominat hoc cōcretuz accidens. puta pro quātitate sic questio habet locū: ⁊ sic fiat deinceps sermo. ¶ Tunc distinguitur scōo de iherentia q̃ inherentia est duplex. vna est actualis vnio accidentis exñtis cū subiecto exñte: vt act^{a} aliqualis cum potētiali. alia est depē^{a}: siue eēntialis ordo accidētis ꝗm quiditatē suā ad substātiā ꝗz quiditatē suā. Prima ꝗz. z^{a} ꝓbatur: qz demōstratio abstrahit ab existentia: ⁊ a ñtibus rem inq̃tū existit: alr nō esset necessario ꝓ demrtur aūt aliq̃ iherentia passionis ad subz. igitur ista est alia a ꝑma que. s. ē exñtia: vel cōditio ꝓpria exñtie. Iherēntia est duplex

¶ Et hoc forte ꝓsueuit dici de iherētia actuali ⁊ aptitudinali. ꝑma nō semper iest accidenti. secunda semper iest: siue existēti sine subiecto: siue nō existenti. ¶ Contra. aptitudinalis in accidente separato non verificat aliquaz predicationem denominatiuam: sicut z^{a} ꝶ. EX TRA

¶ Tertio exponit illud qd̄ dr̄ de eēntia. Nō. n. idē est esse de eēntia a. ⁊ eē idē essentialr vel realr ipsi a. ꝑ^{m} quidez infert z^{m}: sed nō ecōuerso: qz de eēntia a. ꝑcise est illud qd̄ includit per se in ꝓceptu gditatiuo a. ⁊ iō ponitur in ratione eius gditatiua: nō vt addi^{tus}. pōt autem eē realr ipsi a. idē: licet sit extra ꝓceptum eius. puta vnitas vitas ⁊c̄. extra cōceptuz entis qui ꝑor est illis ꝗm Aui. 5°. nō tñ illa dicūt rē aliā ab ente. quere in 4°. questiōe de vno. vocātur tamen forte ab Auic. accidētia extēdendo ꝑ eēntiale strictissime sumptū. ex^{m} ꝶ de gradu addito albedini remisse quādo intendit ꝗm vnā opinionē est idē realr: nec tñ de eēntia ꝶ. b.

Ad questionem g̃ ꝑmo dico q̃ neutra iherentia est de eēntia accñtis secūdo mō sumpti. s. accipiēdo accñs pro eo qd̄ hoc noie denominat: vt quātum quale ⁊ hꝶ. Tū qz fundamētū respect^{a} est aliqd ꝑter respectū. r^{a} vtriusq̃ iherētie in suba nō fundatur: qz tūc suba iherens esset ⁊ nō eēt termin^{a} respect^{a}. ergo in accñte ab^{to} ⁊ nō in aggregato ex ab^{to} ⁊ illo respcū: qz non est ratio fundamentalis respectu sui. igitur in ab^{to} precise. ergo est extra conceptum eius gditatiuum: cū respectus sit posterior natura fundamēto. c.

¶ Sz iste r^{a} est vē relo. ¶ Cōtra. 5. nō ē aūt itellectus itelligētis. ¶ Rño. nō ꝑmo licz ꝑ se inq̃tū. s. est accidens. EX T. c. 20. TRA

¶ Tū qz iherentia videt ciusdē rōnis in quātitate ⁊ qualitate. g̃ si est de eēntia vtriusq̃ pōt ab vtroq̃ abstrahi conceptus dictus in qd de ipsis iferior ꝓceptu entis: ⁊ superior eis. ⁊ ita nō erūt generalissima. ¶ z°. dr̄ q̃ iherentia secūda ē eadē essentialr: siue realr accñti scōo mō sūpto. Tuz qz passiōes entis dicte de iferiorib^{a} nō dicūt aliud ab ente in eis. ergo cū suba dr̄ ꝑma. accñs posteri^{a} que ꝑus ⁊ posterius diuidūt ens: vt passiōes. ꝑmū nō dicit aliud a substātia: nec posterius aliud ab accñte: siue ab ente iherēte. per se aūt ens: siue in se ens: ⁊ iherēs: siue in alio exñs ꝑ eo dē accipio: sicut ꝑus ⁊ posteri^{a}. Tuz qz ille ordo abstrahit ab exñtia: ⁊ fundat sup gditatē polez. ista fūdamēta sunt imutabilia: qz de^{a} necārio exēplat gditates polez: ⁊ vo^{tas} si quē actū hz respectu illaꝝ. similr ille ē necius. stātibus aūt fundamētis ordinis imutabilib^{a} nō vr̄ ordo mutabilis in altero. ⁊ ita nec dr̄ia pōt ꝓcludi per viā sepatōis possibilis. Si po^{t} hoc. Aꝝ. dr̄et q̃ eēt ꝑdictio. i. phycoꝝ. e^{t} intellectus ipossibilia querēs q̃ dicit. passiōes separi a subiectis. ⁊ logtur de itellectu quē posuit Anaxag. ¶ Cōtra ꝶ tñ videtur illud qd̄ dicit. 4. phycoꝝ. capl'o. de vacuo. si so T. c. 39. T. c. 58.

b. nō est idē esse de eē et esse idez eēt et realit

c. q̃ neutra iherentia accñtis est de eēntia secūdo mō sumpti

UNIVERSIDAD DE MURCIA

nus sine corpore nunqd esset vacuũ. ¶ Tertio dr q̃ inherẽtia p̃ma nõ est idez realr accidẽti scdo modo sũpto: nec etiã existẽtie accñtis si ponatur illa aliud ab accñte. Tuz qz idẽ realr nõ manet z corrumpitr. accidẽs etiam existẽs manet nõ manẽte iherentia p̃ma. alias si illa maneret: cũ ꝓpter ipsam subiectum denominabatur p̃us ab ac̃ tc: z dicebat panis quãtus diceretur ita post transubãtiõz panis: qd̃ est falsum. Tũ qz extremũ vnuz ordinis illius mutabile est alio manẽte: qz actus volũtatis diuĩe respcũ cuiuscũq exñtie extra se ꝓtingẽs ẽ. g̃ ordo nõ manebit altero extremo tñ manente: z sic p viam separationis cõclur aliud esse hoc ab illo. ¶ Cõtra istas duas rõnes arguitur. nã ponat panẽ manere: z separatiz a q̃ztitate q̃ pri⁹ afficiebatur quõ nõ manebit iherentia. Si dicat alterz extremũ iã cẽ mutatũ. qz panis factus est nõ q̃ztus hoc nihil est. qz panis nõ fuit extremũ dependẽtie inq̃ztuz q̃ztus: sz inq̃ztũ panis ab tc. ¶ Rño. hec difficultas cõis est omnibus vnitis potenb⁹ manere seorsuz: vt in aia z corpore hois in verbo: z nã humana quõ neutro extremo mutato: vt vr̃ sz aliqd ab tum relo nõ manet q̃ p̃us. Et ibi adducit illud de fine. 7. me cc. de. a. z. b. sz hoc de facto nõ accidit in separatõe accidẽtis: qz subm nõ ponit manere: licz possit manere. vñ istam difficltatẽ differo vsqz ad vltimũ ca m. 8i. vbi ꝓpe hz locũ alius z alius cõceptus sufficit ad p̃cognosci: z ꝓcludi: qz alia notitia: z por nã huius q̃z illius. ¶ Alr qd nois p̃supponit nõ qd rei. ¶ z m ꝓcludit pro p̃ma parte solonis. nõ ꝑ scdaz. qz nõ est nugatio b. ens vnũ. ¶ z m concludit pro p̃ma pte solutionis. ¶ Quartum pro tertia parte ex qua sequitur prima pars de prima inherentia.

T.c.60.

Ad argumenta in oppositũ: qz nõ notat cãm formalem p̃dicatõis entis de accñte: sz extrinsecã: licz. n. aliqd fm qõlibet sui sit causatũ a causa extrinseca: tñ pot p̃dicatõem alicui⁹ imediate recipe formaliter ac si nõ esset cãtũ: qz cã extrinseca nõ est me m de quo p̃us illud dicat: z inde de cãto. Ex m formalr. creat est ens: licz totalr a deo. ¶ Item pole ẽ aliquod p̃dicatum fm se pfecti⁹ esse in vno q̃z in alio: z tñ eque formalr p̃dicatur ꝗ vtroq̃z. ex m de albedine remissa q̃ equalr ẽ albedo z intensa. nec de altero per alterũ dr. ¶ Item pole ẽ ordinẽ cẽntialẽ esse aliquoz subiectoz fm qdlibz in se: z tamẽ aliqd 3. predicatum eque formaliter dr de vtroq̃z. Ex m de albedine z nigredine respectu colozis. nec ergo cãlitas in substãtia respectu totius accñtis: nec maior perfectio entitatis: nec ordo eẽntialis in entitate concludit qn accidẽs sit formalr ens: nõ per subaz nec per respectũ ad ipsam: qz ꝗ p se in itellectu ei⁹ est ens. posito itellectu illo. etiã si p impossibile oẽs cõditiões predicte auferãtur: qd̃ allegat ab Arz. ipse nõ dicit eo q̃ entis: sz eo q̃ talr entis. i. sube. fit ergo fallã ꝓñtis arguẽdo ab iferiori ad supius negatiue cuz nota cãe p̃cedẽte: sicut cũ inq̃zto p̃mo p̃orum. ¶ Debz tñ itelligi in eo q̃ pro cã extrinseca. Silr q̃ aliq accipiũt: nõ est: nisi qz entis adhuc fallã ꝓñtis: sicut b. hui⁹. ergo soluz hui⁹. ¶ De cõcreto z abstracto videt q̃ accñs vt accipit in abstracto ẽ veri⁹ ens: q̃z vt in ꝓcreto: qz spẽs generis est in qd̃ diuidit ens p se ex. 5. nõ sic ꝓcretũ: nec est substratio illa accñtis itellecti sine subiecto. qz abstrahẽtiũ nõ ẽ mẽdaciũ. z. phycorz. sz est itellectio qditatis nõ inq̃ztũ denominat subiectũ: sed inq̃ztũ b qd. z sic bñ ẽ subiecti. z dat itelligere subm. ¶ De itellectu Aris. in lra. Primo qd̃ adducit de sano: q̃ sicut nihil formalr sanitatis est in vrina: sic nec entitatis in accidẽte. Silr accñs dr ens. quẽadmodũ nõ scibile dicit scibile. 7. ca. 3. ¶ Rño. ad p̃mũ dico q̃ Aris. loqtur de diuersis denoiatiuis dictis ab vno abstracto que denoiatiua si vno noie significẽtur: signãntur equoce. ¶ Ad z m: q̃ illud ex m corrigit per paragraphũ sequẽtem: sicut exposui textũ. vñ ex m qõlibz aliqd veritatis insinuat. ¶ z m ꝓcludit pro scdo mẽbro solonis. ¶ Sz videtur ꝗ mẽbz tertiũ: z diceret q̃ iherentia seipsa iheret: nec vnq̃z manet nisi ihereat: sicut q̃ztitas manet. ¶ Ad 3 m cõceditur q̃ pot habere diffinitiõem per genus ꝓpriũ z differentiã: sed logicã: nõ realẽ. ¶ Cõtra: nec genus nec dria ꝓplete itelligũtur sine subiecto: sicut nec diffinitũ. ¶ Jõ alr dõm q̃ termin⁹ respect⁹ pot esse eẽntialius respectiuo q̃z ipse r⁹: deus. n. q est termin⁹ respectus creature est causa creat: nõ aũt respect⁹ nec ab isto respectu dependet essentialr creatura sicut a deo: sic b. si suba est: mã nõ ex q̃: sz in qua pot accidẽs dependẽre ad ipsam: sicut ad cãm aliquaz licz sit por respectu ad ipsam. exẽ m homo por est respectu sui ad animã: vt respectu totius ad partẽ: nõ tamẽ segtur. ideo potest diffiniri sine anima.

T.c.35. z ide.

T.c.i4.

T.c.i8.

T.c.i5.

¶ Sed substantia omnium primum tempore.

Tex. cõmenti. IIIi. Questio. II.

Trum suba sit p̃mũ oium entiũ tẽpore. Qz nõ. eterno nõ est aliqd pri⁹ tẽpore. accñtia ãt sunt eterna sicut mot⁹. 8. phycorz. ¶ Itẽ si sic. ergo substãtia p̃cedit tps tpe. ¶ Oppositũ phs. 7⁰. z hui⁹. 7. Si accidẽs aduenit corpori postq̃z ẽ corp⁹: tũc p̃us est omni accñte aduenięte. Si aũt nõ aduenit: sed ẽ iseparabile z semp simul cũ eo: tũc substãtia cõposita nõ precedit accñs: sed p̃ceditur a mã substãtie composite.

t.c.i. z iñ T.c.4. T.c.z. z inde.

Ad questionem (iz. hui⁹. ꝓñtator. 4⁰.

Contra de iseparabilib⁹ q̃ nõ sit intellectus phi: q̃ mã p̃cedit. de eodẽ. n. pbat phs q̃ suba ẽ p̃mũ ens: z qualr sit p̃mũ ens z z m nõ ẽ vez de mã: qz pbat eam p̃mã: qz p̃dicat simplr in qd: z qz alia sunt entia: quia sunt sic entis neutrũ est verũ de mã. p̃mum nõ: qz. 9. ca. 6. mã p̃dicatur denoiatiue de materiato. z m nõ: qz nõ dicuntur accñtia entia. qz mãe: qz vel nlla sunt in materia vt in subiecto: vel si aliqua saltẽ nõ pfecta. ¶ Itez ad p̃ncipale de eodẽ pbat p̃mitas tẽporis z cognitiõis z diffinitionis. Sed mã nõ p̃cedit cognitione: sed scibilis est p Ana am ad formã. Silr nec cognitõe: qz. 9. hui⁹. actus por cognitione potẽtia. Silr nec diffinitiõe: qz suba cõposita cadit in diffinitiõe accñtis: sed materia nõ: qz. 7. cap. 3⁰ accidẽtia copulata hñt diffinitionẽ per ꝓpriã subam. ¶ Itẽ phs probat substãtiã esse p̃mã: vt ẽ p̃mũ p̃dicatũ ad qd̃ reducuntur alia. ergo vel pbatio est de suba in cõmuni: vel de aliqua spẽ in gñe: vel de posteriori substãtia: nllz illoz vez est de materia: qz nec ẽ generalissimũ: nec spẽs in genere: nec posterius in suba: sed p̃us qz pricipiũ substãtie z principium p̃us principiato. ergo nõ pot inferri q̃ si materia sit prior accidẽte: q̃ ideo suba: nisi per hanc minorẽ falsam: quia si p̃ncipium prius est aliquo. q̃ p̃ncipiatum prius est eodez. ¶ Item si sic. aut materia sz se. aut sub aliqua forma. nõ p̃mo modo: qz sic. nec est sub tẽpore: quia ingenerabilis z incorruptibilis. p̃mo physicoz. Non scdo modo: qz aut vt est sub forma accidẽtali: z tũc nõ est p̃us. qz vt est sub forma nõ est p̃us forma: nec potest b dari nisi ipsa sit sub forma substãtiali. z si sic. tunc habetur propositũ q̃ suba cõposita ẽ prior. ¶ Hic dicitur q̃ materia vt est sub forma accidentali z substãtiali p̃cedit tempore omne generabile ex illa. z per cõsequens omne accñs illius generabilis: non omne accidens quod habet in se: sed omne accidens quod inest illi quod fiet ex ea. ¶ Contra. per hanc rõnez accidens est prius suba saltem generabili z corruptibili: quia accidens generantis est prius suba generabili ex ea in infinitũ: nec est ad intentionem phi: qz pbat p̃mitatez tẽporis per hoc q̃ substãtia est separabilis. z nõ accidens

i. phy. t. c.69. T. c.iz. z iñ T.c.i7. z ide.

T.c.82.

q̃ hã p̃ncipium esset p̃ [illegible]

UNIVERSIDAD DE MURCIA

illa probatio non valet de materia vnius comparata ad accidētia alterius: qz substātia nō dicitur substātia separabilis: nisi respectu accidentiū suoꝝ que sibi insunt. ¶ Item ad principale sequtur q̄ aliqua accidētia sunt que nō pcederentur ab aliqua substātia: sicut omnia accētia ppria corporum celestiū: qz si nō sit ibi materia fm ꝓmentatorē in de suba orbis: nō pceduntur: qz materia pcedit: nec a substātia composita: qz accidētia illa sunt īseparabilia: ⁊ si sit ibi materia. illa non precessit tempore substātiam compositam. ⁊ per consequēs nec accidentia.

Ideo aliter dicitur q̄ ē primus: qz substātia separata ab accidētibus ē prior: sed priori tas nō pōt intelligi de qualibz suba: neq̄ fm numerū: neq̄ fm speciē respectu accidentiū ppriorum: qz substantia nō est por ppria passione: qz in demōstratione ꝓcludit passio de subiecto p se. ergo passio nō pōt non esse: nec de substātia fm numerū: qz si sic posset esse idea platonis. qz haberet totā naturā specificā sine accidētibus: qd ponit plato. ¶ Et ꝓfirmatur ꝓsequētia: qz nō posset illa idea eē distincta ab istis: qz haberet nām speciei: ⁊ in illa nō distinguūtur īdiuidua eiusdē speciei. ergo cē. tūc sequitur dictū platonis. Dicitur ergo q̄ substātia ꝓsideratur īquātus h. ⁊ sic non pcedit. si ꝓsideretur inq̄tum substātia: sic prior est. ¶ Confirmatur sic. qd ꝑ speciei nō repugnat generi: nec alicui inferiori rōne generis: qz si hr̄e alas ꝑ animali nulli inq̄tum animal repugnat habere alas: sz aliq̄ suba pcedit omne accidēs. s. pma causa: ⁊ sibi nō repugnat pcedere omne accidēs duratione. ergo nulli subē inq̄tū substantia repugnat pcedere accētis omne duratione.

Contra istā positiōem: qz rōnes pbātes expositiōes cōmētatoris nō esse fm phm: sunt ꝑ illā positionē: qz nō valz. si de q̄ est simplr pmus pcedit. ergo substātia que ē posterior pcedit: ⁊ pondera hoc ⁊ alias rōnes ibi factas. ¶ Item deus nō est in gne aliquo mō. sed qcqd ē in genere hz passiōem ⁊ aliquod accētis qd nō pcedit. ⁊ h verū ē de suba omni in gne: sed qd repugnat cuilibet subē repugnat substātie absolute ⁊ simplr: similiter loquendo physice deus nō precedit tempus tempore.

Ideo dicitur alr q̄ ppō est vā per se: ⁊ falsa p accidēs: ⁊ cōsimiles ppositiōes innititur a pbo. vii. 6. phycorꝝ supponit q̄ oī motu sit accipere motū velociorē ⁊ tardiorē. ⁊. 8°. dicit q̄ aliqs motus est ita velox q̄ nll's velocior: sicut pmus. Silr. 4. phy. supponit q̄ oī corpori ꝑ accipere corp̄ subtilius in ifinituz. vbi pbat motū nō esse in vacuo: ⁊ tamen nisi exponat falsum est: qz igne nō ꝑ corpus subtili accipere. ¶ Itē. 7°. physicorꝝ. si aliqd mobile cē. vii tales ppōnes sūt vere p se: ⁊ false per accētis. Unde pma ppō vera ē rōne motus. accipiēdo mouētia pportionabilia motui. ⁊ similr non repugnat corpori īquantū repletiuū loci eē subtilius alio q̄cūq̄. Similr in ppposito: subē inq̄tum est de se nō repugnat pcedere oē accētis ex quo nō depēdet ab accēte aliquo: qz cōpletus ītellectus subē hr̄i pōt. circūscripto omni accēte.

T.c.15. T.c.76. ⁊ circit. T.c.72. T.c.35. ⁊ ide.

Contra si sic. q̄ ꝓclusio demōstrationis nō est per se necessaria: qz nēcius nō ꝑ aliter se hr̄e. 5. hui sz ꝑ aliter se hr̄e q̄ q̄ passio p̄ de subiecto: qz subiectū pōt eē fm opinionē illā sine pa^nt ꝓnis impolē. pmo posteriorꝝ: qz demōstratio ē necessariorū: ⁊ eorū que sunt per se tūc. ¶ Itē si per accētis sit subiectū cū passione: a pte cuius tūc acci^tas illa est nō a pte passiōis: qz sil'est cū subo: qz causat ab eo: tūc a pte subiecti: qd nō ē verū: qz ipsa nā subiecti p ppria pncipia est cā necēaria passionis. ergo nō per accētis ē simul tpe cū passione. qz p eēntiā causat. ergo p eēntiā sil'cū passione ⁊ non accidentaliter.

T.c.6. T.c.5. ⁊ 7. ⁊ ifra.

Ideo dicit sic ⁊ videndus est qd est esse pus tempore: temp^ nō tūc accipit hic. vt diffinit in. 4. phy. qz pmi tas tpis est subē inq̄tum suba ē: sz hd nō est eē in tpe: quia tps nō est mēsura nisi motus ⁊ getis: ⁊ eorꝝ q̄ sunt ī motu ⁊ gete. suba fm se nō ē tale: nec accipit p quacūq̄ durationē extēsa successiua alia ab eēntia rei: qz de illa cēt qō: qz tūc suba posset pcedere illud cū sit accētis ei: ⁊ pcederet illud duratōe: ⁊ qro de illa: ⁊ sic in ifinitū. tūc dr pus tpe eē qd pōt sepatim eē sine alio: ⁊ illud nō sine ipso. qz sic dicit phs in lra. i° mō oīs suba por ē oī accēte vno mō. alio mō nō. eē ergo pus tpe ē posse hr̄e exētiam actualē porē alio: siue sine alio q̄tum ē ex se. Ita. s. q̄ sibi nō repugnat. qz in nullo ab illo alio depēdet. h satis pōt dici pus nā. nihil. n. ē prius nā: qd non sic sit pus ⁊ tpe. Qz aūt possit sic pcedere oñdit dupl'r. vel qz nō depēdet ab illo: vel qz nō est cā necēaria illius. q̄ hoc sit verꝝ pz per opposita horꝝ. qz si nō pōt separi hoc ē: vel qz depēdet ab illo: vel qz est necia cā illius. Dico q̄ suba respectu accētiū sepabiliū est por vtroq̄ mō. ꝓpata respectu passionis ē sepabilis ⁊ por vno mō: qz nō depēdet: sz nō inq̄tum cā: qz hz necessariā cāz hd ītra eēntiā suā. iō nō est sepabil'illo°. s. inq̄tū ē cā accētis.

¶ Subam. n. eē h est aliqd eē qd in eēndo nō depēdet ad aliam essentiā: vt subiectiue sustētantē in eodē supposito. videt satis manifestū. qz si ē sic dependēs: quero ad quid depēdet: ⁊ ibit in ifinitū nisi stet ad aliqd sic idepēdens: sz accētis eē oñdit per viā motus: qz aliqd idē mānet nūc mutatū fm hoc ⁊ nō fm illud. ergo illud hz subm manens. illud enī non ē suba: qz alia fit mutatio fm illō ⁊ nō fz istō: ita q̄ ex vno accēte corruptibili ꝓcludit aliqd pter illud subeē: sz ex multis p se sibi inuicē succedētib^ melius concludit aliqd esse subm aliud a quocunq̄ illorꝝ. difficile tn est assignare manifestā differentiā depēdentie forme corruptibilis ad mām: ⁊ accidētis ad subiectū: vt in pma depēdens sit pfectius. in scda īperfectius. Si dicas h faciūt per se vnū illa nō. h querit q̄re ille actus cū suo potētiali facit vnū per se: ⁊ nec act^ nec potētia ponit res gnis: sz cōpositū ex illis: ⁊ illa pncipia in genere ali^ actus cū suo potētiali: q̄ tamen ve īformat. alias nō esset nisi aggregatio. nō facit vnū per se: nec illud ꝓpositū est in genere: sz vtrūq̄ componēs in ppio genere: que rō hd q̄ diceret omnes formas eē vni^ gnis: vt pncipia: ⁊ cōstituere cōposita vni^ generis: licet vni^ forme ppria mā sit magis in actu p aliā formā eiusdē generis pmi nō primi: q̄ alterius: quia ita ponunt in materys formarum substantialium ponentes plures formas. vnde posset hoc improbari: de hoc quere questione vltima octaui.

EX

TRA

¶ Ad pmū argumentū q̄ aliquid ē eternū. i. semp durans per se: ⁊ nihil ē eo prius: vel p aliud: sicut motus per mobile: ⁊ tali pōt suba esse por: qz nō depēdet ab eo q̄tuis nō potest īquātum cāt necessario. ¶ Ad aliud vno mō sic. q̄ tēpus cōsideratur dupl'r. vt passio pmi mobilis: vel vt mensura: tūc tēpus vt est passio pcet a pmo mobili tēpore: non aūt vt tēpus accipitur pro mēsura. ¶ Cōtra. omne qd pceditur ab alio tēpore nō ē quādo precedit. ergo si tēpus vt passio pceditur tēpore: vt tps est mēsura. idē tēpus realiter esset ⁊ nō esset simul: qz tēpus passio que pceditur nō ē qn pceditur: ⁊ tēpus vt mēsura quo formalr pcedit est: sz tps passio ⁊ tps mēsura sunt realr idē. q̄ idez realr est ⁊ nō ē simul. ¶ Aliter dicit sic. q̄ substātia pcedit tēpus duratione aliqua: nō tēpore. ¶ Sed cōtra hoc est argumentum supius factū: qz illa duratio est accidēs: quero tūc q̄liter illa precedit. si duratiōe queritur de illa in infinitū: nec pceditur duratiōe que ē ipsa met: qz tūc esset ⁊ nō eēt simul. Ideo dico sicut pus: q̄ nō accipitur hic tempus p ppie: vt est numerus motus: sed pcedit tempore: quia non dependet a tempore. ¶ Ad rōnē pmā pro 2ª opione dico q̄ necessario passio iest subiecto suo: qz subiectū est cā necessaria illius: nō qz subm depēdet ab eo in eēntia. ¶ Ad

T.c.101.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

aliud de substātia singulari. dico q̃ nō esset idea platonis q̃z in illo eēt ꝓpria passio hominis: sed nō haberet accidētia per accēs. vnde dico q̃ idiuiduū cuiuscūq̃z speciei posset per se existere sine omni accidēte per accidēs: ⁊ tamē illa suba nō esset perfectior q̃ nūc nec essent alia suba per participationem illius. ⁊ dico q̃ distinguitur ab alio indiuiduo: q̃z alr est natura specifica in te ⁊ in omnib⁹ cōmuniter. vnde distingueret ab alio per essentiā suā: sicut nunc: vel forte per aliquā differentiam indiuidualem quaz addit indiuiduum supra speciem. quia distinctio per accidētia est secundum accidens.

¶ Substantia est primum omnium notitia.

Tex. cōmenti. IIII. Questio. III.

Vtrum suba sit primū oīum entiuz cognitione. Q̃z nō. oīs cognitio oriē a sensu. Sz sensibilia sunt accētia ergo accidēs ꝑus cognoscē q̃ substantia. ¶ Posset dici q̃ rō vadit de cognitione sensitiua nō itellectiua: ō qua tū itelligē. ¶ Cōtra. sicut aliqua cognoscunt a sensu ita a vtute fantastica: ⁊ itellis sic pōt ea abstrahere: ⁊ sic itelligere. ¶ Itē ad idē ꝑ de aia. Accidētia magnā partez cōferunt ⁊c. T.c.ii.

Ad questionē q̃ sic. q̃z ō oībus q̃ habēt qō quid simplr pfectissima est cognitio eorū qū cognoscē qd sunt sicut habēt qd: sz substātie est pfectissime qd. ideo de substātia pfectissime cognoscē. ¶ Tū itelligēdū est: q̃ qdaz sunt ꝑora generatione: ⁊ quedam pfectione: que gnātione sunt ꝑora impfectiora sunt. ecōuerso de alio: tūc suba ē ꝑ omniū cognitione: q̃z perfectissimū. accētia ꝑma generatiōe. ideo ⁊c. ¶ Ad arg. q̃ vadit de ꝑoritate generatōis. ¶ Cōtra. q̃ perfectōe accētia sunt ꝑora cognitione. iō cognoscibile cognoscē: q̃z spēs eiꝰ est in cognoscēte: sed in intellectu est spēs accētis nō substātie. ergo accēs pfectius cognoscē. pbatio mi. q̃z spēs accidentiū sunt in vtute fantastica: ⁊ illoz est abstractio q̃ sunt ibi. Q̃z aūt spēs substātie nō sit in itellectu. pbatio: q̃z tūc spēs sube ꝑus esset in sensu. ⁊ sic posset substātia cognosci a sensu. cui⁹ oppositū manifestū est: q̃z oīa sensibilia sunt q̃titates vel q̃litates. ¶ Itē si sic: tūc p cognitiōem naturalē posset itellect⁹ cognoscere substātiā in sacramēto eē vel nō eē. ¶ Ad illud dicē sic: q̃ substātia facit spēm: ⁊ est in sensu ⁊ in medio: sz ibi nō est ꝑncipiū vidēdi: sicut nec spēs in aere: q̃z aer non hz potētias cognitiuas rei. cuius ē filiꝰ: sed in itellectu est ꝑncipiū vidēdi. ¶ Cōtra hoc vadit argumentuz de sacramēto. Aliter dicitur q̃ nō est in itellectu nisi spēs accidentis ⁊ ꝑmediate causat illa spēs ab accidēte: ⁊ me^tc a substātia. ⁊ ꝑmo repꝛesentat accēs ⁊ secūdario substātiā. ¶ Sz cōtra spēs nō pōt repꝛesentare distincte illud qō est perfectius illo cui⁹ est spēs: q̃z si sic. tunc filitudo alicui⁹ albi remissi. repꝛesentaret albū itensum: ⁊ tūc quādo cū q̃z videre remissum albū: videre itensuz albū. ⁊ sic substātia nō erit perfectū cognoscibile: ⁊ tūc cū aliquādo accidēs sit per se vt in sacramēto: ⁊ repꝛesentat substantiā secūdario: tūc itellectus itelligeret substātiā in sacramēto cū ibi sint sola accidētia. Aliter dicē q̃ substātia cognoscē p discursum. Et tūc stat q̃ nō pfecte. ¶ Tūc dicendū q̃ substātia ē pfectuz cognoscibile: ⁊ tū aliquid aliud pōt pfectius cognosci a nobis fm ꝑportiōem cognoscibilitatis sue. q̃z pfectiꝰ repꝛesentat spēs alicuius albi remissi ipz albū cuius ē species: q̃ spēs solis repꝛesentet oculo aquile ipm solez. ⁊ magis video albū fm ꝑportiōem visibilitatis sue q̃ agla solem fm ꝑportionē visi^tis sue. Tūc dico q̃ pfectius cognoscitur: cui⁹ spēs est in itellectu. verū est fm ꝑportōem sue cognoscibilitatis: ⁊ tū suba de se ē perfectius cognoscibile ⁊ in se: ⁊ a nobis si possem⁹ ad illā pertigere: sz nō possum⁹ ī vita i^a. vt hē in. z. hui⁹. z. q. ⁊ tūc dictū pbi intelligē me^cc dcīn: nō aiastice. distō hec dat in. q. ō singulari in. 7. Et q̃z illa cognitio quā hēmus de suba est pfectior cognitio cuz attingē q̃z cognitio accētis. tūc licz accēs sit ꝑmū cognoscibile respectu intellectus nr̄i gnātiōe: tū substātia est ꝑmum pfectione. Et ideo simpliciter primū.

¶ Substantia est omnium primuz rōne. Tex. cōmenti. IIII. Questio. IIII.

Vtrum suba sit ꝑmū oīum entiū diffinitione. ita q̃ suba cadit in diffōne cuiuscūq̃z alteriꝰ. q̃ non. oē accēs hz proprīū genus: ⁊ ꝑpriaz dēiam. ex talibus ꝓstituitur ꝑpria diffō ⁊ sufficiēs. hoc dicit pbs. 8. hui⁹. q̃ in diffōne est qd ⁊ q̃le. Dicē q̃ tale aggregās genus ⁊ dēiaz non est diffō. q̃z diffō dat cā innotescēdi: sz talis diffō adhuc ōtra. oē qō ꝑdicat ꝑpie de aliquo subō predicat de eo fm rōnē alicui⁹ ꝑdicati q̃tuor ꝑdicatorꝫ. ꝑmo topi. vel sub rōne alicuius gnq̃z ylium: sic dō albedo ē color. a. nō est ꝑdicatio: nisi vt diffō. q̃z pbs diffinit diffōnez dicēs. q̃ ē oīo indicās qd est eē rei. sz illa indicat totā qditatem albedinis: q̃ aliud nō sit vez. q̃z accēs est p se sensibile: ⁊ sic eius spēs abstrahi pōt: ⁊ cognosci pri⁹ q̃z aliqua suba cognoscatur. ¶ Itez tunc seqtur q̃ in diffōne eiusdez accētis eēnt ponēda multa suba. q̃z opz ꝑmū ⁊ ꝑpriū poni. ex. 7. hui⁹. ⁊ subm gnis ⁊ dēiē fm te: q̃z tota rō depēdet fm te. ¶ Itez rō quā significat nomē est eiꝰ diffō. 4. hui⁹. Sed nomē accidētis nō signat subm. ergo subm nō dz poni in eiꝰ diffōne. Dicē q̃ veruz ē tū accēs in ꝓcreto dat itelligere subz: ⁊ illud cointellectū poni dz. ¶ Cōtra. tūc in diffōne accētis abstracti nō poꝰ. q̃z nō dat itelligere subz aliquo mō: et talia sunt verius in gne accētis. ⁊ sic hē ꝓpositū q̃ in diffinitiōe accētis qō ē maxime accēs nō dz poni subz. ¶ Itē ad ꝑncipale. si sic. ergo hec nugatio. nasus symus. pꝰ ꝓne. q̃z ad videndū nugatōez ponēda est rō pro noie: sz posita rōne symi hē nasus: nasus cauus. ¶ Itē pōt eē sine subo. ergo subm nō dz poni. pꝰ aētis. Quicqd pōt cā supior cuz inferiore pōt p se. sz cum inferiori pōt facere accēs esse p se. ergo sine eo pōt. pbatio ꝑime ꝓpōnis. perfectū simpliciter est: qō nō hz aliquā excedētiā: sed si ꝑma causa cū scda possit facere qō nō possit ꝑma per se hz excedentiā: q̃z ipa cū causa secūda excederet seipsam solā. 8° sic. aliqua accētia dicūtur separabilia. possunt ergo illa separari: ⁊ per cōsequēs diffiniri per se. ¶ Itē. 8. pbꝛ coꝛ. si cōtingit reperire mouēs ⁊ motū simul: ⁊ mouens per se. ergo ⁊ motū per se. similr ō de substātia ⁊ accidente.

Dicitur q̃ est primū: q̃z dz poni in diffinitiōe aliorū omniū: sicut. n. cōuenit aliqbus: qō qd ē. sic diffō. Sz accētia nō sunt entia: nisi q̃z entis ex. 7. hui⁹. ⁊ si sic. nō hē quiditatē: nisi q̃z illius entis: nec diffinitionē. q̃ in diffinitiōe eorum debz poni substantia.

Aliqui dicūt dictū pbi esse verū nō de entitate naturali accidentiū: sed de entitate aptitudiali accidentiuz: tūc aptitudinalr omnia accētia diffiniūtur per substātiā nō actualr: nec fm entitatē naturalē. ¶ Tamē fm pbm nō possunt aliquo mō esse nisi in suba. ⁊ ideo simpliciter ⁊ absolute entitas oīs quā possunt habere ē a substantia: q̃z nec separant fm pbm: nec habēt aptitudinē ad separationē. Silr illud pōt baberi ꝑmo pbꝛ. 3 Amaxago. Impossibile est segregare accidens a substantia. Similiter. 7° huius. cōtra platonem ca° penultimo. nec rōne nec tpe possunt esse ⁊c. Tunc diffinit aptitudinaliter per substantiam. ita q̃ in sunt aptitudinalr substātie.

T.c.z.6 et.9. idē 6° topi^ca .c.4.

ca°.3. ꝑ topi. .c.4.

T.c.i7. ⁊ ifra.

T.c.28.

Rō Cont

pfectū simpte est 5°. hui⁹.

T.c.z1.

T.c.37. ⁊ ide.

T.c.z.

opio aliqz

T.c.39.

T.c.47

a cognosci pfectiꝰ et esse pfectū cognoscibile diffinit

pfectū aliqd dē simpte vnō qm nihil deest de pfectōe sibi possibili alio qm nihil sibi deest de pfectōe sibi debita et ꝓpterea sic hō mēbrorū statuere dē pfecte q̃ritatis licet nō habeat quātitatis. p̄m impletur preptū dilectionis ⁊ patria ⁊ ideō totaliter et pfecte quantū sibi possibile est ... mone hec mētio de hꝰ. matthi. ꝓxn. ⁊c. snp illd hꝰ est mandatum maxim pmū

pfectiora ꝑora st pnlis q̃ pcedunt de pō ad actum vt dr. 9. methā. Alio dē aliqd pmum dignitate seu pfectione. hꝰ mcho. de hꝰ. matthi. 22. hnc illd hꝰ est mandatum maxim pmū

UNIVERSIDAD DE MURCIA

a opiōes ꝓbata

Contra ꝙ nō sit intentio phi negare oēm entitatem formalr ab accntibus ꝑter ētitatē subē actu
T.c.58. vr phs.4.phy.posito ꝙ in aliquo spacio sit tn sonus: qrit vtrū illō spaciū sit vacuū: ⁊ rndet ꝙ si in spacio pōt recipi corpus: vacuū est. si nō: n est vacuū. Posito ergo ꝙ accns nō pōt eē sine subo. segtur ꝛdictoria simul va. vz. ꝙ ibi sit corpus: ⁊ ꝙ nō. tūc entitas eorꝫ nālis est per subam: pnt tn actualr eē sine ea cū aptitudine ad subm. ¶ Tūc ad ppōnes phi ꝙ nullū pōt esse sine aptitudīe ad subz. ¶ Ad aliud ꝛtra Anax. loqtur ō cā nāli: qr qrere segregare nāliter ē impole. ¶ Cōtra diffiniēs min⁹ ē ens diffinito. ¶ Rño vex ē de parte qditatiua diffōnis nō de addito. ¶ Item diffinitū nō vr ens nisi p diffiniēs. ergo formalr nō est accidēs ens: sz tn per subm. Et hoc videt ex lra: qr entis ⁊c. ¶ Itē attributo eēntialr ad alterū: ⁊ ei cui attribuit non vr ꝛceptus cōis: sicut nec abto ⁊ respectiuo: nec subē ⁊ accidēti. ¶ Ad pmū per diffiniēs additū non recipit formalr diffinitū pdicatōez alicuius. aliogn sicut qtitas eēt ens p subam: ita eēt qtitas p subaz: ⁊ creatura ens p deū. formalis pdicatio est vbi subto ex suo itellectu inest pdicatū circūscripta a subo oi hitudine ad cām extrinsecā que nō est de qditate eius. cuiꝯ sp est efficiens ⁊ mā in qua. Qr phus dicit itelligat de entitate incōplexi: nō de pdicatiōe entis de accnte: nisi forte de cā extriseca. ¶ Ad zm. si attributū nō eēt nisi attributio: ita ꝙ respectⁿ nō fundaret in aliquo abto. maior vr vera. quō ergo ordo in pfectione eiꝰ qō pdicat nō arguit ordinē pdicatōis. qre in. q. ō iherētia ⁊c. ō B.

ens q nō possit esse sine sba

Ad primum argumentū pncipale ꝙ illa rō p genus ⁊ dria nō est diffinitio mecc lo quēdo: qr nō exprmit qditatez oio: ⁊ pfecte qr non exprmit aptitudinē ad subaz nisi addat suba. ¶ Ad illud in ꝛriuz dr ꝙ logice loquēdo pdicat vt diffō: qr logicus ꝛcedit diffinitionē ex gne ⁊ dria solū: nō metaphice loquēdo: qr nō exprmit cuius est: cū tn fm se nō dependeāt. ¶ Alr sic ꝙ reducit ad aliqō illorꝫ. sicut ista. hō ē suba sensibil: nō est genⁿ nec dria ⁊c. ⁊ iō dicit ꝙ reducit: tamē nō est vera diffinitio hois. qr nō exprimit ꝛplete totaz eēntiaz illius: qō tn ptinet ad diffōnem. ¶ Ad aliud ꝙ accns ꝛpletiue non itelligit sine subo. ¶ Ad illud de spē dico ꝙ cogⁿ illa accntis nō est ꝛplete disticta sz ꝛfusa: sz qn cognoscit cuius est: cū illis ꝛditōibⁿ ē cognitio diffinitiua ⁊ disticta. ¶ Ad 3m dōm vel ꝙ genus ⁊ dria: ⁊ spēs hnt idem subm: vel dria ⁊ spēs hnt idem subiectū: ⁊ genus habz cōmunius subz: sz illud nō dz poni: qr illud subiectū ꝛmunius itelligit in subiecto spēi: qō ē inferius. ¶ Ad aliud ꝙ nō ē ppter modus significādi ꝛcretū: ꝙ subm dz poni: qr accidēs fm se depēdet saltē aptitudinalr: ⁊ nō est ens nisi sic depēderet. ideo ponit subiectū ad hoc ꝙ cōplete diffiniatur ppter ipsam rem signatā. ¶ Ad aliud ꝙ nō ē nugatio. Ad pbatiōem
T.c.19. latz. dicit phs: qr rōnes nō sunt certe qr nasus nō est de p
bui⁹.7. se in itellū symi. ¶ Cōtra. tūc nō differret dicere nasus symus ⁊ nasus cauus. ⁊ tūc idē symus ⁊ cauⁿ. ꝛñs est falsum qr tolle equalia que relinquent sūt eqlia. Ad hoc ꝙ symū nō hz itra itellm suuz per se nasuz: sz licet nō significet B. tn nō est idē symū ⁊ cauū: nec dicit symū tn cauitatez: qr symū dicit aliquā certā habitudinē ad nasum. ¶ Ad aliō de pma causa cōcedo cōclusionē. ¶ Ad aliud accidēs est separabile. dico qō nō est separabile: qr pōt separari: ⁊ esse p se sine subiecto: sed qr corrūpitur post separatiōez ⁊ alia inseparabilia: qr nō possunt nō esse subo exnte. ¶ Ad aliud
maiori ꝙ argm ē a minori: qr magis pōt mouens esse per se qz motum: cū motū depēdeat a mouēte. ideo valz argumētū: sz
maiori in ꝓposito nō valz. qr arguit per locū a minori affirmatiue. ꝛ. n. reperire substantiā ⁊ accidēs simul. ⁊ subam p se. ergo ⁊ accidēs nō valz. substātia pōt esse p se qō magis vr. ergo accns qō minus videt: sed est ꝛñs.

¶ Dico autem materiā que est fm se nullatenꝰ neqz quid: neqz quātitas: neqz aliquid aliud eorum dicit qbus ens est determinatum. Est. n. quoddaz de quo predicatur horum quodlibet cui est esse alteruz. ⁊ cathegoriarum vnicuiqz. Tex. cōmenti. VIII. Questio. V.

Vtrum mā sit ens. Qr non. in lra: neqz est qd ⁊c. ¶ Rño. non in actu sz in potētia. ¶ Cōtra. aut ē in potentia mā aut forma aut compositū. ¶ Itez qō generat: nō est. 5°. phy. cox. intelligit de subo generatiōis: qr qō mouetur est: intelligit in potētia: qr accidit sibi esse in actu. ergo mā nō est in potētia. ¶ Itez aut ē actus pur⁹: aut cōpositū ex actu ⁊ potentia. neutrū. Tum qr nō ē scibilis nisi p analogiā. Tū qr tūc aliquid iferius ipsa pole esset esse nec pmū: qr nō distinguitur in fundamento nc. ⁊ sic nō est forma: nec zm: qr est pncipium. 3° sic. primus actus est sine omni potētia. ergo ⁊ pma potentia sine omni actu. similiter actus ꝓportionatur potentie: ⁊ ita esset illimitatus: sicut ⁊ potentia est infinita. T.c.8. T.c.8.

Contra est pncipium per se ex pmo physicorum: ⁊ p se causa ex secundo. T.c.52 T.c.28.

Responsio ꝙ trāsmutatio fecit scire materiaz. oē enim naturale agēs respicit passum in quod agat: sicut ergo in trāsmutatiōe accidētali transmutās trāsmutat aliqd manēs ab vno termino in alteruz. albedo. n. nō fit nigredo: sed albū pus fit nigrū. Ita in generatiōe generās trāsmutat aliqd a forma in formam. illud dicit materia. ¶ Dec rō Ax. pⁿ phy. t.c.60. i. de gnatiōe. ⁊ z°. t.c.6. ⁊ i z. meta. ca° pmo. t.c.6. ⁊ alibi plies. ¶ Rñdetur. corrumpendū est in qō agēs agit: sed vltimo istanti totū mutat in totū ex pmo de generatōe. ¶ Cōtra. prius naturalr corrūpēdū nō est qz genituz fiat. ergo si nihil corrūpēdi mānet in illo nūc in quo generās gnāt. gnāt ex nihilo: nec in aliqd agit. ¶ Rñ°. nō de aliquo subiectiue: sz ex aliquo initiatiue: vt ex termino a quo deus vtroqz nō ex nihilo. ¶ Cōtra. agēs hns in virtute sua causatiua totum effectū nō minⁿ illū pducet: licz aliud nō ponatur: quo posito magis debilitat vis agētis qz fortificet: sed per te generās hz in virtute sua effectiua totū effectū. qr nihil eius psupponit. per actiōem aūt in cōtrariū corrumpendū debilitatur eius vtus actiua: nō fortificat. ¶ Confirmatur ratio: qr agēs naturale potēs in aliquē totū effectū de necessitate illū faciet nō impeditū ex. 9. 4. ca. nō aūt ipedit ignis generare ignē in quē pōt totuz ex datis: qr illa aqua nō est presens. magis aūt impediret si esset psens. ¶ Itē alie cōgruentie ponūtur ꝙ est vnū pmum potētiale: qr in causis materialibus est ordo eēntialis: sicut in effectibus ex. z. bui⁹. pmū potētiale videt esse respectu pmi actus. ¶ Item nulla generatio passiua erit naturalis: qr nlls appetitus pcessit ad terminū generatū: naz forma corrupta nō appetit illū. qō pz: qr tūc appetisset suā corruptionez. imo nulla est generatio: qr nulla puatio q possit esse terminus a q. puatio. n. nō est nisi in apto ad hitum. iter formas aūt disperatas nō est p se generatio: qr est ex non subiecto in subm. ¶ Item qōlibz esset itrinsece loquēdo eque incorruptibile. Nam ita forma aeris nitit saluare se: nec est in aliq aptitudine naturali ex se ad nō essenduz: vt videt. sicut forma celi: aer aūt est per te tn forma: si dicat aerez bre contrariū: ⁊ celū nō: nihil ad b. qr cōtrariū nō facit ꝙ illud habz aliquod intrinsecū pncipiū quo est corruptibile. ⁊ B videtur esse ratio Arist. in. 7. ca° 5. ꝙ omne gnabile habz materiā: pole nāqz esse ⁊ nō eē: quo aūt aliqd est tale T.c.10. ⁊ ide. T.c.5. ⁊ ide. T.c.22

q m sit q aliqd it necesse corruptible sit

UNIVERSIDAD DE MURCIA

.a. q aliqd dr̃ ī potēia dupl

.a. .s.ī trinsece est materia: qz tamē materia dicitur esse in potentia. ¶ Intelligēdū q aliqd dicit̃ in potētia duplr. vno mō vt termin⁹ potētie siue ad qō est potētia vt albedo generāda. alio mō vt subm potētie siue in quo est potētia: vt supficies dealbāda. Qui dicūt mālz eē p̄mo mō ens in potentia dicūt eā simpliciter esse non ens: nec videnī aliquo mō saluare ītentionem Ar. Tum qz tale ens nō est subiectum trāsmutatiōis: sed termin⁹ mā ponit̃ subiectū. Tuz qz talis potētia numerat̃ ſm numer. actuū. ex. 3. physicorum. mā aūt vna est respectu formarū oppositarū. 2°. ergo mō materia ens ē in potentia: z magis q̄z subm accñtis: qz minus hñs in se actualitatis: z maiozis actualitatis capax z ista potētia fundatur in aliq̄ actu ſm cōmētatorē. 3°. celi z mūdi: qz recipe nō ꝓuenit nisi hñti in se p̄us aliquā entitatem positiuā p̄mū fundamentū omnis realitatis positue qd est. ¶ Ad argumēta loqtur de diuidentib⁹ ens p se. vñ segtur neq̄z aliqō eor. qbus ens est determinatū. sic ēt forma nō est qd rē. ¶ Si arguit̃ vt videt̃ ex lr̃a. q omnia p̄dicātur de mā denoiatiue. igit̃ nulli est idē essentialiter. ¶ Rñō. nec ps de toto: nec ecōuerso p̄dicat̃ ppie: sz aliquo mō denoiatiue: z si nō: sicut accñtia: qz nō denoiatione extrīseca alteri⁹ generis. sic q̄ mā nō est hō: sz humana: sicut aīa nō est hō: sed hūana. ¶ Qz aūt illud de denomiatiōe nihil valeat pro eis. pz ex. 9. ca. 6. vbi vult q mā denominatiue p̄dicetur de ꝓposito. z in hoc assilat̃ accidēti. ergo nō ītelligit h. q sit subiectū ppie p̄dicatiōis denomiatiue respectu omniū aliorū: qz p̄dicatiōes denoiatiue propie nō ꝓuertūtur. ¶ Iste aūt partes de toto ꝓuertuntur qz z totū de parte denoiatiue p̄dicatur. ¶ Ad totū tamē textū illū est alia rñsio: qz illud dicitur opponēdo pro falsa parte: qō videt̃ ex epilogo sequēte: sic qdē ītendētibus. z ex aduersatione: qz statim arguit ad oppositū: sz ipossibile: qñq̄z. n. cōsueuit Ar. iter argumētū pro z ꝝ ponere determinatiōem qōnis sine aliqua nota solutiōis. ¶ Ad aliud sicut eē q̄z tuz ē cōditio ꝓcomitās sciētē: sed nō necessaria ad scire. est aūt necessaria ad albedinē. Sic entitas actualis ē cōditio necessaria mobilis: licz forte nō p̄rima: vt habet̃ 3°. phycor. es nō inq̄ztū es: sz inq̄ztuz potētia statua mouet̃. ita q a subto gnōnis remouet̃ q actualis entitas nō est sibi necessaria. z ītelligat̃ de cōpleta: que semp ē necessaria mobili p̄cise sumpto inq̄ztū mobile. ¶ Ad tertiū ē actus tm̄. ¶ Ad p̄mā obiectionez de scibili nōne loquit̃ ibi Ar. de mā in cōmuni: vt est p se p̄n⁹ trāsmutatiōis nālis: q̄re magis arguis ex illo dicto de subiecto gnōnis q̄z alterationis: nūquid Ar. ante qntū libū de istis mutatiōibus distinxit: vel de ptinētibus ad ipsas? Dicas igit̃ ppter istā auctoritatē q subm alterationis ē pura potētia: qz nō scibilis. Ideo rñō. scibilitas absoluta nō ē scibilitas cōpleta alicui⁹ inq̄ztū cōparatū. Patz de ere z potētia statua. loquitur aūt de mā ibi: vt ē p̄ncipiū trāsmutatiōis. h autem est inq̄ztū capax forme per trāsmutationē. igit̃ tūc cognoscitur vt p̄ncipiū z nō ante qñ cognoscit̃ in analogia ad for mā: licz aliā notitiā absolutā habeat vel nō habeat qd ad b. Alr ppter defectū ītellect⁹ nostri q ex sensibilib⁹ cognoscit. p̄mo in forme notitiā inducimur q opōnes sensibiles mā nullius opationis sensibilis est p̄ncipiuz: tñ ex formis succedētibus que sunt aliarū operationū p̄ncipia: cōcludimus illud qō ad eas habz analogiā: vt receptiuū ad receptum. ¶ Ad aliud qō ar⁷. q tūc fieri pōt ea aliqd iferius. ¶ Rñō. si vis hr̃e ītēr qōcūq̄z aliqd: z nihil vnū me⁷ erit illud aliqd: vel nihil ifimū qō ē in suba. dū sit aliqd: est ifimus actus z potētialis respectu oīum alioz actuū. ¶ Si vis hr̃e ppriam potentiam purā sine omni actu habebis nihil: sicut si p̄uatiōem sine subiecto. de hoc in. 9°. questione prima. ¶ Ad alia est secundum se diuersuz. actus non contendatur de nomine rē.

T.c.10. mālr sit ens z pō p̄mo .25. z §4. z iñ.

T.c.8. b°.7.

T.c.12.

a.l. Ex bis q̄ speculātib⁹ rē. t.c.8.

T.c.9.

¶ Quare si spēs materia est prior: z magis ens z ipso quod ex vtrisq̄z prior erit ppter eādem rationem. Tex. cōmenti. VII.

¶ Quapropter species: z qō ex ambobus substantia videtur esse magis q̄z materia. Tex. cōmenti. VIII.

Questio. VI.

Vtrum forma sit p̄or cōposito z mā. z vtrū magis ens vtroq̄z. Qz nō cōposito. Omne p accñs posteri⁹ est eo qō ē per se. z. physicoz. ca°. de casu z fortuna: forma est hui⁹ respectu cōpositi. pba: fieri ē per se via ad esse. ergo illud ē per se qō fit p se tale ē compositū z forma p accidens. 7°. hui⁹. ¶ Item cōpositū ptēr entitatē forme icludit aliaz. s. mā: illud videt̃ pfectius ens alio qō to⁷ illud aliud icludit: z aliqd vltra. Qz forma nō sit p̄or mā: z magis ens illa. pbo. illa est maxime suba que substat plurib⁹ z talis ē p̄ma suba in p̄dicamētis. Sed mā magis hz hāc rōnē substandi q̄z forma. ergo ē magis suba. ¶ Itez posterius eēntialiter nō videtur esse sine p̄ori: sz ecōuerso. ergo vr̃ q mā nō possit esse sine forma: sed ecōuerso.

T.c.66.

T.c.22. z.27.

¶ Itē actus est sim⁷ pfectionis. aliogn nō attribuere⁷ deo. ergo cui verius īest ratio actus. illud videt̃ simplr pfecti⁹: forma ē p̄mo z p̄ncipalr actus: ꝓpositū nō nisi p ptē est in actu: mā nō nisi pti⁷ vel denoiatiue. ¶ Rñ°. igit̃ icorruptibilius est pfectius aīato corruptibili. nō segtur nisi ſm. h. n. caret. Arguit̃ per rationem cāe. ¶ Cōtra hoc nō concludit respectu mā: qz forma nō est cā materie. Similr rō causa. vbi cōcurrit rō partis nō videt̃ seq ppositū. Aliogn idē segtur de mā. In p̄ma rōne de actu forte vis ē in vbis. distingue actū vt in. 9°. vt opponit̃ potentie: z iest mā z cōposito: z non per formā precise nisi īquantū illa est in actu tali: nec tunc per eā: nisi vt per causam partialē: vt dicit relatiōem ad materiam. quid ad b.

EX

TRA

¶ Ad oppositum vtriusq̄z ē Arist. hic.

Dicendum q forma per quā mā z ꝓpositū ē simpliciter in actu ē p̄or mā z composito. ¶ Qō pbatur: qz forma ē actus mā tāq̄z actuati per formā: cōpositū vo inquantū ꝓpositū ē actu per illā: tāq̄z per partē essentialē z actus p̄or ē potētia pfectiōe. 9. huius. qz forma ē posterior gnōne mā naturaliter: ergo est p̄or vtroq̄z. z spe⁷. h pz respectu materie: qz phs. pbat hoc triplr. 9. hui⁹: qz respectu cōpositi est manifestū: de ista ꝓña ē vt sic ē: aut vt nō. accñs. n. est posterius gnōne q̄z suba. ¶ Rñ°. in eodē gñe sñ vbi est vna gnātio vel generatiōes ordinate per se ad vnum videtur ꝓña tenere.

forma p̄or q̄ ppōto mātia

actu p̄or potētia

T.c.12. z ide.

Ad primum argumētū dr̃ q de necessitate ē dare aliqō esse forme p se: per qō esse eius p se sit p̄or cōposito illud nō ē esse exñtie quo compositū ē per se ens: qz illo forma ē per accidēs: sicut pars p eē totius. Sed ē ppriū esse forme tam qditatiuū q̄z exñtie: z esse illud ē eē quo aliqd existit: z ſm illud eē p̄cedit ꝓpositum. z illud esse ē simplr nobili⁹ eē compositi. ¶ Tūc forma est ens per accidēs. Uerū ē de entitate que ē per se cōpositi: qz forma existit per cōpositū: tñ ē ens per se ſm prius esse. ¶ Ad aliud dicit q hoc hz materia a forma q substat. ¶ Tūc ad formā q verū ē assumptū si hoc haberet ex seipso. Sz si hoc attribuit sibi ab alio nō oz. imo potest forma magis eē substātia que facit materiā sic substare. z ita ē. ¶ Cōtra. tūc materia nō haberet substāstiā potentialē de se respectu omniū formarū: sed variat̃ substare ei⁹: sicut variant̃ forme: z tūc nō hr̃et entitatē ppriam. ¶ Ideo alr dr̃ q substare: vñ ē potētia receptiua nō est p se rō suba que ē maxime suba. ¶ Sz illa rō suba est per se

forma ē dupl̃ ee. s.

forma p̄or q̄ esse p̄or ꝓpositum

ylr forma magis suba q̄ matia

z.o. hē p̄ sit

UNIVERSIDAD DE MURCIA

existere separabilr ab alys:nō dependēs ab alys. Sed illud nō ꝓt mãe nisi p formã. ¶ Et ad dcm̃ phi:q̃ substãtia prima nō dr̃ talis solũ:qz substat alys:sz qz sistit in se nō dependens:z itelligit̃ ista cõparatio respectu scdarũ substãtiarũ z accñtiũ:nō respectu forme q̃ subsistit suba pma. ¶ Ad 4m. vbi ē ordo porritatis nãe que nō est cãtus pōt posterius esse sine pori.etiã si ē cãlitatis:dũ tamẽ cãlitatẽ illi possit alia cã por supplere.pmo mō est in pposito.

¶ Singulum enim nō aliud videt̃ esse a suimet substãtia: z quod quid erat esse dicitur singuli substãtia. T.c.XX.

Questio. VII.

T.c.9. T.c.34 z ide.

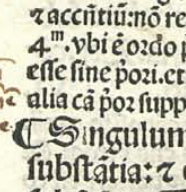

Trum qō gd est.sit idẽ cũ eo cui ē. Qz nō.3.de aia.aliud magnitudo z magnitudis eē: z caro z carnis eē. ergo zc. ¶ Itē.7.hui.ca.de partib diffinitiõis.qcquid cõcipit̃ cũ mã nō est idem in eo qō gd est cũ eo cui ē. Sed oia nãlia ꝓcipiuntur cũ materia: qz hñt hoc in hoc.

T.c.39. ¶ Itē in eodẽ cap.sicut in nãlibus ē aliqd pter gditatem spēi: Ita in mathematicis.qz oīs i. g omne habẽs materiã nō est idẽ illi. ¶ Itē si sic:qō gd ē esset gnãbile:sicut illud cui est. Oppositũ habet̃ in.7.ca.i.coꝝ aũt que fiunt.

T.c 22. z ide. q̃ nec spēs generat̃ nec qō gd est. ¶ Dicit̃ q̃ illud cui est qō quid ē nō gñatur. Sz gñatur singulare p se: cui nō est qō gd ē p se:qz hz in se mãm idiuidualẽ. ¶ Cõtra.generatio est p se in substãtiã:sicut alteratio in q̃litate:z nullus motus terminat̃ ad ens per accñs per se.igit̃ generaꝰ erit p se ad aliqd de gñe sube.tñ ergo aliqd p se generat̃: cui ē per se gditas. ¶ Aliter dr̃:q̃ qō gd erat forme nō gñat̃: nec qō quid erat spēi.sz qō gd erat eē singularis gñatur p se sicut singulare. ¶ Contra.aut gditas hoīs abic est tota gditas hui hoīs:aut in gditate h est aliqd aliud q̃ in gditate hoīs.si pmũ.tunc gditas hoīs per se gñat̃ nō nisi in q̃tum ꝓsiderat̃ ab itellectu.z sic nō loqtur. si scõm det̃.tũc

T.c.53. per illud additũ posset diffiniri cõtra phm in.7.ꝯ platonẽ qui pbat per tres rõnes q̃ singulariter nō diffinit̃. ¶ Itē ad pncipale.si sic gditas hoīs albi idẽ erit cũ hoīe albo. z si hoc.g idẽ cũ hoīe.pbatio ꝓñe.cuz dr̃.hō albus est hō albus:alb nō substat nisi rõne hominis.

¶ Oppositum vult philosophus.

T.c.ii. **Dicitur ad** qõnem q̃ qō gd ē.est illud qō colligitur ex predicatis in gd:sicut dr̃.7. ca. z.de magnis.in qua igit̃ rõne nō iest pdicatuz.h rō qō gd erat eē in singulis.ex hoc dr̃ q̃ cum ista pdicata in gd sint formalr talia p rõnem:sequit̃ q̃ qō gd est sit suba sz rõnẽ dicta fm se.scilicz illa que habẽt intem completũ p aliquã drãm ,ppry gnis:z talia simplr loquẽdo nō sunt nisi substãtie:qz accidẽtia licz habeãt drãm,ppry generis.adhuc dependẽt ad subm. Tũc qō gd est nō ē nisi eoꝝ que habẽt pdicata in gd. z talia sunt spēs sube. z ibi idẽ qō quid ē cũ eo cui ē. ¶ Dicta fm accidẽs nō sunt idẽ cũ qō gd est eorum.qz si sic.tũc qō quid ē hominis albi eēt idẽ cũ hoīe:sicut arguit phs: qz hō albus non subycit̃ nisi rõne alterius ptis q̃ est suba.z ex hoc: qz singularia nō habẽt pdicata in gd nisi pdicata spēi:ñ hñt gd nisi gd spēi:z nullũ ,ppriũ eorum.qz vo icludũt aliqd itra se in quo distinguũtur pter mãm specificã:z iõ cuz qō quid ē spēi nō sunt idẽ: nec hñt aliud qō quid ē fm hoc pz ad argumẽta.

T.c.20. **Contra** illa.s.pmũ nihil ē formalr ens nisi suũ qō gd ē sibi isit. p. phs i isto ca.cui nō iest eē bonũ nō est bonũ. Si g qō quid ē esset ex pdicatis in quid.nihil eēt formalr bonũ:nec ens nisi per cõsiderationẽ itellect: qz facit pdi in quid:qō est icõueniẽs. ¶ Itē hic dr̃ singulum nō videt̃ aliud a suimet suba zc. Si ergo qō quid est eēt suba:fm q̃ ipsi dicũt.singlm eēt ens rationis.z ita nullum ens reale. ¶ Itē veritas in itellectu cõponẽte cãtur ex hoc q̃ aliq̃ sunt cõposita in re:z nãliter por est idẽtitas q̃ illa veritas. Si ergo hec ē va.homo ē hō.ergo identitas por est nãliter in re:sz idẽ signat hō.z qō quid ē.ergo si homo ē idẽ sibi pus q̃ cõsideret̃ ab itellectu.hō erit idẽ quiditati sue pter oẽm itellectum.vñ qō quid ē.est idẽ q̃ res nec dependet a pdicatis in quid:nec ab itellectu. ¶ Ad auctoritates phi dr̃ q̃ phs loqtur in.7.logice.z hoc dic̃ ipsemet. Unde cũ accipiũt lr̃am pro eis:q̃ hec rõ qō gd est in singulis.ibi accipit̃ q̃ gd erat eē genitiue nō nominatiue. T.c.zi. ¶ zm etiã nō valz:qz alia trãslatio hz ex sermonibus.z dicit quasi epilogãdo q̃ aly sunt modi subẽ:q̃ illi duo supi nominati. ¶ Tũc dico q̃ qō quid est idez ē: q̃ res sine oi itellectu. ¶ Dico ergo q̃ in omni genere est diffinitio fm phm sicut vnitas z entitas.similr de qō quid ē hoīs albi. nō valet:qz si ꝓña valeret.seqr icõueniẽs.s.q̃ tãta eēt idẽtitas hoīs in ꝓñte cũ hoīe albo:quãta est in añte hoīs albi cũ homine albo:sz nō pōt.maior enī est idẽtitas hoīs albi ad hoiem albũ q̃ hoīs albi ad hominẽ: qz h.hō alb nō ē hō albus. pōt eē ꝓclo in sillogisino ex oppositis. Sz h conclusio est impolis.g̃ oppom necessariũ. Sz hec ē cõtingens hō ē hō alb. Simr qō quid est hoīs albi fm phz est alicui. T.c.zi. idẽ alicui nō:qz idẽ est passiuũ nō parti z sube. Tũc philosophus nō facit illã ꝓñam quaz assumũt nisi opponẽdo: z rñdet:aut nō:qz extrema fiũt:idẽ sicut mediũ ē cũ extremo. Quere expositõem text in glosa iuxta textũ:z quõ in argumẽto qō dicũt esse phi fit accñs:z Aꝝ.ibi assignat accidẽs:sed nō necesse ē extrema ꝓiungi:veꝝ est cũ quid:sicut nec p se nec cũ cõtingẽti:licz respectu cursus nō eēt accidẽs.quere ibi. ¶ Qō q̃rto dr̃ de idiuiduis videtur eē falsum. Prima enī suba ē maxime ens in pdicatis.ergo si qō quid ē nō est nisi idẽ q̃ res maxie substãtia z ens maxime hñt qō quid.i.sunt id qō sunt. ¶ Itē illud additũ specici: qcquid sit aut facit vnũ per se cum nã speciei aut non. Si nō:z tũc cũ sit illud de esse pme substãti e illud erit ens p accidẽs:z nō generat̃ nec corrumpit̃. Si sic. totũ illud est vna suba per se.z tũc illud totũ erit ve sibi idẽ:z tamẽ icludit aliud a nã spēi.z pōt haberi ,ppriũ qō quid.

Aliter dicit̃ q̃ gd est ens reale nec vniuersale nec pticulare est fm Auicẽ. Silr dicta fm se sunt oẽs .5.meta. ca. p. species oium generũ.z oia idiuidua q̃ p se sunt in gñe q̃ nō icludũt res diuersoꝝ generũ:sicut res fm se sumit̃ in primo ca.de ente. Sed dicta fm accñs nō sunt idẽ cuz quod T.c.14 quid est suo:qz nō habẽt qō quid. Sed omnia dicta fm se habẽt qō quid idẽ qō ipa sunt: z illo ē idẽ sibi simpliciter. qō pz rõne phi. singulũ nō videtur aliud:q̃ suimet substãtia:qō quid ē ergo ē substãtia cuiuscũq̃ extẽdẽdo subam ad omne genus entiũ. Alioquin nihil dcm̃ fm se erit ens formalr de se:nec scibile:qz perfecte scire vnũquodq̃ est scire ipm.z hoc est scire ipm:qō quid est. Silr accipio rez z gditatẽ.s.a.z b.b.est ens z nō a.ergo aliud.ergo hz quid ē.z qō quid ē ipsius:aut est idem sibi aut aliud.si idẽ. stando in pmo.si aliud sit c. z quero in ifinitũ. ¶ Itē b.ē qō quid ē a.z nō est oino aliud ab a.igit̃ icludit plus q̃ a. vel minus vel idẽ precise. Si minus.ergo nō ē ,ppriũ qō gd est:qz diffinitio ē termin rei.5.sed terminus ē itra quẽ in- T.c.22. cludit̃ tota res.z nihil ē extra. Si plus:tũc ꝓt absoluere illud additũ a.b.z tũc qō remanet est quod quid ē a.qz terminus totũ icludẽs.si idez tñ dicit.tũc habetur ppositũ. Similr ꝓt arguere de eo qō habz qō quid est.dico tunc q̃ est idẽ.modus ē iste sicut iste idẽ cõcipitur confuse z distincte.z pmo modo sig per nomẽ.scõo modo per diffinitõez sic pmo modo dicitur illud cui ē qō quid est. scõo modo gd.vnde quid z id cui nihil dr̃nt:nisi in diuerso modo cõcipiendi idem.sed in dictis per accidens non:qz nō habẽt quod quid:quia sunt duo entia.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

Ad primum argumentũ ꝙ carni esse accipiť pro gditate: ⁊ caro ꝑ carne habẽte mãz idiuidualẽ. Sed tũc vt dcm̃ est nõ ẽ diffõ carnis i⁹. sed sic diffõ est illius carnis. sic ẽ idẽ sibi. ¶ Ad aliud: ꝙ diffõ ꝓz logicũ nõ est nisi spẽi. ⁊ sic logtur phs ibi. Tamẽ ab⁽ᵗ⁾ loqn do ⁊ realiter est ipsi⁹ idiuidui. ¶ Tamẽ ad formã dico ꝙ qõ gd ẽ spẽi: nõ est idẽ cũ singlari: qz addit aliqd vltra speciem. s. mãm idiuidualẽ. vñ cũ suo ꝓprio qõ gd est singulare ẽ idẽ. ¶ Ad aliõ ꝙ sermo est hic de qõ gd ẽ spẽi. ⁊ cũ illo nõ sunt idẽ. ¶ Ad aliud dico: ꝙ qñ sortes generať qõ gd eius generať ꝑ se. vñ ꝯ platonẽ dicit phs nõ generatur domui eẽ: sed hui⁹: tñ qõ gd hoĩs: vt hõ est spẽs: nõ generatur: sicut nec spẽs. ¶ Ad illud contra hoc: ꝙ siue quod gd domus sit idem cum quod quid huius domus siue nõ: ꝑ ut quod quid consideratur a ratione: non generať. ¶ Ad aliud ꝙ non est cõsequẽtia phi: ꝓz est fallacia.

T.c.53.

¶ Eorũ aũt que fiũt hec quidẽ natura fiũt: hec aũt arte. illa aũt casu. Omnia vero que fiũt ab aliquo fiũt: ⁊ ex quo aliquo. ⁊ aliqd. Hoc autẽ aliquid dico ꝓm quãlibet cathegoriã: aut enim hoc: aut quale; aut quãtum: aut quãdo. Tex. cõmen. XXII.

Questio. VIII.

Vtrum mã per se generet? Qz sic. mobile per se mouet in oi motu. ergo in oi mutatõe ꝑ se subm generať per se subm gnãtionis est mã: vt ꝓbat phs. 5º phycoꝝ. ⁊ in. 8º. hui⁹. ergo ⁊c. ¶ Item. 5º physicoꝝ. distinguiť mutatio in illã que ẽ a nõ subiecto in subm. ⁊ illa ẽ generatio. ⁊ videtur eẽ diffõ gnãtõis. Sz mã per se mutať a non subo in subz. ergo gñatur. hoc dicit phs ꝑ phycoꝝ. ¶ Item. 5º physicorũ. gñatio nõ est mot⁹. ꝓbatur. qõ gñatur nõ ẽ. qõ mouet est. igiť gñatio nõ est mot⁹. Quero ꝑ quo accipitur qõ gñatur in maiori ꝓpõne. Si ꝑ termino gñatiõis nihil valz. ꝓbatio: qz qõ mouetur vt terminus mot⁹ nõ est. ⁊ qõ mouet vt subm mot⁹ est. ergo mot⁹ nõ ẽ motus. g̃ oz vtrobiqz accipere ꝑ subiecto. ¶ Itẽ ens pfectius vť posse producere min⁹ perfectũ magis q̃ eque pfectũ. Compositus aũt nãle ꝓducit eque pfectũ sibi ꝓm formã q̃ est pfectior mã. ergo mãz q̃ ẽ min⁹ pfecta põt ꝑ formã suã producere ¶ Itẽ qñ ex raro fit dẽsum videť materie aliqua ꝑs corrupi ⁊ ecõuerso generari. ꝑ⁹. nam in dẽso signẽtur tres ꝑtes quãtitatis: sub illis sunt tres ꝑtes materie sibi adeq̃te in rõne subiecti. si n⁹ sit alia in raro eadem pars materie ẽ sub duab⁹ ꝑtibus q̃ntitatis. Aut si sic. tũc sub 4ª ꝑte q̃ntitatis facte de nouo ẽ aliq̃ ꝑs mãe sibi equata: ⁊ nulla triũ ꝓcedẽtiũ ista q̃rta pars mãe fuit ꝓus simul cũ aliq̃ alia ꝑte mãe: qõ videtur icõueniẽs: qz que illaꝝ fuit q̃ta illa q̃ntitate: nõ vtraqz: nõ neutra: nõ vna magis q̃ altera. ꝑs qõlibz eẽ icõueniẽs. ¶ Itez act⁹ est in ꝓprio receptiuo. ergo sicut ẽ gradus in formis mãlibus. ita videť ꝙ oꝓz gradus ponere in materys ꝓprys ad ꝓ vt sint ꝓprie illis formis. ¶ Ad ꝓmũ istorũ qñ actio vniuoca exhaurit totã vtutez ꝓncipy actiui nõ videť remanere potẽtia ad equoce agẽdum: agẽs agit per formã. iõ ꝓducit simile ꝓz illã. ⁊ ibi exhauritur vtus eius actiua. iõ ⁊c. ¶ Cõtra. suba gñat subaz ⁊ tñ causat accĩs. ¶ Rño. posteri⁹ cãt exhausta q̃si virtute tota circa ꝓus nõ ecõuerso. ¶ Aly dicũt ꝙ mã nõ ẽ ꝓducibilis a natura ꝓpter ordinẽ agentiũ: quoꝝ posterius semꝑ ꝑsuponit in actiõe terminum actiõis ꝓxis. ¶ Contra. petitio videť ꝙ mã sit terminus actiõis diuĩe solius: sicut subm artis est termin⁹ ꝓductionis nãlis. hoc. n. queritur. ¶ Itẽ nõ ꝑsupponit quãtum: ⁊ tñ ꝓducit q̃ntitatem aliã a ꝑsupposita. quare nõ sic de mã. ¶ Rño. ꝓmũ potẽtiale in nulli⁹ ẽ potẽtia posteri⁹ nã. qõcũqz ẽ nõ ꝑsupponit potẽtiale. iõ nõ est ad ꝓmã potẽtiã: ⁊ ꝗ ẽ ratio bona ꝑ ꝓncipali. ¶ Ad z⁽ᵐ⁾. quot ꝑtes sunt eiusdẽ ꝓportiõis in maiori: quãto tot in minori. Si ergo in raro sunt quatuor ꝑtes pedales quãtitatis. Dico ꝙ sub istis sunt q̃tuor ꝑtes mãe: et in dẽso vbi nõ erãt nisi tres ꝑtes pedales ibi erãt tres partes mãe sub trib⁹ illis ꝑtibus quãtitatis: ⁊ etiã q̃rta nõ simul cũ vna triũ: sed q̃tuor ille erãt sub q̃tuor partib⁹ q̃ntitatis minorib⁹ 4º pedalib⁹. Cũ dicis ille sibi erãt equate. Si itelligis ꝑcise. ita ꝙ q̃cũqz istarũ sine additiõe subẽ nõ erat capax maioris q̃ntitatis: falsum ẽ. Est enĩ sicut tota in potẽtia ad ꝯriũ. s. rarũ ⁊ dẽsum maiorẽ ⁊ minorẽ q̃ntitatẽ. ita ⁊ quecũqz ꝑs mãe. ¶ Cõtra. igiť quecũqz mã composita est in potẽtia ad totã q̃ntitatẽ vniuersi. ¶ Rño. ꝙ subtratio partiũ materie: vt ꝑ hoc fiat ꝯdẽsatio ⁊ rarefactio per extra põnem illaꝝ per q̃ntitatẽ adueniẽtẽ. Improbať alibi. Et ad illõ de vniuerso. ignis ẽ in põ ad calidũ ⁊ min⁹ calz: nec tñ ad calorẽ ĩfinitũ: nec ẽt ad calorẽ mi⁽ᵐ⁾ polez in q̃cũqz mixto. ¶ Ad. z. quere. ¶ Circa ꝓmũ ar⁽ᵐ⁾ dr: ꝙ nõ sequitur ma⁽ᵃᵐ⁾ vniuoce ꝓduci: qz est ĩfimũ ens: qz nec supremũ corꝑ⁹: nec angl⁹ vniuoce ꝓducũtur: tñ ignis generat ignẽ. ¶ Itẽ nec oꝓz attribuere deo ꝓpter pfectionez effectus q̃ est impfectissim⁹ in eẽ subẽ magis videť ꝓportiõari cãe impfecte. ¶ Itẽ si dicas de termio ĩcluso in termino vniuoce. verũ est ꝙ in illũ põt agens vt calidissimũ in minus calidũ. Sz nec sic ĩcluditur materia in forma: qz ẽ alterius rõnis. ¶ Circa z⁽ᵐ⁾ ar⁽ᵐ⁾ sic arguiť. vna pars quãtitatis que nõ fuit in dẽso ẽ in raro. ergo correspõdet sibi ꝑs materie prius que nõ fuit quanta: quia tãta materia semꝑ sub tanta quantitate.

T.c.8. T.c.4. ⁊ 8. T.c.7. T.c 8z. ⁊ supra. T.c.8.

T.c.22. ⁊ ide.

¶ Contra philosophus hic ⁊ ꝓmo physicorum.

¶ Palã ergo ꝙ nec spẽs fit aut quodcũqz oꝓz vocare in sensibili forma: nec est enim generatio nec quod quid erat esse huic. Tex. cõmenti. XXVII.

T.c.8z.

Questio. IX.

Vtrum forma generetur ꝑ se. Qz sic. ꝑ physicoꝝ. Tria sunt per se ꝓncipia mutatõis materia ⁊ forma ⁊ ꝓuatio. ꝓz forma ⁊ ꝓuatio sunt ꝓncipia nõ receptiua: ꝓz in rõne terminoꝝ. ꝓz ꝓuatio ẽ termin⁹ a quo gnõnis. ergo forma terminus ad quẽ. ¶ Itẽ. z. physicorũ. forma est nã: ⁊ ibidem. generatio est naturalis: qz est via in naturaz: sed nõ est in materiã: qz pest: nec in compositus: qz nõ est natura. ergo dr naturalis: qz est in formaz: ꝓz mutatio nõ denominať nisi a ꝑ se termino. alioquin denominatur a rebus cuiuslibz generis: cum possit esse ad rẽ cuiuslibet generis per accidẽs. ergo denominatur a forma. ⁊ itaẽ terminus per se. ¶ Item. z. physicoꝝ. forma ⁊ finis incidũt in idez numero. in. 8. hui⁹. forsan forma ⁊ finis idez. Ex his sic. si forma est finis ⁊ non rei existẽtis: ꝓz operatio. g̃ generationis per se. ¶ Item qõ de nouo habz esse. illud gñatur. illud est sola forma: quia tota materia prefuit: ⁊ in composito nihil nisi materia ⁊ forma.

T.c.5z. ⁊ ide. T.c.10. ⁊ ide. T.c.14. T.c.70. T.c.12.

Contra omne quod generatur. generatur ex materia: forme nõ est materia: quia si sic. esset ꝓcessus in ĩfinitum.

¶ Oportebit enim diuisibile esse semper quod fit: ⁊ esse hoc quidez hoc: ⁊ hoc hoc. Dico autem hoc quidem materiam: illud vero speciẽ. Tex. cõmen. XXVII.

¶ Non solum autem de suba ostendit rõ nõ fieri spẽm. Tex. cõmen. XXXII.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

Trum cõpositũ generet p se. ⁊ ꝑmo in oi gñe. Qꝛ nõ. illud nõ iest ꝑmo qõ tñ iest fm vnã ptẽ ex ꝓncipio. 5ᵗ. physicoꝝ. Sz gñatio tñ iest ꝓposito rõne forme: qꝛ mã ꝑfuit. pbatio minoꝛis. nihil realr in composito vr eẽ ꝑus nõ eẽ nisi forma. ¶ Ad. i. arᵐ. 3. q. rñio. ꝑmo est equocũ.

T.c.i. vt accipit ĩ. 5ᵒ. phycoꝝ. vt ꝓ toti ĩtegrali nõ p ptẽ: ⁊ vt acci
T.c.ii. pit ꝑmo posterioꝝ. vt. 5. ꝓ toti diffinito nõ p ptẽ diffiniẽtẽ vt cui ꝑus ꝓueniat: licz p partẽ: vt quo ꝓ toti. ¶ Primũ ꝑ si est in passiõib⁹ hõgeneis iest cuilibet pti ĩtegrali: sz si in etherogeneis nõ: vt tot⁹ triãgulus equalis toti q̃drato ꝑ. ¶ 2ᵐ ꝑmo ĩtelligit in ꝓposito: vt triangulus ꝑmo hz tres angulos: licz p dr̃iam specificã: vt quo: nõ tñ vt qõ ꝑus hz. qꝛ tũc triãgulus nõ ꝑmo hr̃et. Sic forma ẽ vt quo. ita respectu gñari: sicut respectu agere qñ ꝓpositũ dr̃ ꝑmo agere. ⁊ p hoc soluũtur arᵗᵃ 2ᵉ qõnis: qꝛ ꝓcludunt de rõne formali quo: nõ de eo qõ. ¶ Itẽ si ꝓpositus ꝑmo gñat. g̃ aut ꝓpositũ in actu: qõ nõ ẽ verũ: qꝛ qõ ẽ nõ fit: nec cõpositus in potẽtia. qꝛ cõpositũ in potẽtia ẽ in tota gnõne: ⁊ qõ ẽ nõ fit. ¶ Dr̃ q ꝓpositũ in potẽtia fit ꝓpositũ in actu: nõ compositũ in potẽtia. ¶ Cõtra. oẽ qõ fit aliqd: aliqñ ẽ factũ illud. si g̃ hoc. tũc ꝓpositũ in potẽtia ẽ fcm cõpositũ in actu. ⁊ tũc cõpositũ in potẽtia ẽ cõpositũ in actu. ¶ Itẽ in boie nõ ẽ nisi mã ꝑma ⁊ aia. g̃ generãs nõ generat cõpositũ: qꝛ nõ materiaz nec formã. ergo nihil generat. ¶ Si dicatur q generãs ꝑticulare gñat cõpositũ: ⁊ illud manet in indu
ꝓ⁹. 3i. ctiõe intᵉ. 5. coꝛp⁹ aiatũ aia sensitiua. ¶ Cõtra. 5ᵗᵉ in. 7. arguit sic. si gñans generaret ꝓpositus. ⁊ si relinqueret illud sic. ⁊ aliud agẽs ĩduceret aliã formã: totũ nõ eẽt vnum: qꝛ nõ hz vnũ actũ. ¶ Ad 3ᵐ arᵐ. 3. q. dr̃ q iõ hõ generat: qꝛ ĩducit formã que ẽ necessitas ad ĩtellectiuã. Inducẽs aũt dispõnẽ nẽcitaret ad formã: q̃ si vr̃ ĩducere formã. ⁊ ita ge
9ᵒ. hui⁹. nerare ꝓpositus. ¶ Cõtra hoc triplr. oĩs potẽtia passiua ẽ
T.c.17. ꝑdictõis. illa dispõ tenet se ex parte passiui respectu ĩtellectiᵉ. g̃ ⁊ c. ¶ Itẽ illa potẽtia creãs ĩtellectiuã libere agit: sicut illa nõ posita. igr̃ nõ maioꝛ nẽcitas: aut si sic. nẽcio erit ⁊ nõ ab aliq̃ agẽte. ¶ Itẽ. 3. agẽs oẽ alicui⁹: aut est ei⁹ ĩmediate aut mediate. nõ ꝑmo mõ. hoc pz. Nõ 2ᵒ: qꝛ tũc illud mediũ eẽt respectu vltimi in gñe cãe efficiẽtis: qõ flm est: qꝛ ẽ tñ mã. ¶ Alr dr̃ q sicut mã que ꝑfuit vnir̃ forme: ⁊ ꝑ vnio est generatio cõpositi. ita si forma ꝑesset. ⁊ vnirẽt mãe: videret eẽ gñatio: licet ergo ꝑus natura aia creẽt: q̃ vniat. Si vnio fiat a gñante ẽ gñatio naturalis si accidat gñanti an alteꝝ ꝓncipiũ geniti sit p ipz: sicut si p reliquũ. ¶ Cõtra in. q. de rõnib⁹ semiaᵇ coꝛrũpit virtus semis in ĩstãti vnionis. igit generãs nihil videt tũc agere. ¶ Itez de⁹ creãdo ĩfundit. ¶ Diceret aliqs forte: q actiõe gñali qua cooperat nãe. ¶ Cõtra. ergo separata posset se reunire qõ videt icõueniẽs. ¶ Ad ꝓncipale si sic. g̃ ĩ gnõne quaᵐ
T.c.12. ⁊ tunc accidentia eẽnt cõposita contra pbs. 8. hui⁹. capl'o. 3. de pn⁹ mãli q accñtia nõ hñt mãm nisi in q̃. ¶ Cõtra ẽ
T.c.27 pbs in. 7. hui⁹. q ꝓpositũ est diuiᵉ in duo.

Ad vtrãqz qõnẽ pbs vult: q solũ ꝓpoᵐ gñet p se. ¶ Sz p ꝑ⁹ qõne distiguẽdũ ẽ de gnõne inq̃tũ ꝓpat ad subz in q̃ ẽ: vel inq̃tũ ꝓpat ad terminũ. ⁊ sic gñari dcm a gnõne denoiat equoce. si ꝑ⁹ accipiat: tũc gñatio põt denoiare subm: sicut mot⁹ mobile. nulla. n. forma alicui subo iberet q̃ nõ possit denoiare illud. si significetur eo mõ quo nata est cõparari ad subz. vñ sic ꝑ va est. mã gñatur: ⁊ hoc pbãt tres rõnes ꝑme. et concedo. vñ de subo supponit pbs q gñatio fũdatur in mã. ⁊ querit quid
T.c.22. gñatur: vt termin⁹. ⁊ illud est cõpositũ. ⁊ ẽ rõ pbi talis. Qẽ
h⁹. ⁊ ide qõ fit. fit ex materia q̃ est ps: solũ cõpositũ hz materiã q̃ ẽ ps. pbatio maioꝛis. Qẽ qõ fit polẽ est eẽ ⁊ nõ eẽ de potentia ĩtrinseca loquẽdo. qõ p se g̃ fit hz p se pnᵐ quo põt eẽ ⁊ nõ esse. illud ꝓncipiũ est mã: sed solũ ꝓpositũ hz mãm partez sui. pbatio minoꝛis. quo ad ptẽ affirmatiuã. ex hoc cõpositũ est tale: qꝛ hz partẽ potẽtialẽ ⁊ actualẽ. pbatio scõde ptis: qꝛ forma nõ hz formã: nec mã hz mãm: qꝛ iretur in ĩfinitũ: sicut pbat pbs. ¶ Itẽ eiusdẽ ẽ fieri ⁊ eẽ. Sz eẽ est ꝓpositi solũ. ergo ⁊ fieri: cũ fieri sit p se via ad eẽ. ¶ Cõtra hãc rõnẽ quero qualr esse est ei⁹ qõ fit: si fieri sit alicui⁹: qꝛ eẽ est eiusdẽ: tũc ꝓparat eodẽ mõ ad id qõ p se fit. Sz esse est act⁹ ꝓpositi pfectus. g̃ ⁊ fieri ẽ act⁹ eius impfect⁹. ꝑ falsum est: qꝛ fieri est mãe vt actus. ¶ Itez forma est magis ens q̃ ꝓpositũ. 7. ergo eẽ ẽ magis forme q̃ ꝓpositi. ¶ Ad T.c.7.
ꝑmũ hoꝝ q eadẽ rõne ꝓparãtur a pte illi⁹ cui⁹ sunt illa: qꝛ 2.8.
fieri est cõpositi vt via: sz nõ sunt illi⁹ fm eãdẽ rõnẽ a parte ipsoꝝ fieri ⁊ eẽ: qꝛ fieri ẽ solũ cõpositi vt via: ⁊ eẽ vt act⁹ ita dz ĩtelligi maioꝛ rõnis. ¶ Ad aliud q eẽ forme per se nõ terminat gnõnẽ: sz eẽ cõpositi. ⁊ tñ forma fm eẽ suũ ꝑpriũ ⁊ p se ẽ ꝑoꝛ cõposito. ⁊ magis ens vno mõ: vt pz supra vbi q̃ de hoc. Unde nota q gñatio cum sit mutatio ꝑmo ẽ potẽtialis ad actũ nõ ꝑmo alicui⁹ eẽ vt termini nisi illi⁹ qõ cõsurgit ex hoc q materia mutatur ad formaz. hoc est esse compositi. Exemplum. figuratio est trãsmutatio materie ad figuram: non factio figure.

Ad argumenta ꝑme qõnis. ꝓcedo ꝑma tria: q mã generat denoiatiue: sicut subm gnõnis: nõ sicut termin⁹ gnõnis. ¶ Cõtra. oẽ qõ generat aliqñ gñatũ est: qꝛ eiusdẽ est potẽtia ⁊ act⁹. g̃ mã aliqñ est generata. ꝑ est ipole. ¶ Ad ꝑ sic. q si ꝓcedat ꝓclusio nihil mali ẽ. ita q sicut mã ẽ subm gnõnis: vt ẽ act⁹ imperfect⁹. ⁊ iõ dicitur gñari denoiatiue: q sic. mã est subiecta aliquãdo generato eẽ. ⁊ ita gñata ẽ denoiatiue. ¶ Ul alr q gñari cõparat ad subm: vt act⁹. ⁊ ad terminũ vt via eius: sz qõ est vt termin⁹ est in potẽtia ad generatũ eẽ. ⁊ iõ qõ generatur vt termin⁹ vie aliqñ est gñatũ: sz materia nõ sic generat. ideo nũq̃ generata est.

Ad primam alteri⁹ qõnis: q duo sunt p se principia fieri ⁊ esse: mã ⁊ forma. ⁊ tñ non sunt ita ꝓncipia in eẽ q alterũ p se sit: sed est quo aliud existit. silr ⁊ si sunt ꝓncipia fieri nõ oz q alterũ p se fiat vl generet. Sz est quo aliud generat sic materia est quo cõpositũ generat: vñ forma nõ fit vt termin⁹: sz est quo terminus ẽ: siue existit. ¶ Ad aliud q gñatio dr̃ naturalis prio qꝛ ẽ via in ens. 5. ꝓpositus nãle. ⁊ ex hoc 2ᵒ dr̃ naturalis: qꝛ est via in naturã: sed nõ ꝑ. Unũ cõpositũ ẽ ens naturale: qꝛ forma ei⁹ est natura. Unũ ly qꝛ nõ dicit cãz ĩmediatã: sz remotã: sz qꝛ ẽ via in ens nature. iõ dr̃ gñatio naturalis prio ⁊ scõdario: qꝛ ẽ in formã q̃ est natura. vñ ꝓcedo q forma ẽ finis gnõnis: qꝛ ẽ illud quo ꝓpositũ finit gnõnẽ: tñ ẽ p se finis materie. ¶ Ad aliud. q veꝝ ẽ de eẽ cõposito expotẽtiali ⁊ actuali. Et cũ dr̃ sola forma ẽ post nõ eẽ. Dico q totum compositũ ex partib⁹ habet esse post non esse. Unde esse inquantum forme non acquiritur per generationem: sed inquantum est compositi.

Ad tertiam qõnem q oẽs cõcedũt ꝓpositũ in genere subẽ p se gñari: sz in gñe accñtis qõ ꝓpositũ ꝓnõe illius gnis ex ꝓncipys eẽntialib⁹ fm alignũ fm pbm h. ⁊ ibi dicit Cõmẽtatoꝛ: q cõpositũ in quãtitate ⁊ q̃litate est cõpositũ ex suba ⁊ accidẽte. T.c.32.

Contra ꝑ entis p accñs nõ est gñatio p se ex. 6ᵒ hui⁹. T.c.4.
Sz compositũ ex suba ⁊ accñte ẽ ens p accidẽs. g̃ illi⁹ nõ est gñatio p se. igit gñatur aliqd ꝓpositũ prꝛ- ad finẽ.
ꝓꝛy gnis. Dicit q pbs logtur de ente p accñs qõ euenit ꝑter ĩtentiõem cãe in minoꝛi pte nõ de ente p accñs: qõ aggregat duo diuersoꝝ generuz. ¶ Cõtra. q nõ sic ĩtelligit: T.c.4.
qꝛ in ꝑnꝛ illi⁹ capl'i repetit. 3. diuisiões. ⁊ de tertia exequit ex iuꝛ ꝑnᵐ

UNIVERSIDAD DE MURCIA

q ens pactus nõ generat

T.c.4. cc me^m. ¶ cludẽdo vnuz membrũ. Sz illud est de ente per accidẽs qõ aggregat in se diuersas res diuersoꝝ generum: qz ens ꝓm se cõtinet rem vni^o gnis. ¶ Itẽ dicit ibidẽ q plato nõ male fecit q dixit ens per accidens eẽ nõ ens. sed ens euenies ꝑter ĩtentiõem cause est ve ens in se. Silr sophi nõ ẽ de ente casuali: sed de ente aggregãte diuersas res diuersorũ generũ. z similr phs dicit q illud ẽ ens tñ ꝓm nomẽ .s. ens aggregãs duas nãs: qõ non est verũ de ente casuali: qz eadem eueniũt a casu z a ꝓposito.

Et concedo hec argumẽta q nõ generaꝛ per se ligñũ albũ: qõ est ꝗ opionẽ: qz eiusdem erit actus z fieri vt via. Sz entis p accñs nõ est actus. igiꝛ nec fieri qõ ẽ generari per se dico: per accñs põt tñ eẽ illi^o. ¶ Itẽ oĩs mot^o z mutatio distinguũtur ꝓm gen^a p se termino. Sed ens per accñs nõ distinguiꝛ gñe ab boie vel a termino suo: qz in nullo gñe. ergo alteratio ad lignũ albuz nõ distinguiꝛ ab alteratione ad boiem albũ. ¶ Itez in. 7. eodẽ mõ ẽ generãs ꝓpositũ z generatũ. Sz generãs in genere accñtis nõ est per se compositus ex subo z accñte. ergo nec genitũ. p^o mi. calefactio ẽ vn^o mot^o. Sz omnis motus vn^o ẽ ab vna forma: vt hr. 8. qz si faciẽs sit idẽ p accñs faciet multa. ¶ Itẽ si calm esset separatũ gñaret sicut cũ subo: sicut pz de spẽb^o in sacramẽto. ergo de rõne gnãntis nõ est ꝓ ꝓ ex subo z accidẽte. ergo nec de rõne geniti.

T.c.27 z ide. T.c.ii. z inde. T.c.19. z ide. **Ideo alr** dr q ꝓpositũ est ens p se ex ꝓpria potẽtia z ꝓprio actu. Declaraꝛ sic phs in. iz^o. z. c. per totũ dicit q cãe z ꝑncipia entiũ sunt quodãmõ eadez: quodãmõ nõ eadẽ: qz sunt ꝓportiona' eadẽ ꝓportiona^r altera: sicut ꝑn^ta sunt altera: z sicut in genere subẽ ꝑuatio z c. sicut igiꝛ in gñe subẽ sunt ꝓpria ꝑncipia z mã z forma: sic vt videꝛ ꝓm phm in alys gnibus. Diciꝛ q illa potẽtia q ẽ in gñe accidẽtiũ est ꝓpriũ susceptiuũ illi^o accñtis: vt diciꝛ in. iz. z exẽplificãdo ibi dic. albũ z supficies: tanq̃ superficies sit eius potẽtiale. z certũ est q nõ est in eodẽ gñe cuz albo z nigro: nec p se nec p reductõez. ¶ Cõtra. phs ꝛcludit diuersitatẽ silem in ꝑncipys z ꝑncipiatis. ¶ Sz si hec rõio sit vã. tũc seqtur q nõ eẽnt tot ibi altera ꝑncipia: sicut genera z ꝑncipiata: qz ꝓximũ fũdamẽtũ relonis ꝑt eẽ q̃litas z agere z pati. z potentia actia z c. Ita q quatuor genera ꝑñt eẽ ꝓxima fundamẽta relonis que est eadẽ z in eodẽ gñe. g si tãta diuersitas tũc ꝑn^ta differrẽt quatuor generibus gñalissimis. Similr eadez res subiecta: loquẽdo de subo qõ ẽ obz siue res gnis ꝓz põt eẽ ĩmediatũ subm differẽtiũ gñe. Ita q neutrũ recipiat me^tc alio. illa ergo ꝑn^ta differũt gñe: z tñ potẽtia nõ est eadẽ nec altera sicut ꝑn^ta. opz ergo ponere tria ꝑncipia ꝓportionalia in quolibet genere diuersa diuersorũz: sicut z gña sunt diuersa. ita q sit ꝑn^m potẽtiale in quolibet gñe diuersum. z silr ꝑuatio z forma. Silr illud qõ dicũt de supficie nõ cogit: qz ponit B p exẽplo: qz potẽtia ꝓpria nõ est nota. Uñ in substãtys sensibilib^o exẽplificãs de ꝑuatiõe z forma z mã dicit. caliduz z frigidũ: q̃ ꝓm oẽs nõ sunt forme subales: sz accñtales. sic artificialia z nõ mãe: sed cõpositũ. ¶ Itẽ in. 8°. c. de forma ꝗ platonẽ. dubitatio antisthenicoꝝ hz locũ ꝗ platonẽ. s. q cũ ĩ diffõe cuiuslibz qõ diffinitur: oz q sit qd q̃le. i. materia: vñ cõcludit q idea nõ diffiniꝛ. Sed dr q sufficiũt conceptus diuersi. ¶ Cõtra. tũc ar^m nihil est ꝗ platonẽ: qz ita diceret de idea: q sicut albedo hz ꝛcept^o diuersos. sic posset dici de idea. ¶ Cõfirmo illud. oĩs diffõ ẽ rõ ex noĩbus nã vnũ nomẽ nõ facit rẽ eẽ notã: vt dr ibidem. ista noia signabũt alterũ gen^o alterũ drĩam si sint nulle istoꝝ vnitorum: qz vnũ est potẽtiale: aliud est actuale. z ad gen^o z differentiã B ꝑtinẽt. ¶ Itẽ illa noia oz q significẽt eẽntiam ad hoc q diffiniãt nãm rei. z tũc aut sigñant per se eãdez essentiã aut alterã. Si alterã. ꝓpositũ habeo. Si eãdẽ bis dicetur idẽ. si ponaꝛ res pro noĩbus: sicut de modis drendi arguitur cõtra Cõmẽt. ¶ Itẽ si nõ sic eẽt. sufficeret tñ genus in diffõe ex quo totã essentiaz sigñat. ¶ Ad ꝑncipale planũ est in nũeris: q ibi est v^a potẽtia z mã alia a forma nõ ipsa res q̃ ẽ vna: qz ex reb^o nõ componiꝛ numerus. si ergo ibi ita est qd mali. sic est in alys. Similr cõtinuum habz partẽ extra partẽ ĩquãtum cõtinuũ illa pars vel partes nõ sunt cõtinuum. sunt ergo materiale z formale. i. forma cõtinui superaddita.

Dico ergo q que sunt in gñe p se: vt spẽs sunt sic cõpõ. silr hoc pz in sacramẽto. vbi per nãz accñtia mouenꝛ z trãsmutanꝛ. ¶ Cõtra. oẽ accñs est forma. si g aliqõ sit ꝓpositũ forme ẽ forma. B ꝗ phm: quia tũc iretur in ĩfinitũ. ¶ Itez forma est cõpõi cõtingens in simplici z inuariabili eẽntia consistẽs. g z c. ¶ Item si sic. vnũqõq̃ sufficiẽter cõstituiꝛ per ꝑncipia essentialia. Tũc accidens sic posset diffiniri absq̃ suba. ¶ Item tunc albedo fieret nigredo sicut ignis aqua. sicut. n. ibi ẽ subz q põt differre trãsmutatiõez sic B: quod est contra phm in ꝑmo physicorũ. vbi dicit ꝗ riuz: sz est aliqd sub vtro q̃. ¶ Ad ꝑmũ vult ibidẽ q cõpositũ p se gñatur z nõ forma cõpositi generati: qz si sic. tũc ibiꝛ in ĩfinitũ: sed nõ ibiꝛ in ĩfinitũ: nisi detur q similis ẽ ratio in formis compositorũ: sed albedo licz sit forma accñtalis subẽ: tñ nõ ẽ forma cõpositi per se gñati in gñe accñtis: sed est ĩpmmet cõpositũ eius: tamẽ ꝓpositi. i. albedinis est aliq̃ forma que nõ generaꝛ. ¶ Ad aliud ꝓbat simplicitatẽ ibidẽ: qz compositũ eueniẽs cõposito facit mai^o: sed forma eueniens cõposito nõ facit mai^o: vt dicit ex^m. ibi albedo adueniẽs corpori nõ facit corp^o mai^o. Cõcludit ergo tñ: q nõ facit mai^o extẽsiue. z B ẽ verũ: nulla. n. forma facit sic mai^o: nisi quãtitas: sed a cõpositiõe illa alia ẽ ꝓpõ m^r valde. Iõ stat q z si non sit cõposita ꝓpõne illa: q sit ibi ꝓpõ perfectiõis. ¶ Ad rõnes. accñs ꝓm oẽs habz gen^o z drĩam. sicut g diffõ ad rem sic p tes ad ꝑtes. sicut ergo tota sigñat eẽntiã totã. sic partes ꝑtes essentie. z ita q vna ꝑtẽ materialẽ. a^a formalem. ¶ Ad aliud. sicut ex igne fit aer. sic ex albedine nigredo. ita q neutrõlibz B to^tũ fit. vel vtiꝛ in hoc totuz: sz qd substratuz sub vno ẽ post sub alio: tñ nõ cõcedim^o ita de albedine z nigredine: sicut ẽ in suba: qz potẽtia sub albedie nõ est qd p se subsistẽs: sz depẽdẽs a subo. iõ nõ põt mutari ad aliã formam: nisi mutetꝛ subm. sed mã subẽ ita substat formis: q nihil ẽ substratum sub mã ad B q recipiat. sz ipsa met sine alio recipit. Silr potẽtia accñtis est ignota.

Ad argumentum ꝑncipale dr q ꝓposituz in actu gñaꝛ. z cũ dr tale est. dico q nõ est qñ generaꝛ: ĩpm tñ ꝓm q terminat gnõnẽ: ẽ actu. ¶ Ad aliud de gnõne hois. dr q ẽ nãlis: qz nõ soluz illud qõ iducit formã: sz qõ iducit disponẽ necĩtantẽ ad ĩductiõem forme dr gñans. z in ꝓposito. hõ disponit mãm. iõ dr generãs. ¶ Ad 3^m dr. q in alys generib^o generaꝛ ens p se: z cũ dr q nõ hñt mãm. Uerũ ẽ ꝓm q mã dr substare forme: sic ẽ in gñe subẽ: sed totũ compositũ in gñe accñtis ex potẽtia z forma ĩberet alteri. ¶ Ad aliud q nũq̃ ẽ mutatio in accñtibus: nisi qz subm mutatur.

¶ Utꝛ igiꝛ est q̃dã spera ꝑter has: aut dom^o ꝑter lateres: aut nũq̃ facta est: si sic erat B aliqd. Sz qz tale significat: hoc aũt z determinatũ nõ ẽ. sed gñat z facit ex hoc tale qõ qñ generatũ ẽ: est hoc tale. hoc aũt est oẽ hoc. T.c. XXVIII.

¶ Questio. XI.

Trum rõ pbi ꝗ plõnẽ valeat quã ponit de idea. Qz nõ. qz si sic. arguit q nũq̃ generatum est hoc aliqd. Sz ꝛclo est sic falsa: sed hoc non videꝛ valere:

T.c.56. z ide. ꝓpõ/ pt

T. forma accntalis sitio perfectois

T.c.33. ꝓpõte bui^o.

q forma forma bi accntali fit alio debeat intelligi ter

UNIVERSIDAD DE MURCIA

qz forma in cōposito est ꝓncipiū generādi cōpositū. igitur si p se eēt idē ageret. exm calor sepatus. ¶ Itē nullū agēs nāle ꝓtrc agit nisi mediātib9 qualitatib9 actiuis z passiuis. g nullū tale iducit formā subalē: qz nō iducit aliqd nobilius cū sit forma fm quā agit. g iducitur a forma sepata.

EX ¶ Hic etiaz sunt due difficultates: qz illa virtus in semine nō pōt causare animā. Tum qz corrumpit cū forma seminis quādo anima ꝓmo est. z ita ē a nō ente. Tuz qz anima nobilior est illa virtute. virtus patris nihil est: qz nō est agēs

TRA superius: sed per accidens ordinatum.

T.c.28. ¶ Itē oia que gñantur gñant ab vniuoco. ca° isto. sz in putrefactis nō est vniuocū generās nisi sit aliqd vniuocū separatū. sicut vr speci in aiatis: quoz forma nobilior ē ḡcū cū forma pure corporea. Non valz ꝗ fugere ad anglos. qz articulus dānatus ē. z.c. 7. z. z3. ergo oīs aia ī mediate est a deo. ¶ Item q ratio sua nō valz. anima intellectiua nō est a generāte. sed a creāte que est pura forma: z tamē ge-

T.c.28. nitum est ꝗ aliquid. ergo ꝓña nō valet. ¶ Oppositū phs.

Dicitur q rō phi valz. Qd pbat: qz si generans sit tūn forma. g in generādo nō ꝗpendet a mā. z si ꝗ pducit sibi sile oīno. z si nō. hoc ē ꝓpter defectū

T.c 56. a pte mā: qm idē facit idē. z. d gnōne. si g gñans ē forma tūn z genitū. ¶ Itē si genitū eēt ꝗ aliqd. g gñatur p trāsmutatōez mā. g gñans erit ꝓpm: qz forma tūn nō pōt trāsmutare

ꝓto. z8. z 31. huiꝰ. māz. vñ ꝓtoz. forma nō pōt trāsmutare mām. iō ponētes creatōez oportebat eos ponere creās cōpositū ex mā z forma. ¶ Dr q oz ponere agēs ꝓpositū disponēs māz: sz sola forma pōt iducere formā. ¶ Cōtra ꝗ. cōmētator in eodez cō

31. mēto excludit hāc rūsiōez. si illud qd generat subz forme eēt aliud a generāte forma: tūc subz z sua forma eēnt duo in actu. ¶ Itē si sic. vnū actu: fm q vnū gñat a duob9 agē

31. tibus. ¶ Nota q ꝗ innit rūo cōmētatoris ꝗ in ꝓto: z tres rōnes qbus oñdit ꝓñam Ax. pma ꝓpter assimilationem. 2a ꝓpter improportionabilitatē ī materialis ad materiale in ratiōe mouētis. 3a qz excludit respōsionem illam predictam. z pcedit ex vnitate compositi.

Contra q pma rō nō pbet ꝓñam. oē agēs q̃tum est de se. pducit sibi simile. Instātia. actio pme cāe minꝰ depēdet a mā: q̃ actio alicui idee si eēt. Sed primuz nō pōt pducere sibi sile semp: sed pducit mām sicut forma. z similr cōpositū: qz qcqd pōt cā iferior pōt z superior: sz iferior pōt gñare cōpositū. g rē. ¶ Itē ꝓña assūpta nō valz: q qz agēs nō ē in mā. iō nō depēdet actio a mā: qz oē agēs citra pmū regrit mām in quā agat: z tamen aliqd est agēs immāle ꝓter pmū. ¶ Item ꝗ scōaz rōnē ista ppō videt impolis. ī materiale nō pōt trāsmutare mām. z hoc ꝓpter q̃tuor. ¶ Primo qz ex ipsa seqt impole. s. q prima cā nō pōt trāsmutare mām: qz nullū agēs separatū ē. ita ī materiale: sicut pma cā. ¶ Itē scōo. ipole ē aliqd trāsmutare aliud p mediū nisi trāsmutet mediū: sed cōmēt. in fi-

31. ne illi cōmēti dicit q forma sepata pōt trāsmutare mām mem corpore celesti. ergo pōt trāsmutare illud corpus mediū. alias pcederet in īfinitū: qz vltimū trāsmutatū transmutat ab aliquo trāsmutāte: z illud ē māle z deuenies ad aliqd trāsmutās nō corp9 qd trāsmutet corpus īmediate.

ꝓto. 31. ¶ Itē. z. d dictis ꝓprys sequtur oppositū dicti sui: qz dic q corpora celestia in illis que generātur per putrefactionez dāt illis aliqd loco seminū: sed corpa celestia sunt forme. ita q nō ē ibi mā receptiua forme subalis fm ipsum in de suba orbis. g sola forma pōt trāsmutare mām. ¶ Itē 4.° trās-

T.c.z.z mutās trāsmutat in q̃tū ē in actu. 9.° huiꝰ. z in q̃tū tale ac-

inde. cidit sibi hre ꝓncipiū potētiale. ergo accidit trāsmu babere mām: z eē compositū. ¶ Itē ꝗ aliud qd tāgit excludendo rūsionē ꝓvnitatē ꝓpositi. dicit. n. q subm z forma eēnt duo in actu: z q vnū actu eēt a duobus agentibus. ꝗ sunt opposita: qz si subiectum z forma sunt duo. tunc non sunt vnū actu: sed duo actu. ¶ Itē ex eodē affirmato z negato nō seqt idē. ¶ Itē q rō nō valz in se: qz mā ē a deo: qz ī generabilis: z tūn forma ē a gñante pticulari. ergo subm z forma sunt duo in actu: nō valz: qz tota mā ē in potētia z actꝰ adueniēs facit vnū actu. ¶ Itē alia rō nō valz qn ifert q vnuz actu ē a duobꝰ agētibus. pꝰ q ꝓclo sit nēcia. aliquis vnꝰ effectus ē ab agēte pticulari. z qcqd ē a cā pticulari ē ab oībus causis vlibꝰ orꝰ z veriꝰ q̃z ab isto particulari. z il lud voluit plo vt imponit sibi: tūn q eēt a duobꝰ agētibus eque pmis: z eque īmediatis hoc esset impossibile: sed isto modo non potest inferre contra platonem: quia disponēs z inducens sunt agentia ordinata.

Dicitur ideo ad. q. q phs pbat ideas non eē necessarias ad gnōnē. nō qn sint possibiles: z ꝗ sufficit pho. Qd pbat. nūq̃z ponēda sunt plura vbi sufficit vnuz fm ipm pmo phy coz. ca° illo. ꝓñs aūt rē. T.c.50.

Sz generatio vniuoca pōt saluari sine ideis. iō nō opz eas ponere ꝓpter gnōnē. Sz cōposituz pticulare gñat cōpositū pticulare. z ꝗ vniuoce: z magis ē gñatio illa vniuoca q̃z eēt cōpositi gñati ab idea. g nō est nēcē ponere ideā ꝓpter gnōnē: tūn nō pbat q nō sunt polēs. z ꝗ sonat lra sua: qz dicit si sint idee pter singularia nihil vtiles erūt ad gnōnez. Uñ nō vult q impossibile sit eas esse. Sz ꝓpter gnōnem vniuocam nō est necesse ponere eas.

Ad primum arm: q q̃litates actiue non sunt īmediatū pncipiū eliciēdi quālibz actionē: sz forma subalis est īmediatuz pnm gnōnis substātialis sicut q̃litas respectu motꝰ. Sz dcm phi hz veritatē respectu dispōnis māc. ¶ Ad aliud: q oia fiūt aliqlr ex vniuoco: qz agēs vel hz formā quā pducit formalr in se. z tūc gñatio simplr ē vniuoca: aut hz formā illā in vtute: z tunc gñatio nō vniuoca simplr vt pus: sz fz qd. ¶ Ad aliud q hec ꝓña ē bona. z sufficit pho: qz si genitū est hoc aliqd: nō opz generantē esse formam separatam. Sed sufficit ipluz generans esse compositum.

Qui vellet tenere viaz cōmentatoris innitendo 2c rōni eius. nō vliter: sic ipse itēdit: qz sic īprobatur per pmā istantiaz de deo. Sed pti de quolibz agēte creato posset sic arguere. Agēs creatū nihil generat nisi pus alteret corrūpēdū: imāle creatū nō pōt alterare. g rē. pꝰ ma. nō de nihilo gñat: nec de materia sine forma. ergo regrit cōpositū in qd agit: illud nō corrūpitur sine alteratiōe preuia. pꝰ mi. nihil alterat nisi hz qualitates actiuas formalr vel virtualr. Sz suba separata creata nec hz q̃litates actiuas formalr. pz: nec virtualr. pbat: qz omniū qualitatū spiritualiū q̃s hz cū sint pme: vel scōe spēi qualitatis tota vtus exhaurit per opationē ītra cuius ille sunt pncipia. ergo nihil extra cānt. ¶ Cōtra ista rōnē instat. p ꝗ maiorē: qz vr q aliud possit alterare: z aliud gñare: sicut in pductiōe bois: nec alr pbat ma. nisi qz oz alterationez pcedere gñationē: nō aūt q vtraq; sit ab eodē. sic idea ponet generās: sz sinolon alterās. ¶ Itē mi. negat. z contra scōam partē mīoris. psilli pbantis eaz arguit: qz Ax. in i.° T.c.32.

cap. in gñatione quāti nō oz preexistere q̃tū actu. ergo q̃titas equoce pōt generari pari rōne: z alia accntia. ¶ Itē si nō a suba saltim ab alia q̃litate in angelo: que pfectior ē pōt gñari vt videt alia minꝰ perfecta in corpe: sicut a luce lumē: vel potꝰ calor. ¶ Itē ꝗ pmā partē eiusdē mīoris secūdi. s. psilli: qz plato posuit idearū passiones: qz z sciētiaz de eis. igit fm ipm hrent ꝓpetates naturales p quas possent formalr alterare. ¶ Itez ꝗ totā rōnem: quomō ipsa nō eque cōcluderet de deo: sicut de angelo. ¶ Ad ista. ad .i. dr q nihil nobilꝰ negāduz ē alicui nature nisi appareat necessitas: qz. z. de gnōne: naturā semp ingmus desidera- T.c.59.

re qd melius ē. Nullū aūt icōueniēs. si ꝗ ignis generet: qz fm platonē hz similē perfectionē cū idea lz minus pfecte

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ergo ⁊ operationē similē, licz min⁹ itensam. Itaq; si cuz ꝗ idea generet, vr̄ fm cōmētatorē q̄ vnū actu est a duobus agētib⁹ nō ordinatis: sicut pcedit vltima rō ꝗ iducta contra cōmētatorē. Qñ igit̄ hic accipitur aliud pōt alterare: ⁊ aliud gñare. negat̄ de illis actiuis: quorū vnū necesse ē generare. sicut ⁊ aliud. nō iā negat̄ q̄ illud aliud nō posset: ſz qz ꝗ potēte. ⁊ iō nēcio faciēte. aliud nō pōt in eodē ordine cāe respectu eiusdē ge⁷. Sz qz illō vr̄ min⁹ tribuere ideis: Alr dr̄ q̄ mutatio terminās motum nūq̄ pōt eē nisi a cā mouēte in isto motu: lz qñq; sit imediate mutatio ab isto qd̄ mouet me⁷: vt in gnōne hois nūq̄ pmo mouet in alteratiōe idea: nec me⁷ nec ime⁷: qz particulare agēs sufficiēter alterat. ita q̄ aliud eiusdē ordis nō pōt idē alterare. ergo nō pōt eē idea cā mutatiōis terminātis illū motuz. maior. pbat̄: qz terminare ⁊ p se termin⁹ vident̄ eē ab eodez.

¶ Sz hec rō quasi eadē est cū pcedēte: qz i⁸ dicit sinolon gñare. ⁊ iō nō ideā: ſz sinolon alterare. ⁊ iō nō ideaz. ¶ Et vltra. g̅ nec generare. ¶ In hac forte scōa sunt plā dubia: q̄z in pma. Hec ppō tñ. ſ. mutatio terminās motuz nūquā pōt eē nisi a cā mouente in illo motu vr̄ necessaria si idiuisibile in q̄titate continua nihil sit: ſz si est aliqd ppōa est fm henricū: qz ppter eā ponit duas formas in hoie. ⁊ ꝗ loquēdo de mutatiōe itrinsece termi⁷: nō aūt de q̄cūq; comitāte: qz creatio aīe cōcomitat̄ iductiōem forme mixti in hoie: sed illud lz qd̄ sequtur ppōnem sit verū: tūc ppō nō valz p Henr̄. lz ꝗ valeat ꝗ ideā. p i⁹ licet arguit̄: q̄ sicut in pozi istāti nāe terminat̄ actio scōi. ⁊ in scōo istāti nāe est actio pmi in quo nūc z⁷ nihil coagit pmo: lz vsq; tūc coegit q̄re nō ita ēt qñ ē mot⁹ pōt coagere: ⁊ in nūc mutatōis nihil. ¶ Itē cū illo lz possit negari. si. n. natū est agere in istāti vsq; tūc facta dispōne a quocūq; quare nō ageret. ex⁷ si aer moueret̄ local̄r ab aliquo vt fieret psens soli gescenti. ¶ Itē calor est pn⁷ alteratiōis in cui⁹ vltimo nūc substātia ignis: q̄ vsq; tūc nihil egit gñat ignez: ⁊ calor ge⁷ ē a ppa forma subali fm te. g̅ hic mot⁹ sine mutatione terminātē quā faciet mouēs. ⁊ mutatio ab aliquo q̄ nō mouet: nisi p accīs. ita. n. alterasset calor separ⁹. ¶ Ad z⁷ suba equoce nō cāt q̄titatē in alio nisi pus in se qd̄ non ꝛuenit angelo. ¶ Ad 3⁷ rñsum ē. pbādo scōaz ptē minoris. psilli. ¶ Ad 4⁷ dubiū ē: an ideā ignis posuit calidā: ſz dato q̄ sic. aliud ē hic alterās vt sinolon. ergo nō idea: sicut in pma rñsiōe. ¶ Si aūt negat̄ ꝗ ypo⁷ ⁊c. tunc ex quo idea agit vniuoce fm ipm. g̅ nō agit equoce. ⁊ ita non alterabit. ⁊ ita nec vniuoce generādo. ⁊ ita cōtradictio. ¶ Ad. 5. pz. deus in se hz oēm entitatē: ⁊ omnem vim actiuaz. ideo de ipso ⁊ maior falsa pmi argumenti. ⁊ minor ⁊c.

¶ Dubitabit autem aliquis quare alia fiūt arte ⁊ a casu vt sanitas: alia non vt domus. Causa vero est: qz hoc quidem est materia icipiēs generationis in facere ⁊ fieri aliquid eoz que ab arte in qua existit aliqua rei pars. Tex. cōmenti. XXIX.

Questio. XII.

Trum in mā reruz nāliū sit aliq̄ ps forme generāde coagens ad cōpositi gnōnē. ¶ Qz sic duab⁹ vys. Prima alr forma fieret ex nihilo. ⁊ ita crearetur. z⁸ via ex nālitate gnōnis. que multipliciter ꝛfirmat̄. pmo per diffōnez nāe. z. phycoz: pncipiuz nō dr̄ in quo ē motus: ſz mot⁹ eius in quo est pn⁷ illud: siue ille mot⁹. Nec vr̄ itelligi de pncipio passiuo tñ. Tū qz magis dr̄ forma esse nā q̄z mā ex. z. physicoz. Tū qz tūc nō videretur dr̄ia inter nālia ⁊ artificialia quā ibi ponit: qz artificialia inq̄tū hui⁹ nō hñt pn⁷ motus. nālia hñt. pz q̄ artificialia hñt pncipium passiuū: alr fieret qd̄ impole est fieri. Tū qz in vltio ca. z⁷. Az. sic dicit: q̄ si dom⁹ eēt eoz que nā sic fieret a nā: sicut nūc ab arte. ⁊ qd̄ plani⁹ ē in eodez cap. dicit. si nauifactiua eēt in lignis. sil̄r faceret nauē: sicut nūc nā. Sz nauifactia ē pncipiū actiuū. ¶ Ibidē etiā dicit q̄ a nā sunt: quecūq; sunt a pncipio itra mota ⁊c. A. videt̄ noiare cām efficiētez Tum qz. 6. metaphy. Az. pbans phiam nō eē practicā. arguit ꝗ ex obiectis: nā factibiliū pncipiuz est in faciēte: nāliuz pn⁷ ē in moto. Tum qz scōo physicoz reducit Az. casum ⁊ fortunā ad nām ⁊ itellectū. ꝛstat fm ipm: q̄ casus ⁊ fortuna sunt cāe per accīs efficiētes. ergo nā ē per se effectiua. ¶ Tādem confirmatur per illud. z. ethicorum. violentū est cui⁹ pncipiū est extra nō cōferēte vim passo. hec diffinitio videt̄ cōuenire gnōni nāli nisi passum coagat. ¶ Item Az. dicit in lra. q̄ a nā fiūt in quorūq; mā est ps aliqua forme que sic mouet mām: sicut moueretur ab extrinseco quid manifestius.

T.c.78

T.c.86.

T.c.84.

T.c.i.

T.c 66. ⁊ ide.

ca°.i.

T.c.29.

Contra forma ē simplex ex. 6. pncipys. Si igit̄ aliqd preest. videt̄ q̄ sit composita.

Hic fuit opio famosa: q̄ in mā est aliqd eēntialr distinctū ab ipsa. ⁊ ē in ipsa a creante. nō aūt ab agente nāli. ex quo alio fiat forma. ⁊ illud vocabat̄ inchoatio: vel ps forme: vel forma impfecta: vel rō seminalis: vel potētia actiua in mā fm ponentes illud coagere generāti. motiua fuerūt que tacta sūt opponēdo fuga creatiōis ⁊ inālitatis in gnōne. ¶ Isto ꝛz quidam ponebāt vnā formā generalē ꝛcreatā māe que eēt rō semialis respectu forme generis primi. ⁊ ita vltra vsq; ad formam spēi spālissime. ¶ Et ꝗ duplex cōfirmatio. Una p cōmentatorē. mā pmo recipit formas vl'es ⁊c. Alia p Az. p. physi. p. hui⁹. coz. pncipia oz manere. n⁸ forma pticularis semp mānet. g̅ illa que ē pncipiū ē aliq̄ vl'is respectu omniū: ad quā nō attingit gñans. ¶ Alij posuerūt respectu cuiuscūq; forⁿ propriā ichoationē: ⁊ ita a creāte tot ichoationes in mā: quot formas ipsa pōt ab agēte nāli recipe. ſz isti bifurcati vñr. ¶ Quidā posuerūt ichoatiōez eē ptē forme siue formā iperfectā q̄ p gnōnē aliquā pfectōem recipiet. ¶ Alij dñt eā esse totā formā: ⁊ ꝗ dupl'r vl'talē formā preesse in se: nō tñ vnitā māe: siue iformantem mām: per gñans aūt fieri talē vnionē forme cū mā: vel talē formā pesse: ⁊ vnitā materie: ſz sub eē icompleto: ⁊ q̄ acquirit pfectū eē p gnōnē. ita q̄ totū compositū pexistit gnōni vno mō exñdi. ⁊ segt̄ alio mō exñdi: ⁊ addit̄ nouissime huic mō. q̄ illa tota forma tali modo preexistēs est nālis potētia de scōa specie q̄litatis. ⁊ q̄ agit actiōe ab⁷ que nō respicit passuz: generās aūt extra agit actōe respiciēte passum: ⁊ hāc distinctionez actiōis dicūt se habere a Simplicio sup pdicamēta. ca. de actiōe. sic ergo in spāli sunt q̄tuor modi ad istā ptē qōnis. ¶ Alij ipropie sumētes vocabula vocāt potentiaz passiuam māe rōnē seialē. ¶ Alij ipm generās pncipale. ſz vocabuluz rōnis seialis spāliter ab Aug⁹ hr̄ g non logt̄ pmo modo. Nā xpm negat fuisse in Abraā fm rōnē seminalē: in quo tñ fuit aliquo mō fm potentiā passiuā: lz remotaz. Ita ⁊ leui fm remotā: quē tñ cōcedit ibi fuisse fm rōnem seminalē. sup Genesim ad lr̄am. ¶ Tunc etiā nihil concederet deū posse facere ex mā nisi ꝗz rōnes seminales licz alio ordine q̄z agens nāle faceret: nihil. n. forte fieri pōt ex mā ad qd̄ ipsa non est in potētia passiua. Quere in. 9°. q. 1z. Nec loqtur secūdo mō: qz semē ex rōne sua videtur aliqd impfectum q̄le nō est agēs pncipale.

T.c.3.

T.c.1z. ⁊ ide.

His ergo duob⁹ modis tāq̄z in pprys omissis pmi q̄tuor tāq̄z falsi improbātur. pmus sic: qz aut forma generis pozis est ps forme generis posteriozis: vt forma substātie pars forme corporis. ⁊ sic deceps: aut nō. si nō. nō vitatur per hoc creatio: qz forma corporis nō nō est de aliquo sui. si sic. ergo forma poz realr eadē est ps

UNIVERSIDAD DE MURCIA

formarū ꝛtrariarū quarū vna succedit alteri p gnōnē: qō videt icōueniēs. ꝛnia pz: qz forma ꝓr in gnōne ꝓm totam suā entitatē manet. alias qūo nō erit creatio. ¶ Ista aūt in vna mā est vna nūero. ⁊ ipsa eadez fuit ps forme corrupte. ⁊ fit ps forme gnate. ¶ Cōtra scōm segtur q vlr forma subalis suscipiat magis ⁊ min⁹: lz qz hoc nō est oīsum hic cē icōueniēs: arguo alr ex pte pcedēte ⁊ sequente. quo mō fit vnū: aut sicut ex actu ⁊ potētia: ⁊ tūc nō erūt vnius rationis: aut sicut ex elemētis: vt ex a. ⁊ b. fit ab. ⁊ tunc oz dare 3m quo forma est vna. ¶ Itez aut pars forme aduenies imediate educit de potētia mātē: aut mediate alia pte: siue imediate de illa alia pte. Si pmo mō. frustra ponit pp vitādā creationē: qz sine illa pma ita imediate scōa educeretur de potētia mātē. Si scōo mō quō due eiusdem rōnis sic se habebūt: q vnū sit subm trāsmutatōis: ⁊ alterū est termin⁹: pcipue cū potētia actiua q̄cūq: vt patet 9. q. 9. eq̄ p se respiciat qōcūq: in quo saluat rō sui obti pmi. igit nālis vis generatiua ⁊ corruptiua eque respicit illā pte: preexistētē ⁊ adueniētem. ita q sicut pōt sup istā adueniētez vt per eius actiōem fit ⁊ nō sit. ita videt q sup aliā pte. Quo mō igit illa est ppetua in mā. ¶ Cōtra 3m moduz nō oz multū niti: qz ponit accnīs sine subo. B ē sine hoc q ifoꝛmet subm ⁊ formaz mālē corlem sine hoc q pficiat mām: ⁊ multa alia que possent iferri. ¶ Cōtra 4m pter hoc q forma subalē totā: lz ꝓm aliū modū eēndi ponit aptitudinez vel habilitatē de scōa spē q̄litatis pter hoc etiā: q illū modū eēndi dicit eē in potētia. ⁊ hoc aly dicūt nō ponētes aliqd aliud a mā cū mā iā existēs: sed posse pūs existere pter illa in quā alias īpobationes qūo idē generabit se: ⁊ qūo aliq̄ actio sine passione: nec Simplici⁹ hoc vult. Quere in 60. iz. q. 3a. ¶ Cōtra istos modos sil: q pmū motiuū nihil fit. pbo: qz positis qbuscūq: preexistētibus aut aliquid nouuz est: cui⁹ nihil pfuit. aut nō. si sic: quecūq: preexistūt frustra ponūtur. pter creationem vitādā: qz aliqd q̄tūcūq: modicū ē. ⁊ nō ex aliquo sui. si nō. nulla est gnatio: qz qōlibet in quolibz ante gnōnē. nulla. n. entitas q̄tūcūq: perfecta ē noua. Qz 2m motiuū nihil fit. pbo: aut illud itrinsecū ē ex se oīno sufficiēs actiuū ad gnōnē: aut nō. si sic. semper aget. ⁊ ita oēs forme sil iducerent: aut saltez illa semp ad quā ē fortior potētia actiua. ¶ Sil qs ponit impfectius sufficiēs actiuū respectu pfectioris. si nō. ergo pūs naturaliter agit agēs extrinsecū q̄ illud itrinsecū. Aliqn semp illud itrinsecū egisset: lz impfecte: ⁊ ita nūquā mā aliqua erit in geto eē sub aliq̄ forma: ⁊ in illo pozi nature: in quo itrinsecū nō coagit: est actio violēta ꝓm ipsos. frustra g ponitur illa potētia pp nālitatez saluādam in gnōne: qz tota generatio in quolibz instāti temporis siue nc est eq̄ nālis.

Propter istas duas rōnes cū oīdāt nullā eē necessitatē ponēdi tales īcboationes pp illa. pter q̄ pcipue ponūtur: ⁊ nūq̄ ponenda sunt plura sine necessitate: ⁊ etiā sensui satis ōria. cōceditur q nō oz generaliter in naturalib⁹ ponere tales īcboatiōes: nec etiā q̄scūq: coeuas materie trāsmutabili. Qō cōfirmat per Aꝛ. in 1ra. Domus tm fit ab extra. sic tm vtiq: ⁊ ignis. vnde respectu ignis nullū actiuū ponit intra.

Restat ergo ingrere: an in aliqb⁹ naturalib⁹ in speciali: ⁊ in qb⁹ ponēde sunt īcboatiōes siue rōnes semīales: lz nō sunt coeue materie. ¶ Ubi sciēdum q q̄dā naturalia imediate pducūt sil ia. q̄dā mediate. q̄dam neutro mō. Exm. ignis bos sol: vel angelus. ¶ De secūdis vr ma⁹ q ipsa scōa imediate pducunt seia ex qbus vltima sunt sil ia pmis agētib⁹ imediate generāda in qb⁹ seminib⁹ vr quedā vis itrinseca actiua aliquo mō ad pductionē similiū pmis gnantib⁹ semia: que vis īdita semini a generāte vocat rō seminalis. Taliū seminū forma nō vr pncipalr itenta a natura. lz pter aliud ex semine gnanduz: q̄ talis forma sit via in nāli processu ab īperfecto ad pfectū. sicut ecōuerso forma cadaueris nō vr ex se pncipalr ītēta. Sz. q. via in pcessu a pfecto in īperfectuz. Pz aūt q talis forma nō ē coeua materie. Sicut nec alia pncipalr ītēta. īmo minus pmanēs in materia: nec p oīs virt⁹ actiua oīs ipam erit coeua: qz ista nō mānet nisi cū forma substātiali semis: nec in ista ē vtus actua respectu gnōnis: pter duas rōnes tactas in qōne de oīa Aꝛ ꝓ platonē. s. qz nō manet in istāti gnōnis: sicut nec forma quā ꝓsequit: qz si ponat eē in seie maris. ⁊ q illud manet: lz semē femīe: qō est materiale respectu fetus corrumpat. saltē stat scōa ratio: qz illa vtus ē impfectior q̄z forma īducenda. Impfectius nō est cā pfectioris. Nec valet dicere q vtute descindētis semē pōt vltra spēm suā: qz lz vbi ē ordo cēntialis duaruz cārū ad pducēdū effectū: scōm posit vna in vtute alteri⁹ q nō pōt sola: nō tm vbi est accntalis. ⁊ rō pz ex dīsione potentie actiue in totalē ⁊ partialē. in. 9. q. 12. ⁊ ex dictis in. z. qc. de statu cārū. Dīs aūt cā que nō aliā hz actionē respectu terty: nisi q pducit in eē cām agētē īmediatā ē tm cā accidētalr ordinata respectu illius terty: qz pōt nō eē isto pducto agēte 3m: qō nō ꝓt ꝓmuniter in cēntialr ordinatis. Pr g ē cā accntalr ordīata ad effectū pductū actōe semis. q̄re rē. ¶ Ex his pz: q vbi manifeste vr ponēduz semē in ipso nlla ē rō seīalis coeua mātē: lz corruptibilis ēt nō actiua in gnōne: sed ad alterationē tm pcedētem gnōnem.

Restat vltra videre an rō seminalis ꝓm istas cōditiōes iueniat in alys a pdictis. puta in gnōne putrefactorū seu īanimatorū seu eltorū. ¶ Dicūt qdā q in gnōne ex putrefactione imprimit a corpe celestī vtus aliq̄ similis illi q̄ est in semīe ppagātis q̄ vtus est ibi rō seminalis. sil r in gnōne īanimatorū: vt lapidis ⁊ mineraliū. Sil r tādē in gnōne elemētorū īmittit elo corrumpēdo talis vtus a generāte. ita q vlr vbicūq: est rō seminalis in corrūpēdo a pn⁹ alterātiōis pme generātiōi: lz illud corrūpēdū nō fit ppie semē: qz nō a pncipali gnante: ⁊ qz pncipalr ītentū nō ppter aliud vt via.

Contra istam positionē. vbicūq: est vtus talis cum nō sit essentialr ordinata in agendo respectu pncipalis gnantis: vr q illo amoto habebit actiōem ppriā nō sic in istis: qz passa p nullā virtutem receptā vident actiua in se nō presente agēte extrīseco: qō maxime appet in eltis: qz amoto extrīseco agēte nō perficiunt ad formā gnandi: lz redeūt ad naturā ppriā.

Ad questionē ergo dici pōt q qz pluralitas non est ponēda sine necitate: sicut vlr negat rō semīalis coeua materie. ita po in generali. q nō fit rō seminalis in quacūq: alteratiōe preuia gnōni: sed solū in illa vbi ex sensu necesse ē eā ponere: ⁊ hoc ē vbi absente agēte extrinseco alterāduz ex se perficit vt fiat generatio: qō in nullis videt nisi in genitis ex semine ppie. iō ibi solū po rō seminalis nō in putrefactiōe: nec multo magis in iaiatis mixtis: nec respcū eltorū. īmo nec in genitis ex semine aīalib⁹ ⁊ plātis pōeret rō seīalis. ita q eēt actiua nisi manifestū eēt q semē ibi alterat sine pntia agētis extrīseci: q si poneret illaz alteratōem eē a ꝓtic: vel a corpore celesti nec ibi poneret vis actiua. pz g vbi ponēda sit.

Ad primum arm: aut cōcede nihil nouū oīno: aut qōcūq: nouū eē imediate a solo deo aut aliqd a creatura. pduci oīo nouum: ita q nihil ei⁹ prefuit. q si pmum est incōueniens ⁊ destruit oēm mutationem. ⁊ 2m. qz tollit oēm actionē a creatura. da 3m. ⁊ si ꝓtendas illud esse creatiōez. vide qd segtur. ppie aūt pōt dici q creatio est sic de nihilo. nō vt ex termīo: lz vt ex subo q nullū subm bēat in pductiōe illa aliquā rōnem cālitatis. ita q nullū subm ꝓcauset cātum cū efficiēte. cuius oppositum sp accidit respcū nāe non dei: qz ibi nā nihil cōcausat

UNIVERSIDAD DE MURCIA

lz qñcꝫ cõcurrat posteri⁹ natura cꝫ cãtum cãri. ¶ Ad 2ᵐ dr primo ꝙ nunꝫ motus dicit nãlis ppter pnᵐ actiuum ĩtrinsecum. sed tantum ppter passiuũ. Scõo tñ ꝙ naturalia vt in pluribus cõiter hñt in se principiũ actiuum alicui ius motus. Primum pz: tuz ex diffinitione nature que est pncipiuz motus eius in quo est primũ ꝛc. Impossibile est aũt ꝙ in moto primũ sit pncipiũ actiuum mouendi: quia ratio mouẽtis ꝛ moti si cõcurrant in vno: hoc est per accidẽs: qz possunt diuidi. ꝛ ita qõ est vni⁹ nõ est alteri⁹ pmuz: sed erit per accidens. Patz etiã in exẽplo de medico sanãte se. Tuz qz moueri naturalr est moueri sicut mobile aptum est moueri: nunꝫ aptum est sic moueri: quia habz pncipiũ actiuũ talis motus: quia tunc calidũ esset aptum natum calefieri. imo si cõcurrat aptitudo ista ꝛ pncipiũ actiuum. hoc est per accidẽs. Exemplũ. imaginãdo remanere in graui illud quo ĩclinatur ad eẽ deorsum ablato pncipio effectiuo motiuo intrinseco deorsum: graue deorsum moueri ab extrinseco erit naturalr. ꝛ sic motꝰ naturalis. Tuz tertio a maiori: qz in propagatis vbi magis videtur eẽ nõ sunt in instanti generatõis. Scõm pz: quia multa naturalia habẽt pncipiuz motus ꝛ mutationis: vt animata. plura alterationis. quere in. 9ᵒ qõne. 9. plurima loci mutationis. generationis autem nihil habz pncipiũ actiuum: quia forma substantialis impfectior non est motiua ad perfectiorem: nec similis ad similẽ in cadez materia. pz. ¶ Ad oẽs autem pbationes de pncipio actiuo que sunt ꝛtra primã respõsionem. respondetur. ¶ Ad primã istarũ dicitur: ꝙ sicut pncipium actiuũ est quo: non qõ: ita ꝛ passiuũ. Ita ꝙ non est in quo: sed principiuz eius qõ est in alio. cuius est illud pncipiũ. ¶ Cum additur ꝙ forma ẽ magis natura cꝫ materia. ¶ Respõdetur ꝙ forma quandocꝫ est pncipiũ passiuũ: sicut in alterationibus: vbi subiectuz nõ inclinatur naturaliter ad qualitatẽ ad quã alteratur. nisi inquantuz est per formã determinantem ipsum ad hoc. ¶ Ad aliud de differentia iter naturalia ꝛ artificialia. ¶ Rño. materia artificialium nullã aptitudinem habz ad formã artificialem: aut quia illa nihil est: aut si aliquid. aut est cõtra inclinatiõem materie: vt omnes forme inducte per diuisionem cõtinui: ꝛ per ordinẽ partium in toto aggregato contra naturalẽ ĩclinationem earũ: vt in domo: aut est preter illã ĩclinationem. ita ꝙ materia nec ad ipsam inclinatur. nec ad oppositũ. nulluz istorum triuz accidit de forma naturali. ¶ Luz additur ꝙ est in potentia passiua. aliter impossibile esset fieri. ¶ Rño. ꝙ potẽtia passiua iuenitur sine aptitudine: vt in lapide ad sursum. ꝛ ecõuerso: vt in ceto ad videndũ naturaliter. Judicatur autez aptitudo ad hoc: aut ex hoc: ꝙ illud habz sibi derelictuz: aut quia si haberet: naturalr perficeretur fm illud quod iam habz pus natura. ¶ Ad illud de domo. Intenꝰ Arist. est ibi: ꝙ sicut ars agit ppter finẽ: quia per media determinata propter vltimũ. ita natura: quia similr faceret domũ quo ad hoc: vt ars facit. ¶ Ad illud de nauifactiua ibi loquit ꝙ natura nõ propter hoc non agit ppter finez: quia nõ deliberat: quia ꝛ si nauifactiua eẽt in lignis perfecta ageret propter finez: ꝛ non deliberãdo. ita natura suo modo quo ad hoc. ¶ Ad illud a. rño per scõm notabile in pncipio solutionis secũdi argumenti: quia cõmuniter est a. licz non sit de necessitate naturalitatis motus. forma. n. naturalis cõmuniter ẽ aliquod a. Artiᵗᵒ nᵐ. imo nec a. nec ex naturalis semper est alterũ. ¶ Ad illud de 6ᵒ. metapbyce dicitur p idẽ ꝙ omne naturale habz aliquod pncipium alicui⁹ motus. artificiale nullius. ¶ Cõtra. ꝗ a practica p illã drias nõ distinguitur physica nisi iquãtũ ꝛsiderat nãlia quo ad illos motus alr aliqõ nãle respectu oĩs motus. ¶ Cõtra. ꝗ non distiguit ibi Aꝛ. a practica nisi physicã de aliquo nãli. Similr falsum dr qz multis physicis põt etiã iesse motꝰ violẽtus: aut neuter. Tertio dicit ꝙ pncipiũ factibiliuz est in faciẽte cognoscẽte non sic naturaliũ. ¶ Contra Aristo. dicit. naturaliũ aũt in motis oportet pncipium vniformiter accipi. ¶ Rño. factibiliuz pncipium omne per se ordinatum ad esse eorũ est in cognoscẽte prescindẽdo omne pncipiuz in facto: naturaliũ autem principiũ aliquod: qz passiuum naturalr inclinatũ est in moto. ergo vniuersal' differentia. ¶ Ad illud de casu. equiuocat natura vt est pncipium actiuũ ad vnuz ex se contra propositũ nõ determinatum ad opposita: ꝛ vt pncipium motus naturalis cõtra violentũ. Pz eniz ꝙ quãdo ignis aquaz alterat. ibi est natura pmo modo: nõ secũdo. pmo mõ ad naturã reducitur casus. nihil ad b. de secũdo. ¶ Ad illud de. 3. ethico. viz debz construi cum passo: nõ cũ conferẽte: nisi non itelligatur puatiue siue cõtrarie non negatiue tñ. ¶ Ad vltimũ de littera hic. calor est pars sanitatis virtualr: quia continet ipsam: licz nõ fm vltimatũ gradum eius formaliter: sz excellentiori modo. ideo illã causat. sic in omnibꝰ genitis a casu. ideo nulla substãtia est a casu. pz enim ꝙ sanitas de qua exẽplificat: potest virtute cõtineri in qualitate abᵗᵃ reductiua aliarũ ad equalitatem: que eẽlitas est sanitas: vl cõcomitãs eam: nũꝫ est sic in substãtia.

¶ Callias ꝛ sortes. Et diuersa quidez propter materiam. Diuersa nanqz: idem vero specie: nam indiuidue species. T. c. XXVIII.

¶ Singulare vero ex vltima materia. Socrates iam est: ꝛ in alijs similiter. Et ifra.

¶ Horum autem non est diffinitio: sed cum intelligentia aut sensu cognoscuntur: hoc est cuz actu videntur. Tex. cõmen. XXXV.

¶ Primum enim substantia que vniuscuiusqz propria vniuscuiusqz: que non inest alij. Tex. cõmenti. XLV.

Questio. XIII.

Trum natura lapidis ō se sit hec vl per aliquid extrinsecũ. Qz nõ de se. cui iest vnum oppositũ de se: ei nõ inest aliud: nec per se nec per accidẽs: Si ergo natura esset hoc aliquid de se repugnaret sibi multitudo: ꝛ tũc natura nõ posset esse in multis. Ideo eni essentia diuĩa ponitur ĩdiuisibilis: qz est de se ß. ¶ Confirmatur illa rõ sic. obm pus naturalr est ipso actu in illo poꝛi per te. nã est de se ß. ergo itellectus nõ põt itelligere eã sub rõne vlis: nisi itelligendo eaz sub opposita rõne illi: quã habz iquãtũ est obm. ꝛ ita itelliget nõ obm: ꝛ opposita simul aut fictiõem itelligeret: ꝛ nihil rei nisi sint gradus vniti. ¶ Itẽ que differũt ppzie aliquo sui differũt. idiuidua ppzie differũt. nõ eni sunt pmo diuersa: qz tũc ita essent realr diuersa. sortes ꝛ plato. Sicut albedo ꝛ linea. ergo in aliquo reali conueniũt. igit illud nõ est de se hoc. ¶ Itẽ codez est hoc aliqd in se: ꝛ distinguit ab alio hoc aliquo: sz nã de se nõ distiguitur ab alio. ß aliquo. tũc. n. nõ eẽt ille lapis lapis. ꝗ ō se nõ ẽ hic lapis. ¶ Itez si lapis de se formaliter esset hic lapis. oĩs lapis eẽt ß lapis. ꝛña pz: qz qcqd iest nature ex se iest ei in quocũqz iuenit. ¶ Itẽ diffō exprimit naturã rei. Si ꝗ lapis eẽt de se hic lapis diffō p esset alicui⁹ lapidis particularis. ¶ Itẽ cui⁹ p ẽ diffō istud ẽ idẽ cũ suo qõ qd est. cõtra arist. qz ꝛceptacũ mã nõ sunt idẽ. ¶ Itẽ passio realis: vt opari ꝛ gñari iest pmo idiuiduo ꝛ nõ spẽi. ergo aliqd ẽ in idiuiduo additũ: respectu cui⁹ illud iest sibi pmo.

¶ Nota pᵐ arᵐ hic ꝛ zᵐ. idẽ iportãt: ꝛ ꝛfirmatio pmi bona ẽ. 3ᵒ rõ ẽ bona. 4ᵃ rõ ꝛ 5ᵃ sunt idẽ: nec multũ valẽt. qz dicerẽt ꝙ diffō est subc fz rõnẽ. igitur pmã ꝛ tertiã tene.

T. c. 31. bꝰ. ꝛ. ß.

artificialia

T. c. 34 huiꝰ.

EX

TRA

UNIVERSIDAD DE MURCIA

T.c.3. **Contra** 4°.metaphysice. idē est hō & vnus hō & ille hō & nihil additū. ¶ Itē si natura est h̄ per additū: aut per subam additā: aut per accñs additū. si primo mō: tūc per illud additū natura spēi posset diffiniri. & cū illud faceret p se vnū cū spē: spēs erit genus: & p̄dicaret ptē idiuidui & nō totā nāz idiuidui: sicut nec genus spēx.

Circa istam qōnez gdā dicūt nām idiuiduari p aliqd posstiuū aliquo mō aliud a natura: quidā nō. ¶ Prima ps h̄z gnqz vias. Prima de mltis accñtibus aggregatis ppter hui° idiuiduū. cōstat. n. ēt

ca.8 spē. li.i.c.i. i el'10.c.5. T.c.18. fz Porphy. ex.7. ppzietatib°. Et Boeti° ibidē in p̄mēto. idē de tri. & Dam̄. & Auic. 5. metaphy. 2°. Alia est special'r de q̄titate. Ax. 5. c. de quāto. diffinit q̄tū. quātū ē qō ē diuisibile in ptes eiusdez rōnis. ergo si sibi p̄mo p̄ h̄ cuilibz aly p̄ per nāz ei° diuiidēdū in idiui^a ē in ptes eiusdē rōnis. ¶ Cōfirmat̄ p Boetiū de diuisiōe q̄titatiua & q̄litatiua.

EX ¶ Hic male allegat̄ Ax. pz ex lra ibi. etiā pz de dīsione numeri in ptes alteri° rōnis. Et dato. q nūq̄ ptes diuidētes h̄ent aliā rōnez a toto diuiso: nō tm̄ esset dīsio in ptes subiectiuas: qz n^m diuidentiū q̄tū est ipm diuisum: qō regritur in toto vniuersali & parte subiectiua. Istius rationis solutio diffusius alibi habetur.

TRA T.c.iz. ¶ Tertia ē de materia. 5. metaphy. diuersa nūero: quozuz T.c.28. materia altera. & hic generans generat aliud ppter mate T.c.iz. riam. Et in. iz. pbat nō posse eē plures deos: qz nō habent T.c.9z. mām. Et de celo & mūdo. celū dicit formā hoc celū mate- t.95. riaz: & pcludit nō posse eē aliud celū. qz illō est ex tota mā sua. ¶ 4ª est de esse actualis existētie. ¶ Cōfirmatur. vltimata determiatio est p vltimā actualitatē ōterminātē: vltima actualitas ad quā qdlibz preintellectū est in potētia & determiabile est eē. ¶ Itez singulare videt̄ eē per se termin° productionis. gñatio aūt p se ē ad eē. ¶ 5ª est ō respectu ad agēs. pducens: qz sicut ex respectu ad intellectū h̄z rōnez vlis: ita ex respectu ad pducēs videt̄ singularis. nō. n. videt̄ alia cā cōis oi singulari: q̄re nā est singularis: nisi qz pductū in eē ab agēte: & ita per respectū ad agens. ¶ Prime due vie patēt q ponūt accñs formal'r idiuidua re. Tertia ēt cōiter ponit̄ includere scōaz. qz dñntia in mā ab^te fm rōnez potētialitatis distinguit gña phyca. ex fine.

T.c.24 io. ergo illa q̄ distinguit idiuidua est dñia partiū eiusdē rō- & ide. nis: quax vna est extra aliā: & aliā formā recipit. sz illa diuersitas ponit̄ in mā eē per q̄titatē. Quarta ēt ponit accidēs: si illud eē ponit̄ accidēs. 5^a ēt si ille respcūs est accñs.

Illud aūt qō videt̄ cōe oibus: aut saltē trib° p̄mis opinionib° de indiuiduatōe per accidēs formal'r pōt ip̄robari triplici via satis rōnali. p^a sumit̄ ex rōne entis per se. 2^a ex rōne p̄ositatis subē. 3^a ex ratione vnius numero. 4^a ex rōne coordinatōis p̄dicamentalis.

na via argmt ¶ Ex p̄ma via arguit̄ sic. q est ens p̄mū & verissimū ē ens p se: qō per se gñat̄ est ens per se: qō per se opatur est ens p se: qō p se recipit p̄dicatiōez alicui° est ens p se. p̄ma suba ē

T.c.22. p̄mū ēns: & maxie ēs in p̄dicamētis: per se gñat̄ ex ca.7.7^i. & ide. per se recipit p̄dicatōem spēi: qz in qd ex diffōne spēi. ergo p̄ma suba ē ens per se. Aggregatū ex suba & accñte est ens

T.c.7. per accñs ex. 5. meta. ca. de vno. & ca. de ente. & ex. 6^a ca. z. &

T.c.14. ex. 7. cap. 3^a. q̄re p̄ma substātia nō est tale aggregatū. nō er-

t.c.4. & iñ go ēlcludit accñs. Maiozis due ptes patēt ex. c. z. 6^i. qz ens

t.c.iz. & iñ per accñs est nō ens. Sil'r auctozitate pl'onis. eius nō ē ge

T.c.4. neratio. ibidez. 3^a ps ex. 5°. ca. de vno. musicus cozisc° & co-

T.c.7. risc° sunt vnū p accñs. ¶ Hic rñdet Egidi° de illo mō derelicto in mā ex q̄titate. ¶ Cōtra. q̄re albedo nō derelinquit albedinē aliā a se. ¶ Itē qd est illud relictū si tm̄ ē a q̄titate non est ipsa q̄titas: nec nihil nec suba. igit̄ accñs: & redit idē qō p̄us. ¶ Ex 2ª via sic. suba ē p̄oz oi accñte nā.

ī cōitab° g & h̄ suba. p̄ña pbat̄ triplr. p qz accñs cōe iest idiui° p poz

T.ñ bñ phyriū & Ax. in. 5. ca°. de eodē. illa est p̄oz. qz ē subm. 2°. qz te p̄tum.

sicut substātia ad accidēs. sic h̄ ad h̄. 3°. qz si tm̄ substātia in vli eēt p̄oz accñte cū illa vt sic tm̄ ē ēs rōnis. p̄ositas ei° nō eēt p̄ositas nāe: sed rōnis tm̄: qz p̄ositas nāe cū sit real' nō vr eē alicui°: nisi fm entitatē realē. ¶ Hec pbatio est sophistica: licz appens. Prima p° ē bona. Et cōfirmat̄ sic. cā nullā cōditionē necessariā ad cāndū pōt recipere a cāto: qz tūc illud cātum esset cā sui aut saltez p̄us seipso nāliter cōditio necessaria in suba ad cānduz accñtia ē singularitas p illas auctozitates. Et etiaz qz sicut vl'ium sunt cāe vl'es: sic singulariū singulares. 5°. metaphyce. ¶ Item ex t.c.3.iō eadē via sic: sicut nō est ꝑdictio itelligēdo subaz h̄re ppriā iz. me^ce exñtiā sine quocūq̄ accñte. h̄. n. est p̄positas ei° tpe. ita non t.c.27. est ꝑdictio itelligere ipsam eādē in ppria ex^a cū mutatiōe & z.pbi quozūcūq̄ accidētiū. igit̄ eadē suba posset eē successiue ī- sicox. diuidua duab° singularitatib° si esset singularis per aliqō T.c.38. accñs. ¶ Ex 3ª via triplr. ō qz suba nō mutata nō fit non Ex 3 via hec. 2°. qz substātialis mutatio alia est ad nō hāc. 3°. qz vnū cuilibz p̄ fm ppriā rōnē: sicut ipm ē termin° creationis cōmune oibus nulli ē accñs in ifinitū. ¶ Ex 4ª via si- Ex 4ª via mil'r. ¶ p̄ sic in oi predicamēto itrisece ē iuenire oia pti^ua ad coordinatiōem p̄dicamētalē circūscripto quolibz qō ē alteri° p̄dicamēti: alias nō eēnt tote coordinationes p̄mo diuerse. g sicut in p̄dicamēto sube est reperire spēs & genera itermedia nō p aliqd alteri° generis. ita & idiuidua cuz idiuiduū sit p̄mū sub^lc illi° coordinatiōis sine quo nō est coordiatio: sicut nec sine p̄mo p̄dicabili: qz ad vtrūq̄ ē status in coordiatōe ex. i. posterior. ¶ 2°. sic & ē ꝑfirmatio p̄- T.c.34 cedētis: qz si spēs est in gñe sube circūscriptis alys. g habz & ide. diffōnez spēi. l. q nata est p̄dicari de multis. igit̄ illis circūscriptis sunt multa de qbus nata est ipsa p̄dicari: aut saltē aliqō. nō. n. ē itelligere p̄dicabile sine subyciblli cū sint sil' nā. g quo p̄dicabile ē p̄us nā eo & subyciblle. p̄dicabile vo vt spēs p̄us est quocūq̄ alteri° gnis. ¶ Itē 3°. sic: qñ passio nata ē alicui iesse p̄cise fm aliquā rōnē sit fz illā ei iest simpliciter ei iest. Ex^m de crispitudine bois fm caput. vl'tas nō est nata iesse alicui in gñe sube nisi inq̄tū p̄cise ē illius coordinationis. igit̄ si sic. iest equal'r vt p̄us & simpl'r inest eq̄liter: sed q̄cūq̄ determinatiōe facta per aliqd alterius coordinatiōis circa ipm nihil imutat̄ de ppa rōne ei°: inq̄tū ē sue coordinatiōis. igit̄ ita mānet vl'e & nō ꝑdictuz in coordinatiōe sua post talē determinatiōem: sicut & ante.

Single aūt dicta ꝑ opinionū pter h̄ pprys vys im- probātur. ¶ Prima: qz ex cōibus nū- ꝑdictus vias q̄z fit rō. ppa ex. 7. ꝑ pl'onez. ¶ Et p hoc pbat idiuiduū nō

T.c.45. posse diffiniri: qz quecūq̄ cōia simul iungātur nunq̄ repu & ide. gnat toti aggregato ex se eē in alio ab illo in quo ē. g nō est eius diffō. ¶ Itez bene segtur q nec oia illa sil' idiuiduāt qz nō faciunt formal'r aliqd cui repugnet ꝑdictorie esse in alio. ¶ Contra secūdā opinionē aut quātitas iterminata: Cont 2ª aut terminata. Nō p̄ma: qz mānet in generato igne: & corrupto aere. & in aere itex gñato ex igne. igit̄ p̄mus aer & scōs eēt idē nūero. Nō 2^a: tū qz i^a sequit̄ formā in mā: & q̄titas idiuiduās ponit̄ in mā p̄cedere formā: vt faciēs ptez mānē distinctā & capacē forme distincte fz eos: qz idistincta mā recepte. Tū qz q̄titas terminata mutat̄ per rarefactiōez & cōdensatōez. & etiā fm Auic. 2°. l. 3. metaphy. sue p diuersam figurationē. igit̄ mutaret̄ res mouēs ab alia singularitate in aliā. ¶ Itē q̄titas in sacramēto altaris posset diuina virtute aliquē panē exñtē vel creatū ifōmare. igit̄ i^e nō trāsubstātiat° eēt idē numero cū trāsubstātiato qui indiuiduabat̄ per illā quātitatē. Nūq̄ etiā panis singularis trāsubstātiat̄: qz manet quātitas ei°. panis vl'is nō est terminus a quo trāsubationis. sicut nec corp° vl'e termin° ad quē. ¶ Posset etiam q̄titas total'r auferri ab aliq̄ suba: & alia dari. ista eēt due sube nūero: per qd ergo ē lapis hic distinctus ab illo. ¶ Dicerēt isti q p q̄titatē. & tūc segtur q

UNIVERSIDAD DE MURCIA

T.c.2.7 inde. c.ō ſba. T.c.7. B lapis diſtinguiť ab alio per q̃titatē cū eodē ſit B. 7 diſtinguat ab alio. ¶ Cōtra. ſuba ē maxīe ens ex iſto. 7. Sz prima ſuba ē maxīe ſuba ex p̄dicamētis. ergo p̄ma ſuba ē maxime ens. ſz illud quo aliqd ē formal'r illud eſt magis formal'r ens q̃ q̄ō eſt p illud ex. 7°. ſi igiť ſit hoc nō ſuba. ſed q̃titate. igiť nō ſuba vel quātitas ē maxie: 7 magis ens q̃ aliq̄ ſuba. ¶ Rñdeo. lapis nō eſt lapis p q̃titatē: tñ lapis diſtinguiť ab alio per q̃titatē. ¶ Cōtra. q̄ lapis nō diſtinguat ab alio per q̃titatem. p°. accipiātur duo lapides. tūc ſic ſuba eſt p̄or tpe 7 nā oī accūte ex. 7. g̃ p̄ma ſuba ē maxime p̄or cū ſit maxie ſuba. g̃ B lapis ē p̄or natura ſua q̃titate. 7 ille ſil'r. Sz circūſcripta q̃titate. aut hic lapis manet B. ita q̄ nō ſit ille. 7 habeo q̄ in iſto p̄ori ſine q̃titate diſtinguūtur iſti duo lapides: aut nō. 7 tūc vel iſte manebit ſimpliciter. 7 deſtrueť ali°: q̄ nō ē dare: q̄ nō ē magis vnus q̃ ali°. Aut g̃ vterq̄ mābit: q̄ ē p̄poſitus: aut nl'la ſuba pōt remanere ſine q̃titate: nec ēt itelligi remanere. 7 tūc ſubſtātia nō ē p̄or quātitate. ¶ Sz dices q̄ iſte lapis manet: 7 nō diſtinguiť ab alio. ¶ Cōtra. tunc ex duob° in actu fit vnū: q̄ ſi hz mām 7 formā ē compoſitū in actu: anteq̃ veniat q̃titas ſaltē natura 7 ſil'r alius. Si ergo fiant vnū tūc ex duob° in actu fit vnū per ſe. ¶ Cōtra tertiā viam ſunt eadē que ſunt ꝑ ſcōaz: 7 ſpāliter arguo ſic ꝑ eaz. Eadē mā que eſt ſub forma vni° idiuidui pōt eē ſub forma alterius ꝓnter. ergo nō eſt illō quo diſtiguunť duo idiuidua. 7 quo hoc ē hoc. Rñdeť q̄ vnitas ſpē p̄ſupponiť vnitati numerali: iter aūt aliqua eiuſdez ſpēi nō eſt mutatio. ¶ Cōtra. muteť hic ignis in hanc aquā. 7 iterx hec aq̃ in ignē eadez eſt mā primi ignis 7 ſcōi. 7 eadē ſpēs. ergo idē ignis erit numero 7 ille 7 iſte. ¶ Rño q̄ materia diſpgitur. ¶ Cōtra. B nō eſt ꝑdictio q̄ ſit tota mā. eſt aūt ꝑdictio q̄ B prior ſit ē alius posteri° genit° nāliter. ¶ Al'r rñdetur ad p̄mū. q̄ eadē mā numero q̃ eſt ſub forma vni° idiuidui pōt eē ſub forma alteri° ſucceſſiue. Sz ſic nō diſtinguit ſz hz q̄ materia diuerſa ſiml'ē ſub diuerſis idiuiduis. ita q̄ regritur ſi multas tēporis. ¶ Cōtra. g̃ nulla duo idiuidua ſunt in genere ſube q̄ō eſt flm: q̄ ſuba nō mēſurať tēpore p̄m ſe. ergo p̄m ſe nō hz mām nec ſiml' nec ſucceſſiue. ita q̄ iſta ſint de rōne māe inq̃tuz eſt ſube. 7 ſic materia nō diſtinguit idiuidua p̄m q̄ ſubſtātia ē abt°. ¶ Item mathematica abſtrahūt a motu 7 tēpore. ergo ibi nō eēnt multa idiuidua diſtincta ſimul in eadē ſpē cū nō habeāt mām diſtinctaz ſil'. Si dicať q̄ dz itelligi de mā, put ē ſimul 7 ſemel ꝑs alicui° cōpoſiti. B negat poſitiōez: q̄ tūc nō māt: ſed mā nūc māns vl'ſil'ſine iterruptione māns. g̃ tps magis idiuidunt. ſi. n. mā per ſe quocūq̄ a moto ſemp eſſet ſicut albedo ſemp facit albū. ſegtur etiā q̄ cū mathe°a abſtrahāt a tpe in eis nō ē idiuiduatio cōtra Ax. ¶ Cōtra quartā viaz: q̄ ſolū° aliūde determinať: nō eſt vltimū determinās. eē nō determinať in diuerſis gnibus 7 ſpēb° niſi per determiationē eſſentiax: quarū ē eſſe. aliogn dabim° ipſi eē ꝓprias dōias 7 ſpēs 7 gnia p̄ter illa q̃ ſunt qditatis. ¶ Itē coordīatio p̄dicamētalis p ſe ē p̄m qd in q̃tū abſtrahit ab eē. alioqn diffōnes nō eēnt neceſſario x. eē ergo nō ē trinſeca determinatio alicuius in coordinatōe. ¶ Cōtra. 5. viā rō prime ſube eſt ab°a. igiť nō ē formal'r id q̄ō eſt per reſpectū. ¶ Itē iſte reſpect° nō ē formalis terminus actiōis: ſz fundatus in formali termino. tūc ſi p̄m° termin° ē ſingl'is p̄us nā ē ſingl'is q̃ iſte reſpect°: ſicut fundamētū ē p̄us reſpectū.

T.c.4. Cōt. 3 via

Cōt. 4 3°. bui°. T.c.18.

Cōt. 5 via

2a pe opposita hēdu as vias

Pars opposita q̄ per nihil additū ē idiuiduatio: habet duas vias. vna eſt q̄ nā q̃libet de ſe 7 p̄m ſe formal'r: ſicut eſt nā. ita ſingularis. vl'is. n. nō ē niſi ex itellectu cōſiderāte. ita q̄ cām vl'itatis oz querere: q̄ illā nō hz nā de ſe. nō aūt cām ſingularitatl q. nā p̄us eēt tēpore vel nā nō ſingularis. 7 aduenire post q̄ō eēt ſin' falſa imagiatio eſt p̄m illos. Uñ ſing°s nāe nihil ē cā p̄m iſtos: niſi ſicut nāe. 4. cāe. 4. igiť cauſe nature ſunt. 4. cāe ſingularitatis quelibz in ſuo gñe. Sz in nā iaz creata nō oz aliquā cām ſingularitatis querere. Ex° poſſz poni de ſimpl'r 7 p̄m qd circa qditatē. 7 de eē vo: 7 de eē hz qd in ītellectu. Primū hz ex ſe p̄m vnā opionē formal'r: 7 q̃ ſunt cāe nature ſunt cāe illi° eē: nō alia cā quaſi media iter nām 7 eē vt que in nā iā creata ſit cā eſſe. Ipſi° vero eē in itellectu alia ē cā: q̄ hoc ē p̄m qd: nec nāe ī eſt ex ſe.

Contra illā ſunt ratiōes facte ad p̄maz partē q̄onis ſpāl'r p̄ma. Alie ſunt etiā pbabiles.

Alia eſt opio de duplici negatiōe. Una ē ad illud q̄ō ē iuxta ſe qua nō eſt illud. Alia ē ad illud q̄ō poſſet itelligi ſub ſe q̃ nō ē diuiſibilis in iferioza. ¶ Q̄ñq̄ vť dicere illā negatiōem eē formalē rōnē. 39. ita fortē 7 in quolibz. 5. i4. q̄ñq̄ limitationē nāe quā cōſequtur negatio. opio de duplica

Contra ſi limitatiōem dicit eius cām ſino°a videnť ſic limitatū 7 idiuiduū. ¶ Si negatiōez nō p̄mā: q̄ ſic cōſtitueret ſpēm. nā eiuſdē rōnis ē ibi ad illud iuxta ſe. Nō ſcōam: q̄ illud poſitiuū vť. Quere in. 4. q. de vno: q̄ ſūme attribuitur deo: quare quid poſitiuū. ¶ Itē improbatur iſtud de negatiōe. poſt ibi.

Dicitur ergo q̄ nā nō eſt vna niſi per vnitatez de gñe quantitatis 7 nō eſt ſingulare niſi per itentiōez ſupadditā ab itellectu: q̄ ſingulare referť ad vl'e. 7 ſicut vl'e ē ens rōnis. ſic ſingulare. alias nō referrētur adiuicē: q̄ vē res extra. 7 res rōnis tñ. nō ſunt ſimul nā. vnde per itellectū eſt natura ſingularis. nā ē vna p q̃ntu nā ē ſin'is p̄tent ſupadditaz

¶ Et nota q̄ non querit quo formal'r natura ē ſingularis: q̄ itentiōe z°. vel effectiue: q̄ itellectu cōſiderante: nec q̃ formal'r nā eſt vna nūero: q̄ vnitate nūerali ſiue illa ſit ō gñe q̃titatis ſiue nō: ſed quo nā ē vna: vt p̄xima cā vnitatis. ſic dōia ſpecifica in ſpē eſt p̄xima cā vnitatis ſpecifice: nec de vnitate nūerali vaga: ſz de hac. hoc ē: q̄re nā ſit B i cōmunicabilis alteri. B q̃rit q°. 7 ſic videť q̄ nā nō eſt de ſe B: q̄ cuiuſcunq̄ ꝓpria vnitas realis ē minor vnitate nūerali illud nō ē de ſe vnū vnitate nūerali: ſiue nō ē ſufficiēs cauſa talis vnitatis. ſiue nō ē de ſe B nā: ſz n°a in iſto p̄opria vnitas ē minor vnitate nūerali. g̃ nā in iſto de ſe nō ē B. p̄bať maior: q̄: nihil ē de ſe vnū vnitate maiori ſua p̄pa vnitate: q̄ cū vnitate minori ſine ꝑdictiōe pōt ſtare multitudo opposita vnitati maiori: quem l'titudo nō pōt ſtare cuz vnitate maiori. p°. mi. q̄ ſi nl'la vnitas realis nāe ē minor becceitate: nec vnitas real' ſuppositi ē mior. Pz. nulla erit vnitas realis mior numerali. ꝓñs ē flm: q̄ tūc oīs vnitas realis ē nūeralis: q̄ō improbať postea. ¶ Rñr ad pbationē mioris: q̄ aliq̄ vnitas real' ē mior. Sz nec p̄pa nāe nec ſuppositi. ¶ Cōtra. ſiť vnū ꝓuertiť cū ente. ita oīs modus vni° cuz aliq̄ gradu entis cui ē ꝓpri°i modus. ¶ Itē loco de p̄pa pōt ſufficiēs: 7 tñ valz argu°m. pbabi°. n. q̄ aliq̄ eſt mior vnitas real' vni°e nūerali: q̃ nā ſufficiēter ē vna. ita q̄ i°a p̄cise nō ſit cā maioris vnitatis. Ul' pbeť ſic mior. Oē ēs reale hz q̄ tale hz vnitatē aliq̄ realē: q̄ lz albedo hz ſe nō ſit vna nūero vel pl'a p̄m Aui. 5°. meta. Nec ſit vna. ita q̄ vnitas ſit itra qditatē: tñ albedo hz ſe ē vnū aliqd: ſed nā hz q̄ nā ē ens reale. g̃ ē vnū aliq̄ vni°e real'r: nō vnitate idiuiduali: q̄ tūc oīs vnitas realis eēt nūeralis: q̄ tā illa q̃ eſt nāe: q̃ i°a q̃ ē ſuppositi. ꝓñs m' improbať. p̄ ſic: q̄ tūc oīs diuerſitas real' eēt nūeralis. ꝓñs flm ē. p°. ꝓñe. oē diuerſuz ē ī ſe vnū: q̄ vnū ab alio diſtuz. igiť ſi nō real'r vnū ī ſe diuerſitas eius vt ſic nō ē realis. p° flitatis ꝓñtis. Tū q̄ tūc oīs diuerſitas real' eēt eq̃lis: Et lz B p°a facie ſit īcōueniēs. tñ p bať: q̄ tūc nihil eēt in re: q̃re itell's magis abſtraheret aliqd vnū ab iſtis q̃ illis: nec q̃re B vni° ſpēi. i°a tñ vni° gnis: ſz eēnt vl'ia p̄cise fictiones. Tum q̄ diuerſitas p̄m quid non īfert illā que eſt ſimpl'r. ergo nec rationis differētia infert realē. dōia ſpecifica īfert numeralē. 5°. metaphyſice. cap'lo T.c.iz.

gendre

y danda ſit mio tas realis nū m vnitate nūeali

ca°i. Aucor

q̄ nā ſit vna v aliq̄ realiť q̄ ī

UNIVERSIDAD DE MURCIA

de vno. ¶ Rñr ad .i. improbatiōem ꝓñtis. q̃ nō oīs differētia indiui[lis] est equalis. ¶ Itē nullo exñte itellectu realis est silitudo hui⁹ albi ad illud albū fm albedinē. q̃ aliq̃ realis vnitas ē p.xi[m] fūdamētū hui⁹ rel'onis: qz rel'o realis nō fundat sup ens rōnis formal'r: nec sup aliqd qd est tale formal'r p aliqd rōnis: sicut fūdamētuz idētitatis rōnis ē aliqd tale formal'r per aliqd rōnis. ⁊ iō ē rel'o rōnis. Qz fū
T.c.20. damētū illi⁹ rel'onis. s. silitudinis sit vnitas ps p pbm. 5. c⁰ de rel'one vbi dicit. q̃ idē sil'e ⁊ equale fūdātur sup vnitatem. ¶ Cōtra. vnitas q̃ est primuz fūdamētū silitudinis iter ista a. b. aut ē eadē in a. ⁊ b. aut alia. Si eadē. qūo q̃ huius rel'onis sunt p se duo termini. Si alia illa est in vtroq̃ nūeralis. igit illa sufficit. ¶ Ad istud alia ē h ⁊ ibi: licet nō de se alia: nec sufficit vnitas numeralis h ⁊ ibi: qz illa de se nō ē alia: nec ē magis pn[m] silitudinis q̃ in albo ⁊ nigro: qz oīs vnitas idiuidualis inq̃tū pcise idiuidualis ē equalis: sicut ⁊ specifica inq̃tū pcise specifica: qz ē simplex. ¶ Itē io. hui⁹. Jn oī gñe ē pn[m] qd ē mēsura alioz. ⁊ illud neē est
T.c.2. ⁊ inde. eē vnū. illud vnū in gñe coloz nō ē aliqd vnū vnitate singularitatis: qz si sic. tūc eēt mēsura illoz que sunt eiusdez
3⁰. hui⁹. spēi cū ipso: qd flz est: qz in idiuiduis eiusdē spēi nō est pus
T.c.ii. ⁊ posteri⁹. ergo ē vnitas minoz q̃ singularitatis. ⁊ illa realis ē: aliqn nō eēt mēsura nisi per ꝓsiderationem rōnis: ⁊ tūc nō essent aliq̃ entia posteriora q̃ depēderēt a mēsura: nisi esset rō. ¶ Itē potētie vni⁹ est vnū obz: qz sicut cognitio potētie ē a cognitione obiecti. Ita vnitas ab vnitate ex
T.c.33. z⁰ de aia. ergo illud pmū obz hz aliquā vnitatē realē non vnitatē sin[lis]. qz tūc nihil nisi h singl'are videret: nec vl'itatis: qz obm visus pslupponit oī actui rōnis. vl'e nō. ¶ Dic rñdet q̃ ē vnū vl'e. ¶ Ad pbationē ꝓ. rño qōcunq̃ obm vni⁹ actus videdi pslupponit itellectiōi: sed pmū obiectuz adeq̃tū nō oz pslupponi: qz circa illud visus nullū actū hz. Sed itell's illud abstrahit a multis circa q̃ visus hz actuz ¶ Cōtra. obm cuiuscūq̃ vni⁹ actus nō ē hoc. igit vna alia
T.c.29. vnitate. nō vl'itatis. q̃ tē. hoc valz. ¶ Cōfirmat. 7. phycorum. spēs athō ē vna natura. iō fm ipam ē ꝓpatio. illa aūt
⁊ ide. cōparatio eēt sine actu rōnis. ¶ Rño. nā est vna vnitate maxīa rōnis: nō vnitate nālitatis. vnitas gnis ē mioz vnitas rōnis. iō pōt dici nō vnū: sicut equ⁹ alb⁹ ⁊ hō albus nō sunt vnū in eq[te] ⁊ hūanitate. Sz in albedine. vñ additum alicui nō semp dicit vnitatez in illo: ⁊ fm illud: sed vnitatem eius vel fm se: vel fm aliud. ¶ Alia rño. q̃ ideo spēs ē nā vna: qz nō diuisa in nās specificas: sicut genus. ¶ Cōtra hāc respōsionē. si nā nō dicat vna real'r nisi idiuidual'iter: nec plures per ꝓñs. ⁊ ita spēs spālissima diuisibilis ē in nās pl'es: sicut genus real'r loquēdo. ¶ Itē quo in aliq̃ maioz ē vnitas. ⁊ minoz sine itellectu. ¶ Itē in Dañ. 8. c. tñ cog[te] est vl'e vnū. ¶ Ad pmū sine itellectu ē albedo. h albedo. ⁊ vna sua vnitate maioz. ⁊ albedo albedo. et vna vnitate minoz: tñ vtraq̃ vnitas est in hac albedine: sicut vtrūq̃ subm ē ibi. ¶ Ad Dañ. vl'e creatū ē vnū tñ rōne eo mō quo de⁹ ē vnū re in trib⁹ pslonis. ⁊ h est vnuz nūero cum quo nō stat aliq̃ dīsio. lapis. n. ē vnuz itelligibile nūero: sed nō est vnū ens nūero: sicut de⁹: sz vnitate mioz. real tñ. Cōfirmatio de. 7. phycoz. videt bōa: qz ꝓparatio nō est illoz inq̃tū hnt drias idiuiduales: sz fm gradus eiusdē nāe: quoz dria in itentiōe. ⁊ vnitas in nō de se differre pcedit nāl'r h ⁊ h. ⁊ fm illa poza regrit cōparatio nō inq̃tum h ⁊ h. ¶ Rño pma. s. q̃ nā ē vna vnitate maxime rationis. nō valz: qz ita est gen⁹ vnuz itelligibile nūero: sicut spēs: nec logtur Ax. fm fall'am accītis: vt iste ē bonus faber: qz bon⁹ ⁊ faber: qz vnitas nāe ē causa cōparabilitatis. ¶ Itē nō exñte rōne hic ignis gñaret hunc. ⁊ corrūperet hūc aerem. Sed generās generat simile propter formaz
T.c.23. ex. 7. hui⁹. ergo maioz est cōueniētia generātis ad gñatuz
⁊ ide. q̃ ad aerē corruptū. ¶ Hec rō cōfirmat p scōam si nō cōcedatur vnitas generātis ⁊ geniti vbi sil'itudo. ⁊ p pmā: qz nō oīs dria ē singularis: qz si esset: eēt h equalis ⁊ ibi.

Ex his pōt cōcludi q̃ nā ē h per subam aliquaz q̃ est forma ⁊ poz h lapis: ⁊ per formā indiuidualē distinguit ab alio idiuiduo. Intellige hanc conclusionem sicut postea exponitur.

Ad duo prima pme qōnis ꝓcludūt cū h dicto. Sz 3[m] nō cōcludit. vñ ad h dōz q̃ diffō nō est nāe fm se: sz fm q̃ ꝓsideratur a rōne p hoc q̃ itellect⁹ format cōceptū gnis ⁊ drie. ⁊ diffinit p ea. Unī diffō ē res scōe itentōis. Unde capit ppōnē falsam. h non pbat q̃ illud cui⁹ ē diffinitio nō est scōe itentiōis. ¶ Alia rō ꝓcludit veruz. Et ad illud ꝓ hoc dicit q̃ sermo phi ē de qō qd ē logice: fm q̃ exprimit per diffōnez. ⁊ sic nō est qō qd ē nisi spēi. ⁊ illud ē idiuidui ex ꝓñti. ⁊ illud qō qd ē spēi nō ē idē cū idiuiduis simpl'r: qz addūt sup illud formā idiuidualē. ¶ Ad aliud dico q̃ ē hoc p subam aliquā. ⁊ d⁰ q̃ spēs nō esset gen⁹ ppter hoc: qz nō pdicat de multis differētib⁹ spē: sz solū nūero: qz forma idiuidualis supaddita nāe spēi nō fac differētiā specificā sz nūeralē soluz. ¶ Ad aliud q̃ sicut gen⁹ ē totū respectu spēi. sic spēs idiuiduorū fm porphyriū. ⁊ tamē ē ps generis subiectiua. Unī dico q̃ spēs nō pdicat totā nām idiuidui itegral'r sicut nec genus spēi. ¶ Ad 3[m] icōueniēs illatum de diffōne idiuidui dr q̃ nō segt q̃ diffō. i. topicoz. ē vnū de q̃tuor predicatis. ergo diffō alicui⁹ vl'is: qz tale pdicatū est vl'e aptū dici de pluribus. Sz ista dria idiuidualis nō ē nata de plurib⁹ dici. iō idiuiduū p illā driaz nō pōt diffiniri: cū diffinitio sit pdicatū vl'e. ⁊ tota rō idiuidui nō ē nata dici de plurib⁹. ¶ Similr phs in. 7. ꝓ platone. Dia noia in diffōne sunt cōia: sz
T.c.35. ⁊ ide. ca⁰. 4. illa dria addita nō est nomē cōe. ¶ Cōtra. p topicoz. diffinitio ē oratio idicās qd ē eē: sed rō idiuidui cū addito idicat qd ē esse idiuidui. ¶ Rño. qd est vl'is. nō qd est idiuidui: qz nō oīs rō idicans qd ē esse rei est diffinitio. ergo illa ratio ex nā spēi cū dria idiuiduali supaddita nō est diffō.

Ad aliam questionem dōm q̃ materia nō est pncipiū distinguēdi cū de se sit idistincta.

Ad primum ⁊ z[m]: q̃ generās nāle nō pducit aliqd nisi ex aliquo in quo recipit act⁹ eius. Sed h nō pōt eē mā generātis: qz nō agit nisi patiēs sit in opposita dispōne ipsi agēti. sz sua ppria mā nō ē h ⁊. q̃ agit in aliam mām: sine q̃ mā nō pōt eē generatio nālis in cōpositis gñabilibus nāliter. Tñ ex hoc nō segtur q̃ materia sit pn[m] distinguēs idiuidua in eadē spē. Sil'r agēs pmū pōt pducere multa idiuidua sine mā. sed tūc mā ē sine quo nō distinguit nāl'r loquēdo. ¶ Per hoc ad aliud de celo q̃ nō ē ꝓdictio: qz nā celi distinguit ab alio p pmū agēs. Tñ ipm celū nō pōt generare aliud celū nisi eēt mā in qua ageret q̃ eēt sub opposita dispōne. ¶ Sil'r nec sol pōt pducere solē sine mā in q̃ ageret ppter cām supra positā: de⁹ tñ pōt sine aliqua ꝓdictione facere duos celos. et posito q̃ nō brent mām. ¶ Ad aliud q̃ vnitas māe accipitur pro subyci[te] q̃ illa sunt vnum numero: quoruz mā. i. subycibilitas est vna nūero. i. singularis.

Ad aliam qōnē q̃ forma est pncipiuz dis[ti]. Unī. 8⁰ hui⁹ phs dicit q̃ totiēs d' eē vel ens quotiēs drie dīr ad aliud. ⁊ h est verum de forma idiuiduali Simil'r. iz⁰ ca⁰. z. q̃ pncipia corūdē specie sunt eadē spē: sz
T.c.27 alia nūero: sicut tua ⁊ mea. Sil'r. iz. ibidē z⁰ dr mō qd non
T.c.22 est solū vnū fm mām: sed fm formā est vnuz ⁊ diuersum
⁊ ide. opositū isti dr q̃ nō est idē fm formam.

Ad primum ar[m]: q̃ si sint aliqua īmālia multiplicantur in eadē spē p formas idiui[cos]: nec est icōueniēs q̃ natura specifica sit in potentia ad formam idiui[cos]. ⁊ ex hac ⁊ ista fit vnū. Et cuz dr q̃ talia sunt totū qd qd est, Dico q̃ qlibet indiuiduū hz nāz specificā

UNIVERSIDAD DE MURCIA

natā spēā ꝛcep ĩmaginalīū est ĩpō ad forās ĩdiuisibiles ĩdiuiduales et
p ipas forās distinguūt adinuicē ipa ĩdiuidua et ipe forē nō pūent
ad diffēnā spēi

ĩtegralr. ſz non ēntū ad totalitatē ꝓdicatiōis:qz nō eſt ſic
iſto qn poſſit eē in alio: ⁊ tñ ꝑter nāz ſpecificā hñt formas
idiuiduales p quas diſtinguunt formalr q̄ nō ꝑtinent ad
diffōnem ſpēi. Uñ cum pbs dicit qō qd eſt eſt idē cum eo
cui⁹ eſt. ve eſt cū eo cui⁹ eſt ꝑmo. vñ qō qd eſt ſpēi eſt idē
cū ſpē ſimplr:ſz nō eſt idē cū indiuiduo. Sz quodāmō ꝑs
eius:cū indiuiduū addat ſup eam formā ĩdiuiduale. vt di
ctum eſt. ¶ Ad aliud q ꝓpō ꝑma falſa eſt.qō pz:ēntuz eſt
p ſe diuiſibile inēntuz ēntuz.tūc vna ꝑs ꝑtinui diuiſa inēn
tum tal differt ab alia parte:⁊ p qd. Si ſeipſis hēo propo
ſitum.qz non dīnt niſi numero:⁊ ſunt forme qz loquoz de
ēntitate ſolū. Si per aliud.ꝗ.idez ꝑncipiū diuiſibilitatis:⁊
ꝑn⁹ diſtinctionis:ſz ēntitas eſt ſz te cā diuiſibilitatis.g cā
diſtictionis ĩter partes.g partes ſm q quāte differunt et
formalr ꝓſtat:⁊ tñ ille due ꝑtes ſunt eiusdē ſpēi. ſi p aliud
cū nō ſit dare niſi ſubm erit circulus: qz forme diſtinguūt
ſubz:⁊ ecōuerſo ſz te. Simil ēntitates in ſacro altaris di
ſtinguūtur formalr ſm ſe. g ſimilr alie ſeparate. ¶ Tūc
ad ar⁹ q nō cōcludit ĩcōueniēs:qz forma eſt ꝑn⁹ gnandi.
iō pōt eē ꝑn⁹ gnandi ſil ex quo ē agēs vniuocū: ſz ex hoc
nō ſequ q eadē forma ſit in gnante ⁊ genito:ſz forma ſpe
cifica ē vna amboꝝ nō idiuidualis. ¶ Ad aliud de nūero
ſicut vnitas addita vel ſubtracta variat ſpēm.ita differē
tia addita vl ſubtracta variat diffōnē:qz vel nō ꝓplete ex
primēt ſi dria abſtrahat. vel nō ꝑciſe ſi vna addat. tūc ſe
quit q nō manebit eadē diffō. Sed nō ſequtur.g altera:qz
tolle differentiam vltimā non manebit eadem diffinitio
que ꝑus:nec altera:qz nulla eſt:qz pars potētialis que re
manet nō diffinit:nec habz diffinitionem.

Ad aliam qōnem:q nō querit qō quo diſtinguun
tur duo formalr:qz diſtinctiōe diſtiguū
tur.igitur diſtinguūtur relone:ſicut ⁊ oia relatiua oppoſi
ta. Nec q̄ritur de fūdamēto ꝓximo relonis:qz illa eſt ēnti
tas:duo.n.ſunt duo dualitate. Sz querit de ꝑmo ꝑncipio
diſtinctiuo.qō eſt cauſa diſtinctiōis aliorum.⁊ illud ē ſub
ſtantia:qz forma indiuiſis.

Ad argumentum q maioz ē falſa ſaltē non
necaria:qz mā ꝑcedit ēnti
tatē.vel ēntuis nō eſſet ꝑti⁹ mā nīſi per ēntitatez: adhuc
mā inēntū quātaerit cā ſine qua nō. ¶ Cōtra hoc.nā vni
uſcuiuſq eſt ꝓpria ſibi.g.iō nō pōt vl eē ſube ſm pbm in
B.7.cū ergo nā lapidis ſit ve nā eſt ꝓpria ſibi ipſi.⁊ p ꝗs
hec de ſe. ¶ Itē Boeti⁹. Oē qō eſt.iō eſt:qz vnuz nūero ē.
ergo nā de ſe vna:⁊ tūc ĩcōicabilis.⁊ ſic de ſe ē B. ¶ Item
nulla ē res que nō ſit in ſingulari aliquo.g talis res q̄ exi
ſtit in ſingulari nō ē idifferēs ad multa. ¶ Itē ſi eſt B vel
vna p formā.quero de forma p qd eſt B.⁊ ꝑcedet in ĩfini
tum:vel ſtabit q in ꝑmo nā ſit de ſe B. ¶ Item nulla for
ma ſimplex:tūc eēt de ſe B:qz eā oz hre formā determiná
tē. ¶ Itē diſio gnis libro diuiſionuz in ſpēs eſt q̄litatiua
ſpēi in idiuidua ēntitatiua.ſi tūc eſſet ve q dī vtraq eēt
q̄litatiua:qz vtraq diſio eſſet per formalē driaz ſupaddi
tam generi ⁊ ſpēi. ¶ Ad ꝑmū q ſuba quelibz ſingularis ē
ꝓpria ſibi.ita q eadē nūero nō pōt eē alteri⁹. ¶ Et B itē
dit pbs ꝗ platonē q ponit ideā vnā multoꝝ idiuiduorum
⁊ q iſta ē ꝓpria cuiuslibz idiuidui ſm plonē. ¶ Et cōtra
B vadit ꝓpō pbi. Sz natura quā ego pono determiat ad
vnitatē nūeralē p formā idiuiduale.⁊ tūc ē ꝓpria ei⁹:cui⁹
eſt ipa:tñ de ſe nō eſt ꝓpa alicui⁹. ¶ Ad aliud:q ſicut aial
nō ē hoc aial niſi p driam additā:ſic lapis nō ē B lapis: ni
ſi p driam idiuiduale ſupadditā:⁊ qz nūēz de ſe ſepatur a
dria.iō ē vnū:vel B p driam additā:⁊ eodē mō ē de nā ſpe
ciei reſpectu drie idiuidualis ſupaddite ſibi. ¶ Ad aliud:
q nā lapidis ē vna in ſe.⁊ res.⁊ ſic nō eſt hec ꝓprie:ſed vni
tas illa eſt minor ēntitas nūeralis:⁊ ē realis vnitas:ſz nō
tāta realitas ē in i⁹ vnitate:ſic in vni⁹ nūerali.vñ determi

nat p driaz ĩdiuidualē:vt ſit B ꝓpe. ¶ Ad aliud q forma
nō ē ꝓpe B:ſz eſt q̄ aliud ē B:ſicut gen⁹ nō determinat de ſe
ſz p driam vt ſit ſpēs:⁊ tñ dria nō ē ſpēs nec hz vnitatē ſpe
cificā.ſil formā idiuidualis determiat nām ſpecificā vt ſit
hec ve. Nō tñ i⁹ forma ē ꝓpe B.ſiue B aliqd:qz ſi ſic.tūc ſe
quit q dria eēt ſpēs. ¶ Ad aliud:q ſic nullū ſimplex pōt
eē ſpēs alicui⁹ gnis:ſic nec aliqd oino ſimplex ē ꝑticulare
ꝓtētū ſub ſpē:qz idiuiduū hz ꝓpōnē ſpēi ⁊ formā idiuidua
lē vltra. vñ breuiter dico q oīs forma q̄ ē ſpēs alicui⁹ gnis
ē cōpoſita ex potētiali aliq̄ ⁊ actu.⁊ oīs talis ē B p formaz
idiuiduale. ¶ Ad aliud q Boeti⁹ ponit driam iter diſio
nē gnis in ſpēs ⁊ toti⁹ in partes.⁊ illud totū ē totū ĩtegrale
⁊ totū ēntitatiue diuidit in ꝑtes.ſed ex hoc nō ſequ q ſpēs
diuidit ēntitatiue ĩ indi⁹:ſz qualitatie ſolū. p⁹: qz nō ponit
niſi tres diſiōes.ſ.gnis ĩ ſpēs ⁊ vocis in ſignificatiōes ⁊ to
tius in ꝑtes.⁊ tūc cū diſio ſpēi in indiuidua maxime cōue
niat cū diuiſiōe generis in ſpēs:qz cuz alys non ꝓ⁹. ſequit
q eſt qualitatiua ſicut diuiſio generis.

Notandum q idiuiduuz ſiue vnū nūo dī illō qō
nō ē diſibile in multa.⁊ diſtinguit ab
oī alio ſm nūez. Pria ꝑs ſic itelligit q ſibi repugnat diui
ſio in ꝑtes ſubiectiuas B repugnātia nō pōt eē niſi p aliqd
qō ē in idiuiduo.vocet idiuiduuz.a.B ꝓbat du⁹. Uno mō
ſic.diuidi in ꝑtes ſubiectiuas eſt impfectōis. vñ remouet
a deo.g B nulli repugnat niſi ꝓpter ꝑfectiōez aliq̄ in ipo.
¶ Et ēntuis dicat B:q diuidi ſic ē ꝑfectōis in nā ſpecifica
vl in q̄cūq nā ſm ſe:⁊ nō poſſe diuidi ē pp aliquā ꝑfectio
nē:tñ in ſuppoſito nāe nō ē pp aliq̄ ꝑfectionē:ſz pp limita
tionē. ¶ Alr 2⁹ arguit ad ꝓclonē.ſi talis diſio repugnet a.
a.⁊ diſio illa ſūt ĩcompoſites:ſz ĩcōpoſſibilitas aliquorū nō
ē niſi pp aliq̄ ĩclusa in ipſis vl pp ipa tota.g.mĩoz pz. Si.n.
ab a.tolleret tmmō aliqd p qō eēt diſibile ſic.adhuc non
repugnaret diſioni:qz qō de ſe repugnat alicui ſub q̄cūq
nō deſtruēte ipz ponat ſp ſūt repugnātia niſi aūt repugna
ret ſibi diuidi nō eēt idiuiduū. B pz in ex⁹: licz eni ſuba ſi
ne ēntitate nō ſit in potētia ſaltē ꝓxima ad q̄litatē:tñ non
repugnat ſibi:qz tūc nllo adueniēte poſſet ſtare cū ipſa.ſic
g ſupponēdo ꝓclonē pbata:q̄rim⁹ qd ſit illō in idiuiduo p
qō ſibi repugnat diſio in ꝑtes ſubiectiuas tales.ſ. q̄rū q̄lz
ſit ipz.nō.n.negat ipm poſſe dīdi in ꝑtes eēntiales. ſil in
ĩtegrales eterogeneas ⁊ homogeneas:q̄nq tñ n⁹ ꝑs ēt hō
genea ē ipm diſuz:lz eadē ſpēs ꝑdicet de ꝑte diuiſa q̄ ꝑus
ꝑdicabat de toto. ¶ Quid g ē illud in a.nō negatio: qz vl
iſte effect⁹ ē poſitiu⁹:⁊ pz. vl ꝑuatiu⁹. ⁊ ita nō dat cā ei⁹: ſz
id ipz. ¶ Si dat B negatio nō poſſe ⁊c. Quero ēt de cā ne
gatiōis date:⁊ ſp quouſq ſtes in nā poſitiua p cā. ¶ Ad B
eēt illud ar⁹ ꝑmū p ſupra ſi valeret. ¶ Itē idiuiduū ē ve
riſſime ēs ⁊ vnū:ſicut arguit B de ꝑma ſuba:qō ē maxime
ſuba. Et ipſi⁹ ē gnatio. Et circa ipſam ſunt opōnes. Ipſa ēt
opat. oia iſta vñr negāda ab aliq̄ formalr ꝓſtituto p nega
tionē. Eſt g illud in a.poſitiuū nllz accñs:nec multa ſil pp
ar⁹ ſupi⁹ fcā:⁊ q̄dā ſupra ꝗ negatiōem. Nō mā nec forma
nec eē actu ſi differt a forma.pp ar⁹ facta ſupi⁹. ¶ Cōtra.
ēt oia iſta ē:qz qōlibz iſtoꝝ ē cōicabile.g ō ipo ē q̄rēdū per
qd fit B vel p qd repugnat ſibi diuidi in ꝑtes ſubiectiuas.
Iſtud idē ꝓcludit ꝗ negatōez. p qd.n.ē hec:qz ꝓcept⁹ ne⁹
ē ꝗbibilis. ¶ Notādū g q ſic aliq̄ p ſūt diuerſa.ſ. ſe totis:
q̄.vz.in nllo ꝓueniūt. Sic in oib⁹ dīntib⁹ q̄ ſūt diuerſa ali
qd vnū ētia oz iuenire aliq̄ qb⁹ differāt q̄ ſe totis ſūt diuer
ſa:alr ꝑcedet in ĩfinitū.⁊ i⁹ ſunt vltie rōnes vnitatis q̄ ſic
ſūt idiuiſibilia ſic dria ſpecifica in ſpē ē cā indiui⁹ in ſpēs:
nec ē cā poz:qz ipſa ē ibi.cui p repugnat diui⁹ illa.ipſa ēt ē
qua p drt ab alia ſpē ſm ei⁹ driaz.ita q vna dria p ē diuer
ſa ab alia.ſic de vnitate gnis generaliſſimi in ſe.i. in diuiſi
bilitate ei⁹ in plura gna ⁊ diſtinctiōe ab alio gne. Utrūq
eni ꝓ⁹ ſube ꝓmo ſi ſit ꝓceptus ſimplex: ⁊ in nullo ꝓueniat

forma nō ē de ſe ſ

ſimplex q nō
ſpēs alicui⁹ gen

ad boetiū

q dicat 2 ꝑ dnſa

q dicat 2 differēta

UNIVERSIDAD DE MURCIA

.a. natura q nõ pot separari ab illo gradu idiuidualis aq gdu simpliciter dra idiuidua cũ sit secũ omitte gtem accopo fino q illo gradu

vnitas realis correspondet cuiq; gradui realis entitatis

cũ q̃titate fm aliquos. sic igit cũ idiuidua sint ppzie differẽtia: nõ pmo diuersa q̃renda est cã vnitatis numerat q̃ pmo repugnat diuidi in multas ptes subtiuas: ⁊ qua pmo distinguit ab alio idiuiduo. ita q id in hoc idiuiduo ⁊ aliõ in illo sint pmo diuersa. illud ppzie vocat dria idiuidual vel singularis: cũ dria sit qua drnt a se singula. Et cõstat idiuidua differre ppe: qz sunt diuersa aliqd vnũ entia. Et p oia quo ad rõnem drie. s. quo ad simplice determinationem cõis p ipam vt p formale. nõ bre aliud supius in quo d cũ dria opposita: nec forte cũ aliq. ⁊ eq̃liter ex se diuersum ee a quolibz siue opposito: siue dria disperata: equalr inq̃z qz se toto: nõ equalr quo ad formale rõnez diuersitatis: q̃ vno mõ maior est iter opposita diuidentia idem d. quo autem ad icomporem alio modo maior est iter disperata q̃. s. circa idẽ cõe nõ brit fieri sicut opposita ⁊c. ¶ Similr iudicãdũ e de dria idiuidiali: sicut de specifica: q̃ ad aliqd: tñ e differẽtia q specifica e cã maioris vnitatis cui. s. nõ repugnat ois diuisio in partes subiectiuas. B maxime vnitas: sicut iter specificas iferior est cã maioris vnitatis q̃z superior: q̃re tãdẽ e aliq̃ vnitas maxima cui cã e perfectissima dria que ponitur indiuiliis. ¶ Hec differentia: qz idiuiliis nõ est pncipiũ constituẽdi aliqd in rõne pdicabilis: sed tñ subycibilis. ⁊ hoc maxia subycibilitate. ⁊ subm est mãle respectu pdicati. sic pot vocari mãlis dria. ⁊ ideo nõ ee pncipiũ diffõnis que ppzie e pdicatũ ⁊ me demratois sic etiã dria specifica posset dici mãlis aliquo: qz pncipiũ subycibilis respectu generis. ⁊ sic in. 5. cap. de cã. Omnes ptes diffõnis dicũtur forme verũ e respectu diffiniti nõ iter se: sed differẽtia vere iformatiua gnis: vt act potẽtialis mãlis respectu ei nõ pro se. Si pro constituto in subyci respectu eius. sic hec differentia magis materialis erit ⁊ aliquo modo formalis. sic pz ad hoc.

Contra pdicta B dria: aut est alterius spei ab alia differẽtia idiuiduali aut eiusdez. si alteri. ergo sortes ⁊ plato differũt spe: qz differẽtys alteri spei. si eiusdem. ergo illud cõe: sicut ⁊ nã hominis. per qd ergo descẽdit in hoc ⁊ B. si fm alias drias idẽ arg de eis. ⁊ pceditur in ifinitũ. ¶ Itẽ nãe specifice que itelligũtur in sorte sub hac dria repugnat diuidi. ⁊ ipsa distinguit ab ipsa nã hois que e in platone. q̃ nõ est idiuidua circũscripta illa differẽtia. ¶ Itẽ nã hois que e in sorte: separet ab illa differẽtia idiuiduali. ⁊ ita manebit nõ singularis: nec vna numero. Nõ. n. vr dictio q separet cũ nõ icludat illã. ponat etiaz sub alia dria idiuiduali: ⁊ tũc eadẽ nã pmo erit B singularis nã: postea illa singularis nã. ¶ Itez sortes e sortes. ⁊ e hic hõ. ⁊ hoc aial. ⁊ sic vsq̃z ad ens. ergo in eodẽ erũt mlte drie idiuiduales. ¶ Itẽ quãdo linea diuidit qõ pus fuit ps: nunc est singulare per se. ergo generat ibi dria idiuiliis per diuisiõem. ⁊ corrũpit silr cõtinue duaz facta. ¶ Itẽ illa que ueniũt idiuiduis: vt agere generari ⁊c. aut i sunt eis per nãm cõez: aut per drias idiuiduales. Si pmo mõ tũc pmo insunt ylr. Si scdo. q̃ talia nõ sunt demratibilia de aliquo subiecto. ⁊ ita nec scibilia. ⁊ ita sciẽtia naturalis nõ est scientia.

Intelligendum q vle completũ e qõ e in pluribus ⁊ de pluribus nõ actu: sed fm potẽtia ppinqua. tale nihil e: nisi ex cõsideratiõe itellectus. vnũ aut in multis potẽtia vt accipit potẽtia logice nõ nãliter dicit cui nõ repugnat ee in multis. ⁊ sic cõe pot ee in rerũ nã. In sorte eniz nõ solũ fm cõsideratione itellectus: sed fm ordinẽ nãlez pfectionũ vnitiue cõtentarũ pus est aial q̃z hõ. ⁊ homo q̃z hic hõ: qõ pz ex opationibus propzys. Sic. n. cognoscit ordo vnitiue cõtentoz: vt pdictũ est vsus finẽ scde qõnis 4. libri: ⁊ hoi fm gradũ ppriũ nãlr pozem gradu singularitatis nõ repugnat in multis ee: qz in ipso vt sic nihil inuenitur p qõ repugnet sibi. sicut ergo cõmune e in nã: ⁊ sua vnitas

vt sic dicta est illa que pbatur supra in ista qõne. ⁊ de q̃ dictum est supra. cuicũq̃z. n. gradui reali entitatis correspondet realis vnitas. Sicut tñ in alys vni cõtẽtis nõ e separatio realis: nec etiã potẽtialis: sic nã cui itellect tribuit intentiõem spei q̃ dicta e ee in re e cõmunis: sicut cõe e potẽtiale in re nũq̃z separat ab alia pfectiõe vnitiue secũ ꝓtenta: vel ab illo gradu in quo accipit dria idiuidualis. Cum etiã nũq̃z fiat in rerũ nã nisi sub determinato gradu nũq̃z e ab illo sepabilis: qz ille gradus cũ q̃ ponit est secum vnitiue cõtentus. ¶ Per hoc pz ad 3m arg q ꝑdictio icludit q separet ppter vniam cõtinẽtiã. ¶ Cõtra. quare nõ pot fieri sub gradu nãe siue gradu idiuiduãte. ⁊ de ipsa sic facta pcedit arm. ponit eniz sub vno gradu idiuiduãte. de in de sub alio. ¶ Itẽ tũc sequeret q nã nũq̃z pot idiuiduari p aliqd nõ idẽ sibi vnitiue. alr. n. posset mutari a singularitate in singlaritatẽ. ¶ Itẽ oia eiusdẽ spei eadẽ ꝓtinet vnitiue. q̃ si alius e gradus in hoc ⁊ in isto vnitiue cõtẽtus: oz pintelligere drias ꝓtinẽtiũ. ⁊ ita isti gradus nõ erũt p distiguẽtes. ¶ Ad pmũ istoz q̃daz nãe in se nõ repugnãt: ⁊ tñ repugnãt nãe posite in ee vel facte. sicut nõ ee nõ factus. Similr nãe in se nõ repugnat forte separari ab oib gradibus idiuib: qz itelligẽdo naturam sine illis nõ includitur ꝑdictio. tñ in ee repugnat sibi q separet ab oibus: nõ aut q separet ab hac. B. n. e posibile: vt in illa ⁊ ecõuerso. Nõ q̃ pot fieri nisi sub aliquo gradu idiuiduali. q̃re iste nõ pot differre re. in hoc ꝓcedit 2m arg m. ⁊ ita stat iseparabilitas ppter ꝓtinẽtias vnitiuã. In mutatiõe eniz oz subm realr differre ab vtroq̃z termio. ¶ Ad 3m natura nõ ꝓtinet vnitiue illũ gradũ: sed compositus ex natura ⁊ illo gradu. Oz aut nã po sub illo gradu nõ est cã nisi agẽs. Si q̃ accipitur iste gradus nõ differt ab illo: nisi qz ꝓtinẽs a ꝓtinẽte negãdũ e. sz ecõuerso e. ⁊ tñ ille gradus nõ e: nisi qz nãlr pus cõtinẽs ipz e. nõ. n. e nisi qz agẽs. pducit ꝓpositũ p. Sic q̃ ꝓtinẽs pus i ee gradus poz i diuerc. Ex m. ds creat aere ⁊ ignẽ cõposita p pducuntur. ⁊ iõ p sunt forme nõ nisi p accñs. ⁊ iõ 2o ꝓposita differũt p formas: tñ nõ ecõuerso. ⁊ forme p diuerse nõ sic cõposita. ¶ Sic q̃ pz ad 3m pncipale. ⁊ ad 3o obones ãnexas. ¶ Cõtra istã rñsiõem. ꝓtẽta vñr differre ppter driam ꝓtinẽtiũ. nõ q̃ ecõuerso. ppter circulũ. pbat aãs. sensitiua in me ⁊ in te differt. qz itellectiua drt nõ ecõuerso. ¶ Rño. de aãte: e vt sic: e vt nõ: fz q cõtentũ e formale in rõne ꝓtinẽtis vel mãle. exẽplificat aut in arto qñ e mãle. ¶ Ad. i. pncipale. q si itelligat speciei. i. sicut ꝓtẽtũ sub spe. neutrũ mẽb p e dãdũ: sicut rõnale: nec e eiusdẽ generis cũ irrõnali: nec alteri: sic sicut ꝓtẽtum p se sub gne. Drie. n. opposite vt pdictũ e sunt p diuerse pp ifinitatẽ vitãdã. Si aut itelligat eiusdẽ spei: vt diuisiuũ ⁊ ꝓstitutiuũ aliquoz eiusdẽ spei: sic sunt eiusdẽ sic drie spe sunt eiusdẽ gnis. ¶ Ad 2m: sic lapidi albo formalr repugnat nigredo p albedinẽ. ⁊ ita p intem circũscribẽdo albedinẽ lapidi q e gen subm nõ repugnat nigredo sic circũscripta dria indiuiduali p quã formalr diuisio repugnat ꝓposito ex nã ⁊ illa dria: nãe specifice p illã drias nõ repugnat diuisio. vñ ipsa e cõis: vt pdictũ e p posse logice ee in plib. ¶ Contra. tũc adhuc illa nã distinguit ab illa q̃ e sine alia dria idiuiduali: q̃ dria nũerali. ¶ Rño. si loqmur realr hũanitas q̃ est in sorte nõ est hũanitas q̃ e in plone: ⁊ e realis dria ex drntys idiuiduali b vnitiue ꝓtẽtis in sepabilib binc inde. si at circũscribam drias binc inde: sicut nec nã itelligit vna maxima vnitate in se: sz tñ illa vnitate miori q̃ e cõis: sic nec e diuisa ab hũanitate plonis diuisiõe nũerali: nec aliq̃: qz nõ specifica: pz: sicut nõ ponẽdo aliã formã gnis alias spei diceret de nã generis in vna spe. ⁊ alia circũscriptis differẽtys binc inde. ¶ Ad 4m. si ponant alie forme a gbus sumunt pdicata in qd necesse e ꝓcedere multas differẽtias indiuiduales in eodẽ. qz nã generis sine ꝑdictione potest

.b. nata sine humanitas q̃ e illa q̃ est i sorte realiter

UNIVERSIDAD DE MURCIA

esse por forma specifica: ⁊ nō est sine sua dria indiuiduali. ¶ Et sic necesse est cōcedere ꝙ hoc aial possit eē hic hō: ⁊ nō hic hō. Silr hic hō vel ille hō nisi dicat ꝙ hoc aial non est natū pfici a nā aie itellectiue nisi sub certa differentia idiuiduali: nō est tñ nisi vna dria idiuidualis vltima q̄ determinat formā specificā. Si dicat alia opio de formis potest dici: ꝙ vn⁹ gradus pfectionis determinet oes pceden tes ad vltimā vnitatē: sicut vna dria specifica determinat oes pfectiōes pcedētes ad vnitatez spēi quā nec ex se hñt: nec aliūde q̄ ab alia dria. ¶ Cōtra. si vna dria indiuidualis pōt itelligi inq̄tū determinat genus supius: nō inq̄tū determinat iferius. pōt.n. itelligi hec suba: nō hoc corpus ergo illa inq̄tū determiat oes pfectōes precedētes est in vtute multe. ¶ Qō igit icōueniēs si ponātur gradus pro pry tot cū nō ponātur res diuerse. Sz tñ vnitiue ꝙtēti. nō est icōueniēs ℔ ꝙcedere ꝓm vtrāq̄ opionē: nisi qr maxia vnitas: que. s. est p hāc driam itelligeret pus in eē sube: q̄ vnitas drie specifice q̄ est minor ⁊ por: vt vr. ¶ Sed rño. omne cōe ē eque vnū in se vnitate cōmunis ⁊ immediate post illā vnitate idiuisibili: q̄rū neutra ꝓm se diuersificat p adueniētia nō magis in suba q̄ in hoie. Sz tñ extrinsece variat: ⁊ vnū plus dr variari: qr ē in plurib⁹ essentialr: ⁊ magl diuersis. ¶ Cōtra. tūc oē ꝙmune est spēs spālissima de se: qr vna talis est in plurib⁹ q̄ alia ⁊ idiuidua vni⁹ spēi plurib⁹ drntys extrinsecis differūt q̄ indiuidua alterius. ¶ Rño. drie extrisece nō faciunt vnū p se. cū illo qō sube: sicut ℔ cū cōiori ples drie faciūt vnuz p se. ⁊ iō quodā mō p se diuersificat p illas: sicut mā p formas nō sic subz per accntia. ¶ Ad. 5. p diuisiōem nihil positiuuz fit: sz fit vna pcisio vel soli⁰ q̄ dr actualitas oppo⁷ potētialitati ptis in toto. ℔ ergo pus medietas linee q̄ nūc ē ℔ linea. ⁊ habens actu driam idiuidualē actualitate distinguente. sic ꝙ ipa cū nullo facit vnū p se. ℔ pus habuit illā driam actu oppo sito potētie añ talē actū: añ gnātionē: ⁊ per eā distiguebat ab alia me⁷. sic ꝙ nō fuit illa. nō tamen sic qn ex eis fieret vnū. ¶ Ad 6ᵐ. qcqd p se iest vni idiuiduo cui⁹ simile iest aly idiuiduo iest p nām cōmunez: qr differētys singularibus nō iest cōe aliqd. ⁊ ita si qd per vnā iesset per aliā sile nō iesset nō plus: quā que cōsequūtur generalissima sūt si milia vel spēs rōne differentiarū specificarū: licz illa q̄ cōsequūtur spēs duas totas rōne totalitatis sint similia. ergo generari inest sorti rōne hūanitatis: sicut gnāre: qr in ℔ assimilat genito tali: non tñ isunt ℔ hoi sine singularitate loquēdo de eis in se. loquēdo aūt de eis in cōmuni isunt p homini in cōmuni. ⁊ de illo demōstrātur ⁊ sciūtur. ¶ Cōtra hoc ē vnū argᵐ factū extra in qōne 6ᵃ pmi libri. Ex ista opione pz: ꝙ singulare ē vnū qd. pro ℔ scdo. de tri. 6. danielitas. ⁊ si singulare ē vnū qd ē p se itelligibile: ēt dria idiuidual sine sin⁷. ¶ Cōtra. q̄ diffinibile ⁊ de eo erunt demōstratiōes ⁊ scie. ¶ Itē qcqd est in isto ei⁹ sile est in illo. ita ab istis inq̄tū singularia abstrahet aliqd cōmune: sicut inq̄tū albedines. ¶ Itē tūc sensus ⁊ itellect⁹ qūo differret. ¶ Ad. i. dria idiuidualis a nullo nota ē in hac vita cōmuniter. Cui⁹ pbatio ē: qr tūc nota esset dria ei⁹ ad quodcūq̄ aliud. ⁊ ita nō posset errare de quocūq̄ alio sibi itellectualiter ostēso: qn iudicaret illud esse aliud: sz illud est flm de alio oīno simili nisi tñ de itelligēdo se aiam ⁊ suū actum forte a qbus differre diceret quātūcūq̄ silia sibi oñsa de itelligēdo: tñ se ꝙpositū forte erraret: qs si subito de⁹ suuz corp⁹ ānihilaret: ⁊ aliud aie vniret manēte aia in eadē itellectiōe nō iterrupta sic ꝙ aia quātū ad differētiā idiuiᵗᵉᵐ seipsam certissime nouit ℔ ens. ¶ Ostum ad nām specificā alia vt sensibilia certi⁹ nouit. ⁊ hāc notitiā de se ingrit. sic glosa aug. tri. 6. ergo nō posium⁹ idiuiduū diffinire non ex pte ei⁹: sz ex impotētia nostra: sicut nec substātias separatas: vt pz in quadā qōne sup zᵐ libzū. ¶ Cōtra. sic spēs substātie diceret nō diffinibilis: qr nō p se itelligit. ¶ Rño: quālibz nām specificā subē consequitur aliqd vel aliqua. vñ eius notitia per effectū possit hri nō sic drīaz idiuidualem. sic ad aliud de demōstratione vl sicut dcm est ad 6ᵐ nihil cōsequtur idiuiduuz rōne drie idiuidualis p se: qr illud eēt oīno icōmunicabile. sic ꝙ nihil ei⁹ simile possit in aliq̄ iueniri quale nihil iuenit in entib⁹. vt videtur pter driam idiuidualē: vel si qd ꝙsequtur rōne ei⁹ cū ipsa dicat graduz positiuū entis. q̄ pōt aliqd cāre: tūc illa nō erūt nota. ⁊ ita demōstrabilia in se: sz nō nobis sic oz cōcedere illud extra in qōne 6ᵃ pmi libri. ¶ Ad. illud de infi⁷ nō valz. quotcūq̄. n. spēb⁹ forte plures sūt pole: ⁊ tñ de qualibz nō minus est scia. sic ℔. Nec valz ō corruptibile singulariū: qr icorrupti bilr sua passio p suā diffōnē sibi iest. pōt.n. ⁊ vle corrumpi ab actu eē corruptis oībus singularib⁹. ergo. Qō etiā vult Aᵛ. 7. ꝙ cū extra sensum fiat. imaᵐ est vtrū sunt vel non. T. c. 35. ¶ Rño. hoc ē de cognitōe si est: siue rei in ppa exntia. sic etiā de vli est imaniᵐ nisi sciat necessariū in aliquo singulari: qr tñ talis exntia ē magis singularis q̄ vlis: qr nō est vlis nisi in singulari. iō sic singularia magis dicunt nō scibilia: qr talis cognitio magis cōpetit eis. ¶ Ad aliud drie ille sunt pmo diuerse in nullo ꝙueniētes. ¶ Juxta hoc nota: ꝙ si gnātio deberet dici equoca in dinis. qr pprietates psonales nō sunt eiusdē spēi. q̄ quelibz in creaturis. qr differētie idiuiduales sunt pmo diuerse. ¶ Itē nota ꝙ a differētys idiuidualib⁹. qcquid abstrahit est aliqd scōe itentionis: ⁊ non pme. ⁊ sic cū intelligo adaz nō itelligo singlare: qr si ipse oñderet nescirē ꝙ ipse eēt. Sz itelligo conceptum ꝙpositū ex hoie ⁊ singulari: qō est qōdā cōe scōe itētionis. talē etiā ꝙceptū habeo. itelligēdo qōcunq̄ singulare. ¶ Qr vo pdictū est ꝙ qcqd abstrahitur a drntys idiuidualib⁹ est aliqd scōe itentiōis. hoc sic corrigit abstractio pprie est pdicati dñtis qd subiecti. non.n. passio cōmunis dr pprie abstrahi a subo nō ꝙuertibili: tñ cōmuniter loqndo dicit abstractio. iō a drntys idiuidualib⁹: sicut nec specificis nihil pōt abstrahi pmo mō: qr sunt rōnes reales oīno simplices pmo diuerse alias eēt pcessus in ifinitū. Sz scōo mō pñt multa abstrahi. ⁊ nō solū scōe itentōis: vt predici⁷: sz ⁊ pme vt idiuiduū vnū nūero p se exnis incōmunicabile que forte sunt pme itentiōis. Sic ergo itelligendo ꝙpositū ex nā vli: ⁊ aliquo tali: vt pte obiecti: nō vt ratiōe o⁷. ¶ Ad 4ᵐ per argᵐ factū de itellectu de dria cognoscēda ꝙ nullus sensus p se cognoscit singlare: qr eiusdē sensibilis simile oīno nō discerneret ab ipso. ¶ Cōtra. ūno ex loco. silr nūerus ē p se sensibilis. ¶ Rño. si qd idez in duobus locis qd tūc. similr si ex loco. ergo nō ē per se hoc qr ℔ nō est hoc per locū: qr si cognosceret hoc inq̄tū hoc: etiaz distingueret ab illo. posito ꝙ simul eēnt. ūno quocūq̄ posito stāte hoc. ¶ Ad illud de nūero oz glosare. certū ē enī si sp sunt noui rady solis in medio. sic ꝙ nullus durat ibi diu ꝙ visus noster illū numerū nō cognoscit. itelligenduz est q̄ numerū dissimiliū. ¶ Alia opio de sentiēdo singulare. tāgitur in fine qōnis 6ᵃ pmi. ar⁷ ꝙ nō bene soluūtur forte. Aliter pōt dici: ꝙ sensus nō est alicui⁹ nisi pñtis ꝓm naturā ⁊ in exntia actuali: ꝙ nō ē nisi singulare. itellus itelligit abstrahēdo ab hic ⁊ nūc. ℔ ē nō ꝓz ꝙ actualr existēs in nā cui⁹ exntie conditiones sunt hic ⁊ nunc. ista abstractio semp necessaria est in itellectu. ¶ Hoc dubiū: vt pz in qōne. 6. i. hui⁹ tñ talis abstractio nō facit singulare dicibile ō multis. Ita enī hic hō est itelligibilis: nō vt exnis sicut hō. itellectus q̄ ē vlis per abstractiōez ab hic ⁊ nūc. sensus singularis cōcernēdo hic ⁊ nūc. Aliter ꝙ albedo vniuersalis est ens per accidens: nec primo itelligitur: sed albedo cui tñ intelligibili ve denominatiue cōuenit diffō vlis: qr nullo vlteriori facto circa ipz est dicibilis de plibus cū nō itelligatur sub rōne alicui⁹ pbitētis istā plalitatē pole: nō i-

notitia nātē spē possit hēri p eā ꝓ nō sic drīe id

sensus cuius sit rettg qhē rettigat si

rettg qhē sit dria et sensus singularis

UNIVERSIDAD DE MURCIA

potest per abstractionem ab hic et nunc: hoc modo tamen vel intelligitur. hoc est tamen illud quod vt sic natum est denominari ab vnitate: non tamen vnum. sic quod vniuersalitas sit rem intelligendi: sicut est hic: tamen intelligibile intelligitur: singulare tamen est ex parte sui intelligibile cum sit quid: sed non a nobis nunc intellectione simplici positiua. albedo vero vnis et albedo singularis sunt conceptus depositi entis per accidens: et posteriores intelligunt: sicut homo albus. singulare vero sentitur per se nec compositum. Hic albedo nec albedo singulare ens per accidens. et ipsa singularitas est tamen intelligibile. et aliquid secundum intentiones: et commune albedini et sono. Sed albedo conuincta dñie individuali: et sic est natum denominari a singularitate. non sic quod conuinctio sentiatur: nec ista dñia individualis: nec conuinctio sit rem formalis sentiendi: sed modus quidam rationis formalis sub quo modo est ratio sentiendi. ¶ Contra. tamen albedo sentitur cuicumque sit conuincta. ergo ipsa vt est sic nota non repugnat dici de pluribus: sicut nec ipsum vt est intellecta. ergo vnis ita sentitur: sicut intelligitur. Similiter vnis sic est extra animam: quia albedo extra animam semper sit conuincta dñie individuali: tamen albedo prius naturaliter est: quam illa conuinctio. illi sic non repugnat dici de multis: licet considerate sub dñia per dñiam repugnet. quod sicut vnis intelligitur sic est extra. ¶ Ratio. ibi est albedo vnis vbi separatur a prohibente dici de multis: quia ibi non imponis. ergo possibile est hanc esse in intellectu. sibi. n. intellecte non coniungitur dñia individualis sibi in re conuiungitur. et sibi sensate maxime. ¶ Si hoc addit quod sensus est rei fm quod est: quod est verum de existente forte. ¶ Contra. si intelligis separari realiter sic. quod non coniungatur intellecto in re: fiet enim abstrahentium enim non est medacium si inquantum ad actum cognoscendi sic in sensu. quia hecceitas non sentitur. Similiter in existendo: quia illo esse prius quod est albedinis prius non est dñia individualis: quia posterius nisi dicatur qs videre colore. ¶ Ratio. intellecto in se per accidens coniungitur dñia individualis. ita quod non necessario: sensato per accidens hoc sine quo non: sed necessario exprimi per se: quia ille prior gradus quod est albedinis in se: cum dñia individuali facit vnum per se. ¶ Ad argumenta in intellectione sint que fiunt super primum libri. patet quod nunc nunquam intelligitur. vnde perfectissima scia nunc nobis possibilis est de spe spalissima ibi status. Sed difficultas est in hoc. cum. n. multa singularia faciant multa fantasmata: quare non a quilibet abstrahitur species vnis. et ita vel erunt tot vel voluntas ibi aliquid faciet: quod est inconueniens. ¶ Rationem ad hoc quere. s. di. 3. p. in rationem tertie rationis principalis illius quaestionis. an oporet ponere speciem intelligibilem in memoria precedente actum intelligendi. ¶ Ad aliud. vnitas est per se rem intelligendi quodlibet intelligibile non intellecta vt obiectum nec vt pars formalis obiecti: sicut sint res formalis sentiendi non vt obiectum: nec pars. sed precise rem. imo si debet intelligi intelligitur sub ratione vniuersalis. Exemplum masculinitate volo concipere qui est modus precise concipiendo deum: nec obiectum: nec pars. illum modum si facio obiectum: concipio sub modo feminine. Una masculinitas et feminini generis: tamen forte vniuersale est ratio intelligendi non ita intellecta: sicut modus grammaticalis.

Quaestio XIIIII.

Vtrum singulare per se intelligatur. Quia sic videtur. quia ens per se est obiectum intellectus. per Aui. in metaphy. ca. 5°. et non tamen ens in vnis: sed quilibet ens inquantum habet rationem entis. quod ergo maxime est ens maxime est intelligibile. Sed prima substantia maxime est ens: quia maxime est substantia ex libro predicamentorum. ergo etc. ¶ Item operatio realis non est nisi a singulari. Sed mouere intellectum obiectiue est opatio realis. ergo etc. ¶ Per posterius. sicut per sillogismum cognoscimus conclusiones. ita per inductionem principia. Sed nulla potentia arguit discurrendo per inductionem nisi intellectus. ergo sibi notiores sunt premisse conclusione. ergo per se intelligit singularia a quibus arguit inducendo. ¶ Per cognoscens dñiam per se aliquorum extremorum per se cognoscit extrema dñia: sed intellectus per se cognoscit dñiam inter singulare et vniuersale. ergo per se cognoscit vtrumque extremum. Sic arguit phs. 2. de anima de sensu communi. ¶ Per. intellectus rebus quos intelligit nominat imponit. Imponit autem noia singularibus quibus etiam attribuit intentiones: puta hac. singulare individuum. propositiones oppones opponendas de eis facit que pertinent ad intellectum. Nec illa reflexio quam ponunt videtur multum valere cum ista possint intelligi an abstractione vniuersalis imo duo cuius species sit hoc individuum. ¶ Per. nisi intellectus per se intelligeret singulare quomodo voluntas potest per se velle actum singularem: et quomodo tunc peccaret: Videtur. n. quod nullo modo: cum voluntas non possit per se velle nisi quod est per se ab intellectu cognitum. ¶ Per. si repugnaret singulari vni singulare est per se intelligi: quomodo posset angelus per se intelligere seipsum. et deus se: ergo certum est quod singularitas non impedit intellectionem. Si ergo aliquid aliud. Hic impediat. puta accidentia annexa separentur. si malitas vel quod aliud certum videtur quod intra quidditatem singularem non est nisi quidditas speciei signata: tolle igitur omnia impedimenta intellectum ita per se mouebitur intellectus a singulari: sicut a speciei natura. ¶ Per. species genita cum sit essentialiter similitudo non solum primi gignentis ipsam: sed mediati. et hoc sub ista ratione obiecti sub qua gignit: quia alia ratio regreret aliam speciem propter aliam representationem cum species in intellectu sit genita a singulari: sed mediatum illud semper representabit: licet enim nouum lumen regratur ad illam gignitionem in intellectu: quod potest dare intensius vel minus intense representare. nunquam tamen dabit aliud in representatione obiecti quam illud a quo gignitur mediate vel immediate. ¶ Ratio. quod semper representat istud a quo gignitur: sed non sub illa ratione. ita quod gignens eadem ratione habeat inquantum gignens cum ratione obiecti representati per speciem genitam. aliquando quis ponis: quod singulare primo intelligitur saltem: tamen oportet te concedere quod a specie singularis in intellectu possit abstrahi species vniuersalis. Aliquando vel nunquam intelligeret: sequitur quod illa species quam tu ponis vnis per se representaret singulare in ratione obiecti.

Contra si singulare per se intelligitur duo singularia erunt duo per se intelligibilia. et cum intellectus simplex per se non intelligit nisi quidditatem: duo singularia habebunt duas quidditates. et per consequens duas diffinitiones. et ita erunt duae species. ¶ Ratio. primum consequens est concedendum: sed intellectus non intelligit nisi quidditate abstracta vnis: vel hac quidditate: vel magis hanc quidditatem: quia quidditas forte non habet iferiorem. Sed quid habet hoc quod: quod non est per accidens ens. ideo per se intelligibile: sed hec duo quidditates non habent duas diffinitiones. ¶ Per. ad principale arguitur. si singulare per se intelligitur. ergo non vnum. consequens est falsum. probatio consequentis: quia si singulare et vniuersale per se intelligantur: aut quod per eandem speciem: aut per aliam. Non per eandem speciem. Tum quia illa representaret oia singularia sub propriis rationibus. et sic idem est principium cognoscendi plura vt plura. et similiter idem representabit aliud sub ratione distincti et indistincti que sunt inconuenientia. Tum quia vniuersale et singulare in ratione obiecti simpliciter differunt. Tum quia semper simul ambo intelligerentur nisi intellectus vterere speciem nunc ad hoc: nunc ad illud: et istum vsum oporteret quod precederet cognitio huius et illius. non per aliam speciem. Tum quia vtraque esset abstracta. et oia haberet eadem: vt videtur: tam fantasmata originantia quam intellectum agentem creantem etc. quare quod vna est magis vniuersale quam alia. ¶ Per. si primo gignit species intelligibilis singularis ex fantasmate: aut gignit alia vniuersalis de eodem: vel et de illa: et tunc tot species erunt vniuersalis quot singularium. et sic infinite: aut non necessario cognitum species vniuersalis: sed tamen voluntarie. et hoc vel irrationale oino: cum gignitio speciei sit naturalis. aut secunda species vniuersalis redit in idem cum prima. et augeam. et sic cognitio vnis poterit iterari in infinitum: et etiam sequeretur quod quanto plura singularia video: tanto perfectius cognoscam vniuersale. ¶ Propterea si singulare sit per se intelligibile duo singularia habebunt duas species propriis in intellectu: et duas intellectiones actuales: et sic ex multis actibus circa

t. c. i. 45. et idem.

e. 5 l. ba.

t. c. i. 2. 33.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

vtrũq; potest generari habitus qui sit per se illius obiecti cui⁹ est actus. ergo due scie erũt de duob⁹ singularib⁹ eiusdem spēi: qd̄ videt multiplr impole. qz tunc duo accidētia eiusdē spēi sil in eodē essent. Tũc etiā nullus sciēs aliq; de spē spālissima eēt perfecte sciēs: sz tm̄ in vli nisi sciret ō oibus singularibus. tũc etiā idez posset hre īfinitas scias. tm̄ qz idez sciēs de vno singulari ꝓpter hoc nō sciret de alio. ergo opz alio singulari itellecto ad sciendū de isto: accipe sciaz de nouo per īuentionē vel doctrinā. nec tũc per vnaz artē edificādi sciret aliqs facere domū nisi vnā. ¶ Rño ad hoc. nō ois intellectio p se iterata gñat hītū scie: nisi sit cuiusdaz de quodā per mediū qd̄ est diffō de duob⁹ singularibus nō intelligit aliqd per duo media q̄ sint diffinitiones. ¶ Contra ibi est hoc subiectum hec passio: hec causa. quare. ergo non est alia scientia.

Ad primū argumentū pro alia pte dicit q̄ ens est obz intellectus. nō tm̄ vt cōmunissimū: sz vt extēdit se ad qōlibz ens īmateriale: vel ꝛsideratuz vt īmāle. hoc est abstractū a mā non simplr: sed indiuiduali: tale aūt abstractū est vle. ¶ Alr dicit detur q̄ ens vt extēdit se ad quodcūq; sit obm itellect⁹. Qm̄ dicit vltra q̄ singulare est maxime ens. hoc falsuz est in mālibus per se loquendo: īmo illud quo formalr est aliqd singulare: vt mā īdiuidualis magis facit ad nō esse q̄ si esse spēi per se esset sine tali mā: qz illa est ꝑncipiū corruptōis. Et qm̄ dicitur q̄ ꝑma suba maxime est suba. vez est vt suba dr a substādo: qz plibus substat. ita itelligit dcm̄ in ꝑdicamētis nō autez maxie suba: qz perfectissima in essendo. ¶ Ad zm̄ qm̄ dicitur q̄ mouere realiter est finis. Dico q̄ mouere ītentionaliter impmendo spēm pōt eē obti vlis. ¶ Aliter dr q̄ itellectus nō mouet ītētionalr ab vli: sz ab itellectu agente ꝑncipalr: z a fantasmate instraliter quoz vtrūq; est singulare. ¶ Ad aliud dr q̄ intellect⁹ ꝑmo itelligēs vniuersale ꝛsiderat se p aliqd illud itelligere: z nō p essentiā suā: qz ō nouo illud itelligit. ergo per aliqd in se factū: qd̄ nō pōt eē nisi sensus z fantasma aliqd receperint a singulari extra. ergo sic reflectēdo itelligit singulare: z cū sic itellexit ꝓparatōes fac̄ z īductōez z itentōes attribuit. ¶ Ad aliud. lumē qd̄ est ꝑncipale efficiēs gignitōis spēi de aliquo magis confert spēi vim repzesentādi obm sub certa rōne: q̄ oziginās. Licz oziginās det sibi vim repzesentādi nām obiecti in se. ¶ Ad aliud cōcedit q̄ singularia īmālia sunt per se itelligibilia nō materialia: qz ꝑncipiū īdiuiduatiōis in eis est mā īdiuidualis. ¶ Prima rño. z scda z tertia z 5ª satis videntur eē fm sentētiā Thome. ꝑma pte. 85. z 86. q. ꝑma. z aliā viā quere de obo itellectus. in. zª. questiōe. zª. in fine. ¶ Cōtra respōsiōem scdam ad ꝑmū arm ꝑncipale. z cōtra respōsionē 7i argumēti. Singularitas nō est per se cā non itelligibilitatis. hoc enī ꝛcedit rño ad 7m: z oz ꝛcedere de deo saltē natura indiuidui nihil addit vltra nām spēi nisi sintem. ergo nihil est in singulari impeditiuū intellius: quia nec forma spēi nec mā nec singularitas alteri⁹ vel ambozz z nihil est in pª singulari lapidis nisi mā singularis z forma singularis lapidis. ¶ Cōtra ꝑmaz respōsionem ad zm arm mouēs ītentionalr: ꝑus naturalr est: q̄ spēs ab ipso impressa sit in itellectu possibili: sz illa ꝑus naturalr est ibi q̄ obm cui⁹ est sit ibi: vt cognitū in cognoscēte. si ergo vniuersale fm q̄ vle mouet ītentiōalr illā spēm impzimēdo ꝑus naturalr vle: vt vle habebit aliqd eē: q̄ sit in itellectu: vt in cognoscēte. Sz illud eā ꝑus est eē extra itellectuz. igit vniuersale fm q̄ vle bz eē extra itellectum. z aliud q̄ cognosci. ¶ Cōtra respōsionē scdam cuiuslibz potētie passiue, ꝑpriū obm est eius motiuū. ergo ꝑpriū obm itellectus potis est fantasma vel itellect⁹ agēs. ¶ Rño. ppō ꝑma ē falsa. Nā potētia cognitiua non tm̄ bz recipere spēm obiecti. Sz etiaz tēdere per actuz suum in obm. Et istud zm est

eēntialius potētie: qz ꝑmū regritur ꝓpter impfectiōez potētie z obm ꝑncipalius est obm: qz in ipm tēdit potētia q̄z qz imprimit spēm. Qd̄ pz. si deus impzimeret spēm itellectui vel oculo: eodē mō ferretur in obm: sicut modo z obz ita esset obm. Sed de⁹ nō esset obiectū: qz in ipm nō tēdit potētia: z tm̄ ipse impmit: sicut ꝛpressit angelo spēs creaturarū. ¶ Nec ergo ēva. cuiuslibz passiui est aliqd motiuuz per se: sz nō oz in potētys apprehēsiuis: q̄ illud motiuū sit ꝑpriū obiectū potētie sub rōne qua est motiuū. Sz oz q̄ ipm sub rōne qua obiectū terminet actuz potētie. Hoc patet in voluntate: qui enim dicūt eam passiuā: dicūt eā mouēri ab oto. fm q̄ itellectum est: sed tendere in om. non fm q̄ est in intellectu: sed fm illud quod est in se. iuxta illud cōmentatozis. iz. metaphysice. ꝛmēto. 36. Balneū fm q̄ est in aīa. mouet appetitū effectiue: sed fz q̄ est in se extra mouet vt finis. Sz ꝑpria rō obiecti volūtatis est rō finis: z vt res ē in se: z nō ratio efficiētis: nec vt est in itellectu. q̄ pz falsitas ꝓpōnis. z qūo verificat. īmo nec ē vera in potētys naturalib⁹. obiectuz enim ꝑpzie potētie passiue est accidēs vel ens actu ad qd̄ terminat. z illud nō agit in potētiam passiuā. Sz aliud in ipsam agēs ꝓducit istum actuz: vel istud ens actu. ¶ A sili hec ē falsa. Oīs potētia actiua nata est per se agere ī suū obz. Si obm suū sit terminus sue actiōis: terminus itellect⁹ agētis non est ipm fantasma in qd̄ agit: sed vle saltē in cognitiuis videt veruz. itellect⁹. n. dei est actiu⁹ respectu sue eēntie: nō tm̄ agit q̄cūq; in ipaz. similr volūtas nostra nihil agit in obm suū: etiā fm ponentes ipsam esse actiuā: sed tamē sua actione tendit in obiectuz. Probatur ergo falsitas ꝑme: quia nec omni nec soli oto cōtingit vel cōuenit mouere. ergo zc.

¶ Dictum est quidem igitur z nunc ipsum verum: z tamen amplius z manifestius dicem⁹ repetētes. Nam quecūq; sunt rationis partes: z in quas diuiditur ratio: be sunt priores: aut omnes aut quedam. Tex. cōmenti. XXXV.

Questio. XV.

Vtrum singulare sit per se itelligibile a nobis. videt q̄ nō. auctoritatib⁹. Et ꝑmo auctozitate Az. B. videt enī dicere pluries oīdere: q̄ abeūtibus a sensu zc. ¶ Itez. z. de aīa. sensus est singulariū itellectus vlium. ex quo multiplr arguit hic: qz diuersarū potētiaz sunt diuersa obiecta: z in permutādo. Et etiaz deducit de ꝓpozticōe potētie ad subm fm māle z īmateriale. intellectus angelicus oīno īmaterialis. sensus oīno mālis. itellectus noster medio mō. ergo cōsimiles cōditiones obiectozz. ¶ Additur etiā q̄rto: q̄ mā fm se est ignota. illā ꝛcludit singulare Maioz habet in isto ca. z ad hāc ītentiōez videt. Minoz habet ex de celo z mūdo. Cū dico hoc celū. dico mām zc. ¶ Itē qd̄ qd ē. est obz itellect⁹. ex. 3º de aīa. singulare nō bz ꝑpriū qd̄ qd ē. Tū qz tūc eēt diffinibile. Tuz qz tūc de ipso esset scia ꝑpria: quozū vtrūq; est cōtra Az. ca. penultimo b⁹. ō plōnē. z improbat zm: qz tūc qñq; scia eēt scientia qñq; nō sciētia. Tū etiā zº īfinite possent eē sciētie. qz īfinitas nō repugnat singularitati. vnde ꝓpter hāc rōnem fm Porphy. Jubet plato gescere z singularia ab arte relinq̄re. Tū etiā. 4. habēs notitiā pfectā de spē spālissima haberet impfectā: z in potētia tm̄ de quolibet singulari: sicut ē de gñe z spē. Sed hoc ꝛñs ꝛprobat. Nā agēs per cognitionem nō pōt perfectissime sic dirigere in agēdo: nisi cognoscat perfectissime agibile q̄tum pole est. Artifex aūt per arte tm̄ habēs vniuersalē cognitionē de domo perfectissime se dirigit in faciēdo hanc domum: ita perfecte: sicut si

T.c.35.
T.c.66.
Idez p pby. z. i. z.º posterioz.
T.c.35.
T.c.97.
T.c.10.
z ide.
T.c.53.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

hāc pfecte eādem ꝑ̃us nouisset.igit domus facta nō ē nata pfectius cognosci ab ipso q̃ in vli. ¶ Itē ad ꝑncipale.si singulare per se itelligit.vniuersale per se nō intelligitur. ꝓñs est flm.pbatio ꝓñe:aut vniuersale itelligeretur p eādem spēm:per quā ⁊ singulare:aut per aliā:nō per eandez Tū qz idez q̃o repzesentabit aliquid sub rōne distincti ⁊ idistincti.Tum qz aut sic per eādem q̃ vnica spēs que est ipsius vlis.est etiā omniū singulariū aut quecūqz est alicui ius singularis ꝓpzia.illa etiā cū hoc est ipsius vlis:Nō pzimo mō:qz vnica spēs nō est distincta rō cognoscēdi plura vt plura.nō scōo mō.qz tūc essent tot itētiōes vniuersaliū quot singulariū.Nō scōo ꝑncipali mō.Tuz qz tūc pari ratione manet spēs vniuersalis cū spē cuiuslibz singularis:⁊ tūc ifinite spēs erūt vlis:aut si scōa itendat ꝑmā poterit itendi cognitio vlis in ifinitū.quicunqz.n.plura singularia itelligit perfectius itelliget vle.Tū qz qñ due spēs infuerint:q̃re altera est vlis ⁊ altera singularis cū ab eodē fantasmate gignant ⁊ vtute eiusdē itellectus agētis:

glare sit intelligib.

Contra itellectus ꝓcipit dr̃iam iter vniuersale ⁊ singulare.igit extremū ⁊ vtrūqz fm ꝓpriaz rōnem:qz tñ sic dr̃nt. ¶ Item discurrit a singulari ad vle.⁊ ecōuerso.q̃ cognoscit vtrūqz extremū discursus. ¶ Item singulare solū mouet itellectū:qz mouere illō ē actio realis:ergo est suppositi. ¶ Itē vtus iferior:vt sensus pōt cognoscere singulare.ergo magis superior. ¶ Itez spēs p se repsentat illud a quo gignit quelibz spēs itelligibilis pzio gignit a singulari.nō ab itellectu agēte:qz tūc esset eiꝰ species ⁊ ꝑncipiū itelligēdi ipm.Dicitur q̃ in alio lumine aliud repzesentat: ¶ Cōtra.lumē nō facit aliā spēm. spēs ex nā sua repzesentat illud cuius est.Exm de quercu putrida. nō valz:qz due rōnes agēdi cōcurrūt fm quarū vtrāqz in lumine semp agit:ſz altera actio est ꝓceptibilis sensui qñ fit fortior actio.s.lucis icorpate.ibi qñ color mouet in pzesentia luminis maioris.quādo aūt fortior nō pōt esse pzopter defectū lumis mior percipit. ¶ Itē ad ꝑncipale nullius est distincta memoria:cuiꝰ nō pzecessit distincta appzhēsio.itellectus suorum actuū:qui non sunt sensibiles: hz distinctam memoriā: vt pz.⁊ hoc inq̃tū singulares.ergo ⁊ distinctā notitiā habz eorum quādo isunt.

th distincta non possit hēre singtarū ibihā

Rño.questio est metaphysica q̃tenus querit de itelligibilitate singularis respectu itellectus simplr.ptinet ad libz de aia.q̃tenꝰ querit de intellectiōe singularis respectu itellectꝰ nostri ⁊c. ¶ De pzimo articulo ꝑ videndū est quō singulare sit p se itelligibile. 2ᵒ quomō est ꝑmo itelligibile. 3ᵒ quō duplr erit sumptū ꝑmū itelligibile respectu duplicis itellectionis.

3 articli

De pzimo itelligibilitas abtr seqtur entitatē:vt dicuz ē.6.q.vltima.singulare totā entitatem qditatiuā superiorū icludit.⁊ vltra hoc gradū vltime actualitatis ⁊ vnitatis ex rōne de idiuiduatōe que vnitas nō diminuit:ſz addit ad entitatē ⁊ vnitatē.⁊ ita ad itelliꝰ. ¶ Item singulare nihil icludit:quod non icludit vle nisi gradū ꝑdictuz:sed nō exceluditur ab ipso itelligibilitas rōne alicuiꝰ iclusi in vli:qz tūc vle nō esset per se itelligibile: nec rōne illius gradus:qz tunc deus vel angelus singularis nō esset per se itelligibile.ergo ⁊c.

ltitas seqtur entitatē

tare sit p se itelligib.

De secundo ꝑmo intem est q̃ adequat actū itelligendi.puta quādo videt quantū bipedale vt adequat visionē pars eius licz per se videat:nō tamē adequat visionē:sic qñ spēs itelligit vt adequans itellectionē illud est ꝑmo itellectū:nō genꝰ nec dr̃ia ꝑmo itelligit:licz vtrūqz p se itelligat. ¶ Ad ꝓpositū.q̃cunqz aliud a singulari itelligit: icludit icomplete singulare q̃tum ad qcqd itelligiis ē in eo:qz nec icludit gradū quo singulare est singulare.singulare aūt icludit ꝓplete qcqd est itelliis in quocūqz superiori. Nō est ergo natū itelligi singulare vt pars iclusa in ꝑmo itellecto:sed tñ vt primuz intellectū in quo alia quecūqz supioza per se itelligunt. Iuxta hoc addit q̃ idee diuine maxie erūt singulariū:qz distincte repzesentāt oia alia itelliᵃ a deo.

q̃ idee dīne maxime repsentat singtaria

De tertio itellectio est duplex. vna qditatiua que abstrahit ab exñtia.Alia que dr̃ visio q̃ ē exñtis:vt existēs.Pzima licz sit cōmuniter respectu vlis pōt esse ꝑmo respectu singularis:⁊ qñ est singularis est eiꝰ ꝑmo.nō.n.singulare ex se determinat ad exñtiā:qz abstrahit:sicut ⁊ vle itellectio scōa est simul totiꝰ.i. singularis i quātū exñs.Et sic exponēdo simul totū apud Az. nō icludet aliqō accidēs.Sed tñ existētiā que nō est de rōne alicuius:nec iquantū quid:nec iquantū hoc participās quid Nō ē aūt singulare ꝑmo mō.obm itellectōis scōe: nec ecōuerso sicut exponet respōdēdo ad 2ᵐ argumētum.

De secundo articulo ꝑncipali ꝑmo videndū est quo mō itellectꝰ noster in hoc statu nō itelligit per se singulare:nec sensus sentit. 2ᵒ quō aliq̃ mō itelligimꝰ singulare ⁊ sentimꝰ.⁊ quō non.

De pzimo oñditur q̃ ita est sic. potētia cognoscēs p se aliqō obm sub aliq̃ rōne circunscripto quocūqz alio illo remanēte cognoscet illud per se. nō sic est de itellectu nec de sensu nostro respectu singularis. ergo ⁊c. Probatio ꝑme ptis maioris.distinctma intellectio singularis vr eē alicuius itentiōis quā itellectus distincte cognoscit:ſz posita illa pzecise amota dr̃ia tpis amoto alio ⁊ alio gradu itentōis.⁊ sic de oibus accñtibus illi itētioni nō videt q̃ itellectus noster sciat distīguere vel discernere sit oñdatur sibi a quacūqz alia itētione singulari eiusdē speciei.q̃ ⁊c. Probatio scōe partis minoris per idē. B albedo ponat simul in loco cū illa albedine.manet ergo B ⁊ B. illa ⁊ illa.qz B nō est B.per hoc eē in loco alia.nūqd sensus discernit in eodē loco duas esse albedines nūero si sint eq̃ intense nō. Quomō etiā visus discernit diuersitatē solariū radiorū:qui tñ a qbusdā ponūtur cōtinue variari. ¶ Contra illud obycit q̃ nūerus ꝓpriorū sensibiliū est p se sensibilis. ¶ Respōdetur quādo vtrūqz sensibile fm illā vnitatē fm quā est ꝑncipiū nūeri est ꝓpriū sensibile talis non ē vnitas singularis ꝓpriedicta.hui ꝑmi querit ꝓpter qd ¶ Rño nulla potētia cognoscitiua in nobis cognoscit rē fm suā abtam cognoscibilitatē inq̃tū.s.est in se manifesta: ſz solū inq̃tuz est motiua potētie:qz potētie cognitiue hic mouere ab oppositis:natura aūt nō mouet fm gradū singularitatis.Tū qz ille gradus nō est ꝑncipiū actiōis:sed limitatiuꝰ ꝑncipiorū actionis:tñ a posteriori:qz nō est principium assimilādi:sed nā tñ ⁊ idē est ꝑncipiū agēdi ⁊ assimilādi. ¶ Cōtra.opatōes sunt singulariū.ꝑmo hꝰ. ¶ Rño. si intelligat de ꝑncipio quo exponit.illud est nāe non sine sintr:nō tñ sintr formalr. ¶ Cōtra.dcm̃ est q̃ itellectus noster in B statu non pōt cognoscere singulare sub rōne qua est singulare:qz nā nō mouet fm gradū singularitatis: qz ille gradus singularitatis nō est ꝑncipiū actiōis: ſz limitatiuus ꝑncipiorū actiōis.Sed hoc si verum eēt cōcluderet q̃ angelus nō itelligit singulare.ita q̃ singularitas sit modus intellecti:qz eiꝰ itellectus ē passiuus. Iō dr̃ corrigēdo q̃ oīs entitas actualis cuiuscūqz rōnis est rō agēdi in itellectū actiōe itelligibilis:qz sic actꝰ ⁊ itelligibile ꝓuertūtur pbat de exñtia que ē alteriꝰ rōnis ab entitate qditatiua: ⁊ idiuidualiq̃ que tñ mouet ad itellectiōem que ē visio: nō tamē entitas idiuidualis vel existētie est ꝑncipiuz actiōis nālis distincte ꝑ actōem itelliis itellcūalē.ita enīz q̃titas est actiua.Ex hoc seqtur q̃ itellectus imediate receptiuꝰ actiōis obiecti pōt moueri a singularitate.nō aūt q̃ est receptiuus metr actione nāli tñ ꝑmus est itellus angelicus qui videt imediate singulare materiale.scōs est noster intellectus in quē nō agit natura nisi mediāte gignitione in

nō

nō

nō

entitas individuale / hoc ipsum / quantitas — quia actōe sit actiua ⁊c. nō

UNIVERSIDAD DE MURCIA

sensum que pōt dici actio nālis mālis respectu illius que est itelligibilis in inte^{m}. ¶ Cōtra. itellect^{9} noster habz aliquā itellectionē que dicit visio que pōt esse nature existētis sine visione singularitatis: sicut visus oculi videt. ergo intellectus noster ē imediate receptiu^{9} actionis a re. ergo a singulari. ¶ Hoc cōcēdit alr nō esset memoria in itellectu vt est pteriti. illa. n. nō est: nisi cui^{9} fuit visio itellectualis: ⁊ tūc corrigitur q oīs entitas actualis est rō agēdi immediate in itellectū qui capax est: nō cuiuslibz actionis imediate: sz a tali entitate. sic intellectus angeli a quacūqz entitate. nr nō. nūc ab entitate idiuiduali. Que rō cum sit capax actōis ab existētia que magis videt alterius rōnis. ¶ Itē quare angelicus nō nr. nōne potētie eiusdē ratiōis sunt respectu oīs entitatis. ¶ Istud poni pōt 3^{m}: cuius nō est cā in nā potētie itellectiue cū illis duab^{9} de fantasmate. ⁊ tūc angelicus pōt: qz perfectior nec passiuuz a plurib^{9} est impfectius quādo nō pōt perfici nisi patiēdo: sicut per spiculū nō est min^{9} perfectū qō est illlumīabile a quocūqz luminoso: qz qō tm a sole. vlteri^{9} de itellectu agēte pōt dici q nō hz actiōem circa itelligentiā. ⁊ ideo nulli obiecto coagit in inte^{nc} visiua que est imediate in itellectiua non mediāte spē in memoria. Tūc. n. nō eēt visio: sz nec itellectus agēs obiecto nato itelligi visiue coagit ad spēz in memoria: qz illa fit ibi mediāte visiōe. ⁊ ita ab itelligētia: non ab itellectu agēte. ¶ Itaqz cū oīs entitas: que est actu in re nata sit ab angelo videri nulla regrit ite^{m} agentē: nec in nobis natura que nata est videri: ⁊ est actu in re vt nā. Sz nec in nobis respectu singularis. qz si esset natuz mouere itellectū nostrū esset ad visionē vniuersalē: vt vle non est actu in re. ⁊ ita nō est actu sub rōne talis intelligibilis: nisi fiat in memoria: qz itelligētia psupponit actu itelligibile. ergo nō pōt fieri in memoria ab itelligētia. Sed tm ab intellectu agēte. nō a re tm: qz nō sic est idetermiata: nec nata est sola agere nisi in intelli^{as}: nam in angelo ⁊ nobis tm ppter vniuersale est itellectus agens.

De secundo dicit q itelligimus singulare reflectēdo ad fātasmata. intelli^{t}. n. per lineā reflexā fm Az. in. 3. de aia. ¶ metātor hz lineaz speralem. ⁊ ipse sic exponit: ⁊ qditas abstrahit a qditate. donec restet qditas a qua nō posset abstrahi. Sz tunc esset linea recta nō spera nec speralis. ¶ Alr exponit q in fantasia cōfusum est suba cū accētibus vl multa accidētia mutuo se ōbētia intellectus itelligēdo vle abstrahit qōcūqz illoz itelligēdo tandē vt itelligat singulare fm nāz que ē h. nō inqtū h: sz cuz accētibus. pprys huic cōponit subm cū accidētibus. ⁊ ita termin^{9} a quo ⁊ ad quē reflexiōis est cōfusum. ⁊ in medio est distinctū. vnde dicit q nō tm sunt nomina scōe itentiōis conditiones singularis exprimētia: vt singulare suppō^{m} ⁊c. Sed etiā aliqua pme itentiōis: vt indiuiduū vnuz numero icōmunicabile ⁊c. Natura igit determinata istis itelligitur: ⁊ est cōcept^{9} nō simpliciter simplex: vt ens: nec etiā simplex quiditatiuus vt homo. Sed tm. q. per accidens vt homo albus: lz non ita per accidens ⁊ iste est determinatior cōceptus ad quē venimus in vita ista. nā ad nihil deuenim^{9} cui de rōne sua inqtuz a nobis cognoscit ōdictorie repugnat alteri iesse. ⁊ sine tali conceptu: nūqz cōcipit singulare distincte. de hoc aūt ⁊ quomodo aliter fin^{t} fit intelligibile. quere qōne de vlī. qūo autez est sensibile. quere in solone scōi argumēti.

Ad argumenta igit. Ad pmū q dicta Az. hic cōmuniter sunt de simul toto illud. n. imanifestū est recedēs a sensu ⁊ scia fieret nō sciētia: qz habit^{9} idē manēs mutato obiecto mutaret. ¶ Ad aliud. illud est modus obiecti nō rō itrinseca neqz cognita ¶ Cōtra. q dria iter oōm sensus ⁊ itellectus. ¶ Rūo. sensus est subordinatus. ergo oōm fm omnē rationē subordinat. ideo nō valz pportio permutata: sicut nec in alys ordinatis. Sz qūo est sensus singularis determinate magis qz itellectus. ¶ Rūo. sensus simul totius est. ⁊ ideo act^{9} sensus nō est abstractūs ab ēntia. itellectio aūt abstrahitur. Et ē ista cōditio obiecti nō tm per accīs cōcomitās: sz per se inqtū sensatū. per accidēs aūt semper concomitat itellectionē qditatiuā de qua loquit Az. vt plurimum: qz de visiōe itellectuali nihil videt locut^{9}. ¶ Ad deductionem de organico ignis. nō ē organicus: nec vtus in semīe: nō tamē pducūt vniuersalia solūmō. sequit ergo non determinat ad oōm ex natura organi que ē determinate cōplexionis: sicut determinant sensus aliūde pōt determiari ⁊ sensus ideterminari: qz nā vt nā est pncipiū agendi in sensum. ¶ Ad illud de mā. de simul toto exponit q ē mutabile. ⁊ ideo ignotū. i. non scibile. ¶ Ad 2^{m} pncipale maior falsa est ex. q. de idiuiduatiōe: qz ille gradus idiuiduat facit vnū pe se cū natura. Primū ōnis de diffōne concedit. ⁊ 2^{m}: si scia huius dr habitus iclinās ad spe^{dum} aliquid de hoc inqtū hoc. Az. exponit de simul toto. Et qō obycitur de infit^{e}: quodlibz ifinito pz est scibile nobis nō omnia sil: sicut si spēs ponant ifinite. ¶ Ultimū de scia in potentia cōcedit. ¶ Et cū iprobatur p artificē. ¶ Respondet q facit singularitatē p accīs: qz nullā per se quā iesse consequitur singularitas: facit aūt per accidēs: qō non per se cognoscit. ducit. n. ratio ad oppositū: qz est possibile cū alia itellectione per euidētiā rei. ¶ Ad 3^{m} pncipale videt ostēdere q p nullā itellectionē quaz mō habem^{9} abstrahēdo sic pole sit dare modū quo vle per se itelligat ⁊ singulare p se: ⁊ ē pro pmo scōi articuli. vel ad pmū scōi articuli pncipalis. aut si ē pole. quere in qōne de vlī.

Ad argumenta cōtra. i. 2. ⁊. 4. itelligit de conceptu nō simplr simplici vl simul toto fm predicta 3^{m} ⁊ 5^{m} de nā que est singularis. 6^{m} de aggregato cum accidentibus.

¶ Quoniā autem diffinitio ratio est. ⁊ omnis ratio partes habz: vt autez ratio ad rem. ⁊ ps rationis ad partem rei similiter se habet. Tex. cōmen. XXXIII.

Questio. XVI.

Circa istud capl'm qritur vtrū in reb^{9} mālib^{9} materia sit ps qditatis rei. Qz nō auctoritate. 5. h^{9}. cap^{o}. de cā. Oēs ptes diffōnis sunt forme. ¶ Item ibidē. h. t. c. 35. forma ē qō quid erat esse. ergo sola forma ⁊ 2. phi. pertinet ad qditatē. ¶ Itez. 7° qō qd erat esse aīalis. est anima. ¶ Itē in eodez cap. māle nūqz fm se ē oōm: sed illud qō nō fm se iest nō pertinet ad qditatē. ¶ Item iferius. quecūqz partes in que diuidit vt mā sunt posteriora. Sed nulluz posterius ptinet ad qditatē. ¶ Itē qō qd est ē pncipiū cognoscēdi illud cuius est: sicut habet in cap. pcedēti. Sed materia nō est pncipium cognoscēdi illud cui^{9} est. pbatio mīoris in ōmēto. c. mā siue sensibilis siue itelligibilis fm se est ignō. idez p physicoz. ¶ Itē in dictis fm se qō quid est est idē cuz eo cui^{9} est. ergo nihil pertinet ad diffōnem qō phibz h: sed in oībus habētibus mām non est idē. Minor probat in isto ca^{o} dicit. n. sic. mā est oīs illius qō nō est idē cuz suo qō qd ē. ⁊ iferius dicit cōcepta cum mā nō idē. ¶ Item. 8. hui^{9} cap. de forma. homo ⁊ homini eē nō idē nisi aia sit homo. ¶ Item in epilogo illius ca^{i}. q̄ sunt partes vt mā non inerūt in rōne subē. ¶ Si exponat de mā indiuiduali ō. ita posset negare partes formales eē ptes rōnis: qz forma indiuidualis nō iest in rōne vlis: sed nō videt ita negare de forma: sicut de mā. ¶ Dicit q Az. negat in hoc capl'o. de hac forma q sit pars qditatis hominis: sicut ⁊ de hac materia: sic de hac aia sicut de hoc corpore. ¶ Contra cōiter

t. c. z. iō
t. c. 35.
t. c. 35.
t. c. 35.
t. c. 20. ⁊ zi. ⁊ ide.
t. c. 35.
t. c. 39.
t. c. 4. i.
t. c. 8.
t. c. 40
t. c. 35.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

T.c.35. excludit mām:non cōmuniter formam. ¶ Item B in lra. ex hac ratione: vt vniuersaliter videtur dicere q̄ substantie simul totius quodāmodo est diffinitio:quodāmodo non: q̄ Fm speciē est:secundū materiā non est:quia indeterminata est materia. Idem Cōmentator.

3to.35.

T.c.33. ¶ Oppositus in isto capl'o. Incisio nō pertinet ad diffinitionē:sed que sillabe eam que est elemētorum. sed elemēta pertinēt ad materiā. ¶ Item ibidē. si anima nō est animal tūc dicendū q̄ anima nō est tota quiditas. ita itelligitur solutio sua. ¶ Item cōtra platonē. Parabola plōnis nō bene se habz:quia nō est simile de circulo ⁊ homine:superfluum:est enim auferre mām a qditate rerum:q̄ q̄dā sunt hoc in B.s.forma in materia:sicut in nālibus.

T.c.36.

T.c.36.

3to.35. h°.7.sz c.3.h°c.

Dicitur Fm cōmētatorē isto.c.3mēto.3.a.q̄ nō pertinet ad diffinitionē. vnde dicit q̄ quedam diffinitio est vbi apparet materia:quedā vbi nō appz materia. vbi apparet mā. ibi vna pars posita nō pertinet materia. s. vbi nō apparet quelibz pars posita ptinet. ¶ Itez ratio ad hoc.c.4.vel.5.hui°.7. omnia facta a casu ⁊ ab arte habēt materiā. ⁊ illa est qua res pōt esse ⁊ nō esse ibidez si ergo mā sit pncipiū per quod aliqd possit esse ⁊ non esse si eēt pars diffōnis q̄ quid est posset per se generari ⁊ corrumpi cōtra philosophū cap.4.huius.7.⁊ penulti°. ¶ Cōfirmatur:q̄ materia Fm aliquos ponit pncipiū indiuidualionis. ideo phibet itelligibilitatē Fm Auic.8°. metaphysice. igit quiditas cū sit per se itelligibilis. oz q̄ abstrahat a materia. Addit q̄ mā nō est qua res est. sed qua pōt esse ⁊ nō eē. esse aūt aut nō esse nō est de qditate rei. ¶ Itē materia manet:qditate in isto corrupta.

T.c.34 ⁊.53.

T.c.6. **Contra** illaz positionem sunt auctoritates adducte. ¶ Itē.8°.hui°. in fine pmi capl'i. q̄ qd. qdez tm differūt actū quidē totū compositū qui ponunt materiam ⁊ formā. ¶ Itē in eodē capl'o.3.z°.3tra platonē. oīs diffinitio habz quid quale. ⁊ oz h̄ esse vt materiā. illud vt formā. nisi ergo materia pertineret nō haberet cōtra platonē. q̄ idea nō est diffinibilis:q̄ est sola for°. ergo q̄ diffinitur vere hz materiā ⁊ formā: ⁊ vtrūq̄z pertinet ad diffinitionē. ¶ Itez ratio omnis.7.hui°. hz partes: ⁊ sicut partes ratōis ad rationē. sic partes rei ad rez. Sicut ergo oēs partes precēsse exprimūt totā rem. ita omnes partes rationis rationē rei. ¶ Itez perfectissime cognoscit vnūquodq̄z quādo cognoscitur qd ipsum est.7.hui°. sed ipossibile ē perfecte cognoscere rez nō cognita materia eius. ergo forma nō est tota qditas eius q̄ hz materiā. p° mi.phys scdo hui°. si species causaz essent ifinite. nihil esset cognoscibile:q̄ ifinita nō possunt cognosci. ergo ad cognitionem rei perfecte oz cognoscere omnes causas. ¶ Itē.8.huius.ibidem de māli substātia. idē plane. ¶ Itē substantia habet diffinitionē. nō ex addit^ne°.7.hui°. ergo qcqd ponit in diffinitiōe substātie pertinet ad quid eius. Sed.6.hui° in diffinitōe rei materialis oz poni materia. ⁊ si nō esset de ratōe diffinitiōis. diffinitio esset ex additōe. ¶ Item q̄ qd est. est illud q̄ est pmo ens. ⁊ est illud cuius ē pmo eē. Sz q̄ pmo est. ē compositū:q̄ in.8°. vbi distinguit substātiaz: dicit q̄ suba composita est simplr hoc aliqd. ⁊ separabile primo per se existēs. Si ergo hoc:tūc q̄ quid est. ē compositum ex materia ⁊ forma. ¶ Itē cōtra ratōes pme opinionis. Primo cōtra scdaz. si materia esset de se. B nō possent due mātē ꝓuenire in vna rōne mātē:sicut arguit de vitate. hz g materia cōmunitatē sibi correspōdentez ad mās: sicut forma ad formas. ¶ Et B pbatur auctoritatib°. scdo physicoz. 5.metapbyce.cap.de causa. causa ⁊ effect° semp pportionātur. ita q̄ singulariū sunt cause singulares. vniuersaliuz vniuersales. Similr in.12.huius.cap.2°. singularium aliud vt tua materia ⁊ mea ⁊ spēs ⁊ mouens: vniuersali aūt ratōe eadē. similr in isto cap. homo ⁊ equus. ⁊ que ita sunt in singularibus. vlr aūt non sunt substātia: sed simul totū quoddā ex hac materia: ⁊ hac rōne vt vniuersaliter: singulare vero ex vltima mā. socrates iam est. ibidē ifra. anima substātia pma corp° vero mā. hō vero aut animal: q̄ō est ex vtrisq̄z vt vlr. Supposita igit vniuersalitate materie: q̄ō est cōtra secūdā rationē illoruz. ¶ Arguit ex hoc ad pncipale sic. materia in vniuersali considerata. ⁊ forma in vniuersali cōsiderata sunt cōstitutiua cōpositi in vniuersali cōsiderati. igit ad quiditatez illius cōstituti: vt sic pertinet vtrūq̄z cōstituēs vt sic. Ans pbatur: quia ratio potētie ⁊ actus ꝓpter quā ex materia ⁊ forma fit vnuz manet in materia ⁊ forma in vniuersali cōsideratis: nā in qualibz materia ⁊ forma particulari est rō potētie ⁊ act°. ergo per materiā ꝓmunē cui pmo iest. ꝓna pma probatur q̄ id quod cōstituit in vniuersali: nō est ens per accidens: sz ens per se: igit habz quid. Et pz q̄ partes illius sunt constituētia ipsum. ergo ⁊c. ¶ Cōtra pmā rationē eorum arguitur per idē: q̄ posse eē ⁊ nō esse est passio cōmunis vniuoce iherens multis. ergo reqrit subm cōmune de quo ē demōstrabilis ⁊ mediū cōmune per q̄ demōstretur. si ergo materia in naturalibus est illud medium secunduz illud dictuz philosophi sequitur q̄ materia est communis ⁊ ita pncipium constituti cōmunis.

T.c.39.

T.c.60 hui°.

Sed ad solutionē illius rōnis: q̄ aliter cōcedetur cor^le° iesse cōmuni: ⁊ aliter singulari. ¶ Notandū q̄ potētia ad corrumpi siue ad nō esse pōt itelligi duplex. s. remota que est q̄dā aptitudo ꝓnis naturaz sicut passio eius. Et illa est scibilis per medium cōmune: ⁊ abstrahit ab existētia. aliqn nulla passio naturalis cōmuniter pertinēs ad generationez vel corruptionē posset de aliquo sciri. ¶ Alia est potētia ꝓpinqua: que est ordo īmediatus ad actum in ꝓprio ⁊ primo receptiuo actus: ⁊ q̄ act° nō iest nisi simul toti: q̄ nō tm includit naturā hanc: sicut per se cōmunis īcludit: sed addit super hoc existentiā. Q̄ō aūt cōsequitur existentiā cōmuniter nō pertinet ad qd: nec est scibile in creaturis. ideo ista potētia non est scibilis nec materia: vt est pncipiū huius est ps qditatis. Nam vt sic īcludit mā ⁊ īdiui^ne^m ⁊ existentiam. quorū neutrū īcluditur in mā vt est pars speciei: sed abstrahit ab vtroq̄z. Per hoc pz ad z^m quod fuit cōfirmatio istius: q̄ mā absolute nō est de se B. nec pncipiuz vnde compositū sit hoc. Intelli^rem aūt alicuius itellectione abstractiua que nō ē visio qualis est cōmuniter itellectio nostra ꝓbibz materialitas nō que est in habēdo materiā: sz in habēdo cōditiones materiales que sunt limitatio indiuiduationis ⁊ exītia. ⁊ ita potest exponi Auicēna. Q̄ō aūt additur q̄ nō est qua res est. falsum est. īmo est qua in suo genere cause. aliqn habēs quid pmo vt vniuersale esset simil'r. nec per hoc q̄ dicitur esse qua res pōt esse. excluditur hoc: sed īcluditur: nā nihil est pncipium propriū alicuius potētie in re: nisi idez sit aliquid in re. Quere in.9.q.i. Q̄ō 3°. adiungitur q̄ materia manet: nihil valz: q̄ si materia nō esset pars simul toti°. manet.n. simul toto corrupto vñ nō sequit. totuz corrumpit. ergo qcquid fuit de qditate totius corrumpit. sed forte q̄ituz ad aliquod esse q̄ō habuit in toto. maneret.n.a.b. Fm philosophū ab corrupta: ⁊ tamē sunt partes qditatis ab. Fm ipsum.

Ad solutionem q̄ōnis. ⁊ etiā ad itellectū multarū auctoritatū B in lra. oz distinguere de materia cōsiderata in vniuersali ⁊ in particulari ⁊ de materia per se que nullā cōditionē īcludit extra rōnez materie vt est pars subē que vere est suba: ⁊ de materia per accīs: que aliquā cōditionē accidentalē īcludit. ⁊ dico quomōcūq̄z accidētalē: siue large vt existētiā sicut materia simul totius siue ꝓprie. ⁊ hoc vel vt necessariuz hocē sine qua nō: vt semicirculi sunt materia circuli: siue

T.c.34 preter necessariū: vt lre in cera sunt materia accidentalis
T.c.34 & ide. sillabe: sicut habet in lra. Sed etiam distinguere de simul
toto: quia lz cōmuniter vocet idiuiduū cum actuali existen
tia cuius ē generari & corrūpi. & idcirco in lra dicātur ptes
in quas fit diuisio esse partes simul totius: quia eius est prio
diuidi. nō autem cōmunis habētis ppie quiditatē. tamē
T.c.35. aliquādo vocatur simul totū compositū vel vniuersale: si
cut ps in illa auctoritate superius adducta. hō & equus &c.
Simil' ois distinguere de spē: quādoq; sumitur pro for
ma distinguēdo contra materiam: qnq; pro vlti distinguē
do cōtra singulare. Simil' quid ppie nō est nisi vniuer
salis. & ideo simul totū iquantum tale nō hz quid. Dicunt
aūt alique partes quiditatiue eius que nō sunt simpl' qui
ditatiue cuiusmodi sunt iste quas icludit vltra gditatem
specificā. Sil'. 5°. hūs quid pōt itelligi vel pro illo qō pmo
hz: & illud ē cōe. Uel pro isto qō hz p se: sz nō pmo: qa. s. pti
cipat illud cuiusmodi est singulare: sicut igitur in cap. 4°.
septimi. dcm est de idētitate quid. cū illo cuius ē pmo. ita
h dōm q abstractio vniuersalis a ppio singulari non ab
strahit ab aliq parte que fuit per se pars singl'aris aliā par
tem. Sed ē abstractio ideterminati a determiato toto co
dez determinate & ideterminate sumpto. est. n. possibilis
talis abstractio si multa que icludūtur in determinato fa
ciunt vnū per se. Si aūt nō: alterū illorum nūq; per alte
determinabitur itrinsece: sed quasi per accidēs. Ita q in
se remanebit eque ideterminatū. Si ergo est abstractio q̄
lis dicta ē: seqtur q quiditas icludit quecunq; cōmuniter
sumpta que singulariter sumpta icludunt in per se idiui
duo illius cōmunis: licz nō illa que insimul toto.

Patet ergo q per se mā nō idiuidualis nec siml'
totius ppie sumpti: sz in cōmuni cō
T.c.34 siderata ē de quiditate spēi nō put spēs dicit forma: sicut
in lra. cauis nō est pars: sed simis per cauitatē itelligitur
forma trī: sed spēi. i. vniuersalis ifimi siue proximi indis:
cuius ppie ē quid & pmo. & idē sibi: nō autem ē oīno idez
habēti quid per se: sed nō pmo: qa illud icludit aliqd vltra
quid. Nulla aūt materia accidētalis ē de gditate speciei:
licz aliq sit de gditate ipropie sumpta sil' toti. ppie sūpti
h ē de rōne eius tali quali: qa illud additū quiditati ppie
dicte nō facit cum ipsa vnū per se cōceptum.

Ad primum in oppositū partes que sunt in diffi
nitiōe nō sunt forme iuicē compara
te: qa forma nō format nisi materiale respectu sui: sed sunt
forme respectu diffiniti. s. de ipso formal' pdic. ¶ Ad 2m:
T.c.10. & ide. q forma ē qō qd ē. ¶ Dicēdū q. 2. physicorū. dicit q for
ma ē natura: qa determinat rez ad esse. & dicit res natura
quādo habz formaz & res cōplctiue de se nō ē nisi per for
mā: ideo dicit etiam q est qō quid est rei. Uerū ē comple
tiue: nō tamē est totū qō quid est: sz illud qō aggregat for
mā & materiā. Uel dicit qa fm platonē forma est qō quid
rei: & qa ps nō determinauit veritatē suā de qō quid est.
vtrū. s. forma sit qō quid rei solū vel nō: sed etiā regratur
materia in rebus mālibus vtit dicto suo. ¶ Ad aliud. q
mā nō ē pars forme: sed ē in quo est forma: sed ē pars spe
cici absolute loquēdo. materia tamē posterior que ē in in
diuiduo nō pertinet: sicut lra pertinet ad quiditatez silla
be: sed lra cerea nō: sic itelli. in alys. ¶ Ad aliud de cogni
tione per materiā. Dico q mā pertinet ad cognitōem rei.
Tūc ad auctoritatē. q hoc itelligitur ō materia idiuidua
li que est pncipiū idiui. Uel al' si compareē ad formam
respectu eius est ignota: sed mā cognita per formam facit
cognoscere compositū. ¶ Al' materia nō ē motiua intel
lectus. ideo ab itellectu cognoscēte per receptionē ab ob
iecto nō cognoscit ex se & distincte: tamē est cognoscibilis
ab itellectu cognoscēte qōlibz fm suā entitatē ppriā. nec
gditas materialis ab alio itellectu est cognoscibilis: nisi p
discursum. sicut mā ex transmte: sicut forma ex operatione.
¶ Ad aliud: qō quid erat esse ē idē cū oī habēte. Et dico
q materia nō ipedit idētitatē habētis qō quid ē ad suum
ppriū qō qd est: sed habēs materiā idiuidualē nō est idez
cum qō quid ē specici. & hoc ppter mām idiuidualez: que
nō icluditur in specie: & de gditate speciei ē sermo h in. 7°.
qa logtur logice h. Sed ad illud de. 8. hui. dico q ibi acci
pitur homo pro substātia sensibili que hz in se mām sensi
bilez. vnde quod qd ē illi. nō est idē cū hoīe abc: nisi ani
ma esset hō. ¶ Al' pbs forte dret q forma imaterialis ē
de se h: & ita nullus gradus addit nature spēi: vt idiuidue
tur. Sed in mālibus fm ipsum ppter impfectionem qua
nā nō hz de se summā vnitatē: oz vltra naturā graduz in
diuiduantē addi. habēs ā quod qd ē: nō est itelligēdū id
qō pmo habz. Sed qō per se & nō pmo. illud igit in imate
rialibus fm ipsum idē est cū qō quid ē: qa nullū gradū fm
cum addit. in mālibus nō sic: nec hoc ideo ē: qa forma ma
terialis ē in materia actua': qa si esset separata: nō eēt per
fectior q̄ sit in materia. Et ita nō minus ex se habēs suam
vnitatē: sed arguitur fm ipsum ex iperfectione quā hz for
ma que nata ē materiā perficere. Aliter expone q totum
istud caplū videt platonicū: nisi qa pauce iprobatiōes in
terserūtur. ¶ Ad rationē dicit. q notificatio illa ē ya de
materia idiuiduali nō de materia spēi. Sed materia spēi
necessario ē sub forma: qa mā speciei occupat per formaz
specificam. ¶ Contra. materia que est sub forma ignis si
recipiat aliā formā. habeo propositū: qa si po'. ergo est ibi
puatio. Si nō. cū ergo aer ex igne generat vel corrūpitur
materia ignis: vel remanebit sub forma ignis. qō ē impos
sibile. ¶ Itē omne habēs materiā est in potētia ꝑ dictōis
Ideo dicit q mā nō de sua substātia est pncipiuz trāsmu
tādi ab alio. Sed rōne puatiōis adiūcte. mō materia inq;
tuz pars gditatis nō habz puationē: licz sit ibi puatio: sem
per tamē iquantū pars quiditatis nō habz puationē: quia
puatio nihil pertinet ad esse rei. vnde gditas pōt esse & nō
esse. destructo eo qō habz quiditatez: sed gditas nō fm se:
nec per se corrūpitur. ¶ Al' q materia nō est pars gdita
tis: nisi vt ꝑsideratā a rōne: & vt sic nō est pncipiū quo aliqd
corrūpitur. Sed iquātuz existit in aliq pticulari. ¶ Dec
rūsio cōcordat aliqual' cū rūsione supra ad pmā rationē
pro opione cōmētatoris. illa pōt quasi explanare istā.

¶ Item animalis habētis pedes differentiā sci
re oportet iquantum habēs pedes. Quare nō
est dicendū habētis pedes aliud alatum: aliud
nō alatum. siquidem bene dicit: sed ppter non
posse facit hoc: sz si aliud habēs scissos pedes:
aliud non scissos pedes. he nāq; sunt differētie
pedis. Tex. cōmen. XLIII. Qō. XVII.

Utrum differentia diuisiua gnis infe
rioris icludit differentiā diui
siuā pmā. Qa sic. hic in. 7. oz in diuisiōe ge T.c.43
neris pcedere p drias. per se: & tūc secūda
diuidit pozē per se: nā fissio pedis ē pedali
tas: qō pdicat ō alio in abio est predicatio
per se pmo mō. ¶ Itē si nō. ergo due dif
ferētie specifice. cēnt prima pdicata. pbatio ꝑnē. illa sunt
pma pdicata de qbus nō pdicantur pdicata priora per se.
ergo rōnale & irrōnale sunt pma predicata. & tūc generalis
sima. & tūc segtur q ppositio negatiua negās vnā differē
tiam ab alia sit imediata: sicut rationale nō est irratiōale.
¶ Itē si sic: q̄ differētia iferior non diuersificat genus fm
se. ꝑnē ē falsum cōtra Arist. qa animal hoc ipsum qō ē: ē di T.c.43
uersum per differentias diuersas. pbatio ꝑnē. In genere h°. & 10.
diuiso si nō sit genus iteruediuz. nō est nisi genus superio

UNIVERSIDAD DE MURCIA

& differētia cōstitutiua eius genus supius nō icluditur in differētys iferiorib̄us: nec differētia que constituit, s. sensibile nō distinguit per differētias: q̄ ipsa nō icludit in alys differētys: q̄ se hz ad ipsas: sicut potētia ad actus: sz potētiale nō distinguitur fm eēntiā suā per actū.

T. ñ bñ/ tc 9tum. **Contra** si sic. ergo dr̄ie essent differētes. p°. 5°. dicit phs. differētia sunt diuersa aliqd idē entia.

T. c. 12. & ide. Similr. 10. dr̄ia aliquo sui sunt differētia diuersa nō. Sed rōnale & irrōnale sunt diuersa & dr̄ia: q̄ ꝓueniūt in dr̄ia superiori per te. sed ex hoc ꝓceditur in ifinitū si omnis differētia icludit superiorē: q̄ si differūt. differūt differētys. & ille dr̄ie icludūt superiorē ꝛc. Silr tūc dr̄ia esset vere species. & tūc plura genera ēt̄ decē: cū nō sit spēs alicuius illorum decē. omne qd̄ habz predicatū dctū de ipso in quid. & dr̄iam dictā in quale est spēs: q̄ compositum ex gñe & dr̄ia. & pōt per illa diffiniri: & oē diffinibile spēs est. Sz talis differētia iferior habz superiorē in quid. & aliā qua differt ab opposita que dicitur de ea in quale.

T. c. 43 **Dicitur** q̄ superior icluditur in iferiori: q̄ dicit philosophus q̄ vltima dr̄ia ē substātia rei. hoc

T. c. 43 nō esset nisi icluderet alias precedētes. Similr phs dicit. Nō oz ponere alias differētias: sed solā vltimaz: q̄ si alie ponant̄ cum ꝓma est nugatio: q̄ nō opz ponere aial bipes habēs pedes: q̄ ē nugatio trāsponēdo terminos. naz dicto pede

T. c. 43 superfluū ē ponere habēs pedes. Silr dicit q̄ ordo nō est in suba: sed si vltima nō icluderet ꝓmaz esset ve ordo in suba: q̄ hec dr̄ia poz. ē posterior.

Contra q̄ rōnes nō cōcludāt. Et ꝓmo. q̄ ꝓma auctoritas nō cōcludit: q̄ est copulatiua: sicut alle gāt vnā partē: cōcedāt aliā partē: q̄ vltima differentia sit diffō rei: qd̄ nō cōcedūt: q̄ diffinitio est cōposita. ¶ Item q̄ vltima nō ē tota substātia rei: q̄ de suba hui⁹ nō solum sunt omnes dr̄ie: sed etiā genus. ergo genus ē de per se intellectu dr̄ie vltie. ¶ Itē vltima dr̄ia nō est tota suba rei: q̄ oīs ratio habz partes: & sicut tota diffō exprimit totam rem sic pars partē. Cū ergo dr̄ia sit pars diffōnis exprimit partē rei & nō totā substantiā rei: qd̄ ipsi volūt. de nugatione. dico q̄ seqtur ad dicta sua non nobis. p°. omnis diffō vl' dabitur per genus ꝓmū. & per differētias intermedias vsq̄ ad vltimā: vel per gen⁹ ꝓximū & dr̄iam specificā. Si ꝓmo mō differētia itermedia ponet̄ in diffinitione: & vltima icludit omnes: oēs itermedie dicentur bis. q̄ & in se: & in dr̄ia vltima. Si scdo mō cū gen⁹ ꝓximū icludat dr̄iam suā. & vltima icludit eā. dicet̄ bis. ¶ Dicitur q̄ nō sic da

T. c. 43 tur: sed per genus ꝓmū. & vltimā dr̄iam. ¶ Cōtra. ē in lr̄a. Omnis diffō dabitur per genus ꝓximū & differentiam vltimā: vel per ꝓmū genus cū alys differentys itermedys. ¶ Itē manifesti⁹ Boetius lib. diuisionuz post diuisiōem generis dicit q̄ ꝓmo in diffōne accipiendū est genus cum dr̄ia: & videndū si sit eque cū spē diffiniēda. Si minus fuerit. accipiēda est alia differētia & genus cū differētia prior in loco generis. & sic quousq̄ reddat spēm diffiniēdā. ergo nō solū ꝓmū genus ponendū ē cū vltima differētia. Sz genus cū omnibus differētys itermedys. plane dicit hoc in lr̄a. ergo vel ponēdū est genus ꝓximū cū vltima dr̄ia: vel

T. c. 4. & ide. ꝓximū genus cū multis differētys. ¶ Item phs. z. posteriorū. vult idem. dr̄ie aūt omnes cōcipiuntur cum genere in diffōne spēi. ¶ Cōtra z^m. q̄ ordo non ē in suba. ¶ Con

T. c. 9. tra. omnis suba diffinibilis componitur ex quo & quali. 8.

T. c. 13. huius. & forma prior & actus etiam potētia. ex. 9. ca. 7. tem

T. c. 7. pore & perfectōe. & similiter. 7. forma est magis ens ēt̄ ma

Propter istas (teria & prior. rōnes. & special̄r ꝓpter illā rōnē ꝓbantē ꝓcessum in ifinitū in differētys: vel est dare aliquā differentiā que nō icludit ꝓximum. vel q̄ dr̄ie haberēt dr̄iam predicatā in quale: & aliaz in quid vt sensibile. & sic eēnt spēs. ꝓpter nugationē. dicitur alr: q̄ sicut forma que est tm̄ forma: est tm̄ actus. ita quelibz differētia significat formā tm̄ de ꝓncipali itellectu: tamen illā formā per modum toti⁹ significat: q̄ quelibz differētia ē specifica respectu alterius. & ideo quelibz dr̄ia ē per se diuersa ab alia.

Ad primum q̄ phs nō vult: nisi q̄ differētia superior diuidat̄ per differentias inferiores per se: q̄ fissio pedis solū diuidit habēs pedes: non q̄ pedalitas ꝓdicet̄ de se ꝓmo modo de fissione pedis. vel alr q̄ est cōcretio duplex: quedā. n. forma cōcernit suppositū qd̄ est eiusdē nature. Et ē alia cōcretio ad subz: qd̄ nō est eiusdē nāe. ¶ Et per hoc abstractio duplex. s. a supposito: sicut hūanitas: & alia a subiecto: sicut albedo. in ꝓposito est abstractio nō solū a subiecto alterius nāe: sed a supposito proprie nature. Unī fissio pedū & pedalitas nō sunt idē solū ꝓpter idētitatē subiecti: sed q̄ pedalitas abstrahitur a supposito eiusdē generis. ¶ Ad aliud q̄ omne ꝓncipiū qd̄ solū est ꝓncipiū ē se toto diuersuz. Et similr omnis dr̄ia que est solum dr̄ia se tota ē diuersa: & omnis talis est predi^m ꝓmū. ita q̄ nō sit predi^m qd̄ sit de itellectu alicuius dr̄ie: qd̄ sit ꝓus aliqua dr̄ia. Unde dr̄ie due nihil habēt cōmune predi^m de eis in qd per se ꝓmo mō. ¶ Ad 3^m q̄ ꝓñā nō valz: q̄ diuersitas fm se mā̄e est per formas: q̄ qd̄ facit vnū cū actu. diuersitas illi⁹ est per actū diuersuz: & tūc genus qd̄ est potētiale distinguit̄ in diuersas spēs p dr̄ias. ¶ Et si obuciat̄ q̄ tūc gen⁹ nō distinguitur per dr̄ias: nisi sicut mā per formas. ¶ Et ego cōcedo vt phs vult. ¶ Ad aliud q̄ differētia ē tota substātia. supra pz q̄ nō est intentio phi. sed ꝓpletiue & pfecte ē substātia rei: q̄ ab illa dr̄ia est cōpletiue tota substātia rei. ¶ Ad aliud de nugatiōe. q̄ nō est itentio phi. q̄ diffō non pōt dari per genus & multas differētias. vnde dico q̄ si ponantur in diffōne multe dr̄ie ordinate nō seqtur nugatio: sed supponēdo oppo^m illius: qd̄ phs vult ꝓbare. seqtur nugatio. Hec est ypothesis q̄ ab vltima dr̄ia nō est vnitas rei. ¶ Et ꝓbat oppositum: q̄ da oppo^m: & qñq̄ si gen⁹ sit remotuz dat̄ diffō per multas dr̄ias. si. n. vnitas nō est ab vltima dr̄ia cū vnitas compositi sit ab vltima differētia: cū ē nō sit vltima: est aliqua alia vltima & actus. & cū multe sint ibi: tūc est aliqua differētia vltimus actus. & ab ea ē compositū vnū. & tūc erunt due aut vna. Si vna est nugatio cū vtraq̄ ponat̄. Si aliō. & vtrūq̄ in actu. & ex duob⁹ in actu. vltimo nō fit vnū: seqt̄ q̄ ex illis duobus nō fit vnū. Et de tertio. s. ordie sube nō plus vult phs: nisi q̄ ordo in differētys positis qualr cūq̄ nō vitet nugationez. q̄ si vno modo sit nugatio qualiter cūq̄ transponantur differētie adhuc est.

¶ Quoniaz vero de substātia perscrutatio est: iterū redeamus. Dicit̄ aūt sicut subiectuz substātia esse. & quod quid erat esse. & q̄ ex his: & vniuersale. T. c. XLIIII. Questio. XVIII.

Hic queritur vtrum vl'e sit aliqd in rebus. Q̄ sic vr. omne qd̄ ē tale per participationē reducitur ad aliqd tale per essentiā: aliogn esset ipsum ꝓmū tale: sed singulare est tale per participationem: vt ē hō ꝓ participatiōez hoīs: q̄ alr non plurificaret̄ hō in istis. ergo ꝛc. ¶ Ꝓ. substātia est ꝓximū ens. & ita reale. sed intellectus noster nihil causat nisi accidēs. scda vero suba ē substantia. ergo ꝛc. ¶ Propterea. si nihil esset in re nisi singulare n⁹ est vnitas realis: nisi vnitas nūeralis que est ꝓpria singulari. ꝓñs falsum propter sex. ꝓmo: q̄ tūc dr̄ia omnis realis esset nūeralis: nā omne diuersum ea vnitate est diuersum ab aliquo qua est in se vnū: hoc ꝓñs est flm. Tuz. q̄ oīa eque differret̄ realiter. & ita nō eēt in re aliquid: q̄re

T. c. 4. hui⁹.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

itellectus magis vnũ conceptum abstrahit ab hoc albo. ⁊ illo q̃ ab albo ⁊ nigro. Nec ꝓña pz: qꝛ si dr̃ia realis eẽt numeralis tm̃. ergo dr̃ia numeralis est p̃cisa cã differẽtie realis. Sed quecũq̃ equalr participãt precisam cãm alicui⁹ effectus: equalr participãt effectũ. pz. sz oia differẽtia realiter equalr participãt istud. s. differre nũero. qꝛ omnia differẽtia realr in aliquo cõmuni ꝓueniũt: ⁊ iter se distinguũtur: vt pz per diffõnem dr̃ie. 5°. metaphysice. ergo oia equaliter differũt nũero. ⁊ vltra. ergo oia equalr realr. Tuz qꝛ differẽtia genere ⁊ spẽ erũt tm̃ differẽtia rõne. ⁊ ita fm̃ qd sz si differẽtia numeralis eẽt realis. ⁊ ita arguẽdo dr̃ñt specie. ergo differũt numero. esset falla fz qd ⁊ simplr: qõ est cõtra Aꝛ. 5. metaphysice. ca°. de vno. ¶ Scõdo. ꝓñs principale est flm. qꝛ tũc nõ esset gñatio vniuoca sine considera tione itellectus. ¶ 3° nõ esset aliqua silitudo realis: qꝛ p̃ximũ eius fundamẽtũ est vnũ ex. 5. metaphyce. ⁊ illud 3m̃ ꝓbat respõsionem que posset dari ad 2m̃. s. q̃ generãs ⁊ genitũ nõ habẽt aliquã vnitatẽ: sz similitudinẽ tm̃. ¶ 4° nõ esset aliqõ vnũ mẽsura realis aliaꝛ specierũ in genere: qꝛ nõ vnũ numero fm Aꝛ. ¶ 5° nõ esset cõtrarietas oppositio realis: qꝛ extrema eius p̃ma nõ sunt singularia: ⁊ opz vtrũq̃ esse in se vnũ. ¶ 6° ipsius sensus nõ eẽt aliqõ obiectum vnũ: qꝛ nõ vniuoce rõnis: nã obiectuz precedit natura actũ sentiẽdi. ⁊ iste oẽm itellectionẽ in nobis. ⁊ illud obiectum sensus nõ est vnũ singulare. qꝛ tũc aliud nõ sentiretur. ¶ Cõfirmaẽ per illud. 2°. posterioꝛ. sensus est vlis: sz sensus est tm̃ obiecti realis. ergo ⁊c.

T. ñ bñ te 2um.

T. c. 12.

T. c. 20.

T. c. 2. ⁊ ide. 10° bui⁹.

T. c. vltimi.

t. c. 44.

Sed contrarium

Aꝛ. 7. metaphyce in i°. cap. Qm̃ aũt de substãtia cõsideratio. p̃mo sic. suba vniuscuiusq̃ est ꝓpria sibi. ⁊ nõ inest alteri: sed vlr nulli ẽ ꝓpriũ. ¶ Preterea scõdo sic. suba nõ dr̃ de subiecto ⁊ vlr dr̃. ⁊ cõmẽtator ibidẽ. vniuersale ẽ de c. relonis. ¶ Item p̃mo de anima. vniuersale aut nihil ẽ: aut posterius est. ¶ Item aliter. logica que est de vniuersali esset sciẽtia realis: qõ falsum est.

T. c. 45

T. c. 46

2° 48°

T. c. 8.

Ista questio

p̃mo põt pertractari cõtra positõez platonis ponẽtis ideas fm q̃ Aꝛ. ponit sibi ꝓpter entitatẽ formalẽ rerũ fm p̃mã rationẽ superius positã ad questionẽ. ⁊ ꝓpter scientiã que est de necessarys tm̃. ⁊ singularia ista sunt corruptibilia. ⁊ etiã ꝓpter generationẽ: qꝛ generãs particulare nõ sufficit.

Ista opinio

si ponat ideã eẽ quandã subam separatã a motu ⁊ ab accidentibus per accidẽs nihil in se habẽt nisi nãm separatã specificã pfectaz quãtuz põt esse pfecta: ⁊ forte habẽtẽ per se passiones speciei. alr de ipsa nihil scireẽ: nõ põt bñ improbari: qꝛ nõ videtur repugnare rõni absolute entitatis tale singulare sic nãm habẽs. Nec absolute hoc ꝓbat Aꝛ. Sz quatenus ponaẽ icorruptibile. arguiẽ contra hoc in fine decimi. hic aũt in. 7. arguiẽ nõ ipossibilitas: sed nõ necessitas: qꝛ enim nihil nõ manifestũ ponẽdũ est a philosophãtib⁹ sine neẽitate. Arguit Aꝛ. ideas q̃ nõ sũt necesse ꝓpter que ponebanẽ. ⁊ ita simplr nõ sunt ponẽde. Qꝛ nõ ꝓpter entitatem nec sciam. arguit Aꝛ. 7. meta^ce. cap. illo. vtrũ aũt qõ qd ẽ: q̃ nõ ꝓpter generationẽ. in cap. sequenti. Si aũt vlteri⁹ ponat qs: q̃ dicta idea est formalr vniuersale. ita q̃ per identitatẽ p̃dicẽ de isto corruptibili predicatiõe dicẽte. hoc ẽ hoc: statim videẽ icludere ꝑdictiõem: q̃ idẽ numero sit q̃ditas multoꝛ diuersorũ. ⁊ tamẽ extra illa alr nõ esset icorruptibilis. ¶ Isto p̃termisso põt qõ pertractari fm sentẽtiam Aꝛ. loquẽdo de vniuersali.

T. c. 26. ⁊ ifra.

T. c. 20.

T. c. 28.

Et sunt hic

due opiones extreme: quarũ p̃ma est q̃ vlr ẽ in re ꝓpter tres rõnes: quaꝛ p̃ma est. vlr ẽ qõ ẽ aptũ natũ dici de plurib⁹: sed res de se ẽ apta nata dici de plurib⁹: qꝛ si nõ: aptitudo sibi repugnaret: nec cõferri sibi posset saltẽ nõ ab itellectu: qꝛ tũc possz itellectus dare sorti talẽ aptitudinẽ. ¶ P. vlr de quo logmur predicaẽ de re. puta de singulari p̃dicatione dicente. hoc est hoc. vt sor° est hõ. Sed ipossibile est aliqd p̃dicari de re: nisi sit in re. ¶ Itẽ qcqd absolutissime sumptũ ẽ vera res: ⁊ vt in alio: vel vt limitatũ erit vera res: qꝛ est p̃ncipium ⁊ causa: vt habeẽ vltimo cap. 7°. metaphyce. Sz ipz absolute sumptuz ẽ vlr. p°. qꝛ sic absolute sũptũ exprimiẽ per diffõnez: sed diffõ nõ est nisi vniuersalis. modus ponẽdi ẽ talis. in re cũ gradu limitatõis quo singulare ẽ hoc: vt dcm̃ est in q̃one de idiuiduatione: est etiã natura per illuz gradũ limitata. Ista nã nõ solũ ẽ itelligibilis sine illo gradu. sed p̃oꝛ etiã est nã in re: ⁊ vt sic nõ repugnat sibi esse in alio: quia vt sic est p̃oꝛ non est adhuc limitata ad hoc: vt sic ergo p̃oꝛ est. est vniuersalis.

T. c. 59. ⁊ ide.

Contra

istã opinionẽ arguiẽ triplr. p̃mo sic. vniuersale est vnũ obiectũ itellectus. ⁊ vna itellectione numero itelligiẽ. ita q̃ itellectus attribuẽdo ipz diuersis singularibus attribuit obm idẽ numero pluries conceptum: vt p̃dim̃ diuersis subiectis dõo. hoc est hoc. Impolẽ aũt videẽ q̃ aliqd qõ est in re sit idez itelligibile numero. ⁊ sic attribuaẽ diuersis. ¶ Confirmatur: quia ⁊ ista nã vt p̃oꝛ gradu limitãte si itelligatur nũq̃ vere attribuetur nisi vni. alteri. n. singulari nõ vere attribuiẽ ille cõceptus: sz est alius alterius nãe q̃ est in alio. ¶ Preterea scõdo sic. cui iest subz sub rõne q̃ est subz: ei iest ⁊ passio. Si ergo hõ iest sorti sub ea rõne sub qua hõ est vlis vere: sortes ẽ vere vniuersalis: nec est accñs: qꝛ mediũ nõ variaẽ. ¶ P. 3° sic. seq̃retur q̃ sensus haberet per se p̃o obiecto ipm vlr: qꝛ vt dictũ est in q̃one de intellone singularis natura monet non iquãtum hec. lz nõ nisi h̃. Sequereẽ etiã si oẽ vniuersale ẽ actu in re ex se: q̃ oino supflue ponitur itellectus agens. ¶ Cõtra modũ ponẽdi seqtur q̃ tot sint vlia quot singularia: qꝛ quecũq̃ natura in quocũq̃ idiuiduo hz istã rõnẽ vniuersalis que assignaẽ. ⁊ nulla ẽ nisi respectu idiuiduorum: vt oñdit p̃ma rõ supra. ⁊ ita quelibz vlis. ⁊ n°. ¶ Idẽ etiã p̃dicareẽ de se in p̃dicatiõe vlis de singulari.

q̃ vlr nõ sit ī

Alia opinio est

q̃ vlr tm̃ ẽ in itellectu. ¶ Ad hoc ẽ auctoritas cõmẽtatoris. Intellectus facit vlitatẽ in reb⁹. alias etiã nõ videreẽ intellectus agẽs necessari⁹. ¶ Cõfirmaẽ etiã ꝓpositum: qꝛ itellectus agẽs nõ ẽ vis factiua. ergo nihil causat extra intellectũ. ¶ Itẽ Boeti⁹. omne qõ ẽ est vnuz nũero. ¶ Ad hoc est rõ: qꝛ vlr ẽ vnũ in multis ⁊ de multis. i. posterioꝛ. includit ergo eẽntialr cõparationẽ ad supposita: vt p̃dicabile ad subycibile. sed talis cõparatio nõ ẽ in re: sz tm̃ in itellectu comparãte. Auctoritas ad hoc. ⁊ modus positõis habeẽ ab Auic. 5. metaphysice. cap. 2. vbi vult q̃ forma itelligibilis respectu aie ẽ singularis. ⁊ alia in alio itellectu sz eadẽ respectu idiuiduoꝛ extra ẽ vlis. quere ibi.

q̃ vlr sit tm̃ ī meta

opinonez p̃ ō aia.

2°. 8.

Cõm

de vni^ce boetij ⁊ vno.

T. c. 25.

Contra

istam opionẽ. obm naturalr p̃cedit actuz. ergo vlr naturalr p̃cedit itellectionẽ quando vlr itelligiẽ. sz nõ ẽ in itellectu in actu nisi p̃ itellectionẽ. ¶ Cõfirmatur: quia si obm vt obm: ⁊ vt p̃us itellectione nõ eẽt vniuersale nõ posset ab itellectu comparari ad plura extra. ¶ P. subm scie iquãtum subm p̃cedit itellectionem: sz vt sic ẽ vniuersale: quia vt subz ẽ p̃mo tale comparãdo propriã passionẽ. ⁊ si p̃mo. igitur de omni. ⁊ sic de eo scia eẽ põt. ¶ Cõfirmatur. sicut primuz p̃ncipium: q̃ ẽ p̃positio vlis p̃mo actu complexo cõcipi põt. Ita terminus eius extra sub ea rõne sub qua ẽ eius terminus p̃ma intellectiõe icomplexa. Sz terminus vt terminus vlis ẽ intra primũ p̃ncipiuz: qꝛ vlr sumptibilis. ¶ P. 3° vniuersalitas eẽt cõditio entis in itellectu: sicut veruz. ⁊ ita diminueret ens hoc: sicut illud. ⁊ ita nõ magis eẽt aliqua sciẽtia de vlis q̃z de vo. ¶ Ad ista posset dici: q̃ licz obm sit p̃us nã actu: nõ tamẽ hoc oz de modo necessario in obo: maxime q̃ nõ

q̃ vlr nõ sit tm̃ ī itellectu hz p̃cedat p̃o itellectu

UNIVERSIDAD DE MURCIA

est modus cognitus: sed sub quo cognoscit. maxime si obiectū nō est simul nisi tēpore cū actu: sicut ponit Auicē. de vli. ¶ Sed cōtra. tūc nullo cōsiderāte nō esset vle in actu ⁊ ita scia habitualis nō esset obiecti vlis actu. ¶ Ꝑ. iquātum obiectū est ꝑus actu nō itelligetur sub hoc mō. g vel sub nullo mō: vel sub opposito: qz vt ē obiectū aliquez modum sibi determinat. ¶ Cōtra modus ponēdi illa forma itelligibilis subiectiue ē in aia. ⁊ realr. vle aūt si est in itellectu. videt ibi eē vt est obz cognitū in cognoscēte isti modi essendi sunt diuersi. ergo ⁊c. Et sic improbant hanc opinionem iam posite rationes.

Circa huius qōnis solōnē ꝑmo distinguēdū ē de vli. Sumitur. n. vel sumi pōt triplr: qm̄ pro itentiōe secūda que. s. est quedaz relo rōnis in predicabili ad illud de quo ē ꝑdicabile. ⁊ hūc respectū significat hoc nomē vle in cōcreto: sicut ⁊ vniuersalitas in abstracto. Alio mō accipit vle pro illo qō denominat ab illa itētione qō ē aliqua res ꝑme itentiōis: nam secūde itentiōes applicātur ꝑmis. ⁊ sic accipi pōt duplr. vno mō pro illo qō quasi vt subm remotū denominat ista itentione. Alio mō pro subiecto ꝓpinquo. ¶ Primo mō dicit nā abtc sumpta vle: qz nō est de se hec. ⁊ ita non repugnat sibi ex se dici de multis. ¶ Scdo mō nō est vle nisi sit actu ideterminatū. ita q vnum itelligibile numero sit dicibile de omni suppo sito. ⁊ illud est cōplete vle. ¶ De ꝑmo mō pōt itelligi opinio secūda: qz ista cōparatio que est itentio scda nō est nisi obiecti: vt in itellectu comparāte. ¶ De scdo mō pōt itelligi ꝑma opio: qz nā nō est de se hec. sz nec ꝑma opio ponit ꝓpletū vle: qz nō sufficiēter ideterminatū: qz nō ꝓrie ad determinatiōem: sed quasi ꝑuatiue vel cōtradictorie: nec zª opio loqtur de cōpleta rōne vlis: vt qō hz difficultatē. sed de quadā itentione posteriore naturalr rōne eius cōpleta nam ideterminatio quasi cōtraria: qua hō ē sic ideterminatur: vt vnica itellectiōe cōceptū qditatiue isit omni. precedit naturaliter illam itentionē secūdam que ē vlitas logica siue habitudo de multis.

De illo igitur tertio mō accipiēdi vle. Restat videre an sit ꝑmo in itellectu. et distīguo q duplr pōt aliqd eē in itellectu obiectiue: sicut mō loqmur de esse in. vno mō habitualr. ⁊ alio mō actualiter. siue in actu ꝑmo ⁊ scdo. Primo mō ē ibi qm̄ est ibi vt ꝑmediate motiuū ad itellectionē. Scdo mō quādo actualiter itelligit. ista esse fm positiōem Auic. simul sunt tēpore: lz primū ꝑus natura. lz. n. nō ponat spēm itelligibilem: per quā obm ē presens ꝑmo mō manere in intellectu: nisi dum actu itelligit. Tamē ꝑus natura est obm pm̄s vt motiuū q̄z vt itellectū actu: qz primū precedit itellectionem: vt causa. zm̄ sequtur siue ꝓcomitat. Alius aūt qui negat speciem itelligibilē: nō videt quomō possit illa duo eē distinguere: qz nullū esse habz obiectū in itellectu fm ipsum nisi per actū itelligēdi. ⁊ ita nullū esse ꝑmū. ⁊ ita nllo modo mouebit itellm: cuius tamē contrariū tenet ipse. ¶ Tertia via ē cōmunis: q primū eē ⁊ tēpore ⁊ natura ꝑcedit eē zm̄. ⁊ manet sine eo fm ponētes spēs itelligibiles manere sine actu. icōueniēs. n. videt retentiōez ꝓpꝛ obiecti post actū negare intem̄ iquātum itellectus creatus cū hec sit pfectiōis in sensitiua: ⁊ licz ꝓiungat itellectus fantasie: q̄ro que ē pfectio itrinseca itellectus. accidit. n. sibi iquātuz in tellectus cōiungi cum fantasia. ⁊ licz sit imperfectior non cōiuncto fantasie: nō tamē forte alterius rationis inquantum potentia. ergo sicut separatus est intrinsece retentiuus. ita noster licz minus.

Ad questionem igit quo ad hoc mēbruz. dico q vle tertio mō dcm̄ nō est in itellectu scdo mō ex necessitate. ita q. q. illud eē sit sibi necessariū: sicut pbāt rationes cōtra scdam opinionē: sed necessario ē in itellectu ꝑmo mō. ita q sine illo cōcomitante obm nō iest ei vlitas. Hoc pbat bene ꝑma ratio cōtra primā opionē. ¶ Sed que ē causa illius ideterminatiōis quaobm cum habet eē primū in intellectu est cōplete vniuersale. ¶ Rño. q non sola res: qz nō est eius in se tāta ideterminatio. vt probat illa ꝑma rō. Nec etiaz intellectꝰ possibilis. qz non recipet indeterminatius q̄z obz esse factiuū In oī autē natura. vt arguit Ar. in. z. de aia. est dare aliqd quo ē oia facere dato aliquo quo est oia fieri. h̄ est in tota nā vli cuilibz potētie passiue corrñdet pō actiua. ⁊ si nō extrinseca itrinseca in eadē nā. ergo cū expiamur q est aliqs itellectus in nobis quo est vle fieri. hoc est cui insit aliqd per qō obiectum est pm̄s vt vniuersale: neēe est aliqd esse actiuū illius ⁊ nō extra. vt argutū est. ergo itra. Intellectꝰ igitur agēs cōcurrens cum natura aliquo mō indeterminata ex se est causa itegra effectiua obti in intellectu possibili fm esse primū. ⁊ hoc fm cōpletam indeterminationē vniuersalis. nec est alia cā q intellectus agens cum nā facit obiectū sic esse. nisi qz est talis potētia: sicut nec q̄re calidum calefacit: est ergo nā in potētia remota ad determinationē singularitatis: ⁊ ad ideterminationez vlis: ⁊ sicut a producēte ꝓiungitur singularitati. ita a re agēte: ⁊ simul ab itellectu agente ꝓiungitur vniuersalitati. Et isto modo bene itelligit illud dictū Auicenne. q natura de se nō est. vniuersalis nec particularis. sz trm̄ natura. Et hanc tertiaz ideterminationē ꝑbat tertium arm̄ cuz suis probatōibus. non iam̄ que est vlis. qz illa minor saluat similitudinē contrarietatem ⁊c. Et illo modo dicat qd. ⁊ ista indeterminatio eius ē ꝑuatiua. alia maior que ē vlitas cōtraria. Sz q̄ ē actio realis itellectus agētis. nō videt q circa obm reale: cū illud nihil sit in re. ¶ Dic dicūt quidā q abstractio nō fit a fantasmate: sz ab oro: qz nullā spēm itelligibilē ponūt. ¶ Cōtra. obiectum qm̄ ē in eē ꝑmo in itellectu alr se habet ad itellm q̄z ꝑus quādo nō fuit in esse ꝑmo: qz nūc mouet. ꝑus nō. nunc itellectus itelligit ex illa motione ⁊ ꝑus nō. ergo aliq mutatio facta ē ꝑus naturalr q̄z itellectus intelligat. sed illa nō ē in fantc. pz: nec in itellectu agēte: nec in eoz cōiunctiōe: qz semp erāt equalr cōiuncta ex quo illud fantasma ifuit. ergo oz ponere in itellectu polī aliquā mutationē pozē natura ipsa itellectione per quā obz sit in eē ꝑmo in quo nō fuit. ¶ Hoc cōceditur ita q abstractio obiecti nō ē aliqua actio realis: sed causat spēs intelligibilis a fātasmate ⁊ itellectu agēte simul: qua causata in itellectu polī formalr. sil causat obm abstractū ibi nō formaliter: sed obiectiue. ⁊ sic bn̄ saluatur Auic. 5º metaphysice. ca. 2. de forma itelligibili. Licet. n. sit duplex modus eēndi in. tamē vnus cōcomitatur aliū necessario: nisi eniz ponat illa gignitioª actio realis pōt dari itellectui agenti. ⁊ ita nec aliqua circa obm: qz illa nūq̄z ē itentionalr: nisi ꝑpter aliquā realē. Similr nūq̄z obm ē abstractuz: nec vniuersale ꝑus natura q̄z itelligat: nisi ponat qōcūq̄z obm habēs fantasma in fantasia cōiuncta itellectui agēti esse abstractū. ⁊ semp i esse ꝑmo: postq̄z eius iest fantasia. Et tūc quomō post adiscere ē magis in potētia accītali q̄z ań ad speculari. ¶ Rño per habitū generatuz ⁊ fanca ordirc occurrūt. ¶ Cōtra. iste hitus ē in fantasia. si enī esset in itellectu polī gd facit circa fantasma. vt illud moueat intellectum polem ꝑ nūc. ⁊ illud tūc. nō. n. iclinat nisi potētiaz in qua ē. ¶ Sz qō illoz est ꝑus. s. eē in itellectu vel illa ideterminatio: que poꝰ ꝓpria vli. videt q eē in itellectu: nam itellectus agēs ꝑmo videt facere aliqd in intellectu possibili. ergo si facit vniuersalitatē hoc erit mediate. ¶ Contra. tūc vle erit posteriꝰ ente vero. Nō. n. solū ē ens verum qō ē in itellectu in actu scdo: sz etiā qō in ꝑmo. Et videt q sit impfectꝰ ens: ens verum qō ē in habitu: q̄z qō ē in actu. ¶ Item sinas ꝑor ē natura q̄z eē in re. igit a simili. ¶ Cō-

.p. vte 3º dictū q nūcō sit sint ellm pō essendi in itellu. s. habitualr

.a. q sit cā illus ideterminatōis q obz cū hit eē ꝑmo in itellu est ꝓplere vte

.b. spēs itelligibilis causat afan

Nō T. c. 17. t. 18.

Nō

ꝓplera ide ꝓ ꝓmo vte

9. metc ca. i.

obm q sit esse ꝑmo in itellu poī bili

pot sum

ꝓ ꝑ itētōis pot pl duplicit

sit ꝓplere vte

te tm sit ī itellu

te tm sit ī ꝑe

mā opionez et zan

ꝑdar ē ī itellu z. s. habitualiꝰ actualiꝰ

ꝑedit 27 ⁊ ia

2 ꝑedat 27 ⁊ ia ꝑ ꝑcē

itellus ut itellus ꝓnge ntasia

nēcō

dictū nō est ī itellu

ēndi ī itellu. s. actua

UNIVERSIDAD DE MURCIA

.a. Ms qd ē vte nō est necesse ēe ī re sic necesse ē ipm ēe in intellu

firmat: qz magis videt vle abstrahere a quacūqz exntia: qz singulare. ¶ Ad istā dubitationē pōt dici zc.

Quo ad secundū mēbzū qōnis. s. an sit in re. ¶ Rnō. eē in itellectu primo mō vel scdo nō ē nisi habere relonē rōnis ad itellectū Istud aūt quod est in re bene bz istā relonē. ergo illud qd ē vle est in re. ¶ Cōfirmatur alr. in sciēdo aliqua de vlib⁹ nihil sciremus de reb⁹: sed tm̄ de conceptibus nostris: nec mutaret opīo nostra a vero in falsuz ppter mutatiōem in existentia rei. ¶ Potest igit vniuersale eē in re. Ita q ea dem nā ē que in exntia per gradū singularitatis est determinata. z in itellectu. hoc est vt bz relonē ad itellectuz: vt cognitū ad cognoscēs ē ideterminata. Ita q sicut ista duo eē cōcurrūt p accidēs in eadē natura: z posset vtraqz eē sine altera. ita etiā determinatio z ideterminatio predicta. ¶ Et ex hoc appz q nō est necesse illud qd est vniuersale eē in re: licz possit: sicut neče est ipm eē in itellectu. ¶ Cōtra. cōtraria nō īsunt eidē determinatio q̄ est b. z indeterminatio qua est idē huic. z illi sunt cōceptus contrary fm pdicta. ¶ Dicit q nō īsunt fm idē: qz vnū fm vnuz esse. z aliud fm aliud eē: sz tūc oporteret ponere illa eē naturalr eē poza istis cōtrarys. Similr q abtc cōtraria compatiuntur se in eodez: nō videt: necaliq diuersa fm que cōtraria īsunt. puta albū z nigrū fm aliā z aliā partē superficiei: talia nō īsunt eidē subiecto ppzio. Si aūt ad totū comparātur respectu eius sunt cōtraria fm quid. ¶ Itē quo itelligitur quid absolute vel quomō singulare si semp nā cum itellectu agēte facit ideterminatū complete in intellectu possibili. ¶ Itē est ne abstractio illa itellectus agētis perfectiōis. videtur q sic: qz sine itellectu agēte nō posset eē itellectio abstracti. ergo illud adiūgitur: vt cōcausa ppter pfectionē maiorē. ¶ Cōtra. cognoscere confuse est impfectionis. ergo magis cōfuse impfectius. ¶ Ad pmū de contrarys posset dici zc. ¶ Ad aliud dr qd gd itelligit abtc. z ita id qd ē singulare siue in drīa ylis quādo nā sola mouet itellectū sine itellectu agēte. Sed singulare incztum hoc nūcqz mouet: vt pus dcm̄ est. igit nō itelligitur nisi ab itellectu itelligēte res incztū sunt in se manifeste. nam qz primo mouet: pmo mō visus videt singulare. scdo mō nō tertio mō qn̄ coagit itellectus agēs nature itelligit vniuersale complete. ¶ Cōtra. fictio videt q itellectus agēs quandoqz coagit fantm. z quādoqz non: cum vtriusqz vtus actiua sit nālis. z nō libera. ¶ Item quo fantasma sola vtute p̄pria mouebit itellectū polem. ¶ Ad zm argumētū. cuiuslibz potētie passiue ppzium obm fm q obm est motiuuz eius. ergo ppziū obiectuz itellectus agētis. si rnō sit vera. ¶ Rnō. q pma ppositio ē falsa. naz potētia cognoscitiua nō tm̄ bz recipere spēm obiecti: sed etiā tēdere per actum suū in obm. z illud zm est eēntialius potētie. Primū regritur ppter impfectionē potētie. z obm pncipalius est obm qz in ipm tēdit potentia: cz qz iprimit spēm: qd pz: si de⁹ imprimeret spēm itellectui: vel etiā in oculo eodē modo ferretur in obm: sicut modo. z obz ita eēt obm: sz de⁹ nō esset obm: qz in ipm nō tendit: z tamē ipse iprimit sicut impressit angelis spēs creaturarū. hec ergo ē vera. cuiuslibz passiui est aliqd motiuū per se: sz nō oz in potentys apprehēsiuis: q illud motiuū sit ppzium obm potētie sub rōne qua obm terminat actū potētie. Hoc pz in volūtate. qui. n. dicūt eam passiuā. dicūt eam moueri ab obo fm q in itellectu est: sz tēdere in obm non fm q est in itellectu: sed fm q ē in se. iuxta illud ɔmētatoris. iz. metaphysice. cōmēto 36. Balneū fm q in aia mouet appetitū effectiue. fm aūt q in re extra mouet: vt finis. Sz ppzia ratio obiecti volūtatis est rō finis: z vt res est in se. z nō ratio efficientis: vel vt in itellectu. ergo. pz falsitas ppōnis: z quō verificat. immo nec va est in potētys naturalib⁹. obiectuz. n. ppzie potētie passiue ē ens actu: vel actus ad quē terminat. z illud nō agit in potētiā passiuā: sed aliud agēs in ipsam pducit illū actū: vel illud ens actu. ¶ A simili h ē falsa. oīs potētia actiua: nata est per se agere in suū obm. si suuz obm sit terminus actiōis sue. Terminus actionis itellectus agentis nō est fantasma in qd agit: sed vniuersale: saltē in cognitiuis videt verū. itellect⁹ dei actiu⁹ est respectu eēntie sue: nec tamē qcqz agit in ipsam. Similr volūtas nostra nihil agit in obm. etiā fm ponētes ipsam actiuā: sed tm̄ actione sua itendit in obm. Probat falsitas pme: nec enim omni: nec soli obo cōueniret mouere. ergo zc.

¶ Oportet autem primū intendere de his que fm diuisiones diffinitionibus. Nihil eni aliud est in diffinitione cz primum dictum genus z differentie. Tex. commenti. XLIII.

¶ Questio. XIX.

Trum cōceptus generis sit alius a cōceptu drīe. Qz nō: qz in lra. dicit. genus nihil est pter eas que sunt generis spēs. ¶ Itē in. io. hui⁹. ca. io. Genus bz se ē diuersuz in diuersis spēbus. ¶ Itē aliogn esset ps spēi. z ita non pdicaret formalr de ea. ¶ Itē. 7. physicoz. comparatio nō fit fm genus: qz in gnē latēt equocationes. T.c.43 T.c.24 T.c.31.

Contra si nō: aut ē idē cōceptui vnius drīe tm̄. z tūc nō predicabit nisi de vna spē: aut cuiuslibet differētie. z tūc vel tot erūt generis cōceptus quot differētiarum: vel si tm̄ vnus ē ɔceptus generis illi vni omnino erūt idem cōceptus differentiarū. ergo z iter se idē. oīa illata sunt īconuenientia. ergo zc.

Opinio q nō ppter 3am rōnē supra. Modus ponēdi ē: q nō sunt synonima genⁿ z drīa. differūt. n. penes modos siue rōnes ɔcipiēdi eūdem ɔceptū que sunt rōnes determīabilis z determinātis. rō generis est rō determinabilis: rōvo drīe ē rō determinātis. opīo q genus drīa penes modos ɔcipi

Contra illud. ergo in diffōne est nugatio: qz idē conceptus bis dicit per genⁿ z drīam. ¶ Rnō. nugatio excusat ppter diuersos modos ɔcipiēdi. ¶ Contra. tūc ē nugatio qn̄ positis diffōnib⁹ p noibus idem bis dr ex isto ca. z ex. z. perbiermenias. positis aūt rōnibus generis z drīe idē ɔceptus bis sumit. ergo zc. ¶ Cōfirmat: qz fm Azz. in isto ca. Hic ē nugatio. pedes habens bipes. z tm̄ est alia rō ɔcipiēdi. ¶ Itez ille rōnes ɔcipiēdi: aut sunt essentialiter ītra cōceptus generis z differētie: aut nō: sed accntales: sub qbus cōcept⁹ illi ɔcipiūtur. Si scdo mō nō vitat nugatio. si pmo mō. aut igit vtraqz rō ē eēntialis intra cōceptum spēi aut nō. Si nō. ergo diffō spēi icludit: qd nō pertinet essentialr ad spēm. Includit. n. qd essentialr īcludit in cōceptu generis. si sic. g ɔceptus gnis z drīe simpliciter sunt aly: qz per rōnes alias quas eēntialr īcludūt que etiā sunt de p se cōceptu spēi nō tātam diuersitatē ponit opīo opposita: vt iam patebit. ¶ Itē 3°. diffō dz eē primo eadē cū diffinito. ɔceptus iteratus nō est idē pmo sibi ipsi semel sumpto. ergo ɔceptui spēi nō est pmo idē conceptus gnis: z cōceptus drīe sil. Sed alter tm̄. z ita alter superfluit. seqtur etiā 4.° oīno: vt videt q completa diffō daretur per genⁿ tm̄: qz exprimeret totū ɔceptum qditatiuum spēi. z rō determinātis nō regreret. qz illa rō non caderet in itellectu spēi. Est. n. falla accidentis rōnale est determinās. homo est rōnalis. ergo homo ē determinans. nō ergo regritur rōnale in diffōne ppter istam ratiōem: qz ipsa extraneat diffinito: nec ppter cōceptū: cuius eēt illa ratio: qz ille totus exprimit per genus. Contra T.c.43 T.c.43

Ideo ad oīdēdā opposita partez quatuor sūt videnda. primo qz cōceptus generis est vnus

4.° videnda ad opposita

UNIVERSIDAD DE MURCIA

quod ostēditur triplr. pmo: quia omnis certitudinem habēs de aliquo dubitās aūt de omnibus determinātib⁹ illud habz de illo de quo est certus cōceptū vnū aliuz ab illis de gbus dubitat. alioquin esset certus. ⁊ de nullo: qz de nullo cōceptu. pōt aūt haberi certitudo de iherētia conceptus generis alicui. dubitādo de quocūqz cōceptu spēi: vt cū aial videt a remotis: vel melius per ꝓprietatē cōuertibilē cū genere demōstrādo ipsum de deo demōstratione qz. de quo nescit aliqua spēs generis. ¶ Secūdo sic. differētia sunt diuersa aliquid idē entia ex. 5. huius. ⁊. 10. cap. 4. Ita ꝙ magis sunt vnū differētia in illo in quo cōueniūt: ꝙ in illis in gbus differūt. Alioquin eēnt pmo diuersa nō differētia: ergo id in quo sunt idem: ē in se magis vnum: ꝙ illa in gbus differūt: spēs generis ꝓprie differūt differētys: ⁊ sunt vnum in genere. ergo genus ē magis vnum in illis. ꝙ differentie gbus differunt: qō nō esset nisi generis esset vnus cōceptus. Nā si plures ita essent isti diuersi: sicut cōceptus differētiarum quo ad hoc ꝙ species nihil vnū eēnt. ¶ Tertio sic. genus predicat ꝓprie. ⁊ in quid de specie. ergo secundū aliquē conceptuz: non eūdem speciei: quia tūc ista predicatio esset eiusdē de se. ergo secundū alium conceptuz aliū a conceptu speciei. ⁊ similr de quacūqz specie. ille aūt alius a quacūqz specie est vnus in se: aliogn tot genera quot spēs. ¶ Additur 4° ꝙ nomē generis est vniuocuz. q̄ significat conceptū vnū. Sed qūo vnū. ¶ Rño. genus aut cōcipitur pmo sicut obiectū adequans ītellectionem: aut per se ⁊ nō pmo. s. in aliquo cōceptu adequāte intellectionez in quo gen⁹ icluditur. pmo mō cōceptus eius est vn⁹ numero: sicut ītellectio vna nūero ⁊ gnāl'r ita vnica ītellectiōe nūero ītelligit magis cōe: sicut minus cōe.

T. ñ hñ te ꝙtum.

T. c. iz.

EX TRA

¶ Nota ꝙ sicut idez numero fit a diuersis specie. ita eadē intellectio nūero hominis. nata est fieri ex fantasmate cuiuscunqz singularis.

¶ Scōo modo cōcept⁹ illi pmi sunt valde diuersi. omnes tamē icludūt vnū cōceptuz numero: nō qui est vn⁹ nūero vt ibi concipitur: sed tot numero in quot icluditur: qz non alia intellectio est circa includens ⁊ inclusum. Sed qz natus est esse vnus numero: quando primo concipitur ⁊ idifferens ad omnes alios.

Secundo videndū est ꝙ cōceptus generis ali⁹ est a cōceptu dñe. qō ostēdet in qōne sequente. ⁊ ita alius ē: ꝙ pmo diuersus. ⁊ ex hoc segtur ꝙ est ali⁹ a conceptu speciei: sicut partialis a totali: qz species essential'r icludit cōceptum dñe ⁊ generis.

T. c. 33.

Tertio qd determinate ꝓcipitur per genus ⁊ qd per dñiam. Sciendū ꝙ fm ꝙ dicit Az. cap. precedēte. 7. sicut ratio ad rē: sic ptes rōnis ad partes rei. Et in 8. ca. 3. 03 ter^m eē rationem longā: ⁊ exprimere qd ⁊ quale.

T. c. 9.

In spē aūt nō sunt nisi due pme ptes eēntiales. s. act⁹ vltimus quo spēs est id qō est: ⁊ ꝓpriū potētiale respectu illi⁹ actus vltimi quotcūqz or^ra icludat illud potētiale siue ordinata realr nāliter siue alr de quo dicetur in. 4. articulo. Differētia vltima que est specifica a qua ē vnitas rei ⁊ diffinitiōis icludit pcise de suo p se ītellectu actū vltimuz in re q̄ est cā vnitatis cōpleta. ⁊ genus primū pcise p se includit ꝓpriū potētiale respectu illius actus.

Quarto videndū est qd istis cōceptibus correspondeat in re.

Dicūt quidam ꝙ in re sufficit differētia intentiōis que nullā dñiam nec compositōem actu ponit in re: sed tm potētialē. sic ꝙ ipsa nata est facere diuersos ꝓcept⁹ in ītellectu de se. Ita ꝙ ista differētia actu est solū in ītellectu ꝓci^t. nō sufficit aūt differētia rōnis que ē qm res nō ē nata facere nisi vnū cōceptū: q

Cum illa (tm pōt ꝓcipi sub diuers modis ꝓcipiēdi. opio. ꝓceditur ꝙ differentia rationis non sufficit ad distinctionē generis ⁊ differentie: sicut argutum est ꝗ pmā opinionē. sed ꝙ nec dñia ista ītentiōis sufficit. arguit sic. qz cōcipiēdo genus: aut cōcipitur aliqd rei in spē: aut nihil. similr de dñia. Si nihil isti ꝓceptus videtur fictiū nō reales: nec dicent in qd de spē. si aliqd: aut aliqd idē: ⁊ tūc erit idem ꝓceptus: aut aliqd aliud: ⁊ tūc erit in re aliqua dñia pōr differētia cōceptuum. ¶ Respōdetur ꝙ aliquid rei ꝓcipitur ⁊ idē. nec segtur ergo idē concept⁹: qz eadez res nata est facere diuersos cōceptus. ¶ Contra. vna res nata est formare ꝓceptū vnū sibi adequatū: qz alias ñ eēt cognoscibile vnū: qz nec vnico actu cognoscibile. sz illū sibi adequatū ꝓceptū formādo videt īmutare ītellectum ꝗtum nata est ipsum īmutare. aut si dicat ꝙ propter suaz perfectionē pter istum adequatū nata est res īmutare intellectum ad conceptus nō adequatos. Quis erit ordo in īmutando ad illos: ⁊ ad illū adequatū. Nunqd facit pmo notitiā propriam aut cōfusam: ⁊ qōcunqz prius facit si nō tm prius nā: sed tēpore: videtur ꝙ nihil amplius facit: qz agens nāle presente passo statiz facit qō pōt. Quicquid sit de istis videtur ꝙ pma ratio stet. nam species formando duos cōceptus generis ⁊ differētie: non tātuz causat duos actus in ītellectu distinctos numero. sz causat duas notitias actuales vel habituales habētes obiecta propa distincta: ⁊ hoc ita distincta: sicut si illa duo oba eēnt due res extra. Quero igit an istis notitys cognoscat intellectus obiectiue aliquid in re. si nihil fictio est. si idez. ergo obm idez est. nisi dicas ꝙ vna res extra facit formalr duo oba in intellectu: ⁊ tūc non videt ꝙ res vel aliqd rei sit obiectū. sz aliquid factū a re. si aliud habet propositū. quia differētia ante cōceptus. ¶ Item scōo ad pncipale. omnis differentia prior naturalr omni actu rationis videt differētia realis: obiecta naturaliter pcedunt actus: ⁊ distinctio oborum distinctionē actuum: maxime qñ h̄ illam causat. vt hic ponitur. ergo differētia intentiōis que est in cōceptibus concludit porem in obiectis que erit realis.

Potest dici sustinēdo dñiam ītentōis: sicut habetur in qōne de vli. ꝙ res obiectiue ē in ītellectu: vel in actu pmo vel in actu scōo. ⁊ dñia quecūqz que nō ꝗ' rei: nisi sic vel sic. ⁊ h̄ siue h̄ vel illud eē psupponatur differētie siue necessario cōcomitet. est differentia rōnis. s. sumēdo differentiā rōnis cōmuniter ad dñiaz ītentiōis ⁊ rōnis ꝓprie dictā: nam n^a talis rei iest existenti in se: nec sine actu ītellectus cōcomitāte vel precedēte. et hoc ītellectus possibilis cōsiderātis: vt quādo ē res in ītellectu in actu scōo: vel ītellectus agētis abstrahētis: vt qñ est res in ītellectu ī esse pmo. Differētia ergo rōnis stricte loquēdo est differētia posterior naturalr actu ītellect⁹ possibilis ꝓsiderātis idē obiectū sub alia ⁊ alia rōne. ⁊ hoc siue illa dñia sit obiecti exītis in intellectu in actu scōo: siue habitualr per habitū derelictū ex actu cōcipiēdi: naz esse tale habituale est naturalr posteri⁹ actu cōsiderādi. sz differētia ītentiōis est por naturalr omni actu ītellect⁹ possibilis. ⁊ omni eē obiecti in ipso ītellectu: siue sit actuale: siue habituale derelictū ex actu eius: segtur tamē ordie nature actū ītellectus agētis. ⁊ concomitatur ipsuz necessario eē in intellectu possibili in actu pmo. Hec magis patent ex dictis in qōne de vniuersali.

His ītellectis pro dñia ītentionis in cōmuni vltrius in spāli sciendum est ꝙ eēntia vna spē: quātūcūqz simplex: vt albedo nata est ex se diuersa obiecta facere pñtia intellectui poli: qz sicut dcm̄ est in questiōe precedēte nō est realr: nisi facere realr aliqua diuersa pque illa sint obiectiue pñtia: nā circa eē obiectiuū cū nihil sit nō cadit mutatio nisi per mutationē realem in alys p que ista sunt obiectiue pñtia. Quare aūt sit factiua diuersorū. nō ē rō pp perfectionē: qz tūc de⁹ faceret: qō ne

UNIVERSIDAD DE MURCIA

gatur. Nec ꝓpter impfectionē: qz tūc materia ꝑma faceret. Nec per aliquā differentiā ꝑozem in natura rei extra ĩtellectū: sicut calor: qz cālor est calefactiuus nō ꝓpter pfectionē in cōmuni: nec ꝓpter impfectionē. ita quelibz talis cēntia. qz talis factiua est, taliū duoꝝ in ĩtellectu realr. z per hoc duoꝝ obiectiue. Preter ꝗ etiā factiua est vnius cōceptus adequati: sed illi⁹ forte ꝑmi: vt cōfusi iquantū pcepti: aliozum aūt ꝑus nā: sed nō perceptoꝝ: sicut alibi vr de pcessu ĩtellectus nostri in ĩtelligendo.

Tūc ad argumēta ꝗ positiōem de dria ĩtentionis. ¶ Ad ꝑmuz. gen⁹ z dria diuersa obiecta ĩtelligibilia ĩcludunt: z tñ in vtroqz idē re ĩtelligitur: qz sicut pōt idem hre esse in re: z in ĩtellectu ex qōne ꝑdicta. Ita pōt hre vnū esse in re: z duo in ĩtellectu. z concomit⁹ illis duobus eē duo obiecta in vno ĩtellectu tñ vnū esse habz. ¶ Per hoc pz ad totaz deductionem cōtra respōsionē: qz z vnū adequatū cōceptum generat: z plures nō adequatos. z simul tēpore q̄ztuz ad eē primū in ĩtellectu: licz nō q̄ztum ad esse z^{m}: qō nō est sine pceptione. Sed non te' illud in z^{a} rñsione. qꝑ ꝓpter perfectionē tē. Cū reducit rō. cōcedo qꝑ simplr sunt diuersa oba: sicut si essent eēntie diuerse: sz sunt obta diuersa ꝓcomitāte esse in ĩtellectu: vt aūt res est obiectū eadem ē. ita qꝑ idez extra sub duob⁹ esse in ĩtellectu cōcomitātib⁹ habz rationem vnius materialr z duoꝝ obiectozuz formalr. ¶ Ad z^{m} ꝑncipale pz. differētia ꝑoz natura omni actu ĩtellectus taz agentis q̄z pōlis ē realis. cōcedatur. sic minoz est falsa. sed per oia dicta nō videt ꝑma difficultas soluta. quomō duo obiecta formalr inquantuz obiecta: z tamē vna essentia si ista essentia aliquo mō cognoscat. qz illa essentia vna si tñmō per duo esse in ĩtellectu ē duo obiecta. z ꝑm ista nō cognoscitur: qz ista accidūt obiecto. nō videtur quomō erūt duo ĩquantū obiecta. Nō videtur etiā qꝑ aliqua intellectionū istaruz aliquid rei cognoscat. Quod oñditur sic. qz sic ĩtellectioni abstractiue pōt succedere intuitiua eiusdem ꝑmi obti precise quādo abstractiua alicui⁹ rei ē impfecta. alia perfecta: sed visiōes due nō possunt esse generis z differētie: qz visio nō ē nisi obiecti ꝑmi realr exñtis z presentis. Ex hoc sequitur qꝑ ĩtellectus diuinus nō cognoscit vt distincta obiecta ista: quozū ponitur differētia ĩtentōis nec aliqs ĩtellectus: nisi abstractiue ĩtelligens. z ita impfecte. ¶ Item cū dico. soz^{a} ē homo. nō est vnio actuū concipiēdi: qz ꝗ actus nō est ille: nec o^{rex} habentiū differentiā ĩtentiōis: que. s. nō habēt eē extra. sed in ĩtellectu actu ꝓio Tū qz obiectū vnū vt sic nō ē aliud. Tū quia obiectū vnū facit aliud ĩesse talis obiecti: z licz ĩcludat ipsum vt factuz nō ē ipsum. Tum qz tūc nō depēderet veritas oñonis a re extra. ergo ē vnio quozūcūqz sit ꝑmo saltē est ꝓ re extra: z tūc ꝓ opione de differētia ĩtentionis est ꝑdicatio eiusdem de se: nec alia erit veritas illarū. soztes ē homo. soz^{a} ē qial. soztes est suba tē. Qui melius scit exponere driaz intentiōis euadendo dictas difficultates exponat.

Alia est opinio que ꝓpter ꝓdicta motiua nec ponat ꝓcept⁹ simpliciter diuersos generis z differētie esse ficticios. Sed cū vtroqz illoꝝ aliqd in re cōcipiatur cū illoꝝ actuum sint obiecta ĩquantum obiecta. ita formalr diuersa sicut si essent res omnio diuerse. ponit qꝑ illis cozrespōdent aliqualr in re realr diuersa. ita realr qꝑ circūscripta omni operatione ĩtellectus agentis vel pōlis. z omni esse in intellectu ꝑsupposito vel ꝓcomitāte est in re illa differētia. sed realis differētia ponit habere gradus. Est. n. maxia naturaruz z suppositoꝝ. Media naturarū in vno supposito. Minima diuersaruz perfectionū siue rationū perfectionaliū vnitiue cōtentarum in vna natura. ¶ Istā differentiā videt necessariuz ponere in alys. puta in ente z eius passionibus relone z fūdamēto in deo z creatuta. Quādoqz videt etiā: sed nō est ita necesse qꝑ sit ponēda in causa multozuz. sicut potentie aīe z virtualitas in alys. silr in eminētia siue alteri⁹ spēi: siue eiusdem. Sz in istis duob⁹ vltimis pōt bñ negari: quia idē non distinctū pōt multa cāre. Item nō distinctuz pōt multa excedere. z ꝓtinētia virtualr vel eminēter nō ē pfectionuz realiū: qz tales actualr ꝓtinent z formalr denominant. vtualr z eminēter ꝓtentū ꝓtinet vt aliō ibi cōtineri nō inesse: sz abesse vel deesse. Scōz etiā illā opinionē que ponit minus in eadez spē eē realr in magis nō est ibi sicut pfectio realr tñ: sz vt pars q̄ztitatiua vtualis non mol^{lis} vel coz^{lis} sine cozruptōe totius rei. ita nō est ibi differentia rōnum realium. De qua dria quere in q̄rto in qōne de vno. tal necessario ē dria illius pfectionis in re q̄ cozrñdet conceptui gñis. z illius q̄ cozrñdet cōceptui dric. Sz maioz ē bene qdez: puta mae proxime z forme. sicut sensitiui z rationalis ꝑm pluralitatem formaꝝ. Sz illa est mi^{a} vbi pōt saluari fundamētalr rō gñis z dric. De pfectiones distinctos formāt cōceptus. z distincta sunt obiecta illozū conceptuū sicut si essent separate quēadmodū alibi habetur: qꝑ qcquid perfectionē aliquā cōsequtur ex ꝑpria eius ratione. etiā eam cosequtur. quādo vnitiue cū alia cōtinetur: sic actio ꝑpria tē. hꝗ. Et per hoc pōt forma specifica vnitiue cōtinēs formas generū itermediozū esse ꝑncipiuz multarum operationū illis ꝓtentis cozrespōdentiū si illa intermedia ex se sint actiua. Nihil eniz tali perfectioni deficit: quādo cōtinetur: sz limitatio tollit a cōtinente: qz non tñ illā cōtinet: sed illā cōtinet. ac si nō illā. z ecōuerso. De hoc quere vbi supra. Nec tamē quecūqz ꝓtinētia perfectionū sufficit ad rationē generis z differentie: sed illarū quaruz altera potētialis est ex ꝑpria rōne respectu alteri⁹. z sic potētialis qō q̄ztū ē ex per se rōne eius. etiā in se nō repugnaret sibi eē sub opposito actu: sicut pfectio colozeitatis non tñ ē perfectibilis per gradū perfectionis ꝑpriū albedini: sed etiā quantū ē ex ꝑpria rōne colozeitatis illius non repugnaret sibi subesse gradui ꝑpio nigredinis. cōditio prima excludit deū a genere. si ponat in illo talis differentia siue attributoꝝ: siue idearū. n^{m} enim perfectibile ē per alterū specialr de attributis: qz qōlibz est ifinitū. z de ideis: qz respectus ad diuersa nō perficiūt se. Ideo si ē talis differētia non erit cōpositio: qz nihil perfectibile nihil perficiens: licz alius ordo ꝑoritatis alicuius poneret: nec aliqd vnū ex illis. Sed aliqd summe vnū sunt illa per identitatem que ꝑm ꝑpias rationes: nec vnū cōponūt: nec aggregant: qz nūm non faciūt necessariū aggregationi. Si autē nec talis differētia in deo ponatur: qz nec illa ĩtentōis que minoz ē. z illā ĩmediate sequtur magis. pz quomō nō est in genere hec differētia z cōpositio sibi cozrespōdēs qñ pfectiōes cōtente sint limitate. generalis est omni creature. ¶ Et ꝑm hāc facilr saluat quō omnis creatura componitur ex potētia z actu. Nō eni ibi accipitur potētia ꝓ illa que ē ad eē. qz illa nō manet in creatura.

¶ Nota qꝑ ꝗ videt exprimi ꝑpria ratio illius dríe que vocatur ꝑm ĩtentiōem: qz illa ꝑm talem cōpositionē ponit in re. ita qꝑ differētia cōceptuū siue obiectozū formaliū non omnis ē differētia ĩtentiōis. nec etiaz si illi differētie cōceptuū cozrespōdet differētia rationū realiū. Sed tñ quādo due cōditiōes hic posite sunt ibi. ¶ Contra. q̄ ois spēs cōposita. z ita accñtia nō erūt in gñe. pz rñsio.

¶ Ista opio non negat differentiaz ĩtentiōis: sed ponit sibi necessario cozrespōdere aliquam in re. z ita ponit quadruplicē differentiā duplicē realē rerum z rationū realium z duplicē rōnis. s. ĩtentionis z rōnis stricte sumptā. qꝑ si differētia ĩtentiōis: nō regrat dríam rōnum realiū in actu: sz sufficiat qꝑ in potētia sit in re z in actu in ĩtellectu iesse primo: vt ꝑus expositū ē: qui pōt capere capiat.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

Ad argumenta pncipalia. ¶ Ad pmũ addit: aut si est. ē quidē vt mã. ⁊ exē plificat de voce. ⁊ illud membrũ est verũ. pro quo ex^m ad ducitur. ⁊ oz itelligi ad manifestãdũ q̃ singulare in re coꝛ respōdet cōceptui cōmuni generis: sicut expositus fuit le gēdo textũ. ¶ Ad aliud de. io. pz in pmo articulo. qūo tē. qꝛ cōceptus generis vt in spēbus licz habeat aptitudinez: vt si ex se cōcipiatur. pmo sit idē numero determinabilis per omnes differētias: tamē vt in spēbus cōcipit per se est actualr ita diuersus: sicut cōceptus speciez. ¶ Concept^o autez speciei nō in diuersis nat^o est per se cōcipi. Et qō ali quādo allegat de scdo cap. ¶ Ad 3^m pars per modum par tis nō pdicatur denoiatiue. sig^nt pdicatur. Quere alibi ex^a de capitato ⁊ manuato quantũ ad per se itellectũ: ⁊ quan tum ad modum cōcipiendi. ppter quē pdicantur. Et qūo ē duplex denoiatio subti per accñs: ⁊ toti^o a parte eēntiali q̃ nō excludit pdicationē in qd ꝛcurrit h cū denoiatiōe sup positi. ecōuerso toti^o de parte nō est ita eēntialis pdicatio. ¶ Ad 4^m. si vna nã reqrit ad cōparationē nō vn^o ꝛcept^o: sicut ibi vt dicere nihil ē ad b. illa lra. Et q̃ dcm ē equoca tio dcm est physici nō logici nec metaphysici: qꝛ nã nō est vna: sed alia ⁊ alia tē. ordine essentiali.

Contra 3^m articulũ vbi dicit q̃ vltima differētia spe cici precise icludit de suo p se itellectu actuz vltimũ in re qui est cã vnitatis completa: ⁊ genus primũ precise icludit. ppriũ potentiale respectu illius actus vl timi. arguitur pmo: qꝛ tunc pmũ genus accipiet a mã sim pliciter vel materiali: qꝛ in isto possunt aliqua cōuenire si ne ꝛueniētia in aliquo gradu posteriori. ¶ Itez tūc nulla spēs specialissima icludit mãm nisi quia precise icludit cō ceptum pmi generis: nã respectu eius omnes dñie iterme die dicūt actū. ⁊ ita nlla materia que sit ppria mã simplex est alteri^o rōnis ab alia: qꝛ illa ē sine omni actu distinguen te. ⁊ ita nec in celo ⁊ in igne est mã alterius rōnis. ¶ Itez tūc suba vel icludet solã materiã. ⁊ ita fm aliquos nō pre dicabit de angelis. vel est cōposita ex materia ⁊ forma: ⁊ nec sic fm istos pdicat de illis. Si neutro mō. tūc dñia coꝛ poris cōstitutiua addet materiã supra formale iportatuz per subam ex quo mã pertinet ad quiditatē rei. Et opz q̃ addat aliqd pertinēs ad suã quiditatē: qō est cōtra istum 3^m articulũ. ¶ Ad illa. ¶ Ad pmũ si negetur predicatũ in qd accipi ab aliquo: nisi manifesto per operationē. B nihil est. Tum qꝛ multa genera itermedia a nulla. ppria opera tione sumūtur. Tũ qꝛ ⁊ si itellect^o noster nō sumeret. esset tamen perfectio in re. ⁊ pdi^m supti^le. Tum qꝛ trans^o mani festat aliqd cōmunc: sicut ⁊ operatio cōmunis. Alr pōt di ci q̃ differētia sumit per se ab actua^tt eēntialr perfectiua: quādoqꝛ autem talis est realr forma ⁊ pfectibile materia simplex vel ꝛposita. sic auicebron posuit omni dñie corrñ dere. ppriã formã: quādoqꝛ actualitas a qua sumitur dñia nō est forma: sz pfectio formalis. ⁊ hoc sufficit pro differē tia. ⁊ tūc perfectibile nō est mã. Sed totuz vt perfectibile fm aliquã rōnem realē pfectiuã. Licz igit quādoqꝛ ascen dēdo abstrahatur vere mã composita a forma vel forma to: vt corpus ab animato. ⁊ fm multos ab ianimato: tamē vlterior abstractio fit tm̃ a rōne reali formali. ⁊ ita nō sta tur in mã pma: sed in ente summe potētiali respectu ratio nuz realiũ perfectiuarũ tale est ens cōmunissime sumptũ Genus aūt cōmunissimũ omniũ naturaliũ nō tm̃ a mate ria sumitur: sed etiã ab aliqua forma fm se indisticta: ⁊ p fectibili per oēs actualitates spērũ sicut per rōnes reales alias pfectiuas. ¶ Si aūt oīo instas q̃ a mã pōt sumi pdi catũ in qd ex quo est de eēntia rei: ⁊ ab illa forma aliud p dicatũ: ⁊ in quale ⁊ ita dñia. ¶ Rño. illud pdicatum a foꝛ ma nō ꝛtrahet pdicatũ a mã sicut dñia ꝛtrahit gen^o. quia vtrũqꝛ est eque cōe. iō a tali forma nō ꝛtrahēte: sz ꝛtrahi bili si accipiat pdicatũ erit genus: ⁊ i qd. ita potes habere. tria gñia pma māliuz. sz vnũ totale icludit duo ptialia. Iō sufficit illud vnũ ⁊ neutrũ alioꝛ ponit genus: qꝛ genus p prie dr qō importat totũ potētiale spēi ꝛhibile per dñiam vlteriorē. Sz quare ē vna forma sz se indisticta que ime diate inest mãe pme que ꝛhibit per oēm formã remotiorē sicut per rōnez realē nisi ponat silr in oī gñe descēdendo vsqꝛ ad spālissima. ¶ Rño. oīs forma informãs materiã pmam hz vnã rōnez realē impfectissimã ⁊ potētialissimã que ꝛstituit pfectibile per aliã rōnez eiusdē forme actu^rez ⁊ perfectiorē. Sic saluat illud inter potētiaz ⁊ actuz pmũ est ꝛportio sz idistinctōez pme rōnis realis ab illa sumit genus pmũ māliuz sil. ⁊ a mã vt genus totale fm pdicta: quarũcūqꝛ igit spēz forme specifice sole pficiūt rōnem p maz imediate: ad illas a gñe primo māliuz descēditur tm̃ per dñias pfectionales: qñqꝛ p partiales q̃z diuitur in vna forma per pfectionales: qñ ibi stat. ⁊ hr mã ꝛposita addit dñia partialis in qua: qñqꝛ pōt vlteri^o iri: sz perfectiōales sicut in aiali vltra corp^o. ¶ Ad 2^m per idē pz. ¶ Ad 3^m di co q̃ ista rō real^a qua sumit gñalissimũ qō est suba ē sim plex negatiue. i. nō includēs ꝛpōni nō ꝛtrarie. i. repugnās ꝛpōni. Qꝛ aūt dñia addat totalitatē eēntialez non est incō ueniens. quia totalitas essentialis contrahit partem per fectionalem: sicut quandoqꝛ partem essentialez potest cō trahere totum perfectionale.

¶ Amplius autem est ita manifestum. impossi bile enim substātiã ex substātijs esse iexistenti bus sic vt actu. Duo nãq̃z sic actu nunq̃z sunt vnum actu: sed si potestate duo fuerint: erunt vnũ: vt que duplum ex duobus dimidijs pote state. Tex. cōmen. XLIX.

¶ Manifestum est autem q̃ substantiaruz esse existimatarũ plurime potestate sūt vt ipse par tes animaliũ. Nihil eteni separatũ est: quando aūt separata fuerint: tūc entia sunt vt materia omnia terra: ignis: ⁊ aer. Tex. commen. LVI.

¶ Questio. XX.

Vtrum partes organice aialis habe ant distictas formas spē dif ferētes. Qꝛ nō. ex duob^o i actu nō fit vnũ. in lra. duo actus cōstituūt duo in actu. igi tur tē. ¶ Itē ex duobus numero non fit vnuz. ergo nec ex duobus spē que magis differūt. ¶ Itē diuersa spē nō ꝛtinuātur. que. n. forma perficeret materiã que subest termino con tinuāti. alr est vnum cōtinuum. 5°. huius. cap. de nã. vnum sunt fm q̃ ꝛtinuũ ad natũ: ⁊ cui nascit. ergo ⁊ hic. ¶ Itē vnã formã substantialē ordine nature segtur vna forma in materia: forma aliměti est vna quaz cōsequūtur imme diate forme partiũ organicaruz: qꝛ quelibz pars organica simul nutritur. ergo tē. ¶ Itē diuidat vermis. vtrqꝛ ps manet animata. si in eis sunt diuerse forme spē erunt ani malia diuerse spēi. ergo vermis pus nō fuit vnũ animal: si in eis ē vna forma spē. ergo ⁊ pus in toto.

Contra mouēs ⁊ motum sunt duo in actu. vna pars mouet aliã partem animalis. ¶ Item acci dētia magis diuersa isunt partibus diuersis organicis: q̃z sint diuersa accidentia multoꝛ specie differentiũ. ¶ Itē operationes indicāt formas: sed diuersas habent opera tiones specie partes organice. ¶ Item diuersa mixtio in diuersis partibus. ergo alia forma. ¶ Item in omni par te mixti oēs sunt forme elemētares fm aliquos. ⁊ tamen mixtum est vnũ. ergo magis est hic.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

Opinio q̃ sic: qr pars animalis separat̃ ab animali sine generatõe: ⁊ nõ manet in actu p̃ formã totius post separationẽ. ergo per aliã quã p̃us habuit. aĩs ps. Tũ ad sensuz. si os extrahat̃ de corpore animalis.

EXTRA ¶ Respõdetur q̃ generãs vniuersale ĩducit aliã formam: qr equoce dr̃ fm aliquos os viuũ ⁊ mortuum.

¶ Tuz per rationẽ: qr abscindatur aliqua pars carnis successiue a corpore animalis successiue amittet animã: ⁊ acq ret successiue aliã formã. si nõ manet illa quã p̃habuit

EXTRA ¶ Hoc autem non cogit: quia successio est ibi in amittẽdo animã simul cum diuisione.

¶ Itẽ forma eadẽ videt̃ eque cõseruatiua sui a corruptione: corrumpitur autem tota caro: ⁊ putrescit osse manente non corrupto.

EXTRA ¶ Hoc non cogit: quia conseruatio maior potest esse ꝓpter alia accidentia.

¶ Item formã carnis sequit̃ ordine naturali in mã forma subalis alia ab illa que segtur formã ossis. patz in putrefactione cadaueris in generatiõe alioꝝ ex ipso. igit̃ forme a q̃bus sunt iste generatiões sunt alie specie.

EXTRA ¶ Hoc non cogit: quia ex eadem parte carnis per putrefactionem possunt plura generari.

¶ Ista opio si ponat aliquã vnitatem in aĩali p̃ter aggregationẽ q̃uo vnus ẽ aceruus lapidũ. oz q̃ vno triũ modoruz ponat: vel q̃ eiꝰ vnitas sit ab vltia forma. s. aĩa sensitiua q̃ fit silr vna spẽ in toto: lz extensa p accñs ad extensionẽ totius. vl q̃ añ istã ponat̃ vna forma mixti q̃ sit dispõ ad sensitiuã. vel 3° mõ q̃ nulla ẽ ibi vna forma spẽ. sed tm̃ multe spẽ ex qbꝰ ĩtegrat̃ vna forma a q̃ est vnitas ꝓpositi. ¶ Sz

T.c.60. 3m mẽbꝝ videt̃ cõtra Aristo. in fine septimi. quõ enĩ ex mãlibus partibꝰ fz ipz hoc est ex ĩtegralibus est vnũ nisi per aliqd qõ sit actus respectu eorꝝ. ita q̃ illa ĩtegralia silr iuncta. nunq̃ vident̃ eẽ nisi vna pars eẽntialis alicuiꝰ vnius. Aliozũ modozꝝ primꝰ ponit minorẽ vnitatẽ. scõs maiorẽ. Uterq̃ improbat̃ per hãc rõnez. vniꝰ perfectiõis est vnũ pfectibile p̃suppositũ. ita q̃ illa ꝓpria vnitas vnius pfectibilis. p̃supponit̃ vnitati pfectiõis: nec est ab ea quã talem vnitatẽ dabis pfectibili sensitiue fm p̃maz viã: vel pfectibili forme mixtionis fm scõam: nõ videt̃ pole. ¶ Confirmat̃ p̃ma propõ. quõ enĩ improbat̃ vna forma totius vniuersi ipa negata vel quozũcũq̃ disperatozꝝ. ¶ Itẽ gñatio aĩalis ex semĩe est vna. q̃ sicut terminꝰ a quo ẽ vnꝰ. ita terminus ad quẽ p̃cipue si vni forme tm̃ vna succedit nãliter

¶ Item trãsubatio panis in corpus xpi est vna.

Opinio alia q̃ forma mixti p̃cedens aĩam si eẽt alia ipa eẽt vna totius virtualr in se cõtinẽtis perfectiones multas fz quas perficeret diuersas partes materie: ⁊ cõstitueret diuersa organa ĩcompleta. s. p̃ncipia imperfecta: ⁊ q. remota opationũ diuersaruz: quare si sensitiua aĩalis bruti ex perfectiõe sui ĩcludat perfectionez talis forme mixti: ⁊ p̃ter hoc ꝓpriã: poterit esse vna realr: ⁊ multiplex virtualr: ⁊ fm diuersas perfectiões virtualr cõtentas tã ꝓprias sibi: q̃ forme mixti si eaz ĩcludat poterit diuersas ptes mãe perficere ⁊ diuersa organa pfecte constituere. ¶ Cõfirmat̃: qr vnitas videt̃ ponẽda q̃tũ est pole nũc aũt maior distinctio appet in opationibꝰ. ⁊ in alys correspõdẽtibus organis ĩquantuz aĩata sunt: q̃ inq̃tuz sunt sic vel sic mixta: ⁊ tamẽ pfectiones eorꝝ que sunt ĩquantũ aĩate sunt: nõ ponũtur diuerse forme subales integrãtes vnã in animã sensitiuã. etiã fm illos qui nõ ponũt potentias esse accñtia. igit̃ nec oz talẽ diuersitatez ponere in forma mixti. ⁊ si nõ in oculo ⁊ aure pari rõne videt̃ q̃ nec in carne ⁊ osse. ¶ Scõo cõfirmatur per illud. z. celi ⁊ mũdi.

T.c.62. vide. de ordinatiõe entiũ fz multas ⁊ paucas opationes. quere ibi. Sicut igr̃ in corruptibilibus perfectius ens hz plures operatiões. ita videt̃ q̃ forma q̃ est pfectior sit p̃ncipiuz talium. Ex hoc appet vt videt̃ quare aĩa regrit corpꝰ habẽs partes etherogeneas: vt sint apta ĩstrumẽta multarũ operationũ: quarũ ipsa est p̃ncipiũ quas nõ posset per vnũ ĩstrumẽtũ exercere. ⁊ ideo tale corpus habẽs partes huiꝰ. vocat̃ organicũ. ⁊ ita est si aliqua disponat ĩmediate ad talem formã. vr̃ q̃ sit vna realr. licz ergo ponerent̃ in composito multe forme ordinate: nõ tamẽ multe partiales.

¶ Hoc ducitur ad oppositũ: qr perfectius pluriuz opationum est p̃ncipiũ cũ minori diuersitate. orgo sensitiua magis vna q̃z forma mixti. Et lz sensitiua sit p̃ncipiũ multoꝝ nõ forma mixti: nisi materialr ⁊ dispositiue: nõ tm̃ possunt pefectiones vnitiue contente in sensitiua ad seipsas materialr disponere: nec ita oportet eas differre: sicut formas disponentes imperfectiores.

¶ Tertio cõfirmat̃ positio sic. sicut aliqd est ens. ita ⁊ vnũ ergo pfectius ens est perfectiꝰ vnũ. ¶ Rñio. ĩtensior vnitas nõ semp magis excludit dr̃iam aliquoꝝ in vno. ¶ Cõtra istã op̃. quare forma vna dat huic parti materie hãc pfectõem. ⁊ nõ illã: quã tm̃ equalr cõtinet. ¶ Respõdetur in forma homogenea: vt ignis: quare illa ps q̃ntitatiua datur huic parti ⁊ materie: ⁊ illa illi: facilius videt̃ in ꝓposito rñdere: qr partes sunt alr dispposite: vel per formaz ĩperfectiorẽ: vl p̃ formas corrũpendas: vel p̃ q̃litates in partibꝰ corumpẽdi. Ideo diceret̃ formã dare aliquã perfectionẽ vni parti q̃z alteri. ¶ Cõtra. forma omnẽ pfectionẽ vtualiter cõtentã dat omni pti materie quaz pficit. Exm ĩtellectiua si cõtinet sensitiuã ⁊ alias. ois pars materie que perficitur ĩtellectiua. perficit̃ alys cõtentis. ¶ Respõdetur q̃ quedã forma hz totalitatẽ quãtitatiuã. ⁊ sl per accidẽs: ⁊ hoc fine totalitate vtuali. exm. albedo. Quedã totalitatẽ virtualẽ sine q̃ntitatiua oiuz. exm. anima ĩtellectiua. Quedã vtrũq̃ simul. exm in ꝓposito ỏ forma mixti. si ponatur cũ sensitiua: aut de sensitiua si cõtinet illã. ¶ Qõ accipit̃ in obyciẽdo. cõceditur de scõa totalitate: non de tertia: qr licz ibi p̃cedat naturalr totalitas vtualis illã aliã: tm̃ in pficiẽdo materiã fm illas perfectiones distincte poneret̃ necessaria alia totalitas: qr nõ est eadez pars materie capax perfectionũ istaruz distincte. ¶ Possent igit̃ dari quatuor signa. In p̃mo est talis forma habẽs totalitatẽ virtualem tm̃. In scõo perficit totaz materiã: vt primũ perfectibile: cõstituendo compositũ sine pluralitate perfectionũ distinctarũ. In 3°mã itelligitur extẽsa: ⁊ etiã forma ista per accidens. In 4° intelliguntur partes mãe perfici perfectionibus vtualibus forme. ⁊ hoc distincte.

Contra ista. si pfectiones alique virtualiter cõtente sunt ĩcõpossibiles in materia. igit̃ ⁊ in forma cõtinẽte. pbatio ꝓñe. nũq̃ est ĩcompossibilitas aliquoruz vt ĩsunt 3°: nisi qr iter se sunt ĩcompossibilia. vnde si albuz ⁊ nigrũ nõ eẽnt iter se repugnãtia: qn fm ꝓprias rõnes silr essent in aliqua eẽntia cõtinente vt ruboze fm ꝓprias rationes possent idẽ perficere. ¶ Itez que est differẽtia huius opinionis subtilis que videt̃ sequi rationẽ. ⁊ pc que videtur grossa: ⁊ est sensui consona. Nõne p̃ma ponit vnam formã mixti habentẽ multas formas partiales nõ ꝓprie quãtitatiuas. qr accidit q̃ vna sit extra aliã cũ sunt res diuerse. ⁊ si perficiãt aliã partẽ materie perficiẽt: nec forma tota que est ex eis poterit materiã perficere nisi habẽtez partes diuersas fm quas diuerse partes forme perficiãt. Si ꝓpares totã formã ad totaz materiã: ⁊ partes ad ptes: que in pficiẽdo sit nãlr p̃or: tota. s. an pars equocatio erit: qr tota p̃oritate pfectionis: pars p̃oritate gnõnis. Quid vltra põt scõa opinio ponere si maiorẽ vnitatẽ ponat in tota forma respectu partiũ q̃z istã. vt. s. forma nõ habẽs partes reales perficiẽs materiã nõ habentem partes realiter diuersas in quocũq̃ nũc nature perficiat illas partes. cõtradictio videtur: vt deducit p̃or ratio.

EX

TRA

Cõtra hãc ꝓdictõez opiõez

forma habẽs ꝓprias totalitatez habẽs ꝓtualez

forma habẽs totalitatem ꝓprias

v. s. totalitatẽ q̃ntitatiuã

signa 4ꝰ forma totum

N. 8°

doctor videtur ꝓdictas opiones

UNIVERSIDAD DE MURCIA

2ª pte opīo

ō ptib⁹ alīus.li. 3°.ca.4.

Sic ergo teneatur ꝑma opinio. ¶ Et ꝛfirmatur sic fm ꝑbm.coꝛ ꝑmo generat̃ etiã tẽpoꝛe ante alias partes aĩalis: ⁊ esset assignare in generatõe aĩalis. loquendo de tota.multas mutatiões completas ad multas fomas partiũ: vnã ante aliã tẽpoꝛe.ergo si alis est tm̃ vna foꝛma mixti: vel generatio illi⁹ est motus ꝓlixissimus ĩmo multi motus ꝛnter se habẽtes vel multe mutatiões ĩter q̃s cadũt multi mo⁹ hãtes illas pro terminis: quoꝛuz vtrũq; videtur incõueniẽs ponẽdo vnam foꝛmã omniuz (partiũ animalis.

Ad primum arm̃ dõm: ꝙ maioꝛ est va q̃ illa duo sunt in actibus vltimatis.ita ꝙ illa actuata nõ sunt capacia vlterioꝛis actualitatis quales nõ ponũtur partes ille. ¶ Ad secũdũ.quãto aliq̃ sunt magis vnũ in participãdo vnã rationẽ: tãto minus nata sunt vniri: vt ex eis fiat vnũ. ergo.ꝛnia nõ valz. ¶ Ad 3m negat̃ maioꝛ: qꝛ man⁹ arida cõtinuat̃ carni viue vel ram⁹ arboꝛi: sicut ligno lapis fm aliquos de fonte ꝛuertẽte lignũ in lapidẽ. ¶ Ad ꝓbationez ma. si pũctus ponat̃ ꝓuatio vlterioꝛis lõgitudinis. ⁊ sic linea vlterioꝛis latitudinis: ⁊ superficies ꝓfunditatis: nõ ẽ difficultas: qꝛ foꝛma nihil pficit sub pũcto: nec linea: ꝛz tm̃ sub quãtitate coꝛpoꝛea. Si aũt ponant̃ linea ⁊ supficies ⁊ punctus aliqua alia positiua: qꝛ ⁊ coꝛp⁹ in cuius diffõne cadũt.est aliqd positiuũ ex.3.metaphyce.difficile est arm̃: qꝛ non sunt in mã siue foꝛma subali: nec cũ foꝛmis oppositis. Tũc etiã nõ oꝛ oẽm foꝛmã subalẽ regrere determiãtã q̃litatẽ in materia.imo nec aliquã gn posit nõ q̃tã pficere ¶ Alr mioꝛ negat̃: ⁊ ponit̃ ꝙ vnitas partiũ aĩalis ẽ maioꝛ vnitate cõtiguitatis. ⁊ minoꝛ ꝛtinuitate. Primũ pz: qꝛ fructus auulsus non nutrit̃. Scõm pz in sũmitatibus ossium vbi dõ fieri cõtinuatio per cartilaginẽ: post decoctõem. videtur cartilago separari nõ relinquẽdo signa ꝛtinuatiõis. ¶ Cõtra hoc.ergo aĩal vnũ est multa aĩalia: qꝛ multe substãtie sensibiles. ¶ Rño.aĩa est ꝑmo pfectio aĩalis per se ⁊ nõ ꝑmo partis aĩalis.ergo suba aĩata sensibilis ꝑmo est aĩal.nõ sic pars. ¶ Ad 4m rño.maioꝛ videt̃ vera: qꝛ generationẽ ꝑcedit alteratio ꝓꝑa que nõ põt recipi nisi in substãtia determinata: minoꝛ falsa: qꝛ alimẽtuz est alterabile fm diuersas ptes diuersis alterationibus pꝛeuys diuerſ generatiõibus. ¶ Alr dõm: ꝙ sicut est vna foꝛma ꝑncipalis gnãntis fm quã agit.ita ⁊ vna ẽ ꝑncipalis terminus generatiõis. Alie sine qbus non est illa: sunt termini nõ ꝑncipales. Exm.quando aĩal gnat aĩal. fm aliquos generat foꝛmas q̃tuoꝛ elemẽto ꝛz: nõ tm̃ vt ꝑncipalr itentas: sed necessarias ꝓpter foꝛmã mixti ꝑncipalr itentam.

Ad argumenta cõtra ꝑmã opionẽ. qꝛ illa opinio tenetur respõdendus est. ¶ Ad ꝑmũ vnius perfectionis ⁊c. ¶ Rño ptes mãles q̃ vocãtur elemẽta in fine.7t. nõ habẽt tantam vnitatem ante q̃z recipiũt foꝛmã: quantaz habẽt a foꝛma sicut a. ⁊ b. in se quantã habent a foꝛma sill'e. sufficit igitur respectu foꝛme illimitate aliquo modo vnitas oꝛtis in partib⁹ materie .s. ꝙ tota materia ex illis oꝛdinẽ habeat ad talẽ actum: vt foꝛmã adequatã respectu cui⁹ nulla ꝑs materie eẽt potentia adequata. ¶ Ad illud de aĩa mũdi.dicit̃ ꝙ nõ est vna foꝛma: qꝛ tunc vniuersum esset imperfectũ quocũq; idiui duo coꝛrupto. ¶ Cõtra.nũquid animal imperfectuz quacũq; carnis parte amota nõne idiuidua in vniuerso ponerent̃: quasi ꝑtes omeomeree: ⁊ spẽs quasi anomeomeree. Aliter arguit̃ ꝙ operatio arguit foꝛmã.igit̃ vbi vltra pꝛoꝑias operatões coꝛrũpentes partibus ꝛz ꝓꝑias foꝛmas videmus aliquã vnã operatiõem cõem: sicut in aĩali sentire.ibi cõcludimus foꝛmã totius actuãtem omnes partes cõmuniter in partibus vniuersi vltra ꝓꝑias operatiões cõueniẽtes eis fm ꝓꝑias foꝛmas nullã videmus aliã cõmunem: vt in igne ⁊ aqua vltra calefacere ⁊ frigescere.ergo ⁊c. ¶ Ad illud de vnitate gnõnis aĩalis.pz per ꝛfirmatiõem ꝑme opinionis de generatione coꝛdis ante alia. ⁊ loquẽdo de iductiõe foꝛmarũ partialiũ mixtiõis. Si autẽ generatio aĩalis dicat̃ iductio sentire illa est vnica in vnico istãti: nã simul põt quelibz ꝑs fm foꝛmã mixtionis esse dispõ ad receptionem sentire.eo mõ quo ẽ eius receptiua licz nõ possit simul semẽ esse dispositũ ad omnes foꝛmas ꝑtiales mixtionis. vnde nota ꝙ nõ simul iducũtur foꝛme mixti: tm̃ sensitiua tota simul in vltimo istãti cõplete oꝛganiçationis: nec simul foꝛma mixti cũ sensitiua. ¶ Ad arm̃ pro secunda opiniõe. ¶ Ad primum de maioꝛi distinctione operationũ continentium sensitiuam q̃z foꝛmã mixti. Posset dici ꝙ ⁊c. Explicit liber.7s.

¶ Nec quecunq; itaq; natura quidem: nõ substantia vero nõ est his materia. sed quod subiicitur substantia: puta que causa eclipsis: q̃ materia non enim est: sed luna ꝙ patitur: que causa vt moueus ⁊ coꝛrũpens lumen terra. Tex. commenti.XII.

¶ Libꝛi octaui metaphysice. Questio. I.

Truz accidẽs sit foꝛma simplex: vel sit ꝛpositũ ex aliqbus essentialr diuersis. Oꝛ sit compositũ: arguit̃ qꝛ ex.7.ca°.5°.mã est qua res põt esse ⁊ nõ esse. accñtia sunt coꝛruptibilia.ergo ⁊c. ¶ Cõfirmatur: qꝛ ex.9.ca.7. videtur hr̃i: ꝙ oꝛis simplex foꝛma: ⁊ ẽ tm̃ in actu ⁊ incoꝛruptibilis. ¶ Itẽ simplicitas pfecta est simplr pfectõis in entibus. Qõ pz: qꝛ deo sũme attribuit̃.ergo qõ est simplicius est perfecti⁹: naz in his que sunt p se si sir ad sir. ⁊ magis ad magis. ⁊ ecõuerso.accñs igit̃ si esset omnio simplr esset perfecti⁹ suba que est cõposita ex mã ⁊ foꝛma ¶ Cõfirmatur qꝛ ens diuidit̃ in cãm ⁊ causatũ. ita ꝙ causatũ tenet ibi rõnem imperfecti: qꝛ depẽdens est.ergo qõ plus recedit a rõne causati pfecti⁹ est: accñs si est pura foꝛma minus causatũ est q̃z suba: qꝛ tm̃ habz duas cãs extrinsecas. ĩtrinsecã nam. Substantia aũt composita magis causata est: ⁊ a pluribus depẽdet: qꝛ a.4.causis. ¶ Itẽ foꝛma simplex subm accñtis eẽ nõ põt fm Boetium de trinitate. ¶ Et ꝓbatur: qꝛ potẽtia ꝑoꝛ: que.s.est ad foꝛmã subalem ꝑius oꝛ ꝙ actuet̃ q̃z potẽtia secũda que est ad accidẽs. Sz multa accñtia sunt subiecta accñtium: vt linea recti ⁊ curui.nũerus paris vel iparis: motus velocis vel tardi. Hoc etiã vult Auic.z.metaphysice.cap.9°.

Contra philosophus in lr̃a.accidẽtia nõ habẽt mãs ex qua sed in qua. ¶ Item in.6.ꝑncipys foꝛma est simplex ⁊c.

Opinio ꝙ accidẽs est realr ꝛpositũ. Propter tria. Primo: qꝛ qõ cũ alio realr ꝛ. ⁊ ab eo realiter differt est cõposituz ex duobus: in quoꝛ altero ꝛ. ⁊ ꝑ reliquũ differt nigredo ⁊ albedo realr differũt: vt pz ⁊ realiter cõueniũt: qꝛ in coloꝛe que nõ est cõueniẽtia rõnis. ex q. de ꝛceptu generis. ¶ Cõfirmatur maioꝛ: qꝛ simplr simplex a quocũq; distinguit̃ videt̃ esse ꝑmo diuersuz ab ipo ⁊ nõ differẽs: vt pz de mã respectu foꝛme spẽs accñtiũ ꝑprie differũt: ¶ Itẽ supꝛa in isto.8.ca°.3.hr̃ ꝙ omne diffinibile oꝛ eẽ ꝛpositũ. ꝑ qõ Azz.approbãdo ãtistenichos ipꝛobat plonis ideas: ꝙ nõ erũt diffinibiles si st̃ foꝛ simplices

T.c.60. T.c.17. T.c.17. T.c.17. ⁊ ide. li.i.c.3. T.c.17. T.c.19

UNIVERSIDAD DE MURCIA

T.c.i.4. ti5. tiñ Oportet enim terminū esse rationem longam ꝓm ipsum accidētia autem sunt diffinibilia ꝓm ipsum in.7. Nec obstat q ex additione diffiniunt: qz ꝓpter simplicitatem nō negat eis diffinitio talis qualis est diffō substātie: sed ꝓpter dependentiā ad subaz. ¶ Itē scōo ꝑncipal' sic. iz. metaphysice. ca. z. diffuse tractat Az. q sicut illa que sunt in diuersis generib' sunt sim' diuersa. Ita z eorū ꝑncipia ꝓpria ꝓportiona' tñ eadē: z hoc de mā ꝑuatiōe forma z mouēte. g forma que ē in gñe accñtis hz ꝓpriuz potētiale ꝑncipiū cōponēs ipm: z nō tñ subiectū. vt vr: qz tūc nō videntur ꝑncipia generū ita eē alia: sicut sunt ipsa gña. ¶ Confirmat illud ex ītentione Az. in. 7. ca. 8°. vbi vult q illa ꝑ ca. 7'. Qz compositū gñatur ꝑ fit in oī gñe. g z in gñe q̄litatis. si illud compositū esset tñ ex subiecto z accidēte. cū illud sit ens per accñs no eēt per se terminus alicui' motus vt videt Arist. velle in. 6. ca. z. qz in nullo gñe ē motus oīs videt terminari ad rē alicui' generis per quā z ipse in gñe colloceē. ¶ Itē. z. ꝑncipal' sic. in. 10. ca°. 9. vult Az. q motus ē iter formas eiusdē gnis physici cuiusmodi sunt ꝑria z media. z nō iter formas alteri' gnis physici. eiusdē gnis. hic dñr ex. 5. que hñt idē susceptiuū ꝓmū tale. g susceptiuū hñt ꝓtraria z media inter se idē z nō idē cū alys alteri' cōtrarietatis: puta oēs colores iter se. sed nō cū sapore. Sed qdcūq subm siue potētiale alterius generis a genere q̄litatis sumat istud: sicut est idē colorū. z ita etiā colores z sapores: vt pz de suba z q̄titate que vtraq eadē subest colori z sapori. ergo illud susceptiuū penes qd distinguūtur genera physica in accidentibus est aliquid intrinsecus ipsis: z pars essentialis ipsorum.

T.c.i.4. z. ide. T.c.32. T.c.22. z. ide. T.c.4. z. ide. T.c.22. z. ide. T.c.33.

Contra istā opinionē arguit tripl'r. ꝓmo sic. si albedo est cōposita sint ꝓponētia a. māle. z b. forma le. albedo iformat subz aliquod: q̄ro aut a. tñ informat illud subm. aut tñ b. aut vtrūq. si neutrum. ergo nihil iformat subm. Si a. vel b. tñ. ergo ꝑpa passio nō iest ꝓmo suo subo: sed tñ per partē sui. Nō vtrūq. ꝓbo ꝓmo de a. quia tūc mā sube cū sit perfectior. a. poterit aliquid iformare. z ita in ifinitū ire. ¶ Scōo ꝓbatur hoc de b. qz ita iformat a. cui' capacitas adequatur actualitati. b. aliogn nō fieret vnū ex eis. ergo actualitas b. nō extēdit se ad subz. ¶ Cōfirmatur. forma substātialis q̄ pfectior est ipo b. nihil aliō a. ꝓpria mā pōt iformare: nec pficere: vt iformans. Ex predictis etiā ꝓbat q nō alterū tñ. ¶ Qd etiā aliter ꝓbatur qz si a. tñ. ergo b. nihil iformat cū quo nō facit vnū per se. z ita oīno nō est forma accidētalis. Magis etiā denomiaretur subm ab a. q̄z a toto. vel a. b. Si. b. tñ: ergo a. est z nō est in subo z capax actus ergo ē materia subalis. ¶ Item z° sic. iter illa pōt esse mot' que etiā hñt idē susceptiuū ꝓprium. z hoc circūscripto alio susceptiuo accñtali: pz de q̄litatib' z q̄litate siue suba due forme duarū spēz ꝑtraria z ex datis hñt idē ꝓpriū susceptiuū z p se: qz eiusdē generis. g circūscripto subo qd est susceptiuuz accñtale poterit eē motus iter spēs cōtrarias. sic igit ex albedine fiet nigredo: sicut ex aere aqua. qd est ꝑ Az. qui in multis locis vult subiectū esse ita necessariū in trāsmutatōe accidentali: sic mām in trāsmutatiōe subali. z qd ex albedīe nō fit nigredo. Sz q ex albo fit nigrū. Si dicat quālibz forma accñtalē hre. ꝓpriū susceptiuū q nulli' alteri' forme sit capax. ¶ Hoc videt irrōnale. Tum qz tūc forma accñtalis magis ꝓplet capacitatē sui receptiui ꝓportōalis q̄z forma substantialis aliqua sui susceptiui nisi forte forma celi ꝓm aliquos. z tūc sicut celū ponit icorruptibile: q̄re nō ita z accidēs compositū. Et tñ: qz si mot' deberet eē iter contraria oporteret vt videt q subiectū ꝓmo moueret ad susceptiū ꝓpriū eius q̄tū ad formā susceptiui illius. z ita nō esset p motus iter ꝑria. ¶ Itē. z°. omne illud qd est imediatū ꝑnciplū agēdi. vt. s. quo agēs agit. vr esse tñ actus. ita q nō ꝑcludat duas res. potentiā z actū: qz nō esset quo ꝓmo agit: sed per partē ꝓmi que ē actus. accidēs aūt aliqd: vt calor z hz ponit q̄ p agēs agit in aliq actiōe: vt in calefactiōe z c.

In B.7. t.c.32. z alibi. z p phy. z. i. ō gene.

Aliter dicitur ad questionē: q paucitas semp ē ponēda: qñ per istā saluat appentia iuxta sentētiā phi p phycoz. cōmēdātis melissum pre Anaxag. ꝓpter paucitatem ꝑncipioz. nā. n. nihil facit frustra. Et iō positio pluriū semp debz dicere necessitatē manifestā ꝓpter quā ponant tot: nihil aūt appz in accñtibus ꝓpter qd debeāt poni cōposita ex duab' partib' eēntialibus ꝓmuniter loquēdo: vt patebit respōdēdo ad argumēta. ideo cōmuniter negat talis cōpositio. ¶ De quātitate tñ cōtinua z discreta que vident hre partes māles. ac per hoc essentiales: qz nūq̄z māles cōstituūt vnū ꝓpositū sine forma alia ab ipsis. ¶ De his inq̄z est difficultas specialis q̄ alibi hz locū. s. in explicādo descriptiōem quantitatis. in 5°li. Sz de alys accñtibus fit hic sermo.

T.c.50.

Ad primum ꝑncipale respōdeo: sicut generabile ꝓpe est cui' aliqd pfuit. qd postea ē ps geniti ex. 7. ca. 5. ita z corruptibile est. ꝓprie cui' aliquid manet post corruptionē qd fuit ps corrupti. z ita tñ cōpositū generat z corrumpit in oī genere. z h cōpositū ex ista forma que per generationez iducitur z p corruptōem expellitur. z ex illo qd trāsmutat ꝓm illā formā: sicut aūt in gñatōe subali: qd trāsmutatur ē mā. Ita in accidentali qd trāsmutat est subm. Et ita cōpositū ex ipso z forma accñtali est p se generabile ibi z per se corruptibile. per se inq̄z sicut ibi est per se gñatio z corruptio. accidēs aūt sic nō est corruptibile: sed vocādo corruptibile qcquid per trāsmutatiōem nālē nō est postq̄z fuit: sic accñs est corruptibile: z etiā forma subalis mālis. ¶ Ad cōfirmationē rñō in. 5. hr ca. de vno q idiuisibile est maxie vnū. z hoc si est suba: qz ex tūc est ex se vnuz z icomposibile alteri: accñs licz in se sit indiuisibile. est tñ cōpossibile alteri sine quo nāliter nō est. iō lz pbs diceret oēs act' ꝓmo mō simplices h ē in se: z aly icōpossibiles eē icorruptibiles. nō tñ h diceret de simplicib' in se z ꝓpob' cū alys. ¶ Ad z^m ꝑncipale qd requirit magnū tractatū: quō illud qd est simpl'r pfectōis nō semp cōcludit istud eē simpl'r pfecti' in quo ē excellētius illud: sed tñ ꝓm qd: nisi illud sit perfectissimū iter illa que sunt sil'r perfectiōis: quē tractatū habes alibi. ¶ Dic breuiter trāseo: q icorruptibilib' cōiter simplici' est impfectius: lz nō ꝓpter sim^tem maiorē. q̄ si illa nō sit perfectiōis. Sed qz talis natura nō pōt habere multā actualitatē cū simplicitate nō tātā saltē q̄z tā cū ꝓpōne z actualius vl'r est pfecti' Ex^m eēt si qs canis eēt sapiēs: z cū sapiētia nō posset habere summā rabiē ꝓueniētē cani: eēt canis iperfectior cane nō sapiēte: nō tamē eēt ens iperfecti': qz canis limitat ens z pot' ei repugnare q in entitate ponit nobilitatē. ¶ Per idē ad cōfirmatōem: licz. n. ens cātū sit simpl'r impfectuz qz dependēs: tñ illud ens limitatū: cui' entitas ꝓpria requirit necessario q sit causatū pōt eē pfectius tale ens. si ē a pluribus causatū q̄z aliud ens qd ē a pauciōribus cātū: qd nō recipit tātā perfectōem: nā in dependentib' bene pōt illud dependēs esse perfectius qd dependet a plurib' a quoz quolibz recipit aliquā perfectionē sui que oīa requirūtur ꝓpter suā perfectiōem: ita q nullū p se sufficeret. vnde cōmuniter causata perfectiora q̄ non imediate sunt a deo a pluribus causis dependēt: qz ꝓpter eoz maiorē pfectionē nō sufficiūt ita pauce ad cāndū illa sicut alia imperfecta. ¶ De maiore tertij ꝑncipalis que dubia est. z videt ꝑriari Az. in. 4. li. in scōa rōne cōtra negantes primū ꝑncipiuz quere ibi qd sit dicendū. Qui aūt negaret maiorē. diceret Boetium itelligere per formā simplicē actū purū. hoc est eēntiā diuinā vel ideā. ¶ Ad ꝓbatiōez etiā diceret q po^n B ē poz illa. nō q z^a sit in aliquo supposito nisi ibi sit ꝓma

T.c.22. z. ide.

T.c.11. z. ide.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

sed qz actus sit por in genere actus. i. perfectior quēadmodum potētia ad q̃ntitatē por est potētia ad qualitatē ppter ordinē actuū in gñe: nec tñ in quocūqz est scōa ē ēt pma.

Ad argumenta pro pma opione. ¶ Ad p^m pz ex qōne de cōceptu gnis q̃lis ꝓpō sufficit ad dñiam ⁊ cōueniētiā realē spē: qz vel tñ cōpositio ex dñtibus fm itentionē: vel ex rōnib^ꝰ realib^ꝰ diuersis vnitiue ꝓtētis in eodē. ¶ Et p idē pz ad ꝓfirmationem. Et etiā ad illud 8^i de rōne lōga ⁊c. nisi q̃ oz exponere quō rō Ax. tenet ꝓtra ideas: ⁊ pōt dici q̃ licz diffinibile in cōmuni nō oporteat esse cōpositū ex re ⁊ re fm pdicta. oz tñ diffi^le qō est spēs respectu substātiarū idiuiduarum corruptibiliū quarūcūqz eē sic compositū. ⁊ hoc. qz mā est per se ps qditatis talis ex. 7. sz si idee ponentur forme tñ esset aliq̃ illarū spēs respectu taliū idiuiduoꝝ corruptibilium: nā ibi maxime ponebātur. q̃ nō eēnt diffi^les: sicut species tales: qz forma pura tñ est ps talis spēi. ¶ Ad z^m pncipale idē de. iz. metaphy. satis soluit per exēpla. aer: lux: tenebra ⁊c. hꝰ. ⁊ q̃ dicit q̃ subm nō est ppriū potentiale: qz tūc pncipia nō eēnt ita alia: sicut pncipiata. ¶ Rño. 3° physicoꝝ. distinguit Ax. iter ens inq̃tū ens ⁊ inq̃tū in potētia statua. potentiale in substātys nullius alterius generis est aliquo modo: sed tñ illius per reductionem: potentiale vero in gñe accñtis cōsideratū vt potētiale: ⁊ vt perfectibile ibi est in illo gñe per reductionē: qz tñ sine illa ratione pfectibilis est in se pfectū ens. s. suba. ideo fm se ponit in alio genere. sic facilr ⁊ forte ad ppositū Ax. exponitur illud pdicam̄tor nihil phibz idē in diuersis generib^ꝰ ānumerari. ¶ Qō addit de. 7. Rño ens per accñs lz non sit vnū sicut substātia: nō tñ est nullo mō vnū: nec ita multa sicut quādo subm ⁊ accidēs manēt separata ex cap^o. de vnitate dif^nis b. in hoc nāq; hō ⁊ albū multa qdez sunt cū alterū nō ĩsit alteri: vnū vero quādo iest: ⁊ patit aliqd subiectū hō. tūc enī vnū fit. ⁊ est albꝰ hō ⁊c. ⁊ sicut est aliq̃. ita illud totū est ens aliqō: ⁊ illi^ꝰ totius est gñatio. ⁊ hoc est p se: sicut in isto genere est gñatio p se: ⁊ tamē per accidēs respectu gnōnis substātie que est per se: sicut totū ē ens per accidēs respectu sube. ¶ Et qō addit de 6°. non valz: qm̄ in pma parte capl̄i logtur de ente per accñs vno mō. in z^a parte alio mō: sicut dcm̄ est in qōne de ente per accidēs: ⁊ tūc illud dictum nō itelligit nisi de ente raro: ⁊ hoc cōparato ad illā causam respectu cui^ꝰ est ens raro. Uel si itelligitur de aggregato. hoc ē cōparādo illud ad per se causaz subiecti tñ qō subz cōcomitat raro aliqō accidēs per accidens. Sed tūc nō est rōne aggregatiōis: sed rōne alterius accñtis: qō itelli^ꝰ per raritatē: que raritas ꝶ cōcurrit cum aggregatiōe. ¶ Et ille scōs modus forte ve est fm itētionem lre. Uide ex^a de edificatore ⁊ domo: ⁊ q̃ dom^ꝰ est bis tristis cā p se est cā subiecti tñ: ⁊ aggregati per accñs tñ: qz illud aggregatū icludit accidēs per accñs: qō raro est a tali cā. Et ita alia accñtalitas ē ibi ē aggregatio. aggregatio. n. nō phibet: qz ignis per se generat lignū caliduz: non tñ caliduz: sed hoc: sicut est ibi per se. ¶ Qō addit de termino motus. rño sicut dcm̄ est in qōne de gnōne compositi: q̃ forma est quo generatū generat. ⁊ iō in. z^o phycoruz. gñatio dr̄ nālis per hoc: q̃ est via in nām que ē forma. ⁊ ꝶ nō itñ qō: sed in quo. Ita hic oīno mot^ꝰ collocādus ē in genere penes terminū quo: nō qō. nisi aliqs vellet dicere q̃ alius est per se termin^ꝰ motus. ⁊ alius gnōnis accidētalis que fit cū motu. circa qō nūc nō insisto. ¶ Ad 3^m pncipale: qō videt diffinibile: qz nō videt aliquod ab^tum oari pri us ista ꝯ^tio in quo vel mediāte quo ꝶ ꝯrietas recipit. quin idē ab^tum similr se habeat respectu alterius ꝯ^tio. pz de substātia de quātitate respectu generis colorū ⁊ generis saporum. Si quis etiā vellet fugere ad q̃litates pmas. adhuc nō videt polis euasio. nulla. n. pcise vna est imediate susceptiuum generis colorum. nec imediate rō susceptiui: sz oēs vel alique sic cōmixte. ⁊ eadē simili mō videtur pmo receptiua respectu saporꝝ. ¶ Posset dici q̃ lz vnica sit cōmixtio elemētorꝝ in vno cōmixto: tamē vnūquodqz elemētuz multas hz qualitates: ⁊ diuersam cōmixtionē illarū qualitatū elemētariū: seqtur imediate aliud ⁊ aliud genus q̃litatū mixtarū. puta si mixtionē ignis inquātum lucēs cū terra iquātum terminata: ⁊ aere ⁊ aq̃ inq̃tū perspicua. cōsequat genus colorū: cōmixtionē vero ignis ⁊ aeris iquantum calida digerētia humorē aque cōmixtuz sicco terrestri cōseqtur gen^ꝰ saporuz. ⁊ sic de alys. Hec particularia sunt ⁊ lōge a ꝓsideratione metaphyci. ¶ Item alr pōt dici vlius: q̃ sicut expressi^ꝰ habet in. 9. li. q. 5^a. diuersitas potentiarū actiuarū. accipiēdo eas fm q̃ sunt pores naturaliter pn^tis: vel nullā oīno regrit diuersitatem in re: vel tñ rōnum perfectionaliū vnitiue ꝓtentarꝝ. ita ⁊ ꝶ in potētys passiuis: ⁊ tūc vel diuersitas gnis subiecti: qō correspōdet diuersitati generis predica^lis physici: tñ est per respectuz generis subiecti ad genus physicū pdica^le quez respectuz. nulla pcedit diuersitas ab^ta: vl̄ erit illa diuersitas generis subiecti per pfectiones vnitiue cōtentas pcedētes diuersitatem respectuū. Nec mireris diuersas rōnes vnitiue poni in codē qō capax est pluriū perfectionū: qz quādoqz est ex iperfectōe subiecti qō nō est capax talis perfectōis. ⁊ si illa impfectio tollatur: siue per rē additā: siue fiat aliō cōtinēs vnitiue illā rem addendā: bñ est capax perfectionis cuius non fuit prius capax.

¶ Palam autez ⁊ quia si sint aliqualiter numeri substātie sic sunt: ⁊ non sunt vt quidaz dicūt vnitatum multitudo. Nam diffō numerus q̃dam est. T. c. X.

Questio. II.

Trum forma accidentalis suscipiat magis ⁊ minus fm eēntiam suā. Qz nō. forma est cōpōni cōtingens ⁊c. Et est sermo de for^a accñtali. ¶ Itez ꝶ in p^a ꝓpatiōe: sicut nūerus diuidit in idiuisibilia. sic diffō accidētis diuidit in genus ⁊ differentiaz que sunt idiuisibilia. ergo differentia est idiuisibilis. ⁊ per ꝓseqns forma a qua accipit. T. c. 10.

¶ Item Boeti^ꝰ sup pdicamēta sup illud q̃ iustitia nō est magis iustitia alia. ibi dicit q̃ qualitas fm se non suscipit: sz subiectū fm illā. ¶ Itez si sic. ergo ipsa manēs fm eēntiam pōt intēdi ⁊ remitti. ꝶ flm. pbatio: qz si sic ve ē mot^ꝰ a minori calido in mai^ꝰ. 5. phycoꝝ. Sz in omni motu termini sunt oppositi. Ita q̃ iducto termino ad quē corrumpitur termin^ꝰ a quo. igit iducto caloze itenso corrumpitur remissus. ergo nulla vna essentia recipit. ¶ Itē ex pcedēte ⁊ subsequēte fieret vnū. ⁊ tūc esset cōpositū illud: ⁊ minus perfectū qz cōpositū: qz forma simplex perfectior cōposito. ¶ Itē si fieret vnū ex eis vel alterum actus ⁊ reliquuz potētia qō falsuz: qz sunt eiusdē spēi: vel ambo in potētia ad aliaz formā. Et tūc aut illa forma eēt calor. ⁊ esset qō de isto: aut alteri^ꝰ spēi ⁊ tūc hoc totū tale per alteri^ꝰ speciei aliqd. ¶ Itez pexistens nō augetur nisi maiori eo apposito: qz nō itenditur tepidū nisi adueniat calidius. ꝓns est flm: qz tūc apposito aliquo paruo igne ligno itense calido nullū calorē iduceret. T. c. 14.

Contra in predicamentis. qualitas suscipit magis. c. ō q̃lis

Ad istā qōnem q̃ sic. sed quomō ponitur vno^o ppter approximationē vel remotionem a contrario. vnde. 3°. topicoruz. Albius dicitur quod est nigro impermixtius. ca. 4.

Contra q̃ magis ⁊ minus sit ibi: non tñ sic. sex pnciporū habit^ꝰ suscipit magis ⁊ minus: ⁊ nō hz cōtrariū. ibidē. ¶ Itē accipiatur albedo permixta tollat

UNIVERSIDAD DE MURCIA

nigredo ⁊ albedo nõ fiet pfectior: quia illa causa est tm̃ priuatiua: sed effectus positiui nõ ē tm̃ ꝑuatiua causa. nihil g̃ positiuũ aduenit albedini: qd̃ falsuz est: qz itendi ē effect⁹ positiuus. ergo non tm̃ sic est magis ⁊ minus. Sed alr pōt ēe in nõ habētibus contrarium.

Aliter dicitur ꝙ nõ fm essentiã suã: sed fm esse in subiecto. ⁊ fm ꝙ subm est magis dispositũ iberet perfectius vel minus pfecte. ¶ Contra ꝑmũ su^m fm se nõ suscipit magis ⁊ minus: quia idē subiectũ fm se ē in toto motu: ⁊ sub vtroq; extremo: vel ergo tũc forma fm se suscipit. ⁊ habet ꝓpositũ: vel fm iberētiã suam subiecto. ꝙ si sit aliud ab eēntia forme: quero de illo alio: aut fm essentiã suã sine addi^to suscipit. ergo aliqd̃ accidẽs suscipit fm essentiã suã. ⁊ habet ꝓpositũ. Si fm aliud: ibit in ĩfinitũ: vel est status in aliqua forma fm eēntiã ¶ Dicit ꝙ nulla vna dispositio ē que itendat ⁊ remittat que ē in subo: sed sunt diuerse dispōnes in diuersis subtis: ⁊ fm vnã iberet vni subiecto magis q̃ alij. ¶ Cõtra. tunc iter maius ⁊ minus in eadē forma nõ ē motus: qz iter que ē motus habēt idē susceptiuũ primuz. nihil tale ē in ꝓposito: quia vnũ subm est dispositũ vna dispõne diuersa specie a dispõne alterius subti. ¶ Itē tũc minus albuz ⁊ magis albũ nõ sunt eiusdez spēi. p^o qz vnius forme spē est vna ꝑpria potētia: ⁊ ꝑprima suscep^t. ꝛõs fm. 7. physicoꝝ. cap. penultimo. cõparatio nõ ē nisi in eadē spē specialissima. Sz cõparant adinuicē. igit ⁊c. ¶ Itē ad ꝑncipale. habito termino fm rõnē qua ē termin⁹ cessat motus: sz in ꝑncipio calefactiõis habet caliditas fm illã rõnē qua ē terminus calefactionis. ergo in ꝑncipio cessat. p^o minozis ex ypothesi. omne qd̃ mouet aliqd̃ hz de vtroq; termino. 6. physicoꝝ. ⁊. 4. bui^o. ergo in ꝑncipio ē aliqd̃ de eē calozis. si ergo eēntia nõ recipit magis ⁊ min⁹ in ꝑncipio ē ibi calor perfectissimus. sed calor pfectissimus ē terminus. ergo in ꝑncipio motus cessat motus. Dicit ꝗ: ꝙ nõ sic ē terminus motus: sed fm perfectũ eē in subo. ¶ Cõtra. pfecte terminus calefactõis est ipsa forma de gñe qualitatis. ergo ita fm pfectionē suã ē terminus calefactiõis. ⁊ i^am habeo pfectã fm se in ꝑncipio calefactiõis. ergo termin⁹ in ꝑncipio ē perfectissimus. ergo cessabit. ¶ Itē si motus sit ad eē pfectum in subo. illud eē in subo aut ēidez cũ eēntia calozis. ⁊ si nõ sit perfectũ. ergo nec eēntia si aliud ⁊ accñs. tunc cũ illud suscipit magis ⁊ minus. ergo aliqd̃ accidẽs. ¶ Et ꝛõfirmatur. 5. physicorũ. iter calorē maiorē ⁊ minorē est per se motus. ⁊ ille forme sunt de gñe qualitatis. ergo per se terminus motus ē aliq̃ forma de gñe qualitatis.

T. c. 27 ⁊ ide.

T. c. 7. 3z. ⁊. 87 T. c. 22.

T. c. 19. ⁊ ide.

Ad primum ꝑncipale respōdetur in. 7. in illa qõne. vtrũ compositũ per se generet. loqtur sic: ꝙ nõ recipit maius ⁊ minus quãtitatiue. Sz cũ hoc stat ꝙ in eēntia pōt recipere itensionem. ¶ Ad z^m: ꝙ sunt idiui^lia fm ꝙ sunt quiditates per se. tamẽ in idiuiduis sunt diuisibilia. ¶ Ad aliud ꝙ accñs nõ fm quiditatez in cõmuni: sicut nec substãtia. ¶ Ad aliud qd̃ dicit in lr̃a. in abstracto ambigere pōt aliqs. vtrum in abstracto suscipiãt: sed in cõcreto certũ est: sed cũ ambi^te pōt stare ꝙ recipit in abstractis. licet nõ sit ita manifestũ in abstractis: sic in cõcretis: nec Boeti⁹ facit aliud: q̃ recitat dcm̃ philosophi. ¶ Ad yltimũ ar^m. dr̃ ꝙ de calore nõ est manifestũ si corrumpat: ꝛõa tm̃ nõ valz: qz magis ⁊ min⁹ pōt esse nõ ex hoc ꝙ eēntia calozis suscipit: sz ex hoc ꝙ vnũ idiuiduũ hz nãm pfectius q̃ aliud. ⁊ pōt eē cõtinuus ꝓcessus iter ista duo idiuidua. ⁊ per ꝛõs motus.

¶ Et quemadmodum nec numerus habz magis: aut minus: nec que secũm speciem substantia: sed siquidem que cum materia. Tex. commenti. x.

Questio. III.

Trum suba. s. forma subalis suscipiat magis ⁊ min⁹. Qz sic. 6. physicoꝝ. omne qd̃ trãsmutatur ptim ē in termino a quo. ⁊ partim in termino ad quez. ergo opz trãsmutatũ habere partes. Sed illud fm cõmentatorē hz locũ in quatuor generib⁹. ⁊ genus sube ē vnũ illorũ. Dicit ꝙ demõstratio nõ debz itelligi de pti^e terminorũz: sed de trãsmutabili qd̃ habeat ꝑtes ⁊ sit diuisibile. ¶ Cõtra. illo mõ ꝓpositio ē falsa: ⁊ eēt petitio. ꝑmũ pz ꝙ fm vnã partez sit in vno termino: ⁊ fm aliud in alio. accipio corpus pedale cui⁹ vna ꝑs est sub caloze: ⁊ alia sub frigiditate. si aliqua pars ei⁹ calefiat. habeo ꝓpositũ: qz tũc nõ est partiz in vno termino: ⁊ partim in alio: ⁊ si nõ. nihil tũc calefit ꝑmo. vel punctũ solũ. ¶ Item in de sensu ⁊ sensato. totũ aliqd̃ pōt alterari sil: non pars post partez: tm̃ nihil pōt moueri siml. nem. In ꝓposito maxime est ꝓpō falsa. ⁊ ꝓpter formã iductã. ⁊ ꝓpter susceptiuũ. qz forma subalis est ꝑmus actus mãe. ergo nõ presupponit ibi q̃titas in mã. ergo subz gñatiõis nõ hz partē extra partem. cui⁹ vna sit sub forma ⁊ alia sub ꝑuatione. Item qd̃ petat vult ꝓbare ibi. ꝙ oē mobile ē diuisibile. si tũc accipiat ꝙ oē qd̃ mouet habet partē q̃titatiuam ⁊ partē: accipit tũc ꝙ motũ sit diuisibile: qd̃ dz ꝓbare. ¶ Item ad ꝑncipale itensio ⁊ remissio in ꝓprio effcũ. ⁊ per se ꝛcludit itensionē ⁊ remissionē in ꝓpria cã. sz aliqd̃ accñs qd̃ est ꝓpri⁹ effectus sube recipit magis ⁊ minus. g̃ suba que est causa ei⁹. p^o minozis. caliditas que itendit aut imediate est a suba ignis. ⁊ tunc habeo ꝓpositũ si mediante alio illud itenditur. aut ergo est a suba ignis immediate vel est in ĩfinitũ processus. ¶ Item oĩa habētia idē ꝓpriũ susceptiuũ sunt eiusdē generis nãlis multe forme subales sunt tales. sicut pz. c. de vno in. 5. Sz oēs tales sũt extreme vel medie. sz non pñt oēs esse extreme: qz contrarie sunt tm̃ due. ergo oēs alie sunt medie. sz oē mediuz cõponit ex extremis. ita ꝙ mediũ est magis vni⁹. ⁊ minus alterius. ergo extrema suscipiunt.

T. c. 7. 3z. ⁊. 87 p^to. 87°.

c. 8. ad finem.

¶ Contra in ꝑdicamentis ⁊ bic. sicut numerus nõ suscipit magis ⁊ minus: sic nec suba fm speciem. c. ō suba T. c. 10.

Ad questionem dr̃ ꝙ non. qz oĩs dr̃ia in eēntia est dr̃ia specifica. dr̃ia fm magis si eēt: esset in essentia rei. ⁊ tunc eēt dr̃ia specifica. ⁊ de hoc nõ est qd̃. sed de suba in eadē specie. maior pz. hic pb̃s dicit diffōnes assimilant numeris. ita ꝙ diffōnes variant quocũq; addito vel subtracto sicut in numeris. ¶ Itez si sic ve eēt mot⁹ fm subaz. qz motus est acqsitio forme pti^r ꝛmẽtator. z. phy. ꝛõs est ō pb̃z in. 5. phy. Illa rõ ponit ab Auicẽna. z. phycoꝝ. ca. ꝑmo ponemus fundamentũ ⁊c. dicit ꝙ ibi nõ est motus: qz nõ magis ⁊ min⁹. ¶ Itē si sic haberet ꝗriũ: qz vbi distãtia magis ⁊ min⁹: ibi ⁊ maxia. io. h⁹.

T. c. 10. T. c. 10. p^to 4. T. c. 8. ⁊ inde T. c. 13.

Contra hãc positionē ꝙ rõnes pōnis nõ moueãt. Qz ꝑma nõ: qz si sic. eadē cõcluderet de qualitate. sed nõ valz: qz suscipit fm pb̃m in ꝑdicamẽtis: qz in q̃litate eēt additio in eēntia si in essentia suscipiat: vt ꝓbatur ꝑus. ¶ Itē nõ valz: qz magis ⁊ min⁹ po⁹ in eēntia substantie ⁊ q̃litatis: sicut ꝛõtia eēntiaz. nõ ꝙ magis ⁊ minus sint de eēntia: sicut maius ⁊ minus quãtitatē: sed quãtitas eadez minor fit maior manẽs in eadē spē: qz ꝗ linea manẽs ꝗ est maior alia: ⁊ tm̃ ambe sunt eiusdē spēi. ergo eodē mõ pōt eē ex alia parte. ¶ Itē ꝙ scda ratio nõ valz: qz ꝛõs nõ est icõueniẽs: qz in suba est ve diffõ mot⁹: qz vere exit substãtia de potētia in actũ. ⁊ aliqs est actus exeũtis. ⁊ ille est entis in potētia fm ꝙ in potētia. ¶ Item ꝙ z^a nõ valz. oē genus diuidit differētys compositis ⁊ nõ alys q̃ differētys cõtrarys. ex. io. qz ꝑuatiue oppositis non: qz ꝑuatio nihil ponit. ideo nõ causat: nec cõstituit aliquã spēm. simil⁹ in suba ē distãtia maior ⁊ minor. ergo maxima ex. io. Sil⁹

T. c. 24 T. c. 13.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

vbi supra Auicēna q ignis ⁊ aqua sunt contraria secūdus substantias.

Ad questionem sustinendo q suscipit ad ꝶ notandus ꝓpter auctoritates: q metaphysicus hic in. 8. logtur de forma ⁊ dria fm q pertinet ad qditatē rei. Sed qditas abstrabit a suppositis nō īcludēs aliqd quod pertinet ad īdiuidua: sz suscipere magis ⁊ min⁹ nō cōpetit qditati fm se cōsiderate: sz vt est in īdiuiduis: fm ꝶ dria addita qditati sic variat diffōnē. substātia ergo fm spēm in vli cōsiderata vt qditas nō suscipit magis ⁊ min⁹: sed in supposito pt: qz hoc īdiuiduus perfectius hz nāz specificā: q̄z aliud suppositū. ¶ Aliud de substātia notandū q alr ē in accītibus: q̄z in substantys: quia in substātys magis ⁊ minus īducuntur mutatiōe indiui[li] in accidentibus motu cōtinuo.

Ad auctoritates q in cōmuni suba non suscipit: sz in īdiuiduo. ¶ Ad rationē pro ꝑma opione pz qualr logtur de formis: quocūq̄z enī addito qd pertinet ad diffōnē spēi variat spēs: sz si addatur pertinēs ad īdiuiduū: nō oz. sic est hic. vñ suba cum mā suscipit magis ⁊ minus. ¶ Ad aliud: q si eēt magis et minus īter que eēt motus cōtinuus: sicut in accītibus verum eēt: sed nō ē sic. Silr motus in. 3. physicoꝝ. accipit ꝑ ut est cōe ad motū ⁊ ad mutationē. ⁊ illo mō est in substātia. Sed in. 5. distinguit īter motū ⁊ mutatiōem. ⁊ dicit q mot⁹ nō est in suba. ¶ Ad tertiū q cōtrarietas accipit aliquādo ꝑ ꝑuatiue oppositis. i. physicoꝝ. ⁊ sic est in genere subē: vel ꝑut vtrūq̄z extremū est aliqd positiuum. ⁊ sic in omni genere. 3° modo dicit nō solus distātia maxia in eadem spē. Sz talis que nata ē in eodēz subiecto succedere vicissim. ita q paulatim deperdat vnū. ⁊ acqrat alterum. sic nō ē in suba: sz vbi tale. ibi motus vere ē: vt dicit philosophus. 5°. physicorum.

T.c.6.⁊ inde. T.c.8.⁊ inde T.c.56. ⁊ supra. T.c.8. ⁊ ide.

ADDI **Notandum** pro ꝑmo argumēto. q Aꝝ. 6°. physicoꝝ. ca. 2. ꝓclone scōa. que hic adducitur. plane ītelligit de diuisi[re] mobilis in ꝑtes q̄ntitatiuas sicut dicit ben. in hac qōne ad hoc argumentum. nō de diuisi[le] terminoꝝ fm magis ⁊ minus. dico aūt in qd mutat ꝑmū: vt ex albo in fuscum: nō in nigrum. Si fm partē termini ⁊ termini illi nō essent īmediati: sicut hic dicit. Silr 3°. ca. Sz manifestissime. ca. 4. neq̄z in eo qd mutatū ē aliquid. ꝑus est quod mutatū ē. Et ꝓbat per diuisi[tem] temporis ⁊ mobilis. Et ibidē statim negat talē diuisibilitatē terminorū. Jpm aūt in qd mutat nō similr se habebit. homo tēpus ⁊ albū. hō igit ⁊ tēpus diuisibilia sunt: de albo alia ē rō pter q̄z fm accidēs. Tamē vt ibi vult in loci mutatiōe: ⁊ fm quātitatē forma fm quā est motus per se diuisibilis est. ⁊ ibi. iō nō ē ꝑmū: sicut nec ex ꝑte tpis ⁊ mobil. ita nec ex ꝑte forme in sola mutatiōe fm q̄litatez ꝓ īdiuisibile p se eē. Et ca. 5. necesse est oē qd mutatū ē mutari ꝑus. eadē demonstratio: ⁊ nō in continuis: ⁊ in cōtrarys: ⁊ in contradictiōe: ⁊ ītelligit ꝑus nō nā: sz tēpore: sicut ꝓbat ex diuisibilitate tēporis. Et cap. 8. rūdendo ad argumentū Zenonis ꝑ generationē: q mutabile ē in neutro contradictorio respōdet. Nō. n. si nō totū in quolibz nō dicet albū vel nō albū. est. n. ex necessitate in altero cōtradictorioꝝ. in neutro aūt totū semp. vbi manifeste vult demōrationem istaz saluari in mutatiōe fm cōtradictionē. ⁊ sic in cōtradictione: nō fm diuisibilitatē terminoꝝ: qz ibi termini sunt oīo īmediati: licz vn⁹ in se habeat magis ⁊ minus terminus ē: vt hic: nō vt tñ vel tñ. ⁊ hoc fm diuisi[tem] subiecti. Et in generatōe substātiali eodē mō saluabit necessario cū omne genitū fit extensum. Jgit nulla ꝑs illius ex quo fit generatio tota simul alterat: nec disponit: qz sic quelibz īcipit ordinate alterari. ita ordine simili sume dispo⁹. ergo cū generatio fiat ex summe disposito segtur q generatio cōtinui nō est tota simul. ⁊ sicut in illis duobus nūc idem precise nō est sume dispositus: sed aliud ⁊ aliud. ita in toto tēpore īermedio continuū summe disponit: sic forma substātialis pro alia ⁊ alia ꝑte in qbuscūq̄z duobus nūc īducit. ⁊ in tēpore īermedio īducitur in quo cōtinue aliqd sume disponit. Hoc cōsonat. 7. vbi cōparat generatiōes: sz velocitatē. ca. 4. igit est alia ꝓparatio q̄z alterationū quā ꝑmisit ibidē. ⁊ hāc distinguit ab illa. Jgit illud ar[m] oīno nō ꝓcludit ītensiōem in forma subali: sed extēsiōem. ⁊ ꝶ cōtinue acqsibilē. ¶ Cōtra. 8. physicoꝝ. ꝑncipiū aūt cōsideratōis tot gutte mouēt tñ. pars aūt ipsoꝝ in nllo tempore post. nō. n. si ꝑti[le] in īfinitus quod alteratur ꝓpter hoc: ⁊ alteratio: sed velox ē multotiēs. ¶ Itē de sensu scōa dubitatōe g. oꝝ subito alterari ⁊ nō dimidiū ꝑus. ꝑmū autez ab isto alterāte trāsmutari. ⁊ nō necessario simul alterari. In antiqua trāslatiōe. non īueni in textu istud. velut aquā simlr omnē coagulari. attū si fuerit multū qd calefit: aut coagulatur nō subito mouet. Simil qd videt in illuminatione si luminosum aliquā partē diuisibilē illuminet ꝑmo: vel nullā ꝑmo. Tamē nō est similis: qz vbicūq̄z nō est ordo tēporis ponere ordinē nature: vel sicut duoꝝ effectuum respectu eiusdē cause vel quorūz vnū sit cā alteri⁹. nō videt necessarium. Et seqt diuisio actualis medy in infinita. Et q nihil ꝑmo illuminat natura vel īdiuisibile. Sed vbi ē ordo temporis īter partes effect⁹ ex natura ei⁹. hoc nō cōcludit: qz nihil ꝑmo tempore. Sz aliqd ꝑmo natura: sicut subm motus ꝑmo recipit ipm: sicut natus est eē. Quātus aūt ad tēpus nō est ꝑmū in toto. ¶ Ad illud de gutta. separatio partis lapidis: licz nō fiat sic paulatiue q in toto tēpore quo fit dispō ad ipsum fiat ipsa fm partē ⁊ partez a gutta ⁊ gutta: tamē facta dispōne per ml'tas. vltima in virtute ꝑcedentiuz agēs non separat in īstāti: sed ꝑus discōtinuat vnā partē eius q̄z aliā: ⁊ illius partis partē ꝑus in infinitū: nō sic q discōtinuet a parte remouēda aliquā partē sui: sed illam in suo toto remouendo manentē ꝑus discontinuat a toto lapide: q̄z illud totū remouendū simul. nō ergo in īstāti. Sed in modico tempore: qd dr simul respectu totius quo fit ꝓparatio ad motionē. ¶ Ad illud de alteratiōe rūdeo. ꝓbat nō omnia semp moueri. ⁊ sic verū est: nō si mobile ꝑti[le] in īfinitū. Jta q nūq̄z possit fieri eius diuisio. sic alteratio īfinita: vt nunq̄z finiat: nō enī ipsa actu signat partes eiusdē ꝓportionis fm quas est īfinita diuisio ois actu: qz sic nō possent ꝑtrāsiri. Sic alia. 2°. q alteratio est īter cōtraria: ⁊ q aliqd gescit fm qualitatē excludit illud z[m] mēbꝝ diuisiōis: q oīa semp alterātur. Nō aūt q alteratio nō sit īfinita fm diuisionē fm ꝑtes mobilis. si. n. ītelligeret q aliqd mobil sit alterat: q̄re diceret: sed velox est multotiēs. nō negat ḡ īfinitatē diuisiōis alteratōis: sz duratiōis. ¶ Ad illud de sensu logtur de alteratiōe ītentiōali: vbi subm est summe dispositū ad formā. Intētio. n. sua ē: q son⁹ nō subito multiplicat: qz regritur mot⁹ localis ad eius multiplicatiōem q nō potest esse subitus color potest subito multiplicari: qz nō regritur ibi motus localis: sz alteratio que subito potest eē: maxime quādo subm ē sume dispositū. ¶ Cōtra. ē aquā simlr coagulari. ¶ Jdeo alr q alteratio ex genere nō regrit successionē ꝓpter formā fm quā est: sed latio regrit. sicut supra. 6. physicoꝝ. ca. 3. ¶ Cōtra hoc. nihil videt ad ipsum. Nō. n. po⁹ multiplicatio soni successiua: colōris subita ꝓpter gradus in forma hic nō ibi cū vel vtrūq̄z vel neutrobiq̄z sint: sed ꝓpter diuisibilitatē medy respectu īmutatōis a sono ꝓpter motū localem: nō respectu īmutatiōis a colore. ⁊ tamē mediuz disibile in se: tūc ergo. ¶ Jdeo alr: q qz son⁹ siue haberet in se gradus siue nō fit in partib⁹ medy cum motu locali segtur conditionē forme fm quaz est mot⁹ localis. ⁊ iō successiue fit in eis spēs colōris: licz fiat in partibus medy: non tamen fm

T.c.34 T.c.21. T.c.23. ca.8°. T.c.35. ⁊ circiter.

TIO

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ADDI conditiōem alicuius successiui.ideo nec successiue:q̃ alte ratio ex genere nō prohibetur esse subito.ꝛ ita nec multi° soni īquātum alteratio.Sed īquātum ꝓ̃ns motū localez. ¶ Cōtra.tūc nulla alteratio ex rōne sua est successiua cir cūscripta latiōe saltē ꝓm diuisibilitatē ipsius mobilis:sed tm̄ forme:qd̄ videtur cōtra Ax.6°.lib.cap.4.5.ꝛ.8.¶ Itē cōtra p̄mā respōsiōem.si diuisibilis subiecti ꝓm Ax.est per se causa successiōis:ꝛ remanet ita in sūme dispōsito. sicut nō summe.igit̄ ꝛc.¶ Cōfirmatur de p̄mo gradu recipiendo a passo quantūcūq̃ īdispōsito.respectu cuius fuit summe dispōsitū alias in īfinitus dispōsitio.¶ Cōcedatur q̃ nul T.c.7. li forme:q̃ in qualibz est generatio.5°.phyſicorū.nec sub iecto:vt.8.phyſicorū.ꝛ de sensu repugnat subita mutatio: tamē omni forme respectu subiecti disibilis pōt cōuenire successiua īductio. sic īteligitur.6°.phyſicorum.etiā sub stantiali.ratione autez graduū in forma alicui potest ꝛ ali cui non.5°.phyſicoꝝ.distinguitur motus a mutatōe sic. po nitur motus in tribus generib°.ergo omnia dicta īteligū tur de poſi:nō de necessario.¶ Cōtra.a.b.calefiat ꝓ̃z gra dum c.d.Si possibile est a.simul calefieri ꝓm c.gradū po natur post illud nūc: aut ē quies.ꝛ ita nō mutatio:aut alia mutatio.ꝛ ita motus ex mutatiōibus duabus.ꝛ nūc cōse quenter.aut succe° est ꝓm partes ipsius b. aut ꝓm gradus ipsius d.sed nulla est ratio quare ab eadem virtute nō ita subito b.fit d.sicut a.fit e.cū sint equalia a.b.ꝛ c.d.Necva let dicere:q̃ successio ē in disponēdo a.ꝛ in fine dispositio nis īducitur c.¶ Itē successio in disponēdo b.ꝛ in fine in ducitur d.q̃ idem argumentū est de dispōne per quid est successio in dispositiōe.Ideo finaliꝛ opꝛ dicere q̃ successio vbiq̃ ratiōe subiecti est possibilis.6°.phyſicoꝝ. non vbiq̃ rōne forme.5°.phyſicorum.neutra diuisim est necessaria. 8.ꝛ.5.Sed si ē motus necessaria ē h̄ vel illa subdiſ^nc. si.n. a.nō ꝑ̃us pars vna ei° q̃ alia simul alterat̄ alteratiōe suc cessiua necesse est c.nō simul īduci:quia a.in nullis duob° nūc similiꝛ se habebit.completo igit̄ tempore ꝓ̃z partes c. in istanti terminātē illud nihil de b.esset in aliquo altera tum:sed vel ab illo istanti incipiet alterari.ꝛ curreret simil alteratio b.ꝓm gradus ipsius c.ꝛ alteratio a.ꝓ̃z gradus ip sius d.quia a.nōdum habuit formā in summo.vel oporte bit a.alterari.ꝛ ꝓ.c.ꝛ d.ꝛ in termino totius illius nihil ipsius b.esse alteratum:sed ab illo īcipere esse alterationē

Contra vtrūq̃ istorum membrorum.¶ Contra pri mum sic.alterans nō minus po^nd est in p̄ncipio q̃ post.ꝛ agit secundum vltimuz potentie.igitur in tm̄ passum potest agere:ꝛ agit necessario a p̄ncipio. quantum post.Sed completo tpe in quo c.īducitur in a.ponitur ex tūc in totuz a.b.agere.ꝛ in b.ita perfecta actione sicut pri us in a.ꝛ in a.perfectiore actione quātuz ad formā: q̃ ꝓm d.ergo a p̄ncipio egit in totū.¶ Aliꝛ format̄ actio ī b.ꝓ̃z c. est equalis actioni in a.ꝓm c.Sed illa in b.nō adequat po tentiam agentis quin cū illa simul habz aliam in b.igitur nec illa in a.adequabit in p̄ncipio.Istud eo magis conclu dit:quia ponit vnū passum certe quātitatis ꝓportionatuz tāto agenti in quod totum simul agat.ꝛ ꝓm talia passa po test esse successio in alteratiōe.nō autem ꝓm partes talis passi.¶ Hec argumēta probāt:q̃ illud datū est passuz ꝓ portionatū omnino.¶ Item virtus naturalis in remoti° debilius agit.ergo cū b.sit remotior q̃ a.alias a.nō ꝑ̃us al teraret:nō ita cito alterabitur b.ad c.sic a.alteratū est. er go quādo a.erit in d.b.nō ē in c.ꝛ tūc mobilis disibilis in 2°.proportionata agenti:nūq̃ pars re^ot pertinget ad dimi dium forme quā habz ꝓpinquior:nisi postq̃ completa est tota alteratio a.ꝛ cōtinuetur alteratio b. donec veniat ad d.ꝛ tūc aget in remotū nihil agendo in ꝓpinquum.¶ Et T.c.35. ꝛide. tūc cōtra regulas.7'.phyſicoꝝ:nec in equali tempore mo uebūtur equalia.a.b.mobilia:nec duplex mobile a.b.ad a.in duplo tempore.Sed.q.sexquialtero respectu tempo ris a.ꝛ aliquātulū plus. ꝓm autem 2^m membruz sequitur q̃ pluſq̃ in duplo tempore.2^m membꝝ videtur cōtra sen sum q̃ p̄ma medietas sit in sūmo.ꝛ secūda omnino nihil alterata.similiꝛ totaz secūdā alterabit nihil tūc faciendo in propinquū ꝛ pluſq̃ in tanto tempore.ꝛ ita duplus plus q̃ in duplo.¶ Item cōtra vtrūq̃ membrū simul quare pars alterata p̄mo cū recipiat formam vniuocaz agēti nō potest agere in remotam que omnino nihil ponit̄ habere ꝛ simul cū habz statim aget.ꝛ pari rōne illa alia.ꝛ sic de to to.¶ Itē neutrū mēbrū tenet vnam alteratiōem.ꝓ̃z mul tas cōsequenter entes:vel post aliā oīno cōpletā: vel post medietatē eius completā.¶ Notandū q̃ aliud est pone re successionem alteratiōis ꝓm partes mobilis ꝓportiōa ti agenti.¶ Aliud ꝓm partes improportiōati:quarū que libz per se sit mobile ꝓportionatū agenti. In p̄mo enī pōt poni pars alterata ab agēte nō alterans secūdam vel alte rās.ꝛ h̄ vel p̄ncipaliter.sic q̃ alterās extrinsecū.non alte rat secūdā vel istrumentaliꝛ.ita q̃ p̄ncipale alterans sit il lud extrinsecū agens.¶ In secūdo pōt bene poni p̄mū al teratū p̄ncipaliter alterare ꝓm alteratū.ꝛ respōsum ē tūc ad primū argumentū contra p̄mum mēbrū. Sed adhuc distinguendū tam in secūdo q̃ in p̄mo:aut alteratuz si al terat statim īcipit alterare cū aliqd habz forme: aut tunc tm̄ quādo in sūmo habz formam.Aut quādo habet in ali quo certo gradu dicat̄.iz.ita q̃ citra illū nihil facit. In se cūdo est 2^m membrū.ꝛ est cōtra sensuz.sive ītelligatur in ab^re summo.certū est sive ītelligat̄ in summo poſi inducī ab illo agēte:quia dato q̃ hoc agēs cesset citra summū si bi poſe ꝑ alteratū ab ipso nihil vnq̃ poterit facere.¶ Cō tra e.aſ. dicat̄ alterans primū extrinsecū o. alteratuz pri mum ꝓportionatū a.2^m ab a.alteratū sit b.ex e. sequitur q̃ siſ venit a.ad c.ꝛ b.ad c.Similiꝛ simul ad d.cōtra sensum. ¶ Rōn.a.licz in principio īcipiat in b.quando o.īcipit in a.tamē o.est efficacius.ideo citius mouet a.q̃ a.b.¶ Con tra.cum successio in a.sit posita ꝓm gradus in īfinitum re missio:ante aliā īducit̄.ergo a.nō potest aliquaz remissio rem īducere in b.pro aliquo tempore q̃ sit ille quem reci pit ab o.pro eodē.igitur eque cito ad quēcunq̃ gradū per uenit b.sicut a.¶ Rōn.licz idez gradus sint hic ꝛ ibi īdu cendi:tamē citius pertranseūtur a maiori virtute:sicut de loco.pꝛ:quia eadē diuisi^tas pertransit̄ a testudine ꝛ lepore: sed nō eque cito.¶ Contra e.aliter.si minimus ignis cale faceret.calefieret simul totus aer. p°.a.calefit ab illo igne simul calefacit b.pari rōne.b.c.quia quodlibet q̃ cito ha bet formā:alterat patiēs sibi ꝓportionatum quātūcūq̃ il lud sit modicū habz aliqd patiens sibi ꝓportionatuz: licz minus.ꝛ sic in īfinitum maxime de partibus in toto.Mi nima enī stella posita illuminaret̄ totū vniuersum si esset īfinitum.¶ Propter istud negat̄ e.sicut.n.in motu loca li motū:quia motum mouet.ꝛ tamē ita remisse pōt moue ri:q̃ nihil mouet.8°.phyſicorū.f.de piectis.sic aliqua for T.c.82. ma potest esse ita remissa: q̃ oīno nihil aget.ꝛ siliꝛ ita par ꝛide. ua in quātitate forme. p° phi.p̄mo phy.de minimo.cōtra T.c.36. Anaxag.exponitur respectu actionis ꝛ passionis naturaliꝛ. ꝛide. Et in li. de sensu.dubitatōe p̄ma.si sensibile diuidat̄ in īfi ca.7. nitum:sensus cresceret in īfinitum:q̃ in eo q̃ possunt mo uere dubitat̄. Est igit̄ contra ꝓpōnez e.iz.quia nō omnis forma eiusdē speciei est p̄ncipiuz operationis eiusdez spe ciei:q̃ agere ē perfecti.ergo reliquit̄ f.Sed qs est ille gra dus:non facile est assignare.forte minor sufficit in forma magis actiua vt calore q̃ frigiditate.Sic ergo expeditus est in secūdo.q̃ o.habz passuz ꝓportionatū a. q̃ totum si mul alterat vsq̃ ad aliquem gradū forme c.in quo pōt a. per illā agere:ꝛ alterat tūc passum sibi ꝓportionatū.ꝛ mi nus in quātitate se ꝛ tardius q̃ ab o.est alteratuz.ꝛ potest TIO

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ADDI a. cessare alterari: ⁊ tamē ꝛtinuare alterare b. ⁊ sic vsq̃ ad certā distātiā: vltimū mobile nūq̃ ꝓducetur ad gradū in quo pōt mouere. ita ꝙ cessabit ꝓpter remissionē forme in vltimo: nō ꝓpter quitatem quātitatis: licz forte sit minus ꝓcedentibus. ⁊ erūt tot alterationes: quot alterātia. ⁊ altera ꝓportionata. vnūquodq̃ vero alterās tardius mouebitur: quāto debilio. ⁊ ita duplū in nō duplo: qz nō eadem virtus: nec equalis. tēpora etiā nō sunt oīno ꝛniter: qz vnū īcipit ante finē alterio. ⁊ ideo nō duplū in sexquialtera ab vna vtute: sz a duabo. Sic z° cursus si essent equales. quorum vnus īciperet in medio alterius esse sexquialteri ad tempus vnius illorū cursuum. ¶ Itez si vnūquodq̃ alterans tardius mouet quāto debilius. ergo z^m tardius prio sed z^m eque cito cū secūdo: qz īcipit quādo venit ad illum gradū ad quē z^m venerat quādo īcepit. ⁊ ita eque efficax: q̃tum ē ex itensiōe forme est quodlibz post primū: sed b. est minus a. qz a. quādo īcipit est remissius o. Si autem b. alteret c. nō oz c. eē etiā minus ipso: quia b. quādo īcipit. ē ita itensum: sicut a. qñ īcepit. ⁊ ita passuz equale sibi ꝓportionatū. ¶ Cōtra. si ex itensiōe forme ceteris paribus cōcludit maior quātitas passi ꝓportionati. ergo b. cū a. continue itenditur per o. vel ꝙ a. cōtinue maius ⁊ minus alterat b. anteq̃ veniat ad gradum in quo b. pōt agere a. maius ipso b. alterabit ꝛtinue ponat aliquid ō ipso c. vsq̃ ad d. quādo igit totū b. veniet simul ad gradū actiuuz c. vsq̃ ad d. est aliqualr alteratuz. igit si illud alterat. ⁊ vltra hoc totū residuū ipsius c. vsq̃ e. vt passum sibi ꝓportionatum simul agēt a. ⁊ b. in c. vsq̃ ad d. ⁊ cōtinue vltra d. extendet se a. fm ꝙ crescit. ⁊ ita c. d. citius ē actiuū q̃ d. e. ⁊ ꝓus aget in ꝓpinquū: sibi ꝓportionatū q̃ in distās in quod aget fm ꝙ crescet. Sic ergo post ꝓmū alteratū semp erit successio fm partes mobilis per comparationē ad quodcūq̃ vnuz agēs. Similr cuiuslibz agētis ꝓter illa ꝓportionata prior pars ꝓus aget: qz ꝓus ꝓducetur ad graduz actiuū. Et erūt post ꝓncipiū c. agentia ifinita quolibz tēpore ꝓius in actu alio. ⁊ ipsum ad actū ꝓducens: ⁊ cuiuslibz passum crescit in ifinituz: sicut ⁊ ipsum crescit. Si vis hoc vitare. dic passum ꝓportionatū intenti^ē nō necessario maius esse. fac conclusionem: sicut sub ℔ in prosequendo. 9^m. ⁊. 10. ar^m necessario cōceditur ꝙ a duobus simul mouetur. Quicqd signatum mouet pari rōne a. z. ⁊ iferius quodlibz ꝓus tempore ⁊ n^a in motu: sz natura tñ ī mutatōe ꝓus est in actuq̃ aliud. ⁊ hoc vbi forma īducta est actiua. secus ē in latiōe. vbi ꝓus tempore ⁊ natura vt effectus ꝓor: nō vt causa: sic qēlibet agēs comparat ad īfinita passa in quorū semper vnuz ꝓus tēpore ⁊ natura: vel nā tñ agit q̃ in reliquū. ⁊ ꝓcedit vtrūq̃ vsq̃ ad determinatū ad q̃^m. s. p^t se vtus agētis extēdere: sicut o. alterat a. b. nō simul. Sed a. ꝓus: nec a. simlr ⁊ sic in ifinitū. a. ergo agit detur vsq̃ ad d. in infinitas partes b. c. ⁊ in nullā simul. ⁊ ita ifinitas passoꝛ. Similr quelibet pars a. agit in b. ⁊ nulla simul cū alia: qz nulla eque ꝓ est in actu actiuo: sicut alia. Sic oīno oz ponere ifinitatez agētiū ⁊ patiētiū tpe vel nā ordinatoꝛ. ⁊ ponēdo ꝙ sit alicui^o agētis aliqd ꝓmū passuz: vt o. a. ⁊ a. b. vltra vt h. ſ. deducit crescēte a. crescit eius mobile ꝓportōatū. ⁊ ibi vltra terminū b. erit oīno talis ifinitas ⁊ agentiū ⁊ patientiū: sicut nūc dicta est. ergo omni modo ordo temporis vel nāe vel vtriusq̃ est semp fm partes mobilis. ¶ Hoc nō ꝓ nihilo voluit Aꝛ. Tamē omnis pars pī cuz ꝓncipali agente in parte aliā. ita ꝙ faciunt vnū agens. igit ꝓncipale totuz alterat: ⁊ habz passum ꝓportionatū in quod agit nō simul sed sicut natū est moueri fm partes: ⁊ per eas vt cōcausas Sicut mouēs habz vnū mobile localr ꝙ totuz nō fert simul respectu signi in spacio minori mouēte citius partes cessant alias ad gradū actiuuz mouere. Sic ergo pz ad argumēta. ⁊ de ꝓportionato passo ⁊ reg^ie. 7^i. Et quomō nō vna alteratio: nisi aliquo modo ꝓpter vnitatē cōtinuitatis inter alterabilia: quandoq̃ vero nec illa est: sed tñ cōtiguitas: qz ad ꝓpositū: nō multū refert dubio si vna pars mobilis possit aliaz mouere ⁊c.

Sed primum argumentū cōtra vtrūq̃ membꝛ querit de ꝓma suba. vbi dicitur: ꝙ nunq̃ est successio alterationis fm partes mobilis. sic ꝙ vna alteret aliā: quod oñditur multiplr. ¶ Primo sic: qz efficiēs ⁊ effectus nō sunt vnū ens. 8°. phyſicorū. n^m conti T. c. 30. nuum mouet se. ¶ Itez generās est ꝓus naturalr in actu ⁊ circi genito. ergo quot partes in mobili: tot sic se haberēt ter. ꝙ prius naturalr in actu fm formaz eēt vna q̃ alia ⁊ distincta. qz alterās. ⁊ ita īfinita in actu. ¶ Item 3°. omne generās habz vnū ꝓmū ⁊ īmediatū genitū: illud nō potest eē īdiuisibile. Tū qz forma nālis non est nata ibi esse. Tum qz illud alteraret aliud īdi^ē. ⁊ sic totū alterabile ex indiuisibilib^o superfib^o. ⁊ motus ex mutatiōibus. ergo illud est diuisibile. ⁊ ita si illud simlr nō ꝓus vna pars q̃ alia. Si habeo de vna parte satis est. ¶ Item. 4. nūq̃ aliquid alteraret qz ab vno termino añq̃ peruenireē ad aliuz. quantūcūq̃ illud esset modicū. essent īfinite generatiōes actu. ¶ Itē 5. quomodo pars pulsi pellet aliaz partē: vel tracti ꝓs trahet aliam. vertigo. ¶ Itē quomodo vna pars grauis mouet aliā. ¶ Item 6°. cū impressio agētis nō sit sibi vniuoca: sed analoga: qz generat ab eo fm cēntiā ⁊ esse quomodo generabit effectū vniuocū in secūda parte sibi que genita est ab agēte. ¶ Item. 7. si generat īpressionez sibi similē. ergo nō mouebit materiā ad aliā formam: cui^o contrariū pz de impulsu dato. ꝓiectio faciet impulsuz nō motū ⁊ impressio ignis in materiā aque faciet īpressionez: nō formā ignis de potētia educet. ¶ Itez. 8. nō est cā quare lux reflectit ad obstaculū frangat ad dyaphanū mediuz discōtinuatū. ¶ Item. 9. ꝓma pars nō alterabit secūdam nisi in virtute ꝓmi alterātis. ergo ꝓmū magis. ¶ Itez. 10. in alterante pari rōne vna pars ꝓus alterabit q̃ alia: quia vna ꝓpinqor. Et ita tota virt^o fm profundū non cōcurret ad agendū. Et ita efficaciter tūc potest operari quātūcūq̃ tenue: sicut q̃tūcūq̃ spissum.

Ponit igitur ꝙ nulla pars mouet aliaz in mobili ꝓportionato: sed totū immediate a ꝓncipali agēte mouet. ¶ Cōfirmatur: qz realiter agēs agit in realr ꝓuatū: sed quādo realiter forma ē in aliqua parte est etiā in alia. igit in alia non est actio. ¶ Contra. illud agēs est īmediatum ꝓximo patiēti. per hoc enim in scō de anima ꝓbatur necessitas medy inter visibile ⁊ T. c. 73 visum. Similr. 7. phyſicoꝛ. ¶ Itez per hoc probat deus ⁊ ide. esse vbiq̃ ꝓsens fm essentiā: qz vbiq̃ agit. ¶ Itez virtus T. c. 8. nō ē. vbi nō est substātia. ¶ Item si nō est īmediatuz ꝓximo effectui. ergo aliquid mediū in qō non agit: qz tūc aliō nō esset ꝓxim^o effectus ergo nec in remotius aget. Ex illo ꝓbato segtur ꝓpositum: qz extrinsecum agēs nō pōt esse īmediatū cuilibz parti mobilis: sicut vna alys. ¶ Itē destructa forma partis ꝓpinquioris: destruit forma partis remotioris. ⁊ po^ra ponitur. igit forma ꝓpinquioris ē causa alterius. ¶ Ad illa respōdetur. ¶ Ad ꝓmū ꝙ tactus mathematicus nō ē necessarius agentis ⁊ patiētis. cum. n. nō tāgant nisi superficies vltimas nō agunt nisi in illas. ⁊ ita in nullā. ⁊ sic nihil est ar^m. igit requirit tactus v^lis. ⁊ sic intelligit Aꝛ. 7. phyſicoꝛ. ꝓsens in rōne potentis agere. ⁊ sic est ꝓsens ꝓfundo passi. vbi nō est eius essentia. sic ad ꝓbatiōes: nec ex illo añte segtur propositū: quia nulli parti pōt esse īmediatum. ¶ Ad secūdū īmediatuz si excludat mediū in rōne cause cōceditur. Si effectum ītermedium falsum est. hec. n. forma partis ꝓpinque est effectus īmediatior q̃ remote: sicut mouēs nō potest ꝓducere aliqd vltimū: nisi per ītermedia: quorū nullum est causa vltimi T10

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ADDI sed effectus poz:sed ibi tempoze poz:hic quandoqꝫ nã tñ. ¶ Cõtra.nec sic ozdo qz adamas attrahit ferrũ nõ aerem itermediũ:ꝛ centrũ terrã:nõ aerẽ itermediũ. ¶ Rñdo. oẽ agens in remotius ꝑus agit in ꝓpinquius.ſz nõ actõe simili.piscis mortificat manũ piscatoris non rethe. Et sol agit in orbẽ q̃ ꝑus in elta:nõ tñ ibi.sicut hic formas ꝓducẽdo ¶ Alr centrum nõ trahit:ſz terra sua grauitate mouet:sicut.q.centrũ attraheret.sic exponũtur.

Notandum q̃ ꝗ põ de imediatiõe agẽtis suo passo cõceditur falsa:qz tñ supficiei eẽt imediatũ.ꝛ tũc nõ saluaret põ de successiõe motus penes ꝑtes mobilis.qz in mobili eẽt dare ꝑmum.Et vel post ges vel nũc immediata.ꝛ in mobili idiuisibilia immediata.similr q̃ post hoc tãgitur q̃ ꝑus nã vel tẽpoze agit in ꝓpinquum q̃ in remotũ licz verũ sit.ꝛ bñ respõdetur ad istantias:tamẽ nõ est ꝓpositũ.ergo de ꝓposito quedã argumẽta ꝑma videnꝫ cõcludere q̃ impole sit successiõem motꝰ eẽ ꝟm partes mobilis.Quedã q̃ hoc ẽ impole.sic q̃ pars poz moueat scdam. ¶ Tenẽdum autẽ videt ꝟm Aꝛ.ꝛ in motu locali est manifestũ:q̃ successio põt esse ꝟm partes mobilis.Et q̃ ex hoc sequat aliud.ſ.causalitas prioris respectu posterioris.Probat:qz oẽ ens actiue põt oẽ ens in potẽtia sile sibi facere actu.poz pars poz est in actu actiue q̃ scda ex ypothesi successionis.igit scdam que tũc ex se ẽ in potẽtia põt facere actu cũ sit approximata. Nec videt impedimẽtũ:vt oñdetur respõdendo ad argumẽta.ergo põt cõcedi q̃ motꝰ põt eẽ successiue ꝟm partes mobilis.ꝛ sic etiã q̃ poz alteret posteriozẽ:qñ.ſ.poz puenit ad gradũ actiuũ ꝟm f.nõ a ꝓncipio ꝟm e.Et vbi nõ ẽ successio ꝟm illas partes põt cõcedi q̃ illa cãlitas manet: qz poz ꝑs ꝑus nã hz formã q̃ posterioz:lz nõ tpe.ergo põt eã facere in illo:qz in iº tunc uᶜ nõ hz sic in illuminatiõe.Si aũt est successio ꝟm formã:tũc pars poz aget:nõ secũda a ꝓncipio:ſz qñ hz illam ꝟm gradũ actiuum.

Ad argumenta ¶ Ad ꝓmũ vnuz ens ꝛẽ.continuum flm est.vnum idẽtitate verũ est. ¶ Ad Arist.mouere se nõ est vnã partẽ cõtinui mouere aliã. ¶ Ad zᵐ.actu eẽ est equocũ: vel in entitate ꝓpria extra cãm vel ĩ esse distincto ab alys.ꝓmo mõ ẽ generãs actu ꝑus natura genito. Nõ scdo: qz cõtinuat genito:ꝓmo modo necessario sunt ifinita actu:qz quelibz pars cõtinui est sua entitate extra cãm.scdo mõ non. ¶ Ad 3ᵐ. ꝓpõ ꝓma negãda ẽ que est opposita cõclusiõis que tenet vñ si poneret successio rõne forme nõ eẽt aliqd ꝓmuz genitũ eiꝰ.6.physicozũ.ca.4.ꝛ.5.ã.ẽ.manifeste. ¶ Tum primo vt opponit ei qd est ꝟm partẽ.sic cõcedit ꝓmũ nõ primo tẽpoze. ¶ Ad quartũ.illud nõ ẽ cõtra cãlitatẽ partis ad partẽ.Sed absolute cõtra successionez penes partes.ꝛ idẽ fieret cõtra successionẽ ꝟm formã. vnde ifinite transmutatões in potẽtia:qz cõtinue siue a ꝓncipali agẽte: siue partis a ꝑte. ¶ Ad qntũ q̃ localr mouet motu illo nõ acquirit formã actiuã saltẽ vnica actiõe:iõ nec ꝑs partẽ mouet:nõ sic in alteratõe:vtrobiqꝫ tamẽ est successio ꝟm partes. ¶ Cõtra.mobilis localr vna pars ꝓpingoz.ꝛ ꝑus ordine nature mouet.ita q̃ motu eiꝰ posito ponit motꝰ partis posterioris.ꝛ destructo õstruit:ꝛ tamẽ nõ sequtur q̃ sit cã.igit nec alibi. ¶ Rñdo.sola ꝓpingtas nõ cõcludit:ſz qz recipit formã actiuã põt agere in approximatuz passum. Ordo tñ nãe ꝗ conceᵗ in effectibꝰ ordinatis:nõ causis: nõ sic in alteratione:qz effectus ꝗ poz nõ est natꝰ causare zᵐ. sicut ibi. ¶ Ad 6ᵐ.si itelligat q̃ omne agẽs imprimit speciem imediate negat.Sed formã vniuocã siue in mã nata recipere.ꝛ ita illa põt vniuocã facere. ¶ Per hoc ad septimũ nõ est impssio que moueat mãz.tũc.n.moueret a se nõ ab agẽte extrinseco:sed extrĩsecũ mouet imediate ad formã. ¶ Ad 8ᵐ magis per hãc põnem q̃ ꝑ aliã vat causa forme vel eque.actiuũ enĩ agit in receptiuũ:ꝛ quia iuenit obstaculũ nõ põt versus illã partẽ agere:agit reflectendo ¶ De.9º.post. ¶ Ad.io.nõ ẽ sile: qz ꝟm ꝑtes agẽtis nõ est successio.partes.n.accidũt agẽti per se sunt passi.Propinquitas igit partiũ eiꝰ ẽ ꝑ accñs:sicut ꝛ ꝑtiᵗᵃᵒ:qz si nullas ꝑtes haberet:ꝛ esset eque actuale.eque ageret. ¶ De secũdo icõueniẽti vtus in toto ẽ vna.ꝛ maioz in maiozi quãtitate:licz per accñs sit quãtitas:ideo tota in ꝓfundo cõcurrit.Et per hoc ad aliud icõueniẽs:q̃ in tenui nõ est tanta vtus:qz in maiozi magnitudine maioz vtus. ¶ Ad vndecimũ qd ẽ cõfirmatio positionis rñdo. actio subita simul ẽ cũ termino.iõ sic nihil agit in realr ꝓuatũ: tũc quãdo agit ſz vsqꝫ tũc. ¶ Cõtra respõsionẽ ad.io.ᵐ.si quãtũcũqꝫ agẽs nõ alterat nisi partẽ mobilis minozẽ in ifinitum quacũqꝫ data:quare nõ quodcũqꝫ paruũ agẽs posset idẽ alterare.ꝛ ita nulla exigẽtia passiuoꝝ ꝓportionatoꝝ mobꝰ diuersis. ¶ Ad hoc ꝛ ad 9ᵐ argumẽtũ dicetur q̃ ꝓmũ alterãs alterat ꝓncipalr:pars alterata alterat istrumentalr.iõ maius põt in passum maius:vt ꝓncipale agens: nõ tamẽ nisi per partes passi:sicut in motu locali virtuosiꝰ põt maius mobile trãsferre:tamẽ nõ nisi mõ sibi possibili.ſ. ꝟz successionem partium respectu spacy. ¶ Cõtra.forma vniuoca in quocũqꝫ est hz rõnẽ cause:qz cãe ordinate spẽ differũt. z. sup. Ideo in vniuocis solum poꝰis ifinitas.igitur pars alterata nõ ẽ istrumẽtũ ꝓncipalis agẽtis. ¶ Aliter diceꝫ q̃ agẽs ꝓncipale:ꝛ ꝑs alterata:vt vnũ agẽs alterãt ꝑtẽ aliaz. ¶ Cõtra.vel vtrũqꝫ est causa sufficiẽs effectus. cõtra est io.ca.iuxta:aut neutrũ.ꝛ tũc seqtur q̃ ꝓncipale agens nullius erit causa sufficiẽs:qz nõ forme in idiuiᵗᵗ: qz ibi nõ est nõ in diuiᵗᵗ:qz ꝑs eius cum ꝓncipali cã cãt ꝑtis alteriꝰ formã.ꝛ tamẽ ꝓmũ alteratũ:vt ita dicam nõ alterauit se.

Sic igitur vide quomodo possibile est successiõez esse in alteratiõe vel alteraᵇꝰ ꝗnter entibus ꝟm alteraᵗᵃ ꝓportionabilia diuersozũ alterantium que alterata quãdoqꝫ sunt cõtinua quãdoqꝫ cõtigua. z.º quomodo ꝟm partes vnius mobilis ꝓportionati põt esse successio ꝛ causalitas a.respectu b. quãdoqꝫ causalitas sine successione in illuminatiõe:quãdoqꝫ ecõuerso in lationе. ¶ Et argumẽta cõtra hoc. 3.º quomodo nec in ꝓmo modo:nec in secũdo a.ꝟm quemlibz gradum forme eius alterat b.sed ꝟm tertium. 4.º quomodo agẽs presens ꝓximo patienti vel effectui ꝑus agat in propinquum q̃ in remotum.

Nota q̃ via tenẽs successionem alterationis penes diᵗᶜᵐ forme habz ponere gradus infinitos in forma.ꝛ nᵐ minimuz quo remissioz nõ possit per se esse: qz ꝑus tempore acquiritur.ꝛ post tempoze depditur. ¶ Cõtra illa flm tabula.5.physicozum. ¶ Secũda via.ponẽs quẽlibz gradum esse aliud idiuiduum spẽi habz negare ifinitatez: qz alias summus gradus ifinitus:quia excedẽs ifimũ ꝓ infinitos equalis quãtitatis ponẽs minimũ ꝛ maximum põt negare cõtraria simul:sed successionẽ ꝑcise ponet ꝟm partes mobilis.6. physicozꝝ. ¶ Cõtra illud eodẽ modo videtur ponẽdus motꝰ in substãtia.sicut in qualitate:quia penes partes mobilis successio vtrobiqꝫ:vt dcm ẽ supra: qõ videtur cõtra Arist.5º.physicozũ.vbi cõcedit in tribus generibus negat in substãtia. ¶ Item videmus q̃ aliquod quãtum motũ ꝑus habz calozẽ remissum.postea itẽsum: quomodo fit hoc. ¶ Ad ꝓmũ:quedã forme substãtiales sunt vnigenee que eãdem dispõnem requirũt in qualibz parte:vt forma ignis.ibi potest cõcedi successio gnationis penes partes mãe extẽse ꝑ accñs.De cuiꝰ vna ꝑte ꝑus reducit forma q̃ de alia.Sic rñdet arist. ad rõnẽ Zenonis in mutatiõe ꝟm cõtradictiõem ponit meᵐ penes ꝑtes mobilis.Et sic currit illa ꝓpositio.q̃ nũqꝫ vna pars aque ẽ sũme dispositа ꝓmo cũ alia ꝑte:ꝛ tũc fit gnatio ignis quãdo

T.c.5z. ꝛ circiter.

T.c.7. ꝛ ide.

T.c.9.ꝛ inde.

TIO

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ADDI cor^dum est summe dispositū cōtrario sibi. Alie forme etherogenee: vt anima nō requirūt eandē dispositionem in q̄libet parte. ⁊ si posteri⁹ alterari icepit vna pars q̄z alia possibile est quālibz in vno istāti eē summe dispositā suo mō Et ita anima simul pōt iduci. sic igit̄ aliqua generatio nō est motus sicut alteratio. ¶ Cōtra. ergo aliqua alteratio nō est motus. ¶ Alr pōt dici q̄ generalr forma substātialis perficit materiā nō me^tc quātitate. ⁊ ideo suum p̄mum susceptiuū iquantū huius nō habz partē extra partem. Et ideo in eius iductione nō est successio fm partes sui susceptiui: qz susceptiuū per se nō habz partes: sed per accidēs: qz nūq̄z est sine quātitate. Et ideo per accīs pōt eē successio penes partes susceptiui: per se aūt in alteratiōe: qz qualitas est per se in quāto. ¶ Ad scōm. si ab aliquo istāti icipit corpus calefieri non est p̄ma pars motus sicut nec mobilis iducitur in partes mobilis aliqs gradus minim⁹ caloris: qui est mēsura in p̄ma parte mobilis per tēpus icipit alius motus eiusdē partis fm aliū gradū maiorē. Cōtinuatur tamē p̄ma alteratio in partib⁹ alys mobilis. ita q̄ q̄libz vna alteratio est fm vnū gradum iductum successiue in partibus mobilis. qua ꝓpleta vel quātulacūq̄z eius parte pōt icipere alia. ⁊ sic cum illa alia tertia. ⁊ currūt multe simlr vel ꝓnter entes. ita tn̄ q̄ nihil sīl alterat̄ nisi vna illarū: sz por ps alterat̄ z^a alteratiōe qn̄ posterior adhuc p̄ma alteratōe alterat̄ in fine por ps est itēsius ca^da q̄z ps posterior. ¶ Cōtra. quicūq̄z gradus ex quo est idiuisibilis tot⁹ simul iducitur. ⁊ ita per mutatiōem illa nō est termin⁹ alicuius motus. ⁊ videt̄ motus componi ex mutationibus.

¶ Itē agens sufficiens approximatum passo dispositō in naturalibus: vt videt̄: statim agit. 9. metaphyce. ca. 4. igit̄ cum istud calefaciēs sit actiuū fm illas alteratiōes diuersas fm diuersos gradus forme. ⁊ semp approximat̄ passo alterabili fm omnes illas imediate postq̄z alterauit ipsuz p̄ma alterabit ipsum secūda vel necessario qescceret p tempus nō agens: cum tamē sit actiuū ⁊ passo approximatum ¶ Item quātūcūq̄z debilis virtutis calefaciēs calefaciet mobile sibi ꝓportionatū in quātitate eque cito itenso calore sicut perfectissimū calefaciēs: quia oportebit ꝓcedere per omnes illas alteratōes ordine certo. ⁊ iter quaslibz esse quietez. ¶ Item. 5. quelibz pars est sub alio gradu q̄z alia. ⁊ ita sub alio idiuiduo. ⁊ ita totū erit calidum. n° vno ca^rc fm nūerū. Sed multis valde forte infinitis in actu. ¶ Item aliqua alteratio est subita. vbi tamē mobile ē diuisibile. ḡ h̄ nō est causa. ¶ Ad. i. quilibz gradus ⁊ si idiuisibilis est in se inquantū est gradus forme. tamē est diuisibilis per accīs ex subo ⁊ successiue iducit̄ in partes mobilis: nec ē ibi aliqua mutatio alicuius partis. Sz motus.

¶ Cōtra. igit̄ mot⁹ sine mutatiōe. nā illa mutatōe qd mutaretur? Non pars illa mouet̄ nō indiui^le illud non recipit calorē: aut opz cōcedere punctuz calefactibile subito: aut nullā mutationē ibi qua aliqd nouum insit. Scōm illam viā pūctus nihil est. ¶ Ad scōm. 8. phyſicorū. ca. 8. Amp. in generatiōe nihil ꝓducit natura: vt statim corrumpatur ergo si posset aliqua pars mutari: non imediate sequeret̄ scōa post term. nū alteratiōis p̄me in quātacūq̄z parte: sed opz quietē itercipi mediā in qua p̄mus gradus iesset: nec est passum dispositū statim recipere oppositū illius qd̄ statim est iductū. Ꝗto tempore oz quiescere. ¶ Rño. nō est dare certū tempus: qz minus ⁊ minus in infinitum fm q̄ maior est mo^tis virtus. ¶ Per hoc ad tertiū quomodo velocius mouet itensius noiatiue. ¶ Alr ad 3^m. imperfectū mouēs oz icipere a minimo gradu. ⁊ ꝓcedere per oēs medios: perfectius potest icipere a secūdo. ita q̄ ille sit sibi p̄mus. alius perfectior a 3°. alius a 4°. ⁊ sicut nō est p̄m⁹ necessarius ante scōm ex parte mobilis. sed ꝓpter imperfectionē mouētis qui nō pōt pfectius. tūc assimilare sibi passum. ita forte icipienti a secūdo nō est tertius necario por 4°. sz immediate quartus. aly est sibi secūdus sextus. aly sibi tertius. ¶ Ad 4^m diuīle non est mo^ti diuīle quādo totum p̄mo ⁊ simul alteratur.

T. c. 10.

T. c. 63.

Ex predictis nota sex cōclusiones. ¶ Prima q̄ in omni transmutatione fm partes mobilis est p̄us a. d. ¶ Secūda. in omni transmutatione qua forma actiua iducitur vsq̄z ad gradū actiuū est p̄us a. vtroq̄z modo fm partes mobilis. ¶ Tertia. iductione cuiuscūq̄z forme possibile ē p̄us b. fz partes mobilis. ¶ 4^a. in nullius forme iductiōe est per se necessaria successio tē poris fm partes mobilis. ¶ 5^a. in omni inductione ex parte graduū forme ē possibilis simultas opposita omni modo porritatis. ¶ Sexta. in aliqua iductiōe ē possibile p̄us a. d. ⁊ b. fm partes forme: vbicūq̄z. s. forma habz gradus p prios. vbi nō habz. non est sic possibile. vt ponit̄ de forma substātiali. ¶ Ad euidentiā conclusionū cuz sit prioritas nature taz in genere cause q̄z in genere effectus: ⁊ porritas tēporis per a. intellige p̄us natura. per d. effectuz priorez. per b. p̄us tēpore in essendo. ¶ Cōtra quartū videtur esse istantia de vbi ⁊ de quātitate idu^da. ¶ Item quando primū alteratū proportionatuz agenti p̄mo incipit alterare. aliud semper crescit eius alterabile: vt pz ex supra dictis. Et ita successio fm partes mobilis est per accidēs: quia alterās ponitur variari. ¶ Ad primā instantiā si vbi est aliqua forma mobilis sit calor: tota est in tota. ⁊ pars in pte: nec nata est p̄us tempore pars mobilis a. esse in parte. vbi c. q̄z b. in d. imo necessario simul tempore. si. a. b. est continuuz: quia continuū est cuius motus ē vnus. idiuisibilis fm tēpus. 5°. phyſicorum. Si autē motus localis sit ad locū cū por pars mobilis necessario sit p̄us cū aliqua pte loci signata q̄z posterior ps mobilis necia eēt successio fz partes mobilis vel sīl. z. p̄sentes eidē parti loci: sed z^m modū non teneo. ¶ Ad. i. non est instātia. Similr de augmento nō prius a. pars mobilis acquirit quātitatē c. q̄z d. b. alias nulluz esset instans terminans motuz in quo totus cessaret. ¶ Sed magis vident̄ istantie i^c cōtra quintaz: sed si in omni genere ē generatio. ⁊ omnis motus terminat̄ ad mutationē necesse est in vltimo istanti aliquid forme iduci quod ante non infuit. ⁊ pari ratione posset tota. ¶ Contra. vnde ergo suc^c fm formaz. ¶ Rño. ex defectu agentis non potētis totū simul iducere possibilitas vero successionis ex parte forme. ¶ Cōtra in p̄ncipio agit secūdū vltimū graduz sue potētie. ḡ tūc ꝓducet qcqd pōt ꝓducere. pōt aūt vltimū graduz ꝓducere. igit̄ ⁊c. ¶ Itē qcqd facit in vltio fz aliquos nō manet. ¶ Itē ḡ successio a mouēte nō a mobili nec forma. ¶ Ad p̄mū. agit quicquid pōt tūc agere. nō quicqd pōt tūc agere. ¶ Cōtra. si tūc pōt: quare nō agit: tūc cū non sit ab extrinseco: quia illud natū est fieri tūc. ¶ Rño. eadē est questio quare nō curro in istanti cū potentia currendi sit in me in instanti. ¶ Contra illud nō est natū simul fieri. ¶ Rño. nec illud ab illo lz ab alio ¶ Cōtra. quicquid absolute est possibile nūc fieri: nūc fit a nunc potēte facere. ¶ Rño. nō: sed a potente nunc facere. ¶ Ad secūdū respōdeant illi aliqui. ¶ Ad 3^m. nūquaz est successio in forme iductione necessario nisi ex resistentia mobilis ipsi mouēti que nō est ex cōtrario: quia tn̄ potest super illud: quantū pōt inducere formā: nec est ex natura mobilis absolute: quia tunc cuicunq̄z resisteret. Sed ē ex defectu virtutis agētis. Inductio vero per quedā media incompossibilia simul necessario est nō subita ex resistētia mobilis ad media simul: non quia mobile habz contrariū: sed quia me^xiter se. Sed nō posse inducere nisi per talia media est ipersectionis in agēte. ergo nec distātia terminoruz est causa necessaria successionis: quia si vnus potest simul iduci ⁊ alius. Si itelligatur distātia ꝓpter mul

T. c. 23. ⁊ ide.

TIO

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ADDIta media nō differt ab illa causa ꝓpter resistentiaz medij ad mobile. ⁊ hoc est ex īcompossibilitate mediorū in isto. Si non est necesse ire per media ꝗ tūc. ⁊ hec causa nulla. ergo tm̄ 3ª causa. s. resistentia mobilis ad mouēs que est ꝓ pter defectum virtutis mouentis.

Circa istas duas qōnes ō magis ⁊ minus sic ꝓcedendū est. ꝑmo recipiē de sunt opiniones: ⁊ improbāde. Scōo veritas declarāda est. ¶ Opiniones sunt tres. ¶ Prima ponit ⁊ īprobatur ab auctore. 6. ꝑncipiorum. ꝙ magis ē ꝓpter īcrementum subiecti vel accidētis vel vtriusq: tam in eodē q̄ in diuersis. ꝓbatur grauius ē quod habz maiorē grauitatē extensiue. ¶ Contra. ꝑ susciperet tūc magis: quia īcrementum recipit ꝓm quantitatē: vt vir maior puero. ¶ Item quantitates sole per se ⁊ figure que cōsequūtur: qr ille que per se crescūt: reciperēt magis: quod est cōtra Ax. in predicamētis. Tum in. c. de quātitate ⁊ qualitate. Tum īfra quadratū crescit gnomone circūposito: nō tamē alteratuz est. ¶ Itez oē maius albū esset albius. pz esse falsuz. ¶ Opinio alia de cōtrario ꝑus ponit cum īprobatione. ¶ Item improbat de magis ⁊ minus in lumine in medio. vbi non est cōtrariū. Similr de virtute sine omni vicio ⁊ gratia sine peccato in statu īnocentie. ¶ Itē motus in magis ē ō albatio. ergo terminus ad quē non est tm̄ separatio nigredinis. ¶ Item opio 3ª de magis ꝓm esse in subiecto ponit ꝑus. ¶ Pro hac Boetius in ꝑdicamētis. ¶ Cōtra ipz arguitur. ꝑus in īfinitū ⁊c. ¶ Iste due opiones negāt in eēntia magis per hoc. 6. ꝑncipio ax. forma est cōpōi ⁊c. ¶ Itez differētia formalis est specifica. ¶ Itez addito aliquo nō manet spēs. ¶ Cōtra illā conclusionē. illud ꝑus factū habitibus presentibus ⁊c. ¶ Itē illud contrariū in vno gradu est īcompossibile alteri. in alio nō. igitur in ꝑmo aliqd habz in eēntia quo repugnat nō per sub^m. ¶ Opinio quarta auctoris. 6. ꝑncipio ax: ꝙ magis est ꝓ accessum ad terminum in quo fit īpositio nominis. ¶ Cōtra. tunc nihil esset album albedine nisi albissimum.

in pᵒ ꝑdicamētis. ca. penl' timo.

Circa solutionem sic ꝓcedenduz. Primo in vlī abᵗᵉ. et ibi. 5°. ¶ Prio que sit ītentio Ax. hic: quomodo. s. negat. Uno mō magis in suba ⁊ accidēte. ¶ Scōo: ꝙ vbicūq ē magis. est ꝓpter hoc ꝙ aliqd ē maius nō maiorītate molis: sed perfectōis: vel in nā rei: siue in cōplemēto perfectiōis: vel in potētia siue in feruore actiōis. Prima dicit naturalis bonitas. 2ª dicitur naturalis vigor. ¶ Tertio: ꝙ non. vbicūq est maius perfectione. ibi est magis. ¶ Quarto: in quo cōmuniter cōsistit ratio eius magis ꝙ ē maius ꝓfectiōe. ¶ Quinto ꝙ maius sic inuenitur in quocunq respectu alterius: vel minus: loquēdo de diuersis naturis siue comparatis īter se siue ad deum. ¶ Scōo procedendū ē in vniuersali cōparādo maius ⁊ minus ad vnitatē. Et ꝑmo numeralez. vtrū idē numero possit esse maius ⁊ minus. ⁊ ibi prius declaratur 4° articulus ꝓcedens. Secūdo vtrū idez specie possit eē maius ⁊ minus. Et iuxta hoc vtruz necessaria sit vnitas speciei. ⁊ 3° an vnū genere possit esse ⁊c. Quarto an vnum analogice. Quinto an vnuz equiuoce. ¶ Tertio ꝓcedendū ē in particulari. Primo quo istoꝝ modoꝝ ē maius in accidētibus. Secūdo in substātys. Tertio quomodo hic ⁊ ibi alr. Quarto specialius ꝓcedetur. Et primo an in substātys materialib^ꝰ. Secūdo an in omnib^ꝰ materialibus rōne forme. Tertio an in ratōe materie. 4°: an in q̄titatibus. 5°. in qbus qualitatibus. Sexto an in relationibus. Septimo. an in actiōe ⁊ passione. ⁊ sic ꝗnter de alys ꝑdicamentis. ¶ De ꝑmo Ax. loqtur de quiditate īquantuz exprimit per diffinitionē. ⁊ sic nō recipit magis: ita ꝙ īcludat: qr abstrahit ab vtroq opposito. ꝓbat per ꝓprietatē precedentē quocūq addito. ⁊ est īquantuz diffi^ᵗᵉ. Qr dicit. substantia ꝓm speciē accipit pro quiditate in vniuersali: sicut per totū hic accipit substantia. Qr dicit. si quidez cū materia: vel sunt due dictiōes si substātia habz magis quidē cuz materia vel vna dictio. si quidē cum materia. i. in īferiorib^ꝰ que respectu eius sunt materialia. Nulla ergo maiorītas ē in qditate: vt qditas: qr abstrahit ab omni cōditione indi^ᵗ. ¶ Hoc verum in substātia ⁊ accidēte. 8. metaphysice ap^d. De secūdo. vbicūq aliquid ꝓm aliquid dicit magis si vtrūq esset īdiuisibile esset impossibile magis igitur alterū ē in se maius. Et cōmuniter est illud ꝓm ꝙ aliquid dicit magis. Maius ⁊ minus ē aliquorum comparatoꝝ ꝓm ꝑpriā quantitatez virtutis vel mol'. Magis dicūtur aliqua que comparātur ꝓm illa que dicuntur maius ⁊ minus. ¶ De tertio: quia nihil magis nisi predicatū denomiatiuū. ideo ⁊c. ¶ Predicatū enī dcm̄ in qd equaliter dicit de quolibz subiecto. quia ꝓ se icluditur in quolibet. ¶ Cōtra. non ꝓbatur ꝑma. ¶ Itez per 2ᵐ probatur equalis veritas cuiuslibz cōpositionis. non aūt equalitas in predicato. Ita dicetur in denomiatiuo. si enī necessaria est cōsequētia ab abstractis ad cōcreta: sed omnis albedo est equalr albedo: licz nō equalis albedo. ⁊ omnis albus ē equalr albus. ¶ Ad ꝑmū aduersū nō ē determinatiuuz nisi vi verbi: vel habētis vim eius participiū includitur in cōcreto: vt habēs: non autē in abstracto. ¶ Itez in grammatica notatur ꝙ adiectiua tm̄ recipiunt cōparationem. ¶ Cōtra. tm̄ cōcluditur improprietas: nō falsitas. ¶ Rᵒ ad 2ᵐ soluit ꝑmum. vbi dicitur ꝙ ꝗ nō est magis albedo: nec vt magis determinat cōpositionē: nec vt predicatuz. Sed tm̄ ē maior albedo. ¶ Itez aut significat maior cuz albedine: qō magis cū albo. ¶ Ideo cuz equaliter determinare possit predicatū hinc ide nō tenet ꝗsequētia. Nullum igitur abstractū dicitur magis: nec aliqd dicit magis aliqd in abstracto. ¶ Rño. logica: quia si magis determinet esse: falsa est. Si predicatū ratio grāmatica. illud non ē determinabile per magis: sed tm̄ adiectiuū forma dicit maior alia ꝓm quā subiectū habēs dicitur magis alio. Lz forma sit maior alia. nihil secundū eaz dicitur magis nisi denominet ꝓprie ꝗ est subiectū alterius nature. Ideo ꝗz formā substantialē nihil dicitur magis. ¶ De quarto. necesse ē illud quod dicitur maius habere latitudinē quandā: cuius sunt duo termini in summū ⁊ in ymū. īprobatur. Probatur rōne: quia nō stat in īdiui^ᵗ. ¶ Item auctoritate Ax. determinatoꝝ nulluz recipit magis. Determinata dicūtur limitata ad gradū indiuiſem. ¶ Itē Simplicius quadā infi^ᵗᵉ. ¶ Itē auctor. 6. ꝑncipiorū ad terminū accessus ⁊c. ¶ De quinto: sicut creature ꝓcedūt a deo: vt nūeri ⁊ or^ᵗᵉ. Ita īequaliter: qr multe numero: quia inequales mensura: quia composite pondus. i. ad dissolu^ᵗᵐ īclinatio. igitur maior ꝗ illa. Sed īter se comparatio ꝓpria. Ad deū comparatio excessiua.

T. c. 10. hui^ꝰ.

8°. hui^ꝰ. vbi. s.

Circa secundum ꝑncipale. ¶ De ꝑmo benī. e. f. ꝙ sit in accidentibus ꝓ post partē. ideo ibi natura singularis habz latitudinē ⁊ determinata ad singularitatē nō determinatur ad gradū: nisi per motū potentē sistere in quolibz gradu. Quando ergo forma accidentalis vna maior alia latitudo ponit non tm̄ in natura specifica: sed in eadez singulari forma. ⁊ hoc nō est ꝓm gradus indiuiſes. Sed partes diſibiles habentes terminos indiuiſes: vel quasi cōtinuātes: alias nō eēt motus cōtinuus ⁊ cōtinuatus per mutationē. Sed nūqd īfimus: non: quia non ē dare ꝑmā mutationem in motu. ¶ Item nec vltimū nūc ī esse. ergo īfiniti gradus. ¶ Itē ergo summus īfinitus. ¶ Item ergo aliqs gradus erit īferior materia. ¶ Quere solutionē O. 26. g. In substātys nō sic: sed sola natura vniuersalis habz latitudinē in quolibet singulari est determinata ad gradum. ideo nō est ibi

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ADDI mo°: nec intensio: lz magis. ¶ Cõtra de gradibus equalibus scõs nõ itendet. ¶ Item ex sequẽti ⁊ precedenti quo modo fit vnũ. ¶ Itẽ termini motus incõpossibiles. o. z6. g. ¶ Itẽ forma mouerentur a magis in minus. ¶ Itẽ perfectior cõpositio realr. Rõnale videt q vbicũq; est magis codẽ modo se habeat ad minus. Quãdo autem in aliqua specie ẽ: vel in suba non ponitur cõpositius qõ est magis. ¶ Item tenet alia pars q nihil idẽ numero ẽ magis ⁊ minus: sed dria ppinquior nature est ma. ⁊ minus remotior differentia idiuisilis. perfectius aũt q precise virtualr cõtinet minus nõ realiter: sicut maius continet q̃ minus: nec tm nõ cõtinet priuationẽ in minus: sed nec rẽ ipsam q̃ subest. ¶ Cõtra. o. z6. g. sub ō quãtitate. ¶ Cõtra. omnis differẽtia maior numerali per se ordinata ad ipsam ẽ specifica. Probatur: qr diffõne expressibilis. ¶ Itez in eadẽ specie nõ sunt idẽ termini motus. ¶ Itẽ quomodo aliter in accñtibus q̃ in subys. ¶ Rño 3°. terty. de scõo dria specifica ⁊c. nõ stat in idiui[ll]. De 3°. 8. etb. a. nõ opz amicitiam dici vniuoce. qr magis ⁊ min°. vñ colorationr fm genus. qr pspicuũ magis termiat. ⁊ sapiẽtior magis q̃ grãmaticior. ¶ De gñe diuiso p drias additas. ⁊ p gradus n[c]. q̃re e. d. c.
T. c. 31. ⁊ circiter. e. ¶ Cõtra. 7. pbycorr. de cõparatiõe fm spẽm acho[am]. De q̃rto sic. in ente parant suba ⁊ accñs. 7°. meta[cc]. De qnto Henr. c. f. nõ fm diuersas rõnes ptibiles in paratis ẽ magis ⁊ min°. sz regrit vna rõ cõis vniuoca vel analogica. tũ qr patio equoca abusiua: lux clarior tenebris: excessiua
T. c. 36. ⁊ circiter. ifiniti ad finitũ. ¶ Cõtra pmo celi ⁊ mundi.

Circa tertiũ

pncipale regula Henr. b. f. q tmmodo q̃cunq; ideterminata determinabilia nõ tm ab aliquo itra eẽntiam vt q̃ta: sz cũ hoc ab eo i quo sunt hnt magis. ¶ De pmo ⁊ scõo sic. qr non in indiui[ll]. ¶ Item arguit per motũ. sz in 3°. articulo hoc pz. quõ illõ argumẽtuz tenet ꝯ scõz forma subalis pfectissima. ¶ Itẽ dat eẽ simplr. gãdueniẽs est accñs. ¶ Itez mot° in suba. De 3° 3° pmi. ¶ Item in accñtibus mot° licz non manẽte eadẽ singulari accñte in suba totũ subito inducit. ¶ Itez est dria parãdo ad priũ. qr in accñtib° pole prium ptrario remisso in subys simplr incõpole. iõ hic motus. ¶ Cõtra. sicut penes ifinita idiuidua est mot° in accñte. q̃re nõ pot ita eẽ penes ifinita idiuidua subẽ in gradib° infinitis. ¶ Item sz ifinita indiuidua accñtis nõ est motus nisi ex mutatõibus. qr nullo tpe est subm sub eodẽ. ¶ Itẽ ō suba demstratio Arr. 6. que est pmũ ar[m] supra ad. i. q. ¶ Ad pmũ ante mũc generationis nihil iducitur. tamen materia tota summe disposita. igitur siml generatio. ¶ Cõtra. iz. z. sub ⁊ supra in pnibus. ¶ Tene q Arr. ponit generationẽ successiuaz: sicut motũ ⁊ omnem successionem penes partes mobilis: nisi in quãtitate ⁊ vbi.

Circa quartum

pncipale. ¶ De pmo Henrinon b. e. contra ri[ds]. ¶ De z°.
2to. 67. in elemẽtis fm Cõment. 3°. celi ⁊ mũdi. pbatur per corruptionẽ. Aliter ignis dẽ° aqua ante generationem terre ex igne ⁊ densitas sine subiecto pprio. ergo ⁊c. ¶ Item quo modo mixtio elementorr. ¶ Item de anima itellectiua. z[m] articulũ igitur perfectissime ⁊ iperfectissime. g omnes medie. ¶ Ar. ex operatione ⁊ pprys accidẽtibus. ¶ De tertio quere in Henr. c. a. Magis male dicitur: cui° materia est virtualr maior: ⁊ tũc dicitur multa: quando autez actu extẽsa dicit magna. ¶ De quarto. n° quãtitas: qr ratio eius in extẽsione vel discretione substãtie. ¶ Contra.
T. c. i. io. metaphysice. mai° cõtinuũ. cui° motus indiui°r. ¶ De qnto tm in 4° spẽ nõ ẽ magis. quare ergo nõ est motus in pma nec scõa. ¶ Ad. 6. nõ ⁊c. Quere.

Possent ergo

formari tres questiões de susceptiõe magis ⁊ minus in formis substãtialibus. ¶ Prima an forma substãtialis sit maior alia eiusdẽ speciei. Sic Henr. vniuersalr. Auerroys particulariter. ¶ Secunda. dato q sic. an idẽ numero itendatur. Henr. nõ. auerroys sic. ¶ Tertia si sic. an per media cõtinua vel tm indiuisir: quia quilibz gradus idiuisilis si diuisibilr: licz successiue acquiratur forma perfecta: qõ nõ ẽ icõueniẽs in generatiõe nisi cõcedatur successio supra: nõ tm motus pptер subiectũ: q nõ est: sicut currit vtraq; rõ Arr. in. 5. nõ cõtra successiõez: sed q generatio nõ est in diuersis parti[ll]. ¶ Nota q questio prima mota de substantiali forma nullã habz rationẽ cogentẽ p. nec cõtra. p. est articulus vigesimus pmus. igit de itellectiua. ⁊ auerroys in. z. celi ⁊ mundi de forma elemẽtari. ¶ Ex his cõcludit 2to. 67. de medys: q sic cõtra nõ est Arr. h: qr soluit ante ad d. in pdicamẽtis videt cõtra. Sed pot exponi: sicut ad e. ⁊ g. qr in cap. de qualitate negat iustitiã dici magis ⁊ minus. nec pncipiũ sex pncipiorr ifra ipse in termino loquitur de nomine nõ de re. vide qualẽ simplicitatẽ pbat in essentia. sicut. 8. metaphy. Pro. videntur tria media. vnuz est ex q̃li T. c. ic. tate ppria cõparata ad elementuz. cuius est ppria. aliud cõparata ad aliud subiectũ 3[m] ex actione iequali: que sibi cõpetit rõne forme substãtialis. ¶ Ex pmo sic. calidũ itẽ ditur ⁊ remittit igit ignis. Probatur pña: quia ppria passio saltẽ consequitur formã tanq; per se causam. Causa similr se habente ⁊ causatuz. Secũda pbatio est auerroys 3°. celi ⁊ mundi. quia qua ratiõe ignis manẽs nõ remissus 2to. 67. potest remitti fm vnũ gradũ caloris pari rõne. ⁊ secũduz omnẽ. ¶ Hec posset eẽ ratio. q. p se: quare manẽt in mixto. igit in se remittũtur. Sed añs est du[m]. ⁊ Auicen. negat cõsequentiaz. ¶ Sed probatur: qr quomodo ille in se intense sunt potẽtiales respectu forme mixti cũ quelibet sit nata sic perfecta cõstituere per se ens. ¶ Itaq; hec ratio de mixto est particularis ⁊ cõcedenti añs est probabilis. ¶ Ex secũdo medio arguitur in alteratiõe precedẽte corruptiõem aque in ignẽ inducitur calor. igit ⁊ forma ignis nõ perfecta. ergo remissa. ¶ Primũ pz: quia tũc cessaret actio: vel saltẽ post primũ gradũ caloris iductũ nulla essz generatio. Prima cõsequentia pbatur per pmã pbationẽ pus: quia passio vel per secundã saltez videtur accidẽs p priuz. Et per 3[am]: quia tũc totus calor igneus posset esse in aqua. ¶ Et cõfirmatur: qr si nõ iducitur in aqua calor incõpossibilis aque per alterationẽ. nõ segtur corruptio: qr forma nõ expellit nisi per gradũ sibi icõpossibilẽ si iducatur. igitur habz calorẽ excedentẽ aquam. ¶ Alia pbatio est: q aqua manẽs aqua erit multotiẽs calidior igne manẽte igne. p°. sit eni supremus gradus caloris ignei. io°. aq̃ ante corruptionẽ hz. 9. gradus alias non summe disponit. ¶ Item ignis corrũpendus frigescit. igit ante corruptionez non habz nisi vnicuz gradũ: quia alias nõ sũme disponitur ad corruptionẽ. aqua ergo corrũpenda excedit ignẽ corrũpenduz in. 8. gradibus caloris. ⁊ est nonies calidior igne. ¶ Alia pbatio est ex scõo de anima. vbi pbat q corpora nõ tangunt se imediate in aere vel aqua. quia extrema eorum sunt humida. ergo est aer vel aqua. ¶ Ex 3°me° T. c. iiz. arguitur. ignis remisso calore nõ eque ignit. nec vinũ aq̃ticũ conuertit semper aquã in vinũ: nec caro secundũ materiã cõuertit alimentũ in carnez. Et tm ille generationes fiũt per formã substantialez generãtis. ¶ Cõtra. videtur vnũ mediũ ex auctoritate: quia negatur motus in substãtia. sicut cõceditur in qualitate nõ penes partes mobilis. quia sic generatio est successiua. iz. 6. supra. ergo penes partes ⁊ imparti[rem] formarr. ¶ Aliud mediuz dat per se esse. ¶ Qui teneret sic tm pptер articulũ. posset ad secũdã. q. motã dicere: q non cũ Henrico. ⁊ tũc tertia questio nulla esset sibi: nec multo magis quarta egeret ad saluandum Arr. de nõ esse motũ in substãtia. Sed qui tenet pptер alterum mediũ. dicat cõsequẽter quantũ vtrũq; concludit:

TIO

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ADDI qd vtiq; est. Ad secundã questionez q̃ sic. Et ad tertiã si/
militer: q̃ sic: patz enĩ q̃ si itensio qualitatis cõcludat in/
tensionez forme elemẽtaris. igitur cõtinua intensio in flu
xu eiusdẽ qualitatis concludit cõtinuaz intensionẽ in flu/
xu eiusdez forme ignis. Alioquin in aliquo istanti non cor
respõdet proprius gradus forme ignis ꝓprio gradui qua/
litatis in istanti illo. ⁊ tunc statim receditur a medys illis
qz simplr̃ non concluderent. ¶ Itaq; qui tenet ꝓpter au
ctoritatez auerroys cũ ille probet propositũ per primum
medium habz dicere cõsequenter q̃ sic ad primam ad se/
cundã ⁊ tertiã questionẽ. ⁊ non restat ad bene saluandus
philosophũ q̃ nõ fit ibi motus nisi quartũ. Igitur Venr̃.
nõ dicit cõsequẽter cum ponat conclusionẽ. ꝓpter auerr.
¶ Et ad secundã questionẽ respondeat negatiue: nisi itel
ligat de alys substãtys ab elemẽtis. Sed nec de illis põt
qualitas intendi continue sine continua intensiõe forme
substantialis.

Tenendo primum mediũ potest dici q̃ nõ
soluz elemẽta: sed multa mixta habẽt qualitates ꝓprias
respectu quarũ forma substantialis eorum sibi ipsi dereli
cta. hoc ẽ exclusio contrario agente extrinseco est causa na
turalis actiua fm proportionez perfectionis sue: quia cau
sa naturalis sibi derelicta ⁊ sufficiens. ex quo agit fm vlti
mum potẽtie si ẽ perfectior effectuz perfectiorẽ ꝓducit: ⁊
talis qualitas apparet perfectior in vno idiuiduo spẽi sibi
derelicto q̃ in alio. igit̃ ⁊c. ¶ Itaq; non teneo p̃mum me
diuz q̃ omni gradui qualitatis ꝓprie que inest p actionẽ
agentis extrinseci corespõdeat ꝓprius gradus forme: qz
tunc seqtur illud iconueniẽs p̃us posituz. Sed gradus q̃
litatis in esse quieto sequitur determinatũ gradũ forme.
vnde breuiter sic arguo. vna substãtia eiusdem speciei ha
bet qualitatẽ necessario conuenientẽ speciei intensiorẽ q̃
alia. ⁊ hoc excluso omni agẽte extrinseco. ergo forma sub/
stãtialis vnius est perfectior alia. Aficedẽs pz in idiuidu/
is ignis ⁊ aque ⁊c. pz in carne ⁊ carne vino ⁊ vino. ⁊ multis
alys. Cõsequentia pz. causa naturalis alicuius quando nõ
ꝓpeditur agit fm vltimũ potentie. igitur eque perfecta nõ
impedita necessario habz effectũ eque perfectum. forma
substãtialis potest esse causa naturalis qualitatis ꝓsequẽ
tis: quia siue in generatõe qualitas illa fit a generãte: siue
non saltẽ potest esse per actionẽ forme circũscripto extrĩ/
seco: sicut pz quãdo p̃mo per contrariuz qualitas talis re/
mittitur: ⁊ postea substãtia sibi derelicta redit ad graduz
perfectũ qualitatis illius redit̃ nõ videtur causa efficiẽs
nisi idiuiduũ: vt habẽs formaz substãtialẽ. ¶ Itaq; ad se
cundã questionem ibi dico q̃ nõ ꝓpter idẽ mediũ: quia si
remissa qualitate remitteret̃ forma substãtialis. igit̃ amo
to cõtrario remittente: nulla esset causa ĩtrinseca redeũdi
ad gradũ itensum: nam forma substãtialis remissa per te
nõ est principiũ agendi ad qualitatẽ itensiorem: quia illa
nõ est sibi ꝓportionalis. Sed ille gradus remissus. simili
ter nec forma remissa per te est p̃ncipiũ itendendi seipsaz
⁊ sic ex ꝓsequẽti qualitatẽ. pz q̃ nihil intendit se effectiue
¶ Cõsimiliter dico q̃ qualitate tali ĩnaturalr̃ itensa per
contrariũ p̃sens. sicut quãdo aer calefit cõtra gradũ natu
ralez nõ itenditur forma aeris: q̃ tũc amoto igne nõ esset
causa ĩtrinseca per quã aer rediret ad perfectũ calorez re/
missum. pz etiam q̃ nõ. ¶ Ad secũdaz questionez in ani/
mabus de quibus est articulus. ⁊ videt̃ sim' in alys. nihil
enĩ concludit formã substantialem sic itendi.

Ad argumenta p̃ma. ¶ Ad primũ p̃ma conse
quẽtia nõ valz: quia causa na/
turalis est impedi'us per contrariũ presens ⁊ agẽs. ⁊ ita per
illud cõtrarium põt effectus eius remitti: licz causa nõ re
mittatur: qd̃ hic pz: quia eque sibi derelicta causat effectũ
perfectũ: vt p̃us. Sed valz ꝓñ sic arguendo. calor est ma
ior in hoc igne sibi derelicto q̃ in alio. ergo hec igneitas ẽ
perfectior: sicut p̃us arguitur. ¶ Ad ꝓbationes cõsequẽ/
tie. ¶ Ad. i. dico q̃ nõ est ꝓpria passio: quia nec idiuisibilr̃
sequẽs: nec soli iberens: sed est qualitas necessario ꝓseqns
formã ñecessitate absoluta fm aliquem gradũ idetermi/
natũ: sed nõ secundũ gradũ certum necessitate tali qualis
est cõnaturalis ad agendũ: q̃. s. manet causa sibi derelicta:
nõ autẽ manet contrario impediẽte: tunc illa est falsa. cau
sa simil'r habente ⁊ causatũ: nisi intelligatur causa simil'r
se habere ad extra. s. impediẽdo q̃ simil'r in se. p° z^a auer
roys nihil valz: quia multa simpliciter necessario regrũt
qualitatem ifra latitudinem aliquaz. nõ tamẽ necessario
in hoc gradu. Exemplũ. vita requirit sanitatẽ aliquã. igit̃
regrit hanc ꝓportionem precisam humoruz ad hoc: vt sit
hec vita. tũc sequeretur q̃ corpore meo aliqual'r infirma
to. anima mea ĩtellectiua remitteretur: quia illa formal'r
viuo: nec sequitur. eiusdem ratiõis est vnus gradus quali
tatis ⁊ omnes. ergo eque potest indiuiduuz carere omni:
vt vno: quia nõ eque necessario requirit̃ ad illud. Sz que
causa: quare necessario requirit aliquẽ graduz: vt in omni
corrupto forma corrumpat̃ cum quelibet accidat. ¶ Ad
secundũ mediũ. nego cõsequentiaz: quia qualitas illa licz
p̃mo ĩsit igni ex se: non tamen soli: quia est causa alys calo
ris. scõo metaphysice. ¶ Ad. z. probationes pz. ¶ Ad. z. T. c. 4.
siue ponatur quecũq; idiuisibilia nihil eẽ nisi priuatiões
continuorum. siue ponatur per vltimaz mutationem nul
lum gradũ nouum induci: sed in tempore calorem induci
in istanti inductuz esse. ¶ Cõcedenda est cõclusio. q̃ tan
tus calor est in aqua in fieri quãt̃ in igne in quieto. ¶ Et
tũc cõfirmatio non est cõtra. ¶ De hoc est instans per se:
ꝓpter motum localẽ in istanti arguẽdo de raritate ⁊ aug
mento. quere. Si autem per mutationez vltimam conce
datur nouum gradũ induci calozis: cõsequentia nõ valet:
quia sicut p̃us latitudo est necessaria: nõ tamẽ supremus
gradus quando contrarium impedit. ita aliqua latitudo
qualis est compossibilis aliquis gradus supremus qui si/
bi repugnat ifimo necessario huic non est icompossibilis.
¶ Ad confirmationez dico q̃ in toto tempore alteratio/
nis: nõ inest aliquis gradus icompossibilis ipsi aque: quia
non repugnans necessario gradui ipsi aque. aliogn repu/
gnantia vt repugnãtia simul erũt: vel aq̃ maneret sine fri
gore sibi necessario: quia manet in tota illa alteratiõe: nec
seqtur. ergo aqua non corrumpitur in vltimo istanti: quia
tunc inducitur gradus incompossibilis. Sed sequitur: q̃
in tempore alterationis non corrumpitur. ¶ Et conce/
do aliam cõsequentiam q̃ ignis quandoq; in via ad corru
ptionez in aquam fit minus calidus q̃ aqua in via ad cor/
ruptionem in ignez concedo. alias neutrũ sufficienter dis
poneretur ad corrumpi in aliud: sed nõ est sic in quieto eẽ
Similiter si tu diceres formam ignis itendi cum calore
in materia aque corrumpende. sequeretur etiam q̃ dum
manet aqua magis esset illud corp° ignis q̃ aqua. ⁊ in alia
corruptione ignis minus eẽt ignis q̃ illud hic. ¶ Ad aliã
probationez de secundo de anima. Dico q̃ si tangens eẽt
formaliter humiduz bene posset immediate tangere car
nem aliam humidam: sicut calida potest immediate tan/
gere calidam. qualitas enim inherens non ꝓhibet imme
diatum tactum corporum. ¶ Sed itentio philosophi est
ista: q̃ caro tãgens aliam in aere vel aqua est humida hu
miditate non inherente: sed adherente carni. hoc apparet
ad sensum in aqua. ⁊ ibi supponitur in aere qui non est ita
sensibilis: tamen ita adherens. humiditas autem adhe/
rens non est in carne: vt in subiecto: quia tunc inhereret.
non adhereret. ergo in alio subiecto non est ibi ponere ni/
si aerem ⁊ aquam. ergo in principio non est tactus imme
diatus. Sed si diu adhereant donec calor dissoluat illud

UNIVERSIDAD DE MURCIA

corpus humidũ adherẽs. ita vt exaletur: bene tũc tãgunt se imediate: si etiam statim tangẽs vehemẽter applicetur aly: tanta virtus posset cẽ: ꝙ corpus humidũ adherẽs necessario sibi cederet ⁊ tangeret se imediate. sicut quando cutellus cutez nõ est verisimile ꝙ aere vel aqua mete scindat cutez: sed expellit virtute motiua applicãte cutellum ne possit itercipi. ¶ Hec dicta sunt pro itentione Ar. ibi. ¶ Sed ad ꝓpositum sufficit: ꝙ nõ intẽdit humorez iesse soli aque ⁊ aeri. sicut nec calorẽ soli igni ⁊ aeri. Sed ibi tãgẽtia cõmuniter humida sunt humiditate sibi adherente in extremis. ⁊ per ꝓñs non imediate tangũt. ¶ Ad tertiũ mediũ ꝑz ꝙ bene cõcludit de substãtia sibi derelicta que iequaliter agit ꝶ ⁊ illa actiõe forme substantialis. De non derelicta non valet: quia illa inequaliter agit propter impediens extrinsecum.

TIO

¶ De dubitatione vero dicta circa diffinitiões ⁊ numeros que causa essendi vnum deinceps dicendum esse videtur. Omniuz enim quecũqz plures partes habent: ⁊ non est vt aceruus quod totum: sed inest aliquid totuz preter partes: est aliqua causa. Tex. commenti. XV.

¶ Questio. IIII.

Queritur vtruz ex materia ⁊ forma fiat per se vnum. Et videt ꝙ nõ: qz ex duob' in actu nõ fit per se vnũ ex. 7. materia est act'. ex questione de entre materie ⁊c. Si dicat ꝙ licz materia in se sit aliquis actus: ẽ tamẽ imperfect' ⁊ potẽtialis respectu forme. ¶ Contra. ita subiectuz dicetur esse ens in actu imperfecto ⁊ potẽtiali respectu accidẽtis. ergo ex ipso ⁊ accidẽte fieret vnuz per se: qõ est cõtra Arist. in. 5°. ¶ Item secũdo sic. materia ⁊ forma maxime distãt. ergo ex eis minime natum ẽ fieri vnũ. ꝓbatio ꝓñe. partes ꝓtinui faciunt per se vnũ: quia sunt eiusdem rõnis in toto etherogeneo, cuius partes nõ sunt vnius rationis. minor est vnitas. ergo ⁊c. ¶ Ad oppositum ẽ Arist. in littera.

T.c.49 T.c.7. ⁊.iz. T.c.15.

homogeneo

Rño. sicut vnuz in cõmuni imediate consequitur ens in cõi. ita ꝙ nullum ẽ mediuz nob notius ad hoc demõstrandũ: nec forte aliud mediũ in re. aliud a quiditate extremorũ. ita singula entia fm ꝓprios gradus entitatis: cõsegtur imediate ꝓpria vnitas: sicut ergo nõ oĩs entitas ẽ vnius rõnis. ita nec vnitas: nec est alia ratio diuerse vnitatis nisi alia entitas quã cõsegtur. sicut ergo omnino simplex se toto est ens ⁊ vnuz. Ita ens cõpositũ ex ꝑncipijs essentialib' ei': sicut materia ⁊ forma: que sola nata sunt aliquod ens per se cõstituere: est vnum per se. ⁊ hoc ꝓpria vnitate alterius rationis ab vnitate simplicis. sicut ⁊ ab entitate altera est entitas. ¶ Si ꝗ queritur quare ex materia ⁊ forma est vnũ per se. Rño. fm ꝑz in lra. qz hoc actus: illud potẽtia: nõ adhuc dubo. hoc sic exponitur: quia illud idẽ quod ꝓus fuit in potẽtia per rõnez materie iam est in actu per formam. Extractio autem de potẽtia in actũ fm cõment. hic nõ largitur multitudẽ: sed perfectionem. Et videtur expositio commenti consonare cum littera illa.

T.c.15 ꝓ.15°.

Sed ista via poneret quodlibz ens vere simplex. nõ. n. albedo ẽ magis cõposita si ꝓus fuit in potẽtia. ⁊ nũc in actu ꝗz si semper fuisset in actu. Cõpositio enĩ est ex partibus compositi. pars autem ẽ aliqua res in toto. Et licet aliquo mõ in potẽtia: nõ tũ sicut ꝓñabile est in potẽtia ante generationẽ. Nec igit via que pcedit per hoc ꝙ idẽ ante generationẽ est in potẽtia: ⁊ post i actu nõ ostẽdit quomodo ex actu ⁊ potẽtia fit vnũ: sed quomodo idem est qõ quandoqz est in potẽtia: qñqz in actu. Alia est. n. vnitas ex vnitis. Alia ẽ identitatis vnitorum.

Ideo aliter potest dici: ꝙ sicut dcũ ẽ exponendo textum huius capli: ꝙ realiter ⁊ natural'r compositũ ẽ in potentia ꝓpter materiã preexistentẽ que potest esse aliquid eius: quia põt esse sub forma eius. ¶ Iuxta illud. 7. cap. 5° In omni generatione oz aliquid preexistere qõ sit per se pars generati. Sicut igitur solum agẽs ẽ causa quare compositus ꝓus ens in potẽtia. postea fit in actu. Ita ipsum solũ est causa quare materia ꝓus existens in potẽtia ad formaz. postea fit actu sub ipsa. ⁊ fit ex eis vnũ. huius enim vnitatis nulla ẽ causa intrinseca: nisi velimus itroducere: qz hoc actus: ⁊ istud potẽtia: ⁊ tũc nõ est iam dubo. qz hoc est primũ notũ. Sicut. n. primũ notũ ẽ ꝙ ens simplex ẽ suo modo vnũ. ita ens compositum ex materia ⁊ forma est suo modo vnum: nec est causa quare: nisi quia hoc materia: illud forma: sicut nec est aliqua causa quare sunt cause: ⁊ quare sunt tales cause. s. itrinsece cõstituẽtes causatuz. quomodo autem potẽtia equiuoce sumit fm ꝙ generabile dicitur esse in potẽtia ante generationem. ⁊ fm ꝙ materia dicitur esse in potẽtia: vt ꝶ sumitur potẽtia sat' apparet in. 9°. q. 3. ar. 3. solo. ¶ Cõtra predicta obycit dupl'r. ¶ Primo quia materia ⁊ forma si itelligantur nõ vnita nõ ẽ cõtradictio ꝙ vtrũqz itelligatur in se esse. ⁊ compositũ nõ erit: vel sic. illud composituz habz aliquã causam sue vnitatis in se: ⁊ nõ a partibus eius: cui' partes nõ vnite possunt itelligi in se esse sine cõtradictiõe: ex fine. 7. ergo ex. 7. in fine. aliud ẽ in composito quo ipm est vnũ preter materiã ⁊ formã. Suppositũ etiaz apparet esse veruz de facto in anima itellectiua ⁊ sua materia fm aliquos. ¶ Itẽ nõ videtur necessitas ponere aliquod absolutum additum: nisi qz materia ⁊ forma possunt itelligi in se absqz cõtradictiõe: sicut a. ⁊ b. sine syllaba ab. ⁊ ignis ⁊ aer absqz hoc: ꝙ itelligat caro ⁊ os. Ex quo seq videt ꝙ aliqd absolutũ erit ꝑter materiã ⁊ formã in cõposito quo ipsum fit vnũ. Sed si ista ratio valeret. sequeretur eadez rõne de illo ab^to addito ⁊ partibus ꝗbus additur: quia ex quo absolutũ est. nõ ẽ cõtradictio. intelligere illud in se illis nõ vnitũ. ⁊ sic nõ ẽ compositũ ex illo ⁊ partibus: nisi ꝑ 3^m absolutũ additum. Et eodẽ modo arguit de illo tertio. ⁊ sic esset ꝓcedere in ifinitum. Standũ ergo ẽ in primo. s. ꝙ nullũ additũ absolutuz est in cõposito ꝑter partes eẽntiales. s. materiã ⁊ formam. ¶ Ꝑ. relatio nõ destruitur nisi facta mutatiõe circa aliquod absolutum: sicut non põt esse noua rel'o nisi facta noua mutatiõe aliqua ab^to aequisito in vno extremo: vel in vtroqz. mã aũt ⁊ forma si manẽant separata nõ mutãtur. etiã destructa rel'one vnionis. ꝗ in ꝓposito est aliqd absolutũ ꝑter mãz ⁊ formã: qõ sit imediatum vnionis fũdamẽtum quo cõpositũ ẽ vnum: nõ qz hoc mã ⁊ illud forma. ꝶ. n. sunt hoc qũ sunt separata. ⁊ cõpositũ nõ est. ¶ Ꝑ. iuxta obiectionẽ in ꝓma rõne: cũ accidẽs sit actus subẽ: quare ex eis nõ fit ꝑ se vnũ. ¶ Exẽplificat etiã Ar. in illis. ꝗsi in manifestiorib' ꝓpposito. ꝑz in lra ¶ Propter ꝓmã difficultatẽ ponet a ꝗusdã ꝑter formã q̃ est altera pars: alia forma totius a qua est vnitas cõpositi. ¶ Sz hoc lz multipl'r possit ꝓbari. ¶ Ad ꝓpo^m tñ ꝶ sufficit: qz difficultatẽ nõ euadit: nam si ẽ alia 3ª eẽntia nõ est ꝗdictio itelligere illã alys nõ vnitã: ⁊ ẽ illa 3^a. ⁊ nõ ẽ cõpositũ. ꝗ in composito ẽ aliqd 4^m. ⁊ sic in ifinitum. ¶ Alir dr ꝙ forma qũ vnit mãe: cõicat mãe qõdaz eẽ respcũ cui' facit vnũ cũ ea. Sz ꝶ nihil videt eẽ: si intelligat ꝙ effectiue cãt in mã aliqõ eẽ a seipsa. Dat. n. eẽ mãe formal'r. ⁊ ipsz eẽ est ipsamet forma: qz ipsamet mãz ĩformat: nec cõpositũ etiã ẽ formal'r illud qõ ẽ ꝑ aliqõ eẽ aliud a forma: vt sit fuga. de eẽ cõicato nõ vr eẽ nisi vocalis tñ. ¶ Aliter dicitur ꝙ vnitas compositi nõ est ex ratiõe materie ⁊ forme

T.c.49 T.c.60 T.c.22 ⁊ ide.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

absolute sumptorum: sed fm q̃ sunt vnite. ⁊ sic nõ manet sine composito.

T.c.60. **Contra** hoc triplr. ꝑmo: qr tũc arm de .7°. metaphysice. vel nõ valebit vel segtur q̃ compositus nec illis nec altero illorũ sit vnũ: sed ipsa vnione illorũ q̃ est relatio. ⁊ ita qõlibꝫ compositũ essentialr erit relatiuũ: qr illud ē de essentia cuiuscũqꝫ quo cõpletiue ipsuꝫ ē vnũ essentialr: quia eodeꝫ est ens ⁊ vnum. ¶ Scdo sic: qr relatio non põt esse noua nulla mutatiõe facta in aliquo absoluto. Et hoc neqꝫ in vno extremo relonis: nec in alio: materia ⁊ forma si maneret separata: ⁊ in nullo illorũ fit mutatio. ergo eadeꝫ est ipsorꝫ relatio que fuit ante separationem. Si dicat materiã mutari: qr ꝑus iformata nũc non iformata. Hoc nihil videt ē: qr terminus relonis forme ad materiã: vt actus ad potentiã nõ est mã iformata: sed mã tñ illa in se non mutatur.

Difficilia sunt hec ⁊ locũ habẽt in quocũqꝫ vno: cuius partes sine cõtradictiõe possunt manere separate. puta in toto ĩtegrali quocũqꝫ homogeneo: vel etherogeneo. In quãto quocũqꝫ cõtinuo vel discreto. In vno per accñs ex subo ⁊ accidẽte. ¶ Et de hoc tactum fuit in .7. in qõne de iherentia accidẽtis: ⁊ eius subo hucusqꝫ dilata. ¶ Põt dici pro nũc q̃ oĩno cõceditur verus ē quo nõ cõcesso segtur aliquod ĩcõueniẽs manifestus. Aut ergo dicamus omne per se ens ē oĩno simplex. ita q̃ fl'n sit illud mã est ex qua ē res ꝑmo cũ isit. s. rei materiate. ⁊ ita sit cõposita albedo ex mã ⁊ forma sicut homo. qr qñqꝫ in potẽtia est vt ante gñationẽ ⁊ qñqꝫ in actu. Aut scdo dicamus oẽm subam mãlem cõponi ex duab⁹ partib⁹ essentialibus ad minus: quarꝫ altera nõ sit aliqua eẽntia absoluta. ⁊ ita respectus sit de eẽntia cuiuslibet. Aut si sit absoluta tñ eẽntialr dependẽs a reliq̃ parte: ita q̃ cõtradictio sit ipam separi cuꝫ sint tñ due eẽntie absolute: ⁊ neutrꝫ cã alterius. Aut 3° dicam⁹ ꝓpositũ nõ esse vnũ nisi ipsis vnitis: ⁊ tñ non esse ꝓtradictionẽ intelligẽdo ipa nõ vnita. Et qr duo ꝑma vñr incõueniẽtia: quo ad pñs suppono. ¶ Ad intellectũ tertij. sciendũ est q̃ qñ alicui⁹ causati sunt multe cãe eẽntialr: ille nunq̃ cãnt causatũ nisi in cãndo cõcurrant. Cõcurrere aũt ⁊ nõ ꝓcurrere nihil variãt circa abtam nãm alicui⁹ cause. Nec est ille cõcursus gnta cã. Itaqꝫ sola relone alia ⁊ alia cãrꝫ adinuicẽ: que tñ nõ est eis nec alicui earꝫ rõ cãndi: cause qñqꝫ cãnt: qñqꝫ non. Ita ꝑ de duabus causis spãliter. s. mã ⁊ forma. qr vnita ꝑ est cõcurrentia ad causandũ cãnt: qui cõcursus fit eorꝫ per actõeꝫ agẽtis: nõ cõcurrentia nõ cãnt. Ex ꝑ ãt q̃ cãnt causatũ faciũt vnũ: qr idẽ est cã vnitatis ⁊ entitatis: nõ igit aliquo alio absoluto ex mã ⁊ forma fit vnũ ex eis. Qñ ergo arguit. igit in ꝓposito est aliqd preter ipsa. Si intelligat aliqd. i. aliqs respectus arguit q̃ ꝑter absolutã nãm vtriusqꝫ est in ꝓposito: nõ vt causa itrĩseca: nec rõ cause: ac per hoc: nec vt ps eẽntialis ꝓpositi: ſz vt ꝓcomitans partẽ ⁊ cãm sine quo cã nõ cãret: nõ põt negari ꝓña: nec ꝓñs est incõueniẽs. Si ãt ĩtelligat aliquid. i. aliqua eẽntia absoluta. vel ĩ ꝓposito vt pars eẽntialis eius: neutrũ sequeret: sic respõsum ē ad rẽ.

T.c.60. ¶ Sed quomõ saluat argumentũ Arꝫ. in fine. 7. de a. ⁊ b. ⁊ ab. Rño. ibi arguit q̃ aliqd est in composito preter elemẽta. i. partes mãles. quarũ vna nõ est actus alterius: sed ambe siml sunt vna mã receptiua forme: sicut apparet in a. ⁊ b. Et ista ꝓclusio ꝓbatur sic: qr tales partes sunt sic separabiles: ⁊ ab agẽte naturali: qr separate manẽt. ⁊ tũc totũ nõ manet. igitur ⁊c. ¶ Et est rõ necessaria. agẽs. n. nãle nõ separat formã materialẽ cõmuniter loquendo in alys ab hoie a mã. ita q̃ vtrũqꝫ separatũ maneat: sed si trãsmutet mãm a forma ad ꝑuationẽ. forma corrumpit per accidens. ergo cõmuniter in alys ab hoie illa que manẽt separata sunt tales partes cõpositi q̃ nm fuit forma. ꝑter autẽ quotcũqꝫ partes materiales oꝫ in cõposito ponere formã ergo ⁊c. ¶ Sed si arguit iuxta hoc de separatim manẽtibus nõ per actionẽ nãe: sed abtc sine cõtradictione. ꝓña nõ tenet: qr alterũ illorꝫ separatorꝫ. sic bene potuit eẽ forma cõpositi cuꝫ sit separabilis quecũqꝫ essentia ab aliqua a q̃ nõ dependet eẽntialr. ¶ Ad 2m de nouitate relonis põt dici q̃ nulla pars sola totũ constituit. ergo sicut est relo partis in cõmuni ad totũ in cõmuni. ⁊ talis ptis ad tale totũ. ita etiã est talis ptis ad talẽ ꝓpartes. vt ita loquat. ⁊ econuerso: sicut habet in .9. qõne. 3a. arlo 3°. Et potest tunc pars mãlis bre ꝑ ꝑmo corrꝫlo partẽ formalẽ. ⁊ ecõuerso: aut hꝫ corp⁹ mãtum ⁊ formatũ pro ꝑ se relatiuo. de hac relatione vnius ad duo ad vnum per se tñ. ⁊ ad aliud ꝑmo. quere in 5°. cap. de ad aliqd. vniuersalr aut facta mutatiõe in per se corrꝫlo mutatio fit ex ꝓñti. ⁊ in vtroqꝫ illorꝫ. vel etiã si illud esset vnius illorꝫ tñ fieret in illo. ⁊ ex ꝓñti: ⁊ quasi accidentalr per accñs. in 3° exemplũ optimũ. in appreciãte precio ⁊ appreciato. Nec enĩ in ꝑcio nec in appreciato: que ꝑmo referũtur mutuo aliqd abtus mutatur: quãdo de nõ precio fit preciũ: fit tamẽ mutatio absoluti in voluntate appreciãte volẽtis habere dominiũ: vel dimittere ꝑ dominio illius ad qõ appreciãs dicũtur ambo illa per se. Et ideo per mutationẽ absoluti in appreciãte fit ex ꝓñti mutatio in precio. ⁊ in appciato sic ꝑ entitas compositi est aliqua entitas 3a ab entitate mãe ⁊ forme. ⁊ causata ab eis in illa fit mutatio corrtus qr nõ est postq̃ fuit: ⁊ ad illam dicebãtur ambo causantia per se: licꝫ nõ ꝑmo. ideo segtur mutatio relationis in eis ad corruptionem relationis ⁊ funtn in illo composito. ¶ Cõtra. relones mutue materie ⁊ forme dicũtur ꝓres relationibus ipsarũ ad compositũ: quia sicut cause ꝓres sunt causato. ita ⁊ ꝑus cõcurrunt ad causandũ: ꝑus autem nõ corrumpitur ꝓpter corruptionẽ posteriorꝫ. ¶ Item separatio materie ⁊ forme videt prior naturalr corruptõe cõpositi. ergo in illo istãti nature ē relatio corrupta sine mutatõe alicuius absoluti. Añs ꝓbat: qr sicut cõcursus materie ⁊ forme est causa cõpositi. ita in negatõibus. ¶ Item sicut materia dr ꝑmo ad materiatũ ⁊ ecõuerso: vt pars talis ad tale totũ. Ita materia vt ifoꝛmabilis videt ꝑmo dici ad formã: vt ifoꝛmantẽ ⁊ ecõuerso. Et ita in duab⁹ essentys abtc materie ⁊ forme fũdantur quatuor relones habẽtes ꝓpa correlatiua ꝑma: due. s. mutue: ⁊ due ad compositũ. ergo quelibꝫ habꝫ ꝓpriũ correlatiũ: ⁊ nõ tñ per se. ¶ Rño. cõclusio istius vltime rõnis posset cõcedi. ¶ Et tũc esset aliter dõm ad illud de nouitate relonis. s. q̃ quãdo aliqua mutuo referũtur. ⁊ ĩcõpossibile est illa sic referri nisi alterũ illorum sic referatur ad aliquod 3m vel ambo bene põt corrumpi relatio corrꝫ mutuo sine corruptione alicuius absoluti in altero illorum sola corruptione abtn posita in illo 3°. ad quod alterum illorum dicit. Sic ꝑ incõpossibile est materiã ⁊ formã esse vnita: nisi vtrũqꝫ sit pars compositi. ergo in cõposito corrupto aliquo abto quod erat fundamentũ relationis totalitatis in ipso corrumpit relo totalitatis. Et ex ꝓñti relatio partis in istis. ⁊ 3°. relatio mutua in vtroqꝫ istorꝫ: que nõ potest stare sine illa. ¶ Ad 3m. ⁊ tũc illa ē falsa. relatio nõ corrumpitur: nisi corrupto aliquo abto in altero relatiuorꝫ: nisi addatur: vel in aliquo 3° ad qõ necessario dicit alterũ relatiuorũ. Ita q̃ sine hoc tali relatõe nõ refertur. ¶ Tenẽdo istam responsionẽ que videtur rõnalis. 3a obiectio iã facta nõ est ꝓtra eam. ¶ Sed ad alias duas ops respõdere: quarũ vtraqꝫ ꝓcedit ex rõne ꝓritatis fm naturam. In ꝑma obiectione ꝑma ꝓpositio videtur falsa: qr essentialius videtur materia dependere ad compom. ⁊ ecõuerso q̃ ad formã. vel ecõuerso essentialiꝰ videtur ꝑus nã nisi distinguat prius nã in ꝑus generatione ⁊ perfectione. ¶ Cõcessa tamẽ illa ꝑma ꝓpõne. scda ē falsa in relonib⁹.

ex ꝓpte

ex ꝓpositi e

duab essentijs ne pd fore fundamentones

UNIVERSIDAD DE MURCIA

nam si est aliqua ꝑoritas incoꝛꝓ^{lis} illa relatio que est cau se prioꝛum est illa que est in effectu de quo habetur alibi: sed tamen ecōuerso est in coꝛruptione. Naz ꝑmo coꝛrum piť fundamentū in effectu. ꝛ ideo relo eius: ꝛ q̄si tertio re latio in cā. ¶ Ad 2^{m} obm. si prima ꝓpō esset va nō eēt foꝛ te incōueniens in illo signo nāe: non itelligi aliquā mutati onem ab^{ti}. dum tñ in eodez istanti tpis sit realʳ mutatio in aliquo ab^{to}. ꝑoritas. n. nature nō est aliq̄ ꝑoritas ꝓm eē: sed tñ in intelligi siue in ꝑ se rōne qditatiua rei. ¶ Alʳ qꝛ nec videť itelligibile relonem nō esse que ꝑfuit nō itelligēdo aliquā mutatiōez in aliq̄ ab^{to}. ¶ Fortе negaret aliqs añs. Et ad ꝓbationē diceret q̄ in affirmationibus ꝛ negatōib^{9} est oꝛdo ꝛrius. Sed licz ita sit in ꝓñtys: non tñ in ꝑ se cāis. vt pz ꝑmo posterioꝛ. ¶ Jō teneať prima rñsio. Et qō hic dr nō videť intelligibile ꝛc. falsuz est. sicut accipitur nō in telligendo aliquā mutatōez ꝛc. bene. n. pōt itelligi mām ꝛ foꝛmā nūc nō eē vnita nō itelligēdo entitatē ꝓpositi non esse. Non tamē pōt itelligi ipsa nō eē vnita itelligēdo enti tatē compositi eē ꝓpter icompossibilitatez: sed quātūcūq̄ affirmatio sit icompossibilis alicui aliud bñ pōt itelligi nō itelligēdo negationē illi^{9} affirmationis. ita q̄ per ly nō ne gatur actus itelligēdi ꝛ nō obm. ¶ Ad scōam aūt difficul tatē supra tactam de ente ꝑ accidens rño. sicut in generali nō est cā: q̄re ens est vnū nec in spāli: q̄re hoc ens ē sic vnū Jta etiā: nec q̄re ex istis partib^{9} fit sic vnū: nisi qꝛ tales par tes: qꝛ. n. ex. 4. elemētis ꝓm aliquos natū est fieri vnū mix tum. ꝛ ex lapide ꝛ carne nō est natū fieri. sic igiť apud Aꝛ. actus ꝛ potētia intelligūtur hic ꝓportionalʳ vnitati. s. si ꝑ se per se. si ꝑ accīs per accīs. ꝛ qō dr q̄ exēplificat. q. i ma nifestiozi. verū est quo ad aliquā vnitatem: sed nō quo ad eēntialē. nihil enim ꝓhibet minozē vnitatē eē manifestio rez maioze. ¶ Sz q̄re ille act^{9} ē per se actus. ꝛ ille per acci dēs. ¶ Rño. nō ē cā q̄re illa est foꝛma subalis. ꝛ illa est ac cidēs: qꝛ ꝓpōnes per se ꝑmo mō non bñt ꝓpter qd. ꝛ sicut ꝑ est ꝑ se ꝑmo mō albedo ē q̄litas. Silʳ hō ē suba. ita ꝛ hec humanitas qua hō ē homo: ē foꝛma subalis.

T. c. 3.

Ad argumenta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑmū pz ex di ctis immediate. ¶ Ad 2^{m} dico q̄ que magis sunt vni^{9} rōnis. min^{9} sunt vnibilia: vt ex eis fiat vnū. pz iducendo: ꝛ licz quādoq̄ cōtingat: sicut exem plificať in partib^{9} homogeneis: tñ ꝑme partes in quas est disio totius que ꝓꝛie dicūtur eēntiales: sicut potētiale ꝑ ꝓꝛium ꝛ actuale nūq̄ possunt esse vni^{9} rōnis: sed sunt ꝑmo diuerse necessario. Quecūq̄ aūt sunt vnius rōnis sunt tñ ītegrales. ꝛ ꝓtinentur omnes sub vna parte eēntiali. s. sub potētiali ꝑter illud qō est aliqō actuale a quo est ꝓpletiue vnitas compositi. ¶ Explicit li. 8^{9}.

¶ Quoniam vero dicitur ens hoc quidē eo qō quid: aut quantitas aut qualitas. Aliud ꝓm po tentiam: ꝛ actum: ꝛ secūduz opus. Tex. cō. I.

¶ Libri noni metaphysice. Questio. I.

Truz potētia ꝛ actus opponanť. q̄ nō. qꝛ act^{9} ifert potentiā. seq tur eni. est. ergo ē polе eē. qꝛ oppo^{m} nō stat. ¶ Jtez cōfirmatur: qꝛ ꝓm Arist. cap. 2. vbi notificat polе. polе est. cuius act^{9} si exti terit nihil est impossibile manifestū est q̄ illud qō actu ē participat banc rō nem. ergo ipm ē polе ꝓm q̄ Aris. logtur de potētia ꝛ possibili. ¶ Jtē idem suppositū nō pōt fubesse quādoq̄ vni opposito diui^{n} genus: quādoq̄ alteri: sicut pz. 4° topi coꝛū: de fide ꝛ opione. Sed potētia ꝛ actus dicūtur de eo dem. sic q̄ homo in potētia. ꝛ hō in actu idē sunt: qꝛ nō ali ud est in potētia: q̄z qō ē in actu per Cōmē. 8. huius. extra ctio de potētia nō largitur multi^{ncm}: sz perfectionē. ¶ Jtē vnū oppo^{m} nō ꝑficit alterum: nec facit vnū cum ipso. Act^{9} aūt ꝑficit potentiā ꝛ facit vnū cū ipsa: vt pz. 7. huius. ꝛ. 8. ¶ Jtem illa nō diuidūt aliqō diuisum: vt opposita: quoꝛ alterū cōuertitur cū diuiso. actus cōuertiť cum ente: quia ens in potētia est tñ ꝓm quid ens. ergo simplʳ nō ens.

ca. 12. 2ro. 15°. T. c. 22. ꝛ ide. T. c. 15. T. c. ii.

Contra in isto. 9. cap. 5. Est aūt actus existere rē: non ita sicut dicimus potentia ꝛc. ¶ Jtem in ꝑ hemio de anima. ¶ Questio. II.

T. c. 6. ꝛ ide.

Qeritur vtrū opponātur relatiue Qꝛ nō: qꝛ relatiua sunt sil natura: sz act^{9} simplʳ est ꝓꝛ potētia tripli citer. 9. metaphysice. ca. 7. ergo ꝛc. ¶ Jtez vnū opponiť tñ relatiue vni: sed nō tātuz actui vni opponiť potētia vna: vel ecōuer so: qꝛ eadē est potētia cōtrarioꝛum actuuz vnde in. 10. cap. 4. cōtraria sunt que sunt sub eadē potētia. Et in isto. 9. ca. 7. omnis potētia simul cōtradictionis est. ¶ Jtem coꝛrelatiua opponūtur relatiue: sed potētia passi ua nō referť coꝛrelatiue ad potentiā actiuā. ergo nō refer tur nec opponiť relatiue potētia actui. ¶ Jtē relatiua nō sunt ꝑme dr̄ie entis: sed act^{9} ꝛ potētia sunt hꝺ. g̃ ꝛc. ¶ Jtez cōfirmatur rō: qꝛ que sunt determinati generis nō pñt di uidere ens iquantū ens: sed relatiua sunt determinati ge neris. ergo potētia ꝛ actus que ꝓmo diuidūt ens nō pos sunt opponi relatiue.

T. c. 14. T. c. 17.

Contra de rōne oppositoꝛū relatiue est q̄ vnuz diffi niatur per aliud. ꝛ ꝑ nō ꝓ^{t} in alys oppositis: sed act^{9} ꝛ potētia sunt hꝺ: vt pz. 9. metaphyce. ca. 7°. g̃ ꝛc.

T. c. 13. ꝛ ide.

Ad solutiones illarū questionū oꝛ distinguere de potētia. vno mō potētia dicit quēdā modū entis. Alio mō specialʳ ꝓꝛtat rōnē ꝓꝛinci pij: cui aūt illoꝛū fuit nomē ꝓꝛ impositum ꝛ ide ad aliud trāslatū dubiū est. si tñ ꝑmo imponebať ad significādum modū quēdā entis: cū iste nō ꝓueniat enti tali: nisi per ali qō eius ꝑncipiū per qō pōt esse: ꝓueniente pōt nomen po tētie trāsferri ad ꝑncipiū: tāq̄ ad illud quo polе potest eē nō quo foꝛmalʳ: sed causalʳ. Silʳ si ꝑmo imponebať ꝑnci pio per qō res pōt eē: pōt trāsferri ad significāduz genera liter modū essendi similē illi quē hz ꝑncipiatū in ꝑncipio. ¶ De i^{o} ꝓ^{to} potētie ꝓm q̄ dicit ꝑncipium dicеť in sequenti qōne. hic. n. pz q̄ non est de illa po^{a} difficultas: qꝛ nō min^{9} re^{r} est aliqd ꝑn^{m} qñ actu ꝑncipiat q̄z qñ nō ꝑncipiat: sz pōt ꝑncipiare. ¶ Et ita ꝑ solone istarū duaꝛ qōnuz. pz q̄ po^{a} vt ē ꝑncipiū ō rōne sui nō opponiť actui. ¶ Dic g̃ videdū ē de potētia cōmuni^{9} accepta. vz. vt ipoꝛtat modū quēdā entis in se sine rōne ꝑncipij: ꝛ qꝛ metaphysicus consideraт ens ꝛ passiōes ei^{9}. Jdeo po^{a} sic sūpta ad cōsideratione me taphyci ꝑtinet. Et iō ꝓpter breuitatē in ꝓmone pōt dici po tētia metaphyca. iuxta illā potētiā ꝓꝛie trāsumiť nomē potētie ad seruādū potētiā metaphoꝛicā que est in mathe maticis: ꝛ etiā potentiā logicā siue q̄ ē in logicis vt in ꝓpō nibus possibilib^{9}. ¶ De mathematica tāgit pbs. 5. meta. ca. de po^{a} vbi dicit. ꝓm metaphoꝛā aūt q̄ ē in geometria dr̄ po^{a}. ꝛ sic dr̄ lineā posse in suū q̄dratū. ꝛ in numeris. silʳ ra dix q̄drati dr̄ posse in q̄dratū. ꝛ sic in. 10. euclidis potētialʳ ꝓmēsurabiles dr̄ linee: quarū q̄drata sunt ꝓmēsurabilia q̄ po^{a} nō est ꝓpōnis: qꝛ ista nō ē polis. linea ē suū q̄dratum: nec ē realis. Nō. n. ex lineis fit q̄dratū: sz ē imaginata iuxta potētialem: sicut. n. realʳ mā ē in po^{a} ad compo^{m} q̄ per trāsmutationē māe causať. ita imaginatur punctū fluere

T. c. 7.

T. c. 11.

.a. potēta cōis accepta pot̄ [illegible]
.b. pō mathematica & pō Logica

UNIVERSIDAD DE MURCIA

T.c.17. T.c.21. ⁊ per eius fluxū lineā causari: ⁊ lineā fluere. ⁊ per eius fluxum quadratū eius cāri. ¶ De po^a logica dicit phūs in.5. polē qñ nō necē fuerit cōtrariū flm esse. etiā in isto.9.cap. vltimo. semper componūtur. ⁊ nō possibilia diuidi ⁊c. Et illa potentia est modus qdam cōpositionis factus ab itellectu causat^o ex habitudine terminorum illius ꝓpōnis. s. q̄ nō repugnāt: ⁊ licz cōmuniter correspōdeat sibi in re aliq̄ potētia realis. tamē hec nō est per se de rōne hui^o potētie. ⁊ sic possibile fuisset mūdū fore ante eius creationē. si tūc fuisset itellectus formās hāc compositionē. mundus erit: licz tūc nec fuissz potētia passiua ad esse mūdi. Nec etiam actiua: posito hoc per impolē. dū tamē sine cōtradictione posset potentia fore ad ℏ actiua. ⁊ de vtraq̄ potētia dicta T.c.2. tāgit Az. in p̄ncipio.9^i. Similitudine quadā dicūtur quēadmodū in geometria possibilia ⁊ impolia dicimus. eo q̄ aliquo mō sunt ⁊ nō sunt hoc est: qz sic vera sunt vel falsa. T.c.i. ¶ De potētia me^ca dixit phūs in p̄ncipio istius.9^i. In plus T.c.ii. ē potentia ⁊ actus eorz que dicūtur flm motū solū. Et.c.5. nō solū dicimus possibile aptū natuz mouere ⁊c. Sz ⁊ aliter ista potētia triplr accipit. vno modo opponitur ipossibili nō qdem vt dicit modū ꝓpōnis sicut in scōo membro distinctionis: sz vt dicit dispōnem alicuius incōplexi quēadmodum flm Aristo. 5. huius. capto de falso. aliqua ratio T.c.34 dicit in se falsa. qz ꝓtradictionē includit: ⁊ sic polē cōuertitur cum toto ente. Nam nihil est ens cuius rō ꝓdictiōez includit. Alio mō sumit potentia vt opponit necario. ⁊ sic logtur Auic. de poli primo metaphice sue. ⁊ sic dicit necē qd̄ ex se bz entitatē indefectibilē: ens polē qd̄ defectibilē. Tertio mō strictissime sumit pō meta^ca. put nō stat cum T.c.ii. actu circa idem. ⁊ sic logtur Az. ca.5. vbi notificat actū q̄ actus est qñ res est nō ita sicut in potētia. Et ibidem ponit multa ex^a de oppositis. vt vigilans ⁊ dormiens. Et in fine subdit alteri pti est actus determinat^o alteri aut polē.

Ad questionē ergo primā dōm q̄ tantūmō potentia metaphyca. vltimo modo sumpta opponit actui: qz circa idem habent fieri. ⁊ simul esse non possunt.

Ad secundam questionem dōm q̄ relatiue aliqua opponi pōt duplr itelligi: vt mutuo. s. q̄ vtrūq̄ habz habitudinē per se ad alteruz: vel non mutuo: nō p̄mo modo opponūtur actus ⁊ potētia: qz cū talia sint simul natura ⁊ diffōne. sequeretur tūc q̄ act^o nō esset ꝓz ratiōe q̄z potētia: nec ratio potētie sumeretur T.c.13. ab actu magis q̄z ecōuerso: qd̄ est cōtra Az. in isto 9° ca.7. scōo modo opponūtur: nam supponēdo significatū nominis pz q̄ potētia sic sumpta dicit ordinē ad actū. Et ille ordo essentialr est respectus ad actū. habēs ergo respectum essentialr ad aliud iquantū huiusmodi illi aly nō opponitur nisi relatiue. Sed ℏ nō ē ecōuerso: qz ratio actus ē absoluta. vt probatū est ex itentione phi. Exemplum autez T.c.20. quomō pōt per se esse relatio ad aliqd absolutuz patz flm phūm in.5°. cap. de aliquid. De scia que essentialr refertur ad scibile. nō ecōuerso. ergo scibile est absolutū iquantuz ad ipsum ē relo scie. Non enī idem est referri ⁊ relonē terminare. imo vbi cōcurrūt in eodē videntur per accūs conuncta: sicut in relatiuis mutuis. licz hoc ibi sit dubiū. Ita posset dici creaturā referri ad deū sine omni correlatiōe in deo correspōdēte relationi creature.

Sed circa istā potentiā metaphysicā vt opponitur actui p̄mo dubitat: qz si dicit ordinē ad actū: vel ad actum in potentia: vel ad actum in actu. p̄mo modo nō: qz tūc eēt p̄cessus in ifinitū: qz actus in potētia ad qd: aut sic aut sic: nec scōo modo: qz ad actuz in actu non ē potētia: tunc enī simul idez esset in actu. ⁊ in potētia. ⁊ ita illa nō opponerētur qd̄ negatū ē. ¶ Item secūdo. si potētia dicit relationē. aut ergo actualē aut potētialem. Nō actualē: quia terminus eius nō ē in actu: ⁊ relatio non ē sine termino. Nec potentialē: qz tūc esset potentia ad potētiam. ⁊ sic in ifinitū. ¶ Item 3°. si potētia est relatio. ergo fūdatur in aliquo: nō in materia: nec in forma: quia iam eēt potētia naturalis vt patebit in qōne sequēti. Nec videtur aliqd aliud ens posse dari in quo fundetur. Si in non ente fundet. ergo est non ens: quia relatio non est magis ens suo fundamento.

Ad ista itelligendū q̄ potētia metaphysica p̄cise sumpta. s. vt abstrahit ab omni potētia naturali fundat p̄cise in essentia que dicit polis esse. Et est ordo illius essentie ad eē tanquā ad terminum: sicut in essentia anime añ xpi fundat potentia ad suū esse. Ista aūt potentia que est iter duo vtrūq̄ illorum pōt denominari vnū: vt quasi subm: aliud vt q̄si termin^o. Quemadmodum dcm̄ est in.7. q̄ aliter est ista vera. materia generat. ⁊ alr ℏ. Compositū generatur: qz prima vt forma denoiat subiectū. secūda vt via denominat terminū. Sic in ꝓposito. ⁊ fundamētū est possibile potentia fundata in ipso: ⁊ termin^o est possibilis eadē potētia: quia eadē est ad ipsuz terminū. Sed ꝓprissime ⁊ cōple^me dicitur totū quādo dr̄ essentia est polis esse. siue pōt esse: quia tūc exprimit habitudo ambozū. Unde hec ꝓpositio polē est hoc esse. plus explicat q̄z illa ℏ est polē: qz p̄ma ī cludit fūdamentū ⁊ terminuz. ¶ Per hoc ad argumēta. ¶ Ad p̄mū quādo queritur aut ad actū in actu: aut ad actum in potētia. dico q̄ vtraq̄ ꝓs disiūctiue ē distinguēda flm cōpositionē ⁊ diuisiōem. ⁊ in neutro sensu est verū q̄ potentia est ad actū in actu: qz tūc idez simul esset in potētia vt terminus potētie ⁊ in actu. In sensu etiā cōpositiōis flm ē q̄ potētia est ad actū in potētia. Ita. s. q̄ termin^o potentie ītelligat hoc totuz actus in potētia: nūq̄z enī terminus relatiōis ē per se composituz ex termino ⁊ relōne: sicut per se termin^o paternitatis nō ē filius patris: sed filius. In sensu aūt diuisiōis est verū q̄ potētia est ad actū in potentia. hoc ē: quia actus ē in potentia. ¶ Et cuz arguit cōtra hoc de ꝓcessu in ifinitū. dico q̄ potētia est ad actuz: qz ē in potētia eadē que ē ad ipsum. nō alia: sicut eadem dr̄ possibilr. nō alia. Et si queritur ista potētia ad quid: aut ad actū i actu: aut ad actū in po^a: dico q̄ ad istū eūdē actū qui est in potētia ista eadē replicata vocetenus: quāuis nūq̄z est nisi vna potētia ⁊ vnus act^o. ¶ Ad secūdū dicendū q̄ po^a est relo nec potētialis nec actualis: sed talis que est ipsa potētialitas: est tamē potētialis in termino suo qui est potentialis formalr nō nisi illa eadē potētialitate. ¶ Ad 3^m dicenduz q̄ potētia qua anima creanda pōt cē: fundatur in ipsa aia creāda: nec regrit subm actu exñs cū nō sit accūs actuale. ¶ Et cōcedendū est q̄ illud qd̄ fundat in nō exñte nō est exñs: nec in potentia ē aliquid existēs: qz tūc esset act^o vel in actu. Sed quare ponitur po^a esse aliqd cū nō sit existens. nec aliqua ratio cōcludat entitatē aliquā cōuenire nō exñti. ⁊ eodē modo de fūdamento eius. Anima enīz illa nihil est anteq̄z creetur. alias nō crearet. ¶ Itez nō videtur nisi relo rōnis: quatenus itellect^o pōt concipe essentiam: que nō existit in ordine eius ad existentiaz. ¶ Ad.i. potētie actiue cuicūq̄z necessario videt ponere aliqd possibile correspōdens: quia respectu eius: qd̄ nō est in se possibile nulla est potētia actiua. Deus autem est creatiu^o anteq̄z creet. ergo creabile ē possibile creari nō tūc potentia logica: quia illa quantū est de se posset eē sine actiua: vt dictum ē pus. ꝓpter hoc ergo ponitur ista po^a metaphysica in essentia poli aliqua entitas qualis nō est in chymera: sz de fundamēto eius qualem entitatē habz anteq̄z existat difficultas est magna: nec hic pertractāda. forte enī videret diffusius ⁊ plixius p̄ncipali. ¶ Ad z^m dicenduz q̄ nō omnis relatio que est in obiecto ītelligibili nō habēte alt

UNIVERSIDAD DE MURCIA

quod esse exñe nisi in ĩtellectu est relatio ratõis: sicut nec est relatio rõnis. relatio finis que ĩest alicui ĩtento quãdo illud nõ habz aliquã existentiã extra intẽtionem ĩtendentis. Sed ista sola est relatio rationis. que causatur in obiecto actu ĩtellectus comparãtis illud ad aliud. sicut est relatio vniuersalis. De hoc amplius in qnto capl'o. de ad aliquid. Potẽtia autem ꝑ̃us natural'r inest obiecto q̃ ipsum comparetur ad esse ab ĩtellectu. Nõ enim quia ĩtellectus creatus comparat ad eẽ. ideo põt esse: sed qz põt eẽ. ideo ẽ verus ĩtellectus. Et exemplũ cõueniẽtissimum est de ꝓzitate tẽpozis que oĩno videt similẽ relationẽ impozitare: sicut potẽtia. Nam vtraqz de rõne sui regrit: vt quãdo relatio talis ẽ ad terminũ terminꝰ nõ existat: nec tñ ꝓzitas ẽ tñ rel'o fm rõnem cãta in aliquo ab ĩtellectu cõsiderante ⁊ cõparãte ipm ad aliud qõ ẽ posterius tñ fm rõnem.

Aliter dicitur q̃ ens in potẽtia simpl'r ẽ nõ ens ⁊ per ꝓñs rel'o fundata in ipso est tñ rõnis. ⁊ disio entis ꝑ ens in actu. ⁊ ens in potẽtia ẽ quasi disio per ꝛdictionẽ: non simpl'r: qz tunc ens in potẽtia cõuerteret cũ non ente: ⁊ diceret de impoſſi. Sed sicut ꝑuatio nõ plus entitatis dicit q̃ negatio: lz sit negatio contracta ad subm. Et iõ diuisio per habitũ ⁊ ꝑiuationẽ est ꝑ cõtradictionẽ quandã: sic in ꝓposito. ens in potẽtia nihil formal'r dicit nisi nõ ens qõdam: cui. s. põt succedere ens: ⁊ intelligit. q. idem ens sibi succedere. q. ꝓmo fundet potẽtiaz deide fit terminus potẽtie: qõ nõ est nisi fm ĩtellectũ cõcipientẽ idem. Nam qñ nihil est in re nõ est idẽ: nec aliõ: qz ille sunt dñie entis. sic ergo potẽtia que est dñia entis inq̃tum ĩtelligit determinat sibi pro fundamẽto eẽntiã intellectam: que eadẽ postea est: nõ entitas aũt: nec in re: nec in ĩtellectu aliqõ subz sibi determinat. Et pro tãto videt ens in potẽtia magis ens q̃ negatio entis. sicut ꝑuatio videtur magis ens q̃ negatio. vñ ꝑuatio ponit terminꝰ motus nãlis: negatio nõ. sic enti in potẽtia ĩtelligit succedere ens: lz nõ sic nõ enti abꝛ fm illos q̃ ponunt eẽntiam nullã hr̃e entitatem oĩo: nisi qñ existit actu. videt hec via scõa ꝓbabil'. ⁊ maxime si ponat eẽntiam ⁊ eẽ non differre nisi rõne. tũc enim videt necãrio ꝓcedendũ q̃ potẽtia eẽntie vt fundamẽti: ad eẽ vt ad terminũ nõ põt eẽ nisi relatio rõnis. quia nõ est iter distincta nisi rõne tñ sicut idẽtitas. Scõm viaz istam ⁊ argumẽta superiꝰ mota. s. zm ⁊ 3m. ⁊ etiã duo postea ĩducta cõtra rñsiones ad illa. ⁊ quartũ argumentũ ꝑncipale ad q̃onem non hãt difficultatẽ. ¶ Nec restat nisi rñdere ad illud de creatiõe. diceret q̃ illa est rel'o rõnis. ⁊ suffit q̃ sibi correspõdet rel'o rõnis. Si arguit de agẽte naturali in quo est rel'o realis ad effectũ ꝓductũ. ⁊ eadẽ processit ad ꝓductionẽ. diceret q̃ nõ al'r eadẽ: nisi sicut ens in potẽtia. ⁊ ens in actu sunt idẽ iuxta modũ ꝓexpositum.

Alterius ad amplioꝛẽ notitiã habendã de potentia: vt ẽ dñia entis ad intellectũ multozuz que dicũtur de potẽtia. ⁊ in isto. 9. ⁊ alibi a pb̃o. sciendum est q̃ illa nõ diuidit in potẽtiã ante actũ ⁊ cum actu: qz opposita ẽ actui. ⁊ ita nulla est cũ actu. Sed tñ añ actũ Nec diuiditur fm q̃ ẽ termini: ⁊ fz q̃ ẽ fundamẽti. vt primo mõ dicatur obiectiua. scõo modo subiectiua: qz eadez est potentia subm ⁊ terminum diuersimode denominãs fm q̃ dcñ ẽ supra. Sed cũ potẽtia dicat ordinez alicui in quo ẽ ad actũ fm q̃ talis ordo variat distinguit: ⁊ ꝓpoꝛcit potẽtia. Habitudo aũt potẽtie ad actũ: quedã est ad actũ formalẽ respectu illius in quo ẽ potẽtia: quedã nõ. ¶ Et õ hac secũda dicet ifra. qõne. 4. ad ꝓmũ argumentũ. ¶ De ꝓma nũc est dõm. cum aũt oĩs actus formalis sit eẽ extendẽdo esse ⁊ esse aliquod põt esse alicui vel simpl'r vel fm qd: siue ꝓpriũ: vel siue nõ ꝓpriũ: sed quasi extrinsecum: sed hec erit ꝓmaria diuisione duplex potentia. quedã ad esse ꝓpriũ ⁊ simpl'r illius qõ ẽ in potẽtia. ⁊ alia ad eẽ extrinsecũ q̃si ⁊ fm quid illiꝰ qõ est in potẽtia d illud esse. primã est cuiuscũqz eẽntie substãtialis vel accidẽtalis ad ꝓpriuz esse. ⁊ fũdatur in illa eẽntia. cuius est illud ꝓpriuz esse. ita enim eẽntia accñtis vel albedinis ẽ in potẽtia ad ꝓprium esse suũ: sicut eẽntia anime creãde est in potẽtia ad suũ eẽ. ¶ Et ꝑ ꝓpryssime est dñia entis. ⁊ põt dici potentia obiectiua. quatinus totũ ẽ in potẽtia ad exñtiã. ⁊ nõ in actu: tã subm eius q̃ terminꝰ. ⁊ de hac locũ hãt tria dubia supius mota ⁊ soluta. zꝰ nõ est cuiuslibz entis: qz non ẽ nisi illius qõ ꝓeter esse ꝓpriũ natũ ẽ recipere aliud eẽ ab alio. ⁊ ita quãdo nõ habz illud. ẽ in potẽtia ad illud. verbi grã. corꝰ nõ albũ est in potẽtia: vt sic: nõ simpl'r: sed vt sit albũ qõ ẽ esse eius fm qd. ⁊ extrisecũ. Et ita põt dici subiectiua. ⁊ sic ĩtelligẽdo subiectiua potẽtia ⁊ obiectiua potẽtia non sunt vna potẽtia diuersimode cõsiderata. sz due: qz in duobus licz ad eũdẽ terminũ ac per hoc. nõ ita due: sicut zꝰ obiectiue sunt due. ¶ Alia q̃ppe est potentia in albedine futura fũdata ad ꝓpriũ esse suũ. ⁊ alia in corꝓore ad illud idẽ eẽ: nõ vt suum eẽ. s. corꝓzis nisi quasi fm qd ⁊ extrinsece prima potẽtia: siue passiua nõ diuidit in essentialẽ ⁊ accidentalem nec ꝓpinquã ⁊ remotã: qz in quacũqz eẽntia nõ existẽte ẽ eque ꝓpinqua ⁊ eque eẽntialis potẽtia ad ꝓprium esse eque dico ꝓpoꝛtiõal'r. Sed diuidit illa potẽtia in potentiã que ẽ ad actum purũ: ⁊ que ẽ ad actũ mixtũ potentie. Scõm enĩ diuerꝛcm eẽntiarũ potẽtia est ad actũ diuersimode recipiendũ. quãdoqz simul totũ: sicut essentie permanentiũ nate sunt recipere esse quandoqz successiue: ita q̃ semp cũ actu terminãte potentiam stet potẽtia ad vlterioꝛẽ actũ: sicut in successiuis. ita q̃ ibi nũq̃ potẽtie sil'r succedit actus oppositus. Hãc diuisiõem potẽtie in. 5. cap. hꝰ 9. Aꝛ. ponit ibi. aliter aũt ⁊ ifinitũ ⁊c. ¶ zꝰ potẽtia. s. subiectiua diuidit etiã fm modum reductiõis ꝓme potẽtie ad actum. s. simul vel successiue sicut ⁊ ꝓma diuidebat. Naz sicut aliqua eẽntia iformãs aliam reducitur ad eẽ ꝓpriuz simul vel nõ simul. Ita ⁊ formatũ reducit ad idez esse. q. participatũ. Diuidit autẽ ita scõa similr fm diuersos modos: qbus aliqd ẽ iformabile illo quod est in potẽtia ꝓmo mõ. Al'r. n. mã est iformabilis a forma ĩducenda per generatiõem. Al'r subm ab accidẽte ĩducendo per motuz. Ita q̃ potẽtia materie ad esse cõmunicatũ sibi a forma. põt dici substãtialis. Et qz ad esse subale in se: ⁊ qz illud cuius ẽ: illud esse per se facit vnũ cum materia que est in potentia Potẽtia aũt subiecti ad eẽ sibi cõmunicandũ ab accidẽte põt dici accidẽtalis: ⁊ qz ad esse in se accidentale: ⁊ qz illud nõ facit vnũ per se cuz subiecto: quod est in potẽtia: vt pz. ¶ Itẽ vtraqz potẽtia dicta diuidit in ꝓpinquã que. s. per vnã trãsmutatiõem reducitur ad actũ. ⁊ in remotã: que. s. nõ potest reduci in actuz nisi per multas trãsmutationes medias. Et de illa disione potẽtie tractat pb̃s. capl'o. 6. hui ius libri. Quãdo aũt ⁊c. ¶ Item aliqd est in potẽtia ꝓma qz. s. ipm totũ est informabile ab actu ad quez est potẽtia aliqd nõ ꝓmo: sed per partẽ que sola iformabitur. Et hec vel altera maꝛe. ⁊ sic homo ẽ in potẽtia ad scientiã: que solam animã iformabit manẽte tamẽ corꝓore: aut altera ꝑte corrupta. ⁊ sic ignis est in potẽtia ad esse forme aque sibi cõmunicandũ. ⁊ hoc corrupta forma ignis. Et iste diuisiões. 4. posite potẽtie subiectiue possunt seinuicez subdiuidere quãdoqz: sicut pz ĩtuenti.

Alia itaqz diuisiõe potẽtie ꝓsiderãda sunt q̃dã de potẽtia ista metaphysica in cõmuni. Et quedaz que de hac potẽtia: ⁊ que de illa dicũtur. Primuz est q̃ neutra potẽtia ꝑdicta. s. nec subiectiua: nec obiectiua manet cũ actu: qz sibi opponitur fz q̃ vtraqz nũerat fm numez actuũ. Sicut vl'r rel'o fm ꝑ se terminũ. Et ex his segt zm q̃ poa subiectiua in q̃cunqz siue in mã siue in subiecto aliquo: nõ est eadẽ essential'r ũ

T.c.ii.

T.c.iz.

hac

UNIVERSIDAD DE MURCIA

li in quo ē:qz illud in quo est.manet cū actu.z non nūera'. Et z^a rō est ad ꝶ q illud in quo ē.est absolutū.potētia nō. ¶ Sz nūqd ista po^a ē aliud ab illo in q̄ ē:¶ Rñ^o. diceret aliqs q ens in actu.z ens in potētia nō cōnūerant̄ iter se: sz vl'entia in actu iter se:vel ētia in po^a iter se. idē.n. z aliō diuidūt ens:sz iā diuisiuz p actū z potētiā. ita q aliqō idez mēbrū diuisionis per actū z potentiā p̄supponit diuisioni p idē z diuersum.z tūc potētialitas:nec ē idē subto in quo est:qō est in se aliqō ens actu. z potētialitas nō:nec aliud. ¶ Alr posset dici q potētia qualē hz identitatē. ita ē aliud:sed nūqd ad ipsaz est potētia alia: vt sic eat̄ in ifinituz. Pz q nō qñ ipsa iest:sz semp̄ est:nisi qñ īpossibile ē ipsam iesse:z tūc nō ē potētia ad ipsam: qz ad ipos'e nō ē potētia. Sed quomō semp iest:cū qñq̄ sit actus cū quo non stat potētia. ¶ Rño.cū actu illo stat potētia ad aliū actuz:nō ad istū:nec quādo iest pos'e ē iesse potētiā ad istū. ꝶ sup p̄mo phy^r diffusius hz locū. ¶ 4^m ē de cōparatiōe istaruz potētiarū adinuicē:q nō maiorē entitatem dicit de rōne sua formali potētia subiectiua q̄ obiectiua:qz vtraq̄z ē ad eundē terminū sine cuius entitate neutra est ens. ¶ Contra. q̄re igitur subtiua sp fundat̄ in exñte. z obiectiua in non exñte.videt̄.n.q rel'onibus eq̄ paruā entitatē habentibus sufficiāt fundamēta eque paruā entitatē habentia. ¶ Ad illud pōt rñderi multipl'r. Dr̄ vno mō q falsuz supponitur de potētia subtiua. Nam si aliqs totus ignis crearetur posset dici q ante ei^o creationē non tm̄ fuit pō obiectiua in eēntia ignis ad suū esse. Sed ēt potētia subtiua in mā illa creanda ad formā illam creandā sicut si mā iam eēt creata. Et si ita est. tunc qñ ipsa potētia subiectiua est in exñte.hoc est p accidēs:qz non inq̄tum exñs: sz per se i eēntia cui accidit existere inq̄tum fundat talē potentiaz: sicut scia per accñs est in hoīe albo. sz hoc nō placet de potentia passiua:sicut nec ignis creandus videt̄ hr̄e potētiā actiuam:nisi per accñs in potētia que per se est ad eē eius quā cōsequtur potētia actiua. ¶ Tūc alr pōt dici. q sicut ꝑuatio nihil formalr icludit nisi negatiōez:qz ē necessario cōtracta ad gen^o reqrit subm: q negatio in cōmuni nō requirit.ita nihil entitatis formalr icludit potētia subiectiua:sicut nec obiectiua. Sz qz ē determinatus ordo:nō ad eē ꝑpriū illius in quo est:sz quasi extrinsecū.iō p̄supponit in illo in quo ē eē ꝑpriū. Non.n.videtur potētia ad eē extrīsecū nisi in reducto iā ad eē ꝑpriū. Sz ista rō lz sit ꝑbabilis:tm̄ nō cogit:qz in eodez creādo qō pōt aliquo iforma ri:bn̄ posset poni ordo illarū potētiarū:vt q obiectiua eēt por.z oz ipsam ꝑius reduci ad actū q̄ subiectiua reduci ad actū:nō tamē ꝑius q̄ subiectiua iesset. Exemplū de calore z siccitate in igne.z eorz effectibus.vtraq̄z rño tenet eque paruā entitatem in vtraq̄z. ¶ 5^m ē:q subiectiua ē illa que ponit̄ in diffōne mot^o nō q̄ ē ad motū:sed q̄ ē ad terminuz eius:nā añ motū est potētia ad motū.z ita euacuat̄ cū mobile icipit moueri:sicut.s.nata ē euacuari nō tota simul:sz successiue z respectu hui^o potētie motus ē act^o:sed cū illo actu stat potētia ad terminū:que vel añ motū nō ifuit: vl' q magis credo de illa potētia subiectiua metaphysica pri us ifuit:sz nō reducit̄ ad actū imediate per agēs nāle: nisi illa ad motū ꝑius reduceret̄ simpl'r:tm̄ cōsiderādo ambas illas potentias:vt ad metaphysicū spectāt.etiā cōparādo ad subm in quo sunt nullū.videtur habere per se ordinez nec actus eorz:vt possit actus vni^o dici eē alicui^o īquātum ē in aliqua potētia vel alia a ꝑori:vel eadē differēs fm cōpletū in termino:z icompletū fm illos q ponūt talē differentiā iter motū z terminuz.de hac distinctiōe quere sup 3°.phyficorz. ¶ Sextum est qō due potētie ad ꝑdictoria: sive ad quecūq̄z duo opposita īmediata circa aliqō susceptiuū nō pñt simul stare in illo susceptiuo:qz illa potentia nō est cū actu ꝑpriō.pz.z qñ ille act^o ꝑprius nō iest:oppositus iest.ergo z c. Nō tamē istud sextū accidit ꝑpter oppositionē potētiarū.q.sic opponātur iter se:sicut act^o:quorū sunt:qō pz. Nā cōtraria me^ta nō minus opponūtur q̄z contraria īmediata:tamē potētie ad cōtraria mediata simul sunt in subo qñ est sub forma me^a.m'lta aūt possunt de potētia dicta verificari que nūc pretermitto.

Ad argumenta p̄me.q. ¶ Ad p̄mū dōm q ꝑcedit de potētia logica.z quādo cōfirmat̄ per diffōnē pōlis positā scōo ca.illa ē diffinitio pōlis logice. Qō pz:qñ post illā diffōnē ꝑbat ex ea. q si añs ē possibile z añs.q pz nō eē itelligendū nisi de potētia logica. ¶ Et ad z^m dōm q bn̄ ꝑbat q diſio entis p actum z potētiā nō est diſio generis per dr̄ias eēntiales: qō conceo. Sed ē magis subiecti per passiōes oppositas: que dicūt modū illius subti qualis est diuisio linee per lineas rectas z curuas: ¶ Ad 3^m dōm q ꝑcedit de potētia que ē p̄ncipiū:nō qōcūq̄z:sz passiuū de quo dicet̄ in qōne sequēti. ¶ Ad 4^m dōm:q licz ens in potētia nō sit ens.ita simpliciter:sicut ens in actu.ac sic rō pōlis diminuat ens:non tamē oīno destruit rōnem entis.bene autez tale determinās pōt habere rōnē diuidētis.ita enī ē in diſione entis p vnū z multū:qz multū fm suam formalē rōnem īquātuz opponit̄ vni:diminuit ens:licz nō omnino destruat. Sed si teneat̄ alia via superius dicta de potētia oīno qō destruit ens.z q nō ē rel'o nisi rōnis.tūc illud argumentū est cōcedendū.z est.q.diuisio alis. Per viuum z mortuū:cuz diuiditur ens per actum z potentiā.

Ad primum argumentū scōe qōnis pz q maior est vā de correlatiuis.hic tm̄ alter est relatiuū. ¶ Ad z^m dōz q minor ē vā de potētia: vt est p̄ncipiū speci' passiuū non de potētia opposita actui:pz ex scōo notabili supra. ¶ Ad 3^m patebit in sequēti qōne quō potētia actiua īquātuz p̄ncipiū nō absolute: sz fm trāsmutatiuū dr̄ ad passiuū. Sz potētia de qua p̄dictū est etiā vt īuenit̄ in potētia actiua tm̄ dr̄ ad actū. ¶ Ad 4^m possz dici q rel'o potētie nō est determinati generis:sz trāscēdēs. z ita etiā posset dici ō rel'one p̄ncipij z cāe de qbus minus vr̄:nec cadūt ille rel'ones sub aliquo mō illorū q ponūtur in.5°.hui^o. ¶ Alr pōt dici q omnia trāscēdētia ꝑter ens sunt determinati generis qditatiue sumpta: licz denoiati ue sumpta sint trāscēdētia.qz.s.oīa denoiant. De hoc quere in.4.hui^o in.q.de vno:an significet idē enti.

¶ Quod quidem igitur multipliciter potentia z posse determinatū est a nobis in alijs. Harū autem quecūq̄z quidem equiuoce dicūtur potētie ꝑtermittantur. Tex.cōmenti.II.

¶ Questio. III.

Queritur ō potētia ꝶz q dr̄ p̄ncipiū. vtrū sufficienter diuidat̄ a phō. Et vr̄ q non:qz sicut gñans p generat nō aūt forma qua generat.ita vr̄ illud esse p̄mo p̄ncipiū qō p̄ncipiat:nō quo p̄ncipiat. ergo īsufficiēter Arz. diuidit p̄ncipium cū nō diuidat nisi in illa qbus p̄ncipia p̄ncipiāt:vt ex modis quos ponit pz. ¶ Cōfirmat̄. qz cum p̄ncipiū qō z quo nō sint idē simpl'r. vr̄ q ꝑpria rel'o vtriusq̄z ad p̄ncipiatū sit alia:qz rel'o diuersificat̄ fm diuersitatem fundamēti. ¶ Itē de actiōe z passione cōsiderat nālis:sicut pz ex.3.phyficorz.z p̄mo de gñatiōe. ergo z de p̄ncipio actiuo z passiuo:vel ergo nula potētia:vt ē p̄ncipiū.ꝑtinet ad metaphycū:vel est alia potētia ꝑter modos ꝶ positos: q oēs pertinēt ad agere z pati. ¶ Itē nō videt̄ alia potentia q̄ est p̄n^m bn̄ faciendi z patiēdi ab illa q̄ est simpl'r p̄ncipium faciēdi z patiēdi.ergo male distinguitur ab illa.añs ꝑbat̄:qz sicut potētia est p̄ncipiuz absolute, ita bona sive

T.c.i^o. z īde.
T.c.46 z īde.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

pfecta potētia est pncipiū bene. potētia aūt ⁊ potentia pfecta nō sunt alia potētia. ¶ Itez po^a imotiua siue que ē pncipium resistēdi trāsmutāti in peius: aut ē pncipiū resistēdi: qz est pncipiū ꝯ agēdi: aut pcise sine omni cōtractōe resistēdi: qz est pn^m descendi in tali perfectōe. Exēplū de primo. calor ītensus resistit frigido. Ex^m scdo. durities resistit scindēti. Si pmo mō nō videt alia potētia q̄ actiua. ergo male distinguit contra eā. Si scdo mō. male poneret sub potētia: qz nō est pncipiū. Nam nō habz aliqd pncipiatuz. nihil. n. pncipiat a duritie. p ꝗ q̄ diuidēs nō pōt duruz diuidere. ¶ Item. 5. hui^o dicit Ax. q̄ quotiēs dr cā. totiēs ⁊ pncipiuz. ergo q̄tuor debēt esse potētie correspōdentes q̄tuor causis. Omnes aūt hic posite videntur correspōdere duab^o. s. agēti ⁊ materiali. ¶ Cōfirmat rō. sicut. n. agens ⁊ materia habēt ꝓpriam rationē pncipiandi. quare nō similr forma ⁊ finis. ¶ Ad oppositum est Aristo. hic. ⁊ in. 5. capitulo de potentia.

T.c.i. T.c.z.⁊ inde.

T.c.i7. ¶ Quecunq; autem ad eandē speciem: omnes principia quedam sunt: ⁊ ad primuz vnum dicuntur: qd̄ est principium transmutationis in alio: inquantum aliud est. Tex. commenti. II.

¶ Questio. IIII.

Ueritur iuxta ꝗ de descriptionib^o potētiarū. Arguit specialr de potētia actiua. q̄ iconuenienter describatur. pmo cōtra hoc q̄ dicit pncipiuz: qz si est pncipiū. ergo nō agēs nō hz potētiaz actiuā. ꝯñs ē falsuz fm Ax. 3^a ca. ꝯ megari cos. p^o ꝯñe. nō agēs nō hz pncipiū in actu: qz illud simul est ⁊ nō est cū pncipiato in actu. ex. 5. huius. Nec hz pncipiū in potētia: qz omnis potētia est ad aliquē actū eius: qd̄ ē in potētia: sicut pz ex pcedētibus: taz de obiectiua q̄ de subiectiua. nō agēs aūt potēs agere: nō est in potētia ad aliquē actū sui: qz tūc transmutaret qñ ageret. Si dicat q̄ actiñ quādo nō agit est in potētia ad actū alterius. puta affectus. ¶ Cōtra. in de somno ⁊ vigilia. cui^o est potētia ei^o est act^o. ⁊ simil'r sequitur tūc. q̄ potētia de qua in pcedētibus dciñ est. s. que opponit actui. nō sufficiēter diuidat in potētiā obiectiuā ⁊ subiectiuā. erit. n. preter istas potētia 3^a. nō ad aliquē actū ipsius qd̄ ē in potentia: sed ad aliqd aliud ab ipso. ¶ Itez cōtra hoc q̄ dicit trāsmutādi aliud: qz ex hoc sequeret q̄ potētia creatiua non esset actiua: qz nō trāsmutat aliud vl'r etiā sequeret q̄ potētia actiua nō abstraheret a motu ⁊ mutatiōe. ⁊ ita nulla ptineret ad metaphysicū. nec p ꝯñs aliq̄ cōsideratio cause efficientis ad ipsum ptineret. ¶ Itē 3° cōtra hoc qd̄ dicit aliud. p̄ arguit sic: qz tūc oīs potētia actiua eēt factiua: qd̄ videt eē cōtra ītentōem Ax. ifra cap. 7. diuidētis potentiā in factiuam ⁊ actiuā. cui^o. s. vltimus finis ē vsus. ⁊ nō aliqd factū. ꝯña pz: nā actiua stricte sūpta nō trāsmutat aliud fm Ax. ibidē: qz actio manet in agēte. ¶ Itē z^o ꝯ idē. illud aliud ē trāsmutabile: sic pz: sz trāsmutabile nō vr ponēdū in diffōne potētie actiue: nisi tāq̄ correlatiuū: nō ē aūt ei^o correlatiuū. pbo: qz oīs po^o dr ad actū. nulla igit ad aliud correlatiuū. ¶ Si dicat q̄ potētia q̄ dr ad actū. nō est ista q̄ ē pncipiū de qua mō ē sermo. ¶ Cōtra. saltē hz ppositū: qz pncipiū per se dr ad pncipiatū: transl^e aūt nō est pncipiatum respectu potētie actiue: qz presupponit pncipiato eius: vt ex ipso trāsmutabili illud pncipiatuz causet. g̃ ꝛc. ¶ Consimilr pōt argui ꝯ descriptionē potentie passiue. ¶ Ad oppositum est Aristo.

T.c.5. ⁊ ide. T.c.3. li.i. ca.i. T.c.i6.

Hic sunt videda .4. pmo quomō potentia: vt pncipium dr pertinet ad cōsiderationē metaphysici. 2° qd importat noīe potētie sic sūpte. 3° de diuisiōe eius. 4° de rōnibus diuidētiū. ¶ De pmo sciendū q̄ cuz ꝓpter aliud eē. ⁊ eē ꝓpter qd̄ aliud est sint cōditiōes entis absolute nō cōtracti ad metaphysicū vel nālem. ⁊ ille sunt relones cāti ⁊ cāe. Sequitur q̄ ad metaphysicū ptinet cōsti^re cām ⁊ causatū. cūq̄. 4. genera causarū distinguāt cām per hoc q̄ causatū al'r est per qd̄libet illoz absq̄ hoc q̄ descēdat ad motū vel quātitatē. sequitur q̄ oīa genera causarū pertinēt ad metaphysicū. ꝯferre. n. ad esse alicuius: vt pars eēntialis eius ⁊ h: siue actualis siue potētialis: pz q̄ nō ꝯhit ad motū. Et iste sunt spāles rationes cāe formalis ⁊ mālis. de qb^o tractat pb^s in. 8. ⁊ quō ex eis fit vnū: qz ꝗ actus ⁊ illud potētia: oē etiā bonum ad qd̄ aliud ordinat: pz q̄ nō cōtrahit ad motū. ⁊ h ē rō cause finalis de qua logtur Ax. in. iz. mouet aūt vt amatū ꝛc. ⁊ alibi. perscrutādū aūt ⁊ qual'r habz toti^o nā bonū ⁊ opti^m. ¶ De efficiēte videret q̄ nō abstraheret a mutatōe ⁊ motu: sz licz ꝗ verū eēt quo ad cōuertibilitatē in re q̄ nulluz eēt efficiēs gn efficeret per motū vel per mutationem. tū de per se rōne efficiētis: nō ē ve^z. Nā si itelligat aliqd dare eē sine hoc q̄ itelligat aliqd moueri vel mutari certuz est q̄ dās eē tale itelligit habere rōnē cause respectu pducti: ⁊ nō alteri^o q̄ efficiētis sicut rō vni^o qd̄ est composituz ex actu ⁊ potētia fm se nō cōtrahit ad motuz: sz ptinet ad metaphysicū: licz nūq̄ tale vnū eēt nisi per motū vel mutationē potētialis. ita in ꝓposito. predicta tū quatuor gnā causarū ꝯtracta ad naturalitatē. puta īquantū sunt ꝓpter que aliqd hz esse nāle: vel īquātum ꝓpter illa mō naturali aliqd hz eē: pertinēt ad cōsiderationē phyſici. vñ falsuz ē: vt videt aliquā cām excludere a cōsideratōe metaphysici vel etiā nālis: licz diuersimode eas cōsiderēt mō predicto. Et sicut dciñ est de causis. ita itelligēdū ē de principys siue pncipiātib^o. sine qb^o alia pncipiāt. cuiusmodi dicūtur potētie. vt patebit in scdo ar^o.

T.c.i5. T.c.36. T.c.5z.

De quo sciendū est q̄ ab eodē abstracto qñq̄ dicuntur plura denoīatiua q̄. s. nata sunt denoīare diuersa ad que diuersa hz habitudinē illud qd̄ per abstractū signat. ¶ Posset in multis exēplificari si plixitas nō obstaret. sicab ista relone. s. que dr pncipiatio signata in abstracto diuersimode denoīat illud qd̄ pncipiat. ⁊ illud quo pncipiat: qz illud quo īmediate: ⁊ illud qd̄ me^te. Et fm hoc pñt duo denoīatiua istis appropriari: vt. s. illud quo dicat pncipiū. ⁊ illud qd̄ dr pncipiās. videt aūt pncipiū esse. q. abstractū respectu eius qd̄ est pncipiās. Sicut. n. calor est quo calidū ē calidū. ⁊ ita respectu ei^o abstractū. ita pncipiū ē quo pncipiās pncipiat. Tamē fm veritatē pncipiū ē denominatiuū: qz īpossibile est relonē pure in abstracto significatā de aliquo absoluto pdicari: qz tūc diceret in qd de ipso. calor aūt dr eē pncipiuz. lz nō pncipiatio. ¶ Pz itaq̄ q̄ pncipiū īportat eēntialr relonē pncipiatiōis. ⁊ hoc in cōcreto: vt. s. natū est cōcernere īmediatū suū fundamētū: qd̄ ē quo: nō aūt remotum siue subm. qd̄ nō est quo. ¶ Et hoc itelligendū ē vbi qd̄ ⁊ quo distinguuntur aliquo mō realr. In oīno aūt simplicib^o vbi idē ē re qd̄ ⁊ quo: tñ dr̃ns rōne. ¶ Idez ibi dicitur pncipiū ⁊ pncipiās: siue aūt idē dicat pncipiū ⁊ pncipians vt in simplicib^o siue aliud aliquo mō: vt in cōpositis eandē tū relonē quā pncipiatio īportat: importat vtrunq̄ istorū cōcretorū: licz aliquo mō īquātum illa eadē diuersimode cōcernit fundamētū ⁊ subz. sicut similitudo eadē denoīat sortē g est similis fm albedinē: ⁊ albedinē fz quā est similis. Si tū esset aliqd cōcretū impositū quo albedo posset denoīari inq̄tū est quo aliqd assimilat. ¶ Cōsimiliter oīno dōm ē de potētialitate potētia ⁊ potente q̄ eandem relonē importāt. primū in abstracto. alia duo in cōcreto: sz diuersimode fm q̄ illa relo nata est diuersimode denoīare fundamētū. pimū ⁊ remotum siue subm: sicut aūt alia cōcreta cōmuniter accipim^o p subtis īquātuz hñt

.a. due ꝓditōes entis absol^a et nō ꝓtract.

.b. ab ista relone q̄ dr pncipiatio diuersimode denominatur illd qd̄ pncipiat et illud quo pncipiat

.d. pncipiū īportat eēntialr relonē pncipiatiōis

UNIVERSIDAD DE MURCIA

. e. pncipiū potentiale ~~pncipiale~~ respectu pncipiati tm pōt ee duplex

tales formas. ita frequēter qñ dicimus potentias nō ītel/
ligimus de respectu: sz de illo in quo fūdatur respectus: sz
an potentia īportet ita cōmunē relationē sicut pncipius si
ne causa dubiū ē. ¶ Et hoc tāgit 3m argumentū ad pmam
qōnē. ¶ Diceret aliqs q̄ sic. ⁊ q̄ ita potētia ꝓuenit forme
⁊ fini: sicut efficiēti ⁊ mātē: licz nō sit consuetuz illis causis
attribuere nomē potentie. forte: qz in eis nō distinguit qō
⁊ quo. ¶ De forma pz q̄ sit simplex. De fine similr videt
si finis ponat operatio. cuius esse est simplex. Sed tūc nō
videtur q̄ nomē potētie deberet attribui mātē pme: quia
nec ibi distinguit qō ⁊ quo: nisi forte rōne: sicut nec in for/
ma vel in fine. ¶ Alr posset dici q̄ fm pdicta supra in pn
cipio solōnis pme qōnis ab vno significato potētie videt
nomē translatū ad aliud signatū ꝓpter ꝓuenientiā inter
illa: quia. s. nihil habz modus essendi potentialē formalr:
nisi quia aliquod principius est potentiale respectu eius.
principiū aūt potentiale respectu pncipiati tm pōt esse du
plex. s. efficiēs ⁊ mā: forma. n. nūq̄ precedit cōpositū: nec
per ipsuz tāq̄ per pncipiū potētiale posset compositū esse
in po^a. Similr nec finis q̄tuz ad eē in re. ¶ Et ideo forte
vt potētia signat pn^m nō est īpositus generaliter omni pn
cipio siue cause. Sed tm pncipio actiuo: qō ē quo efficiens
pōt efficere. ⁊ pncipio passiuo qō est quo ex aliquo pōt fie/
ri aliqd. ⁊ p vtrūq̄z istoz pncipiatū est in potētia. ¶ Non
opz ꝓtendere de noīe cui sit impositū. qz loquendū est vt
ca°.6. plures. ex. z. topicoz. ¶ Si qs velit pmā viaz tenere per
dissue^nem excusatur: nō oz laborare ad cōtra arguendum.
¶ Scōa via videt de ītentione philosophi qui de ipsa po
tētia nō loquit īquātuz est pncipiū: nisi vt pertinet ad du
plex genus cause. Et rō ad hoc assignata trāslatione vide
tur satis congrua.

Sciendū tamen scōo q̄tum ad istū articulū q̄
pncipiū nō tm habz relōnē ad
pncipiatū. ⁊ tale pncipium ad tale pncipiatū. puta efficiēs
ad effectū. mā ad materiatū. ¶ Sed etiā vnū pncipiū re/
spectū habz ad aliud pncipiuz: qz siue sint extrinseca: siue
ītrinseca. hec ⁊ illa mutuo nūq̄ cānt nisi iter se aliquo mō
vniātur ⁊ cōcurrāt: qz nulla vna sufficit ad causandum il/
lud qō depēdet a multis causis eēntialr. Quomō vero q̄/
tuor cause cōcurrūt in cāndo idē. ⁊ quomō ordinātur eēn
tialr in cāndo. pz ꝓclone. 9. cap. z. in tractatu de pmo pnci/
pio. Et ille due relōnes sunt oīno alterius rōnis. ⁊ pnt am/
be fundari in eodē ab^to. imo necessario fundātur que eēn
tialius vel pus nō est modo questio. potētia ergo si impor
tet illos duos respectus in q̄cūq̄z cā. B est equoce: ⁊ pytro
T.c.20. q̄z exp̄mēdo videt nomē accipi: qñq̄z ab Aꝛ. verbi grā de
po^a actiua exēplificat. 5. li. ca^o de ad aliqd. vt calefaciens
ad hoc q̄ calefit ⁊c. Et paulo post: qō fecit ad fcīn: ⁊ factu/
rum ad faciendū. sicut. n. pr dicit filij pr: ꝓstat q̄ calefacti
um ad illō qō calefit: nō dicit vt pncipiū ad pncipiatuz.
Sz vt pncipiū puta actiuū ad passiuū ex qbus segtur vnū
pncipiatū ad qō ambo dnr. sz pr ad filiū non sic dr: nec fa/
cturum ad faciendū vt ad pncipiū: sz vt ad pncipiatū: ⁊ tm
ambo exēpla ponit pro scōo mō ad aliqd: q̄ est fm potētiā
actiuā ⁊ passiuā. In hoc ēt pz exemplū. quō pncipiū passi/
um dicit Aꝛ. hr potētiā passiuā respectu alteri^o pncipij
T.c.22. nō respectu pncipiati: sz respectu etiā pncipiati hz potētiā
T.c.8. inq̄tuz ex illo pōt fieri pncipiatū. Unā in. 7. c. 3. hoc aūt ex
quo fit quā dicim^o mātē ⁊c. ibi. ⁊. iz. h^o. ca. i. nō solū fm ac
T.c.3. cidēs ex ente fiunt oīa potētia qdez ente: ex nō ente vero
actu ⁊c. Et in. 8. ca. i. mātē dico q̄ potestate ē hoc aliqd: est
pdicatio sinodoica. qz est in potētia vt sit pars ei^o qō est B
aliqd: ⁊ per B totū hoc aliqd est in potētia: vt sic. Dz etiaz
T.c.15. passiuū pri^m r^m ad formā cū q̄ sicut cū pncipio ītrīseco pn
cipiat pncipiatū. Et ō hoc logtur. 8. li^o ca^o vltimo. q̄ ideo
vnū est ex mā ⁊ forma. qz hoc actus illō pō: qō expositū ē
in vltima qōne sup. 8^m. Sz sicut B pō in tertia signatōe sumit pter. s. duas fm quaz vnā noīat relōnem pncipij passiui ad pncipiatuz: ⁊ fm aliaz ad pn^m actiuū: ita ⁊ actus qō est cozrlz potētie illo mō sumpte: equoce sumit ab illa rō/ne act^o. de qua dcīm est in pmis duab^o qōnib^o: que. s. oppo/nit potētie: vt modus entis opposit^o sibi. Naz actus illo^o dr de forma inq̄tuz refert ad mātē cū qua pncipiat: ⁊ sil sunt pō isto mō ⁊ actus: ⁊ sūt mutuo rla: qz sīē potētia hoc mō est respectu alicui^o actus: ita ⁊ iste act^o est alicui^o potē/tie act^o. Tres ꝓditiōes opposite sunt in pō ⁊ actu pmo mō sumptis: qz nec vnū est in pncipio respcū pncipij inq̄tum pn^m: nec sil sunt nec sūt mutua. Unā de pmo actu ītelligit q̄ forma est in actu qñq̄z: qñq̄z in pō opposita actui: sicut ⁊ ꝓpositū. Sz de scōo actu ⁊ potētia nūq̄z forma est ī pō: sed act^o: etiā qñ est in potētia pmo mō. adhuc est actus scōo^o. nō potētia. Cōpositū aūt quādoq̄z existit: licz nō sit actus. tamē act^o est modus entitatis ꝓprie totius. nō tm entita/tis forme. Forte cōmuniter nō curatur de illa equocatōe actus. ꝓpter hoc q̄ actus compositi pmo modo pncipalr ē ab actu. secūdo mō fm cōe dcīm: licz nō sit ab actu secun/do mō: nisi īquātum ille ē in actu pmo modo.

Ex dictis appz 3° articulus. s. q̄ sufficiēter diuidit
potētia in actiuaz ⁊ passiuā pma diuisio/ne. ⁊ hoc ītelligendo passiuā tripli^tem equiuocaz. s. vt dicit
relatōem pmo ad pncipiatū passiue. ⁊ scōo ad pncipiū acti
uum: nō īquātū est actiuū acti: sed inq̄tū actu acti^m actua/
bilis: qz sic ecōuerso refert pncipiū actiuū ⁊ passiuum. Et
3° ad pncipiū actuale: qō secū cōstituit compositū faciēdo
vnū cū ipso. Similr ītelligēdo actiuam dupli^tem equocaz
. s. ad pncipiatū actu. ⁊ ad aliud pn^m actuabile 3^am. s. ad for
mam forte nōoz ponere: qz sicut eadē relō actiui denomi
nat formā agētis. vt quo etiā compositus: vt qō fm dicta
in pncipio scōi articuli. ita ex parte pncipiati pōt dici q̄ ea
dem relatio geniti ꝓ composito: vt qō respectu agentis ⁊
forme vt quo: fm q̄ tactū est in. 7. in qōne de signatiōe ꝓpo
siti. ¶ De relōnibus istarū triū causarū ad finē nō videt
multū necessariū ad ꝓpositum pertractare.

Ex predictis pz 4° articulus. Non eni diffinitur
potentia actiua īquātum compara
tur ad pncipiatuz. ⁊ ideo nec p̄ pncipiatū diffinit: sed diffi
nitur īquantum comparat ad aliud pncipiuz: nō tamē in
vlī īquātuz actuabile quomō pertineret ad metapbycū:
sz inq̄tū actuale sic. s. qz trāsmutabile. vñ ⁊ per trāsmuta
bile diffinitur. ⁊ ita i^a diffō nō est me^ca: nec potētie actiue
metapbyce cōsiderate. Sed pbyca ⁊ po^c physice ꝓsidera
te. Silr de rōne po^c passiue ītelligēduz ē. Nec valz i^a ꝓña.
in metaphysica Aꝛ. diffinit B sic. q̄ B ē diffō metaphysica.
multa. n. in me^ca ponūtur ptinētia ad physicā. ⁊ ecōuerso.
¶ Qualr. n. alr disputaret in ꝑ physicoz. Z illā opīonem T.c.88.
quā dicit a pbyco ptermittēdā: nisi qz īduit formā me^ci in ⁊ ide.
ar^o. Exēpla possent alia multa adduci. ¶ Pōt tm excusa
ri Aꝛ. quare talē diffōnē ponit. ⁊ nō ꝓprie metapbycā. for
te: qz po^a hoc mō descripta manifestior est. Et similr ex B
pōt satis bri rō potētie actiue. me^cc loquēdo dimittēdo il/
lud qō ꝓbit ad nālitatem. ⁊ ponēdo signali^o qō pertinet ad
metaphysicū. Est aūt potētia actiua sz eius vnā significa
tiōem metapbyce loquēdo pn^m agēdi agibile scōm aliaz.
pncipiū actuādi actuabile. Potētia vo passiua fm vnā ei^o
significatiōem est pncipiū ex quo aliqd pōt mutari. Scōz
aliā est pn^m actuādi passiue ab actu actiuo. fm aliā est pn^m
actuabile siue īformabile ab actu siue a pn^o actuali.

Ex predictis pz solutio vtriusq̄z qōnis quomō di
uisio ē sufficiēs ītelligēdo tm q̄ sit
pn^r in duo mēbra. alia. n. sub illis cōtinētur: vt dicet rndē/
do ad. 4. ⁊ ad 5^m ar^m. ¶ Et pro scōa qōne pz quomō descri
ptiones sunt cōueniētes. ⁊ quomō debēt ītelligi.

pncipiū q̄t ~~pnas~~ ~~relones~~

pō diuidit actuā ꝑ pas

pō actiā ꝑ sit ꝑ in rōnē

diffinito pō pas

UNIVERSIDAD DE MURCIA

Ad primum argumẽtum pme qõnis pz q pnci pium qõ ⁊ quonõ distinguũt rõnẽ pncipy. ex scdo articulo. ¶ Et cum cõfirmaẽ p diuersitatem fun^m rõnis pz ex eodem: qꝛ tñ vnum est fũdamentuz ⁊ aliud sub^m. ¶ Ad 2^m arguntũ. actio fm q fũdaẽ in motu: ꝛsideraẽ in 3° physicoꝝ: ⁊ in pmo de gnõne adhuc particularius cõsideratur. s. vt est iter cõtraria: nõ vt iter terminos tñ: sz vt agẽs cõtrariaẽ patiẽti: vt pz ibi: qõ nõ opz accidere nisi in alteratiõe vniuoca vel generatiõe vniuoca extẽdẽdo cõtrarietatẽ ad formas subales. ¶ Ad 2°. actionis abstractioꝛ est fm q p agere itelligiẽ dare eẽ fm q satis expositũ est in pmo articulo: ⁊ ab actione sic abstracta dr̃ po^a actiua: vt per se ptinet ad metaphysicũ: sz vt sic abstrahiẽ: h nõ diffiniẽ: vt dcm̃ est in. 4. articulo. ¶ Cũ ĝ arguiẽ q aliqs modus est pter illos qui pertinẽt ad agere ⁊ pati: si itelligaẽ agere ⁊ pati stricte. cõcedo. si abstracte: nõ oz: vt dcũ ẽ: qꝛ ⁊ illi sic sunt de cõsideratiõe metaphysici. ¶ Ad 3^m pz in scda pte scdi articuli. quare non distinguiẽ potẽtia in tot: in quot ⁊ causa. ¶ Ad 4^m dico q in actione quacũq; bonitas nãlis ẽ a bõitate pncipy. ⁊ ideo sicut pcedit ar^m: cõcedo q po^a agẽdi sic nõ est aliud a po^a agendi: sz cõtinetur sub ea. Et q Aꝛ. nõ posuerit istũ modũ tãq; distinctũ a pmis in re. Sz forte ppter loquẽtes q appropriabant potentiã ad bene: sicut nomẽ ipositũ cõi põt eguoce appropriari cõtento. pz in fine scdi cap. hui^9. 9. ipsi^9 bñ potentiã sequiẽ ea que est solũ faciẽdi ⁊ nõ ecõuerso. ⁊c. Qñq; aũt est in actiõe aliqua bonitas accñtalis. ⁊ ista põt esse ab alio pn^o q; a quo est actio. sicut poniẽ bonitas moralis in actu nostro a vtute: nõ a potẽtia tñ a qua ẽ actio sz substãtiã. Et sicut in saltãdo bonitas accñtalis ẽ ab arte q̃ qs scit corpus apte mouere: licet ipsa motio sit a virtute nãli: sed quomodocũq; sit aliud pncipium huius ⁊ illius ab^tum hoc ad ppositũ pertinet q pncipiuz actiuum bonitatis in actiõe siue vt qõ: siue vt quo nõ ẽ modus pncipy distinct^9 cõtra pncipiũ actiõis in cõmuni: lz qñq; sit aliud realr ab aliquo determinato pncipio determinate actiõis. ¶ Ad 5^m dõm q potẽtia imotiua a corruptione dr̃ vtroq; mõ tacto in arguẽdo. Et qñ ẽ pmo mõ. ꝛcedo q nõ ẽ nisi quedã spãlis potẽtia actiua inquãtũ. s. cõparaẽ ad corruptiõem. Qñ aũt ẽ scdo mõ. tũc dico q nõ accipiẽ potẽtia positiue: sicut pbat ar^m: sed puatiue. s. pro carentia pncipy passiui a corruptiuo. Et hoc vr̃ dre Aꝛ. in. 5. ca. de potẽtia. aliqñ pro hre aliqd vr̃ tale eẽ: aliqñ p priuari logtur de posse corrũpi. Sed codẽ mõ põt dici ō nõ posse corrũpi: qõ aliqñ ẽ tale pro hre aliqd: vt in pmo mõ: aliqñ p puari vt i scdo mõ licz illud puari nõ sit qñq; sine hoc q habeaẽ aliqua pfectio ꝛtraria illi quo puaẽ: vel cõtraria simplr: vel ꝛria q̃tum ad actũ patiẽdi corruptionẽ.

Ad argumẽta scde qõnis pmuz tãgit difficultatẽ hãc qũo po^a vt opponiẽ actui põt applicari pncipio actiuo. Nõ. n. negãdũ est illud qñq; in potẽtia ad pncipiãdũ: aliogn sicut arguiẽ ⁊ bñ: nõ agẽs nõ posset agere. Qꝛ si hoc nomẽ pn^m importet aptitudinẽ ad pncipiãduz: tũc qñcũq; ẽ in actu p̃ est actu prin^m: sz qñq; in po^a pncipiãs. Si aũt nomẽ pncipy importet idẽ qõ actu pncipiãs: tũc qñ ẽ in potẽtia ad actũ 2^m est in potẽtia prin^m. ¶ Hoc mõ vlr dõz ẽ de alys pncipys. ⁊ si nũq; sint in potentia principia. si n^n sig^cs primo mõ dicto: possunt tñ oia eẽ in potẽtia prin^a saltẽ illa que pñt pcedere t^c sua principiata que sunt duo: vt dcũ est in 2° arti^o solonis. Sz de actiuo. qꝛ nõ recipit: ẽ difficultas quomõ ẽ in potẽtia principiãs. ¶ Pz aũt qũo potẽtia opposita actui applicẽ po^c passiue ex distinctiõe po^c in obiectiuã ⁊ subiuaz. posita in p̃^a solone. ¶ Et est dõz de actiuo: q lz qñ nõ agit: nõ sit in po^a subiectiua stricte sũpta: put. s. talis po^a ẽ subti iformabilis: est tñ in po^a subiectiua, extẽdẽdo eã ad sub^m denõ^ie, actiuũ enim est denõ^ie ab actu ad quẽ est ista potẽtia: licet illo actu nõ sit iformabile. ¶ Et hoc mõ põt teneri q po^a opposita actui sufficiẽter diuidiẽ i obiectiuã ⁊ subiectiuã: itelligẽdo subiectiuã cõtinere sub se vtrãq; pdictaz. s. stricte ⁊ large sumptã. ¶ Tũc ad illa que obyciũtur cõtra responsiõem supra. ¶ Ad primũ de somno: q nõ oz actũ eẽ eiusdẽ formalr: cui^9 po^a est formalr: nisi tñ in passiuis vel actiuis stricte sumptis cõtra factiuas: sensus aũt de quo ⁊ cui^9 actu ibi logtur aut ẽ passiuus aut actiu^9 stricte. ¶ Alr posset dici q logtur de potentia vt est principium: sicut pz cõsideraẽti itentiõem ei^9: nõ de potẽtia opposita actui. Sz ista scda rõnis. nõ sufficit sine prima: que dicit in qbus actus est ei^9: cui^9 est potẽtia i fciuo aũt nõ est eius: nisi vt subiecti denominabilis tñ. ¶ Cum arguiẽ scdo q disio nõ est sufficiẽs potẽtie in potentiã subiectiuã ⁊ obiectiuã. ¶ Rõn. verũ ẽ sumẽdo subiectiuã stricte fm q ista ẽ vera. omnis potẽtia subiectiua ẽ ad aliqd eẽ formale illius in quo ẽ illa potẽtia. est tñ sufficiẽs extẽdẽdo subiectiuã ad subz denominabile ⁊ iformabile. ¶ Et sic oz ppõnẽ illã sic exponere hoc mõ. q ois potẽtia subiectiua ẽ ad aliqd eẽ vl formale vel denoiatiuũ saltẽ eius in quo ẽ potentia. ¶ Alio mõ respõdetur tenẽdo q diuisio potẽtie opposite actui ẽ sufficiẽs in obiectiuã ⁊ subiectiuã stricte sũptaz: ⁊ tñ q potẽtia subiectiua applicaẽ potẽtie actiue. ⁊ est ad aliqd eẽ esse eius nõ absolutũ. Sz ad relonẽ actualẽ que sibi inerit qñ aget: ⁊ prius nõ iest: sed sic oporteret ponere obiectiuã ad pductũ naturalr pcedere potentiã ante actũ: vt applicaẽ potẽtie actiue: quia nõ videẽ aliqua potẽtia eẽ ad relonẽ: nisi qꝛ eadẽ. alia aliquo mõ est pri^9 ad ab^tum: sicut nec mutatio ẽ ad relonez: nisi qꝛ prius ad aliud ab^tum: vel in codẽ vel in alio ad qd̄ est talis relo. ¶ Si aũt negaẽ illa diuisio potẽtie in obiectiuã ⁊ subiectiuã extẽdere se ad actiuaz: ⁊ tamẽ eẽ sufficiẽs vt potẽtia opposita actui applicẽ potẽ^c passiue. ¶ Tũc põt dici 3° rũdẽdo q qñ po^a actiua est in po^a ad agẽdũ nõ est in potẽtia ad aliquẽ actũ sui: sz ad aliquẽ actũ ab illo. Nec illa ppositio: cui^9 est potẽtia eius est actus. facit cõtra hoc: qꝛ sicut potẽtia est ei^9: nõ vt in fieri: sed vt ab illo fiẽdi. ita actus est eius: qꝛ ab ipso. ¶ Ad scdz ar^m pz p pdicta in 4° articulo. ¶ Ad 3^m dõz q ponit in diffinitione aliud: aut iquãtum aliud. Et q̃re ita distinguit. i. nuit in. 5° vbi statim subdit. Ars medicinalis potestas ens existet in sanato: sed nõ iquantũ sanatũ. vñ dõz q actiua stricte sumpta ve est actiua: ⁊ qñ eliciẽ actio imanẽs vere in eliciẽdo eaz est actio. ita pfecte habẽs qcqd est de rõne actõis: ⁊ forte veri^9 q̃ trãsiens. Agẽs tamẽ ista nõ trãsmutat stricte sumẽdo trãsmutare: put dicẽ eẽ ad actũ pmuz tñ: nec trãsmutat aliud: sed idẽ subiecto iquãtuz aliud: sicut magis patebit ifra. qõne. i4. ¶ Et ideo rõ h posita. s. trãsmutati^m eẽ nõ 2^t ppe actiue potẽtie stricte sũpte. Ratio tñ metaphysica. s. actuatiuũ esse vere sibi 2^t: nam act^9 secũdus fm q sic actuabile in actu per ipm vere ẽ actus ⁊ perfectus: licz nõ talis q sit ppie trãsmutationis terminus: sed q̃re nõ ẽ termin^9 trãsmutatiõis cũ sit natura alia a subiecto in quo recipiẽ. Diceret aliqs q ppter h nõ terminat trãsmutationẽ: qꝛ est actio ⁊ ad actiõem nõ est trãsmutatio ex. 5. physicoꝝ. Sed alr dico q intellectio licz dicaẽ cõmuniter actio vel opatio siue actus secundus: ve tñ est termin^9 actionis ppie: put. s. actio est in pdicamento actõis. ⁊ ẽ essentia aliqua ab^ta: licz in ipsa nẽcario fũdatur respect^9. ¶ Illam aũt actiõem ppie dictã cui^9 itellectio ẽ terminus. designamus cõmuniter per hoc q ẽ elicere. itellectiõem enĩ elicit itellectus: nõ autem itellectione aliquid agit: ⁊ ẽ exemplum. calor. n. nã ab^ta terminãs calefactiõem: put calefactio notat ppie actiõem: qua actõe calor fit siue pducẽ ⁊ q̃ actio ppie nõ pducẽ. ¶ Sed quare nõ dr̃ calefactio elici: sicut etiã dr̃ itellectio. ¶ Rõndeo

T. c. 4.

T. c. 17.

T. c. 17.

T. c. 10. ⁊ idem.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

nõ est vtrobiq; sermo forte eque pprius. Sed illud de calefactiõe itelligitur forte inquãtũ ipsa est eadẽ realr calori pducto. ⁊ nõ ꝓz ppriã rõnem calefactionis: sicut ex alia parte itelligit̃ de itellectiõe ꝓm ppriã eius rõnem: aut forte equocat̃ vocabulũ eliciẽdi ad notãdũ habitudinẽ pnci py actiui ad pductiuũ in itellectiõe. ⁊ ad pductiõem i calefactiõe. ppria ergo mutatio est qñ ifit itellectui intellectio. Sz nõ q̃ est terminꝰ motꝰ: q̃lis est cõiter ad formas q̃ cõiter vocant̃ actꝰ pmi. ¶ Ad 4ᵐ arᵐ pz p supra dicta.

¶ Questio. V.

Queritur an poᵃ actiua siue passiua iquãtum poꝛ ẽ naturaliter pncipiato: icludit essentialr aliquez respectũ. Arguit̃ q̃ sic: qꝛ idẽ abᵗᵘᵐ põt eẽ in potẽtia actiua respectu vniꝰ. ⁊ passiua respcũ alteriꝰ. ergo inquantũ ẽ actiuũ ⁊ passiuuz nõ distinguit̃ per aliqd absolutũ. si q̃ distinguitur: distinguit̃ tm̃ per relatiões: necesse aũt ẽ vt videt̃ q̃ distinguat̃: qꝛ alꝰ pncipiatũ nõ haberet pncipia ppa pora se. ergo inq̃tũ est pus naturalr pncipiato includit relonez. ¶ Id ẽ arguit̃ de potẽtys actiuis iter se comparatis nã tales plures pñt fundari in eodẽ absoluto. ⁊ oꝛ ponere distinctiõem ipsarũ iquantũ sunt poꝛes pncipiatis: vt ostẽditur per pbatiõem pcedentẽ. ergo ꝗ ẽ p relones q̃ erunt eoꝛũ vñe iquãtum sunt poꝛes.

Ad oppositum si respectus icludit̃ hoc nõ est: vt rõ mãlis: qꝛ tũc psuppõeretur abᵗᵒ: sicut mãle formali. ergo icluditur vt rõ formalis. ¶ Hoc vr̃ flz q̃ relo sit formalis rõ pncipiandi aliqd: sic etiã icõueniẽs ẽ q̃ sit formalr rõ terminãdi pncipiationẽ.

Hic dicitur q̃ forma nãlis nõ est pnᵐ actõis ꝓz q̃ ẽ perfectio eius in quo ẽ: ꝓz solũ mõ ꝓz q̃ hz respectũ ad effectũ qõ põt oñdi: qꝛ nõ est pnᵐ agendi nisi iquãtũ hz aliquẽ oꝛdinez ad illud qõ agit: vel in quod agit: qꝛ tali oꝛdine amoto nihil aget. ordo aũt ille ẽ relo sive respectꝰ. Scõm hoc ponit̃ q̃ potẽtie aie nõ dicunt nisi eãdem eẽntiaz aie abᵗᵃᵐ cũ diuersis respectibus ad diuersa obiecta: ⁊ diuersos actus q̃ respectꝰ oꝛ q̃ cadãt in rõne ppria potentiarũ inq̃tũ pcedũt actus. aliogn nulla distinctio pcederet in potẽtys distinctiõem actuũ: qõ videt̃ icõueniẽs: qꝛ lz actus manifestẽt distinctõem potẽtiarũ: non tm̃ eã cãnt. nõ. n. qꝛ differt itellectio a volitõe. iõ differt intellectus a volũtate. Sed magis ecõuerso. ¶ Cõsimilr ẽt poꝛ ex parte obiectoꝝ q̃ vñia formalis obiectoꝛũ naturaliter pcedit vñiam actuũ. nõ aũt est illa vñia poꝛ per aliq̃ absoluta. põt. n. idẽ absolutũ esse obiectũ pluriũ potẽtiarum ergo ẽ p respectꝰ. ergo illi respectus erũt de rõne obiectorum formaliũ iquantũ pcedunt nãlr actꝰ. ⁊ hz respectu potentiarũ passiuarũ: vt pnᵃ aliquo mõ actuum.

Contra ista arguit̃: qꝛ licz potẽs possit eẽ cõpositũ. ⁊ plura icludere. tm̃ potẽtiã actiuã inq̃tũ iclu dit qcqd nãlr pcedit pncipiatũ: oꝛ eẽ rẽ vniꝰ generis: quia nõ ẽ ens per accñs. ¶ Et si pteruiẽdo diceretur posse eẽ agẽs: nõ tamẽ põt dici eẽ potẽtia actiua absolutũ aũt ⁊ respectus in eo fũdatus nõ sunt res vniꝰ generis. q̃ pcise alterum ẽ eẽntialr potẽtia actiua. Nõ relatio tm̃. pz: tũ qꝛ non ẽ perfectioꝛ termino pducto. nec eque pfecta: nec ẽ pnᵐ assimilãdi sibi passum: sed forma abᵗᵃ tm̃. q̃ illa pcise ẽ potẽtia actiua. ¶ Itẽ si aliq̃ relo ptinet ad rõnez poᶜ actiue inq̃tũ poꝛ ẽ nãlr pncipiato. aut illa est relo poᶜ: vt iportat rationẽ pncipy: aut potẽtie vt opponit̃ actui: qꝛ nõ vr̃ aliam posse dari. Nõ scõa: qꝛ illa nõ manet qñ actu pncipiat. manet aũt in pnᵒ qñ pncipiat qcqd ẽ de rõne eius iquantuz ẽ pus nãlr pncipiato. ¶ Propter idẽ etiã non põt dari q̃ illa relo sit relo pncipy in poᵃ pncipiantis: qꝛ nec illa manet oꝛ q̃ dare q̃ relo sit pncipy pncipiãtis in actu. Sed hz ẽ in cõueniẽs: nam illa sil'nã est cum pncipiato iquantũ principiatũ cũ sint coꝛrelatiua: ⁊ posterioꝛ ẽ nã eo q̃ ẽ pncipiatũ hz ẽ illo in quo fundatur relo pncipiati: qꝛ relo pncipiati q̃ simul ẽ cũ relone pncipiãtis in actu posterioꝛ est eodẽ. qõ. s. est pncipiatũ. oportꝛet aũt relonẽ itrinsecã potẽtie actiue eẽ poꝛẽ nã illo qõ ẽ pncipiatũ. ergo oino nulla relatio iuenit̃ talis. ¶ Itẽ hoc vr̃ specialr õ poᵃ passiua: nã ipsa ꝓz illã rõnẽ essentialẽ est ps cõpositi. ⁊ pficit̃ a forma q̃ ẽ altera ps ꝓm quã rõnẽ ẽ poꝛ nãlr pncipiato: vt tale pnᵐ. hz aũt est pcise sub rõne abᵗᵃ. sic. n. imediate est pars ꝛpositi: ⁊ pficit̃ a forma: qꝛ si aliq̃ relo eẽt de rõne eius inq̃tũ ẽ ps compositi. illa etiã relatio esset de rõne compositi. ⁊ ita nulluz materiale esset essentialr absolutum.

Ideo dicit̃ alr ad qõnẽ: q̃ cuz relo quã importat hoc nomẽ potẽtia: sicut pz ex solutiõe 3ᶜ qõnis sit simul nã cũ relone pncipiati actu actu: ⁊ potẽtia poᵃ: ac p hoc illa relo nullo mõ sit poꝛ nãlr principiato. ¶ Ideo qñ q̃rit̃ de poᵃ vt ẽ poꝛ nãlr pncipiato: necesse est q̃ hoc denoiatiuũ poᵃ accipiat̃ p subto qõ denomiat: nõ in sensu ꝛpõnis: qꝛ nec sic ẽ poꝛ: ꝓz in sensu diuisiõis: nec tamẽ p isto quomõcũq̃: sed ꝓm illã rõnẽ ꝓm quaz imediate recipit pdicatiõez hui⁹ cõcreti poᵃ. Et iste modus loquendi vsitatꝰ est in ista mã de poᵃ pnᵒ ⁊ cã. sic. n. hz ẽ va causa nãlr poꝛ est cãto. ⁊ pncipiũ pncipiato: ⁊ nõ alr. ¶ Hoc mõ itelligẽdo qõnez. dr̃ q̃ nihil ẽ de rõne poᶜ nisi abᵗᵃ aliqua eẽntia in qua imediate fundat̃ aliqs respectꝰ ad pncipiatum. Ita q̃ nll's respectꝰ pcedit in actu ipsam pncipiatõem per quã. q. determinẽt̃ ad pncipiãduz: ꝓz ab absoluto sine oi respectu pcedẽte ẽ effectꝰ absolutꝰ: quo posito posteriꝰ nã sequit̃ relo actualis mutua pncipiati ad pnᵐ que in neutro eẽ potuit altero extremo nõ posito: vt arguiuz ẽ pus in 2ᵒ arᵗᵒ ꝛ pmã opionẽ. ¶ Cõfirmat̃ etiã hz põ si eni in essentia abᵗᵃ. puta in caloꝛe nõ posset imediate fũdari relo pncipiãtis: vt. s. sine respectu pdeterminãte nõ pncipiaret: q̃ro de iᵒ respectu ad qd ẽ. pz q̃ ad aliqd extra. imo ad idẽ ad qõ ẽ post pncipiationem relo pncipiãtis. ⁊ tũc ad qd ponẽtur due relones simul eiusdẽ ad idẽ. ⁊ ꝓm eũdem modũ relonis. Aut si nõ sunt due: sed vna: quomõ vna precedit aliaz nã. ⁊. q. fundamẽtũ eius: Nã qcquid ẽ de rõne potentie in quantũ pus ẽ naturalr pncipiato totũ videt̃ eẽ de rõne fũdamẽti relonis ipsi⁹ pncipy qñ pncipiat aliqõ pncipiatuz. nec põt dici q̃ vna tm̃ pcedit aliã tpe: qꝛ pz q̃ agẽs habẽs actiõem cocuã sibi. ita determinat̃: ⁊ hz qcqd regrit̃ ad talẽ determinatiõem: sicut agẽs pcedẽs tᶜ actiõem suã. ergo relo determinãs si q̃ ẽ nõ oꝛ q̃ pcedat tẽpoꝛe: sed tm̃ natura: qõ videt̃ icõueniẽs ꝓm pus deducta.

Ad illa q̃ dicit̃ p pma opione rñdeo q̃ pmo accipitur de forma nãli. Dicit̃ q̃ cã ꝓm q̃ cã poꝛ est cãto. ⁊ cã ꝓm q̃ cã sil'est cũ cãto. vtraq; vã ẽ. Sz pma si reduplicaret̃ illud absolutũ qõ ẽ imediatũ fũdamẽtũ relonis. 2ᵃ si reduplicẽt̃ relo. sic si reduplicẽt̃ respectꝰ. cũ dicit̃ ꝓm q̃ respectũ hz ad effectum: sicut vr̃ ppõ sonare: negat̃ simpliciter illa ppõ. Et eodẽ mõ negat̃ illa per quaz pbat̃ inquantũ hz oꝛdinẽ. Et cũ pbat̃ amoto isto nihil aget. fallã ꝛñtis est. colorãtũ sine q̃titate nõ pmo videt̃. ergo iquantũ quantũ pmo vr̃. Plus. n. regrit̃ ad hz q̃ aliqd ptinet ad rõnẽ essentialẽ alicui⁹: q̃ q̃ sine illo nõ possit eẽ sic nunq̃ aliqd ẽ actiuũ: nisi natũ sit hr̃e oꝛdinem ad aliqd extra se: nec tamẽ ille oꝛdo eẽntialis ẽ actio: vt mõ loqmur. hoc est inq̃tũ ẽ pus naturalr acto. ¶ Sz nũqd forma iquãtũ pficit illud in quo ẽ. ẽ pncipiũ agẽdi. ¶ Rñdeo q̃ hoc conceditur si reduplicẽt̃ formalis rõ actiui. ¶ Tamẽ illud perficere pcedit forte naturalr ipsum agere qñ ꝛueniũt eidẽ forme. ¶ Pñt. n. relones in eodez abᵗᵒ oꝛdine q̃dã fũdari vt sic hz poꝛ sit cõparatio actꝰ q̃ ẽ de se ad illud actiabile: cui det eẽ primũ: q̃ ad agibile ab ipso. licz p potentiã diui

UNIVERSIDAD DE MURCIA

nã ꝑma ꝓpatio actualis possit tolli stãte z°. ¶ Ad illud qõ addit ō potētys aīe vr q̃ si po° itelligat aggregatũ ex ab°. ⁊ respectiuo isto° distinguit ꝑ respect° formal'r. Sz sic non sunt ꝓres natural'r actibus ꝓportional'r accipiēdo respectũ principy in aīa. ⁊ in actib° respectũ principiati. s. si actu actu. si potētia po°. Si aūt per potētiaz aīe itelligatur illa pfectio que ꝑcedit natural'r actũ: sicut rō elicitiua act°: siue receptiua motionis obiecti: illa ꝑcise dicit absolutũ. Et tũc tenēdo q̃ po° sint idē cum eēntia: vel dr̄ent precise: sic diuerse rōnes pfectionales in codē vnitiue cōtēte de qua dr̄ia dcm̄ ē in. 4. bui°. qōne de vno. vel nullo mō real'r differūt: sz tm̄ itentiōe vel rōne. Sed nec talis dr̄ia cuz sit cōpletiue in itellectu ⁊ nō in re: nisi in potētia ꝑcedat naturaliter dr̄iam actuũ. Qō si quer̄it qūo ab codē oīo idistincto inq̃tũ est ꝑn'm pñt ĩmediate eē plura. Licz posset euadi ponēdo aliquos actus aīe cē ab obiectis. nō tamē oz sic fugere. ¶ Hñā' rūdeo: nisi ꝑce' in ifinitũ in entib° oz multitudinem reduci ad vnitatē. ⁊ in ꝓposito ē rōo spālis ⁊ in silibus. si. n. vna forma limitata ad vnam operatiōem pōt cē sufficiēs ꝑn'm eius. ⁊ q̃tum ad entitatē ⁊ quantũ ad distinctiōem. ⁊ alia alteri° forma illi° aliquo mō respectu ista ꝓ q̃ ꝑ hoc q̃ pōt in aliā opationē nihil min° pōt in istā: pōt in vtrãq: ⁊ quantũ ad entitatē: ⁊ q̃tũ ad distinctiōem earuz sicut ⁊ due possent. Qz si arguit q̃ maioz diuersitas nō est ab oīno vna: nisi me^tc diuersitate minozi. ergo nec diuersitas actuũ que tãta est: nisi me^tc diuersitate minozi potentiarũ. ¶ Rōo. hoc arguit cōtra ypothesim que ꝓ supponitur de idētitate po^c cum essentia quã qōnem nō opz disputare. pinde enī esset ad ꝓpo'm si potētie ponerent̄ accidentia ab^tra. semp. n. eque tenet̄ ꝓclo ꝑncipalis bui° questiōis. pōt tamē dici q̃ vult respōdere ad maiorē argumēti iaz facti. q̃ va ē. vbi ē ozdo eēntialis mīoris diuersitatis ad maiorē. sic nō ē in ꝓposito: qz quodcūq̃ ens perfectũ ĩmediatum ozdinē habz ad ꝓpriā operationē. Et si ens pfecti° in istis iferiozib° ad plures opationes: quarũ forma sua ē ꝑncipiũ sine alia diuersitate media. Sicut si esset vnius ꝑncipium sine medio. Est ḡ maioz ꝑcise ꝑ in illis minus diuersis: quozuz singulũ natũ esset ꝑcedere singuluz maiozis diuersitatis: non vbi n'm si esset singuluz precederet aliquod singuluz: sicut ponitur ꝓ. ¶ Ad illud qõ addit de obiectis licz hoc tactũ sit. 6° bui°. in qōne de ente ⁊ vero: pōt tm̄ dici sicut dcm̄ ē ō potētys aīe. q̃ si idē absolutũ ē obiectũ. nullus respect° ptinet ad essentialē rōnem obiecti: qz vt ibi tactuz ē ante oēm respectũ pōt itelligi ab^tum. ⁊ impolē ē itelligi qō nō icludit rōnem formalē obiecti ꝑmi itelligibilis si qō ē primũ cōe. ¶ Et cū queritur de distinctiōe oboruz "Rōo illa nullo modo ē ꝑ respectus iquātuz formal'r sunt obiecta. Sz respect° cōsequūtur act° circa illa. si actu actu si po° po°. ¶ Distinguit̄ ergo vel vt perfectiones vnitiue: vt dcm̄ ē in. 4. de vno vo ⁊ bono. vel nullo mō loquēdo ō itellectu ⁊ volūtate. po^c enī sensitiue pz q̃ habēt oba distincta saltē aliqua. ¶ Ubi breuiter sciēdũ q̃ due potētie ĩuicem cōparate r^t se pñt hr̄e: vel vt oīno disperate: vel vt oz dinate. ⁊ hoc vel sub ⁊ supra in codē gñe: vel oz^tc: sicut po^c generis alteri°. Ex'm ꝑmi. visus auditus. Ex'm scdi. sensus ꝑticularis. sensus ꝓmunis. Simil'r quicūq̃ sensus respectu itell's. q̃ oēs sunt in genere po^c cognitiue. Ex'm terty q̃cūq̃ potētia cognoscitiua. ⁊ po° appetitiua sibi cozrñdēs. De solis ꝑmis. verũ ē per se q̃ diuerse potētie requirũt diuersa obiecta formalia. Et pz q̃ ibi ē diuersitas in absolutis: nō tm̄ ꝑ respectus. ¶ De secdis nō est verũ nisi sic itelligendo q̃ ꝑma obiecta differāt: sicut subordinata. ꝓ est q̃ po^c superiozis obm ꝑmũ ad plura se extēdat q̃ obm primũ inferiozis tãq̃ per se obm respectu supiozis: licz nō primũ. Sicut enī albũ est ꝑ se obm visus: nō primũ: sed colozatũ sub quo cōtinet̄: sic q̃cquid ponit̄ obm visus cōtinetur sub obiecto sensus cōmunis. ⁊ q̃cquid sit primũ obiectuz eius cōtinet̄ sub obiecto itellectus. Quia. n. primũ obm po^c dr̄ illud qō adequat ipsam. ⁊ illud qō adequat iferiozē nō adequat superiozē: sed aliqd cōius cōtinēs illud qō adeq̃t iferiozē. Ideo oz obta ꝑma eē subordinata mō predicto: nec in istis obiectis ꝑ se ⁊ nō primis ꝑcipit po° superioz tm̄ rōnem sui ꝑmi obiecti: sz etiā rōnē ꝓpriā sui per se obiecti. ēt pfectius q̃ iferioz cui° illud est ꝑmũ obz. Puta nō tm̄ sensus cōis in albedine vel colozе ꝑcipit cōfuse rōnē qualitatis sensibilis. Sz distincte rōnē colozis. ĩmo distinctius q̃ visus. Quō. n. al'r iudicaret dr̄iaz colozis ⁊ sapozis. ¶ Itē nō tm̄ itell's ꝑcipit albedinē ĩquantũ ens. ꝓ ē cōfuse rōnez entis in albedine. Sed distincte ꝓpriā rōnē al'm°. ⁊ pfecti° q̃ visus. vñ ista ē falsa. quelibz po° perfecti° ꝑcipit suũ primũ obm q̃ aliq̃ alia ꝑcipiat ipm: cui° ali° nō ē primũ obm. ¶ De tertys pōt simpl'r negari ꝓpō. qz appetitiua videt̄ ĩ idē tēdere formal'r qō apprehēsuz ē. Quia si aliquis dicat oēs appetitiōez respicere formal'r bonũ sub aliq̃ rōne. iaz vr̄ volūtas fieri ꝑticularioz po° ipso itellectu: q̃tum ad ratiōes in o^tis lz nō quātũ ad supposita oba. lz. n. qōcūq̃ suppositũ ē verũ: est etiā bonũ: nō tamē videbit̄ q̃ oēm rōnē in supposito possit volūtas habere ꝑ se obo: quā pōt itellectus: qz nō q̃cqd ĩcludit ens qditatiue ĩcludit bonũ qditatiue. nihil aūt vr̄ ꝑ se obm po^c (yt mō log' de per se obto; nō sicut logtur Aꝓ. in z°. de aīa. de sensibili ꝑ se) nisi includit qditatē ꝑmũ obm eiusdē po^c. Et tũc quecūq̃ appetitiua cū hoc q̃ est alterius gnis a cognoscitiua. si poneret̄ ēt subordiata cognitiue q̃tũ ad rōnē obiectiuā: licz nō q̃tuz ad cōitatez in obto respectu suppositoꝓ. adhuc posset dici q̃ nō esset distinctio cognoscitiue ⁊ appetitiue ꝑ obiecta ĩ q̃ ambe tēdũt: qz eādē rōnem formalē obiectiuā respiciũt licz illa respectu appetitiue ponerē ꝑma. respectu aūt cognitiue nō ꝑma: sz ꝑ se. al'r inq̃tũ ignotum appeteret̄. Sz eēt dr̄ia illarum potētiarũ vel nlla realis inq̃tũ ꝑcedunt suos act°: vel aliūde q̃ ab obiectis. iuxta tacta prius de potētys aīe. Qō dcm̄ est de cognoscitiua ⁊ appetitiua q̃ non hñt alia oba nō est ō Aꝓ. qz. z. de aīa. ca. 3° vnde accipit̄ illa sentētia de obiectis ⁊ actibus. dicit sic: si oz dicere qd intellectiuũ: sensitiuũ ⁊ vegetatiuũ bis adhuc ꝓza opposita oz ꝓsiderare: vt ō aliũ to sensibili ⁊ itelligibili. ¶ Hoc nō di^t si po^c aīe. ergo ⁊ obta licz ĩnuat aliquomō in exēplo suo: sed vult tm̄ q̃ obm ꝑus ē cognoscēdũ q̃ po°: qz ex hoc cognoscim° aīam hr̄e virtutez talis opatiōis: qz circa tale operat̄. nō q̃ opatio sit cā essendi virtutis: nec in se: nec distinctiōis: nec obm per ꝓñs. qz de obo concludit Aꝓ. me^tc opatiōe. sed vtrūq̃ est cā ĩnotescēdi nobis distinctionem potentiaꝓ. sz nō logtur ibi Arist. aliqd nec ex itentiōe: nec in exēplificādo de po° appeti° cōparata ad suã cognitiuã. ĩmo in codē. c. z. potētiaruz ⁊c. vult in ꝑn° capli. si sensitiuũ ĩest ⁊ appeti'm. Et ifra in codē. pbādo hoc dicit cui sensus ⁊ letitia ⁊ tristitia. ⁊ ifra q̃ aīalib° habētibus tactuz. itellige etiā si sensuz hēant ⁊ appetit° isit. Quō ꝓ eēnt va si potētia cognitiua ⁊ appe^ua hr̄ent obiecta dispata sicut hñt sensus diuersi maxime cū obm sensus ꝑmi nō ꝓsupponeret obm appetitus: sz magis ecōuerso. Quia ēt dicit Arist. ibi in. z. de aīa. ca. z. sensitiuo eē ⁊ opinatiuo alterũ sigdem ⁊ sentire ab ipso opinari. si l'r ⁊ aliozũ vnumqōq̃ nō est ō ꝑdicta: bñ. n. seq̃t. oba ꝑma sunt alia. ergo ⁊ po^c alie: sed ecōuerso ē falla ꝓñtis: nā aliūde possunt potētie distigui: ĩmo ab obiectis nūq̃ causal'r distinguunt̄. si aūt a signo arguit̄ aliq̃rum distinctio ecōuerso nō sequtur: qz sine istis signis possent distingui. Et exemplificari posset de motu ⁊ termino q̃ūo diuersitas termini bñ cōcludit diuersitatē mot° non ecōuerso: qz multis vys aliūde q̃ a termino distinctis pōt idē termin° acqri. pz in motu locali. sz de exēisto: qz aliqb° videt̄ dubiũ nō oz hic disputare. Qz etiā dcm̄ ē in tota ista

UNIVERSIDAD DE MURCIA

q oba pōt nō distingat² p respectu

respōsione ꝓncipaliꝫ obiecta.ſ. nō diſtingui per reſpectus.
T.c.66. ꝑz per ariſt.z.º de aīa.vbicūq;.n.aſſignat obīm ꝓpriū.illud
eſt abtum non reſpectiuū: vt de viſu dicit.cuius eſt viſus co
lor eſt:ſed nec ĩcludit reſpectū.vnde ſubdit q ē viſibile ꝓ
ſe nō rōne:ſed qm̄ in ſe habz cām eſſendi vilē. hoc ē nō pre
dicatur reſpectus de ipſo ꝓmo modo.ſed ſecūdo.

Ad argumēta ꝓncipalia ꝑz ex dictis: quia ſiue
idē abtum fūdet relōnē poc actiue
7 paſſiue:ſiue duarū potentiarū actiuarū vel ꝓcise ē in ta
li abto inq̃tū ē ꝑus naturaliꝫ ꝓncipiato dōia rationū perfe
ctionaliū vnitiue ꝯtētaq; vel nulla dōia realis. ¶ Et cū di
citur tunc ꝓpriy ꝓncipiati nō eſſet ꝓpriuz ꝓnm. Rūo q ap
propriet ſic q hēat in ſe totā pfectionē reqſitā ad cātionē
hui⁹. Dic oz:ſz q lite tm̄ hui⁹.nō h oz:ſicut ſupius dcm̄ eſt.
aliꝫ.n.cā vlis nō ita poſſet ꝓducere effectū determinatuz:
ſicut 7 ꝓticularis ad talē effectū limitata. Qēto ergo cauſa
ideterminatior ē indeterminatiōe illimitatōis: ſiue inde
terminatōe ipfectōis:ſic mā ē ideterminata qm̄ ē ī po⁹:tāto
ē determinatior:ſicut oz ad ꝓducēdū effcm̄ h ē actualior.

¶ Queſtio. VI.

T.c.54 **Jrca** fundamētū 7 terminū poc actiue 7 paſſiue:q̃ro ꝑ. vtruz po⁹actiua fūdet in quolibz ente. Et vr̄ q ſic:quia
T.c.17. ſm phz.4.º.metheorozꝯ. oīa determinata ſunt opatiōib⁹.cuiuslibz ḡ entis ē ꝓpa operatio. ¶ Cōfirmatur ꝑ Aꝯ.z.de ce. 7 mū
do.vbi vult q oē hns opationē ē pp ſuaz operationē. Ex hoc arguit.oē ens qd nō eſt finis eſt pp ali
quē finē:de⁹ aūt qz eſt vltim⁹ finis:ꝑz q hz aliquā opatio
nez.oē ergo aliud ex quo ē ꝓpter finez:vel ē ꝓpter opatio
nem.7 hr̄ ꝓpositū.vel ꝓpter aliqd aliud. Sz illud nō ē fi
nis eius:niſi quatenⁿ attingit illud ꝑ aliquā opatōez: vt vr̄
7 ita ſequtur q hēbit opationē. ¶ Itē agere ꝯ alicui inq̃tū
ē in actu.7 hoc pfectiozi illo qd oz cāri vel eq̃ pfecto.ſz qd
libz ens ē in actu altero illoꝯ modoꝯ reſpectu alicuius fa
ctibilis.ḡ 7c. Minoz pbat ꝑ locū a miozi:qz q̃tūcūq; imp
fectū ens accipiat ipm ē in aliq̃ actu quo ita pfect⁹ē ꝓpor
tionabiliꝫ reſpcū alicui⁹ ſilis factibilis:ſicut pfectior reſpe
ctu pfectioris.vbi gra:ita ꝓportiōabiliꝫ pfectio relōnis p
fectiōi alteri⁹ relōnis ſilis ei qd ē dare relatiuuz eē: ſic pfe
ctio calozis pfectiōi alteri⁹ calozis quē cāre pōt. ¶ Item
ſpēs ſenſibiles 7 itelligibiles vnr̄ ipfectiſſima entia.vn̄ ex
dōia ad oīa entia q̃ dnr̄ realia.iſta dnr̄ iten^cē vel entia iten
tionalia. Sed iſte ſpēs videntur habere ꝓprias opatiōes:
tum in generādo ſibi ſimiles:tū in mouēdo potentias co
gnitiuas ſm cōmuniter ponētes ipſas.

Contrariū vr̄ manifeſtū de oībus entibus ꝑterq̃
de formis ſubalib⁹aliqbus 7 aliqb⁹q̃li
tatibus que ſole videtur actiue.

Ad queſtionē qui poneret q actio ꝓma cuiuſcū
q̃ forme ē in pficiēdo ſuū ꝓpriuz
potētiale hret ꝯnter ponere q oīs forma ē po⁹ actiua: qz ē
ꝓnm pfectim ſui potentialis.7 talis forte actio vocat ab aliq̃
vt ab Auguº actio abta:ſicut exēplificat.5.i.4.n.9. Et a pho
de lucere q ē opatio manēs in agēte:7 cui⁹ ꝓnm ē ipm lumi
noſuz formaliꝫ ꝑ ſuā lucē.ita poſſet dici q q̃tere vel quāti
tare:vt ita loquar eſt ꝓpria operatio quanti 7 formaliꝫ per
quātitatez.7 durere duri per duritiem.

Contra hāc opionē nō opz diſputare de noib⁹ ſi hītu
dinē forme ad mām qm̄ ex eis fit vnuz dicat
T.c.3. eē actionē.logt vt vult. Phs aūt de tali actōe nō ē locut⁹:
T.c.10. g in.z.ca.hui⁹:credidit ſufficiēter diuidere potentias acti
uas in rōnales 7 irrōnales de qbus tractat ibi.7.c.4.nibil
aūt logtur cōparādo formā ad pfectibile. ¶ Propterea.
oīs actio ꝓpe dicta de qua logt phs ſiue ſit trāſiēs ſiue ī
manēs talis ē q ꝑ ipſaz aliqd eſt ab agēte. 7 aliud ab ipſo:
forma aūt perficiēdo mām:nihil aliud a ſe cāt in mā:quia
ipſamet forma ē pfectio ꝓpria mae nō tm̄ aliqd effectū a
forma. ¶ Et ꝓpterea ſic forma inq̃tū cā aliā relōnē eēn
tialiꝫ hz ad cātū:q̃ efficiēs iquantū cā eiusdē cāti.ita et ad
quācūq; aliā cām cōcauſantē he due cāe cōparent aliam
habebūt relōnē ad illā.ḡ ad mām alia eſt oīno relō forme
7 agētis.imo nec poſſent coincidere nō idē nūero.7 p ꝓñs:
ſicut idē nō pōt eē agēs 7 forma reſpectu ꝓncipiati.ita nec
reſpectu alterius ꝓncipij. ¶ Si aliqs vellet adducere auc
torizitates ariſt.de actiōe. De.z.phyſicozū.7 de ꝓmo de ge
T.c.18. neratōe.q agēs 7 patiēs ſunt ꝗria.7 q tāgūt ſe. Et hꝰ mul
7 ide. tas poſſet habere:ſed nō debz īmozari.
T.c.51.7 circiter.

Jtaqz hac opione tanq̃ abutēte termis ꝑtermiſſa
ſimpliꝫ tenēdū ē q nō ſolū nō in quocū
q̃ ente:ſz nec in quacūq; forma fūdatur relō potētie acti
ue:nec vr̄ difficultas in oñdēdo.q ita ſit: nam ceteris mi
nus pfectis ꝑtermiſſis: ꝑz q q̃tū inq̃tū q̃tū nō aſſilat ſi
ue adeq̃t ſibi in q̃tite aliud quantū ꝓximatū ꝑus īequale:
nec durū durat aliud ꝑus nō durū.actiuū aūt ſibi ꝓxi
matū opposito mō ſe hns ſtatī trāſmutat: vt aſſilet ſibi cir
cūſcripto īpedito appet de calido. Jta pōt argui q nlla for
ma actiua ē niſi aliq̃ ſubalis forte: 7 aliq̃ de gne q̃litatis.

Sed difficultas ē in aſſignādo ꝓpter qd:q̃re.ſ.
ſaltē act⁹ ꝓm⁹ nō gcūq; eſt ꝓn
cipiū act⁹ ſcōi.7 h ſaltē reſpectu act⁹ ſilis:cui⁹.ſ. pfectio nō
excedit pfectionē talis act⁹ ſicut tāgit ſcōa rō ad hāc que
ſtionē. ¶ Eſt 7 alia difficultas de actione q̃ ē factio. Si qs
velit extēdere qōnē q̃re factio ſiue ꝓductio ſil cōuenit in
pfectiſſimis ſubſtātys:vt elemētis 7 paruz aſcen^dō mixtis
īaiatis nō ꝯ vltra aſcē^dō mixtis aiatis:ꝯ cōiter vltra aſcē
dēdo pfectiozib⁹:vt itelligētys ſiue corporib⁹celeſtib⁹ nō
ꝯ. Jta q nō vr̄ aliq̃ poſſe maxia vlis aſſignari: cui enti cō
ueniat ꝓducere.ſi me^m ſumit ex pfectōe 7 pfectius magis
ꝓduceret. Si ex impfectōe īpfecti⁹ magis ꝓduceret.vtrū
q̃ vr̄ hre īſtantiā ex dictis. ¶ Et ad iſta īueſtigādū pōt di
ci ad ꝓmū q ꝓpter quid aliqd eſt actiuum.

Ad argumēta ¶ Ad ꝓmū dōm q entiū nāliū
ꝑ ſe exiſtentiuz de qb⁹ vr̄ ibi log
ſunt ꝓprie opatiōes. 7 hoc extēdēdo opationē ad quācūq;
ſiue īmanētē ſiue trāſeūtē:ſiue etiā fit ad formā cāndam
ſiue ad vbi.7 ſic graue hz opationē ꝓpriā tēdere deorſum
qm̄ ē extra locū:qm̄ etiā gescit dr̄ hre opationē 7 pfectiozē
q̃z qm̄ mouet de quo poſſet eē ꝓlixa iqſitio an ſicut moue
ri a grauitate.ita 7 termin⁹.ſ.illud vbi ꝯtinue cauſet a gra
uitate qm̄ graue gescit:vt ſic dicat graue opari duz gescit.
ſed opationē nō vr̄ ariſt.ita extēdere z.º.de celo 7 mundo. T.c.64
vbi vult q impfectū caret opatiōe. Et ſic etiā in.z.º de ge 7 ide.
neratiōe negat grauitas eē q̃litas actiua. Non igit in.4.º. T.c.8.
metheozozꝯ. itelligit ō opatiōe ſtricte:nec de quocūq; en
te:put ens diuidit in ſubam 7 accns:ſz de ente ꝑ ſe qd eſt
ſuppositū ſube. ¶ Ad cōfirmationē rōnis que accipit de
z.º celi 7 mū.pōt dici q opatio eſt finis hntis operationez:
ſicut ibi vult.nō hntis nō ē. ¶ Et cū arguit.tūc aliqd aliō
ē finis.verū ē:ſz nō eſt finis:niſi attingat ab illo ꝑ opatio
nem huius.

¶ Queſtio. VII.

Ecundo vtrū relō poc actiue fūdetur īmediate ī aliq̃ forma
ſubali. Uidet q nō:qz nālis po⁹ vel īpotē
tia ē in ſcōa ſpē qualitatis ſm ariſt. in pdi c.ō q̃lite
camētis. ¶ Item impfectiſſimuz nō īme
diate acqrit ſummā pfectionē:ſed mediā
te aliq̃ pfectiōe minozi.ḡ eēntia ſube q̃ eſt
impfectiſſima nō ſtatī acqrit perfectionē ſummā q̃ ē opa
tio:ſed ꝑus aliqd accns manēs quo ordinet ad opationez.
¶ Itē in codē genere ſunt po⁹ 7 actus. oīs actio creature
ē accns. ¶ Cōfirmat in de ſenſu 7 ſenſato dicit phs.ignis

UNIVERSIDAD DE MURCIA

nõ agit inquantũ ignis:sed ĩquantum calidus.

Contra po^a passiua si^r ꝑma:sicut est ad ꝑmuz ens.s. subam:ita fũdat in suba q̃ ē mã.g̃a sili potē tia actiua ꝑma fũdatur in substãtia q̃ est forma.

Ad questionē omissa ꝓpter breuitatē op.cõtraria:cui^o fun^ta tacta sunt in arguendo. ¶ Ad qõnē dõm est simpl^r q̃ in forma subali fundat rel^o potētie actiue. ¶ Qõ ꝓbat rõne triplr.s.ꝑ qz. Deide ꝓpter qd. Et 3°.auctoritate. ¶ Prima rõ talis est: effect^o nõ põt eē perfectior cã sua efficiēte:siue sit efficiens equocum:qz tũc ē pfectius effectu:siue vniuocus: qz tũc ē eque perfectũ cũ effectu.Suba aũt ꝑ se generat.g̃ ꝑ se efficiens illi^o generatiõis est suba.suba aũt nõ esset per se generans: nisi illud quo gñat eēt forma subalis.Si.n.forma accidentalis sola gnãret:suba per accñs generaret. ¶ Rñr q̃ accidẽs agit in vtute sube.z iõ effectus põt eē suba.verus est enim q̃ nullũ agẽs in vtute ꝓpria ꝓducit pfectius se:tñ in vtute alterius perfectiozis se põt. ¶ Cõtra:aut illud in cuius vtute agit est cã efficiẽs effectus:aut nõ.si ꝑmo mõ habetur ꝓpositũ:qz cã nõ est in cui^o vtute aliud agit:nisi inq̃tum.substãtia.pz.z si ē efficiẽs remotũ eo magis hr̃ ꝓpositum qz cã quãto ꝓor cãto verius cãt.ex ꝑma ꝓpone de causis.Si scõo mõ.g̃ effect^o pfectior est sua ꝑ se cã efficiẽte:nã illud in vtute cui^o agit nullo mõ ē efficiẽs. ¶ Hoc etiaz 2^m mẽbrũ statim vr̃ icõueniẽs: qz in nullo gñe cause videtur aliqd cãre in vtute alterius:nisi illud alterũ ꝓncipali^o esset in eodẽ genere cause. ¶ Scõa ratio q̃ ē ꝓpter qd est talis. agens ĩquantũ est in actu agit. Ita q̃ pfectius ens in actu pfecti^o agit. Qõ ex hoc pz:quia alias nõ attribueret ratio actiõis deo in summo:qz nihil attribuitur deo in summo: nisi qõ ē perfectiõis simpl^r.vel segt̃ pfectiõem simpl^r.sic q̃ si magis magis.z maxie maxie.forma autẽ substãtialis ē act^o pfectior omni accñte.g̃ zc. ¶ Si dicat q̃ ĩmediatuz ordinẽ hr̃e ad actõem ē impfectiõis:qz accñtia ordie quodam iũt sube.ita q̃ remoti^o nõ ē natũ ĩesse nisi ꝓpingore ꝑus ĩherẽte. Et ita qõ ĩmediatuz ē respectu actiõis ē in ꝓximo gradu respectu ei^o qõ gdez est ĩperfectionis:qz qõ impfectiori ē ꝓpinquus est ĩpfectius.ꝑdicamẽtũ vo actõis est ens diminutuz:qz nõ dicit rem ab^tam formal^r.z ita nec substãtie cõuenit. ¶ Q̃.quãtitas ē actus perfectior q̃ q̃litas:qz sube immediatior:nec tñ segt̃ q̃ q̃titas sit actiua:si q̃litas est actiua. ¶ Ad.i.q̃ quãuis ꝑdicamẽta sint ordiata in ordine ꝑdicamẽtali.tñ ime^re pñt cõseq rẽ alteri^o predicamẽti.Unde rel^o z actio ĩmediate ꝓsequũtur subam: nec vnũ me^re alio.Sil^r si rõ cõcluderet:qualitas nõ eēt ĩmediatũ ꝓn^m actiõis:qz rel^o ordinat añ actiõem. Simil^r nũq̃ regritur quantũ eē quale ad hoc q̃ sit in vbi. ¶ Ad aliud pz alibi q̃ q̃litas ē pfectior q̃titate. Sil^r licz quãtitas nõ sit actiua ꝑ trãsmutationẽ:tñ ē actiua in sensum z ĩtellectũ: z facit ĩmutatiõem sensus nõ solũ ad modũ ĩmutãdi.Sic mã ꝑma ē actiua in inte^m angeli cognoscẽtis eã. sz nõ rel^o formal^r:sz fũdamẽtũ in quo virtual^r ĩcluditur. ¶ Si dicat etiã q̃ fm rõnẽ hãc.z.mixtũ:vt lapis eēt magis acti^m q̃ el^m vt ignis:qz est ens pfecti^o. ¶ Cõcedẽduz ē:qz hz pfectiorẽ opationẽ:licz nõ cum trãsmutatiõe z cõpositiõe. ¶ 3° auctoritas ad ꝓpositũ est.in.7.hui^o.ca.7.dicit arist.ꝓpriũ sube est:qz neĉe ē ꝑexistere semp subam alterã actu que facit.quale vo aut q̃tũ nõ necium nisi potestate solũ.ĩpossibile ē qualitatẽ:aut quãtitatẽ eē postq̃ nõ fuit:nisi ꝑ aliquã cãm efficiẽtẽ:z nõ oz ꝑexistere q̃tuz aut quale actu.igit suba istis accñtibus circunscriptis hz vtutem ꝓducẽdi illa.z ita potentiã actiuã. ¶ Posset etiaz argui de subo respcũ ꝓpe passiõis.Qz.s.habeat potentiã actiuam respectu ei^o.alias nõ necio iesset.qz po^a mãe nõ ē sufficiẽs ad necessitatem. ¶ Cõsimil^r ex dcã auctoritate põt al^r hr̃i ꝓpositũ:qz si nõ oz q̃tum aut quale ꝑcedere generationẽ quãti aut qualis:multo magis nec gñatiõem substãtie.g̃ si sola suba ꝑcederet esset generatiua sube.

Ad primum argumẽtuz põt dici q̃ si illa auctoritas multũ faceret.g̃ sequeret̃ q̃ nulla q̃litas.3.spẽi eēt po^a actiua:qõ ē mãifeste flm. ¶ Ad 2^m dico q̃ si fiat fmo de factione illa nõ est pfectio sube q̃ facit:sicut pz ex.7.c.h^o.9. Et ideo nõ oz q̃ suba ꝑus q̃z faciat alio pficiatur.simil^r nec in actiõe nec in factiõe ꝓpter idẽ ꝓncipiũ:qz forma subalis est pfectior accñtali. Et ideo licz suba sit impfectior q̃z suba qualis ĩtelligẽdo perfectionez ꝓpriã sube cũ alia addita:tñ accipiẽdo ꝑcise perfectionez vtriusq̃z formalẽ suba pfectior est suba quali.g̃ magis põt agere z facere:qz vtrũq̃z ē pfecti. ¶ Ad 3^m illud concluderet q̃ oĩs po^a actiua eēt in gñe actiõis ꝑ se. nõ tñ.n.potentia z actus sunt in eodẽ mẽbro entis: vt ens diuiditur per subaz z accñs:sed etiã in eodẽ genere:vt ens diuidit̃ in.10. genera. ¶ Tũc ad argumentũ equocat potẽtiã: qz maior est vã de po^a obiectiua.pz ex ꝑma qõne.Et in minori accipit potentiã q̃ est ꝓncipiũ actiuũ vel passiuũ. ¶ Ad auctoritatẽ in de sensu z sensato. diceret aliqs q̃ logt̃ de actione sensibilis in sensuz.z suba nõ ē sensibil^r nisi ꝑ accñs.

¶ Questio. VIII.

Tertio vtrum aliqua q̃litas ꝑme spẽi sit po^a actiua.z vr̃ q̃ nõ:qz po^a est qua hñs põt simpl^r.ꝑ habitũ autez nõ vr̃ aliqs posse simpl^r:sz sic.puta facil^r vel delectabil^r vel expedite.si.n. hĩtu simpl^r posset.ergo ante illũ eēt simpl^r impotẽs.z ita actus ꝓcedẽs habitũ nõ esset eiusdẽ rationis cum actu sequẽte generationem habitus.ergo nec ex ꝓcedẽtibus generaretur habitus.

Contra Arz.i lra h^o.9.c.z.oẽs artes z factiue scie potentie sunt ꝓncipia:nã permutatiua in alio: (aut ĩquantum aliud.

Ad questionē q̃ poneret oẽm potentiã in qua ē habitus eē ꝓcise passiuaz haberet ꝓnter dicere: vt vr̃ q̃ habitus nõ est actiuum ꝓncipium.

Sed quomõ habilitat̃ aliqua po^a ad patienduz maxime si ē ex se sũme disposita:sicut ē de itellectu respectu itellectionis. Quomõ etiaz vti habitu est in potestate habẽtis fm Arz.si vsus ei^o licz ĩpro prie dicit̃ vsus sit tñ in patiẽdo:pati eni nõ ē in potestate (patientis.

Ideo al^r põt dici q̃ hĩtus qui est in potẽtia actiua est ꝓn^m actiuum.z hoc expresse vult arist.sicut adduct^o est in arguẽdo. Et etiã in.5.lib.cap.de po^a dicit.ars medicinal^r potestas ens existet vtiq̃z in sanato.vbi exponit diffõnem potẽtie actiue. Et in isto.9.ca.4.diuidit potẽtias in inatas z acq̃sitas.z hoc vel ꝓsuetudine:vt que ē fistulandi.vel disciplina:vt que est artiũ.pz zc. ¶ Sed saltẽ loquendo de habitibus acquisitis nõ videtur habitus esse potentia eodẽ modo quo potentia naturalis in qua ē habitus dicit̃ eē potẽtia. Nam talis habitus nõ videtur eē ꝓn^m actiuuz.ita q̃ simpliciter ꝓncipiet aliquã actõem fm substãtiã.est tñ potentia actiua:qz vt acti^m ꝓncipiat aliquẽ moduz actõis qui modus accñs ē respectu actionis .Si.n.posset eadem actio stare quãdoq̃z vtuosa existẽs:quãdoq̃z eē nõ vtuosa. pateret modũ illũ quez dat sibi virtus eē accidẽs actioni. nũc autem actio q̃ manet nõ põt trãsmutari a modo vno in modũ oppositũ:sed quẽcũq̃z modũ hz cũ est: trãseũte ipso sub illo modo transit etiam simpl^r:ita q̃ modus oĩs actõis ꝓpter moduz essendi actõis ĩseparabilis est ab ea: nec tamẽ minus est accñs.z ita qõ ꝓncipiat illum moduz vere ē ꝓn^m:sz non ita perfecti entis sicut si esset ꝓn^m actõis (cuius est ille modus.

Ad argumẽtũ pz ex sol^one qõnis. Qõ. IX.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

Quarto vtrũ po^{a} posset terminari ad quodlibz. Et vr̃ q̃ sic saltẽ in creaturis:qz qcqd ibi est quãdoqz nõ fuit. ergo ab aliquo agẽte. ¶ Item vr̃ q̃ in diuinis respectu saltem personarũ ꝓducta/rum sit aliqua potẽtia actiua vt generati/ua respectu filij:7 spiratiua respcũ spũsci.

Ad oppositum qõ ẽ terminus potẽtie actiue vi detur eẽ a per se agẽte cuius est illa po^{a}:casualia nõ sunt a causa ꝑ se. ¶ Item de deo pz:qz ꝓmũ in gñe cause mãlis nõ bz mãm respectu sui. ergo nec ꝓmum agẽs est termin^{o} alicuius potẽtie actiue.

Ad questionẽ dõm q̃ cum nõ sit ĩtelligibile ali quid esse postq̃ nõ fuerit: nisi ab aliquo hẽat eẽ. Oẽ aũt aliud a deo est:postq̃ nõ fuit. circa cui^{o} ꝓbatõez mõ nõ oz ĩsistere. Pz q̃ tale ab aliq̃ bz esse.7 ita ẽ termin^{o} alicui^{o} po^{e} actiue. Sz 7 si aliqd nõ hr̃et nouũz esse:dũ tũ nõ eẽt ex se necesse eẽ.adhuc forte oporteret q̃ eẽ suũ hr̃et ab aliquo. ¶ De quo quere ĩfra in qõne ō sem piternitate mũdi an sit polis:sicut aũt quedã entia imme diate a ꝓmo hñt eẽ:q̃dã aũt a causis scõis. Ita aliq̃ sũt ter mini huius po^{e} actiue tũ:aliqua illius 7 illius simul si effe ctus totus cause z^{e} ẽ a ꝓma effectiue. Deus aũt cum ex se sit neẽe esse:nõ est terminus actiue po^{e} ꝓprie ꝓm aliquos si talis po^{a} regrit ꝓo termino nãm ꝓducibilẽ.7 in suppo^{to} ab^{to}. Diuina.n.nã nõ ꝓducit:licz suppositũ relatiuũz in ea ꝓducatur.7 per hoc ipsa cõmunicetur. ¶ Qz an veruz sit de po^{a} actiua:an nõ in creaturis videri nõ põt: qz istantiaz ibi nõ recipit. Forte eandẽ nãm cõicare videret pfectius agere q̃z aliã ꝓducere. Suppositũ etiã videt ꝓmus termi nus ꝓductiõis:sicut primũ ꝓducẽs ex ꝓmo metaphysice. Si ꝓmuz põt stare sine scõo. vr̃ stare actio ꝓpa illi^{o} qõ de pẽdet a tali ꝓmo. ¶ De his qz h̃ discutere nõ est locus cuz sint theologica pfunda.põt h̃ trãsiri. Si aũt ĩtelligit qõ ō actiõe ĩmanẽte.7 de termino ei^{o} non quo ꝓducat ipsa:sed circa quã ipsa sit.q termin^{o} dr̃ obm.pz q̃ qõcũq̃z ens ẽ ter minus talis actiõis:qz ens ĩtelligibile 7 amabile.

Ad primum ar^{m} pz ex dictis in.6.lib. in qõne de ente ꝑ accñs. Nihil eniz est casuale respectu vni^{o} cãe nãlis qn sit ĩtentum ab alia:nihilq̃z oĩno casuale aut fortuitũ qõ nõ sit ꝑ se termin^{o} potẽtie diuine. ¶ Eẽt tũ h̃ difficultas q̃ vellet ĩmorari.vtrũ respectu for tuiti termini sit alio mõ po^{a} diuina q̃z respectu ꝑ se ĩtẽti ab agẽte a ꝓposito. Si sic.hoc nõ est:nisi qz cã scõa nõ agit ad ꝓducendũ fortuitum.7 ita illud erit ĩmediate effect^{o} dei. Nullo aũt modo effectus agẽtis volũtary particularis:ni si qz facit illud ad qõ cõsequit in pauciorib^{o} deũ facere illõ sine quo forte de^{o} nõ faceret:licz posset. Sed sicut aperiẽs fenestrã illuminat domũ.ĩmo magis:qz semp vel in pluri bus ad apertionẽ sequit illuminatio:nec põt agẽs nõ illumi nare illo facto. Si nõ.ergo ita coagit deo cã scõa in produ ctione fortuiti:sic in ꝓductione ꝑ se ĩtenti.qũo ergo est for tuitum. ¶ Hic posset dici q̃ 7c. ¶ Ad argumẽta facta de deo pro.7 ꝯ.pz ex solone qõnis. ¶ Questio. X.

Quinto vtrũ po^{a} passiua sit in quolibz ente. Et videt q̃ sic. Et ꝓmo q̃ in deo:qz filius nõ generat de nihilo ꝯz Augustinum ꝯ max^{m}:sz de suba prĩs.q̃ista suba videt esse in po^{a} passiua:quasi subtuz generationis. ¶ Itẽ perfectũ simplr 7 im perfectuz sunt ꝓuatiue opposita diuidẽtia totũ ens pfectũ simplr de solo deo.dicitur ergo q̃ licz cã tum est impfectũ ꝓuatiue.q̃ 7 pfectibile:qz ꝓuatio nõ ẽ ni si in apto nato. Omne aũt pfectibile bz potentiã passiuaz: ¶ Cõfirmatur illud:qz solus de^{o} cõcedit eẽ actus pur^{o}.q̃ in omni alio est aliqua potẽtia passiua.

Ad oppositum de deo pz:qz est actus ĩfinitus. ¶ Itẽ de multis creaturis.pz sicut de relone 7 de multis accñtibus q̃ nulli^{o} act^{o} sunt re ceptiua.ergo nõ est in eis po^{a} passiua.

Ad questionẽ dõm q̃ aliqõ ens ꝓpter summã pfectionez nõ ẽ aliquo mõ pfecti bile.7 ideo nec hñs potẽtiã passiuã realr.h̃ ens est de^{o}.po nũt tũ aliq in eẽntia diuina.q.potẽtiã passiuaz: sicut tãgit ar^{m} sumptũ ab auctoritate Aug.sz de hoc trãseo. Pz q̃ ad n^{m} actũ realr ẽ ibi po^{a} passiua:qz nullus ẽ ibi q̃ nõ sit idem eẽntie.potẽtia aũt passiua realr sumpta:7 act^{o} eius realis nũq̃z in eodẽ oĩno fũdãtur:qz receptiuũ nõ tũ nõ est rece ptum:sz ab ipso denudatũ:7 de se nõ tale. Impolẽ enim ꝑcise actuare illud in quo est potẽtia passiua realis qn de se ĩtelligat nõ habẽs actum cui^{o} ẽ illa potentia. Aliqua vero entia sunt ita impfecta vt nullã pfectionẽ possint su scipere vt accñtia vltima substãtie iherẽtia.7 iõ nullaz ha bẽt potentiã passiuã:licz habeãt potẽtiã metaphysicã qñ nõ sunt in actu.sicut dcñ est in solone ꝓme qõnis. ¶ Dñt enĩ aliq oia accñtia esse talia q̃ nullũ actũ recipiũt: licz sit qdam ordo iter ipsa in perficiẽdo subam:vnde in 4^{a}.7 in z^{a} ratiõe cõtra negãtes ꝓmũ ꝓncipium.dicit Ax.nihil ma gis h̃ illi:q̃z illud huic accidit. ¶ Sz ō h̃ regre ibidẽ ĩ.4°. qz Auic.vr̃ dicere ꝓtrarium.z.metaphysice.ca.i^{o}. Hoc cer tum ẽ:q̃ dcñ est q̃ qõcũq̃z accñs nõ ẽ perfectibile aliquo actu vlteriore: nõ fundat potentiã passiuaz: sz qõ sit illud in spãli ꝓlixũ esset.forte enĩ relatio de qua min^{o} videt hz ꝓpriam passiõem que eã perficit.7 respectu ei^{o} ẽ potentia lis 7 receptiua:qõ modo ꝓtermitto.

Ad primum ar^{m} pz ex solone qõnis. ¶ Ad z^{m} di cẽdũ q̃ in ꝑuatiue oppositis diuidẽ tibus idẽ cõmune hoc gñalr verũ ẽ:q̃ circa idẽ disum na ta sunt fieri sic ĩtelligẽdo q̃ priuatio regrit aptitudinẽ ad habitũ in illo in quo ẽ nõ semp ꝓm nãm ꝓpriam ei^{o}:sz ꝓm naturam illi^{o} diuisi. Sic.n.rõnale in asino non requirit q̃ asinus sit aptus esse rationalis ĩquantum asinus.sed ĩquã tuz animal hoc ẽ sibi inquantũ animal. hoc nõ repugnat. ita ĩtelligẽdo in ꝓposito de ente impfecto q̃ sibi ĩquantũ ens nõ repugnat eẽ perfectũ: lz repugnet in q̃tũ hoc ens. Et de tali ꝑuatione loquitur arist.in.5.huius.ca^{o}.de priua tione:sicut talpa dicitur ceca:quia inquantũ animal nata esset videre. ¶ Questio. XI.

Sexto vtrũ potentia passiua possit ter minari ad qõcũq̃z ens cãtuz. Et arguit q̃ sic:qz phs vult.iz.hui^{o}.cap.z. q̃ oĩum sunt ꝓncipia ꝓportionalr cadez: qz sicut in suba ẽ potentiale 7 actus 7 ꝑuatio tria ꝓncipia.ita in quolibz gñe tria propor tionalr alia ab istis.sicut alia genera diffe runt a substãtia.cuiuscũq̃z aũt est ꝓpriũ ꝓncipium passiũ illud ẽ potentie passiue.

Contra tũc in omni gñe eẽt ꝓpria mutatio.ꝯñ ostẽ ditur:qz motus in cõmuni:vt.s.extẽdit se ad mutatõem.diffinit in.3.physicorũ.q̃ ẽ act^{o} 7c.ista ĩueniet in oĩ gñe dato añte. ¶ Cõfirmat:qz põt ĩtelligi sine muta tione termini potẽtie passiue: vt ꝓncipiatuz ꝓduci per hoc q̃ suũ ꝓncipiũ potẽtiale de ꝓpria ꝑuatiõe reducit ad actũ ꝓpriũ.ꝯñs 7 si nõ videat esse cõtra Ax.in.5.physicorũ.po nẽtẽ motũ tũ in tribus generib^{o}.qz ibi stricte accipit mo tum. ¶ Tũ rõnes q̃bus ꝓbat motũ nõ esse in relone pro pter hoc.s.q̃ põt de nouo inesse alicui ad mutatõem alte rius:7 in actiõe:qz tũc esset actiõis actio in ĩfinitũ eque im probãt mutatiõem in istis:sicut 7 motum.

Ad qõnem dõm q̃ ꝓm dicta in solone z^{e} qõnis h^{o} noni.triplex relo ẽ po^{e} passiue.s.ad ꝓn cipiatũ:ad efficiẽs: 7 ad formã. ¶ Primo ergo mõ nihil ẽ

terminus potētie passiue: nisi compositū ex potentiali passiuo. ⁊ ex actu eius. Scōo mō nihil est terminus eius: nisi qō hz potentiā actiuā: ⁊ gd sit illud: querere in pma istarum questionū. Tertio mō termin⁹ po⁶ est oīs forma ppe loqndo hoc est q̄ nata ē aliqd iformare: qō dico ad excludēdus itelligentias q̄ qnq̄ dnr forme. B mēbra: qr de se patēt nō opz insistere ad probandum.

Ad argumenta tāgūt qōnes que querit in spāli: an in.oi gne sit compositus ⁊ forma ppa: respectu quorū potētiale pn⁷ proprīū sit in duplici po⁹. ¶ Et pōt cōcedi q̄ sic fm itentiōem phi in.7.ca. 6. q̄ in omni gne generat compositū. ⁊ in.12. sicut allegat. ¶ Sed qūo illa compositio sit itelligēda. dcm est in.8. in qōne de simpl⁶ accntium. ¶ Ad 2⁷ igit arg⁷ qō tangit de mutatōe. Dōm q̄ omnis mutatio ppie dicta ē iter terminos oppositos puatiōem ⁊ formā. illa nō sunt simul tpe in eodē. pz. nec puatio pcedit tpe formā nisi susceptiuū precedat eā: qr in nō susceptiuo nō est puatio. ¶ Ad nullā ergo formā est mutatio: nisi quā precedit tpe suū susceptiuum: qr multe forme necessario sunt simul cum pprys susceptiuis. iō sine mutatiōe īsunt. solūmodo aūt pōt eē mutatio p accns ad illā inq̄tū est ad aliqd qō est pus ea nāl'r. ⁊ q̄si rō susceptiui. ¶ Hoc mō q̄cūq̄ forma nō esset nata seq tempore eē sui pprij susceptiui nō eēt nata terminare mutatione: q̄ aūt nō sequeret: tū quantū est de se nata eēt seq: non terminaret mutatiōem: licz nata eēt terminare. ¶ Qñ ergo arguit ex diffōne mot⁹: nō valz: qr ibi sumit po⁹ opposita actui. vbi aūt illa ē in susceptiuo bñ concedit muta⁹. Sz lz illa nō sic bñ pōt eē po⁹ passiua sz triplicē eius respectū q̄ dictus ē in solone i⁹ qōnis. s. ad pncipiatum: ad agēs: ⁊ ad formā: nam vtriq̄ istorū inest qñ ē in composito. terti⁹ iest in istāti pmo quo forma iest: licz etiā sine mutatione insit. Potest tamē potētia actiua esse alicuius termini ⁊ po⁹ passiua simil'r cuius non prefuit potētia opposita actui. ideo nec mutatio est ad illum.

Ex dictis pz disio po⁶ actiue: nā ex rñsione ad 3⁷ arg⁷ qōnis 4.⁶. pz q̄ diuidit in factiuā ⁊ actiuā. ppie dictā. ⁊ hoc ponit ifra. ca. 7⁰. 9⁰. Ex dictis aūt in qōne. 6. pz q̄ diuidit in rōnalē ⁊ irrōnalē. Et hoc ponitur cap. 2. ab arist. ⁊ iste disiōes manifestabūtur in seqntibus. pma in qōne. 14. Et 2ª in qōne. 15. actiua ppie sumpta fm phm. ca. 7. est cui⁹ vltimus finis ē vsus. ⁊ nō aliqd actū: cuius etiā actio manet in agēte. ¶ Primū ē itelligēdum sicut expositū est supra. 4. qōne in rñsione ad 3⁷ ar⁷: nō qn per illā potētiā ve sit aliqd actū: qō etiā ē aliq̄ natura absoluta: sed qr nō ē tale qō natū sit īduci per mutationem terminantē motū: nec dr actus pmus: sed scōs: sicut ē de itellectiōe ⁊ volitiōe. est tū aliq̄ actiua que hz secūdā cōditionē. s. qō ei⁹ actio manet in agēte: nō aūt pmā. s. q̄ vltimus finis sit vsus mō iā exposito: sz etiā finis ei⁹ ē aliqd actū: qō de nā sua. ita est pm⁹ actus: q̄ natū eēt īduci p mutationē terminātē motū talis est po⁹ actiua subti respectu ppie passiōis. Et ita pz disio potētie actiue ppie sumpte in ppryssimā ⁊ minus ppriā. ¶ Ex his patz quō due diuisiōes pdicte se habēt adinuicē. Quia irrōnalis quedā ē actiua q̄dam factiua. Et hec quedā minus ppie vt in subo respectu ppie passionis. Nulla ppryssima: qr nihil est ibi qō nō sit natū terminare motū: vel sit ipse motus. Rōnalis aūt etiā fm phm vr diuidi in actiuā ⁊ factiuā. ¶ Sed hz itelligēdū q̄ rōnalis diuidit in inatā: ⁊ acqsitam: sicut pōt accipi ex pn⁰. 4⁰. ca. ⁊ etiā ex solone. 8. qōnis supra. Et innata in rōnalē per essentiā ⁊ in rōnalem per participationem stricte sumptā: que est appetitus sensitiuus. Et vltra rōnalis per essentiā large sumptā in inte⁷ ⁊ volūtatē. ¶ Cōsimili mō diuidit potētia acqsita. s. hitus in habitū appetit⁹ sensitiui. ⁊ in habitū itellectualē ⁊ moralē nō habitū volūtatis. Iz phs diuidēdo itellectualem ⁊ moralē sub morali cōprehendat habitū quēcūq̄ appetitiuū siue volūtatis siue appetitus sensitiui: si tamē in volūtate aliquē habitum posuit. ¶ De oibus istis potētys rōnalibus phs videt diuisisse acqsitas itellectuales in actuas ⁊ factiuas: sicut pz de arte ⁊ prudētia. Et p ons inte⁷ oz ponere tā actiuum q̄ factiuū fm istos diuersos habit⁹: appetitus aūt quencūq̄ seu habitū eius nō videtur ponere factiuū: sz tū actiuum. ¶ Quomō aūt sunt ista itelligēda videlz quō itellect⁹ vl ars habeat causalitatem effi⁶ respectu artificiati. ⁊ quomō nō. tactum ē in.7⁰. q. de ona Aq̄. cōtra platonē. genitus est hoc aliqd ⁊c. ¶ Quomō etiā actiuus al'r 9⁰ ⁊ al'r diuersis dcm ē in pmo. in qōne de scia practica. ¶ Itez 3⁰ mō pncipali diuidit actiua potētia in equocam ⁊ vniuocā. Et equiuoca ē qñ fundat rō potētie sup formā alterius rōnis ab illa ad quā est. ⁊ ibi semp oz fundamētū perfecti⁹ eē termino. loquēdo de totali potentia actiua. Alioqn effectus excederet efficiēs in perfectione. vniuoca aūt est qñ eiusdem rōnis sunt forma sup quā fundat rō potētie: ⁊ ad quā est. ¶ Item diuidit actiua in totalē ⁊ partialē. qō itelligo sic. effectus nālis vel artificialis cōiter pducit a plurib⁹ causis efficiētibus ordinatis. oia illa respectu effect⁹ sunt vnū efficiens totale: qōlz vero nō loquēdo de deo est efficiēs partiale. Et illorū partialiū quoddā dicit pncipale qōdam istrumentale: ⁊ quoddā pmū: qōdā scōz. An aūt idē sit cā 2ª ⁊ instrm. ⁊ de multis alys dictas disiōes tāgentib⁹ dcm est in 9. lonib⁹ de causis. B trāseo. Causarū ergo ordiatarū in quacūq̄ vna actiua est potētia actiua ppria ad eundem effectū. ⁊ B partialis in suo ordine nō loquēdo de deo. oēs ille potētie simul sumpte: vt. s. cōnexe ⁊ cōcurrētes ad effectum sunt vna potentia actiua totalis. vna inq̄ vnitate ordinis nō real'r vnitate spēi vel nūero. imo semp differunt specie: sicut dcm est in.2. in qōne de statu. in causis efficiētibus.

¶ Questio. XII.

Vtrum potētia passiua diuidat in naturalē ⁊ obediētialē. siue supnaturalē ⁊ violentā. Et arguit q̄ nō: quia oīs po⁹ nālis est obediētialis. ⁊ econuerso. p⁰ qr potētia nālis est in susceptiuo ad oēm formā que pōt ip̄z perficere: sz nō est in potentia ad recipiendū aliā aliquā. alias eni etiā mā ignis eēt in potētia ad recipiendū īmediate intellectionē aliquā vel volitōem vel formā an⁷. dato q̄ angl's sit immālis: vel lapis esset in potētia obedientiali: vt manēs lapis eēt sapiēs: qō videt icōueniēs. ¶ Per idem patur. q̄ oīs violēta est nālis: qr passiuum nō repugnat alicui forme nate perficere ipm. ⁊ nullā aliā pōt recipere a vio⁶ si esset violentans.

Contra ex.9. hui⁹. c.6. colligit q̄ nō quodlibet est in potentia qōlibz: sicut nec terra hō: sz semē. hoc aūt est flm de obediētiali: qua immediate ex terra fit hō. ¶ Item pro alia disione: quia violentū p se: sicut ⁊ naturale sumit ex parte passi. sicut. n. dcm est in.7. in qōne de rōnibus seminalib⁹ si nō esset potētia omnino ad aliquid nō posset violētari. ergo est aliq̄ po⁹: ⁊ tamē ad formam violēter īducendā. ⁊ illa pōt dici po⁹ violēta. pz etiā q̄ aliqua est naturalis. ergo ⁊c.

Ad questionē dōm q̄ fm dicta supra sepe ī materia ē triplex respectus. s. ad materiatum. ad formā. ad agēs īquantum actuās ipsam: tam pma q̄ scda: vel ab⁶ cōsideratur. vel cōparādo mām inq̄tum existēs sub vna forma trāsmutabilis est īmediate ad aliā. Primo mō cōsiderādo vtrāq̄ potentiam illam. dico q̄ nulla ē in mā pma nisi nālis: quia nālē iclinatiōem habet ex se: vt sit cuiuscūq̄ compositi ps: ⁊ quacūq̄ forma perficiatur: cui⁹ pōt esse pars ⁊ qua pōt perfici: nec pōt ⁊tra nec

UNIVERSIDAD DE MURCIA

supra suam ĩclinationem in aliquo composito esse vel sub aliqua forma que eius est quomodocunq; perfectiua. Ad impossibile autez nullã habz potentiã vtraq; predicta in aliquo subiecto ente in actũ põt esse violẽta ⁊ nõ naturalis sicut in aqua manẽte aqua ad calorem: ⁊ in graui manẽte graue ad ferri sursum: qz tale subiectũ ꝓpter actũ quẽ habet determinate ĩclinatur ex se ad oppositũ talis forme. ⁊ ita ꝓtra naturam suã iest: si iest. põt autem iesse ab agente vincente actualitatẽ istam ĩclinantẽ ad oppositũ: sicut presens ignis aque vincit actualitatẽ eius qua ĩclinat ad frigiditatẽ. Sed vlr predicta neutra potẽtia videt eẽ obediẽtialis nisi illa obediẽtialis sit vel nãlis vel violẽta: quia oĩs forma etiã a deo impressibilis cuicũq; passo: vel videtur esse ꝓm iclinatiõem passi vel contra. maxime si ex hoc ipso q; nõ est cõtra iclinatiõem passi sit ꝓm eam si passum qõlibz ĩclinetur ad oẽm actũ perfectum eius cui nõ repugnat. Oz si ponat aliqua forma perfectiua alicuius subiecti qõ ad ipsam neutro mõ se habz. s. qõ nec inclinatur ad ipsam: nec ad eius oppositũ. tũc potest respectu talis potẽtia nuda dici obediẽtialis: licz nõ ꝓprie dicat obediẽtialis vt iaz dicetur: nã ⁊ talis forma si qua esset: posset forte ab agẽte naturali ĩduci: multo magis q̃ forma ad quã est potẽtia violẽta: quia susceptiuuz est magis capax. sic ergo pz ex dictis quomõ potẽtia materie ad compositũ ⁊ formaz absolute sumpte. ⁊ cũ mã diuidit ꝓprie in naturalẽ ⁊ violentã. ⁊ forte in nudã siue neutram: sed nõ proprie in obedientialem: vt dicetur.

Nunc restat videre de vtraq; predicta comparãdo mãm vt transmutabilis est a forma in formã. ¶ Et de hoc videtur dõm q; cũ forme naturales habeãt ordinẽ necessario in succedendo sibi inuicem in materia ꝓm q; manifestũ est ad sensum. ⁊ alig accipiũt ab Az. 8. huius. c. 4. de vino ⁊ aceto ⁊c. cuius tamẽ ꝓpter qd difficile esset assignare: opz dicere q; mã vt sub vna forma non est nata trãsmutari ĩmediate ad quãcunq; sed determinatã. Sed qz ordo ille nõ est necessarius nisi inq̃tum materia trãsmutatur ab agẽte naturali: cuius virtuti nõ subycitur ille ordo. Ideo ꝗ habz locũ potentia obediẽtialis secũdũ quã materia cuiuscũq; forme capax est ĩmediate post quãcunq; per trãsmutationez ab agente: cuius virtuti subest dictus ordo. Nõ tamẽ est ꝗ potentia materie ad formã: vel compositũ ꝓprie obediẽtialis: sed ad agẽs a quo sic recipit formã. obediẽtia. n. ꝓprie significat subiectionẽ respectu agentis potẽtis de obediẽte facere quod vult. ¶ Ut sic breuiter dicatur ad questionem q; cõparãdo mãm quãcũq; hoc est siue substantiale siue subm accidentis ad materiatũ vel formã nõ est in materia potẽtia obediẽtialis ꝓprie: sed naturalis vel violẽta: vel forte neutra. iuxta q; expositũ est. ¶ Cõparãdo aũt ad agẽs a quo est actuabilis. Põt habere triplicẽ potentiã predictaz in quantum ab agẽte recipit formã ad quã ꝓm triplicez modum predictũ se põt habere. Sed nõ habẽdo aspectuz ad formam: sed pcise ad efficiẽs nõ est nisi duplex potẽtia in materia: qz vel limitate subdit agenti quantuz. s. ꝓmo ad formas determinatas. ⁊ 2° quantũ ad moduz determinatum recipiendi illas ab ipso. puta per modũ talẽ vel talez. Et 3° quantũ ad ordinẽ determinatũ recipiẽdi hanc post illã. Uel illimitate subditur. s. quantũ ad receptionem cuiuscũq; perfectibilis iesse: ⁊ quocũq; modo ⁊ quocũq; ordine. ꝓma potentia dicitur naturalis: qz nã est determinata ad aliquod: vel ad aliqua. ¶ 2° dicitur obediẽtialis: qz illa est qua mã subycitur agenti tali ⁊ perfecte. Itaq; accipiẽdo quãcũq; vnã rationem potentie in materia nulla diuiditur per naturalẽ violentã ⁊ obedientialẽ: sed vna ꝗ naturalez violẽtam ⁊ neutraz forte. Alia per naturalem ⁊ obedientialẽ. Et in illa diuisiõe secunda in vtroq; mẽbro forte potest incidere violenta. de primo membro si mouetur contra inclinationem suam naturalem vel naturalis de ꝓmo mẽbro. vel neutra si qua est.

Per illud pz ad arⁿ facta cõtra diuisionẽ istaz. Cũ. n. primo arguitur q; naturalis est obediẽtialis ⁊ ecõuerso: vtrũq; falsuz est. licz eni quãdocũq; est naturalis potentia ad formaz. materia ad recipiendũ illã sit in potẽtia obediẽtiali. nõ tamẽ illa natural est obediẽtialis: qz naturalis est ad formã obediẽtialis est ad agẽs vl'e a quo põt mã illã formã recipere: est etiam in potẽtia naturali forte ad agẽs nãle a quo potest recipere eandẽ. Sed adhuc illa nãlis ad agẽs ⁊ obedientialis sunt alie sic̃ sunt ad alia agẽtia. Cũ arguit de violẽta. q; oĩs violẽta est nãlis. Patz q; nõ in subtis vbi est aliq violenta. in materia prima nulla est violenta: sicut dictum est in ꝓma parte solonis. ¶ Cũ arguitur in cõtrariuz. illud bene ꝓcedit ỏ nãlitate in materia respectu forme nõ abⁿ: quia si ỹ mediate post formã terre perficeret mãm forma vni. ita naturalr perficeret: sicut quãdo perficit mediate: sed ĩtelligitur respectu forme: vt acgsite post aliã per transmutatiõem. ¶ Uel alr põt dici forte melius q; ibi nõ est differentia cõparãdo materiã ad formã: sed trm cõparãdo materiã ad agens. sicut. n. est in potentia naturali vt post formã seminis recipiat formã boĩs: quia respectu agentis naturalis est sic in potẽtia. ⁊ hoc mõ nõ est in potẽtia: vt post formã terre ĩmediate recipiat formam hominis. ⁊ hoc tactum fuit in scõo mẽbro distinctiõis. s. q; potentia materie ad formã cõparata ad trãsmutationẽ de vna in aliã nõ dicitur obediẽtialis ad formã: sed ad agẽs: q; expressius põt dici q; simplr nª obedientialis est per se nisi respectu agentis: nõ aũt respectu forme nisi per accidẽs inq̃tũ per agẽs illa põt induci. semp. n. agẽs formã aliã inducit. Ideo potẽtia materie ad agens aliquo modo respicit formam.

¶ Questio. XIII.

Vtrum poª passiua diuidat in de q̃. siue ex q̃. ⁊ in qua. Et arguit q; nõ: qz oĩs ỏ qua ẽ in qua: vt pz ⁊ ecõuerso. ꝓ: qz si aliqua in q̃ sit de q̃. ⁊ alia nõ: oz ponere materiã aliquo mõ eẽ ꝓncipiuz respectu forme huius ⁊ illius. ergo respectu alicuius forme haberet aliã habitudinez: q̃ receptiui: sed vltra hoc nõ videt aliqd posse poni nisi mã. vl etiã aliqd in ipsa ponit pars forme qõ ẽ ĩprobatũ in. 7°. in qõne de rõnibus seminalibus.

Ad oppositum cũ oĩs mã recipiat formã suaz. sequeret q; eodẽ modo se hret materia aeris ad formã ignis: ⁊ corpus organicuz ad aiam ĩtellectiuã: aer etiã ad lumẽ: ⁊ esset nihil dictu: q; quedam forme ĩducuntur de potẽtia materie siue passi: quedã nõ: ⁊ vanũ esset querere que sit ⁊ que nõ: que sunt cõtra dicta cõmunia: ⁊ contra philosophũ: secundũ quem vt videtur. ĩtellectus est ab extra.

Quantum ad illã diuisiõem de qua queritur. s. 2° ỏ gnõ cũq; ꝓnº passiuo. hoc ẽ siue materia siue subiecto: ille respectus quẽ habz tale ꝓncipiũ ad compositũ ex ipso ⁊ actu: ẽ tanquã ex quo tale compositũ est vel põt esse: ⁊ ita ille respectus potest dici esse potentie de qua. ¶ Ille autem respectus quem habz tale ꝓncipiũ ad actum cum quo cõstituit compositũ est respectus poª in qua: quia materia nihil est ipsius actus qui ꝓmo in ea ẽ: quia tũc non esset ꝓmo in ea: sed trm per partẽ: sed trm est materia ꝓprium receptiuũ forme. ⁊ ideo in qua nõ ex qua. ¶ Respectus aũt tertius materie. s. ad agẽs potest dici ratio potentie in quaz: ꝓm q; ille auctor. 6. ꝓncipiorum. vult q; agẽs requirit aliqd in qõ agat. Et hoc in qõ est: non est illud qõ agens agit: siue vt p-

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ductum: cuius est cōpositus. siue vt quo pducitur: cuiusmodi ē forma. Isto mō dicta distictio ex quo ⁊ in quo ⁊ in qō est distinctio triplicis respectus passiui ad 3ª ad que cōparatur. ⁊ ē cōueniens distinctio. Sed ad vnūquodq; illorū ꝓparādo materiā dicta distinctio nō habz locū: qz quilibz respectus precise est ad suū terminuz. ita q̄ nō possunt cōcurrere respectu eiusdē termini: sicut facilr patere potest consiⁿ rōnes eorū. Quomō. n. idē respectu eiusdē passiui. ē actiuū ⁊ forma. vel secūdo actiuū ⁊ cōpositus. cuius illud passiuū est pars: vel. 3º compositū ex illo ⁊ forma illiº vbiqz videt ꝓtradictio. ¶ Addūt aūt aliqui potentiā de qua. quale ponūt in lumīoso respectu lumīs negādo ipsuz educi de potētia medy. ⁊ illā potentiā dicūt eē in cā originante virtualr. ⁊ per hoc effectū originatū nō esse de nihilo: sz sicut ppagans est quoddā originās: ita originās ē quoddā efficiēs: vel oportebit dare q̄nqz genera causarū. ꝓz eniz q̄ sub alio nullo genere cōtinetur q̄z sub efficiēte. ¶ Itaqz si ꝗ ē dōm effectū esse de tali: vel de. sumat pro quodaz ab. vel qō verius de tota suba sua: vt in diuinis: vel de parte: vt ianimatis tāqz de materia vel .q. materia originans originat. ⁊ tūc originatū pmo ē de illo qō ē sibi materia: vl q. materia: qō fuit aliqd generātis in creaturis. ⁊ est aliqd gnāⁿ in deo. ⁊ ideo per se ⁊ primo dr originatum de originate rōne illius qō ē vel fuit aliquod originatum: sicut hō sanat: quia torax hoc modo pō materie de qua est: vel. q. materie: nec facit aliud mēbrū a predictis duobº. s. ex qua ⁊ in qua. Itaqz illa est tm̄ trimēbris dīsio nō capiēs ō qua q. 4ⁿ mēbrz pter ex qua ⁊ in q̄. ⁊ in quā. itelligēdo illa tria mēbra: sicut supra expositum est.

Ex dictis apparere pōt diuisio cōpleta poᶜ. Exclusa aūt potētia metaphorice ⁊ logice sumpta ⁊ excluso possibili: vt cōuertit cuz ente: cuius ratio videtur satis ppinqua rōni polis logice sumpti: loquēdo de potētia pprie sumpta. videt q̄ ipsuz nomē potētie videat īportare ordinē. ⁊ ꝗ pōris ad posteriº: qz ad pus īquantuz huius nūqz ē poº. illa etiā q̄ simlr sunt inqtū simul nō hnt ordinē: pus aūt in cōi diuiditur in pus natura ⁊ tempore. ¶ Iuxta hoc videt pma diuisio poᶜ. s. vt dicit rōnem pnci py: ⁊ vt opponit actui vel necessario. pncipiū. n. pus est pncipiato. ⁊ specialr duo pncipia q̄bus appropriat nomē poᶜ fm dicta in solone 3ᶜ qōnis. potētia aūt opposita actui poz eo tēpore: Et pō opposita necessario aliquo mō intelligit. vt poz: licz istū modū non oporteat ꝗ exponere. Potentia pncipiū diuidit in actiuū ⁊ passiuū. Diuisio actiui dicta est añ qōne. iz. Et dīsio passiui in qōne. iz. ⁊. iz. Diuisio autem vtriusqz tacta est qtū ad aliqd in solutione 3ᶜ. q. Potētia etiā opposita necessitati posset diuidi fm multos gradus recedēdi a necessitate. Alius. n. ē in successiuis. Alius in pmanētibus per motū īducibilibus ⁊ hūtibus ppria corruptiua. Alius in pmanētibus sola mutatiōe pducibilibus: nec p se corruptibilibus nisi ppter accītia sua hūtia corruptiua nālia ppria. Aliº in nō habētibus corruptiua nālia: habētibus tamē māz ⁊ formā. ¶ Quintus ⁊ vltimº in angelis fm negātes ibi māz. Potentia opposita actui diuiditur sicut terminatū ē in solone duarū pmarū. q.

¶ Quapropter inquantum simul natum est: nihil patitur ipsum a seipso. Unum enim ⁊ non aliud est. Tex. commenti. II.

¶ Questio. XIIII.

T.c.z. **Uia dicit** pbs in lra. ca. pmo istius noni īquātū simul natuz ē nihil patitur ipsuz a seipso. vnū. n. ⁊ non aliud ē. ¶ Ideo pōt queri. an aliqd potest moueri a seipso. arguit q̄ nō. ex lra aristo. iam allegata. Similr ibidē: vt videtur. innuitur. pº sumpta ex diffōne potentie: quia est principium transmutādi aliud. ¶ Item arguitur per rationē que innuitur in. z. de aīa: quia tūc semper tale ageret: si est agens naturale: quia actio illa nō dependēret ab extra ex quo idē ē agens ⁊ passum. ꝗs pz esse falsum. T.c.50. 52. ⁊. 59.

Contra naturalia habēt in se principiū motus ⁊ status ex. z. physicorū. non passiuū tm̄. Tuz qz forma verius nā q̄z materia. ergo verius participat diffōnez nature. ita q̄ sit pncipiū motus: forma nō videtur pncipiuz passiuū. Tum quia in scōo physicorz. dicit sic. nālia sunt quecunqz a principio in seipsis mota ⁊c. principium a quo est efficiens. T.c.i. z. phy. T.c.iz T.c.i.

Hic dicitur vniuersalr q̄ nihil mouet se nisi forte p partem: quia. s. vna pars mouet aliā ⁊ ꝗ nō ē pars essentialis aliqua: sed pars vna quātitatiua. aliā distinctā loco. ¶ Ad ꝗ ponūtur tres rationes. Prima accipitur ab Arz. 7. physicorū a. q̄ nihil mouetur a se pmo quia tūc nō gesceret ad quietē alterius: quod libz aūt mobile quiescit ad quietē alterius: quia ad quietē partis. Dē enim mobile habz partē. ⁊ illa gescēte: pz q̄ totuz non mouetur pmo. ¶ Scōa ratio accipitur ex. z. physicorum. vbi dicit arist. species aliqua semper existimabitur mouēs: vt actu homo facit ex potētia hominez. ¶ Hinc accipitur q̄ mouēs mouet īquantū est in actu ⁊ mobile mouet īquantum ē in potentia: vt pz ibidez ex diffinitione motus. Impossibile ē autē idē simul esse in potētia ⁊ in actu respectu eiusdē: ⁊ secundū idē. ergo ⁊c. ¶ Idē cōfirmatur: qz agēs ⁊ patiens sunt cōtraria ex pmo de generatiōe. ⁊ secūdo de aīa. ¶ Tertia accipitur ex. 5º. huius. quia fm arist. ibidez in ca. de ad aliqd. actiuū ⁊ passiuū: siue motiuum ad mobile realr refertur penes fm modū relatiuorū: relatōes aūt reales opposite nō videntur posse fundari in fundamento vno limitato. hoc enī attribuitur essentie diuine: quia illimitata ē: q̄ possit esse fundamentū relationuz oppositarum. quare ⁊c. Secundū ista generalia dr in speciali ꝗz ordinez pcedendo in entibus. Primo vniuersalr q̄ nihil est effectiuū sui accidētis: licz sibi coeui. puta q̄ subiectuz respectu ppie passionis nō habz rationē cause efficiētis: sed tm̄ materialis siue susceptiui. Scōo dr idez de accidente quocūqz: q̄ quādoqz inest: quādoqz nō. ⁊ hoc siue illud inducatur per motū. puta vbi vel quātitas vl qualitas: siue īducatur per mutationē tm̄: vt actus appetitiui ⁊ cognitiui. ¶ De istis ergo accidētibus. pmo de vbi nō videtur q̄ aliqd moueat se ad vbi in corporibus: nisi grauia ⁊ leuia: ⁊ aīalia pgressiua. De vtriusqz negatur idē mouere se. ¶ De pmis ergo dicitur q̄ graue ⁊ leue nō mouent se fm Arist. determinatiue in. 8. physicorū de ipsis dicentē nihil horū habz pncipiū faciendi: sed patiēdi tm̄: quod videtur pbare quatuor rationibus que patēt ibi. ¶ Scōo dicitur idem de animalibus: q̄ aīalia nō mouent se motu pgressiuo: nisi quia vna pars mouet aliā: sicut videtur determinari in 8º. physicorū de mouēte se: ⁊ moº motionis huius magis determinat in lib. de motu animaliuz. ¶ Tertio dicit de motu ad quantitatē q̄ animata aīa vegetatiua nō mouēt se in nutritione vel augmētatione: sed mouēt alimentum qō cōuertunt in se. ¶ Quarto dr de motu ad qualitatē: q̄ nec aqua calida a se effectiue fit frigida: nec semē animati seipsuz alterat: sed semē maris distinctū loco ⁊ subiecto a semine ministrato a matre. ⁊ vnū agit in alterū: sicut artifex in lignū: de quo facit scamnū: sicut videtur Arist. velle in de aīalibus. lib. 16. Ubi aūt nō sunt duo semina maris ⁊ femine: vt in plātis assignāt duas partes in codez semine distinctas loco: quarū vna agit in aliā. ¶ Quinto dicitur: q̄ nulla potētia cognitiua ē pncipiū actiuum cognitionis: sed tm̄ passiuū ⁊ obiectū actiuum. ¶ Et hoc ꝗfirmatur p arist, secūdo de aīa. vbi vult q̄ sensus est passiuus: nō acti- T.c.50. T.c.i. T.c.7. T.c.i7. T.c.3. T.c.51. T.c.54 ⁊ circit T.c.20 T.c.32. ca.19. T.c.51.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

T.c.2.7 inde. tuus. Et.3°de anima. vbi idē vult de itellectu. ¶ Cōfirmatur etiā de vtroq: quia cognitio fit per assimilationem cognoscētis ad cognitū. ergo agens ibi est illud cui assimilatio fit: quia agens assimilat sibi passiuū. pmo de generatōe.
T.c.5i.7 circit. ¶ Cōfirmat tertio de cognitiua 7 appetitiua simul: quia cognoscere 7 appetere respectu ipsarū potentiarū videntur esse accētia cōmunia que assunt 7 absunt rē. ad talia autē accidētia nō videt subiectū ex se determinatū. 7 ita videtur nō esse causa sufficiēs illorū. ¶ Sexto dicit idē de appetitu. Quod cōfirmatur per Arist. 3°de anima: mouens
T.c.54. immobile bonū actuale. mouēs aūt 7 qd̄ mouetur appetitiuū. Similr confirmatur per cōmētatorē. iz° metaphysice. cōmento.36°. de balneo. quere ibi. ¶ Ad singula predictorum adducūt diuersa: sed 7 vniuersalr de alys quibus cūq; cōclusio pncipalis tenetur.

Hic sic est pcedendū: sicut illa positio tenet vniuersalē negatiuā. 7 ex hoc ꝯcedit quecūq; videntur sequi. ¶ Ita pmo ostendendū est generalr q aliquid pōt agere in se qd̄ est contradictoriū i° vniuersalis. Et deide in speciali. in gbus particularis illa habeat veritatem. ¶ Primū pbatur. actiuū quodcūq; pro pmo obiecto respicit passiuū tale. nō ß passiuū. verbi gratia. tā calefactiuū in cōmuni: q̄ quodcūq; calefactiuū pro pmo obiecto respicit calefactibile in cōmuni: nō hoc vel illud. similiter e ß. passiuum vt calefactibile. 7 hoc siue in cōmuni: siue qōcūq; calefactibile respicit p pmo obo calefactiuū: nō hoc 7 illud: sed in cōmuni. Ex his seqtur q qōlibz contentū sub pmo obiecto alicuius sit per se obiectū eiusdē quodcūq; calefactiuū respicit quodcūq; calefactibile p per se obo. 7 ecōuerso qōcūq; calefactibile: qōcūq; cale^{m}. sed possibile est q aliqd sit actiuū scōm a. eodē modo quo aliqd aliud est actiuū scōm a. idē etiā sit passiuū fm a. sicut quodcūq; aliud passiuū est fz a. ergo illud in rōne actiui ita habz seipsū pro obo in rōne passiui: sicut qōcūq; aliud. ergo ita pōt in se agere: sicut in aliud. maior aūt satis ē manifesta ex pma rel'one iter cōmunia: sed minor negaretur vel etiā ipsa cōcessa negaretur vltima ꝯña: quia agens debz esse approximatū passo. 7 ita distinctū situ. sic nō potest idē se habere ad se. ¶ Contra pmū. minor pbat. multi sunt effectus nati pduci ab actiuo equoco. 7 nō vniuoco. pz de leuitate in igne generato. illā formā equiuocā oz ponere aut formā substātie: aut aliā aliquā qualitatem. ergo habēs illā actiuā per se est leuificatiuū: vt ita loquar. pōt aūt ista forma eē in aliquo le^{u}. pz in exēplo pdicto. q̄cunq; enī forma in generāte poneretur actiua respectu leuitatis eadē est in igne ge^{to}. 7 por est naturalr ipsa leuitate. Patz qr est pncipiū eius actiuū: ergo nō est cōtradictio q ipsa ī sit generato leuificāte nō iexistēte. 7 patz q potest iesse illi: quare idē sine cōtradictiōe pōt esse leuificatiuū 7 leuificabile. ¶ Cōtra scōm. pbatur illa cōsequentia vltima: nā approximatio ß nō videt necessaria ad agendū: vt īcludit distinctiōem situs: nisi quādo maior presentia nō est possibilis iter actiuū 7 passiuū. Si enīz ß psentia sufficit multo magis maior presentia sufficeret. ¶ Qd̄ pbatur duplr. p du^{oo} ad icōueniens. aliogn si poneretur ignis inexistēs aq̄ sicut angls po' simul cum celo nō calefaceret aquam: nec angls moueret celū. ¶ Scōo pbatur idē ex causa qua nō oportet agens eē presens patiēti: nisi quia virtus agētis nō pōt attingere iproportionalr distās: vt ibi aliqd efficiat q si passum secū esset: nōne perfectius attingeretur a virtute agentis: hoc g̃ supposito arguit vltra. cū idē veri° ē sibi psens. si est actiuū 7 passiuū fm idē q̄ aliud posset esse sibi presens. ita verissime saluatur illa cōditio propter quā appropinquatio requiritur quando maior psentia esse nō potest. ergo verissime ē actio. ¶ Confirmat tota illa ratio: 7 quantū ad pbatiōem minoris 7 cōsequētie vltime. Si a per se sit forma actiua respectu b. 7 a. sit in c. n° negat gn ē actiua respectu b. fiendi in d. 7 ecōuerso si a. esset in d. esset pncipiū actiuū respectu b. in c. ergo si a. est in c. 7 in d. 7 taz c. q̄z d. sint in potētia ad b. 7 c. 7 d. agāt in se mutuo fm a. p ducēdo in se mutuo b. Sz tñ videt icōueniēs idem respectu eiusdē: fm idem esse actiuuz 7 passiuuz: sicut idē respectu sui: qz in alys est simile. q sic nihil est causa sui. ita nec circulus est possibilis in causis: vt idē respectu eiusdez sit causa 7 cātū. ergo si pmū possibile sit 7 scōm etiaz. Ex istis descēdendo in generali pz q dicta ratio nō pbat idē posse in se agere nisi actōe equoca. 7 hoc quādo est capax forme que nata est terminare actionez equiuocam forme actiue iam habite. ¶ Et ita tenendū est regulariter q solū 7 vniuersalr tūc potest aliquid in se agere quādo duo ista ꝯcurrunt. s. q habz formā que est pncipium agendi equiuoce. 7 quādo cum hoc est capax termini talis actiōis.

Descendendo igitur in speciali. ex hoc patz primo: q nihil agit ī se causando formam substantialē: quia nulla de nouo pōt aduenire vt faciat compositū vnū per se. gn illa sit perfectior quacūq; entitate precedēte ipsam. īperfectius autē nō est principium actiuū respectu perfectioris. Pz secūdo q quacūq; actione vniuoca nihil in se aliqd agit: quia tūc ratio agēdi 7 terminus actōis essent eiusdē speciei: 7 differrent numero: pz quia nihil est pncipiuz agendi se. ergo 7 duo īdiuidua eiusdem spēi possent simul esse in eodē subiecto: qd̄ negatum est in 5°. lib. in questione de hoc mota. Et specialiter in accidentibus ab^{ns}. patz q 7 illa que est ratio agēdi esset absoluta. 7 illa que est terminus. Patz. 3°. q cum omnis augmētatio sit ab agente equiuoco: quia quātitas non est forma actiua ex. 6. questione supra. omnis etiā motus ad vbi est a mo^{to} equiuoco ppter idē: quia. s. nullus vbi est forma actiua. multe etiam alterationes sunt ab equiuoco: vt vniuersaliter illa que sunt ad qualitates nō actiuas stricte loquendo de actiuis: vt logtur Arist. 2. de generatione: sicut T.c.8.
dcm̄ est supra. q̄stione sexta. ad primū argumentū. omnis etiaz qualitas pōt esse ab agente equiuoco: licz aliqua possit esse ab vniuoco. sequitur q in genere non repugnat alicui substantie causare in se qualitatē: quantitatem 7 vbi. cōcurrentibus autem duabus conditionibus supra dictis causabit. 7 ß vel coeuum sibi. 7 ita sine mutatiōe: vel non coeuū sibi: 7 ita per motum vel mutatiōem. De coeuo patet in subiecto 7 ppria passiōe. ¶ Ad quod arguitur dupliciter. Primo: quia potētia receptiua differēs ab actu. nunquam ex se necitat ad actuz. est enim talis quelibz poten- T.c.17.
tia cōtradictiōis. subiectū necessario determiatur ex se ad hui°.9.
passiōez. alioquin īherentia passionis ppter quid: siue per pncipia subiecti non demōstraretur: quia demōstratio est necessary. ¶ Scōo: quia argumētū pus factum in vniuersali hic habz euidentiaz. Si enim generās fingatur agens respectu passionis ge^{ni}. pz q non vniuoce per passionem in generāte: maxime si illa passio nō est forma actiua. si etiaz est actiua. videret idem q lz illa qualitas in tēpore precedenti vltimā generatiōem fuit pncipiū alterandi subm: cū illi° alteratiōis in vltimo īstāti nō manet: sed fit aliud: qūo in illo alio hēbit actionē īstantaneā sine motu alteratiōis facto in illo. Quicqd fit de hoc. arguit qñ passio nō ē forma actiua: sicut de quātitate ꝯñte subam corporeaz genitā. si generās equoce illā cāt. quero per qd: per a. in genito est a. eiusdē rōnis cum a. in ge^{to}. 7 por naturalr ipsa quātitate: quia in generante poneretur prior natura quantitate in ipso forma actiua prior naturaliter forma inducibili ab ipsa in receptiuo potest esse principium inducēdi illam in illo. prioritas enim temporis non requiritur. patet de luminoso 7 lumine: nec distantia localis: vt supra probatum est. ergo ita vel magis genitum causabit in se talem

UNIVERSIDAD DE MURCIA

passionem q̃ generãs. Et ex hoc patz qõ dcũ est coeuum causari sine mutatiõe: quia mutatio requirit terminos oppositos. ⁊ ita priuationẽ precedere formã. priuatio nõ precedit nisi quãdo subiectũ aptum precedit formã: ꝗ nõ sic. ⁊ de hoc dcũ est supra. questione. ii. respõsione ad secũdũ arm. ¶ Cõtra hoc arguitur: quia mutatio stat cum termino ad quem. ergo nõ oportet q̃ tempore precedat ꝑuatio. ¶ Item in illo ꝑdi nature quando ꝑncipia agendi precedunt terminũ itelligitur subiectũ priuatuz termino. alioquin iam terminus itelligeretur productus. ¶ Itẽ in primo istanti habz alium respectum ad agens: vt videtur q̃ in tempore ꝓnte: quia in ꝑmo dicitur ab ipso induci in tempore illo. non ergo aliqua mutatio est in illo istanti que nõ est in tempore habito: propter quã etiã dicitur forma tũc ꝑmo esse siue icipere esse. ¶ Ad illa rñio q̃ in ꝑmo est fallacia cõsequẽtis. Sequitur enim. mutatio est. ergo terminus. loquendo de idiuisibili: sicut hic logmur. nõ econuerso nisi accipiatur terminus non solũ pro illo qõ natum est terminare mutationez: sed etiam ꝑ actu terminante. Et q̃re nõ ecõuerso est: qz forma que nata eẽt esse terminꝰ nõ ẽ terminꝰ nisi ꝑcesserit oppositus terminus. mutatio. n. lz essentialiorẽ hz habitudinẽ ad terminũ ad quem q̃ a quo tamen ꝓprie sumpta sine neutro potest intelligi. Si dicas mutatio non est aliquid realr: nisi ipse terminus ad quez. Hoc tangit aliud. sed supposito hoc pro nũc quantum ad absolutam entitatem et realitatẽ que ẽ in mutatione. Includit tamẽ preter ꝗ rm ad terminũ a quo. vt postq̃ ẽ ime diate q respectus nõ manet in tẽpore habito in quo nõ est forma ĩmediate post priuationẽ. Et ideo nec mutatio manet post ꝑmũ istans in rõne mutatiõis: lz abta realitas maneat. ¶ Iste aũt respectus nõ ẽ in passiõe coeua subiecto. ¶ Ad zm ꝓzitas nãc nõ ponit ꝑuatiõem posteriozis: sed tñ q̃ ꝑus itelligat sine itellectu posteriozis: vt sit essentia pfectior in se: sed ex hoc non saluat ꝑuatio. ⁊ ita nec mutatio. ¶ Ad 3m rm ad agens hz forma aliũ in ꝑ istãti q̃ in tpe habito. Sz ille respectus nõ cõplet rõnẽ mutatiõis: sz ꝓplet rõnẽ factiõis passiue. Vñ tũc dr fieri. ⁊ post nõ. ⁊ sic ꝑ eẽ ⁊ icipere cõparãtur precise ad negatõem eẽ ꝑcedentez. non aũt ad priuatiõem nisi quãdo subm aptũ precessit tempore formã. Et tũc cõcurrũt duo respectus in forma ꝑ ꝑmo istanti. vnus ad agẽs: alius ad ꝑuatiõem in quo icluditur ille qui ꝑus dicebat esse ad negationem: ⁊ ambo respectus nõ manent tempore habito: sed alter tñ complet ratõem mutationis. De his alibi.

De accidente q̃ aliqõ subm in se causat non coeuum sibi nũc videndũ est. ¶ Et ꝑmo in vli dici posset q̃ cã mere nãlis: licz ex se terminet ad effectũ: põt tamẽ impediri. ĩpedimẽto aũt amoto statiz agit ad ꝓductiõem effectus: sicut a ꝑn° egisset si nõ fuisset impedita. ¶ Et ita vbicũq̃ saluant due cõditiones supra dicte necessarie alicui ad hoc q̃ agat in se si ab extrinseco ponat ĩpedimẽtum a ꝑn° postmodũ amoto impedimẽto. statim aget in se. Et ex isto generali descẽdendo ad specialia: iuxta ꝓcessum ꝓzis opionis põt dici ꝑmo q̃ qõcũq̃ ꝑ se ens naturale habz ꝑncipiũ actiuũ respectu vbi sibi conueniẽtis: qõ vbi si nõ habz a ꝑncipio sui eẽ: postea per illõ ꝑncipiũ mouet se ad illud vbi. ¶ Quomõ debeat autem respõderi ad. 4. rõnes aris. in. 8. physicoꝝ. de graui ⁊ leui. ⁊ quomõ itendat ibi q̃ mouẽt se ad vbi: qz sunt in potẽtia accidẽtali: sicut sciẽs ad speculandũ: quere in expõne illiꝰ ca'. Mouentiũ ⁊c. ¶ Et distinctũ ẽ supra. in. 7. in qõne de rõnibus seminalib° de principio actiuo ⁊ passiuo motus in graui. Et fm alterum est in potẽtia accidẽtali ad mouere. Scõz alterũ aũt est vez illud Az. patiẽdi tñ. illud fugiẽdo fingũtur vie mirabiles. vnde graue mouet. pz enim q̃ mouet nõ impedituz. Si dicat q̃ a cõtinue ĩfluente in totum mediuz quomõ eadẽ ĩfluentia exñs in eadem parte medy graue deprimit. ⁊ leue eleuat: si per rõnem pleni. sine fiat vacuũ: qz pellit aerẽ a se. ⁊ ꝓpter plenũ oz q̃ sequatur aerez pulsum. quomodo pellit nisi ꝑus moueat localr Et querit vñ. pz. n. q̃ gescẽs localr nõ pellit aerẽ cõtiguz Similr plenũ posset saluari per aerẽ ꝓpinquum itrantez locuz aeris pulsi: quare lapis intrat. ¶ Si 3° dicat q̃ centruz trahit graue. Quis est ille tractus: nũquid per alteratiõem grauis: vel latio erit per actionem vniuocã. Similiter per impossibile tota terra amota idẽ centrũ terre est qõ ꝑus ⁊ ad id mouebit gleba. Quid attrahet: nunqd mathematicuz vbi: ¶ Si dicatur 4° q̃ generãs mouet. quõ effectus in actu erit sine cã in actu: Dices dedit vtutẽ. Verum est generauit. ⁊ qñ generauit fuit. nũc nõ est. quomõ nũc mouet: si gemm ab ipso manẽs nũc mouet. Et hoc ẽ qõ querit. Itacq̃ istis que fictiones videntur ꝑtermissis. ⁊ sensui cõcordat q̃ graue a se mouet. Et fm Az. in. 8. physicorum. fatuũ est querere rõnez vbi habet sensus: ⁊ cõcordat ratiõi: qz nullus negat qn graue effectiue mouet deorsum aliud corpus sibi alligatũ cuius leuitas non excedit grauitatem eius. ⁊ per ꝓñs quomõ non ꝑus se mouebit ad illud vbi: nam ꝑus natura intelligitur moueri deorsum q̃ mouere deorsum aliud sibi alligatũ. ⁊ mouet actione equoca ⁊ ipm est capax termini illius actiõis. ergo sic mouebit se. Quid etiã effectiue frãgit trabẽ: cui° minor est vtus in resistendo q̃ virtus grauis. D.c.22

Secundo dicit q̃ animal mouet se progressiuo motu: nõ tñ: qz vna pars aliã. prima. n. ps mouens localiter mouetur localiter. ⁊ non videtur q̃ ab alio De hoc quere in. 3. ō aia. Obycitur etiã de saltu in quo totum animal mouet se: nõ pars partẽ. Et ad hanc obiectionem quasi ꝓuipendẽdo respõdetur q̃ motus ille componitur ex pulsu ⁊ tractu. ita q̃ posterior pars pellit anteriorem: que pulsa post se attrahit posteriorem. ⁊ illa attracta iterũ pellit. ⁊ sic cõtinue fit taz in saltu: q̃ in cõmuni ꝓgressione. ꝗ appz ad sensum in verme repẽte. videt q̃ hoc nõ sufficiat in saltu: qz sicut deteriat Az. in lib. de motu animaliũ: oz omnẽ motum inniti alicui ĩmobili: cui° ĩmobilitas maior sit q̃ mobilitas moti: sicut pz de existente in naue: ⁊ pellẽte nauim initendo terre per remum: sicut fit qñ nauta ꝑmo vult amouere nauez a loco in quo quiesuit diu in sicco. impingẽs autem in malũ non moueret nauem: ⁊ sicut ibi vult de ĩmobilitate terre respectu mobilitatis celi: qõ est satis mirabile. In ꝑmo igit pulsu pars posterior animalis ex quo inititur terre que ĩmobilior est parte anteriori alis põt illam anteriorez pellere. illa anterior pulsa ad certã distantiam possibilem maxime extẽsioni partiũ alis attrahet partẽ posteriorem. Et eleuabit parũ sic a terra: opz si erit motus q̃ posterior tracta pellet anteriorem: sed ĩpossibile est: qz ex quo iam separata est a terra. ⁊ in aere ẽ: nõ habz aliquod immobile cui initatur. Aer enim nõ est ĩmobilior parte anteriori animalis talis gressibilis: sic se habet respectu volabilis: cui aer est. q. terra nobis. ergo si post ꝑmũ tractũ ⁊ pulsum alis: nullus potest sequi pulsus aut tractꝰ: ⁊ caderet animal sibi dimissum post. ⁊ dicta. ita q̃ nũq̃ est saltus possibilis per pulsum ⁊ tractuz: nec aliqs motus in sursum vltra locũ primuz ad quẽ potest pertingere animal maxime extẽsum. stãdo in terra. ¶ Quicqd sit de arto isto de motu aialis an mouẽs per se exñs intra: vel per accidẽs moueatur sicut nauta mouens nauez motu pulsus a terra: vel ab aqua in remigando mouetur per accidẽs motu vectiõis in naue saltẽ dictus motus saltum non videtur conueniens. ¶ Et exponi posset Arist. de illis duabus partib° in quas potest diuidi animal mouens se: q̃ vna non sit effectiue mouens aliam precise. sed alia est actior: vt moueatur. Ideo prius recipit motum.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

est dmng motg augmēti ꝗ ūmte mig cōtiet

forte a cognitiua vel appe^tua: vel altera effectiue mouente
localr me^tc aliqua alteratiōe: quia spēs sunt quasi res fm
T.c.17. Ax. Et ita in .8. physico ꝛ nitit saluare ꝙ motus aialis nō
ꝛ ide. sit aliquis simpliciter vnus: quia precedit mot^o obiecti vl
ꝛ spe^r. t. conti^tis: vt videtur ibi dicere. nō oz igit allegare ipsum: q̄si
c.20. vna pars corporis qescens localiter moueat aliam localr
qō itendunt isti vt videtur.

Tertio de nutritiōe. quicqd sit: quia nutritio est q̄dā
generatio: vt habz determinari in ꝑmo de ge
T.c.38. neratiōe. Et dcm̄ est prius ꝙ nihil per generationem in se
ꝛ circit. causat formā substantialē. Tamē de augmētatione nō vi
detur bona euasio: qz nutrimentū nō augetur. sed corrum
pitur: animatum qō prefuit augetur. Quid prefuit qō cau
sat q̄titatem istā determinatā que est terminus illi^o mo
tus? Non est dare nisi ꝙ compositus virtute anime vege
tatiue vt ꝑncipij actiui. Tamē quia reprehendit ille. scōo
T.c.41. de anima: qui posuit ꝑncipiū actiuum huius esse ignem. ꝛ
augmētare inuitur illud ꝑncipium esse animaz. tamen quia agere est
T.c.34 operatio vegetatiue: vt ꝑncipij actiui. ex eodē. 2° alibi. Sa
ꝛ circit. tis etiaz appz sensui ꝙ nulla maiorratio q̄titatis si fiat ab
agēte extrinseco est augmētatio. aut. n. ē iuxta positio: aut
rarefactio: nec potest in augmētatione dari pars augmen
T.c.47 tans aliam distincta loco ꝛ subiecto: quia quelibz pars au
cti est aucta. Si dicatur fm Arist. scōo de anima. capitulo
4.º ꝙ cibus nutrit inquantum potentia quid. auget autez
iquantum potētia quantum. ergo auctum augetur ab ali
mento quanto. vilis videtur instantia. non enim quātitas
in actu est ꝑncipiū alicuius actiōis. quāto magis nec quā
titas in potentia. cibus aūt corrumpit aut ꝑus tpe: aut sal
tem nā q̄ fiat mot^o augmētatiōis: qz nutritio in q̄ corrum
pitur cibus ꝑcedit augmētationez sic vel sic. quō non ens
mouebit. ¶ Idco itelligendū est illud dcm̄ ꝑhi. sicut ꝛ sa
tis lra sonat. Cibus. n. iquantū potētia qd quomō nutrit:
nō nisi materialr: qz de ipso iquātū ē in potētia ad formaz
carnis generat caro: que gnatio ē nutritio. ita ꝙ nutrit ma
terialr. ita in q̄tū in po^a quantuz auget mālter: qz de ipso
iquantū in potētia est q̄ta: caro generat caro q̄ta: per quā
generationē cōsegtur augmētatio. ¶ Hic posset multuz
exponi de mō augmenti: sz hoc in ꝑmo de gnōne. ꝛ in. 2. de
aia. magis hz locū. p nūc sufficit ꝙ in cibo nō est efficiens
rō augmētandi: sed in aiato cōuertēte ipm: nō ꝙ augmēta
tio fiat p ipsam cōuersionē: siue in carnē saltē quantā hoc
est hnt̄ez quantitatē notabilē: qz maiorē respectu illius q̄
fluxit. cui^o loco illa restituit nō sic ꝙ in istanti generatōis
habeat maiorē: sed nata sit hre maiorē in tpe habito illi i
stāti in quo tpe fit mot^o augmētatōis. ¶ Hoc hic omitto.

Quarto dicit de alteratiōe tali qualis est vtraqz illa
rum de qua exemplificat ꝙ idez se alterat.
puta aqua frigefacit se: ꝛ semē se alterat. ¶ De ꝑmo dcm̄
est in articulo de accnte nō coeuo in vl: qz amoto impedi
mēto agit illud qō a ꝑncipio egisset nō impeditum. ¶ De
scōo alibi ꝑlixior erit sermo dño cōcedēte. ꝛ aliqd tactuz
est. in. 7. in qōne de rōnibus seminalibus.

Quinto de cognitiua qūo est actiua sue cognitiōis. ꝛ
etiā obm. ꝛ quomō duo actiua pnt ꝓcurrere
ad eundē effectū alibi diffusius habet. Et ꝑ hoc vitantur
icōuenientia que cōsequūtur in ponendo inte^m oīno passi
um. Similr ꝛ que vident seq ponēdo ipm pure actiuuz.
Ita. s. ꝙ obm nihil agat ibi. vtriqz videt Aug^o. attribuere
actiōem. 9. de tri. a cognoscēte ingens ꝛ cognito parit noti
tia. Quomō. n. itellectio calozis ē a caloze solo: vt ab agen
te equoco a quo ē calor rel^is genitus: vt ab agēte vniuoco:
cū itellectio simplr sit perfectior omni caloze genito. ꝛ im
possibile ē aliquē eiusdē agētis effectū equocū eē nobilio
rem effectu vniuoco. qz tūc eēt nobilior agēte. Quomō ēt
vilificat nā aīe: qz sensibilia: imo fantasmata sensibilium
cānt effectiue pfectionē. ita nobilē aīe respcū cui^o aia tm̄ ē
receptiua. Alia icōueniētia alibi ꝑdicta ꝗ omitto.

Sexto de appetitu itellectiuo te^r ꝙ simplr est actiuus.
Nec ponētes ipm eē passiuū mere ab ipso obo
vnr verā vel totā saluare posse libertatē in hoīe: sz tm̄mō
vt videt necessitatē sic pcedēdi: sicut ꝛ calor in calefiēdo:
aut solūmō a casu posse alr eē. sicut dnr nō esse in potesta
te nostra que cognoscēda ꝑmo occurrāt. sed hec de vo^tc a
multis multiplr sunt improbata q̄ nō oz hic in spāli: sz ali
(bi explanare.

In fine generalr dr ꝙ nulli nāe negādū est aliqd qō
positū pfectōis esset in tali nā: nisi oñdatur aliūde ꝙ talis
pfectio illi nō inest: qz semp nā facit qō meli^o est qñ fuerit
pole ꝛ nō deficit in necessarys. Creature cōmmiter ꝑdu
cūtur in eē carentes aliq̄ pfectiōe ad quā nate sunt attin
gere. puta aiata cōiter in impfecta q̄titate. sine etiā operi
bus aīe. Alia vero quedā sine qualitatibus ꝑprys: q̄dam
sine ꝑprio vbi. Si daretur eis ꝑn^m actiuum respectu talis
pfectionis ad quam nate sunt simplr essent perfectiores:
qz min^o ab extrinsecis dependentes. ergo qñcunqz nō appz
ꝙ talis n^a nō habz ꝑn^m actiuum respectu talis pfectionis.
imo magis videt ꝙ hz: hoc simplr cōcedendū est: qz ꝗ di
gnificat naturā. ¶ Contra. quare ergo nō statim dicūtur
pfecta fm oēm perfectionē possibilē: qz hoc magis digni
ficaret nām. ¶ Item natura ꝑportionauit actiuū ꝛ passi
uum in vniuerso nō semp idem respectu sui: sz aliud respe
ctu alteri^o: sicut vr maior cōnexio in rebus: ꝛ ita vlr dabi
tur respectu pfectionis polis in quocūqz aliquod agēs: sz
aliud ab illo poli. ¶ Cōfirmat: q̄re enī nō vnicuiqz dedit
natura ꝑn^m actiuum respectu omnis perfectiōis sibi possi
bilis: vt sic auferat cōnexio corū fm actionem ꝛ passionē
mutuā? ¶ Ad ꝑmū respōdeo. Si causalitas auferatur nō
haberēt oēm perfectionē cuius sunt capaces. si aūt statim
fieret quodlibz vniuersalr perfectuz q̄tum posset perfici
vel aliud a ꝑducēte videret esse cā alicui^o in alio. ¶ Con
tra. si ipm met est cā perfectionis ꝑprie: q̄re non a ꝑncipio
se sūme perficit? ¶ Rño. quia natura quecunqz requirit
successiōem in aliqbus operationibus ꝑpter impfectionē
vtutis agentis respectu effectus ꝑducendi. Ita est ꝗ. ver
bi gra. Si qlibz homo generaret perfecte quātitatis ꝑpe
nō haberet rōnem cause saltē in actu respectu q̄titatis ꝑ
prie: nam tantā nō posset causare nisi per motū augmēta
tiōis. imo per multos motus ꝓnter. ¶ Ad scōm. nūquam
actio vniuoca facit cōnexiōem actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ in vni
uerso. Nec videt phs ponere tale agēs ꝛ effectū essentiali
ter ordinata respectu talis terty: sed fm equiuoce agētia
ꝛ effect^o est essentialior cōnexio. ¶ Cōtra illaz equocatio
nem pōnis in vno: nō aūt vniuocatiōez. ergo magis tollis
cōnexionem. ¶ Rño. cause essentialr ordinate respectu
terty effectus aliū habet ordinē in causando fm ꝙ dcm̄ ē
in scōo. in qōne de statu causarū. Et ista ē essentialis cōne
xio vniuersi forte: siue vltima causa sit vniuoca: siue equi
uoca cū suo effectu. Et hec cōnexio ita saluat. ponendo in
eodē rōnem vltime cause respectu effectus: sicut ponēdo
in alio. ¶ Contra. sicut in eodē possunt concurrere rō cau
se imediate ꝛ effect^o: quare nō ita ratio cause posteriozis ꝛ
ꝑoris. ꝛ sic nullus ordo causarū videt necessarius ꝑter pri
mam. cuius ratio nō potest concurrere cum rōne formali
alicuius posteriozis cause. ¶ Rño. rō posteriozis cause: ꝛ
alicuius ꝑoris bene possunt cōcurrere in vno supposito: ꝛ
forte in vna natura si habeat vnitiue plures gradus per
fectionis ꝑncipiatiuos eiusdem effectus: licz non sit oīum
causarum ordinatarum: quia alicuius illarum ratio tātaz
perfectionē absolutā requirit in qua fūdetur ꝙ illa nō po
test esse in eodez in quo est alia minor in qua fundat ratio
secunde cause posteriozis. hec in partib^o exēplis extremis

ꝙ voluntas ꝗlicit sit

a cause cōit tm̄ ꝛ ē cau aliq̄ pfectōe

Nō ꝗ ꝗ nutr ꝗ debeat

ꝗ itellig nō sit oīno passiu nec pure acting

Nō

UNIVERSIDAD DE MURCIA

satis patent. quō. n. in boue generāte possit eē pfectio solis
fm quā cooperatur boui generāti.

Ad illa que iducūtur pro pma opione. ¶ Ad primuz de. 7. physicoz. querit. n. qūo cōtradictio est: q aliqua passio homogenea qualis est mouere localr isit alicui toti integ̃ siue q̃titatiuo pmo scōm q pmo cadit in diffōne vl is. in pmo posteriozū. ⁊ cū hoc primo fm q pmo sumit in. 5°. physicoruz. put opponit ei qō est fm partē itegralem. Et de solo tali toto quātitatiuo p bat Az. q nō pōt moueri a se pmo: vt pmo accipitur quādo ppria passio dicit pmo iesse ppro subiecto. Tale enim predicatū nunq̃ remouet ab illo cui pmo inest, ppter hoc q oppositū eius iest alicui qō nō recipit predicationem illius pmi subiecti. pars aūt q̃titatiua non recipit pdicationem totius q̃titatiui: licz idem totum vniuersale pdicet de vtroq̃ in homogeneis. ergo totū qō pmo mouet sic accipiēdo pmo nō gescit ad getem partis. i. nō caret pdicato pmo iherente: qz pars que nō est illud totuz caret illo: sed omne totū gescit ⁊c. qz est diuisibile. Et ita sumit alterum apud arist. pro illo qō nō recipit pdicationē pmo moti. Et ly ad tenet cōsecutiue nō causalr. Qz si fiat sermo p ablm absolutū p te gescēte ⁊c. dz exponi per si: nō per qz: licz. n. maior esset vera cū quia: tū minor est falsa. Qz ergo vanuz est arist. adducere h ad cōclusionē hāc generalr. pbādam qō nihil mouet se: cū in simplicibus motis nihil valeat: sic in potētys aīe. Cum etiā in quibuscūq̃ quātis nihil faciat cōtra hoc q aligs ponit: nam si ignis est causa effectiua p ppry calorīs. licz ille totus se totū faciat calidū. ⁊ ita idē primo mutat vl mouet se vel agit in se accipiēdo p: sicut accipit in. 5. phycorum. nō tamē ille ignis pmo facit se calidū accipiēdo primo fm aliam significatiōem: qd mirū: qz vndecūq̃ fiat: nec ille ignis particularis quantus est. sic prio calidus. segtur. n. cōtradictio: q. s. nō ē calidus si pars eius sit nō calida. ⁊ q est calidus si pars eius sit nō calida. Primū segtur ex pmitate scdo modo. 2m ex pmitate pmo modo. ¶ Quid g̃ ē calidū pmo: vl calefacit pmo. sicut primo notat iherentiam ppie passionis ad subiectum. ¶ Rño. nullius propie passionis consueuit hactenus assignari primum subiectum aliquod singulare: sed vniuersale: qō abstrahit ab omni quāto: ⁊ equaliter saluatur in hoc toto: q̃to homogeneo. ⁊ in eius parte. Et verū ē q ab illo vniuersali nunq̃ remouet si aliquid nō sit calidum de quo istud vniuersale nō predicatur alia circūstātia. Hanc respōsionem ⁊ plura de equiuocatiōe eius qō est pmo: quere in loco supra signato. ¶ Ad 2m de actu ⁊ potētia dicit q in mouēte se quādoq̃ sunt plura dria fm iten^cm. fm quorū vnū mouet. ⁊ fm alterū mouet. Et ita nō pmo mouet idem seq̃o ad precedēs ar^m. Nec fm idē est in actu ⁊ in potentia quo ad istud 2m ar^m. Nec fm idem ē fundamentū relonū oppositarum quo ad 3m. Exemplificat de vo^te mo^te se: quia ē appetitus. ⁊ est liber. ⁊ iquantuz liber mouet. ¶ Contra istud arguit: quia differētia itentionis nō ē in re: nisi in potentia fm istos: completiue aūt ⁊ in actu ē ab itellectu tū si que aūt differētia requirit in aliquo ad mouere se. cum ille sit effectus realis. oz q illa differētia sit realis. qz realis effectus nō depēdet ab actu rōnis. ¶ Item si quecūq̃ species cū habeat genus ⁊ differentiā que differūt inten^ne fm istos: poterit quecūq̃ species fm formā dria mouere: ⁊ fm formā generis moueri. ¶ Item totū essentiale ē minus vnuz q̃ istud in quo est tū differētia iten^nis: quia partes eēntiales realr sunt diuerse ⁊ verā compositionez realem faciūt: ⁊ tamē in tali toto eēntiali nūq̃ forma mouet materiā. ergo multo magis nec hic. ¶ Item ppria passio recipit in subiecto iquantū est in actu per differentiā specificā ppriā. Quod pbatur. Tum qz alias nō iesset subiecto pmo si iesset sibi fm aliquid in itellectu eius. ⁊ nō fm aliud: sicut homo nō pmo viuit: licz per se viuat ex. 5. c. de per se. Tum qz si iquantū habz formā generis iesset sibi illa passio cuilibz sub genere iesset. ⁊ ita nō eēt huic ppa. aut si ex aliquo impedimento aly nō iesset saltē generi in isto pus natura iesset q̃ illa forma itelligeretur determiari p formā drie. ¶ Ex hac pbata arguitur vltra: cuz multa ad que aliq̃ mouet se sint ppie passiones eorum mouebūtur ad illa iquantū sunt talia per differentias ppias nō soluz iquantū includūt genus: sic enim ad illa mouebūtur quomodo illa recipiunt. ⁊ cōstat q agāt iquantuz sunt in actu per formā. ergo fm idē re ⁊ rōne: vt fm imediataz rōnem ab^tam agūt ⁊ patiuntur. ¶ Propter istā rōnem specialiter que posset bñ declarari pōt dici aliter ad arg^m: q si potentia accipiat put opponit actui quomō sermo habit^r est de ipsa in pmis duabus qōnibus bui^r. 9. nūq̃ idē simul est in potētia ⁊ in actu fm idē: nam quādo est aqua calida actu: tūc nō est actu frigida: sed potētia tū. Et cum arguit si est motiua sui ad frigiditatē. ergo ē in actu talis quale est mobile in po^a. fallacia ꝓtis est. itelligendo de actu formali. nō. n. segtur. sol ē trāsmutatiuus materie per putrefactionem ad formā vermis. ergo sol est in actu vermis. Si enim ad agendū effectū sufficit pfectio actiua quādoq̃ eiusdez rōnis cū illa que ē in effectu quāto magis sufficit excellētior. ⁊ sic agens quodcūq̃ equocum ē in actu respectu effectus nō formalr habēs actum similē: quia tunc nō esset agens equiuocū. Sed virtualiter habens. quia. s. formalr hz eminētiorē. ¶ Scōm qd igit ē in po^a. ⁊ fm qd in actu. ¶ Rño. est in po^a fm terminū motus in actu fm pn^m actuum equoce respectu termini. Si aūt potentia accipiatur vt dicit relationem pncipij quomō dcm ē de ipa in. 3. ⁊. 4. q. 9. bui^r. aut dicit relonem pncipij ad pncipiatum: aut ad aliud pncipium. quomō pmo distinctuz est in solone questionis. 3. ar^l°. 2°. Si ad pncipiatum si illud dicatur actus cōcedo q nihil idē essentialr est potētia ⁊ actus: quia nulla vna essentia seipsaz pncipiat ppie effectiue: nec in quocūq̃ genere pncipij. ¶ Idem tamē suppo^m pōt in se habere duas naturas: quarū altera sit pncipium actiuum. ⁊ altera pncipiatuz. ⁊ ita est in potētia. hoc est potēs p pncipiū actiuuz ⁊ in actu: siue actus ppter pncipiatū. Sed isto mō nō consueuit cōmuniter accipi actus pro acto. Si autem potētia dicat relonem pncipij ad actū: vt ad aliud pn^m intrinsecū. tūc accipere q in nullo vno supposito est ytrūq̃ ē accipere qō nulluz suppositum est sic pdicamētale. ⁊ ita nulluz suppositū erit compositū ex pncipio potētiali ⁊ pncipio qō dicit actus: qō est falsum. Si tādem po^a dicat relationē pncipij passiui ad pncipium actiuū: qō dicit esse in actu. s. actiuo: nō autez dicitur actus. tūc accipere qō nihil idē est in potētia ⁊ in actu nō est nisi sub alys terminis exprimere istud: q nihil idē est actiuuz ⁊ passiuum. ⁊ nō ē pbatio a pori. Sed ē petitio: idem accipiendo sub alys terminis ad pbatiōem sui ipsius. ¶ Ad cōfirmationē de cōtrarietate agentis ⁊ patientis: licz ex dictis in qōne 6^a. ad pmū ar^m p3. q ibi stricte sumitur actio: quo etiā modo fm predicta nihil agit in se: pōt tamē dici q sicut agēs assimilat sibi passum in fine. ita cōtrariatur sibi in pncipio actionis. Quādo autem equoce agit nō assimilat in fine formaliter: sed virtualr tū: q̃tum enim ad esse formale effect^r talis imitat causam nō ppie assimilat. ita in pncipio cōtrariat passo virtualr pro quāto habz in virtute formā aliaz formaliter contrariā forme passi. Et talis cōtrarietas sufficit ad actionem. sic tū contrariantur actus viciosi habitui vtuoso: quē tamē corrumpūt. p3. z. ethicoruz. ¶ Cōtra responsionē istā que in hoc stat q acti^m est in actu vtuali ⁊ idem est in potētia receptiua formalr illius ad quod est illa vtus. Arguit triplr. ¶ Primo sic. qō ē in actu fm aliqd formalr nullo modo est in potētia ante actū ad actuz simi

T.c.ii. T.c.i. T.c.z3. ca°.z.

lem.ergo nec qd̄ est in actu virtuali ꝓm aliqd est in potentia ad illud formalr.aĩs pz:quia tũc duo actus eiusdẽ speciei possunt eidez ĩesse.ꝛnã ꝓbatur. Tum qz actus in quo est alius virtualr pfectior est illo formali qui est in virtute eius.g̃ perficit magis subm.z ita tollit potẽtiã ad formalẽ magis q̃ alius formalis.Tuz qz frustra videt in fieri illa perfectio formalis ꝓbabita ista virtuali:quia per formalẽ nõ fit perfectius illud qd̄ recipit q̃ ꝓus. Tum 3º qz tunc videretur deus posse esse in potẽtia receptiua multarũ pfectionũ que sibi formalr nõ ĩsunt:licz virtualiter insunt.solet iã videre eẽ in potẽtia passiua ad formas generabiliũ: quas hz aliquo mõ vtualr. ¶ Scdo arguit sic.actiuuz qd̄ cũq̃ ĩmediate respicit passiuuz tale in cõmuni. Et ideo respicit per se qlibet in quo reperit rõ talis passiui: sicut supra ꝓbatur in ꝓmo articulo solonis:nullum aũt illoꝝ que ponũtur actiua respectu sui hz rõnez actiui respectu passiui alterius a se:qd̄ tñ est passiuũ eiusdẽ rõnis.g̃ nec est actiuum respectu sui.ꝓbatio minoris.aq̃calida aliud frigefactibile approxiatũ nõ frigefacit:sz calefacit.g̃ nõ ẽ vẽ actiua respcũ sui:sic nec respcũ alteri⁹.sic cognitiua vel appet^{iua} in alia po^{a} nõ pot cãre actuz cognoscẽdi z appetẽdi:que tñ alia capax ẽ illius. ¶ Confirmat rõ ista:qz vbi m^{m} esse esse actiuũ eguocũ:sicut de sole respectu generabiliũ pz q̃ eqnocatio agẽtis non tollit rõnes generales actiui que videtur esse agere tñ in aliud:z in qõcũqz aliud passiuũ approximatũ.nõ.n.sol se trãsmutat ad formã vermis:ꝓm aliam mãm.z hoc quãcũqz eq̃ dispositã z approximatazz. ¶ Ad istud 2^{m} cũ arguit q̃ actiuũ eguocũ ageret in aliud a se:sic agit in se. ¶ Rñ⁰.qñ est essentialis ordo iter duos effect⁹ eiusdẽ agẽtis ĩquantũ sunt ab ipso licz neutrũ illoꝝ sit cã. alteri⁹:nõ tñ pot tale agẽs effectũ posteriorẽ cãre nisi ꝓus nã causet effectũ porẽ.Ex^{m} de pore parte radij z posteriore.tenẽdo q̃ totus radius sit ĩmediate a lumioso: vt a cã. nũc aũt effectus cãndus in ipso in quo est pfectio actiua:z effect⁹ cãndus in alio:vt in aq̃ calefacta sic se hñt.iõ nõ potest frigefacere aliqd nisi ꝓus frigefaciat se. ¶ Sz hñ deficit:qz aq̃ cãt frigiditatẽ in alio per effectũ frigiditatis ꝓprie nõ per seipsam. ¶ Scdo.hñ nõ se extẽdit ad potẽtias apprehẽsiuas z appetitiuas.iõ stude pro alia rñsione:q̃ assũptũ ẽ verũ de agẽte actõem trãseũtẽ nõ ĩmanẽtem. ¶ 3º arguit p istantiã:qz ꝓm dictaz rñsiõem diceret oẽm actiõem in aliquo eẽ a se equoce agẽte. puta q̃ lignũ calefacit se:nõ aũt ignis:sz ẽ tñ sine quo nõ:sicut ponũt aliqui de obo respectu potẽtie:qd̄ ẽ tñ sine quo nõ respectu actus. ¶ Confirmat istud.nõ.n.magis repugnãt actus z po^{a} in vno q̃ in alio.Si g̃ alicubi reperit actus cũ po^{a} sine repugnãtia eoꝝ vbiq̃ repiet.z si alicubi neget repugnantia eoꝝ vbiq̃ neget.z tũc nihil vr eẽ p qd̄ ĩprobet q̃ qlibet cũ hñ q̃ est in po^{a} ad aliqd: est tñ in actu respectu eiusdẽ in actu suffi^{tc} ad agẽdũ illud. ¶ Iuxta hoc addit q̃ ꝓncipia meta^{ca} q̃ sunt vlissima nullo mõ sunt in quocũqz pticulari negãda: ꝓpter quãcũqz difficultatẽ spãlẽ ĩcidentez Si.n.in vno negent.z in oĩb⁹. Et ita ex ignorãtia vni⁹ cõclusiõis negarent ꝓn^{a} z alie cõclusiones multe:quẽadmodũ si qs ex aliq̃ ignorãtia cõcederet idẽ posse eẽ albũ z nõ albũ ꝓmũ ꝓn^{m} simplr negat:qz eadẽ est rõ in istis z in alys ad pdicta gria ¶ Ad ista que difficilia vñr rñderi pot. ¶ Ad ꝓmũ q̃ cõsequẽtia nõ valz.q̃cũqz.n.rõ assignaret p aũte de actibus eiusdem rõnis pro ꝛsequẽte nõ concluderet.s. de actibus alteri⁹ rõnis. ¶ Ad ꝓmã ꝓbatiõem cõcedatur q̃ pcise sumẽdo vtrũqz actũ.s.virtualẽ z formalẽ vtualis pfectior ẽ qñ tñ est limitat⁹ nõ ẽ ita pfectus:vt oẽm potẽtiã subtiexcludat respectu formalis:qz ille formalis aliq̃ pfectio est inq̃tũ distinguit a vtuali.z ita ꝓm illũ ꝓpriuz gradũ eius nõ pficeret subm qd̄ hret solũ vtualẽ. Per hoc ad scdaz ꝓbationem q̃ pfectio minor non supfluit in aliquo:qd̄ p hz maiorẽ perfectionẽ nisi illa maior oez gradũ pfectiõis cõferret q̃ hret subm habẽdo illã maiorẽ cũ minore. z hñ nũ q̃ est qñ illa maior ẽ limitata:qz oĩs limitata minor est seipsa cũ alia. ¶ Cõfirmant iste respõsiones.pz.n. q̃ substãtia quecũqz precise sumpta pfectius ens ẽ quocũqz accidẽte suo pcise sumpto:nec tñ actus subẽ tollit potẽtiaz ad accidẽs:nec supfluit accñs:qz substãtia cum accñte pfectior est q̃ substãtia sola. ¶ Ad 3^{am} ꝓbationem pz:nã actus virtualis in deo ĩfinit⁹ est.z ideo si per ĩpossibile formalis inesset nullo mõ eẽt pfectior:qz finitũ cum ĩfinito nihil maius est ĩfinito solo.sed qd̄ addit ibi de sole.rñdeo generalr ex rõne actus virtualis z formalis nũq̃ est repugnãtia q̃ ĩsint eidẽ:quia tũc vbiq̃ esset repugnãtia. Potest tñ vnus eẽ in aliquo:cui ali⁹ repugnat ex alia cã.nõ tamẽ qz habet aliũ actum:sicut in ꝓposito calidũ esse formalr repugnat soli:qz est ꝓpria qualitas corporis corruptibilis. z per ꝓns nõ ẽ sol subz capax eius. Nec ignis capax albedinis q̃ ẽ ꝓpria qualitas mixti: sed nõ ideo ẽ sol nõ capax caloris: qz ẽ calidus vtualr.pz.n.q̃ saturnus qui po' frigidus virtualr nõ magis est capax caloris formalr q̃ sol.vñ oĩa talia art^{a} ꝓcedũt ꝓm nõ cãm: vt cãm. Nã vbicũqz vnus istoꝝ actuum iest:z alius nõ potest iesse nõ est cã impossibilitatis: qz ali⁹ iest:sz ex alia cã spãli que si staret sine illo alio actu ad huc esset causa eiusdẽ ĩpossibilitatis. ¶ Per hoc pz ad 3^{m} .s.ad istantiã illã.nã cõcedo q̃ actus talis z talis siue act⁹ vtualis z potentia ad formalez oĩno in nullo repugnãt:qz tũc vbiq̃ repugnarẽt.pot tamẽ alterũ illorum alicui 3º repugnare cui alter iest:z alicui 3º nõ.z alicui 3º vtrũqz repugnare. Et ꝓm hoc qñq̃ neutrũ pot iesse:quãdoq̃ vtrunq̃: qñq̃ hoc sine illo:quãdoq̃ ecõuerso. ¶ Qz g̃ dicit:qz tũc nõ restat.vñ ꝓbet q̃ lignum nõ calefacit a se:sed ab igne. ¶ Rño.vñr isti ex defectu argumẽti ad ꝓpositũ suuz dimittere partẽ opponẽtis:z assumere partẽ respõdentis:sustinẽdo impossibile. ¶ Jaz.n.ad hoc vertit disputatio: vt cõtra talẽ solutionẽ arguens. pbãdo q̃ lignum nõ calefacit se. ¶ Et dico q̃ ad hoc nõ acciperẽ argumẽtũ ex repugnãtia actuum predictorũ in eodẽ:sed aliũde.Et ille ꝓmis se precise nihil cõcluderẽt contra me in alys:que dico a se moueri.Qd̄ additur de ꝓncipys metaphysicis.verũ est q̃ sunt vlissima:sed nullũ illorũ in aliquo singulari recipit istantiã.Signũ enim est sermonũ verorũ cõfesse se habere his que apparẽt:sed quomõ dicetur illud esse ꝓncipiuz ad quod tot absurda sequunt. Nõ credo q̃ arist.posuisset aliquod complexũ eẽ ꝓncipiũ nõ solum ꝓmũ:sz nec decimũ: ex quo in multis singularibus euidẽtia absurda sequerentur.si etiã illud est ꝓncipium primũ metaphysicuz.s. nihil idẽ pot esse in actu virtuali.z in potẽtia ad actũ formalez: cuius ille virtualis sit ꝓncipium effectiuũ.si inq̃ est principium ꝓmũ metaphysicũ.scio q̃ illud non est in metaphysica Aꝝ.scriptũ.Si ipsi habeãt aliam metaphysicaz:quo⁹ soli isti talẽ itellectum habuerũt q̃ terminos istius principij capere poterãt:omnibus alys non potentibus capere: quia si caperẽt terminos:z istud esset: vt ꝓncipium primũ statim huic acquiescerẽt:quod tamen multi non tñ non capiunt vt principiũ.ĩmo dicũt simpliciter falsum ꝓ multis eius singularibus. ¶ Ad 3^{m} ꝓncipale pro opione ꝓma de relonibus oppositis.dicendũ q̃ sicut dcñ est in solutione.3.q.hui⁹.9.articulo.z⁰.alia est relatio ꝓducentis ad ꝓductum.Alia ꝓncipij actiui ad principiũ passiuum q̃ ambo sunt ꝓncipia respectu eiusdẽ ꝓducti. ¶ Prime due relationes nunquam insunt eidem supposito. nihil enim seipsum gignit:nam tũc quando non esset esset: sed nec fundantur iste in aliqua vna natura limitata: quia natura limitata nunquam se totam non diuisam communicat pro ducto supposito. z^{c} due relationes quandoq̃ possunt in vno supposito: et in vna natura fundari: quia sic relata

ꝓpter idez nõ ꝓducit

ꝓducentis ad ꝓductũ
actiui ad passiuuz bene
:| z toes oppte

UNIVERSIDAD DE MURCIA

nõ dependẽt essentialr vnum ab altero: sed tũ accidentaliter hoc vt faciat.illud vt recipiat aliqd ab isto:non vt sit ab illo in ꝑmis relonibus ꝓductũ fm illud qõ est in creaturis dependet a ꝓducẽte ipole est eandẽ nãm a se eẽntialiter dependere.nõ autem est ipossibile idẽ a se dependere quantũ ad aliquã perfectionẽ accidentalez:siue fm quid. ¶ Posset alr dici q̃ due relones reales opposite quãdo ĩsunt eidez ꝑus illi ĩsunt due relones dispate.puta duplex respectus ꝑncipij respectu eiusdẽ ꝑncipiati quã forte consequitur relo mutua ꝑncipij ad ꝑncipiuz. ¶ Sed hec rño duo dubia supponit.vnũ q̃ ille disperate sunt ꝓnes oppositis.Aliud q̃ talis ꝓnitas aliqd facit ad hoc: vt opposite possint ĩesse.Si.n.ex se repugnarẽt etiã disperate alie illã repugnãtiam nõ tollerent. ¶ Potest ergo dici q̃ sicut natura oĩno illimitata potest eẽ fundamẽtũ relationũ oppositarũ ꝑmarum ꝓducẽtis ⁊ ꝓducti:licz nõ cause ⁊ causati.qz tũc idem a se essentialr dependeret.ita natura aliqualiter illimitata pot esse fundamẽtũ duarũ oppositarũ istarum zar que minꝰ repugnãt:quelibz aũt natura que cuz ß q̃ ẽ receptiua alicuiꝰ pfectiõis:ponit etiaz actiua respectu eiusdẽ.ponit aliquo mõ illimitata inq̃ntuz ꝑhẽt illam virtualr.iõ ⁊c. ¶ Cõtra illud arguit.opposita omnia ĩcludũt ꝑdictoria. ergo si eidẽ ĩsunt relones opposite eidez ĩerunt ꝑdictoria. ¶ Itẽ.z.physicoꝝ.mã nõ coincidit cũ alys causis:nec in idẽ spẽ.nec in idẽ nũero. ¶ Ad ꝑmuz pot dici q̃ relatiua nõ ĩcludũt repugnãtiaz.vñ relatiua sunt: sz rõne fundamẽtoꝝ iter q̃ ẽ eẽntialis dependẽtia. Alr dr q̃ alia a ꝑdictorys nõ sunt formalr opposita:nisi in abstracto. maxime si ꝑria eẽ simlr nõ sit ꝑdictio.vt gdaz dicũt. ¶ Ad zm inte' de mã ex qua nõ in qua:et efficiẽte quocũq̃. vel si de mã quacũq̃.tũc de agẽte vniuoco:nõ de vtroq̃ generalr simul.De mã ex qua satis vr Aꝝ.log: quã ponit cãm vnã in nãlibus.De alys que adducũtur fm ꝑmã opionẽ in specialiꝑus dcñ ẽ illa ꝓbãdo:sz in aligbus tãgunt aliq̃ ꝓbationes ad quas restat rñdere:cum adducũt dcñ Aristo. 8°physicorũ de graui ⁊ leui.breuiter pot exponi de graui inq̃ntũ cõsideratur ꝓcise vt nãlr mobile:nõ autẽ vt bñs ꝑnm actiuũ mouẽdi.sic.n.ẽ in poa accñtali ad mouere: sic sciẽs ad specularis:⁊ quo idẽ re ẽ ꝑnm actiuũ ex quo: hoc ẽ mobile nãlr:aliud tñ rõne: tactũ ẽ in.7°in qõne ō rõnibꝰ semialibus.rõnes autẽ in.8°.physicoꝝ.nõ pbãt simplr q̃ graue nõ mouet se:sz q̃ nõ mouet se agẽdo vniuoce:vel nõ sicut aĩal:qz nõ bz ꝑnm sistẽdi suũ motũ:nec ad drias ꝑrias mouet se:sicut aĩal.ita q̃ illa arta aliqd cõcludũt de vitate ⁊ ĩtelligẽda sunt fz determiatõem eiꝰ sequentẽ:sicut in alys locis.vbi arguit:⁊ postea determiat. ¶ Ad illud qõ additur de motu aĩaliũ pot bñ ꝓcedi q̃ aliq̃ ꝑs gescẽs localr alterata tñ mouet localr alterã partẽ sibi ꝓiunctã pellẽdo. ⁊ deide mouet a ꝑmo pulsu trabẽdo. ⁊ sic q̃ ille motꝰ non fit a moto nisi ꝑ partẽ.et ille ꝑtes trabẽs ⁊ pellẽs sunt due partes cordis nõ ꝑs supior corꝰ. ⁊ iferior in saltu: sicut ꝓbat supra. ¶ Postea adducit Aꝝ.de.16.de aĩalibus de semine ß expo' fm quãdã excellẽtiã actiõis ex ꝑte seminis maris.nõ q̃ illud ꝑcise agat.Tuz qz quo tũc fetꝰ qñq̃ assimilat matri. Tũ qz eiusdẽ spẽi est semẽ vtrũq̃. actio sequtur formã.Tũ qz.7.huiꝰ.ca.6.equꝰ ⁊ asina quodã mõ sunt mulus. ¶ Ad illa q̃ adducũtur de cognitiuis.ꝑz rño si ponat:tã potentiã q̃ obm eẽ actiuũ respectu actus cognoscẽdi. ¶ Ad illud de accñte cõi nõ cõcludit ꝑ cognitiuas tenẽdo ꝑdictã sniaz. ¶ De appetitu rõnali rñr in seq̃nti qõne quo est sufficiẽs causa sui accñtis cõis. ¶ Ad auctoritatem Aꝝ.3.de aĩa. dr q̃ appetitꝰ si intelligit de rõnali mo' metaphorice.mouet aũt ꝑpe effectiue:nec ẽ icõueniẽs q̃ ĩ illa breui lra equocet moueri.ita ĩuenirent exa multa in libris eiꝰ.ĩ ꝓio physicoꝝ.prima ꝑ.nõ sunt ex alys:nec ex alterutris:sed oia ex ipsis.quomõ sumet ex vniuoce si bñ videantur ꝓbationes istorũ membroꝝ. ¶ Confirmat illa rñsio ĩ.iz.metaphy.ca.4.a.mouet vt amatũ ⁊ desideratũ. finis.s.Sed hoc ẽ mouere metaphorice:qz finis ĩquantuz finis nõ est efficiẽs.ergo moueri sibi correspõdẽs ẽ mouere metaphoricũ. ¶ Per ß rñr ad auerroym in ꝓmẽto sup illud.iz.supra allegatũ.q̃ flz dicit:nec in hoc exponit Aꝝ. q̃ nec ibi nec alibi ĩuenit ponere q̃ amatũ duplr mouet.s. ꝑpe ⁊ metaphorice.De ß q̃re in.6.in qõne de vno.

Ad argumenta ꝑncipalia. ¶ Ad auctoritatez Aꝝ.ß.ꝑz q̃ soluit seipsaz:qz.n. addidit ĩquantũ sil'natũ:qz abre noluit dre nihil mouet se ipsum:sed cũ determinatõe inquantuz ⁊c. ⁊ sumit simul natũ ꝓ idẽ.vt ꝑz ꝑ ꝓbationem.vnuz.n. ⁊ nõ aliud. ⁊ sic in diffõne potẽtie actiue nõ posuit abre trãsmutãdi aliud: sz addidit:aut inquãtũ aliud. ¶ Ad zm dico q̃ bito termino agẽs nõ agit:nõ habito etiaz ⁊ ĩpediri pot: ne agat per vtutem ꝑriã fortiorẽ.Si etiã nõ est tota cã actiua:sz aliud cũ ipso si illud aliud nõ assit.nõ agit.si etiã nõ bz in qõ vel circa qõ agat nõ aget.Si iterũ alia actio nãlr ꝑsupponat sue: illa nõ posita nõ aget.Si tandẽ ẽ liberũ ex se potẽs nõ agere. vno istoꝝ sex modorũ pot saluari de quocũq̃ motiuo: quare nõ semꝑ mouet se.Exemplũ ꝑmi.graue quãdo ẽ in cẽtro.Exm scõi.aqua buliens ꝑnte igne calefaciẽte nõ frigefacit se.Exm terty in cognitiuis.tenẽdo ⁊ obm ⁊ potẽtiã agere.Exm quarti ⁊ gnti.nihil itelligens nihil vult cõiter. Exm sexti.itellectu oñdẽte aliqd volũtas pot illud nõ velle.Et sic generalr ꝑz solo illius argumẽti.

¶ Palã quia ⁊ potentiarũ alie erũt irrõnabiles alie cuz ratione.quapropter oẽs artes ⁊ sciẽtie factiue potentie sunt. Tex.commenti.III.

¶ Questio. XV.

Trum differẽtia quaz assignat arist. inter potentias rationales ⁊ irrationales sit cõueniens.s.q̃ ille sunt oppositorum alie vnius oppositi. ¶ Arguitur q̃ non.ꝑmo de rõnalibꝰ sic.bñs potentiam pot illud cuiꝰ ẽ illa poa.ergo posz aliqs in opposita. ¶ Dr sicut vr arist.rñdere in lra:q̃ nõ bz potentiã faciẽdi opposita sil'licz habeat potentiã simlr ad opposita. ¶ Cõtra.in isto nũc in quo ẽ vnũ oppositũ:q̃ro an possit in eodẽ nũc aliud ineẽ: aut nõ. si sic habet ꝓpositũ:vt vr.q̃ opposita simul.Si nõ.ergo potentia ista in hoc nũc non est nisi vnius oppositi. ¶ Item.zo sic.non ẽ potẽtia que nõ pot in aliqd. illa aũt q̃ est oppositorum cũ nõ possit simul in opposita nõ vr posse in aliqd: nisi determinet:sicut arguit in lra.in.4.cap.determinata aũt nõ videt esse nisi vniꝰ.ergo inq̃ntuz poa tñ vr eẽ vnius. ¶ Itẽ 3°.si sic.tũc seq̃ret q̃ volũtas posset in oppositũ finis:⁊ posset in malũ sub rõne mali:sicut ⁊ in opposita istorum.ꝑñs flm:qz in.iz.hꝰ.ca.8.dicit Arist.liberis nõ licz q̃ contingit ferre ⁊c. Cõtra aliud mẽbrũ.s.de irrõnalibꝰ.primo sic.sol pot in oppositos effectus in istis inferiorib': dissoluit.n.glaciẽ ⁊ ꝓstringit lutũ:tñ potẽtia eius ẽ irrõnalis. ¶ Itez ĩfra.ca.7.vult philosophꝰ q̃ omnis potẽtia est cõtradictionis.⁊ declarat etiã in actiuis. ¶ Item rõnalis fz arist.nõ opponit esse oppositoꝝ per se. Sed vniꝰ per se vt habitꝰ:alterius per accñs:vt ꝑuationis.sed potẽtia irrationalis sic pot eẽ oppositorum.frigus enim est causa per accidens calozis.⁊ ꝓuciens pilã ad parietẽ est causa resilitionis.ergo nõ est differẽtia dicta ꝓueniẽs. ¶ In oppositum est philosophus in littera.

Ad istam qõnẽ tenẽdo drias esse bñ assignatã ꝑmo videndum ẽ quo sit intelligẽda.deide que sit eius cã. ¶ De ꝑmo sciẽdũ est.q̃ potentia actiua cuiuscũq̃ ẽ:siue actiõis siue termini ꝓducti. sic

T.c.36.
T.c.70
T.c.42
T.c.28.
T.c.3.
T.c.3.⁊ 10.⁊.19.
T.c.10.
T.c.52.
T.c.17.
T.c.3.
T.c.3.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

ē illi⁹: ꝙ manēte nā eadez nō pōt ipsa esse actiua alteri⁹: ꝗz cui⁹ ex se pōt. frigiditas. n. manēs frigiditas nō pōt esse calozis actiua: nec elicitiua calefactiōis si nō est de se actiua: qz qcqd circa ipsaz fieret: licz aliud posset aliqd facere ad eē calozis: nūqz frigiditas faceret ad ß. illa ergo po⁹ actiua dr̄ eē oppositoꝝ siue ȝriozū: siue ȝdictozozū ꝓductozum q̄ manēs nā vna bz terminū primū sub quo pōt vtrūqz oppositū eque cadere. Sz illa ē opposita ꝝ actionū q̄ manēs vna est sufficiēs elicitiuū taliū actionū. Et si actio po⁹ proprie actiue dicat act⁷: sicut expositum ē qōne. 4. ad 3⁷ argumētū. tūc omnis que est opposita ꝝ actionū est oppositozū actoꝝ. nō ecōuerso: ß aūt debz ītelligi ꝙ potentia sit oppositarū actionū. seu actiōis z negationis ci⁹. sicut patebit in 2⁰ articulo. z vocat ß po⁹ actiua: nō ipsa rel'o que numerat ꝼm numeꝝ correlatiuozū. Sed nā abt⁹ que ē rel'onum pluriū q̄ sunt ad oppositos effect⁹ ꝓpriū fūdamētuz.

De secūdo videt Aꝝ. cām dicere ponere talē: qz forma nālis solū mō ē principium assimilādi vni opposito silitudine nāli: sicut ipsa est ipsa z nō opposita. forma aūt ītellect⁹ puta scia est ꝑncipiū assimilādi oppositis silitudine ītentōali: sicut z ipsa est virtual'r similitudo oppositozū cognitozum cū alteruz ȝriozum īcludat ꝑuatiōem alterius: agēs aūt illius est actiuū qō pōt sibi assilari ꝼm formā q̄ agit. iō vr̄ Aꝝ. ponere dictā dr̄iam.

Sed illa ratio multipl'r improbat. Prio: qz forma nālis pōt esse ꝑn⁷ assimilandi virtual'r opposito. pz de sole. 2⁰ qz solū modo ītellectū vl' sciam ponere videt potētiā rōnalē: qō flm ē: vt post dicemus. T.c.10. ¶ Hoc etiā expressius ponere videt in. 4. ca. vbi cōcludit ꝙ potentia rōnalis est oppositozuz. z nihil facit nisi determinet ad alterū illozū. z illud determinās dicit esse appetitū: aut ꝓheresim. ergo istā videt excludere a ratōe po⁹ rōnalis: vt ipsa est oppositozū. Et expressius pz ꝑ sequētia. vbi vr̄ dicere ꝙ rōnalis sic determiata nēcario faciet. sicut z irrōnalis ex se necessario facit. Uidet ergo simpl'r: ꝙ nō sit potētia rōnalis illud aggregatū ex ītellectu quez ponit esse oppositozuz. z ex appetitu determinante quem ponit necessariū ad hoc ꝙ aliqd fiat. ¶ 3⁰ nō videt valere ꝓbatio ꝙ ītellectus sit cōtrarioꝝ: licz ꝑuatiue oppositozū qz cōtrariū. z si īcludat ꝑuatiōem alteri⁹: nō tamē ꝑcise: sz est aliq̄ natura positiua. z ita habz aliquā cognitionē ꝓpriam siue entitatis: z nō ꝑcise alterum oppositu. ĩmo per alterum oppositū tm̄ ꝼm quid cognoscitur.

Quantum ad 2⁷ articulū ꝓmo videndu ē de dicta dr̄ia in se. 2⁰ de ītentiōe Arist. circa ipsum. ¶ De ꝓmo sciendū est ꝙ ꝓma distinctio po⁹ actiue est ꝼm diuersum modū eliciēdi operationē. ꝙ. n. circa hoc vel illud agat. z si aliquo mō distinguat: aut distinctionez oñdat: nō tm̄ ita īmediate. nō. n. po⁹ ad obm circa qō opat̄ comparat̄ nisi mediāte opatiōe quā elicit. z hoc sic vel sic. ¶ Iste aūt modus eliciēdi operationē ꝓpriā non pōt esse in gñe nisi duplex. Aut. n. po⁹ ex se ē determinata ad agendū. ita ꝙ quantuz est ex se nō pōt non agere quando non impedit ab extrinseco: aut non est ex se deteriata. Sz pōt agere būc actuz vel oppositū actū. agere etiā vel nō agere Prima po⁹ cōmuniter dr̄ nā. Scōa dr̄ volūtas. Unde prima dīsio ꝑncipiozū actiuozū ē in nām z volūtatē. ¶ Juxta qō Aꝝ. in scōo physicoꝝ. duas ponit cās mouētes ꝑ accides. casum iuxta nām. z fortunā iuxta ꝓpositū siue voluntatē. Si ergo hui⁹ dr̄ie querit cā: quare. s. nā est tm̄ vnius. ß ē cuiuscūqz vel quorūcūqz sit determinate ex se est isti⁹ vel illorū. volūtas aūt ē oppositozū. i. ex se indeterminate hui⁹ actionis: vel opposite seu actionis vel nō actōis. Dici pōt ꝙ hui⁹ nulla ē cā: sicut. n. effectus īmediat⁹ ad cām immediatā cōparat̄ ꝑ se z ꝓmo: z sine cā media. aliqn iretur in īfinitū. ita causa actiua ad suā actionē īquantū ipsaz elicit videt īmediate se hr̄e: nec ē dare aliquā cām. quare sic elicit nisi qz ē talis cā. Sz ß ē illō cui⁹ causa querebat̄. Sicut ergo calidū calefacit: qz est calidū: nec ista ꝓpositio est mediata: sed ē ꝓma in 4⁰ mō per se. ita z ß. calidū ex se determinate calefacit. sil'r illa. voluntas vult z volūtas non vult determiate determinatiōe necessaria ex se. ¶ Cōtra ista obycit ꝓmo sic. ista ꝓpositio ē cōtingēs. volūtas vult. si volūtas nō est ex se determinata ad volēdū: quō aūt aliqua ꝓpō cōtingēs ē īmediata. ¶ Scōo sic: q̄re ponit ista īdeterminatio in volūtate si nō pōt ꝓbari per nāz volūtatis. ¶ Ad ꝓmū rnōo ex necessarys nō segtur cōtingēs. Patet. accipiat̄ aliqua cōtingēs. Si est īmediata. habet ꝓpositū. Si nō. detur mediū. altera ꝑmissa ad ipsaz ē ȝtingēs. alias ex necessarys iferret ȝtingēs. ista ꝑmissa cōtingēs si est me⁷ altera ꝑmissa ad ipsam erit cōtingēs. z sic in īfinitum nisi stetur in aliq̄ ȝtingēte īmediata. ¶ Cōfirmatur ꝓmo posterioꝝ. vlti⁰. vult Aꝝ. ꝙ contingit opinari ꝓpter qd. s. per īmediata. z qz. p mediata. ita in ꝓposito. volūtas vult a. si nō est cā iter extrema habet ꝓpositū. Si est causa. puta voluntas vult b. ꝓcedet vlteri⁹ alicubi stabit. vbi q̄re volūtas illud volet. nulla ē alia cā: nisi qz ē voluntas. Et tm̄ si illa vltima ꝓpō eēt necessaria non añcederet sola ad aliquā cōtingentē. ¶ Ad 2⁷. a posteriori ꝓbat̄. experitur enī q vult se posse nō velle siue nolle. iuxta qō de libertate volūtatis alibi diffusius habet. ¶ Scōo dubitat̄ circa ꝑdicta quō reducet̄ talis cā ad actū si īdeterminata est ex se ad agendū z nō agēdū. ¶ Rnōo. est quedā īdeterminatio īsufficientie: siue ex potētialitate z defectu actu⁷⁸: sicut mā non habēs formā: ē īdeterminata ad agēdū actionem forme. Est alia supabundātis suffi⁷⁷ q̄ est ex illimitatiōe actu⁷⁸ vel simpl'r vel quodāmō. Primo mō īdeterminatū nō reducit̄ ad actū: nisi ꝑus determinet̄ ad formā ab alio. scōo mō īdeterminatū pōt se determinare. Si enim posset hoc. si haberet actū limitatū quāto magl̄ si illimitatum: cū nullo tūc careat: qō fuit simpl'r ꝑncipiū agēdi. aliqn deus q ē summe īdeterminat⁹ ad quācūqz actiōem indeterminatiōe illimitatōis actu⁷⁸ nō posset ex se aliqd agere qō est flm. Ex⁷ hui⁹. ignis ē calefactiu⁹: nec q̄rit extrinsecū a quo determinet̄ ad agendū. si tūc n⁹ diminutiōe facta in ꝑfectiōe calozis daret̄ sibi ꝑfectio frigozis quare nō ita ex se determinari posset ad calefaciendu: vt ꝑus. Exēplū tm̄ illud nō est oīno simile sicut dicet̄ rndēdo ad argumentū ꝑncipale. Indeterminatio aūt que ponit in voluntate nō est materialis: nec imperfectiōis īquātum ipsa est actiua: sed est excellētis perfectionis z potestatis nō alli⁷ ad determinatum actum.

Sed quomodo faciūt ꝑdicta ad ītentū Aꝝ. q dr̄iam dictā nō ponit īter nāz z volūtatē. sed īter irrōnalē potentiā z rōnalē. ꝑ rōnalē ītelligēs solū ītell'm: vt vr̄ ꝼz supra allegata. ¶ Rnōo. ītell's z volūtas pñt cōparari ad act⁹ ꝓprios quos eliciūt: vel ad act⁹ aliarū potentiarū īferiozuz in qb⁹ quādā causalitatez habēt: ītellect⁹ oñdēdo z dirigēdo: vo⁷⁸ īclinādo z īperando. ꝓma cōpatio ē eēntialiozuz. pz. Et sic ītell's cadit sub nā. est. n. ex se determinat⁹ ad ītelligēdu. z nō bz in ꝑtāte sua ītelligere z nō ītelligere: siue circa cōplexa. vbi pōt hr̄e cōtrarios act⁹. Nō bz etiā illos in ꝑtāte sua assentire z dissentire intm̄ ꝙ si etiā aliq̄ vna noti⁷ sit oppositozū cognitozū: vt vr̄ Aꝝ. dr̄e: adhuc respcū illi⁹ cognitiōis nō ē ītell's ex se īdeterminatus. ĩmo necessario. tūc elicit ītellectionem: sicut aliā que esset tm̄ vnius cogniti: volūtas aūt ad ꝓpriū actū eliciendu oppositō mō se bz: vt dcm̄ est ꝑus. vñ isto modo loquēdo ponūtur tm̄ due ꝓductiones in diuinis. z ꝙ ītellectus est idē principium cū nā ꝼm hāc ꝓmā cōparatiōem nō vr̄ log Aꝝ. ¶ 2⁷ cōparatio vr̄ q̄ sit accītalis. Tū qz ad act⁹ aliarū potentiarū: non ꝓparant̄ iste po⁹: nisi me-

t.c.44.

q̄hr̄ ꝓbat̄ īrmat volūtate a posti

indet mato dri

q̄ idetmato sit m

q̄ indetmato sit tatis

ītmato volūtatis est īpfectōis sz exc pfectōis

T.c.50. z ide.

T.c.3. z inde.

q̄re ponat̄ tm̄ duc tōes ī diuinis

-a. pō actiē ꝓma distō pōt ēē ḡn modū diūsuz eliciendi operatōez

-b. modū eliciendi operatōez ꝓpaz ī gne nō pōt ēē ī duplex

-c. pō q̄ dr̄ natā q̄hr̄ differat a pō q̄ dr̄ voluntas

-d. q nō sit danda causa q̄re nā sit tm̄ vnīq et volūtas nō

UNIVERSIDAD DE MURCIA

diantibus actibus ꝓprys: vt videtur qui ꝓprij ꝓores sunt illis alys. Tũ quia specialr intellectus hoc mõ nõ habz ratione potentie actiue ꝓprie dicte. ⁊ tactũ est in. 7°. c. 6. q. z. Et hoc modo videt Arist. loqui ⁊ ponere talẽ ordinẽ q ꝑmo regritur notitia aliqualis oppositorũ. Sed ista ex se ẽ
T. c. 10. ĩsufficiẽs ad aliqd cãndũ extra: qꝛ vt arguit in. 4. ca. tũc faceret opposita. ℏ nõ vt sequi: nisi qꝛ intellectus etiã cognoscẽs opposita q̃tũ ad illud causalitatis qõ hz respectu eorum fiendoꝝ extra ex se determinatus ẽ ad illud cuius ẽ. ⁊ ita nõ solũ nõ est rõnalis respectu actus ꝓprij: sed nec cõpletiue rationalis respectu actus extrinseci in quo dirigit. ymo precise sumptus etiaz respectu extrinseci est irrationalis. solũmodo aũt fm quid rõnalis inquãtum preexigitur ad actum potẽtie rationalis. Sequitur volũtas determinans: non sic q ipsa potentia voluntatis ex se determinata sit ad vnum. ⁊ per ℏ aggregatum: ⁊ ex intellectu oppositorum ⁊ volũtate sit vni°: vt supra allegat. sed q volũtas que ĩdeterminata ẽ ad actũ ꝓprium illũ elicit ⁊ ꝑ illũ determinat inte^m quantũ ad illã causalitatẽ quã habz re-
T. c. 10. spectu fiẽdi extra. Unde Arist. dicit. hoc aũt dico appetitum: aut ꝓhereseim. i. electiõem. nõ dicit aũt vo^tem. s. potentiaz. Itaq; si potẽtia rõnalis dicat ab Arist. intellectus: differẽtia dicta sic intelligenda ẽ fm supra exposita: sibi non ꝓ^r respectu actus ꝓprij: nec ĩquãtum ꝑ actũ suuz cõcurrit ad actũ potẽtie ĩferioris ꝑcise sumẽdo actũ suuz. Sed vtroq; modo cadit sub nã: cadit aũt sub alio mẽbro ĩquantuz ꝑmus per actũ suũ actibus volũtatis. Si aũt intelligit rõnalis. i. cum rõne. tũc voluntas est ꝓprie rõnalis. ⁊ ipsa est oppositoꝝ: tã quo ad actũ ꝓprium q̃ quo ad actus iferioꝝ: ⁊ nõ oppositoꝝ modo nature: sicut intellect° nõ potẽs se determinare ad alterũ. Sed mõ libero potẽs se determinare. ⁊ ideo ẽ potẽtia: qꝛ ipsa aliqd põt: nã põt se determinare. intellectus autem ꝓprie nõ est potẽtia respectu extrinsecorum: qꝛ ipse si est oppositorum nõ potest se determinare ⁊ nisi determinet nihil extra poterit.

Per dicta põt rũderi ad illa que supius allegantur cõtra viã Arist. ¶ Ad ꝑmuz respondeo de sole. forma nãlis si ẽ illimitata ⁊ ꝑncipiũ oppositorum in materys dispositis illoꝝ ẽ ita determinate: sicut illa que ẽ vnius tm̃ est illius determinate: nã nõ ẽ in ptãte sua ad alterutrã istarũ formarũ non agere presente passo receptiuo hui° forme ⁊ illius: sicut nec esset si eẽt vni° tm̃. volũtas aũt actiõis sue. siue circa hoc oppositũ in qõ põt. siue circa illud nõ est ꝑncipiũ ex se determinatũ: sed ptãtiue determiatiuũ sui ad alterutrũ. ¶ Et ꝑ hoc pz quomõ deficit silitudo supius posita de caloze ⁊ frigoze in codez cõtentis vnitiue. nec breuiter aliqõ põt ex^m cõueniẽs oĩno adduci: qꝛ volũtas est ꝑn^m actiuũ distinctuz ꝑ to^m gen° ꝑncipiorũ actiuoꝝ que nõ sunt volũtas per oppositũ moduz agẽdi. Et ideo satis vt fatuũ vniuersales ꝓpõnes de ꝑncipio actiuo applicare ad volũtatez ꝓpter hoc q nõ habeat ĩstantiã in aliquo alio a volũtate. Sola. n. ẽ nõ talis: nec iõ negandũ est eã eẽ talẽ: qꝛ alia nõ est talis: qꝛ ꝑn^m actiuum creatũ capax est sine cõtradictiõe illius perfectionis quã attribuimus volũtati. s. q nõ solũ determinet ad vnũ effectum vel actũ: qꝛ multas hz in virtute. Sed nec ad aliquẽ istoꝝ determinat: quos in virtute suffi^ic habz. Quis eniz negat actiuũ esse perfecti° quãto minus depẽdens ⁊ õterminatũ ⁊ limitatũ respectu actus vl effectus. ¶ Et si hoc cõceditur de illimitatiõe ad multos ⁊ cõtrarios effectus: cuz determinatiõe tm̃ nãli ad quẽcũq; illoꝝ. quãto magis si cuz ꝑma ĩdeterminatiõe ponit ⁊ secũda. hec. n. nobilior ẽ ꝓti^a necessitate: sicut tactũ ẽ in. 5°. in. q. mota. ca. de necessario. s. quõ pfectõis est in deo nihil necessario cãre. Si ergo ista perfectio quaz attribuim° volũtati ꝑncipio actiuo creato nõ repugnat. ⁊ summũ tale ẽ volũtas sibi rõna^l est attribuẽda. ⁊ ista declaratio melior ẽ q̃ illa ꝑus posita de caloze ⁊ frigoze vnitis. Scõm hoc põt illa rõ q̃ vt poni in lra pertractari sic. si intellectus per eãdem notitiã ẽ aliquo mõ oppositoꝝ: vt oñdens. ergo potẽtia actiua ĩdetermiatior põt eẽ excellẽtiori mõ oppositoꝝ. s. vt ipa vna existẽs possit se ad vtrũq; illoꝝ ostensoꝝ determinare. aliogn frustra videret data fuisse po° ꝑma oppositoꝝ: qꝛ ipsa sine secũda in nullũ illoꝝ posset. Ita q ar^m sit a minori: nõ aũt a causa ꝓpria. Sciẽtia. n. nõ ẽ cã ꝓpria dñic ꝑdicte. ¶ Ad z^m nõ excepit Arist. volũtatẽ a potẽtia rõnali: nisi vt po° rationalis sumit icomplete. s. pro notitia oppositoꝝ. Sz dicit istã icompletã nullius extrinseci esse causaz nisi determinatõe facta aliũde. quero a quo fit ista determinatio p electõem. nõ nisi a potẽtia eligẽte. ⁊ ℏ vt distinguit contra rõnem. ratio. n. nõ est determinatiua cũ sit oppositoꝝ: respectu quoꝝ se nõ põt determinare. nec multo magis aliud a se. aut si determinaret. hoc eẽt simul ad opposita: sic Arist. arguit de agere. ⁊ illud aliud non necessario determinat ad istud oppositũ: qꝛ tũc intellect° nec in potentia remota eẽt oppositoꝝ. igit illud aliud ꝓtin^r se determinat: ⁊ cũ per actũ suũ fuerit determinatũ ꝓnter determinat intellectum. Innuit ergo Arist. q illa potẽtia ẽ ex se oppositorum sic q ẽ determinatiua sui ad alterutruz. per cui° actũ iam determinate elicitũ ponit illã determinari respectu opis exterioris: q̃ erat ex se sic oppositoruz. q necessario nec potuit se determinare. Et ita oñdẽdo 4°. cap. quomõ rõnalis
T. c. 10. potẽtia icõpleta procedit ad actũ manifeste videt inuere ⁊ ide.
q ẽ alia rõnalis cõpleta q̃tum ad illã dñiam ℏ positã. ⁊ q ille due cũ actibus suis cõcurrũt respectu effect° exterioris ad quẽ nõ est potẽtia ꝓtradictõis ꝓprie in potẽtia exequẽte que ẽ rõnalis per participatiõem. Sed tota rõ po^c ad opposita formalr ẽ in volũtate. ¶ Qõ aũt subdit Arist.
T. c. 10.
q rõnalis sic determinata necessario ẽ vni° qõ cõcupiscit ꝑncipalr hoc faciet. ¶ Posset dici q nõ est verũ de necitate absoluta: sicut. n. añs si est añs. s. illud velle nõ est necessariũ. ita nec ꝓñs si est necessario ꝓñs. si illud exteri° facere ẽ necessariũ. Si aũt sequtur necessario vult ℏ extrinsecum. ergo nõ impeditũ facit hoc. tũc Arist. nullũ effectũ poneret: nisi a causa ꝑus determinata ad ipm ꝑus natura q̃ ipsum ꝓducat. excepto solo velle: qõ sequtur apprehẽsiõez oppositorũ ⁊ determinat fm ipz respectu sequẽtiũ extra.
T. c. 10.
Sic posset exponi illud qõ est in fine ca. 4^i. ꝓpter qõ nz si opposita vult necessario faciet ⁊c. quare. n. nõ sequtur ℏ de volũtate: ⁊ tamẽ ꝑus arguit in ꝑncipio. c. de potẽtia rõnali. q ipsa simlr faciet. s. o^ta vt bona dñia: qꝛ sic faciet: sicut faciendi habz potentiã: nõ autem sicut habz potentiã faciẽdi. potẽtia aũt rõnalis icompleta ipsa ex se: vt dcm̃ ẽ: ẽ naturalis respectu oppositorũ. ideo q̃tũ ẽ ex se nõ tm̃ simul oppositorũ: sed etiã oppositorũ simlr. Et ideo si ipa ex se faceret illa simul faceret cõtinua. ly. faceret cum non aũ sic: sicut sol est oppositorum simul in diuersis receptiuis. ⁊ sil faceret illis approximatis. ⁊ si eẽt illoruz eqlr ⁊ tm̃ modo aliqõ idẽ passum eque receptiuũ amborũ esset sibi approximatũ nihil faceret: vel simlr in illo opposita. ita ℏ. ¶ Cõtra. intellectus nõ est equalr oppositorũ. ergo ageret ꝑ virtutem fortiorẽ. ¶ Rño. per notitiã vnam que ẽ habitus ⁊ ꝑuationis nõ est equalr istorũ: sed hui° per se: ⁊ illius per accidẽs: sed ꝑ duas notitias positiuas põt esse cã oppositorum. ¶ Cõtra. quomõ valz ꝓña Arist. de nõ equalr. Non sic aũt de volũtate. si enim ẽ oppositorũ virtualr simul ẽ eorum: sed nõ eorũ simul: qꝛ nõ est eorũ mõ nature: sz potẽs se determinare ad alterutrũ ante alterũ. ⁊ ideo sic faciet. ¶ Hoc mõ posset forte 4^m cap. exponi: q multum esset ꝑ voluntate. licz aliquid videatur ibi contra voluntatem. ¶ Sed cõtra. quare saltẽ vocat ita frequẽter potẽtiaz rationalẽ intellectũ. ⁊ nõ sic volũtatẽ: licz inuat fm predicta.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

pōt dlei q; actus itellectus pmius est cōior actu volūtatis
7 nobis notior. Ax. autez de manifestioribus sepius locu
tus est. vnde de volūtate pauca dixisse inuenitur: quamuis
ex dictis eius aliqua sequātur in qbus ꝓnter dixisset si ita
considerasset. ¶ Tertiū cōtra Ax. iductum verum ꝓclu
dit. s. q; notitia simplicis apprehēsionis vtriusq; contrary
est ppria sibi. 7 per speciē ppriam: notitia tamē discursiua
quia vnum est ꝑus naturalr alio pōt esse pncipium cogno
scēdi aliquid de illo. 7 sic potest exponi illud pmo de aia.
rectum est iudex sui 7 oblig. iudiciū. n. nō ptinet ad simpli
ce in apprehēsiōez: sed ad collationem complexorū. quā
tum enī ad notitiā fm quid vnum pōt simplici apphēsio
ne apprehēdi per speciē alterius: quātum. s. ad priuationē
quā includit: non quidem intra suam essentialez rationē.
sed concomitanter. ¶ Primo ergo modo contrariorum
est notitia eadē vnius formalr 7 alterius virtualr: sicut pn
cipij 7 cōclusionū. 7 si aliqua volitio. puta forte electio pre
exigat iudiciū aliqō de eligēdo pōt vnuz cōtrarioꝝ per al
terū cognosci: quo ad illā notitiā: licz ꝑ illud iudiciū quan
doq; eligat. Scdo mō est eadē notitia contrariorū vnius
fm qd alteri simplr: 7 ista sufficit ad hoc q; volūtas velit
alterutrū ꝓriorum īquātū ondit per illā notitiā. 7 sic pōt
in cōtraria. ergo 7 simplr: qz nō repugnāt ab ic: nisi ratione
priuatiōis talis. nō aūt in rōne volibilis: vt videt qz vtrum
q; īquātum positiuū videt volibile. ¶ Si dicat q; po rō
nalis valz ad opposita: nisi determinet ad vnū. 7 tūc non.
¶ Cōtra. ex hoc seqtur q; nō est dria iter potentias rōna
les 7 irrōnales. q; tū ad hoc qō ē posse in opposita. ꝓns est
flm ex isto. 9. metaphyce. ergo 7 aīs. pbatio ꝓnc. po irra
tionalis tā actiua q; passiua: vt ē poz naturalr actu deter
minātē pōt in opposita: vt pz ex Ax. z. pyer. 7 Boe. 6. cō
mētary super eundē. editiōe scda. vbi ponit ex de aqua q
pōt frigefacere 7 calefacere. ¶ Itez si nō posset in opposi
ta qñ est actu determinata. hoc ē in illo instanti. 7 pro illo
nullus effect actuās esset actu cōtingēs. ꝓns est flm. ergo
7 aīs. falsitas ꝓntis pz p phm p pyer. vbi vult q; hec. p
positio est nēcia. omne qō ē qñ est necesse ē eē: qz aliqd est
cōtingēter. pbatio ꝓnc. effect nō dr contingēs in potētia:
nisi rōne cāe potētis in oppositū. ergo nec in actu effct cō
tingēs nisi cā actu cāns actu posset in oppositū p illo nūc
pro quo causat ipm. Sed p te tūc nō pōt: cū pro tūc sit de
terminata. ergo. ¶ Si dicas effect dicitur ꝓtingēs: qz po
test nō fieri. ¶ Cōtra ꝑus nō fuit ens: ergo nec prius actu
effectus cōtingēs. loqtur. n. nūc de cōtingētia: put est mo
dus ētis in actu qñ ē in actu. 7 pro illo nūc p quo ē in actu
¶ Itē qō cōuenit alicui p se 7 pmo ei oppositū nō ꝓuenit
ei per se: nec p accās ipso ma ic. aliqn demrātio. ppter qd
ꝓcludēs passionē de subo nō esset ex necessarys. sed posse
in opposita ꝓuenit po rōnali fm se 7 pmo: vt ppria passio
potētie rōnalis īquātum rōnalis: nā per hoc distinguit ab
irrōnali. 9. metaphysice. g 7c. ¶ Itē. deus pdestinatū pōt
nō pdestinare in illo 7 p illo nūc p quo pdestinauit nō ob
stāte determinatiōe volūtatis sue p actuz pdestinādi fm
oēs. ergo determinatio nō tollit posse in opposita.

Ad argumenta

pncipalia. ¶ Ad pmū pz q; po
tētia rōnalis put dr voluntas
est cōtrarioꝝ nō simul fi doꝝ: sz pōt se determinare ad alte
rutrū: nō sic itellect. Cū arguit ꝓtra. possum nūc nō sede
re nūc. supposito q; sedeā. Dico q; in sensu cōposito ppositio
tiaz eē ad opposita sit in sensu diuiso. Dicerēt aliq q; quā
do ē sessio ē necessario. iuxta illud p perhier. Omne qō est
qñ est 7c. 7 nihil pro tūc pole: sed tūc pro istanti pozi p quo
potuit nō fore nūc. Et isti nō vidēt q; possint saluare vo
luntatē nūc eē potentiā ad oppositz eius q; iest. hui po
absurditas pz. s. q; necessitas 7 cōtingētia nō sūt ppte cō
ditiones entiū qñ existūt: sed tūc necessitas 7 contingētia
nūq;: qz qñ nō ē: nec ē necārio nec cōtingēter. Quomō aūt
illa auctoritas pmi phier. p illis nō facit ppter fallaciā cō
sequētis 7 figure dictiōis. 7 ppter fm qd 7 simplr: plixuz
eēt nūc explicare. ¶ Pōt dici alr q; voluntas qñ ē in aliq
volitiōe. tūc cōtingēter ē in illa. 7 ia volitio tūc cōtingēter
est ab ipsa. nisi eniz tūc nūq;: qz nūq; alias ē ab ipsa. 7 sicut
illa cōtingēter iest ita volūtas. tūc est potētia potēs respe
ctu oppositi. 7 pro tūc in sensu diuisiōis. nō. s. q; possit illud
oppositū ponere simul cū isto: sz q; possit illud oppositum
ponere in ꝗ istāti nō ponēdo illō aliud in hoc istāti: qō tū
aliud diuisim ponit in hoc istanti: 7 hoc nō necio: sed ꝓtin
gēter. ¶ Ad 3m si arguitur de volūtate. dico q; illa pōt in
actū nulla determinatione in ipsa pintellecta actui. ita q;
pma determinatio 7 tpe 7 nā est in pōne actus. Et si tunc
de ipsa accipiat in nihil pōt nisi ꝑus determinata: flm est.
Si aūt arguit de itellectu cognoscēte opposita. tūc verū
est q; respectu extrīseci nō pōt aliqd: nisi determinet aliū
de: qz ex se est illo p modū nāe nō potēs se ad alterū de
terminare: vel g ambo aget vel nihil. Et si de itellectu cō
cludat q; nō ē sufficiēs potētia rōnalis. cōceditur iuxta p
dicta. imo si sol per impole esset cū vtrib iferiorib sine
volūtate nihil vnq; fieret nisi determinate mō nāe. 7 nul
la esset potētia sufficiēs ad faciendū alterutrū opposito.
¶ Ad tertiū dicit q; potest hre actū circa opposita q sub
sunt suo pmo obo: q; q;tum ad actū volēdi ponit bonū ve
rū vl apparēs: nō est aūt circa oppositū sui pmi obiecti qō
ponit malū īquantū malū. Silr de actibus ponit q; oppo
sitos pōt hre. s. velle 7 nolle circa illud in quo pōt aliqd in
ueniri de rōne pmi obiecti vtriusq; act. s. aliqd boni 7 ali
qd mali in fine vltimo nihil inuenit de malo. 7 respectu ei
videtur aliq ponere q; nō sit potētia rōnalis. Silr vīr po
nere q; per habitū aliquē possit īmobil respectu aliorum
aliquoꝝ a fine vltimo. Discussiōez istoꝝ. 7 an circa finem
determinet ad velle. 7 circa malū inq;tū malū ad nolle. h
omitto querere. ¶ Ad 4m arm de sole pz supra ad respon
sionē ad pmū obm contra Ax. ¶ Ad qntū dici pōt iuxta
pnm pmi articuli q; frigus nūq; facit ad eē ca ris: facit tamē
aliqd: quo facto aliqd aliud pōt magis calefacere. puta cō
stringit: ne calor īterior diffūdat. 7 ita calor vnitus magis
calefacit. ¶ De pjectione pile licz sit aliqua contrarietas
in motu reflexo ad motū rectū quāta regrit inter vbi ter
minātia motū localē: nō est tamē cōtrarietas formalis: qz
violēter mouēs aliqd ad vbi mouet ad omne vbi possibi
le acgri per illū motū. si ī directū pōt sic mo. si nō redit. 7
hoc donec factus fuerit mot ꝓportiōatus violētie mouē
tis. ¶ Nec 7 alia quecūq; in radys reflexis 7 fractis qua
lis est in rationalis cōtin ia. 7 etiā ali nullā talem indria
ponūt in aliqua potētia irrōnali qualis ē in rōl. ¶ Ad vl
timū absq; exceptiōe. oēs potētie passiue ex se sunt cōtra
dictionis: lz si forma necessario ens necessario depēderet
ad mā composita: esset īcorruptibile: 7 materia nēcio eēt
sub illo actu: sed nō ex necessitate ex parte sui: sz ex forma.
Actiue vero sunt cōtradictiōis. sicut exponit Ax. p adeē:
7 nō. Qz si itelligat de passiuo approximato 7 nō approxi
mato. sic omnis actiua: cui actio depēdet a passo potest eē cō
tradictiōis nō ex se: sed aliūde. Si itelligitur de impe ic. sic
omnis actiua naturalis corruptibilis est īpedibilis etiaz p
cāz naturalē aliā actiuā: sed nulla naturalis ex se hz posse
oppositas actiones circa idē elicere: seu ex se agere 7 non
agere quomō potētia rōnalis est cōtrarietatis vel cōtradi
ctiōis. Ideo illa ppositio nō facit cōtra ītentiōem Ax. as
signantis differentiam pdictam.

¶ Explicium questiones metaphysicales Fratris Joānis
Scoti Doctoris subtilissimi ordinis Minorum.

c. 85.

volūtas q; potest 7 sine aliqua determ. primitiua actui

solus

volūtas q; potest hre actū circa oppositū bonū: p7 dtm volū

sicut de forma celi

nulla pōt nahe ex se hr se oppositas actones circa elicere

UNIVERSIDAD DE MURCIA

¶ Tabula.q.libri metaphyce Doctoris subtilis Scoti.

Refatio In qua exponit illa ppō. Oēs hoies nā ꝛc. Lar. z.

¶ Questiones pmi libri.

pma Utrū ppium subiectus metaphyce sit ens iquātum ens ꝛc. z.
z. Utrum h sit vera. oēs hoies nā scire desiderāt. 7.
3. Utrum prudētia sit in brutis. 8.
4. Utrum ex experimētis generetur ars. 8.
5. Utrum exptus solū nō hīs artē certi° opere ꝛc. ii.
6. Utrum actus ꝛ omnes generationes sint circa singularia. ii.
7. Utrum metaphysica sit practica. iz.
8. Utrum speculatiua sit nobilior practica. iz.
9. Utrum ad metaphysicum iquantū talis per se pertinet cōsiderare oēs gditates ꝛc. iz.
io. Utrum vniuersaliora sint nobis difficiliora ad cognoscendum. i4.

¶ Questiones secundi libri.

pma Utrum pma pncipia cōplexa q̄ sunt. de q̄libet affir° ꝛc. sint nobis nāl'r ꝛc. Lar. i4.
z. Utrum difficultas cognoscendi res sit ex parte intellectus nostri. i4.
3. Utrum subē imāles possint itelligi a nobis ꝛc. i5.
4. Utrum sit necesse ponere statum in omni genere causarum. i7.
5. Utrum sit pcedere in ifinitū in effectibus ꝛc. i7.
6. Utrum ifinitum possit cognosci a nobis. i7.

¶ Questio terty libri.

pma Utrum genus predicetur per se de differentia. Lar. 20.

¶ Questiones quarti libri.

pma Utrum ens dicat vniuoce de oibus. Lar. 20.
z. Utrum ens ꝛ vnū significēt eandē nām. zz.
3. Utrum hoc principium. ipossibile est idem simul eē ꝛ non esse sit firmissimum. z4.
4. Utrum iter cōtradictoria sit medium. z5.
5. Utrum ps pōt supponere p toto cui° ē pars. z6.

¶ Questiones quinti libri.

pma Utrum finis sit pn'm ꝛ cā. Et vtrū sit cā ipsi agēti. Et vtrū maxima causa. Lar. z6.
z. Utruz opz causaz particularē in actu singularē. ꝛc. sit' esse ꝛ non esse. z7.
3. Utrum nēcia habeāt cām sui esse. z7.
4. Utrum divisio vnius imediate posita sit ꝓueniēs. z8.
5. Utrum ens fm se communiter diuidatur in. io. genera generalissima. z8.
6. Utrū mēbra diuidētia distinguant' essential'r. z9.
7. Utruz possibile sit aliqua accidentia trīn numero differentia esse in eodem subo. 3i.
8. Utrum hec sit ratio cōmunis pōris: ꝙ ꝓus est: qō est principio propinquius. 33.
9. Utrum ppria rō gditatis fm ꝙ generalissimuz sit diuisibilitas vel ratio mēsure. 33.
io. Utrum quantitas qua motus est quātus formaliter sit tempus. 35.
ii. Utrum relatio sit aliqua res cui cōuenit modus eēndi ad aliud. 35.
iz. Utrum philosophus conueniēter ponat. z. modos relationis siue relatiuorum. 38.
iz. Utrum z° modus distinguatur a scdo. 39.
i4. Utrum idem referatur ad duo. 39.

¶ Questiones sexti libri.

pma Utrum ista diuisio sit sufficiēs. s. scie in. z. s. diuinam. physicā: ꝛ mat^cam. Lar. 40.
z. Utrum de ente per accīs possit eē scia. 43.
3. Utrum ens verum debz excludi a consideratiōe metaphysici. 44.
4. Utrum metaphysica sit de ente ꝛc. 46.

¶ Questiones septimi libri.

pma Utrum inherentia sit de essentia accidentis. Lar. 46.
z. Utrum substantia sit primum omnium entium tempore. 47.
3. Utrum substantia sit primum omnium entium in cognitione. 48.
4. Utrum substantia sit primum omnium entium diffinitione. 48.
5. Utrum materia sit ens. 48.
6. Utrum forma sit prior composito ꝛ materia. ꝛ vtruz magis ens vtroqz. 49.
7. Utrū qō gd ē sit idē cū eo cuius est. 49.
8. Utrum mā per se generetur. 50.
9. Utrum forma per se generetur. 50.
io. Utrum compositū generetur primo ꝛ per se in omni genere. 50.
ii. Utrum ratio philosophi cōtra platonem de ydea valeat ꝛc. 5i.
iz. Utrum in materia rerum naturaliuz sit aliqua pars forme generandi. 5z.
iz. Utrum natura lapidis de se sit h. vel per aliquid extrinsecum. 53.
i4. Utrum singulare per se itelligatur. 56.
i5. Utrum singulare sit p se itelligibile a nobis. 57.
i6. Utrum in rebus materialibus materia sit pars quiditatis rei. 58.
i7. Utrum differentia diuisiua generis iferiozis īcludat differentiam diuisiuā pmam. 59.
i8. Utrum vl'e sit aliqd in rebus. 59.
i9. Utrum ꝛceptus gnis sit alius a cōceptu dīie. 6i.
zo. Utrum partes organice aialis habeāt distinctas formas specie differentes. 6z.

¶ Questiones octaui libri.

pma Utrum accidens sit forma simplex. Lar. 63.
z. Utꝛ forma accidentalis suscipiat magis ꝛ min°. 64.
3. Utrum forma subalis suscipiat magis ꝛ min°. 65.
4. Utrum ex mā ꝛ forma fiat per se vnum. 69.

¶ Questiones noni libri.

pma Utrum potētia ꝛ actus opponātur. Lar. 70.
z. Utrum opponātur relatiue. 70.
3. Utrum sufficiēter diuidat' po^a: vt est pn'm ꝛc. 72.
4. Utrum descriptiōes potentiarum hīs assignētur. 72.
5. Utrum potētia actiua ꝛ passiua īquantū poz eēntial'r pncipiato īcludat eēntial'r aliquē respectum. 74.
6. Utrum potētia actiua fūdetur in quolibz ente. 75.
7. Utꝛ relatio potentie actiue fundetur īmediate in aliqua forma substātiali. 75.
8. Utrum aliqua qualitas prime spēi sit po^a actiua. 75.
9. Utrum potētia possit terminari ad qōlibet. 75.
io. Utrum po^a passiua sit in quolibz ente. 76.
ii. Utrum potētia passiua possit terminari ad quodcumqz ens causatum. 76.
iz. Utrum po^a passiua diuidat' in naturalē ꝛ obediētialē: siue supnālē ꝛ violentā. 76.
iz. Utrum potentia passiua diuidatur in de qua. siue ex qua ꝛ in qua. 77.
i4. Utrum aliqd pōt moueri a seipso. 77.
i5. Utrū dīia quā assignat Aꝛ. iter potētias rōnales ꝛ irratiōales sit cōueniens. s. ꝙ ille sunt oppositorum: alie vnius oppositi. 80.

FINIS.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

¶ Subtilissimi Doctoris Magistri Joānis Duns Scoti Ordinis Minorū. De ꝑmo omniū rerum principio Tractatus singularis ac ꝓpe diuinus Incipit.

Primum rerum principiū mihi

ea credere sapere ac proferre cōcedat que ipsius placeāt maiestati: ⁊ ad eius cōtemplationem eleuēt mentes nr̄as.

CAPITVLVM PRIMVM.

Domine de⁹ nr̄ Moysi seruo tuo de tuo noīe filys israel ꝓponēdo a te doctore veracissimo sciscitāti: Scl ens quid de te posset cōcipere itell's mortaliū nomē tuū benedictū reserās respondisti. Ego sum q̄ sum. Exo. 3. Tu es verū eē: tu es totū esse: hoc credo. hoc si mihi esset possibile scire vellē. Adiuua me dñe ingrentē ad quantaz cognitiōem de vero eē qō tu es possit ꝓtingere rō nr̄a naturalis ab ente: qō de te ꝑdicasti: ichoādo. ¶ Quāuis aūt entis sint plurime passiones: q̄rū cōsideratio valeret ad ꝓpositū prosequendū: Tū de ordine eēntiali tanq̄ de me⁹ fecūdiori ꝑmo ꝓsequar isto mō. ¶ In ꝑmo. c. quatuor diuisiōes ordinis ꝑmittā ex q̄bus colligēt quot sunt ordīes eēntiales. Manifestatio vero diuisiōis tot reqrit. ꝑmo vt diuidētia notificentur: ⁊ sic ostēdant̄ cōtineri sub diuiso. secūdo vt diuidentiū repugnātia declaretur. tertio vt ꝓbet̄ diuidētia euacuare diuisum. Primū fiet in hoc. c. alia in secūdo. hic igit̄ diuisiōes narrādo ponā ⁊ rōnes diuidētiuz assignabo. ¶ Accipio aūt ordinē essentialē nō stricte vt q̄daz loquunt̄ dicētes posterius ordinari ad ꝑus. Sed ꝑus vel ꝑmū esse supra ordinē. sed cōiter ꝓut ordo ē relo equiperātie dicta de ꝑori respectu posteriozis. ⁊ ecōuerso prout. s. ordinatuz sufficienter diuiditur per prius ⁊ posterius. Sic igitur quandoq̄ de ordine: quandoq̄ de priozitate ⁊ posteriozitate fiet sermo.

manifestatio diuisiōis ⁊ ꝓ requirit

ordo eēlis ꝓt accipi ꝓpheit

Dicendum igit̄ ꝑmo q̄ ordo essentialis videt̄ primaria sui diuisione diuidi: sicut equocum in equocata. s. in ordinē eminētie. ⁊ in ordinē dependētie. ꝑmo mō ꝑus dicit̄ eminēs: ⁊ posterius excessum. ¶ Et vt breuiter dicat̄. Quicquid est nobilius ⁊ perfectius ꝓm essentiam est sic ꝑus. hoc modo priozitatis probat Aristo. 9°. meta. actū eē ꝓrē potētia. vbi illō ꝑus vocat ꝓm subam ⁊ spēm. quecūq̄ ingt generatione sunt posterioza illa specie ⁊ suba sunt ꝓra. secdo mō ꝑus dicit̄ a quo aliqd dependet: ⁊ posterius qō dependet ab illo. ¶ Huius ꝓris hāc intelligo rōnē: quaz etiā Arist. 5. meta. testimonio plonis oñdit. ꝑus ꝓm naturā ⁊ essentiā ē illud qō contingit esse sine posterioze: nō ecōuerso. qō ita itelligo: q̄ licz ꝑus necario esset posteri⁹: ⁊ ideo sine ipso eē nō possit. hoc tamē nō est: q̄ ad eē suū egeat posteriozi: sed ecōuerso: q̄ si ponat̄ non eē posterius. nō minus ꝑus erit sine iclusione cōtradictionis: nō sic ecōuerso: q̄ posteri⁹ eget ꝓori: quā idigentiā possumus dependentiā appellare: vt dicamus. oē posteri⁹ eēntialiter a ꝓori necessario dependere: nō ecōuerso. lz quādoq̄ posteri⁹ necessario sequat̄ illud ꝑus. Et quāuis ista possint dici ꝑus ⁊ posterius ꝓm subam ⁊ spēm: sicut alia dicta sunt: tamē ad distincte loquendū dicūtur ꝑus ⁊ posterius ꝓm dependētiā ordine ꝓz eminētiā in diuiso manēte sub diuidēdo ordinē dependentie: q̄ dependens aut ē causatū. ⁊ illud a quo dependet est cā eiusdē: aut dependēs est cātum remotius alicui⁹ cause. ⁊ illud a quo dependet est cātū ꝓpinquius eiusdē cāe. ¶ Ratio ꝑmi mēbri hui⁹ diuisiōis scōe satis nota est. Et q̄ illud cōtinet̄ sub diuiso. ꝓz. n. qd cā. qd causatū. ⁊ q̄ cātū essentialr dependet a causa. ⁊ q̄ cā est a q̄ essentialr dependet ꝓm rationē supraposita ꝓris ꝗ diuisi. ¶ Sed scōm mēbruz huius secūde diuisiōis. nec in se ꝓz. nec qualr sub diuiso ꝓtinet̄. ¶ Primū declarat̄ sic. si eiusdem cāe sint duo effect⁹: quorū vnus ꝑus ⁊ ꝓmediatius natus est cāri ab illa causa. alius aūt nō nisi isto ꝓmediatioze iam causato: dico ꝓ⁹ aliū esse posterius causatum respectu eiusdē cause: ⁊ ꝓmediatioze iā causatū ꝑus cātum. ꝗ est rō hui⁹ mēbri. ¶ Ex hoc secūdo oñdo q̄ ꝓtinetur sub diuiso q̄. s. effectus remotior dependet essentialr a ꝓpingoze. tum q̄ nō pōt esse illo nō existēte. tū q̄ illa causalitas cāe respicit illa ordinate. ergo ⁊ ecōuerso illa hñt ordinē essentialē iter se: vt cōparātur ad tertium qō ē cā ambozū. ergo iter se absolute. tū tertio: q̄ cā talis nō itelligit̄ eē ex se: nisi cā ꝓpinqua solius effectus ꝓximi. ⁊ illo non cāto itelligitur: quasi remota causa respectu alioz. Sed illo iam cāto itelligitur vt ꝓxima respectu secundi. a cā qūt remota precise ꝗantū remota nō est causatū. ergo scōm dependet a causa: que posuit ipm ꝓpinqus ī esse. ergo ab eē ꝓpinquioze.

¶ Istius secūde diuisiōis vtrūq̄ mēbrū subdiuidit̄. sub diuidēdo ꝑmo scōm: q̄ iā ꝑdictis ꝓsonat. Nā ꝑus qō ē cātum ꝓpinqus cause: nō tm̄ dicit̄ qō est ꝓpinqus cause ꝓxime vtriq̄: sed etiā remote. puta si ꝓxima cā vnius causati sit a. que nō sit aliquo mō causa alterius. s. b. ꝓz aliq̄ alia cā ꝓor est causa b. ꝓxima. ⁊ ē remota causa illi⁹: cui⁹ alia causa est ꝓxima. Adhuc iter ista causata erit ordo essentialis: vt cāti ꝓris ad posteri⁹ causatū. Et ꝗ si cālitas cāe cōmunis ambozū ꝓm essentialē ordinē illa respiciat vt causata.

2m mēbrū diui

¶ Secundum membrum huius diuisionis minus videtur esse sub diuiso. hoc autez sic ꝓbatur. Nam vtrūq̄ causatū respectu terty qō ē causa istorū essentialr ordinatur. ergo ⁊ iter se. ¶ Tūc etiā causa ꝓmunis. q. remota cā itelligit̄ respectu posteriozis ꝓore nō causato. ¶ Tūc etiā posterius nō pōt esse sine ꝓori. ¶ Primū mēbrū scōe diuisionis qō ē causa famose subdiuidit̄ in. 4. causas satis notas. finalē. efficiētē. materialē ⁊ formalē. ¶ Et posterius sibi oppositū similr subdiuidit̄ in. 4. sibi correspōdētia. s. in ordinatū ad finez: qō vt breuiter loquar dicat̄ finitum: ⁊ in causatū ab efficiēte qō dicat̄ effectuz. ⁊ in causatum a mā: qō dr̄ materiatū: ⁊ in cātū ꝑ formā qō dicitur formatum. ¶ Rationes diuidentiū huius diuisiōis hic transeo. q̄ alibi diffusius hec tractaui: ⁊ iferius quādoq̄ tangetur quando materia id requiret.

ꝓ mēbrū 2e di

posterius ꝓt sm diuidat

¶ Huius articuli fructū summatū colligo. Ordo eēntialis per sex ordines diuidētes euacuat̄. s. per quatuor ordines cause ad causatū. ⁊ per vnū causati ad causatū cōprehēdēdo hic sub eodē duo mēbra tertie diuisiōis. ⁊ per vnū eminēter ad excessum. harū diuisionū ostensio duo adhuc oñdi reqrit. s. q̄ mēbra cuiuslibz iter se repugnēt. ⁊ q̄ euacuant rōnē diuisi: que duo in sequēti. c. quantuz opus erit ad ꝓpositū: ostendet̄: ⁊ in quo etiā quedā generales ꝓpōnes necessarie ꝓponent̄. Et ꝑdicti ordines ⁊ extrema ꝓm necessariā vel nō necessariā concomitantiā cōferentur: q̄ dictorum cōparatiōes ad sequētia bene valent.

sūma dictoz 2

Conclusiones secundi capituli sequentis.

ADDI

¶ Nulla oīno res essentialē ordinē hz ad se. ꝛclo. 1ª.
¶ In quocūq̄ ordine eēntiali ē circulus ipossis. ꝛclo. 2ª.
¶ Qō nō est posterius prioze nec posterioze. ꝛclo. 3ª.
¶ Qō nō ē finitū nō est effectum. ꝛclo. 4ª.
¶ Qō non est effectum nō est finitum. ꝛclo. 5ª.
¶ Qō nō est effectum nō est materiatū. ꝛclo. 6ª.
¶ Qō nō est materiatū nō est formatum. ꝛclo. 7ª.
¶ Qō nō ē causatum a causis extrinsecis nō est causatuz a causis ītrinsecis. ꝛclo 8ª.
¶ Quatuor genera causarum in causando idem essentialiter ordinantur. ꝛclo. 9ª.
¶ Si duo cōparantur ad eandez causam: aut igitur proximam aut remotam. ꝛclo. 10.
¶ Nō oē causatū cāe propīquus ē cā cāti remotiozis. ꝛ. ii.

ꝓ ꝓris

UNIVERSIDAD DE MURCIA

¶ Nihil dependet essentialiter nisi a causa vel a causato propinquiore alicuius cause. Prop. 12.
¶ Nō oē excessiuū dependet essentialiter ab eminēte. p. 13.
¶ Non omne dependens est excessum ab illo a quo dependet. Prop. 14.
¶ Nunq̄ plralitas ponēda est sine necitate. Prop. 15.
TIO ¶ Omne finitū est excessum. Prop. 16.
¶ De dictis quatuor diuisiōibus ostēdēdis. ⁊ de extremis dictorū ordinū essentialiū cōparādis hic pseq̄. CAP. II.

Domine deus noster qui doctorē venerabilem Augu^m. de te trino seriose scribentē infallibiliter docuisti: quō ipse in pmo de tri. scripsit dicēs. Nulla res oino est que seipsam vt fit gignat. Nōne tu nobis eque certitudinaliter impressisti hanc similē veritatem.

pma p. ¶ Quia nulla oino res essentialē ordinē habet ad se.

¶ Nam de ordine eminētie qd impossibilius q̄ idē seipsum excedere fm perfectionē essentialē. De alys sex ordinibus. qd impossibilius q̄ idē a se dependere q̄ sine seipso posse esse fm intellm hui^ supius assignatū. hoc et cōsonat veritati.

2^a. p. ¶ Quia in quolibet ordine essentiali est circulus impossibilis.

¶ Quia qcqd est pus prioris. est prius posterioris. sequitur oppositū pme ex scda negata. Idē etiā erit pus ⁊ posterius eodem ⁊ perfectius ⁊ minus perfectū eodē. ⁊ dependens ⁊ independens respectu eiusdē. que lōge sunt a vero. hūc circulum excludit Ar. a demōstrationibus. p posterioris. nec minus impossibilis est in rebus. ¶ Iuxta hāc secundam regulam explico quandam que a pma probatur. ⁊ in ipsa satis includitur: quia iferius vtar ipsa.

T. c. 6. ⁊ inde.

3^a. p. ¶ Quod non est posterius priore nec posterius posteriore.

¶ Sequitur ex affirmatiua dicta. ex ista seqt q̄ illud qō non dependet a pori. nec a posteriori. ¶ Et vltra. qō nō est cātū cāe poris nec posterioris: quia posterior in cando dependet a pori cante. Iam te deo duce dictos sex ordines ad inuicem cōparemus. Et pmo. 4. ordines cause ad cātū. ¶ Istorum tamē differentiā vel in diuidēdo sufficientiā: quia satis nota videt vtrūq̄. hic pretermitto psequi: quia plirū posset esse: nec ad ppositū necessario requisitus tm mō dictos ordines quantū ad cōcomitantiā vel cōsecutionē ex parte causati in sex cōclusionibus comparando.

4^a. p. ¶ Qō non est finitum nō est effectum.

¶ Probat pmo sic: quia qō nō est ab aliqua cā efficiente non est effectū: quod nō ē ad finē nō est a cā per se efficiēte. ergo ⁊c. maior pbat: quia in nullo genere per accns est pmus: qō Arist. satis exprimit. 2. phy. vbi casu ⁊ fortuna tāq̄ causis per accns pores ponit necio nām ⁊ intellectus tanq̄ cās p^ in illo genere cāe: qō aut nō est a pori: non ē a posteriori ex tertia iā pmissa. Et loquor de his que solū sunt ppe effectibilia. p ergo maior. minor sic pbatur. Agens per se. oē agit pp finē: quia nullū frustra: qō Ar. in. 2° phy. deteriat de nā de qua minus videt q̄ agat ppter finē: q̄ ars. ergo tale nihil efficit nisi ppter finē. Probat conclusio principalis scdo sic. finis est pma cā in cando. ⁊ ideo ipsum dicit Auic. cām causarū. qō etiā pbat rōne: quia eni finis mouet metaphorice: vt amatus. ideo efficiēs efficit formā in mā. nō aut mouet finis: vt amatus: quia aliq̄ causa causat. Est ergo finis pma cā essentialiter in cando. hoc etiā sic pbat. Aristo. 5°. metaphy. finē esse cām ondit: quia per ipsum respōdetur ad qōnem factā ppter qd. que qō q̄rit cām. q̄ cū p ipm. s. finē det pmū ppter qd ipse erit pma cā. Assumptū pbatur. Quesito eni quare efficit respondetur: quia amat vel intendit finē. nō econuerso. ¶ Ex pmitate finis tripliciter iam ofsa sequitur cōclusio principalis: quia cuius cā nō est prior nō ē posterior. iuxta regulā tertiā premissam.

T. c. 66. ⁊ circit.

T. c. 49 61. ⁊ 75.

15

¶ Quod nō est effectū non ē finitum. 5^a. p.

¶ Probat sic: quia finis nō est cā nisi inquantū ab ipso tanq̄ a pore essentialiter dependet esse finiti. p: quia quelibet cā ē sic por inquantū cā. non aut dependet finitum quantus ad esse a fine vt sic pore: nisi inquantum finis vt amatus mouet efficiens ad dandū sibi eē. ita q̄ sicut efficiēs nō daret eē in suo genere: nisi inquantū motus a fine suo mō. Ita finis nō daret eē finito nisi mediāte efficiēte amāte finem. ⁊ dante esse finito in sua causalitate. Nihil igit causat finis: nisi qō efficit ab efficiēte amāte finē. ¶ Hic sequitur cor^m nō tacēdum. s. q̄ imaginatio falsa est de fine dicentiū q̄ illud ē cā finalis entis finiti vel effecti: qō ē opatio vltima. vel obm qō per istā operatiōem attingit. Si intelligitur q̄ tale inquātum tale. s. inquantus attingit est cā finalis. falsum est: quia illud sequit esse effecti vel finiti: nec eē finiti dependet essentialiter ⁊ ab illo inquantum tale. Sed pcise illud ppter qō amatum ab efficiēte efficiens facit aliquid esse quod ordinat ad amatū. illud inquantū amatū ē cā finalis finiti. Qm̄q̄ tm obm operatiōis vltime ē tale amatū: rōne cuius ē finalis cā. nō quia terminus opatiōis talis nature: sed quia amatus a cante illā nām. tm operatio alicuius vltima. vel qō p ipsam attingit qm̄q̄ dr finis: quia vltimus ⁊ aliquo mō optimū. ¶ Et ita habet aliquas cōditiōes finis. Nō ergo Ar. poneret intelligentias ppie hre cām finalē ⁊ nō efficientē: sed vel tm finē extēdēdo finē ad obm opationis optime. vel si ppie daret ⁊ efficiēs. nō qdem per motū: nec p mutationē. quia cause. 4. pertinet ad cōsideratōem metaphysici. ⁊ sic abstrahūt a seipsis: vt pertinet ad consideratōes phy sici. Nec poneret pmū dare eis esse post nō esse. si poneret eas sempiternas ⁊ necessarias: saltē post duratione. Sed post ordine nāe tm: sicut exponit Aui. rōnē creatōis. 6. metaphy. ca. 2. ¶ Utrus aut causato repugnet necessitas: an nō: ppositū nō infringit si posset aliqō efficiēs simpliter necessario cāre. ⁊ finis aliqs necario finiret. ⁊ nō econuerso: saltē qōlibet causatū nō tm ē pole: vt opponit impossibili: sed etiā vt opponit necessario ex se: quia ē terminus vel obm potentie sue cāe: sed nō sit pole cōtingens: vt opponit necessario in cōmuni fm phos: quia talē contingentiā a separatis negarēt. ¶ Per aliud cor^m. q̄ finis nō est cā finalis efficiētis sed effect^. vm qō dicit q̄ agēs agit ppter finē: nō est intelligendū suū: sed sui effectus.

Cor^m. Nō

Cor^m. Nō finis causa

¶ Quod nō est effectū nō est materiatum. 6^a. p.

¶ Probat: quia mā de se est in potētia contradictionis ad formā. ergo nō est ex se actu: nisi per formā. ergo ab alio reducēte illā potentiā ad actū. illud est efficiēs: quia idē ē facere compositū ⁊ mām eē in actu per formā. Prima cōna p: quia potētia mere passiua contradictiōis nō se reducit ad actū. Et si dicas formā reducere ipsam potentiā ad actū: Uerū est formaliter. sed cū preintelligant mā ⁊ forma nō vnita illō a quo vniūtur hic rōnem cause efficiētis quā sequitur actuatio formalis. Secdo pbat cōtia: quia efficiēs est prima cā finali. ergo por mā: cui^ nō ē por nec posterior. pria ppositio hic pbatur. nā mouere metaphorice: vt amatū est cātio finis. sic aut mouet efficiēs nō aliā cām. ¶ Tertio pbatur: quia cōpositū est vere vnū: ergo habet aliquā entitatē vnam: que nec ē entitas mātē nec forme. illa entitas vna ē causata nō a duabus entitatibus. pmo: quia nihil vnū est ex pluribus nisi in virtute vnius pmo vel principaliter. nec ab altero duorū primo: quia vtrūq̄ illorum est diminutū respectu entitatis totalis. ergo est ab vno aliquo extrinseco. ⁊ sic patet conclusio principalis.

¶ Quod non est materiatum non est formatū: ⁊ econuerso. 7^a. p.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

habet etiam aliam intrinsecam concausan
tem
.b. q causalitates cauſ extrinsecaſ perfectionem dicunt cui
nō est annexa necessario imperfectio

¶ Probatur: quia quō nō est materiatū non est compositū ex partibus essentialibus: quia in omni sic cōposito perfecte vno altera pars ē potentialis: qz nō fit vnum per se: nisi ex actu z potētia. ex. 7. z. 8. metaphy. Quod igit nō habz T.c.22. 27. z 60. z circit. partē per se potentialē nō est compositū. ergo nec formatum: qz formatum est compositū habēs formā partez sui. T.c.15. ¶ Et sicut argutū est de mā z forma. ita pōt argui de subiecto z accidente suo modo. ¶ Cōfirmat iuxta illud Ar. T.c.60. 7. metaphy. Si qd ex vnico el'o esset nō esset nisi illud. immo illud nō eēt illud el'm. ex pma ppōne huius scōi. c. quest. Nihil essentialr a se depēdere. ergo a simili: si qd habz tm vnam partē essentialē nō est nisi illa. imo iam nō est ps nec causa. ppter pmā regulā dictam. ergo oē causatuz ex .a. aliqua causa intrinseca. habz etiam aliam itrinsecā cōcausantem. z ita pz propositum.

8°.p. ¶ Qō nō est causatuz a causis extrisecis nō est causatum ex causis itrinsecis.

¶ Hec ex premissis. 4. pz satis. habz tamē pbationes speciales. Prima est. qz causalitates causarum extrinsecarū perfectionē dicūt cui nō est annexa necessario impfectio. .b. Cause itrinsece ex necessitate habēt imperfectionē ānexā .c. ita q cause extrinsece sunt pōres in causando itrinsecis: sicut perfectū impfecto. Adiūge scōam que est hec. Qō nō est causatū cāe pōris nec posteriōris. sequitur ppositum. ¶ Secūda ratio est ista: qz cause itrinsece possunt esse in se causate respectu extrinsecarum. ergo sunt posteriores in causado respectu earum. añs pz de forma. Patz etiam de materia iquantū pars: sed de ipsa in se iferius ostendetur. hec cōclusio bene probat sextam.

9°.p. ¶ Quatuor genera causarum in causando idez essentialiter ordinantur.

¶ Patet ex. 5. premissis. Sed ex se videt rōnabile. q multa a qbus aliqd depēdet essentialr ordinē habeāt fm quē s. illud ab eis ordinate depēdet. Nā ex qbus nō fit vnum vt ex actu z potētia si omnino nullaz hnt vnitatem ordis nō causant aliqd idē essentialr. ¶ Cum igitur quatuor genera causarū nō sunt partes alicuius compositi ex ipsis: sicut ex actu vel potētia. si etiā omnino nullaz habēt vnitatem ordinis iquantū causant. quomodo tūc aliqd idē causarēt. ergo habēt vnitatē ordinis iquantū causant causatū quo ordine sunt omnes vnū respectu terty. s. in causando. sicut multa in vniuerso per ordinē sunt vnū in essendo. Et qualis sit ordo istorū generū pz ex dictis de fine z efficiente iter se. Ex scōa pbatiōe quarte. z secūda pbatiōe sexte. z itrinsecarū ad alias. s. extrinsecas ex eisdez. z ex. 8. Qualis aūt sit ordo itrinsecarum iter se nolo multuz prosequi: ingrendo: qz parū illis vtar in pcessu. videt tamē materia pōr fm idependentiā: qz ꝛcernēs z iformās videt dependere a pma z iformato. quia formatū preintelligitur iformabile. Et ita exponūt qdam Aug. li. ꝛfes. de pōritate ma .d. terie respectu forme. Et si q̄ras quo ordie est pōr. ¶ Rūdeo: sicut causatū ppinquus eiusdē cause remote ppinqui° inq̄ necessario fm istū ordinez fm quē nūc forma causat de mā pus causata ab ipso: tamē forma est pōr fm eminē T.c.7. tiam qz perfectior: qō tāq̄ planum accipit Arist. 7°. meta. T.c.13. vbi cōparat ea: licz ex dictis eius alibi. 9. metaphy. de actu z ide. z potētia posset pbari. Intellige aūt q aliud est cās in cāndo: siue fm causatiōes esse eēntialr ordinatas. z aliud ē ea que sunt cāe esse essentialr ordinata: sicut pz per Auicē. 6. metaphysice. c. 5. Nam pmū verum est: z oñsum. alias iste essent false qz amat finē. ideo efficit effectuz: z qz efficit. iō .d. forma iformat. z materia materiat: que tamē cōmuniter amittūtur. Secūdū aūt falsum est: nam illud qō est finis nō est causa eius qō est efficiēs: nec quādoq̄z ecōuerso cōmuniter aūt illud qō est efficiēs nō ē causa eius qō ē materia: quia eā supponit. Causationez autem vnius cause esse essentialr ordinatā ad aliā est ipsam nō esse cām eiusdem nisi virtute alterius suo mō cāntis: qō qdem causare i virtute nullā dependentiā ponit in ipso: qō ē cā posterior nec aliqd absolutū a pōri receptuz in ipso: sed tm aliqd ab eis esse ordinate pus ab vno q̄z ab alio: z vnū pus causatuz alterius q̄z causatuz amborū: sicut alibi de causis essentialr ordinatis diffusius explicaui. .a.

¶ Sed vlterius itellige q iter causas iquantū cause. nō ē ordo dependētie: qz vt habet in pmo. c. z pbatur h. iz. conclusiōe. talis nō est nisi causati ad cāz. vel causati remotioris alicuius cause ad causatū ppinqus eidē cause. Neuter est h. Nō scōs. pz. saltē cōparādo efficiens ad finē q est prima cā. Nō aūt pmus. p°. vel cātio dicit tm relationē in effectu vl in causa. Relatio nō est causa rel'onis pmo. h aūt si causatio vnius esset cā causatiōis alterius. hoc esset primo: qz pus naturalr q̄z eēt causa cāti omniū cārum. Tunc etiā nulla causa extrinseca esset imediata cā causati cōmunis: sed tm causationis alterius cause. Tunc tertio. non oē finitū esset effectū. cōtra quintā huius. Causatio qppe efficiētis per te est finita: qz causata a fine cānte: nō tamē ē effecta. ¶ Item pbatur in cōmuni q iter causatiōes cāruz nō est depēdentia: quia tūc sine cōtradictōe posset esse cātio pōr sine posteriore. ergo z correlatiuū sine correlatiuo absq̄ cōtradictōe: qō ē falsum. Tū qz oēs rel'ones causati sunt idētice idem absoluto. ergo cōtradictio est vnam esse sine alia. Tum quia aliqd posset esse in re sine cōtradictione ens ad finē z nō effectū: qō ē cōtra qntā. Simil'r est cōtradictio q aliqd sit materiatū z nō formatuz vel ecōtra. pz ex septima. Sil'r effectuz quatuor causaz. qō. s. ē ab efficiente per mutationē cōtradictio est sic effici z nō esse formatū vel materiatū. Est igit iter causationes causarū ordo eminētie: quia vna est perfectior alia. hoc satis pz. Nec ideo dr: qz hec causat. ideo illa: qz sit ibi ordo dependētie: sed qz ordo eminētie: vl magis qz aliqd est causatū vnius cause: q nō est alterius: sed respectu causati cōmunis nō ē rō. ordo eminentie causatōes cāz ¶ Item si iter cās sit ordo dependentie. ergo vna causat aliā iquantū cā. Nō. n. pōt ibi poni causatū pus. ergo finis causat efficientē: que tm nō efficit ppter pcessum ifinitum. ergo quinta falsa. ¶ Item si vna cā causat cātionem vt finis ipsius efficiētis. z sic vltra. tūc nibil erit imediate causatū a quatuor causis. z sic cātū a quatuor nō ē primū causatū nisi vnius vel duorū. nulla cā est equalis causato. itelligo de totali in quocūq̄ genere. pbat: quia iter eq̄lia nō ē depēdētia eēntialis. pz iductiue. itrinsece sunt minus nobiles. extrinsece perfectiores. Ipsentia si daret dependentie tū ē nulla cā p̄ ¶ Cōtra. quare ignis vniuocū nō est tōle. ¶ Item quare si ignis eēt incausatus nō causaret. TIO EX TRA ¶ Expedito de cōparatiōe membrorum quarte diuisiōis. ¶ De tertia breuiter trāseundo: quia planū ē eius diuidētia repugnare: z diuisum euacuare.

10°.p. ¶ Quia si duo comparant ad eādē cām. aut ergo primam aut remotam.

¶ De secūda diuisione duas cōclusiones pponaz. ¶ Pria est de distinctione membrorum.

11°.p. ¶ Nō omne causatū cause ppinquius est cā cāti remotioris ab eadem causa.

¶ Ergo ē aliqō causatū pus qō nō ē cā. Antecedēs hui° pbatur exēplo z ratiōe. Exemplū ponitur tale. quātitas. n. est ppiquius causata qualitate. nō tm est eius cā. pz discurrendo per causas. probat etiā rōne quia. ¶ Secūda ꝛclusio est de sufficiētia diuisionis.

12°.p. ¶ Nihil depēdet essentialiter nisi a causa vel cāto ppinquiori alicui cause.

.c. q cāe itrinsece ex necessitate habēt imperfectōez ānexā
.d. q i causatōe qpo' p̄ q causat' materia q̄z forma cā p̄supponat' causata ab agēte creato q̄nali q̄ q̄z pōritate eminentie

ADDI q tm causas z ordo dependenti

¶ Probat: quia si dependeret ab aliquo alio sit illud .a. & dependes .b. a. nō existēte .b. nō erit: sed a. nō existēte omnes cause per se ipsius b. possunt cōcurrere. & etiam omnia cāta istis causis ꝓpinqora q̄z b. possunt esse iā causata. qz a. nullum istorū est per te. ergo oibus causis per se cōcurrētib⁹ & oibus causatis ꝓpinqoribus ipso b. iam positis. b. nō erit. ergo oēs iste cause per se nō sunt sufficiētes cāe etiā ꝓpinquioribⁿ causatis iam positis. cōsequentia pz: quia cāe sufficiētes iam cātis ꝓpinqoribus positis possunt causare remotius cātum. ¶ Sz si dicas q̄ argumētū nō cōcludit quin possint: sed cōcludit q̄ nō cānt. Hoc nihil est. nā a. nō potē te esse per te. b. nō pōt esse. sed oibus predictis ex pte causarū oium & causatorū priorū positis a. nō pōt esse per illa qz non est aliqō istorū. nec cābile ab eis. ergo b. nō pōt esse per illa. nā per nihil pōt esse aliqd per qō nō pōt illud esse sine quo impossē est illud eē. ¶ Si dicas cōpositū pōt esse per agēs nāle: nō tamē materia pōt esse per ipm sine qua impossē est cōpositū esse. Instātia nihil valet. qz agēs naturale nō est tota cā ꝓpositi a quo circunscripto. s. oī alio pōt esse ꝓpositum. De tali loquor: qz si oēs cās in oī gne cause ordinatas ad b. cōiungas & effectus propinquiores ipo. b. sint producti per oēs istas. a. nō potest esse: qz nō est causa. nec cātum de numero istorū: & sine. a. b. nō pōt eē. ergo per oēs istas sil'iūctas. b. nō potest esse. ergo omnes iste simul iuncte nō sunt totaliter cā ipsius. b. qō est oppositum positi. De prima diuisione similes duas cōclusiones propono. prima patet de distinctione membrorum & est.

¶

13ª. ¶ Nō omne excessum dependet essentialiter ab eminente.

¶ Ergo pme diuisiōis pmū mēbr̄ non infert necessario 2ᵐ. pbo añs. Spēs nobilior est eminēs respectu minus nobilis. puta cōtrariū respectu 3ij. nec tamē respectu eius est aliq̄ cā. pz iductiue: nec causatus ꝓpingus: qz cālitas cause cōmunis nō respicit fm ordinē essentialē illa vt cāta. tunc enī nō posset cāre aliqō excessum nisi pus cāret eminens qō est patēs fl'z de quacūq̄ cā. quia si cōtrariū vilius pducitur ab hac cā cōtrario nobiliori a nulla cā pducto. ergo respectu nullius cause sic ordinanī. vlterius si eminēs aliquod non est causa respectu excessi nec causatum propinquius cause ambor̄ū. ergo excessum nō dependet ab ipso essentialiter. cōsequentia patz ex premissa ostensa. ex abūdanti coniungo eius conuersam.

14ª. ¶ Non omne dependens est excessum ab illo a quo dependet.

¶ Patz. compositū dependet a mā cū ipz sit multū pfectiⁿ. similr fortasse forma dependet a materia: vt tactū est ꝓclusione. 9ª. tū forma est pfectior. 7. metaphy. In motib⁹ etiā ordinatis qō ē posterius generatōe dependet a ꝓore: quia pus est effectus ꝓpinqor cause ambor̄: tū posteriⁿ est pfectius. 9. meta. 3ª. pro sufficiētia huⁿ diuisiōis hāc generalē ponō apud Arist. satis notam.

T. c. 7.

T. c. 15. & circit.

15ª. ¶ Nūquā plālitas ponēda ē sine necessitate.

¶ Cum igit nulla necessitas appareat ponēdi plures ordines eēntiales q̄z duos pdictos illi soli sunt ponēdi. hec aūt ppō generalis oñdit tū eē sex ordines eēntiales in quos scōs subdiuidit. tot eē ostensi sunt: & ad ponēdū alios necitas nō apparet. Cōparatis mēbris pme diuisiōis adinuicē in cōi cōparo in spāli posteriⁿ pmi ordīs pme disiōis ad posteriⁿ pmi ordinis scōe diuisiōis cōparo. s. excessuz ad effectum & finitū. hic ꝓnem vnā ponō que talis est.

¶

16ª. ¶ Omne finitū est excessum.

¶ Probat: qz finis ē melior eo qō est ad ipm. hoc pbat sic. qz finis vt amatū mouet efficiēs ad cānduz. sit igit finis a. efficiēs b. effectū finitū c. tunc si a. nō est minus bonū ipso b. nec equale. ergo maius. scōa pars añtis pbatur: q̄ non equale: qz qua rōne equale moueret: eadē rōne & idē possz mouere c. qz eque amabile & desiderabile. & ita posset esse cā finalis sui. ¶ Cōtra pmā ppositiōem huius scōi. ex hoc cōcluditur q̄ nec minus. ¶ Item nā agit ꝓpter finē sicut ars ageret si ageret naturalr: sed a fine in artibus sumitur pncipiū cognitiōis artificialis vl' moralis de finito. 2. physicorum. pncipiū est veriⁿ. g̃ finis qui icludit illaz veritatē virtualr ē perfectior. ¶ Obycies. aliqua voluntas causat aliqd ꝓpter minus bonū amatū. ergo ibi finis est excessus Añs pz in omni actu bono ex genere. & malo ex fine: qz ordinatur ab agente ad finē iferiorē se. ¶ Rño. cōclusio pcedit de fine ex natura rei qualis est semp finis nature. et finis volūtatis ordinate. Sed nec istātia de volūtate iordinata destruit cōclusiōem: qz talis nō est pma cā. effectⁿ ergo si a tali aliqd fieret nō ꝓpter perfectiorē finez: tū fieret ab aliqua cā superiori ordinata ad finē superiorez vel perfectiorē: qz alias nō eēt ordinata: vt pbatio cōclusiōis oñdit. & si vt a supiore pducit bz finē pfectiorem. g̃ bz aliquā pfectiorē. g̃ oē finitū est excessuz ab aliquo fine suo: lz nō a primo: ꝓpter quā amatū agēs primū in ordiatū cāt ipsuz. ¶ Posset etiam dici q̄ finis ille esset finis eius fm qd. ¶ Hoc nō placet: quia efficiētia cause iferioris est efficiētia simplr. ergo si nō efficit pcise vt motū sicut baculus cuiⁿ nō ē finis pprius: quia nō ē agēs pprie: sed quasi efficiēs ppingus. Si inq̄z non sic efficit finis eius est finis simplr: qz omnis per se efficiētis est per se finis.

T. c. 89

quē

Conclusiones tertii capituli.

ADDI

¶ Aliqua ē natura in entibus effectiua. ꝛcl'o. pma.
¶ Aliqō effectiuuz est simplr pmum. ꝛcl'o. 2ª.
¶ Simplr pmū effectiuū est incābile. ꝛcl'o. 3ª.
¶ Simpliciter primū effectiuū est actu existens. & aliq̄ nā existēs actualiter est sic effectiua. ꝛcl'o. 4ª.
¶ Incausabile ē ex se necesse esse. ꝛcl'o. 5ª.
¶ Necessitas eēndi ex se vni soli nāe ꝛuenit. ꝛcl'o. 6ª.
¶ Aliqua est nā in entibus finitiua. ꝛcl'o. 7ª.
¶ Aliqō finitiuū est simplr pmum. ꝛcl'o. 8ª.
¶ Primū finitiuū est incausabile. ꝛcl'o. 9ª.
¶ Primum finitiuum est actu existēs: & alicui nature actu existenti cōuenit ista pmitas. ꝛcl'o. 10ª.
¶ In naturis entiū aliqua ē excedens. ꝛcl'o. 11.
¶ Aliq̄ nā eminēs est simplr pma fm pfectionē. ꝛcl'o. 12.
¶ Suprema natura est incābilis. ꝛcl'o. 13.
¶ Suprema nā est aliqua actu exñs. ꝛcl'o. 14.
¶ Alicui vnice nature & eidem actui existenti inest triplex primitas in triplici ordine essentiali efficientie finis & eminentie. ꝛcl'o. 15.
¶ Impossibile ē idē ad duo essentialr dependere ad quorū vtrūq̄z eius dependētia totalr terminat. ꝛcl'o. 16.
¶ Uni soli nature inest quecūq̄z primitas cause extrinsece vnius rationis. ꝛcl'o. 17.
¶ Primū effectiuuz est actualissimū virtualr cōtinēs oēz actualitatē. pmus finis est optimus virtualr cōtinēs oēm bonitatem. pmū eminēs ē perfectissimū eminēter ꝛtinēs oēm perfectionem. ꝛcl'o. 18.
¶ Una natura existens est pma in triplici ordine predicto. s. efficiētie: eminētie & finis: & quelibz alia est sic posterior ista. ptermissis ordinibus finis & eminentie ex solo ordine efficiētie qui efficacior ē. potes pcedere ita. accipe huⁿ tertu. 6. pmas ꝛclusiōes. & sexte adiunge. 16. 17. 19. & sic habes huius tertu. 9. cōclusiōes. quatuor pme cōcludūt pmū efficiēs eē. alie. 5. q̄ ē tū vnum fm spēm vel nām. deide. 4. c. satis valet per viā efficiētie que aliaz regrit. puta tertia. & aliq̄ ppōnes Ax. pnt pmitti. si nō illis ppositū oñdit fm illud. pauca de p. c. eēnt nēcia. & aliq̄ de scōo. ꝛcl'o. 19.

TIO

UNIVERSIDAD DE MURCIA

¶ De triplici p̃mitate in p̃mo p̃ncipio. CAP. III.

Domine deus noster. Qui te p̃mus ac nouissimũ esse p̃dicasti doce seruũ tuum te esse p̃mũ efficiẽs ac p̃mũ eminẽs: finẽq; vltimũ ostendere rõne: qõ certissima fide tenet. de sex quippe ordinib⁹ essentialibus supradictis tres placet eligere. duos cãlitatis extrinsece. ⁊ vnũ eminẽtie: atq; in istis trib⁹ ordinibus aliquã vnam nãs primas eẽ simplr: si dederis demõstrabo. ideo aũt dico nãm vnã: qr in hoc. 3. c. p̃dicte tres p̃mitates nõ de vno singulari: seu ꝓm numerum ostendentur: sed de vnica qditate vel nã. De vnitate vero numerali iferius erit sermo.

p̃ma 2ª. ¶ Aliqua est nã in entibus effectiua.

¶ Qr oñditur: quia aliqua ẽ effectibilis. ergo aliq̃ ẽ effectiua. ꝓñia ps per nãm correlatiuorum. antecedẽs pbat̃: tus quia aliqua ẽ cõtingẽs. ergo possibile eẽ post nõ esse. ergo nec a se: nec a nihilo. vtroq;. n. mõ ens fozet a nõ ente. g̃ ab alio effectibilis: tũ quia aliqua natura est mobilis vel mutabilis: qr possibilis carere aliqua pfectõe possibili sibi inesse. ergo termin⁹ motus põt icipere. ⁊ ita effici. in hac conclusione ⁊ qbusdã sequentib⁹ possem pponere. ppõnes de actu sic. Aliqua nã est efficiẽs: qr aliqua ẽ effecta. qr aliq̃ icipit eẽ: qr aliqua ẽ terminus motus ⁊ cõtingẽs: sed malo de possibili cõclusiones ⁊ premissas pponere. illis quippe de actu cõcessis. iste de possibili cõcedũtur. ⁊ nõ ecõtra. ille etiã de actu contingentes sunt: lz satis manifeste. iste de possibili sunt necessarie. ille quidẽ ad ens existẽs ptinent. iste ad ens quiditatiue sumptũ pertinere. pprie pñt. existẽtia tamen illius quiditatis iferius ostendetur. de qua nũc ostendetur effectiuum.

2ª. ¶ Aliquod effectiuum est simplr primum.

¶ Doc ẽ nõ est effectibile nec in virtute alterius effectiuũ. pbat̃ ex p̃ma sic. Aliqõ effectiuũ sit a. si est p̃mus hoc mõ exponendo p̃mũ. habetur ppositũ. si non. ergo est posteri⁹ effectiuũ: qr effectibile ab alio: vl qr vtute alteri⁹ effectiuũ si negat̃ negatio ponit̃ affirmatio. illud alterũ sit b. ō quo arguit̃: sicut argutũ ẽ de a. aut pcederet̃ in ifinitũ in effectiuis. quoꝝ quodlibz respectu pozis erit scõm: aut stabit̃ in aliquo poze nõ babẽte pus. ifinitas non est possibilis in ascẽdẽdo. ergo p̃mitas necessaria. qr nõ habens pus nullo poze se ẽ posteri⁹. nã circulũ in causis destruit cõclusio. z. secũdi. c. ¶ Hic istatur: qr ꝓm philosophãtes ẽ possibilis ifinitas in ascẽdẽdo: sicut ipsi ponebãt de generãtib⁹ infinitis: quorũ nullũ esset p̃mũ: lz quodlibz secũdũ. ⁊ tamen ꝓ ab eis ponebat̃ sine circulo. ¶ Hãc istantiã excludendo. dico q pbi nõ posuerũt ifinitatẽ possibilez in causis per se ⁊ essentialr ordinatis: sed tm accidentalr: sicut ps p Auic. 6ª metaphyce. c. 5. vbi logt̃ de ifinitate idiuiduorũ in spẽ: sed ad ppositũ ostẽdendũ expono que sint cãe essentialr subordinate. ⁊ que accidẽtalr. vbi sciẽdũ q aliud ẽ log de causis per se ⁊ per accis. ⁊ de causis eẽntialr ⁊ accidẽtalr ordinatis. Nã in p̃mo est cõparatio vni⁹ ad vnuz. s. cãe ad cãtũ. ⁊ est cã per se que ꝓm nãm pprią nõ ꝓm aliqd sibi accidẽs cãt. Et cã per accidens ẽ que per aliqd sibi accidens cãt. ⁊ sic ẽ cõparatio duarũ causarũ iter se iquãtũ est ab eis causatũ. Et differũt in tribus cãe essentialr ⁊ p se ordinate ab accidẽtalr ordinatis. p̃ma differẽtia est: qr in p se secũda iquãtuz cãt dependet a p̃ma. In per accidẽs nõ. lz i esse vel in aliquo alio dependeat. scõa ẽ: qr in per se ordinatis ẽ causalitas alterius rõnis ⁊ alterius ordinis: qr superior est pfectior. in accidentalr ordinatis non. hec dependet: siue sequitur ex p̃ma. Nam nulla cã a causa eiusdẽ rõnis dependet eẽntialr in cãndo: qr in cãtiõe alicui⁹ sufficit vnũ vni⁹ rõnis. 3ª segtur ex duabus premissis. s. q oẽs cãe per se ordinate simul necessario regrũtur ad cãndũ. aliqn aliqua per se cãlitas deesset effectui. Sed nõ regrũtur simul accidentalr ordinate. Ex istis oñditur ppositus sic. Infinitas essentialr ordinatoꝝ ẽ ipossibilis ⁊ ifinitas accidentaliter ordinatorũz est impossibilis nisi ponẽdo statũ in eẽntialr ordinatis. ergo oi mõ est impossibilis infinitas in eẽntialr ordinatis. Si etiã negetur ordo eẽntialis ifinitas ẽ ipossibilis. ergo oino ẽ aliquod p̃mũ simplr effectiuum. ¶ Dic sunt tres ppõnes assumpte. ppter breuitatẽ. p̃ma dicat̃ a. scõa b. tertia c. p̃ma istarũ pbat̃. s. a. q. s. in eẽntialr ordinatis ipossibilis ẽ ifinitas. Tum qr vniuersitas causatoꝝ ordinatoꝝ est cãta. ergo ab aliqua cã que nihil ẽ illi⁹ vniuersitatis. tũc. n. aliqd esset cã sui. Tota enĩ vniuersalitas dependẽtiũ dependet. ⁊ a nullo illi⁹ vniuersitatis. Tũ 2º. qr infinite cãe essentialr ordinate eẽnt simul in actu. ex 3ª differentia supra. ꝓñs nullus pbs ponit. Tum tertio: qr pus est ppinqus p̃mo. ex. 5. metaphyce. ergo vbi nullũ p̃mũ nihil eẽntialr pus. Tum. 4º: qr superior est perfectior in cãndo. ex 2ª differẽtia. ergo in ifinitũ superior: ẽ in ifinitum perfectior. ⁊ ita ifinite pfectionis in cãndo. Est ergo nõ cãns in vtute alterius: qr omnis talis impfecte cãt. eo q dependẽs in cãndo. Tum. 5º: qr effectiuum nullã iperfectionez necessario ponit. ps in ppõne octaua secũdi capli. ergo põt eẽ in aliqua natura sine imperfectõe: sed si esset dependens ab alia in ifinitũ in nulla esset sine iperfectione. ergo effectiuitas independens põt iesse alicui nature. Illa est simplr p̃ma. ergo effectiuitas simplr p̃ma est pos: sufficit hoc: qr iferius ex hoc cõcludetur q est in re. Et sic quinq; rõnib⁹ patz. a. B. probatur. s. q ifinitas accidentalr ordinatorũm est ipossibilis nisi statu posito i essentialr ordinatis: qr infinitas accidẽtalis si ponit̃ hoc nõ est simul vt ps: sed successiue tm̃ alterũ post alterũ. ita q lz scõm aliquo modo sit a poz: tm̃ nõ õpẽdet ab ipso in cãndo. põt enĩ causare illo nõ existẽte: sicut filius generat: patre mortuo: sicut ipso viuo. Talis ifinitas successionis est ipossibilis: nisi ab aliqua natura durãte ifinite: a qua tota successio ⁊ quodlibz eius dependet. Nulla. n. diffozmitas perpetuat̃ nisi in vtute alicuius pmanentis: qõ nihil ẽ successiõis: qr oia successiua sunt eiusdez rõnis. Sed ẽ aliqd pus essentialr: qr qõlibz successionis dependet ab ipso. ⁊ hoc in alio ordine q̃ a cã prima que est aliqd successionis illius. ps ergo. b. Probatur. L. s. si negeꝝ ordo eẽntialis ifinitas est simplr impossibilis: qr ex p̃ma huius capli cum aliqua natura sit effectiua. Si negetur essentialis ordo effectiuorũ. ergo illa in nullius alterius virtute cãbit. ⁊ lz ipsa in aliquo singulari ponat̃ causata: tamẽ in aliquo est icausata: qõ est ppositũ de natura prima: qr si in quolibet ponat̃ cãta: iam cõtradictio implicat̃ negãdo ordinẽ essentialem: qr nulla natura potest poni in quolibz causata. ita q sit ordo accidẽtalis sub ipsa sine ordine eẽntiali ad aliã naturam: sicut ex b. ps.

3ª. ¶ Simpliciter primum effectiuũ est incãbile.

¶ Hoc ps ex secũda: qr si sit ab alio effectibile vel virtute alteri⁹ effectiuũ. ergo pcessus in ifinitũ: vel status in aliq̃ ineffectibili. ⁊ idependẽter effectiuo: illud dico p̃mũ: ⁊ illõ aliud ps q nõ est p̃mũ ex datis tuis. ¶ Ulterius cõcludit̃. Si p̃mũ est ineffectibile. ergo icausabile: qr nõ finibile ex 5ª ppositione secũdi. Nec materiabile ex 6ª eiusdez: nec formabile ex septima. ibi. Simul etiã ō materia ⁊ forma. ex. 8. ibidem.

4ª. ¶ Simplr primuz effectiuũ est actu existẽs: ⁊ aliq̃ natura exñs actualr est sic effectiua.

¶ Probatur: cuius rõni repugnat posse esse ab alio. illud si põt esse: potest esse a se: sed rõni p̃mi effectiui simplr repugnat esse ab alio ex tertia. ⁊ potest eẽ ex secunda. imo ibi. 5. pbatio. a. que minus videtur cõcludere hoc cõcludit. De hoc alie possunt tractari de existẽtia. ⁊ sic sunt de ꝓtingen-

UNIVERSIDAD DE MURCIA

tibus tamē manifestis. vel de natura ⁊ quiditate ⁊ possibilitate. ⁊ sic sunt ex necessarys. ergo simplr̄ p̄mū effectiuuz pōt eē a se. Qō nō ē a se: nō pōt eē a se: qz tūc nō ens ꝓduceret aliqd ad eē: qō est īpossibile. ⁊ adhuc illud cāret se. ⁊ ita nō eēt īcausabile omnino. ⁊ hec. 4ª. cōclusio declaraī alr: qz īconueniēs est vniuerso deē supremū gradū polem in eēndo. ¶ Juxta istam. 4. nota correlariuz: q̄ p̄m effectiuū nō tm̄ est qō est p̄us alys: ſz quo p̄us eē īcludit cōtradictionem. sic īquantum p̄mū existit. pbaī vt. 4. Nā de rōne illius maxime īcluditur īcausabile: ergo si pōt eē: qz nō contradicit entitati: pōt eē a se. ⁊ ita ē a se.

Lox^m.

5ª.ꝯ. ¶ Incausabile est ex se necesse esse.

¶ Probatur: qz excludēdo oēz cām aliā a se ītrinsecā ⁊ extrinsecā respectu sui eē ex se ē īpossibile nō esse. pbatio. nihil pōt nō eē nisi aliqd sibi īcompolē positiue vel p̄uatiue possit eē: qz saltem alterꝫ ꝑdictorꝫ ē semp verū nihil īcōpossibile īcābili positiue vel p̄uatiue pōt esse: qz vel ex se vel ab alio. Nō p̄mo mō: qz tūc eēt sic ex se ex. 4. buiꝰ capituli. ⁊ ita īcompolia simul eēnt: ⁊ pari rōne neutruz eēt: qz cōcederetur per illud īcompolē illud īcausabile nō esse. ⁊ ita segtur ecōuerso. Nō secūdo modo: qz nullum cātū hz vehemētiꝰ eē vel potētiꝰ a cā q̄ īcābile a se hz: qz cātū dependet in eēndo. īcausabile nō. politas ēt cābilis ad eē non necārio ponit actu eē eius. sicut ē de īcausabili. Nihil īcōpossibile iā enti pōt eē a cā nisi ab illa recipiat vehemētiꝰ: vel potētius eē q̄ sit eē sui īcōpossibilis.

6ª.ꝯ. ¶ Necessitas eēndi ex se vni soli nāe ꝓuenit.

¶ Probatur sic. si due nāe p̄nt esse ex se necesse esse cōmunis ē eis necessitas essendi. ḡ ⁊ aliqua entitas qditatiua ſz quā est eis cōe. ⁊ a qua accipiī quasi genus earū. ⁊ ꝑter hoc distinguuntur formalitatibꝰ suis actubꝰ vltimis ex hoc sequunt̄ duo īcōpolia. ¶ Primū q̄ vtrūq̄z erit p̄mo necesse eē per nām cōmunē que est minoris entitatis: ⁊ nō p̄ naturā distinguētē que ē maioris actualitatis: qz ⁊ si per illā formalr̄ sit necesse eē. ergo bis ē necesse eē: qz illa formalr̄ nō īcludit nām cōmunē: sicut nec dr̄ia genus. vr̄ aūt īpossibile q̄ mior actualitas sit qua p̄mo aliqd ē necessarium. ⁊ maior nō sit q̄ p̄mo nec per se sit aliqd necariū. ¶ Scōm īpolē ē q̄ per nām cōem q̄ ponī vtrūq̄z p̄ esse neē eē neutrū sit neē eē: qz neutrū est sufficiēter p illā nāz. Quelibz .n. nā ē illud qō ē p formale vltimū. p q̄. n. aliqd ē necesse eē p illud ē in effectu circūscripto oī alio. ¶ Si dicaī naturam cōmunez sufficere ad eē ꝑter nās distinctinas: igiī ipsa cōis ex se ē in actu ⁊ indistincta: ⁊ per ꝓnās īdistinguibilis: qz necesse eē iam exnās nō ē in potētia ad simplr̄ esse. Esse aūt gnis in spē est simplr̄ esse respectu eius. ¶ Item due nature sub eodē cōmuni nō habēt gradum equalē. ꝓbatur per differētias diuidētes genus cuz sint īequales. ḡ ⁊ esse vnius erit perfectiꝰ esse alterius: sed nullū eē est perfectius ipso necesse esse ex se.

EX ¶ Dic instatur. sicut. n. esse polia sunt ordiata scōm perfectiorem ītētōem lz politas sit eis cōmunis. ita diceret de necessarys esse. Materia etiā plus appropiquatur ad necessitatem essendi q̄ forma generabilis: ⁊ tamē nō hz esse perfectiꝰ ītensiue. ita etiā in ꝓpōnibus necessarys videtur ordo fm perfectionē necessitatis etiam in necessarys esse

TRA sicut in primis ꝓncipys.

¶ Itē si due nature essent ex se necesse esse nullā dependentiam haberet vna ad aliā in eēndo: ergo nec ordinē aliquē essentialē. ergo alterū nihil eēt buiꝰ vniuersi. qz nihil est in vniuerso: qō nō habz ordinē essentialē inter entia: qz ab ordine partiuz est vnitas vniuersi. ¶ Dic istatur: qz vtrūq̄z hz ordinē eminētie ad ꝑtes vniuersi. ⁊ ille sufficit ad vnitatē. ¶ ꝯ. alterū ad alterū: nec illū ordinē hz: qz eminētioris nāe est perfectiꝰ eē nlz ē ꝑfectiꝰ eē ipso necesse eē ex se. Alterū etiā nullū ordinē hz ad partes vniuersi: qz vnius vniuersi ē vnꝰ ordo. vnus ordo est ad vnū p̄mū. pbatio: qz ad duas p̄mas naturas si ponant̄ nā p̄rima p̄me nō hz vnicū ordinē: aut vnicā dependētiā: sed duas sicut sunt duo termini ad quē. ⁊ ita de qualibz natura īferiori. ergo sic ī vniuerso toto erūt duo ordines p̄mi. ⁊ ita duo vniuersa: vel tm̄ ad vnū necesse eē erit ordo. ⁊ ad aliud nō. ¶ Itez qz rōne naturali naturalr̄ ꝓcedēdo: nihil videt esse ponēdum in vniuerso nisi cuiꝰ apparet necessitas: vel cuiꝰ entitatez ostēdit aliqs ordo ad alia manifeste entia: qz plura nō sunt ponenda sine necessitate. ex p̄ pbȳ. necesse esse oñditur in vniuerso ex incausabili. ⁊ illud ex p̄mo cānte. ⁊ illud ex cātis. nulla necessitas apparet ex cātis plures naturas primas cāntes. īmo est īpolē: vt ostēdetur īfra. ꝓclone. 15. huius. 3. c. ergo nec necesse ē ponere plura fm nām incāta vel plura ne cesse esse. ideo rōnaliter nō ponūtur.

T.c.50.

EX

¶ Instatur de pſonis diuinis. quarū nulla p̄mo est necesse eē relone. ¶ Rño. relo fm ꝓpriā rōnem nō ē perfectior actualitas q̄ ēntia absoluta: sicut oz ponere de illa realitate: vnde sumiī differentia specifica respectu realitatis: vnde sumiī genus. similr̄ quo ad 2^m illatuz si per cōmune est necesse eē oz q̄ nō aliam realitatez regrat illud cōe ad essendū: aliā inq̄z quomōcūq̄z. ita q̄ faciat ꝓpōnē cū natura cōmuni: sed aliā formā eādē essentialr̄ pōt regrere que .s. est eadē ēntie ꝓpter īfinitatē: q̄ si nec aliā. igiī ℔ deus est per se existens: lz non incōmunicabilis. ¶ Instaī contra scōm. igiī aīalitate nō est hō p̄mo aīal: qz eget ratiōali Euaderet per exñtiaz fm te. Nihil valet. ¶ Jdeo alr rñdeo īdependēs īesse perfectissimo sibi polī ex ꝓpria rōne formali: nec necessario regrēs aliud ad tale eē: ex rōne ꝓpria: est in tali eē: quilibz alia realitate circūscripta. ⁊ iō īdiuisibilis: qz expectaret ꝑhēs ad eē: sed dependēs nō sic ē ex se: nec necessario simul regrēs. Genus dependet a differētia quātum ad tale eē: vt effectꝰ ordinatus qui posteriꝰ ꝓducitur: qz nō hz perfectissimū esse simplr̄ sibi polē nisi in spē cuius ē pars. in eēndo aūt pars spēi posteriꝰ cātuz ⁊ mā forma: aut simul nō autem p̄us.

TRA

¶ Juxta quatuor conclusiones p̄mas buiꝰ capli de effectiuo pono quatuor similes de causa finali: que etiam similiter ostendunturprima.

¶ Aliqua natura ē in entibus finitiua. 7ª.ꝯ.

¶ Probatur aliqd est finibile. pbatio: qz aliqd effectibile ex pbatiōe p̄me huius: ḡ ⁊ finibile. ꝓnia pz ex. 4. scōi. ℔ est manifestiꝰ de ordine ēntiali ex. 9. scōi q̄ de effectiuo.

¶ Aliqō finitiuū est simplr̄ primum. 8ª.ꝯ.

¶ Hoc ē nec ad aliud ordiabile: nec in vtute alterius natū finire. ista pbaī. 5. pbatiōibus silibus illis ad scōam buiꝰ terty. vbi probaī p̄ma ꝓpositio a.

¶ Primū finitiuū est incausabile. 9ª.ꝯ.

¶ Probaī: qz īfinibile alias nō p̄mū. ⁊ vltra. igiī in effectibile ex. 4. secundi. vltra vt supra in probatione tertie conclusionis huius terty.

¶ Primū finitiuū est actū existens ⁊ alicui nāe actu existētī cōuenit ista primitas. 10ª.ꝯ.

¶ Probaī sicut 4ª huius terty. ⁊ iuxta hoc est correlariū. q̄ est ita p̄mū q̄ īpossibile est aliud p̄us eē. pbaī vt correlariū. 4. pdicte. ¶ Cōclusiōib̄ quatuor de vtroq̄z ordine cālitatis extrinsece iā positis. similes quatuor ꝓpono ō ordine eminētie. Prima talis est.

Lox^m.

11ª.ꝯ. ¶ In naturis entiū aliqua est excedens.

¶ Probaī. aliqua finita ē. ex. 7. huius. ergo ⁊ excessa ex. 16. scōi. ⁊ si aliqua excessa. ergo ⁊ aliqua excedens.

12ª.ꝯ. ¶ Aliqua natura est eminēs simpliciter prima secūdum perfectionem.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

T.c.10. ¶ Hoc ꝑz ex ordine essentiali ꝓm Aꝛ. forme.n. se habet: sicut numeri.8.metaphi.in hoc ordine status ꝓbatur illis 5.ꝓbatiõibus positis ad scõam huius.c.

13ª.ꝑ. ¶ Suprema nã est icausabilis.

¶ Probatur.est ifinibilis.ex.16.secundi. g̃ ineffectibilis.ex 4.eiusdẽ:etiã vt supra in ꝓbatiõe.3ª.hui⁹. ¶ Item q̃ supma nã sit ineffectibilis. ꝓbatur ex b.in ꝓbatiõe.z. huius. nã oẽ effectibile hz aliquã cãm eẽntialr ordinatam.

14ª.ꝑ. Corꝓm. ¶ Suprema nã est aliqua actu existens.

¶ Probat̃:vt.4.hui⁹.Correlariũ.ipsa aliquã eẽ supiorem vel perfectiorem cõtradictionem includit. ꝓbatur vt correlariũ.4.predicte.

15ª.ꝑ. ¶ Alicui vnice ⁊ eidem nature actu existenti inest triplex primitas in triplici ordine essentiali predicto.

* ¶ Scilicz efficiẽtie.finis ⁊ eminẽtie. ¶ Hec.15.fructⁿ hui⁹ ca.seqtur euidẽter ex oñsis sic. Si vnice nature iest necesse eẽ ex se.ex.6.hui⁹:⁊ cui iest p̃mitas quecũq̃ dictaꝝ triũ illud est ex se neẽe eẽ.ex.5.⁊ tertia ꝯ vna p̃mitate. ⁊ ex hac ⁊.9.de alia p̃mitate.⁊ ex.5.⁊ ex.13.ꝯ tertia p̃mitate.g̃ vnice nãe iest quecũq̃ p̃mitas p̃dicta:cui etiã nãe iest vna ⁊ alia qr quelibz iest alicui nature in actu ex.4.⁊.14. ⁊ non aly ⁊ aly nãe.ergo eidẽ: ꝓbatur minor:qr tũc multe nãe essent necesse eẽ.ex scõa ꝓpõne arg.iam facti. ¶ Itez ꝓbatur ꝑ positũ ꝑ icausabile:qr illud ẽ vnicũ p̃mũ:q̃libz dcm̃ ẽ incãbile.q̃re ⁊c.maior ꝓbatur q̃uo multitudo ẽ a se. ista conclusio ẽ valde pregnãs:naz sex cõtinet in vtute.z.de vnitate nãe cui iest p̃mitas quecũq̃ p̃dicta.⁊ tres de identitate nãe sic p̃me ad nãm sic p̃mã cõparando inuicẽ p̃mitates. ⁊ hec ita pregnãs ꝑ 6 am solã q̃si maiorẽ oñsa. expedit autẽ ad sex cõclusiones p̃dictas ꝓprias alias exprimere si que poterũt iueniri. ¶ Ad duas p̃mas cõclusiones ostẽdẽdas premitto vnã cõclusiõem talem.

16ª.ꝑ. ¶ Impossibile est idez ad duo essentialiter depẽdere ad quorum vtrunq̃ eius dependentia terminetur totaliter.

¶ Hec ꝓbatur sic.vna cã totali cãnte aliqd in aliquo genere cãe impole est aliã causare idẽ in eodẽ gñe cãe:qr tunc idẽ bis cãretur.vel neutra eẽt cã totalis:Similr illõ tunc cãret quo nõ causante nihilominus eẽt causatũ.q̃ ꝯ est absurdũ.⁊ ita impole est idẽ quacũq̃ dependentia depẽdere a duob⁹:quorũ alterũ eius depẽdẽtiam terminaret totaliter.iã.n.alterũ nõ sufficienter terminaret si adhuc ad reliquũ depẽderet.Similr tũc ꝯpẽderet ad aliqd quo nõ existẽte nihilominus eẽt ꝓm eũdem ordinẽ eẽndi:q̃ ꝯ est ꝓtra rationẽ depẽdentie.itelligendo q̃ nihilomin⁹ eẽt ꝓm eundem ordinẽ. ¶ Hac ꝓclusiõe ostẽsa nũc duas p̃mas in.15ª simul iclusas de causis extrisecis ꝓpono sic. Uni soli nãe iest quecũq̃ p̃mitas cãe extrinsece vni⁹ rõnis. ꝓbatur: qr si plurib⁹ isit talis p̃mitas:aut respectu eorũdez posteriorum:aut aliorũ.nõ p̃mo mõ.ex.16.iã p̃missa.similr in quolibet posteriori eẽnt due ꝯpẽdẽtie eiusdẽ rõnis: qr ad duo p̃ma nõ est vna depẽdentia.ꝯñs est incõueniẽs: nec secundo mõ põt poni:qr si sic ad aliud p̃m ⁊ alioꝝ illorũ.⁊ alioꝝ est aliud vniuersum:qr entia ista.⁊ illa nõ ordinabũtur inter se.nec ad idẽ.sine.n.vnitate ordinis nõ ẽ vnitas vniuersi.vñ in ipso fine vno ponit Aꝛ. bonitatez vniuersi p̃ncipalem:qr ad vnũ summũ est vnus ordo.sufficit mihi log de solo vniuerso.nõ fingere aliud de quo nullã rõnẽ habeo. ĩmo potius obuiationẽ. ¶ Itẽ ꝓbationes probabiles apponũtur in eẽntiali ordine ascẽdẽdo itur ad vnitatẽ ⁊ paucitatẽ.ergo statur in vno. ¶ Itẽ cãlitas cãe superioris ad plura se extẽdit.ergo quãto superi⁹ itur paucioꝛa sufficiũt ergo ⁊c.hec declarat primã. ¶ Itẽ ꝯ p̃mo eminẽtie videtur manifestũ:qr si impole est duas nãs esse nõ sic ordinatas.quarũ vna aliã nõ excedat.qr in hoc numeris cõparãtur:multo ĩpossibilius ẽ duas esse in eodẽ gradu p̃. ¶ Itẽ de fine: qr tũc nullus finis eẽt omnis alteri⁹ a se getatiu⁹: cũ hoc ĩtelligibile sit.seqtur vt p̃us. ¶ Item alias nlla nã cõtineret ꝑfectionẽ omnis alteri⁹ nature a se virtualr. cuz ergo hoc ĩtelligibile sit sine ꝗdictione nulla eẽt perfectissima.ad tres etiã alias cõclones sunt etiã ꝓbationes spãles Primũ effectiuũ est actualissimũ: qr virtualr cõtinẽs oẽz actualitatẽ possibilẽ.p̃mus finis ẽ optimus vtualr cõtinẽs oẽz bonitatẽ possibilẽ.p̃mũ eminẽs est perfectissimũ eminẽter cõtinens oẽm perfectionẽ possibilẽ. hec tria nõ possunt separari:qr si vnũ ẽ in vna ntura.aliud in alia. qd istorum simplr emineret nõ posset dari.vnde iste tres p̃mitates videnr̃ exprimere tres rõnes summe bonitatis necessario cõcurrẽtes:q̃ sunt sũma cõicabilitas:summa amabilitas:⁊ sũma ĩtegritas:sũma totalitas. bonũ enĩ ⁊ ꝑfectuz idẽ.5.meta.⁊ perfectuz ⁊ totũ.ex.3.phyſicoꝝ.ꝑz aũt de bono qd ẽ appetibile.ex p̃mo ethycoꝝ.⁊ ꝯmunicatiũ ꝑ auicennã.6.metaphy.nullũ.n.perfectũ cõicat.nisi q̃ liberaliter cõicat:q̃ ve summo bono cõuenit. qr ex cõicatione nõ expectat aliã retributiõez qd ẽ ꝓpriũ liberalis. ꝑ Auicẽnã ibidẽ.cap.5.Unica natura existẽs est p̃ma in triplici ordine p̃dicto respectu cuiuslibz alteri⁹ nature. ¶ Ita q̃ quelibet alia ẽ sic triplr posterior illa p̃ma.posset qs proteru⁹ tenẽdo.16.dicere q̃ ꝑter illã sunt multe nature nõ qdẽ sic p̃me:ſz nec posteriores illa p̃ma ꝓm aliquẽ ordinẽ p̃dictorum:sed efficiẽtie: vel tñ eminẽtie ⁊ finis:nõ qdẽ efficientie. vt qdã dicũt Arist.sensisse de ĩtelligẽtys post p̃mam:⁊ fortasse de mã p̃ma.hoc qdem lz posset improbari ex p̃dictis:tamẽ expedit explanari.p̃mo qdẽ ꝓbat̃ ex.6.huius capli.qr si neẽe eẽ ex se vni nature iest. Et qcqd non est posteri⁹ in quocũq̃ triũ p̃dictorũ ordine ẽ necesse eẽ ex se.ergo vnica nã nõ est posterior quolibz posteriore.ergo sic triplr quelibz alia est posterior. ¶ Scõa ꝓpositio hui⁹ argumẽti ꝑz ex.3.nona.⁊.13.hui⁹ capli.adũge cuilibz.6.huius. ¶ Scõo ꝓbat̃ in spãli:qr q̃ nõ est finis:nec ad finem aliquẽ est frustra in entib⁹ nihil est frustra.ergo quelibz alia nã a p̃mo fine ẽ ad finẽ aliquẽ.⁊ si ad aliquẽ.g̃ ad p̃muz ex 3ª scõi.Similr ꝯ eminẽte:q̃ nõ est supremũ nec excessuz. ab aliquo nullũ hz gradũ.⁊ sic nihil est.ergo omne q̃ nõ ẽ supremũ est excessum.g̃ a supremo.ex.3.scõi.Ex his oñditur de efficiẽtia que negaret̃ q̃ lz ẽ finis p̃mus vel finitũ. hec duo ꝓbatur.s̃.g̃ est p̃mũ efficiẽs vel effectum:naz mẽbra hui⁹ distiũcti cõuertũtur cũ mẽbris illi⁹.secunda ꝑz ex 4.⁊.5.scõi. ¶ De p̃ma ꝑz ex prima ꝑcedẽte. Similr per eminentiã si q̃libz est supremũ vel excessum a supremo. g̃ p̃mũ efficiẽs vel effectũ:qr hec etiã membra cõuertuntur.ex penultima ⁊ vltima scõi.⁊.15.hui⁹ terty.positio etiã alicui⁹ entis nullũ ordinẽ habẽtis irrõnalis est valde:sicut in scõa rõne ad.6.⁊ ĩ ꝓbatiõe.17.hui⁹ aliqualr oñsuz est. Uere dñe oia in sapiẽtia ordinata fecisti.vt cuilibz ĩtellectui rõnabilr videat̃ q̃ omne ens est ordinatũ: vũ absurdum fuit philosophãtibus ordinẽ ab aliquo amouere. Ex hac aũt vli ens omne ẽ ordinatũ.seqtur q̃ nõ oẽ ens ẽ posterius.⁊ nõ omne p̃us:qr vtroq̃ mõ vel idez ad se ordinaretur:vel circulus in ordine ponere t̃.est ergo aliq̃ ens p̃us ⁊ nõ posteri⁹.⁊ ita p̃mũ ⁊ aliq̃ posteri⁹ nõ p̃mũ.nullũ autem quin sit:aut prius:aut posterius:tu es vnicum primum.⁊ omne aliud a te est posterius te.sicut in triplici ordine:vt potui declaraui.

T.c.10.

13ª.ꝑ.

14ª.ꝑ. Corꝓm.

15ª.ꝑ.

16ª.ꝑ.

iz.mece. T.c.5z. ⁊ ide.

T.c.zi. T.c.63. ca.p̃.

Conclusiones quarti capituli.

¶ Prima nã in se est simplex. ꝓclo. p̃ª.
¶ Quicqd ĩtrinsecũ ẽ sũme nãe ẽ sũme tale. ꝓclo. zª.
¶ Oĩs ꝑfectio simplr ⁊ in sũmo iest neẽio nãe sũme. ꝑ.3ª.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

¶ Primũ efficiẽs est itelligens ⁊ volẽs. ꝛcl'o. 4:
¶ Primũ cãs qcqd causat ꝓtingẽter cãt. ꝛcl'o. 5.
¶ Primã nãm amare se est idez nãe ꝑme. ꝛcl'o. 6.
¶ Nullũ itelligere põt eẽ accñs ꝑme nãe. ꝛcl'o. 7.
¶ Intell's primi intelligit actu semp ⁊ nẽcio ⁊ distincte qõ cũq; itelligibile ꝑus natural'r q̃ sit illud in se. ꝛcl'o. 8.
¶ Primũ ꝓncipiũ ẽ infinitũ: ⁊ a finito icõprehẽsibile. ꝛ.9.
¶ Primũ ꝓncipiũ est oĩno simplex nõ bñs ꝑtes eẽntiales: nec q̃titatiuas nec alicui ꝛceptui ꝛponibilis. ꝛcl'o. 10.
TIO ¶ Qz est tm̃ vnum principiũ ꝑmum. ꝛcl'o. 11.
¶ De simplicitate ⁊ infinitate ⁊ intellectualitate primi entis. CAP. IIII.

Domine deus noster. De tua nã vnica ve ꝑma. vellẽ perfectiões quas in esse nõ dubito aliqual'r oñdere si faueres. Credo te simplicẽ ifinitũ: sapientẽ: ⁊ volentez. ⁊ qz nollẽ vti circulo ĩ probãdo. ỏ simpli'cãdã ꝑmittã que possunt ꝑmo ꝓbari. alia de simplicitate vsq; ad suũ locuz vbi ꝑñt ꝓbari differãtur. ẽ igit̃ hui⁹. c. 4. hec. i. ꝛcl'o oñdenda.

ꝑma ꝛ. ¶ Prima natura est in se simplex.

¶ In se. dixi q̃ tm̃ de simplicitate simplici essentiali itelligo hic: que excludit oẽm ꝛpõnem in essentia absolute. hec ꝓbatur sic. ꝑma nã nõ est cãta: vt pz ex tertia terty. pz. ergo nõ bñs partes essentiales mãm ⁊ formã. ¶ Itẽ nec diuersas perfectiões qualitercũq; in re distinctas bz. ex quibus. s. possit rõ generis ⁊ dñie sumi. probat̃ ex ꝑma ꝓpõne 6. terty: qz vel altera illaꝝ ꝓm ꝓpriã rõnem esset q̃ totum eẽt ꝑ neẽe esse. Et reliqua nec ꝑmo nec ꝑ se: ⁊ tũc cũ cã reliqua eẽntial'r icludatur in toto: totũ nõ erit necesse esse: qz icludit nõ necessariũ formal'r. aut si vtraq; realitate eẽt totum ꝑmo neẽe esse. eẽt bis neẽe eẽ: ⁊ bñet duo eẽ: quorum neutꝝ essential'r icluderet alterũ. sil'r vtraq; esset in vtraq;: qz nõ eẽt vnũ ex eis. ⁊ si vtraq; ꝑmo dat necesse eẽ. vtraq; erit actualitas vltima. ⁊ ita vel nihil idẽ ex eis: vel nlla
Corꝝm. dñia earuz. ⁊ ita nõ vtraq;. ¶ Correlariũ. ꝑma nã nõ est in gñe. pz ex ista. ꝓbatur etiã: qz natura in gñe tota exprimit̃ per diffõnẽ. vbi nõ importat̃ oĩno idẽ ꝑ genus ⁊ dñiaz propter nugatiõem. oppo⁷ in sic simplici inuenitur. ¶ Dic instatur. si duoꝝ existentiũ in eodẽ altero tm̃ põt ipm eẽ necessariũ. ⁊ ita reliquo nõ nẽcium. alias eẽt bis neẽe esse. sequitur q̃ nulla distincta ꝓm rõnes formales possent poni eẽ in neẽe esse. ergo nec in ꝑma ꝑsona diuina essentia ⁊ relatio. ꝓñs ẽ fl'm. iõ. ꝓbatio ꝑma peccat. ¶ Simil'r ꝑ scõaz: qz vtrũq; eorũ esset actualitas vltima: vel alterũ nõ nẽcium ¶ Rño. quecũq; ꝓm rõnes formales distinguũtur: vl'sicut actus ⁊ potẽtia. ⁊ sic cõponibilia: vel sicut duo nata actuare idẽ: vl'sicut act⁹ ⁊ actus. ⁊ sic nõ componibilia: tũc si vnum eẽt ifinitũ posset icludere ꝑ identitatez aliud. imo icludit. alias ifinitũ eẽt componibile: q̃ ꝓbabit̃ conclusiõe. io. hui⁹. si aũt sit finitũ nõ icludit ꝑ idẽtitatẽ illud qõ est ꝑmo diuersum ꝓm suã rõnem formalẽ: qz finitũ tale ẽ ꝑfectibile illo: vel cõponibile cũ illo. ergo ponẽdo neẽe eẽ bñe duas realitates: quaꝝ neutra per idẽtitatem cõtineat aliã: q̃ regrit̃ ad cõpositiõez. seqtur q̃ altera nec erit neẽe eẽ nec formal'r nec ꝑ identitatẽ: vel totũ erit bis neẽe esse. ⁊ ita tenet vtraq; ꝓbatio. ¶ Instãtie de diuina ꝑsona nulle sunt: qz ille due realitates nõ faciũt cõpositiõem: ꝛz vna est alia ꝑ identitatez: qz vna ẽ ifinita. Qõ si obycias. ita dicam in ꝓposito q̃ ẽ cõpositio: ⁊ due vnitates ⁊ due realitates in neẽe eẽ: sed altera ẽ ifinita. Cõtradicis tibi dupl'r. ꝑ qz ꝑs ẽ minoz toto. scõo: qz si ponis cõpositiõez neutra realitas est alia ꝑ identitatẽ. ⁊ sic currit vtraq; ꝓbatio.

¶ Quicquid est intrinsecum summe nature est summe tale. ꝛ.ꝑ.

¶ Probatur: qz oĩno ẽ idem illi nãe ꝓpter simplicitatez. q̃ sicut illa nã est sũma nã. ita illud ẽ sũme tale: qz idem est. alias si posset itelligi excedi ꝓm suaz entitatẽ. ergo natura posset intelligi excedi secundum suam entitatem. que eadem est entitati illius.

¶ Omnis ꝑfectio simpl'r: ⁊ in sũmo inest necessario nature summe. 3ª.ꝑ.

¶ Perfectio simpl'r dr̃ que in quolibz meli⁹ est ipm q̃ non ipm. hec descriptio vr̃ nulla: qz si itelligeretur de affirmatione ⁊ negatiõe vt ẽ in se quelibz affirmatio esset melioz sua negatiõe in se. ⁊ in quolibz si in eo posset eẽ. si aũt itelligatur. nõ in se: ⁊ in quolibz si posset iesse: ꝛz in quolibz simpl'r fl'm ẽ: q̃ nõ melioz est in cane sapientia: qz nulla ẽ bonitas ĩ illo cui cõtradicit. ¶ Rño famosa ẽ descriptio. exponatur sic. meli⁹ q̃ nõ ipm. i. q̃ qõlibz positiuũ icõpossibile in quo icludit̃ nõ ipz. est inq̃ sic. meli⁹ in quolibz: non cuilibz: sed in quolibz quãtum eẽt ex se: qz meli⁹ est suo incõpossibili ꝓpter qõ nõ põt iesse. Breuiter ergo dicat̃ q̃ ꝑfectio simpl'r ẽ: q̃ est absolute meli⁹ quocũq; icõpossibili. Et ita exponit̃ illud in quolibz q̃ nõ ipm. ⁊ hoc est q̃ qõlibet q̃ nõ ẽ ipm. ⁊ dz itelligi de icõpossibilitate ꝓm ꝑdicationẽ õnoiatiuã: qz ita sermo fit cõiter. ¶ Probo tertiã ꝛcl'onẽ sic itellectã. ꝑfectio simpl'r ad oẽ icõpossibile aliquẽ habz ordinẽ ꝓm nobilitatẽ nõ excessi ꝑ descriptionẽ: ꝛz eminentis. ergo vel nãe supreme est icõpossibilis. ⁊ ita excedit eaz vel cõpossibilis. ⁊ ita põt ei iesse. ⁊ etiã in sũmo: qz sic est ei cõpossibilis. Si ẽ alicui cõpossibilis iest sibi: sicut ẽ sibi cõpossibilis. Nõ aũt iest: vt accñs cõtingẽs: quia tũc ꝑfectio simpl'r etiã in sũmo posset excedi: qz suba melioz est accñte. Simil'r nã ꝑma nõ haberet oẽm ꝑfectiõez nobilissimo mõ bñdi. q̃ vel vt idez: vel vt ꝓpria passio. ⁊ vtroq; mõ habetur ꝓpositũ. s. q̃ nẽcio iest: Qz aũt nõ vt accñs per accidẽs cõtingẽter isit. ꝓbo: qz in omni ꝑfectione cui nõ repugnat nẽcitas ꝑfecti⁹ bz illã: qõ bz nẽcio: q̃ qõ ꝓtingenter. ꝑfectiõi simpl'r nõ repugnat necessitas: qz tũc aliqua natura icõpossibilis sibi excederet eã: vt illa que est necessaria: vel põt eẽ. Nihil aũt põt ꝑfectius bñe ꝑfectionẽ simpl'r: q̃ nã ꝑma. ex scõa huius. ergo ⁊c. ¶ Dicẽdis ỏ ifinitate ⁊ ceteris de simplicitate ponẽdis ꝑmitto illa de itell'u ⁊ volũtate: qz iferius supponent̃. ꝑma cõclusio talis est.

¶ Primũ efficiẽs est itelligens ⁊ volens. 4ª.ꝑ.

¶ Ista ꝓbatur. ꝑmũ ẽ ꝑ se agẽs: qz omni cã ꝑ accñs ꝑoz ẽ aliqua ꝑ se. z. ꝓbꝝcoꝝ. oẽ ꝑ se agẽs agit ꝓpter finẽ. ex hoc arguit̃ dupl'r. ꝑmo sic. oẽ nãle agẽs ꝑcise cõsideratũ ex nẽcitate. ⁊ eque ageret si ad nullũ finem ageret: sicut si eẽt idepẽdenter agens. ergo si nõ agit nisi ꝓpter finẽ ꝗ est qz depẽdet ab agẽte amãte finẽ. ergo ⁊c. scõo arguit̃. si primũ agit ꝓpter finẽ: aut q̃ finis ille mouet ꝑmũ efficiẽs: vt amat⁹ actu volũtatis. ⁊ pz ꝓpo⁷: aut vt natural'r tm̃ amatus. hoc fl'm ẽ: qz nõ natural'r amat finẽ aliũ a se: vt graue: centrũ ⁊ mã formã. tũc. n. eẽt aliquo mõ ad finẽ: qz iclinat̃ ad illũ. Si tm̃ nãliter amat finẽ q̃ ipse ẽ. ꝗ nihil ẽ nisi ipm eẽ ipm. hoc nõ est saluare rõnẽ duplicẽ cãe in ipso. ¶ Itez ꝑmũ efficiẽs dirigit effectuz suũ ad finẽ ipm. q̃ vel nãliter. i. mec. i. vel cognoscẽdo ⁊ amãdo illũ. nõ ꝑ mõ: qz nõ cognoscẽs nihil dirigit nisi in vtute cognoscẽtis. sapiẽtis. n. ẽ ꝑma ordinatio. ꝑmũ in vtute nullius dirigit: sicut nec cãt. hec ẽt cõclusio ꝓbatur: qz oĩ nõ viuo viuũ ẽ meli⁹. ⁊ iter viua omni nõ itelligẽte itelligẽs est meli⁹. ꝑmo nihil ẽ melius. q̃ ⁊c.

¶ Item 3º sic. aliqd cãtur cõtingẽter. ergo ꝑma cã cõtingẽter cãt. ergo volẽs cãt. ꝓbatio ꝑme ꝓñe. quelibz cã scõa causat iquantuz mouet̃ a ꝑma. ergo si ꝑma necessario mouet. quelibz necessario mouet̃ ⁊ qõlibz nẽcario cãtur. probatio scõe ꝓñe. nullũ est ꝓncipiũ opandi cõtingenter: nisi volũtas vel cõcomitãs volũtatẽ: qz quelibz alia agit ex necessitate nãe. ⁊ ita nõ cõtingẽter. ¶ Obycit̃ ꝑ ꝑmã ꝓñam

UNIVERSIDAD DE MURCIA

qz dato q̃ deus necessario cãet:qz tñ nõ mouet ĩmediate volũtatẽ nr̃am.ideo seqtur q̃ nr̃m velle possit adhuc contingẽter cãre aliqd. ¶ Itẽ pb̃s cõcessit añs.⁊ negauit ꝯñs ponẽdo cõtingẽtiã in iferioribꝰ ex motu q̃ nẽcario causat̃ ĩquantũ vniformis:ſz diffoꝛmitas seqtur ex partibꝰ eius.⁊ ita contingẽtia. ¶ Ꝯ scõdam.alia mota pñt ĩpediri.⁊ ita oppositũ cõtingẽter euenire. ¶ Ad p̃mũ. si est p̃mũ efficiẽs respectu volũtatis nr̃e.idẽ seqtur de ipsa qõ ꝺ alys:qz siue ĩmediate moueat eã:siue aliud ĩmediate.⁊ illud nẽcario motũ moueat:qz mouet ex hoc q̃ mouet̃.tãdẽ p̃ primũ necessario mouebit volũtatez:⁊ ita nẽcio vo⁹ volet.⁊ si erit volẽs necessario.seqtur vlteriꝰ ĩpossibile q̃ necessario cãt qõ volẽdo cãt. ¶ Ad 2ᵐ.nõ dico ꝶ cõtingẽs qõcũq̃ qõ nõ est necessariũ nec sempiternũ:sed cuiꝰ oppositus põt fieri qñ illud fit.iõ dixi aliqd cõtingẽter cãtur:nõ aliqd est cõtingẽs.modo dico q̃ pb̃s nõ potuit ꝯñam negare soluẽdo añs p motũ:qz si ille motꝰ totus necessario ẽ a cã sua:q̃libz ꝑs eius cãtur necessario qñ cãtur.hoc est ĩeuitabilr.ita q̃ oppositus tũc nõ posset cãri.⁊ vlterius q̃ causat̃ sic p quãcũq̃ partẽ motus necessario.tũc cãtur.i.ieuitabilr. vl igitur nihil fit cõtingenter.i.euitabilr vel p̃mum sic cãt ĩmediate q̃ posset nõ cãre. ¶ Ad tertiũ. si aliq̃ cã põt ĩpedire illa nõ potest nisi vtute supiorũ causarum ĩpedire.⁊ sic vsq̃ ad primã que si ĩmediatã cãm sibi necessario mouet in toto oꝛdine vsq̃ ad istã ĩpediẽtẽ erit necessitas.ergo nẽcario ĩpediet.ergo tũc nõ posset aliqua alia cõtingẽter cãre aliquod cãtũ. ¶ 4.ꝰ pbatur cõclusio.aliqõ malũ est in entibus.ergo p̃mũ cõtingẽter causat.⁊ tũc vt p̃us. pbatio cõsequẽtie.omne agens ex necessitate nature agit ſz vltimũ sue potẽtie.⁊ ita ad perfectionẽ pol̃em pduci ab ipso.ergo si p̃mum agit nẽcario.⁊ per ꝯñs oẽ aliud agẽs:vt iã declaratũ est.seqtur q̃ totus oꝛdo cãrũ causabit in isto qcquid ẽ eis pol̃e cãre.in illo ergo nulla pfectiõe caret q̃ põt ab oĩbus cãis agẽtibꝰ induci in ipo.q̃ nulla caret quã põt recipe. ergo non est aliqua malitia in ipso.ꝯñtie sunt plane:qz oĩs perfectio receptibilis in isto ẽ cãbilis ab aliquo:⁊ ab oĩbꝰ causis oꝛdinatis.vltima pz ex rõne mali.⁊ cõcludit illa pbatio de vitio in moribꝰ:sicut de pctõ in nã. ¶ Dices:materia nõ obedit.Nihil est:qz agens potens vinceret in obediẽtiã.hãc cõclusiõem pꝛobãt aliq.5ꝰ via ex tertia pꝛeostẽsa:qz ĩtelligere:velle:sapiẽtia:amoꝛ:sunt pfectiões simpliciter:qõ supponũt quasi manifestũ. ¶ Sz nõ videt̃ vnde ista pñt magis ꝯcedi eẽ pfectões simplr q̃ nã p̃mi ãgeli.si enĩ accipias sapientiã denoĩatiue:est melioꝛ omni denoĩatiuo ĩcõpossibili.⁊ nõ pꝛobasti q̃ p̃mũ est sapiẽs. Et si accipias q̃ deus est sapiẽs. ¶ Dico q̃ petis tñ potes hr̃e q̃ sapiẽs est melioꝛ nõ sapiẽte exclusõ p̃mo. ¶ Cõtra. isto mõ p̃mus angelus ẽ melioꝛ omni ente denoĩatiue sumpto ĩcõpossibili sibi p̃ter deũ.ĩmo eẽ p̃mi ãgeli in abstracto põt eẽ melioꝛ simplr sapiẽtia. ¶ Dices repugnat multis.iõ nõ cuilibet ẽ meliꝰ denoĩatiue q̃ oppositũ. ¶ Rñdeo.q̃ nec sapiẽtia ẽ cuilibz meliꝰ denoĩatiue:qz repugnat multis. ¶ Dices:ĩmo eẽt cuilibz melius si posset ĩesse:qz canis esset melioꝛ si canis eẽt sapiẽs. ¶ Respõdeo.ita de p̃mo angelo si posset eẽ canis eẽt melioꝛ ⁊ cani eẽt melius.si posset eẽ p̃rimus ãgelus. ¶ Dices.ĩmo illud destruit nãm canis.q̃ nõ est bonũ cani. ¶ Rñdeo.ita sapiẽs vel sapientia destrueret naturã eius.nõ est dr̃iã nisi q̃ angelus destruit canem:vt nã eiusdẽ generis sapiẽs vt alterius:ĩcõpossibilis tamẽ:qz determinãs sibi pro subo nãm eiusdez gnis ĩcõpossibile.⁊ cui repugnat p̃mo subm eidẽ per se: lz nõ p̃ passio subiecti repugnat.vulgaris sermo de perfectiõe simplr sepe vacillat. ¶ Item ĩtelligibile videt̃ dicere gradũ supmũ determinati generis:vt sube.vñ igitur ꝯcludetur q̃ ẽ perfectio simplr de passiõibus entis in cõmuni secus ẽ: qz ꝯsequũtur oẽ ens:vel passio cõis vel alterũ disiunctoꝝ. Si pteruus diceret q̃ omne denoĩatiuũ p̃muz cuiuslibz generis gnãlissimi est perfectio simplr vñ improbares.diceret. n. quodlibz tale eẽ melius quocũq̃ sibi ĩcõpossibili. ¶ Si ĩtelligat̃ denoĩatiue.qz ĩcõpossibilia sibi nõ sunt nisi denominatiua sui gnis:qz oĩa illud excellit.Si ĩtelligit̃ de substãtys denominatis ĩquãtum denominata.similr diceret q̃ si subiectum determinat illud.determinat sibi nobilissimum.Si nõ saltem subiectum quodlibz ĩquãtuz denominatur isto est melius quolibz ĩquantum denominatur alio sibi ĩcompossibili.

¶ Primũ cãns qcquid cãt cõtingẽter causat. 5ª.ꝑ.

¶ Probat̃:qz qõ ĩmediate cãt:ꝯtingenter causat.ex tertia pbatiõe.4.p̃misse.ergo qõcũq̃ aliud:qz cõtingẽs nõ pꝛecedit necessariũ naturalr nec necessarium depẽdet a contingẽte. ¶ Itẽ ex volitõe finis nõ nẽcario ẽ aliqd volitũ: nisi illud sine quo nõ stat illud qõ ẽ volitũ circa finẽ.Deꝰ amat se vt finẽ.⁊ qcqd circa se vt finẽ amat stare põt si nihil aliud ab ipso sit:qz nẽcium ex se a nullo depẽdet. ergo si ex volitione sui nihil aliud nẽcio vult.ergo nec nẽcario cãt. ¶ Cõtra.velle illud ẽ idẽ p̃mo.ergo neẽe eẽ.ergo non cõtingẽs. ¶ Item si tertia pbatio p̃misse cui ista ĩnititur. tenet.q̃ nulla est cõtingẽtia cuiuscũq̃ cãe scõe in cãndo nisi sit cõtingẽtia p̃mi in volẽdo.sicut.n.nẽcitas p̃mi in volẽdo ꝯcludit necessitatẽ cuiuscũq̃ alterius in causando. ita determiatio eius in volẽdo concludit determinationem cuiuscũq̃ alterius in causando:sed determinatio eiꝰ in volendo ẽ eterna. ergo quecũq̃ causa scõa p̃us q̃ agat est ꝺterminata.ita q̃ nõ est in potestate eiꝰ determinari ad oppositũ. ¶ Hoc vlterius declarat̃:qz si in potestate huius est determinare se ad oppositum.ergo cũ determinatiõe cause p̃me in volẽdo stat istius indeterminatio in causando:qz nõ est in potestate eius facere p̃mam causam ideterminatã. Et si cuz determinatione p̃me stat ĩdeterminatio huius.ita videt̃ cũ necessitate eius stare nõ necessitas vel ꝯtingentia huius.s.in causando:vel igitur tertia pꝛobatio nihil valz.vel volũtas nostra nõ videtur libera eẽ ex se ad opposita. ¶ Itez si p̃ma determinata determiat quomõ põt alia causa secũda mouere ad aliquid aliquo modo.ad cuius oppositum p̃ma mouet:sicut est de volũtate nostra peccãte. ¶ Item.4.omne efficere est cõtingẽs:quia depẽdet ab efficiẽtia p̃mi que est contingẽs ista sunt difficilia: quorum plena solutio multa narrari ⁊ declarari requirit. ¶ Querãtur in questione quã de scientia dei respectu futurorum cõtingentium disputaui.

¶ Primaz nãm amare se ẽ eidẽ prime nãe. 6ª.ꝑ.

¶ Hãc probo sic.cãlitas ⁊ causatio cause finalis est simpliciter pꝛia.ex.4.z.⁊ ideo causalitas p̃mi finis:⁊ eius causatio est penitus ĩcausabilis secundũ quãcũq̃ causationez in quocũq̃ genere cause.causalitas autẽ p̃mi finis est mouere primũ efficiens vt amatũ:qõ est idem isti.primuz efficiens amare primuz finem:quia nihil aliud est obiectum amari a voluntate nisi voluntatẽ amare obiectũ.ergo primum efficiẽs amare primum finez est penitus ĩcausabile.⁊ ita ex se necesse esse ex.5.terty.⁊ ita erit idem nature prime ex.6.eiusdez.⁊ deductio patz in.15.terty.deducitur aliter:sed in idez redit. Si primum amare se est aliud a.primo ergo est causabile.ex.15.terty.ergo effectibile ex.4.⁊ .5.secundi.ergo ab aliquo per se efficiẽte.ex pꝛobatiõe.4. huius.ergo ab amante finẽ ibidem.ergo si primum amare se esset causatuz hoc esset ex aliq̃ amoꝛe finis pꝛoꝛe ipso causato:qõ est impossibile.hoc Arist.ostendit.iz.metaphysice de ĩtelligere.Alias p̃mum non esset optima substãtia qz per ĩtelligere est honoꝛabile. Alias.n.laboꝛiosa est continuatio:quia si nõ est illud:sed in potẽtia ꝺdictionis ad illud ad illaz seqt̃ laboꝛ ꝺm ipm. ¶ Iste rõnes pñt declari T.c.5.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

pma:qz cū omnis entitatis in actu pmo vltima pfectio sit in actu scdo quo cōiungitur optimo.maxīe si sit actiuū:nō tm factiuū.omne aūt itellectuale est actiuuz.z pma natura est intellectualis ex pma.segtur q eius pfectio vltima est in actu scdo.ergo si ille nō est idē sibi nō est eius substātia optima:quia aliud est suū oppositum.secūda: quia potentia solū modo receptiua est cōtradictionis. ergo est impfecta:tm nec ista z nec rō poz simpl'r fz Ax.est demratio sed tm pbabilis rō.vn pmittit.rōnale est zc. ¶ Al'r ondit ex idētitate potētie z obti iter se.g actus est idez eis.ñtia nō valz. Instātia.itelligētia itelligit se.amat se.act tamen nō est idem sube. ¶ Hec cōclusio fecūda ē in correlarys. Nam segtur pmo q volūtas ē idē pme nāe: qz velle nō ē nisi volūtatis.ergo illa est icausabilis.g zc. Sil'r velle itelligitur q̄si posteri.z tm velle ē idez illi nature.g magis volūtas. Secūdo segt q itelligere se ē idem illi nāe: qz nihil amat nisi cognitū.ergo itelligere ē necesse esse ex se. Sil'r qz itelligere q̄si ppinqus ē illi nāe q̄ velle. Segt 3o q intellectus est idē illi nature sicut pus de volūtate z velle argutū est. Segtur quarto q rō itelligēdi se ē idē sibi: qz necesse eē ex se:z quasi preintelligitur itellectioni.

7a.p. ¶ Nullū intelligere potest eē accñs pme nāe.

¶ Probatur:qz illa nā ostēsa ē esse pmū effectiuuz. g ex se habz vnde pōt qōcūq̄ cābile cāre circūscripto quocunq̄ alio saltē vt cā pma illi cābilis:sed circūscripta cognitiōe eius nō bz vn posset illud cāre. Assumptū vltimū pbatur: qz nihil pōt cāre nisi ex amore finis volēdo illud:qz nō potest aliter eē per se agēs:qz nec ppter finē. ¶ Isti aūt velle alicui ppter finē pintelligit itelligere ipz.ergo ante primū signū quo itelligit cāns siue volēs.a.necessario pintelligit itelligēs a.z ita sine hoc nō pōt per se efficere.a.ita de alys. ¶ Itē oēs itellectiones eiusdē itellūs bnt similē habitudinē ad itell'm fm idētitatē eēntialē:aut accidētalez. pz de quocūq̄ itellectu creato:qō ondit:qz videntur pfectiōes eiusdē generis.ergo si aliqua habz receptiuum:z oēs bnt idē.z ita si aliqua ē accñs z q̄libz.aliqua nō pōt eē accñs in pmo ex pcedēte.ergo nulla. ¶ Item itelligere si qō pōt eē accñs reciperet in itellectu vt subo.g z in intelligere qō ē sibi idē.s.itellectui.z ita pfectius itelligere.s.eēntiale erit potētia receptiua respcū impfectiōis.s. accidētalis. ¶ Itē idē itelligere pōt eē respectu obiectorū pluriuz ordinatorz.ergo quāto perfectior tāto plurium.g pfectissimū quo ipol'e est eē perfecti itelligere erit omniū itelligibiliū.itelligere pmi ē sic perfectissimū.ex scda bui. igitur idē est omniū itelligibiliū.z illud qō est sui ē idē sibi ex pma pcedēte.ergo zc. Eādē cōclusionez itellige de velle. ¶ Itē si arguit.ille itellectus nihil ē nisi itelligere qōdaz iste itellectus est idē omniū.ita q nō pōt eē alius alteri.z alteri obti.ergo nec itelligere aliud.vel igit itelligere idē est oīum.vel itell's alteri obti. ¶ Rño.fall'a ē accñtis ex idētitate aliquorz iter se absolute cōcludere identitatē respectu terty:respectu cui extraneant. Exm .intelligere diuinū est idē suo velle.g si ipm itelligere est alicui ipz velle est eiusdē.nō segtur:sed ē velle.qō qdez velle est aliqd eiusdē:qz itelligere eiusdē.ita q diuisim pōt iferri nō coniunctim ppter accñs. ¶ Itē sic arguit.itell's pmi bz vnuz actū adeq̄tū sibi z coeternū:fz itelligere sui ē idē sibi.g nō pōt bre aliū.ñia nō valz. Instātia.ō sil' videte deū z aliō: Etiā si videt deū fz vltimū capacitatis sue.vt ponit ō aia xpi.adhuc pōt aliud. ¶ Itē arguit.ille itell's bz in se p idētitatē pfectionē maximā itelligendi.g z oēm aliaz. ¶ Rō nō segtur:qz alia que minor ē pōt eē cābilis.z ideo differre ab causabili maxima nō potest.

8a.p. ¶ Intellect primi intelligit actu semper necessario z distincte quodcunq̄ itelligibile prius natural'r q̄z illud sit in se.

¶ Prima ps.s.q pōt cognoscere qōcūq̄ itelligibile. pbat sic:qz hoc ē pfectiōis in itellectu posse distincte z actu itelligere.imo nēciuz ad rōnē itell's:qz oīs itellectus ē totius entis cōissime sumpti:vt alibi declaraui.nullaz aūt itellectionē pōt bre itell's pmi nisi eādē sibi ex pma.ergo cuiuslibz itelligibilis bz actuale itelligere z distictū.z b idē sibi.pbat etiā pma ps al'r.p hoc q artifex distincte cognoscit oē agēdū añq̄ fiat.al's nō pfecte operaret:qz cognitio ē mēsura iuxta quā opatur.ergo de omniū pducibiliuz a se bz notitiā distinctā actualez vel bitualē saltē z pozē eis. ¶ Cōtra istā istatur:qz ars vl'is sufficit ad singularia pducēda.scda ps de pozitate pbatur:qz qcqd ē idez sibi est necesse eē ex se.ex.5.terty.z pma q̄rti: sed eē alioz a se itelligibiliuz ē nō necesse eē ex se.ex.6.terty.necesse eē ex se est pus nā omni nō necessario. pbat al'r:qz eē oīs alterius a se depēdet ab ipso vt a cā.ex.19.terty.fz ipse vt cā est alicui talis nēcio icluditur cognitio eius ex parte cause.ergo illa poz ē natura ipso esse cogniti.

9a.p. Rosi. ¶ O altitudo diuitiarū sapiētie z sciētie tue deus qua omne itelligibile cōprehēdis.nūquid itellectui meo paruo poteris cōcludere te eē infinitum z icomprehensibilem?

¶ Tentabo g iferre cōclusiōem valde fecūdā:q̄ si in principio fuisset de te pbata. pdictorū q̄plurima facil'r patuissent.ifinitatē igit tuā si ānuas ex dictis de itellectu tuo p conaboz iferre. Deīde quedā alia adducā.an valeāt vl'nō valeāt ad cōcludēdū ppositū ingrēdo:nōne dñe de itelligibilia sunt ifinita:z b actu in itellectu oīa itelligēte.ergo z nā cui itellect est idē ē ifinita.g itell's illa simul actu itelligēs ē ifinitus.talis est deus nr itellectus tu:ex 7a iaz premissa.huius entimematis ondo añs z ñs.z sequentiaz sic.quecūq̄ sunt ifinita in potētia.i.accipiēdo alterū post alterū nullū pnt bre finē illa oīa si sūt sil'actu.sūt ifinita.itelligilia sunt bo respectu itell's creati:sicut pz.z in tuo deus sunt sil' actu oīa itellecta que a creato sunt successiue itelligibilia.igit ibi sunt actu ifinita itellecta.bui sill'i pbo maiorez:lz satis euidēs videatur:qz oīa talia acceptibilia quādo sunt simul exñtia aut sunt actu infinita: aut finita Si actu finita.ergo accipiēdo alterū post alterū:tādē pnt eē oīa accepta simul.ergo si nō pnt esse actu accepta oīa.si actu sunt sil' sunt ifinita actu.ñtiā entimematis ita pbo. qñ pl'alitas regrit vel cōcludit maiorē pfectionē q̄z paucitas:ifinitas cōcludit vel regrit ifinitā pfectionē. Exm. posse ferre q̄tuor maiorē virtutē motiue regrit q̄z posse ferre duo.iō posse ferre ifinita cōcludit ifinitā pfectionē vel virtutē motiuā.ergo in ppo cū sim'l itelligere pl'a maiorē pfectōem intell's cōcludat q̄z posse vnicū itelligere.segt propositū. ¶ Hoc vltimū pbo:qz regrit determinata cōuersio intell's z applicatio ad itelligibile distincte itelligēdū: g itell's q ad plura pōt applicari ad qōlibz est illimitatuz: z ita q ad infinita est applicabilis oīno est illimitat. sil'r pbo ppo saltē de itelligere ex quo segt ppo ō itellū. Nā cū itelligere a.sit aliqua pfectio. z itelligere b. sit sil'r aliq̄ pfectio.nūq̄z idē itelligere est ipsi a.z b.eque distincte: vt duo eēnt nisi pfectiōes duorū itelligere icludātur in illo: z sic de trib.z vltra. Dicetur q̄ñ per eādem rōnē itelligēdi multa itelligūtur nō cōcludit maior pfectio ex pl'alitate q̄z ex paucitate. ¶ Al'r q rō de itelligere cōcludit q̄ñ illa plura itelligere nata eēnt bre pfectōes distictas formales quales nō sunt nisi itellectiōes diuersarū spēruz tales nō sunt ifinite intelligibiles:sed idiuiduorū quorū pluriū intellectiōes:qz non alias pfectiōes formales dicūt:nō cōcludūt maiorē perfectionē act q est respectu pluriū taliū ¶ Cōtra pmū:qz de ipsa rōne intelligendi arguitur: sicut

UNIVERSIDAD DE MURCIA

de ĩtellectu ⁊ actu: q̃ maior perfectio cõcludit ex plurali
tate illorũ quorũ est ratio ĩtelligẽdi: qr ois q̃ eminẽter ĩclu
dat perfectiões omniũ ppriarũ rationũ ĩtelligendi: q̃rum
q̃libz fm ppriã rõnem aliquã perfectionẽ ponit. g̃ ifinite
ifinitã ꝛcludũt. ¶ Lõtra secũdã responsionẽ idiuidua in
rõne vlis impfecte ĩtelligũtur: qr nõ fm quodlibz ĩtelligi
bilitatis in eis: qr nõ fm qõlibz entitatis positiue in eis: si
cut in qõne de idiuiduatione ostẽdi. ergo ĩtellectus ĩtelli
gens quodlibz ĩtelligibile fm oẽm rõnem ĩtelligibilitatis
positiue ĩtelligit distictas entitates positiuas pluriũ idiui
duorũ que maiorẽ perfectionẽ ponũt in ĩtellectõe q̃ intel
lectio vnius illorũ: qr ĩtellectio vniuscuiusq̃ entitatis ab
solute positiue vt est eius est aliqua pfectio: alias illa non
existẽte ĩtell's nõ eẽt minus perfect⁹ nec ĩtelligere. g̃ nõ ois
illud ponere in ĩtellectu diuino: qõ excluditur per octauã.
¶ Itẽ ifinitas ĩtelligibiliũ specie cõcluditur ex numeris
⁊ figuris p Aug. i. z. ō ci. c. is. ¶ Scõo oñdo ppositũ sic. Cã
p̃ma cui fz vltimũ sue cãlitatis cã secũda aliqd perfectio
nis addit in causando: nõ videtur sola ita perfecte cãre ef
fectũ: sicut ipsa causa secũda: qr cãlitas solũ p̃me dimiuta
est respectu cãlitatis simul ambarũ. ergo si illud qõ natũ
est esse a cã secunda ⁊ p̃ma simul sit: multo perfecti⁹ a sola
p̃ma secũda nihil pfectiõis addit p̃me: sed omni finito ali
ud additũ addit aliquã pfectionẽ. ergo talis cã p̃ma est ifi
nita. ¶ Ad ppositũ. notitia cuiuscũq̃ nata ẽ gigni ab ipo:
sicut a cã ꝓxima: ⁊ maxime illa q̃ est visio. ergo si alicui ĩ
tellectui illa ĩest sine actiõe quacũq̃ talis obiecti: sed tm̃
modo ex virtute alteri⁹ obiecti poris: qõ natus est eẽ cã su
perior respectu talis cognitiõis. seqtur q̃ illud obiectũ su
perius est ifinitũ in cognoscibilitate: qr inferius nihil sibi
addit in cognoscibilitate. tale obiectũ superius ẽ nã p̃ma:
qr ex p̃sentia sola eius apud ĩtellectũ p̃mi nullo alio obie
cto cõcausante est notitia cuiuscũq̃ obiecti in ĩtellectu ex
octaua hui⁹. ⁊ perfectissima ex secũda huius. ergo nullum
aliud ĩtelligibile aliqd sibi addit in cognoscibilitate. ergo
est ifinitũ. sic igit̃ ⁊ in entitate: qr vnũqõq̃ sicut se habz ad
eẽ. ita ad cognosci. ¶ Dic istatur. ergo nulla cã secunda q̃
est finita põt facere notitiã cãti ita perfectã: sicut nata est
cãri ab ipsomet cãto: qõ f̃lm est: qr cognitio per cãm perfe
ctior est q̃ rei ex se sine cã. ¶ Itẽ ex hoc q̃ p̃ma cã ita per
fecte causat sine secũda: sicut cũ illa nõ videtur seqni: nisi
q̃ perfectionẽ secũde hz pfecti⁹ q̃ ipsa secũda. hz nõ videt̃
cõcludere ifinitatem: qr finita pfectio põt esse eminentior
perfectiõe secũde cãe. ¶ Itẽ fz nihil addat in cãndo p̃me
cãlitati fm vltimũ potentie: quomõ pbatur q̃ nihil addit
in eẽndo. Nam in cãndo lumẽ in medio si iste sol cãret q̃
tum mediuz posset recipere alius sol nihil adderet sibi in
cãndo. ⁊ tm̃ adderet sibi in essendo cum esset alius sol. Ita
in ĩtellectu p̃mi est notitia quãta põt eẽ ex pñtia p̃me nãe
vt obiecti. Scõa ergo causa nihil addit in cãndo: qr nõ est
natũ agere in illũ ĩtellectum iam sũme actuatũ: sicut nec
ali⁹ sol in mediũ. vñ si ex hoc pbat̃ nihil addere in essendo
videt̃ cõsimil'r arguí q̃ terra nihil addat soli in eẽndo: qr
nihil addit in cãndo lumẽ in medio. ¶ Ad ista rñdeo. Ad
p̃mũ: q̃ qr nihil sciẽtifice cõcludit̃ de aliquo nisi in se sim
pliciter precõcepto. Ideo in scia nr̃a qñ causatus scimus p
cãm. cã nõ facit notitiã cãti simplicẽ qualẽ ipz causatũ na
tum eẽt gignere fm Aug. 9. de tri. c. vlti. A cognoscẽte ⁊ co
gnito parit̃ notitia: aut si quã simplicẽ posset facere: fz non
illã que est ituitiua. de qua alibi multum dixi. vnde vltra
omnẽ cognitionẽ per causam aliqua causatur que nõ nisi
ab obiecto in se causatur in nobis.

ADDI ¶ Cõtra. fantasma põt causare simplicẽ cognitionẽ causa
ti. ergo magis spẽs vel notitia cause põt hz. qr in isto perfe
ctius ẽ obiectũ q̃ in illo. ¶ Rñdo. non ordinatur ad cãz in
cãndo notitiã simplicez: sicut fantasma ad ipm si in illo or
dine ẽ p̃ma causa respectu cãtorũ. ¶ Cõtra. igit̃ non sicut
in eẽndo. ita in cognoscẽdo. ¶ Rñdo. ita in cognoscibilita
te: fz nõ in cognoscibili. qr cognitio depẽdet ab alio q̃ cog
noscibile: cã sicut est cã in essendo: ita ⁊ in cognoscibilitate: qr
ens ex se ẽ cognoscibile: sed cã nõ est cã in cognosci nisi me
diãte causa secũda. s. ipsomet cognoscibili cãto prius. ⁊ sic
coagẽte ad cognosci sui. spẽs ĩtelligibilis est cã ꝓxima ĩtel
lectiõis abstractiue. cã obiecti est cã valde remota. Sit il
la a. cãtũ cognoscibile. b. fantasma. c. spẽs ĩtelligibilis d. in
tellectio abstractiua. e. visio. f. pz pcessus.

TIO

¶ Si igit̃ ĩtellectionẽ ituitiuã hz deus de lapide ipso nullo
modo cãnte: ois q̃ lapis in cognoscibilitate etiaz ꝓpa nihil
addat in cognoscibilitate essentie p̃mi: p quaz lapis cogno
scit̃. ¶ Luz igit̃ ĩfers nulla cã finita facit notitiã perfectã
de cãto. cõcedo perfectissimã pol'em ĩesse nobis. Cũ dicis
cognitio per cãm est perfectior. dico q̃ in cognitione per
cãm ĩcludit̃ cognitio effectus simplex cãta ab ipso. ⁊ cogni
tio cõplexa cãtur simul a cognitiõib⁹ cãe ⁊ cãti. ⁊ verũ est
q̃ a cã p̃ma ⁊ secũda simul est aliqd perfecti⁹ q̃ a scõa sola
¶ Z. a sola cã finita p̃ma põt eẽ aliqd pfecti⁹ q̃ a sola scõa:
⁊ a sola scõa ẽ sola visio eius. ¶ Rñdo. a sola pria finita põt
aliqd esse perfecti⁹ q̃ a sola secũda. sed nõ effect⁹ nat⁹ cãri
a secũda: vel vt secũda vel magis vt p̃ma respectu cuiuscũ
q̃ alterius cãe finite: qr in cãndo talem cognitionẽ vr̃ acci
dental'r ordinata ad quãcũq̃ cãm p̃ozẽ finitã: qr talis non
est nata eẽ p cãm finitã p̃ozem ipso viso: qr eẽt etiã si visuz
esset ĩcausatũ a tali causa: vel eẽt sine omni cã p̃ore finita.
⁊ ĩtellect⁹ esset. ¶ Ad z^m: fz cã p̃or finita ꝓtineret eminen
ter perfectionẽ totã scõe cãe in cãndo. ⁊ in hoc excederet
scõam: que tm̃ formal'r hz illam: tamẽ ipsa vt eminẽter ha
bita. ⁊ formal'r etiã habita excedit se etiaz in cãndo vt tm̃
eminẽter habita. ⁊ vl'r quãdo ipsa vt formal'r aliam perfe
ctionẽ addit sibi vt eminẽter. tũcambo excedũt vtrunq̃
diuisim: talis additio est qñ eminẽs ẽ finitũ: qr finituz ad
additũ finito facit maius. aliogn nõ perfectius esset vniuer
sum q̃ p̃ma nã creata: qr illa ponit̃ a q̃busdã oẽm pfectio
nẽ iferioz eminẽter cõtinere: qõ ego supra negaui in vltia
secũdi. ¶ Ad 3^m. illa pfectio que vt ẽ cãbilis nata est cãri
a solo aliquo formal'r tali: qr respectu eiusdẽ habz ratiõez
q. cãe p̃me ad p̃ores finitas accñtal'r ordinatas. aut solum
modo ẽ talis causabilis ab illis finitis illo formaliter tali
cõcausante illa perfectio sine illa nũquam põt esse nisi in
virtute alicui⁹ ifiniti cui illud formal'r tale si addat̃ nihil
addit in cãndo: sicut tenet rõ suprapositа: quia si qd adde
ret. tũc ppria ratio causalitatis eius. vt est formal'r tale ō
esset illi finito. ⁊ ideo a tali formal'r vt tale depẽdet vel ab
illo cui tale nihil addit in cãndo. Ulterius. igit̃ nec in eẽn
do addit: qr illa cãtio eius est propria sibi fm esse formale
ei⁹. ergo si in eẽndo aliqd adderet p̃mo ōesset illa p̃ma cã
litas que ẽ ei⁹: vt formal'r tale. ⁊ ita nõ haberet ex se illud
eminẽtius qõ natũ est a tali: vt tale est cãri. pz igit̃ q̃ istan
tia de sole nulla: qr si huic soli aliqd cãre cõpeteret ĩquan
tum iste: Alius illud non cãret nec in se haberet sine isto.
⁊ sic illi aliqd adderet in cãndo: sicut etiã in eẽndo. non cu
ro. tũc ad quodcunq̃ passum cõpares. breuiter dico nihil
eiusdẽ rõnis cuz cãbili necessario ab aliquo vt est tale for
mal'r: necessario inq̃: ita q̃ nõ al'r põt eẽ causatuz vel ĩcau
tum perfectius cãbili: nisi in vtute alicuius cui ꝓ vt tale ni
hil addit in causando: nec in essendo. Instantia de terra ni
hil valz. lumen nõ est natũ ab ipsa vt a causa aliqua depẽ
dere. ¶ Tertio cõclusiõem nostrã sic ostẽdo: nulla perfe
ctio finita eiusdẽ rationis pfectioni accidẽtali est subalis:
⁊ per ꝛõns nec ifinita. ĩtelligere nr̃m est accñs: qr essential'r
qualitas. g̃ nullum ĩtelligere finitũ est suba: fz intelligere
p̃mi ẽ suba ex. 5. 6. ⁊ 7. h⁹. pbatio maiozis: qr q̃ ꝛueniunt in
rõne formali a q̃ accipit̃ dr̃ia: cõueniũt in genere: si vtraq̃

cognio p cãm q̃ bear intelligi q̃ sic

causa 2ª

cognitio

connia

2°

3°

notitia differt a notitia intuitiua

UNIVERSIDAD DE MURCIA

perfectio formalis sit finita: quia talis differētia finita in quocūq; est eiusdem generis ꝓtractiua: secus est si dria in vno sit finita. in alio ifinita. tunc enim sunt eiusdē ratiōis fm aliqd: qr fm rōnē formalem: fz illa vbi ē finita ꝑbit genus. iō cōstituitur p ipsam ē in gne. dria vbi est ifinita: nihil pōt cōtrahere. ideo tale nō cōstituitur in gne. hoc mō itelligo illud. q; spēs trāsferr̄ ad dīna non genus: qr spēs dicit pfectionē: gen⁹ nō. hoc ꝑdictionē īcludit si itelligit̄ de spē tota: qr in eius itellectu essentiali includitur genus. dz igit̄ itelligi ratione differētie que perfectionem dicit: nō sic genus. hoc bene ē pol'e. neutrū. n. per se īcludit aliud: sed nec trāsfertur differētia vt differentia. qr sic est finita. ⁊ consti tuit in genere necessario: sed absoluta ratio differētie que absolute perfectionē dicit indifferentē ad finitū ⁊ ifinitū que dicūt modos perfectiōis illius entitatis: sicut magis ⁊ min⁹ in albedīe. ¶ Noui q; aliqua ꝗ narrata ꝑdicūt opinionibus aliquoꝝ: sed non hic assumpsi varias opiniones īprobare: alibi locus erit. iuxta istā tertiā rōnē pōt fieri q̄ si similis rō ē ⁊ sic. nulla substātia finita est eadē perfectioni que fm rōnē suā cēt accidētalis si esset finita. substātia p̄ma est eadē itellectioni ⁊c. ⁊ ita addi pōt maiori tertie rōnis. nulla perfectio eiusdē rōnis cū alia accidētali ē subalis: vel idē substātie: qr genera sunt p̄mo diuersa. ⁊ q; vni ē accn̄s nulli est suba. ergo itelligere nulli subē que est in genere substantie est idē. ⁊ si hec ē finita est talis. si nō: ꝓpositum. ¶ Iuxta hoc ꝓpono quartā rōnem. omnis substātia finita est in genere. p̄ma nā nō est in genere. ex p̄ma hui⁹. ergo ⁊c. maior pz: qr tale cōuenit cum alys in conceptu cōmuni substātie: ⁊ formal'r distinguitur. patz. ergo distinctium ē idē aliquo mō cū substātie entitate. nō per idētitatem omnimodam: qr eorum rōnes sunt p̄mo diuerse. ⁊ neutra ifinita. ideo neutra oīno īcludit aliā per idētitatem. ergo fit vnū ex eis: sicut ex cōtrahēte ⁊ ꝑcto actu ⁊ potentia. ergo genus ⁊ differētia. ergo spēs. ¶ Breuiter sic arguit̄. ⁊ ē idem. omne real'r cōueniens ⁊ real'r differēs cōuenit ⁊ differt realitate nō formal'r eadē. sed nec realitas qua cōuenit est illa qua differt per idētitatē si nō sit altera infinita. ⁊ tūc īcludens vtrūq; per identitatē est ifinitum: si aūt neutra per idētitatē sit altera. segtur ꝓpositio. omne ergo differēs essential'r ⁊ cōueniēs ēential'r: aut ē compositum ex realitatib⁹ formal'r distinctis: aut est ifinitum. oē per se existēs cōuenit sic. ⁊ differt: quare si ē in se oīno simplex. sequitur etiā q; erit ifinitum. ¶ Dis quatuor vys videt̄ ifinitas posse cōcludi de deo ex trib⁹ medys sumptis de itellectu. ⁊. 4. ex simplicitate īesse que ē superius oñsa. p̄ma videtur via eminētie. scōs q̄ arguo sic. omni finito ē vel pōt esse aliqd perfectius eminētissimo incōpossibile est aliqd esse perfectius ex correlario. 4. terty. quare ⁊c. Minor p̄batur: qr ifinitū nō repugnat entitati: omni finito maius ē ifinitū. ¶ Aliter arguitur. ⁊ ē idem cui nō repugnat ifinitas itēsiue illud nō ē summe perfectum nisi sit ifinitum: qr si ē finitū potest excedi: quia ifinitas sibi nō repugnat. enti nō repugnat ifinitas. ergo perfectissimum est infinitum. Minor huius que in p̄cedenti argumēto accipiebat̄ nō videtur a p̄ori posse oñdi: qr sicut cōtradictoria ex rationib⁹ ꝓprys cōtradicūt. nec potest per aliqd manifestius hoc p̄bari. ita nō repugnātia ex rationibus ꝓprys nō repugnāt: nec vr̄ posse ostendi nisi explicando terminos vel ratiōes ipsorum. Ens per nihil notius explicatur. ifinitum itelligimus per finitum. ⁊ hoc vulgariter sic expono. ifinitum est qd̄ omne finitum datum secundum nullam mēsuram terminatam precise excedit: sed vltra omnem habitudinem assignabilē adhuc excedit. Sic tamē ꝓpositū suadetur. sicut quodlibz est ponēdū possibile cuius nō apparet impossibilitas. ita ⁊ cōpossibile cuius nō apparet īcompossibilitas. ꝗ nō apparet: quia de rōne entis nō ē finitas. vt apparet ex rōne entis: nec finitū est passio cōuertibilis cū ente. alterū istoꝝ regritur ad repugnātiā p̄dictā. passiones per se entis: ⁊ cōuertibiles satis videntur note sibi īesse. ¶ 2⁰ sic suadet̄. ifinitū suo modo nō repugnat quātitati. i. in accipiēdo partem post partē. ergo nec ifinitum suo mō repugnat entitati. i. impfecte sil'eēndo. ¶ 3⁰ si quātitas vtutis est simpl'r pfectior quātitate molis: quare erit pol'is ifinitas in mole. ⁊ nō in vtute: que si est pol'is: est etiā in actu. ex 4. terty. ¶ 4⁰ sic: qr itell's cui⁹ obz ē ens nullā īuenit repugnātiā itelligēdo ens ifinitū. īmo vr̄ pfectissimū itelligibile. mirū est aūt si nulli itellectui talis cōtradictio nota foret vel patēs circa p̄muz obm eius. cum discordia in sono ita facil'r offendit auditū si inq̄ discōueniēs statī p̄cipit̄ ⁊ offēdit: cur nullus itellect⁹ ab ente īfinito nāliter refugit sicut a nō ꝓueniente: sed p̄mū obm destruēte. per illud potest colorari rō Ansel'. de sūmo cogitabili. itelligēda est de scriptio eius sic. Deus est quo cogitato sine cōtradictione maius cogitari nō pōt sine cōtradictione. Nam in cui⁹ cogitatione īcludit̄ ꝑdictio. illud dz dici non cogitabile. ⁊ ita est. Duo. n. sunt tunc cogitabilia opposita que nullo mō faciūt vnū cogitabile: qr neutrū determinat alterū. Segtur aūt tale summe cogitabile esse in re per qd̄ describit̄ deus: qd̄ oñditur. p̄mo de eē quiditatiuo: qr in tali cogitabili sūmo sūme gescit itellectus. ergo est in ipso rō p̄mi obiecti itellectus. s. entis. ⁊ in sūmo. vltra de esse exñtie summū cogitabile: nō est tm̄ itellectu cogitātē: qr tūc posset eē: qr cogitabile. ⁊ nō posset eē: qr rōni eius repugnat eē ab alio fz tertiā ⁊ quartā terty. Mai⁹ igit̄ cogitabile ē illud qd̄ ē in re: q̄ qd̄ in itellectu tm̄. nō sic itelligendo q; idē si cogitet̄ per hoc sit maius cogitabile si existat. ¶ Sed oī qd̄ ē in itellectu tm̄ est mai⁹ aliqd̄ cogitabile q; existit. ¶ Uel aliter colorat̄ sic. Maius cogitabile est qd̄ existit. i. perfecti⁹ cognoscibile: qr visibile. Qd̄ aūt nō existit: nec in se: nec in nobiliori cui nihil addit: nō ē visibile. visibile aūt ē perfecti⁹ cognoscibile nō visibili: fz tm̄ mō itelligibili abstractiue. ergo pfectissime cognoscibile existit. ¶ Sexta via ad ꝓpositū ex parte finis ē talis. volūtas nostra pōt omni fine finito aliqd maius appetere vel amare: sicut itellectus itelligere. ⁊ videtur īclinatio naturalis ad amandū sūme bonū ifinitū: nam īde arguitur īclinatio nālis in volūtate ad aliquid: qr ex se ⁊ sine habitu p̄mpte ⁊ delectabil'r vult illud. volūtas libera sicut experimur non videtur in alio pfecte quietari: q̄ in amādo bonū ifinitū. quō illud nō natural'r odiret: si esset oppositū sui obiecti: sicut naturaliter odit nō eē. ¶ Septima via ē ex parte cause efficiētis quā tāgit Ar. in. 8. physicorum. et. 12. meta. quia mouet motu ifinito. ergo hz potentiā ifinitā. ¶ Dec ratio colorat̄ q̄ tum ad antecedēs: qr eque cōcluditur ꝓpositum si posset mouere per ifinitum. sicut si mouet: qr idē est ei ip̄m eē in actu ⁊ in potentia. Quantū ad cōsequentiā sic: qr si ex se ⁊ nō ex virtute alteri⁹ mouet ifinito motu. ergo nō ab alio accipit sic mouere: sed in sua vi actiua hz suum effectuz simul: quia īdepēdenter qd̄ simul habz virtual'r effectū ifinitum est ifinitū. ergo ⁊c. Al'r colorat̄ rō: qr p̄mū mouens simul habet in virtute sua omnes effect⁹ possibiles p̄duci per motū. illi sunt ifiniti si motus ifinitus. ergo ⁊c. Mihi nō vr̄ ñtia p̄bari bñ. non p̄mo mō: qr duratio maior nihil pfectionis addit: qr nō perfectior est albedo: qr vno anno manet q̄ si vno die maneret. ergo motus quātecūq; durationis non est perfectior effect⁹ q̄ motus vnius diei. ergo agens ex hoc q; habz in virtute actiua effectum simul nō nō cōcluditur maior perfectio ꝗ q̄ ibi: nisi q; agens diuturius mouet ex se. ⁊ ita esset ostendendum q; eternitas agentis concluderet infinitatem eius. alias ex ifinitate motus non potest concludi. tunc vltima propositio colorationis negatur nisi de ifinitate durationis. Scōs color abluitur

T. c. 78 ⁊ ifra.

T. c. 41. ⁊ idē.

UNIVERSIDAD DE MURCIA

quia nō maior pfectio ītensiua concluditur ex hoc q̃ agēs
qōcūq̃ eiusdēz spēi pōt pducere successiue quādiu manet
qz qō pōt in vnū tale vno tpe eadem vtute potest in mille
si mille tēporibus maneat. Nō est aūt apud phos possibi-
lis ifinitas nisi numeralis effectuū pducibiliū per motuz
.i. generabiliū ⁊ corruptibiliū: qz in spēbus ifinitatem non
ponebāt. Sed si qs alius pbet ifinitatē speciez possibiliū
pbādo aliquos mot⁹ celestes eē icōmēsurabiles. ⁊ ita nū-
q̃ posse redire ad vniformitatē. etiā si q̃ ifinituz durarēt ⁊
ifinite ꝯiunctiōes spē causarēt ifinita generabilia ⁊ corru-
ptibilia spē. De ꝶ qcqd fit in se: sz nihil ad ītentiōem Aris.
q̃ ifinitatē specierū negaret. ¶ Obycitur ꝶ vlterius iqui-
rendo quomō in pmo argumēto nitebat concludere ifini
tatē: qz essentia diuīa est cā cognoscēdi. ⁊ ꝶ negas hoc pos-
se concludi ex hoc q̃ est cā essendi ifinita quasi maius sit
facere aliqd eē cognitū q̃z ens verū. ¶ Itez quomō in 2⁹
argumēto cōcludere voluisti ifinitatē ex hoc solo q̃ natu
ra pmi ē totalis ratio cognoscēdi vel vidēdi aliā naturam
singularē: ⁊ negas hoc hic posse concludi ex hoc qō ē rō to
talis essendi respectu eius: nam saltez prime nature sibi ē
totalis cā ēndi. ¶ Ad pmū. qcquid pōt aliqua multa sil:
quoz qōlibz regrit aliā pfectionē ppriā illud ꝯcludit pfe
ctius ex pluralitate taliū. ita ē de itelligere ifinita sil. ⁊ ita
cōcederē si pbares q̃ posset causare simul ifinita q̃ esset
virtus ifinita. nō ita si successiue. ¶ Cōtra: qz simul habz:
⁊ quantū ē ex se simul posset: sed nā effectus nō permittit
Exemplū. sicut nō potēs cāre albū ⁊ nigrū simul nō min⁹
est perfectū: qz illa nō sunt causabilia simul. hoc. n. ē ex ipa
repugnātia nō ex defectu agētis. ¶ Rūo. nō est pbatum
q̃ pmū ē tota cā illorum ifinitorū. ⁊ q̃ simul habeat tota-
liter illa: qz nō est pbatū ex cālitate efficiētie qn cā secun-
da sit necessaria ppter aliā cālitatē corespondentē sue p-
prie formalitati. ¶ Cōtra hoc bñ pbatur q̃ hz eminēter
omnē cālitatē scōe cause etiā ppriā illi: licz non sit proba-
tum q̃ illa vt formal'r nihil addat sibi: vt eminēter. hz igi
tur eminēter oēz causalitatē simul respectu oīs effectibi-
lis etiā ifinitorū: lz ista fiāt successiue. ¶ Respōdeo. hoc
est vltimū qō colorat dictā ꝯnam Aristo. quantū video. ⁊
ex isto pbo ifinitatē sic. Si pmuz haberet oēm cālitatem
formal'r ⁊ simul lz nō possent cābilia simul poni inesse eēt
ifinitū: qz simul quantū ē ex se posset ifinita. ⁊ posse simul
plura ꝯcludit maiorē pōm ītensiue. ergo si habz pfectius
q̃z si haberet oēm cālitatez formal'r magis sequtur ifinitas
ītensiua: si habz oēm fm totū qō ē in ipsa eminētius q̃z sit
in ipsa formal'r. ergo est ifinite potētie ītensiue. Licet igit
omnipotētiā dei ppie dictā fm inte⁷ catholicoz vsq̃z ad
tractatū de creditis distulerim: tamen illa nō pbata ifini
ta potētia pbatur que simul ex se eminēter habz oēm cā-
litatē que simul quantū est ex se si esset formal'r posset in
ifinita si essent simul factibilia.

ADDI ¶ Tñ negarē ifinitas ītēsiua cōcludi in cā ex virtute si-
mul habita respectu ifinitorū nisi sit totalis cā. ita q̃ simul
quantū ē ex se posset causare ifinita. vt totalis causa non
egens causis secūdis. q̃ vnde pbari possit ex pmitate effi-
ciētie: nō video: quātus verū esse in se nō dubitē. vnde oī
potētia sicut nos intelligimus hoc est. q̃ omne pōse possit
īmediate pducere nulla alia cā cōcausante. vñ pbetur. nō
video. ponerē conclusiōem illā si pbationē viderē per ra
tionē: qz hic ex auctoritatib⁹ nō pcedo: sicut pdictū est in
secūda via ad ifinitatē. idē eminēter ⁊ formal'r excedit se:
vt eminēter tñ nisi vt eminēter fit ifinitū. qz si finitū ipz:
vt formaliter aliqd addit ita q̃ ambo sunt perfectioza al-
terutro licz vt eminēter precise sit perfectius seipso: vt for
maliter pcise. Qui scit pbare per rōnem omnipotentiā fz
intellectum catholicozuz de ipsa habz medium fm dedu
ctionē iam ꝶ pertractatam. ¶ Supleat hic q̃ pōt.

¶ Si obycitur primuz non posse ex se simul infinita: quia
nō est probatum q̃ sit totalis causa ifinitorum. Hoc nihil
obstat. si. n. haberet simul' vñ eēt cā totalis nihil eēt perfe-
ctius q̃z nūc sit. sic qñ hz vnde sit pma tñ. qz ille due cau-
se nō requirūtur ppter perfectōem addendā in cāndo: qz
tūc remotius eēt perfectius. qz perfectiorē cām regreret:
sed si requirūtur fm phos. hoc ē ppter impfectionez effe-
ctus vt pmū cum alia causa impfecta posset cāre imperfe
ctum qō fm ipsos nō posset īmediate cāre. tū qz perfectio
nes tote fm Az. eminētius sunt in pmo q̃z si ipse formali-
tates earum sibi iessent si possent iesse. ⁊ sic vr posse cōclu-
dere rō Az. de potētia ifinita. ¶ Ad 2⁷ obm simil' dico.
q̃ qz eēntia diuina sola est rō videndi lapidē perfecte: seq-
tur q̃ lapis nihil perfectionis addat illi essentie. nō seqtur
hoc si eēt rō cāndi lapidē īmediate etiā vt tota cā: nam re-
spectu supreme nāe pma cā est totalis causa: que tñ cū sit
finita. nō cōcludit ifinitatē pme cause respectu ipsius. non
est aūt pbatū q̃ respectu aliorū sit totalis cā. q̃ ⁊ē. ¶ Jux
ta hāc viaz efficiētie arguit: qz creat: iter creationis extre
ma ē distantia. sic q̃ nullo alio a se pspposito deducit ali
quid de nō esse ad eē. ⁊ sic reducit aliqd ex distātia infini
ta. Sed hoc añs ponit creditū. ⁊ verū est vt nō esse quasi
duratiōe precedat esse fm fidē. Et vt quasi nā fm Auicē. 6⁹. me⁷
Añs ostēdit ex. 19⁹. terty: qz saltē pma natura post deū est ca. z.
ab ipso: ⁊ nō a se: nec pōt eē ab eo aliquo pspposito. Nam
vt iam dcm̄ est effici non requirit mutari: sed sic accipien
do pus natura nō esse q̃z eē solū eē est extremū mutatōis:
qō causat illa vtus. vnde qcqd fit de antecedēte. ꝯña nō p-
bat: quia qñ in extrema nulla est distātia: sz ipsa dicuntur
distare per se rōne alterius extremi tāta est quātuz extre-
mū illud. Exemplū. deus distat in ifinitū a creatura: qz est
ifinitus. ¶ Ultimo ostēditur ppositū ex negatiōe cāe in-
trinsece. qz forma finit per mām. ergo que nō est nata esse
in mā est ifinita. Hoc reputo nihil valere. qz fm ipsos an-
gelus: q̃ est īmālis nō est ifinitus natura. Nūquid esse po-
sterius essentia fm ipsos essentiā finitabit: vnde quelibet
entitas hz gradū itrinsecū perfectiōis. non per aliud ens.
Et si forma finitur ad mām. ergo si nō ad illā nō finit. fal-
lacia est cōsequētis. Corpus finit ad corpus. ergo si nō ad
corpus est ifinitū. Naz tūc vltimū celū erit ifinitū. sophis-
ma est terty phyſicorū: qz corpus pus in se finit. ita forma T. c. 31.
finita pus in se finita est: qz. s. pus est talis natura in entib⁹
q̃z finiat per mām. nā secūda finitas presupponit pmaz ⁊
nō causat eam. pus ergo in aliquo signo nature est eēntia
finita. ergo nō ē finibilis per eē. ergo in secūdo signo nō fi-
nitur per eē. breuiter dico vnam ppositionē: q̃ quecunq̃z
eēntia absolute finita in se est finita: vt preintelligit omni
comparatione sui ad aliā essentiam.

¶ Ex ifinitate sequitur oīmoda simplicitas. pri- 10⁹. §.
mo itrinseca essentialis.

¶ Quia aut componerē ex finitis in se: aut ex ifinitis. Si
pmū. ergo finitū. si scōm. ergo ps nō minor toto. 2⁹ q̃ non
componit ex partib⁹ quantitatiuis. pbat ex hoc q̃ ifinita
pfectio nō est in magnitudie finita: quia in maiore eēt ma-
ior vtus. Infinito aūt nihil maius: nec in magnitudine ifi-
nita: qz ifinita magnitudo eē nō potest. ꝶ est rō phi. 8. phy. T. c. 78
⁊ iz. metaphy. Sed istatur: qz perfectio infinita esset eiusdē ⁊ idē.
dem rōnis in toto ⁊ in parte. ⁊ ideo nō in maiori maior: sic T. c. 4.
modo anima itellectiua est pfectissima forma ⁊ ita pfecta ⁊ idē.
est in modico corpore: sicut in magno. ⁊ in parte corporis
sicut in toto: ⁊ si ipsam fm suam essentiā cōsequerē ifini-
ta potētia. s. itelligendi ifinita intelligibilia. ita sequeretur
eam in magnitudine modica: q̃ si maior poneretur nō eēt
maior potentia. hoc igitur negatur. Oīs potētia in magni-
tudine maior ē in maiori. Ratio Az. colorat p ꝶ q̃ pbat

UNIVERSIDAD DE MURCIA

perfectionē vel potentiā īfinitam nō esse in magnitudine sic q̄ extendatur per accidēs. q̄. ſ. pars sit in parte: q̄ tunc maior esset in tota q̄ in parte quantū ad efficientiā in operando: licz nō fm intentiōem in se: sicut pz de igne magno ⁊ parte eius. ⁊ ita segtur q̄ in magnitudie finita nō est potentia īfinita fm efficientiā. ⁊ hoc extēsa. ergo nec fm intentiōem in se īfinita. ℞ ꝓña scōa pz. q̄ nō cōcludit īfinitas in se nisi ex infinitate in efficiētia: sed q̄ primuz segtur ostenditur dupliciter. ꝑmo: quia in qualibz parte aliquota magnitudinis finite est potentia finita fm efficiētiam. alꝰ ps non esset minor toto. ergo in toto est finita: quia compositum ex finitis in se: ⁊ finities sumptis est finitum. secundo sic: quia si intelligitur magnitudo crescere: crescet potentia: sic. ſ. q̄ secundum efficientiam. igitur prius fuit finita. ⁊ semper est quādiu itelligitur posse crescere qō semp est dū est in magnitudine finita. igitur nūquā itelligit īpossibilis crescere nisi sit in magnitudine infinita. ⁊ ita nec alꝰ est īfinita fm efficiētiā. ergo nec fm itensiōem. ¶ Sz qd ad ꝓpositū q̄ potētia īfinita itensiue nō extenditur p̄ accidens. ita q̄ pars sit in parte magnitudinis quomō hinc se queretur q̄ oīno nō sit in magnitudine. suppleť vltima rō sic. Extēsio extendit aliqd qō est subm: ⁊ nō illā pfectionē īfinitam nec materiā cuius illa sit forma: sicut itellectiua est corporis: quia illa perfectio non est in materia ex p̄ma huius. ergo ⁊c. vnde ⁊ ante istā pbatiōem probat pbs non esse eius materiā. iz. metaphy. ⁊ virtute illius cōclusionis p̄oris ⁊ istius segtur ꝓpositum sufficiēter. ¶ Propositus sic probatur breuius. Intelligere nō est subz extensionis. p̄ma natura est itelligere. ex. 6ª. huiꝰ. ⁊ nō receptū in materia que pōt dici quāta ex p̄ma huius.

T. c. 30. ⁊ circiť.

ADDI ¶ Itē quātū est disibile. ergo posita diuisione saltē in itellectu. quero si vtraq̄ pars sit deus. si sic. ergo totum nō est deus: quia pars p̄or toto. si nō vtraq̄. ergo nō fuit infinita perfectio in quacūq̄ parte quāti. ergo ipsa fuit extēsa. ⁊ sic maior in maiori. ⁊ nō infinita nisi in magnitudine īfinita. ¶ Cōtra. sic argue de homie diuiso. ergo plures homies. nō segtur. ¶ Rño. anima regrit corpus organicuz: vt primū perfectibile habēs magnā differentiā organoruz propter operationes varias exercēdas: sed deus si est quātus nullū actum habz nisi itelligere ⁊ velle que vniformiter sunt: vt forma est in toto: ⁊ vt in parte ponēdo partē quantitatis. hoc pbať: quia itelligere est idē nature p̄me. ergo

TIO nulla opatio illi iest icōpossibilis ipsi itelligere.

q̄ nō sit 2ª. ¶ Tertio ex hoc cōcludit q̄ nō est cōponiblis alicui accñti: quia omne perfectibile caret fm se entitate perfectōis alias nō esset in potētia ad ipsam. ideo perfectio addit perfectibili. ⁊ totū est aliqd perfectius altero vnitorū. īfinito nihil deest. ⁊ nihil pfectionē addit qō sit vnibile ei. tunc. n. īfinito aliqd maius esset. zº quia accñtia materialia sibi in esse nō possunt: quia nō est quātus. Accidētia īmaterialia pertinētia ad itellectum ⁊ voluntatē nō sunt in ipso: quia que videntur ibi maxime accñtia sunt idē sibi: vt itellige re ⁊ velle. ex. 6ª. huius. ¶ Alr arguit ad hoc q̄ in primo nihil est per accñs. q̄ per se ante omne per accidēs in primo nihil est causatum. in primo nulla est potentia. Doc ostendit q̄ accñtia nō sunt de essentia p̄mi. nō autem q̄ non insunt ei accidentalr. p̄mū nō: q̄ in essentia p̄mi que p̄ma est nihil esset per accidēs: licz aliqd aliud ab ipsa accidentalr sibi iesset. ⁊ ideo illo per accidēs esset per se p̄us: quia eēntia p̄ma esset prior illa vnione accñtis ad se. ¶ Scōm nō. quia essentia p̄ma esset icausata. licz aliqō causatum ipsaz accidentalr īformaret. quelibz enim eēntia substātie create nō ē cā sui: lz aliq̄ sit cā sui accñtis. ¶ Tertiuz nō: q̄ potentia ad accñs est potētia fm qd. vnde oñditur q̄ nō possit eē in aliquo. qō in eēntia sua ē tñ actus. ¶ Alr arguit q̄ nihil est in p̄mo nisi perfectio simplr ex scōa ⁊ tertia huius. quelibz talis est idē essentie illi. alias illa nō esset optimū ex se. vel plura simplr optima. ¶ Nō ꝓcludit: quia sicut pz per illud qō dcñ est in. 4. huius. pbatōe. 5. nō repugnat rōni perfectiōis simplr q̄ sint multe perfectōes simpliciter. ⁊ quelibz sūma in suo gradu. ⁊ tamē vnū summuz melius alio. ⁊ oībus illis simlr sumptis: ⁊ quolibz corp̄ melius eēt essentia p̄mi lz nulla eap̄ sit eadē sibi: sed īherens tñ. quia nō segtur. ē denominatiuū melius quolibz sibi īcompossibili. ⁊ est fm suā rōnem in summo. ergo simpliciter optimū. Sed tñ segtur. ergo est optimū totius illiꝰ generis in quo est ipm. ⁊ denominatiua sibi icōpossibilia. sed si omnes perfectiōs que dicūtur simplr icluderent se per idētitatē. q̄cquid haberet vnā pfectius alio. ⁊ aliā sic haberet. cōsequens est falsuz. Materia. n. est magis necāria q̄ forma. tamē minus est actus. Accidēs minus īdependēs q̄ substātia. tamē simplicius ipsa. Similr celuz est icorruptibilius mixto. tamē nostruz corpus animatū nobiliꝰ est īquantū animatū. Ideo segtur q̄ differūt perfectōes simpliciter preter aliquas que sunt passiōes entis. ⁊ iter se ⁊ a subiecto forte. ⁊ vna itense habetur. alia nō itense vl oīno nō habetur. ¶ Sed nec p̄ma ꝓpositio huius rōnis quarte est oñsa: nec illa secūda que allegať. ſ. q̄ perfectio quelibet simplr estidem eēntie illi. ſ. summe. non pbat de accidente īherente: sed de itrinseco nature summe. Si autem accidēs poneret īn summo ab aliquo pteruo difficile eēt cōtra ipsum ostēdere illud nō esse perfectio simplr: q̄ q̄ nobiliores nature denominātur a denominatiuo minꝰ nobili. ⁊ minꝰ nobiles a nobiliori qō dicitur perfectio simpliciter. Exemplū materia p̄ma est simplex. homo nō est simplex simplicitas est denoiatiuū tale. īmo difficile esset ex istis quatuor medys vltimis. ⁊ forte īpossibile probare q̄ nō sit accidēs in p̄mo per accñs cōtingēter īherens ⁊ fz qō possit per accidēs mutari siue a se: siue ab alio posteriori: quia voluntas nostra ponit ex se mutari ad aliqd velle: lz ponatur p̄ma causa respectu actuum nostrorū. Si bene pbata esset in p̄mo simplicitas accidēti repugnās secūda cōclusio esset valde. Si tibi due pbatiōes p̄me hic posite non placeant. afferas meliores.

Domine deus noster plurimas perfectiones a phis ō te notas possunt catholici vtiq̄ cōcludere ex predictis. Tu primum efficiēs. tu vltimus finis. tu supremus in perfectōe ⁊ cūcta trāscendēs. tu penitꝰ incausatus. ideo īgenerabilis ⁊ icorruptibilis. īmo omnino impossibile nō esse: quia ex te necesse eē. iōq̄ eternus: quia iterminabilitatem durationis simul habēs sine potētia ad successionē: quia nulla successio pōt esse nisi vel in cōtinue causato. vel saltē in essendo ab alio dependēte: que dependēntia longe est a necessario ex se in eēndo Tu viuus vita nobilissima: quia intelligens ⁊ volens. Tu beatus. īmo essentialr beatitudo: quia tu es comprehēsio tui ipsius. Tu visio tui clara: dilectio iocūdissima. ⁊ lz in te solo beatꝰ. ⁊ tibi summe sine alys sufficias: tu tamē omne itelligibile simul actu itelligis. Tu omne causabile cōtingēter ⁊ libere simul potes velle: ⁊ volēdo causare. Uerissime ergo es īfinite potētie. Tu īcomprehēsibilis īfinitus Nam nihil oē sciens est finitū. nihil potētie īfinite est finituz. nihil supremū in entibus nec finis vltimus est finitū. nec per se existēs simplex penitus est finitum. Tu es īfinite ⁊ summe simplicitatis nullas ptes habēs re distinctas: nullas realitates in essentia tua habens realiter non easdem. In te nulla quantitas. nullum accidens potest īueniri. ⁊ ideo es secundum actum non mutabilis: sicut te in eēntia tua immutabilem esse superius iaz expressi. Tu solus simpliciter es pfectus: non perfectus angelus aut corpus: sz perfectum ens cui nihil deest entis possibilis alicui inesse. Non potest omnis entitas alicui formaliter inesse.

nihil ē partes

UNIVERSIDAD DE MURCIA